Ateşböceklerinin Mevsimi

Maeve Binchy

Çevirenler: Gülden Şen

Maeve Binchy - Atesböceklerinin Mevsimi

Birinci bölüm

Eğik gelen güneş ışınları bar tezgâhının üstündeki halka halindeki izleri aydınlatıyordu. Kate Ryan bir yandan ayakkabılarım fırlatıp atıp ayaklanna lastik çizmelerini geçirirken, bir yandan da eline bir bez alıp onları sildi. El çantasını tezgâhın altına sıkıştırırken, neredeyse aynı hamleyle mutfak kapısını açıp Eddie ile Dec-lan'm yeni gelen kıza eziyet etmediklerinden emin olmak istedi. Yeni kızın yüzü hüzünlü, gözleri kıpkırmızıydı ve çiftlikteki evini özlüyordu. Eddie ile Declan kızın üzerine çok giderlerse kaçıp gidebilirdi. Ancak, neyse ki üç hafta geçmesine rağmen evdeki kaplumbağa onlar için hâlâ çekiciydi. Çocuklar yüzükoyun uzanmış hayvana lahana sapı veriyor, o yiyince de sevinç çığlıkları atıyorlardı.

"John" diye bağırdı. "Bara iner misin, nehrin karşı kıyısına geçip ikizlerin neden hâlâ oyalandığına bakmam gerek. Konser için hazırlanıp süslenmeleri gerekiyor ama henüz ikisinde de tık yok."

John Ryan üfledi. Düşünceleri yine bölünmüştü. Şiirleriyle uğraşarak, tek başına bir iki saat geçirebileceğini sanmıştı. "Bir dakika" diye seslendi. Aklındakini unutmadan yakalamak istiyordu.

"Hayır, zaten geciktiler bile. Dinle, kâğıdınla kalemini de getir, zaten pek gelen giden olmaz, ama yine de tezgâhın arkasında biri bulunmalı."

Kapı arkasından çarptı ve John Ryan yatak odasınm penceresinden kansmın koşarak barın karşısındaki minik köprüden geçtiğini gördü. Otuzlu yaşlarını süren bir kadından çok, genç bir kız gibi bahçe kapısının üstünden atladı. İkizleri bulmak için viran Ferns-court malikânesine doğru koşarken, yazlık elbisesi ve çizmeleriyle genç bir kıza benziyordu.

John Ryan iç çekip aşağı indi. Şair meyhaneciler olduğunu, hat-

ta savaşta berbat siperlerin içinde meleklere yaraşır şiirler yazan adamların olduğunu biliyordu. Ama o öyle değildi.

John Ryan ağır hareket ediyordu. Barın gerisinde durduğu yıllar boyunca sinsice büyüttüğü bir bira göbeği, yine aynı nedenden sarkan yanakları vardı. Düğün fotoğrafında daha ince ve zarif, bambaşka biri gibi görünüyordu. Yine de o çocuksu görünümünü tümüyle yitirmemişti. Kır düşmüş açık kumral saçları ve kapanma saatinde, ya da çocuklar sözde çok büyük bir suç işlediklerinde olduğu gibi, istediği zaman bile haşin görünmeyen gür kaşları vardı.

Sık sık Kate'in evlendikleri günden beri hemen hemen hiç değişmediğini söylerdi. Kate buna memnun olur, ama bunun barın arkasından kurtulmak için atılmış bir palavra olduğunu söylerdi. Doğruydu, ancak uzun, dalgalı siyah saçlarını krem rengi elbisesine uyan krem rengi bir kurdeleyle arkadan toplamış olan kıza baktı. O yağmurlu Dublin gününde çok şık duruyordu ve Jack onun gelip Mountfern'de kendisiyle oturacağına inanamamıştı. Kate sık sık ve sertçe hatırlattığı gibi, başkalarına içki sunmaktan göbek bağlamamıştı. İnsanın kendine her ikram edenle bir içki içmesini, ya da başkalarına sunduğu her yarım düzine karşılığında kendisinin de bir bira içmesini gerektiren bir yasa olmadığını söylüyordu.

Ama kadınlar için durum farklıydı.

John yedi kardeşin en küçüğü ve aile bireylerinin artık tamamlandığından emin olduktan sonra onun gelişine hem çok şaşıran, hem de sevinen annesinin gözbebeğiydi. Kendini bildi bileli fazla beslenmiş, pasta yiyip gazoz içmişti. Delikanlıyken koşarak, sıçrayarak, bir dans için kilometrelerce bisiklet sürerek inceliğini koruyordu. Artık şiirlerini yazmak ile barda hizmet etmek arasında sıkışmış hayatı çok durgunlaşmıştı.

Oğullan için de bunu isteyip istemediğini bilmiyordu: Onlar için büyük umutlan vardı -biraz dünyayı görebilir, belki okuyup üniversiteye gidebilirlerdi. Bu, onun anne babasının neslinin düşlerinde bile göremeyecekleri bir şeydi. Onlann asıl kaygısı ço-cuklannın göç edip yerleştiklerini görmekti. Kilisenin de yardımı olmuştu tabiî, Ryan ailesinden iki rahip ile iki rahibe çıkmıştı. John kendi çocuklannda dine yatkınlık görmüyordu. Michael hayalci ve düşünceliydi; bir keşiş olur muydu ? Ya Dara, bir yerlerde becerikli bir başrahibe olabilir miydi ? Eddie pratik bir çocuktu, büyük olasılıkla dinsiz kabilelere kulübe yapmayı ve kanal açmayı öğreten bir misyoner olabilirdi. Bebek Declan. Belki onu evin yakınında bir kiliseye yerleştirip gözkulak olabilirlerdi.

Tabiî saçmalıktı bütün bunlar. Hiçbiri din adamlığının yakınından bile geçmeyeceklerdi. Yine de, John Ryan gelecekte üç oğlu ile tek kızının bu işle uğraşacaklannı hiç sanmıyordu.

Öncelikle, iş hepsini doyurmazdı. Pek çok İrlanda kasabası gibi Mountfern'de de zaten şimdiden çok fazla bar vardı. Ana cadde Bridge Street'te yürüdüğünüzde en az üç bar görüyordunuz. Kasabanın başında Foley'in yeri vardı ve o da bugünlerde pek bar sayılmazdı. Yalnızca bir tezgâh ve Matt Foley'in geceleri içen birkaç arkadaşı vardı; gerçek bir müşteriye nasıl hizmet edileceğini bilmezlerdi. Sonra, daha çok bakkal olan, ama arkada bir de ban bulunan Conway'in yeri vardı. Conway'e gizli içkiciler, içtiklerini hiçbir şekilde kabul etmeyen, mutlaka bir paket mısır gevreği ya da bir kilo un almaya çıkıp da sağlığına bir kadeh brendiyi deviri-verenler giderdi. İhtiyar Barry Conway aynı zamanda cenaze leva-zımatçısı da olduğundan, çoğu zaman cenaze işleri de olurdu. Tepeye birini gömdükten sonra gelip burada bir içki içmek doğru gibi görünürdü insanlara. Dunne'ın yeri de her an kapanacak gibiydi. Paddy Dunne yeni mal sipariş etsin mi, etmesin mi hiç bilemez; bugün yann Liverpool'da bar işleten kardeşinin yanına gideceği için artık değmeyeceğini söylerdi. Ancak tam o sırada ya Li-verpool'daki barda işler kötü gitmeye başlar, ya da Mountfern'de-ki içki alışkanlıklan canlanırdı. Adamın dükkânında bir belirsizlik havası vardı ve ruhsatını satacak olsa kaç para edeceği konusunda sürekli fikir yürütülürdü.

Kısacası, Mountfem gibi küçük bir yerde John Ryan'ın dükkânının tam üç rakibi vardı. Yine de, River Road tarafından gelen bütün müşterileri o alıyordu. Kasabanın bu yanında çiftçiler otururdu. Diğer üçünden de daha büyük ve daha iyi bir bardı; yalnızca daha geniş olmakla kalmayıp, stoğu da daha fazlaydı.

John Ryan feleğin cömert davrandığı bir adam olduğunu biliyordu. Genç ve toy bir çocukken kimse onu tutup bir kiliseye vermemişti. Ağabeylerinden ikisi gibi ağır koşullarda çalışmaya Amerika'ya da gönderilmemişti. Onlann ölçülerine göre kendi işini yürütüp şiirlerini yazabileceği rahat ve huzurlu bir yaşamı vardı.

John yazacak ve içki satacak zamanı birbirinden ayırmak istiyordu. Kate'in yaptığı gibi, bir işten diğerine şimşek hızıyla geçemiyordu... Çocuklara da onun kadar iyi yönelemiyordu. Ya usluydular, ya da değildiler. Havalanndaki hızlı değişimleri Kate kadar iyi göremiyordu. Önce kızıp birkaç dakika sonra gülümseyemi-yordu. Kızdığı zaman gerçekten de çok kızıyordu. Bu çok ender oluyor, ama olduğunda da kendini tamamen kaybediyordu. Ba-

banın kızması uzun zaman unutulmazken, annenin her hafta bir düzine çabuk ama kolayca unutuluveren kızgınlıkları oluyordu.

John karısının çabukluğu ve işini, tam o anda bırakmak zorunda kalması karşısında içini çekti. Kaderin bu bar sayesinde, eline İrlanda'da pek çok erkeğin kıskanacağı bir fırsat vermiş olduğunu biliyordu. Başka birini daha tutacak kadar para kazanamıyor-lardı, ama işler insanın bir köşede rahat rahat oturmasına olanak tanıyacak kadar da durgun değildi. John Ryan ne kâğıt kalemini, ne de düşüncelerini yanında getirmişti. Müşteriler insanı elinde kâğıt kalemle görse hesap tuttuğunu ve küçük bir servet kazandığım düşünebilirlerdi. Ne anlamı vardı ki zaten? Garajdan Jack Coyne saf bir çiftçiye bir yığın paslı metal satmış ve alışverişi birer birayla kutlamaya gelmişlerdi.

Jack Coyne'un sansara benzer bir yüzü ve sürekli ya ucuz mal, ya da bir iş arayışında çevreyi kolaçan eden keskin gözleri vardı. Bir arabanın altına yatmış, yağ içinde sağa sola gereken tamirat konusunda emirler yağdırırken de; takım elbise giymiş, elden düşme mallarım dediği yeni satın aldığı arabaları gösterirken de aynı derecede rahattı. Sanki her tarafı hareket halindeydi, asla sakin durmazdı. Şimdi bile barın başında bir o ayağının, bir bu ayağının üzerine abanıyordu.

"Harika bir gün John" dedi Jack Coyne.

John biraları koymaya hazırlanırken, "Hava epeydir harika" dedi.

Çiftçi, "Ekinler için kötü ama" dedi.

"Zaten siz ne zaman havadan memnun olursunuz ki ?" Jack Coyne hava nasıl olursa olsun, kullanılmış araba satabilen bir adamın neşesiyle güldü.

Mountfernli çocukların ülkedeki diğer çocuklann hiçbirinde olmayan bir oyun yerleri vardı: Fern Nehri'nin kıyısındaki Ferns-court yıkıntıları. Ev kırk yıl önce, 1922'deki olaylar sırasında yanmıştı. Yangın sırasında Fern ailesi orada değildi; aylar önce çekip gitmişlerdi.

Çocuklar büyükbabalarına sık sık yangını sorarlar, ama garip bir bellek kaybıyla karşılaşırlardı. O yıllarda son derece güçlü olan duygular zaman içinde yatışmıştı. Fernler de, simgeledikleri şeyler de unutulmuştu. Evleri tıpkı bir zamanlar güzel ama kocaman ve bomboş bir kabuk olarak durduğu gibi, şimdi de güzel bir harabe olarak duruyordu. Uzun yaz günlerini geçirmek için harika bir yer olmuştu

artık.

Femlerin yıllar önce bahçıvanlarına diktirdikleri meyve ağaçlan hâlâ bolca meyve veriyordu. Elma ağaçlarının Fernlerin gidişinden haberleri yoktu. Eğri büğrü, kocamış dallan yerlere eğilmişti, çocuklann oynayabileceği yeni yerlerdi bunlar.

Evden geriye kalan duvarlar sarmaşıklarla kaplıydı. Bir zamanlar ahır olan yan binalar evin kendisinden daha sağlam kalmıştı. Buralarda hâlâ içinde koşturacak, çatısı kapalı odalar, kireçtaşından kemerler ve sağlam taş duvarlar vardı. Fernscourt'un yapıldığı günlerde insanlar ahırlara çok önem verir, konuklar burala-nn evin kendisi kadar yüksek bir standartta olmasını beklerlerdi.

Kate Ryan nehirden çıkan yolun iki yanındaki yabanî defnelerin arasından yürürken çığlıklan ve kahkahaları duyabiliyordu. Dublin'deki küçük ve sessiz bir evde geçen kendi çocukluğunu düşündü. Annesi hep hastaydı. Oynayacak kardeşleri yoktu; arkadaşlar da hoş karşılanmaz ve evden uzak tutulurdu.

Ona kıyasla bu çocuklann başına buyruk, özgür bir yaşamlan vardı.

Fernscourt bugün burada oynayan gruba aitti. Yaşı tutanlara. Hep böyle olmuştu. Eddie ile Declan'ın yaşındaysanız çok küçüktünüz, buradan kovalanıp başka bir yere gönderilirdiniz. Daha büyük laz ve oğlanlar ise birbirlerine gösteriş yapmak için köprüye giderlerdi. Oğlanlar çığlıklar arasında korkuluklardan atlar, itiş kakış sırasında bazen kızlar da suya itilip sınlsıklam elbiseleri üstlerine yapışmış br halde sudan çıkarlardı.

Ancak Fernscourt'tayken başka hiçbir dünya olamazdı. Yaz güzel geçmişti ve çocuklar Mountfern'deki evlerde işler biter bitmez toplanıyor, birer ikişer tarlaları aşıp, River Road'dan çıkıp Ryanlann önündeki küçük yaya köprüsünden geçiyor, bazılan da nehrin karşı kıyısında, bugünlerde kimselerin gelip geçmediği patikadan dikenli çalılara doğru yürüyorlardı.

Fernscourt bütün çocuklara ait olmakla beraber, Dara ile Mic-hael'm özel eviydi. İkizlerin kendi yerleri, sözümona bir evleri vardı. Diğerlerinden hiçbiri gelmese bile orada oynarlardı. Eski bir masa ve bardan alınma iki kınk tabureleri vardı. Eğik bir çatalla paslı bir bıçak ve birkaç da kenarı kınk tabak. Bunlar özel şölenler içindi. İkizler kendi başlarına Fernscourt'a gidebilecek yaşa

geldiklerinden günden beri büyüdüklerinde burada oturacaklarını söylüyorlardı.

Eve çok yakın, ama kendilerine ait bir yer olacaktı. Evin tamamını satın alıp her yere karayolundan değil, tekneyle nehirden gideceklerdi.

Burası onlann yeri, şatosu, yuvası olacaktı.

Buraya bu kadar yakın oturdukları için, barın üst katındaki pencerelerinden görebildikleri için ve yaz kış her gün oraya gidebildikleri için, buranın kendilerine ait olduğunu hissediyorlardı.

Ancak elbette, yalnız kendilerinin olmasını istemiyorlardı. Ferns-court aynı zamanda, özellikle de günlerin bütün oyunlara yetecek kadar uzun olmadığı yaz tatillerinde herkese aitti.

Oyunların belli bir düzeni yoktu, ama kocaman yosunlu taşlar, yansı devrilmiş duvarlar, sarmaşık kaplı cepheler ve yıkık duvarlardaki kapı-pencere boşlukları tırmanacak, tüneyecek, atlayacak, oturup gülüşecek bolca yer olduğu anlamına geliyordu.

Kızlar ahıra bakan avluda hâlâ duran eski saat kulesinde bir ev yapmışlardı. Gerçi eski saat ile kubbe çoktan yok olmuştu. Oğlanlar da otlarla yosunların altında artık basamak oldukları bile belli olmayan merdivenlerde uzun atlama ile koşu arası bir yarışma düzenlerlerdi. Hep birlikte toplanıp kimin en çok basamağı atlayabildiğine bakar; en büyük olasılıkla bacağını kıran da en ödlekleri olurdu.

Öte yandan, kurban olmaktan kurtulmanın da yolları vardı. Eve gitme, inekleri sağma, ya da yüzmeye gitmeleri gerekirdi hep. Mo-untfernli oğlanlar kendi muhteşem viranelerinde oynarken ölmeye pek hevesli değillerdi.

Kate çocukların bazılarının evlerine yollandıklarını gördü. Konser için şık olma zorunluluğundan dolayı hiç de hoş karşılanmayacaklardı. Tommy Leonard'ın patikadan aşağı koştuğunu gördü. O yoldan daha çabuk giderdi. Leonardlann kırtasiye dükkânı büyük köprüye yakındı ve River Road'a daha rahat ulaşılabilecek bir yerden geçerse yolunu kısaltabilirdi. Kate, Tommy'nin yaşında çocukların dikenli dalların giysilerini ve hatta kollarını bile yırtmasına aldırmadıklarını düşündü

hayretle. Dara'nın yakın arkadaşı olan küçük Maggie Daly de defnelerin arasından Kate'e doğru geliyordu.

İkizlerin annesinin nezaket ziyaretine gelmediğini pek iyi bilen Maggie, "Koşuyorum Bayan Ryan" dedi. "Sanırım Dara ile Micha-el da koşuyu bitirmek üzereler."

"Eminim öyledirler." Kate çok ciddiydi. Maggie Daly'nin kocaman endişeli gözleri vardı, her zamen en olağan şeylere bile pek şaşırmış görünürdü. Bardaki kocaman zararsız köpek Leopold'den ödü patlardı. Zavallı Leopold biçimsiz vücuduyla güneşte gerinirken bile küçük Maggie Daly sanki köpek her an gırtlağına atılıve-recekmiş gibi bakardı ona.

Maggie'nin neredeyse köprüdeki kalabalığa katılacak kadar büyümüş olan ablası Kitty de defneli ağaçlarıyla kaplı patikadan geliyordu. Kitty koşturmayacak kadar olgundu, bu yaz Fernscourt'tan ve oynadıkları oyunlardan, eve gidip konser için giyinmek zorunluluğundan sıkılıyordu. Ne şu, ne bu olamamaktan da sıkılmıştı. Kırmızı şık bir mayoyla salda oturup gülecek ve kendisine hayranlık duyacak bir kalabalığın arasına kanşabilecek on beş yaşında bir genç de değildi; yıkık bir saat kulesindeki eski bir odaya tırmanmayı ya da yosunlu duvarlardaki yarıklardan geçmeyi de artık eğlenceli bulmuyordu. Kitty Daly Kate Ryan'ın yanından geçerken derin derin iç çekti.

Ana babaların Fernscourt'a geldiklerinde sanki hep yaptıkları buymuş gibi, "Sanırım kafalarını kırmaya geliyorsunuz" dedi.

"Hiç de değil" dedi Kate neşeyle. "İstedikleri bir şey var mı diye sormaya geliyordum. Belki tepside akşam çayı. Sevgili ikizlerim... çok sevinirim..."

Kitty aceleyle gitti.

Dara ile Michael annelerine çekmişlerdi. John Ryan gibi sansın değillerdi; o sanki bir tek Eddie'ye geçmişti. Onlar da sıskaydılar, ama babalan da çocukken öyleydi. Ancak Kate onların esmer, yakışıklı yüzlerinde Ryanların kahkaha çizgilerinin; sanki kimse bakmazken bile gülümseyen ifadelerinin de olmadığının farkındaydı. Bütün Ryanlar öyleydi -Kate'i en sevdiği oğluna yakışacak bir gelin olarak görmeyen ihtiyar kayınvalidesinin bile gülümseyen bir yüzü vardı. Dara ile Michael ise iri, koyu ve fazlaca dikkatli bakan gözleriyle çoğu zaman ciddi duruyorlardı. Tıpkı kendisi gibi.

Kate ne zaman kendi resmini görse, intikam meleği gibi çıktığını söyleyip çığlık atardı. Objektife gülümsemek-tense için için kaynıyor gibi dururdu hep.

Bunu başka kimse fark etmemişti.

Herkes her zaman ikizlerin çok güzel olduklarını söylerdi. Özellikle de şortlan ve renkli gömlekleri içinde yanık tenleriyle Mo-untfern ve çevresini altüst ettikleri yaz aylannda.

Kate bugün ne mazeret uyduracaklannı merak etti. Okuldaki konser için giyinmek üzere yanm saat önce evde olmalıydılar. Canı sıkılmıştı ama belli etmemeye çalışacaktı, aksi halde yıkanıp taranmak istemeyebilir ve çalacakları parçalarda kendilerine güvenlerini yitirebilirlerdi. Dara İrlanda dilinde bir şiir okuyacak ve Michael da diğer oğlanlarla birlikte Moore'un şarkılarını söyleyecekti.

Okuldaki genç Bayan Lynch öylesine hevesliydi ve konseri düzenlemek için öyle çok zaman harcamıştı ki, Mountfern'de herkes istemeye istemeye işin içine karışmıştı. Normalde manastır ile kilise çömezlerinin pek az ortak girişimi olurdu, ama ihtiyar Rahip Moran iki yerine bir konser vermenin daha iyi olacağını düşünüp herkes de ona katıldığından Nora Lynch kazançlı çıkmıştı: konser kilisenin salonunda verilecek ve bütün katılımcılar saat beşte en şık giysileriyle hazır bulunacaklardı. Konser tam altıda başlayıp sekizde bitecekti.

Kate artık neredeyse eve varmıştı. Eskiden çok etkileyici bir yer olmalıydı: üç katlı ama yüksek, çok yüksek tavanlı, büyük odaları ve yüksek pencereleri olan bir evdi. Burada yüz yıldan fazla yaşayan Fem ailesinin farklı kuşaklan bu evi sevmiş olmalıydı. Kate, içlerinden biri hiç o rahat yaşam içinde durup da günün birinde buranın eskiden olsa kömür çuvalı ya da su taşıma işi dışında asla eve giremeyecek köy çocuklarının oyun oynadığı bir harabe olacağını hayal etmiş midir, diye düşündü.

Çocuklar dağılmışlardı. Yalnızca kendi iki çocuğu içerdeydi. Herkes gittikten sonra kalmalarını gerektirecek ne yapıyor olabilirlerdi ? Hayattaki her türlü düzene karşı saygısızlıkları Kate'in canını sıktı. Tepeden sarkan bir sarmaşık perdesini itince gördü onlan: kocaman, devrilmiş bir sütunun üstüne oturmuş, duvardaki deliklerden dışarı bakıyorlardı.

Her şeyden çok korkuya benzeyen bir salanımla çok uzaklardaki bir şeyi seyrediyorlardı.

Aşağıda iki adam ayaklı aletlerle ölçüm yapıp ve not alıyordu. Sonra aletlerin yerini değiştirip tekrar başlıyorlardı.

Kate ikizlerin arkasından sokuldu.

Michael fısıldayarak, "Ne bunlar?" diye sordu.

Kate "Onlara teodolit denir" dedi. "Bu sözcüğü biliyorum, bulmacalarda çok işe yarar."

"Ne yapıyorlar?" Dara öğrenmek istiyordu.

"Bir tür araştırma. Seviye tespiti. Doğruyu söylemek gerekirse, pek emin değilim."

Michael sıkıntıdan kıpkırmızı kesilmiş bir yüzle, "Şu teodolist-lerin burada olmamaları gerekir," dedi. "Onlara buranın özel arazi olduğunu söyle. Haydi anne, gitmelerini söyle onlara."

"Hayır, teodolit aletlerin adı, insanlann değil. O adamlara öl-çümcü deniyor sanırım. Her neyse, zaten özel arazi değil. Öyle olsa biz de burada olmazdık."

"Onlara sorar mısın... bir daha gelecekler mi, yoksa yalnızca

bugün mu fotoğraf çekiyorlar veya her neyse. Onlara sorar mısın anne?" Dara yalvardı. "Sen insanlara en zor şeyleri kolayca sorarsın. Lütfen."

"Şu anda soracak tek bir zor sorum var, o da şu: size çalar saatimi verdiğim ve saat dörtte evde olmanızı çok sıkı tembih ettiğim halde neden saat dört buçuk ve hepimiz buradayız ? Bugünkü zor

sorum bu ve bir cevap istiyorum."

İkizler annelerinin sesindeki sabırsızlığı duymamış gibi, aldırış bile etmediler.

"Hiç oyun oynamadık, merak edip duruyorduk..." dedi Dara.

"Ve gideceklerini umuyorduk..." Michael kız kardeşinin sözlerini tamamladı. Sık sık birbirlerinin cümlelerini tamamlarlardı.

"Hiç anlamıyorduk..."

"Hem de hiç hoşumuza gitmiyordu..."

Kate ikisini de omuzlarından tutup çalar saati ve yenmemiş yemeklerini almaya götürdü, sonra köprüye yönlendirdi. Karşı tarafta bir olay var gibiydi. Eddie ile Declan suyun kenannda yatmış, bir parça tahtanın üstünde akıntıya kapılmış giden bir şeye uzanmaya çalışıyorlardı.

Oğlanlar bağnşırken yeni hizmetçi Carrie kenarda durmuş çaresizce ellerini ovuşturuyordu. Kate kaplumbağa Maurice'in bilinmeyene doğru bir yolculuğa çıktığını anladı.

"Bahçe tırmığını ve saplı süpürgeyi getirin" diye bağırdı. Michael ile Dara annelerinin elinden ve azarından kurtulduklarına sevinerek hemen koştular. Sekiz yaşındaki Eddie kendisinin suçlanacağını bildiğinden kıpkırmızı kesilmişti: Declan ancak altı yaşındaydı ve daha bebekti -o her şeyden sıyırıyordu paçayı.

Kate kaplumbağayı kıyıya çekti ve kapkaranlık bir yüzle oyun odasındaki evine getirdi. Dört çocuğun ve dehşet içindeki Car-rie'nin bakışları altında hayvanı temiz bir havluyla kurulayıp samanların içine koydu. Hiç itiraz kabul etmeyen bir ses tonuyla Car-rie'ye mutfakta Eddie ile Declan'ın elini yüzünü yıkarken görmek istediğini bildirdi. Michael ile Dara da banyoya girip beş dakika içinde dizleri,

kulakları ve enseleri pırıl pırıl çıkacaklardı. Dizleri, kulakları ve enseleri demesinin nedeni oralara özellikle, dikkat edilmesi, ama diğer tarafların da tertemiz olması demekti. İyice yıkadılar ve Dara ile Michael sıkı bir kontrolün ardından salona doğru yollandılar. Eddie ile Declan her zamankinden daha sessiz oturmuş, annelerinin kararını bekliyorlardı. Konsere gitmelerinin yasaklanıp yasaklanmayacağını bilemiyorlardı... aslında bu pek de fena olmayabilirdi. Ya da belki de bacaklarına vurulurdu. O pek

olası değildi gerçi; eğer dayak yiyecek olsalardı çoktan yerlerdi.

Annelerinin öfkesine hazırlıklı değildiler.

"O artık sizin kaplumbağanız değil Edward ve Declan; o şimdi benim kaplumbağam. Anladınız mı ?"

Eddie'ye Edward dendiğinde işler iyi değil demekti.

"Ama yani..."

"Evet, o artık benim. Ve onunla ne istersem yaparım. Onu sizin bir hayvanı sevebilecek çocuklar olduğunuza inanma aptallığını gösterip satın aldığım dükkâna geri götürebilirim. Ya da onu yiyebilirim. Carrie'den yarın öğle yemeğinde onu pişirmesini isteyebilirim."

İkili öylece kalakalmıştı.

"Neden olmasın?" diye devam etti anneleri umursamazlıkla. "Siz Maurice'i boğmaya kalkıştınız, ben neden onu pişirmeyeyim? Kaplumbağa olmak zor iş."

Eddie'nin gözleri doldu. "Anne biz onu boğmaya çalışmıyorduk. Yüzüp yüzemediğine bakacaktım, sonra pek beceremediğini görünce ona bir sal yaptık, sonra da yüzüp gitti."

"Teşekkür ederim, Edward. Bana yalnızca dikkatsizce bir kaza olduğunu söylemek istiyorsun, öyle mi ?"

"Şey, evet?" Eddie kurtuluşun o yönde olduğunu düşünüyordu, ama tam da emin değildi.

"Peki, o şimdi benim olduğuna göre başka kazalar da olabilir. Fırının içine filan düşürebilirim. Her neyse, artık sizi ilgilendirmez. Oturma odasında, finnda ya da her nerede olursa olsun, ona yaklaşmanız yasaklanmıştır."

Declan inledi. "Anne, Maurice'i yakamazsın. Lütfen kaplumbağamı yakma."

"Benim o" dedi Kate.

Eddie "Canlıları öldüremezsin" diye çıkıştı. "Polislere söylerim. Çavuş Sheehan'a söylerim."

"Söyle tabiî, ben de ona boğma olayını anlatırım."

Sessizlik oldu.

Kate, "Aptallık etmeyin" dedi. "Maurice'e zarar vermem ama o benim biliyorsunuz, o yüzden artık onunla oynayamazsınız. Bu gece konserden sonra Daly'lerde dondurma da yok."

Kötüydü, ama daha da kötüsü olabilirdi. Kabullendiler.

Kate birdenbire ilk kez cumartesi akşamını evinden uzakta geçiren genç kıza acıyıp, "Haydi Carrie" dedi. "Saçını başını topla da gidelim."

"Ben de mi geliyorum ?" Carrie'nin yüzü aydınlandı.

"Tabiî ki geliyorsun, seni burada tek başına bırakacağımızı mı sandın ?" Kate aslında bunu kaplumbağanın başına gelecekleri dinlerken dehşet içinde kalan kızın yüzünü gördüğünde düşünmüştü.

Carrie "Siz gerçekten çok naziksiniz, Hanımefendi" diyerek üzerine temiz bir bluz geçirip saçına iki yeni toka takmaya koştu.

Rahip Moran ufak tefek, telaşlı bir adamdı. Açık mavi gözleri uzağı da, etrafı da pek iyi görmüyordu. Çoğu insanın özünde iyi olduğuna inanırdı. Bu onu insanların çoğunun doğuştan kötü olduğuna inanan diğer pek çok kasaba papazından ayırırdı. Genç rahipler arasında Mountfern'in çok iyi bir tayin yeri olduğu konuşulurdu. Genç rahip Hogan da gerçekten şanslı bir adam olduğunu biliyordu. Rahip Moran konser için kocaman, güzel bir koltuk ve bazen kramp girdiği için bir de puf buldu mu, mutlu olacaktı. Her parçayı heyecanla alkışlayacak, bütün rahipler ile rahibeleri isim vererek takdir edecek, herkes yaşlı avukat Bay Slattery'nin eskiden idare ettikleri paravanlar yerine doğru düzgün perde alabilmeleri için bağışta bulunduğunu bilecekti. Slattery'lerin bütün beklediği bir teşekkür olduğu için rahip ona kısaca teşekkür edecek, ama saat sekizdeki çayda ikram edilecek kekleri sağlayan Daly'lerin cömertliğini ve kırtasiyeci Leonard'ın ücretsiz bastırdığı davetiyelerin mükemmelliğini biraz daha çok vurgulayacaktı. Rahip cumartesileri beşte günah çıkartmaya başlardı ve konser saatine dek işlerin tamamlanmasına dikkat edecekti. Peder Hogan Rahip Moran'm tatlı bir teşvik sözünün ve işlerin kısa zamanda düzeleceği yolundaki inançlı umudun cemaatinden çoğuna yardımcı olduğuna inandığını biliyordu. Onlar da rahibin hülyalı bakan açık mavi gözlerinden azıcık ağır işittiğini anlıyorlardı ve günahlarını fısıldayan seslerini tanımayacağından emindiler.

Peder Hogan Mountfern'in, okuldayken hayalini kurduğu kadar olmasa da, yine de yaşamak için sıcak ve iyi bir yer olduğunu düşünüyordu. O da Rahip Moran'ın her yerde kurtanlacak ruhlar bulunduğu inancını paylaşıyor ve buranın halkı için bir konser düzenlemenin genel anlamda misyonlarda çalışmak ya da kentin acımasız bir mahallesinde çocuk suçlular için bir kulüp kurmak kadar değerli olduğuna inanıyordu.

Bayan Lynch, genç Bay Slattery ile az çok çıktığından, o da moral desteği vermek için konsere gelmek zorunda kalmıştı. Kate Ryan ile iki uslu oğlanın ve Carrie isimli, gözleri kızarmış kızın yanında oturdu.

Fergus Slattery kıskançlıkla "Peki sizin evin reisi bu kültür olayından nasıl kurtuldu ?" diye sordu.

"Birinin ban işletmesi gerek. Kasabanın yansı sanki burada toplanmış gibi, ama çocuklan burada sahneye çıkarken kaç erkeğin bir içki içme mazereti bulduğunu bilsen şaşardın" dedi.

"Aferin ona, o halde." Fergus gerçekten takdir etmişti. "Cumartesi akşamlan çalışmak zorunda olduğumu söyleyemem, zaten avukatlann hiç çalışmadığına inanılır, ama bürom çok yakın. Bana inanmalan için beni pencerede görmeleri gerekir."

Fergus çocuksu bir havada sınttı. Kate onun uzun boylu bir delikanlı gibi durduğunu düşündü, ama artık yirmili yaşlarının ortasında ya da sonlannda olmalıydı. Onu hep tatilde eve gelmiş ele avuca sığmaz bir tür öğrenci gibi düşünmüştü. Artık babasının bürosunu hemen hemen tek başına yürütüyor olmasına rağmen, onu bir yetişkin olarak görmesi zordu. Belki de dağınık görünü-şündendi; saçları berbere gitse de gitmese de, hep dağınıktı. Slat-tery'lerin kâhyası Bayan Purcell gömleklerini seve seve ve kusursuz bir biçimde ütülese de, yakalan bazen kıvrık dururdu. Yanlış beden almış ya da yanlış düğmelemiş olsa şaşırmazdı Kate. Eğer farklı dursa ve uzun, düzgün siyah ceketler giyse çok yakışıklı ve zarif görünebilirdi.

Ancak, çekiciliği kısmen de olsa, asla zarif olamamasına bağlıydı; Mountfern çevresinde pek çok kalbi hoplatıp umutlar yeşerten uzun boylu, esmer, neredeyse yakışıklı görünümünün farkında bile değildi.

"Yani gelmek istemez miydin, Nora Lynch seni etkilemek için paralanırken ?" Kate inanmıyordu.

"Beni etkilemek için mi!"

"Tabiî. Genç bir kız niçin kendini paralayıp böyle sapa bir kasabanın bir parçası olduğunu göstermeye çalışsın ki? Buraya uyum sağlayabileceğini sana kanıtlamaktan başka?"

"Ama bana bunu neden kanıtlayacakmış ki ?"

"Siz ikiniz çıkmıyor musunuz?" Kate erkekleri anlayamıyordu. Çoğu zaman göründükleri kadar aptal olamazlardı.

"Evet, tabiî, sinemaya ve danslara gidiyomz, ama bunda bir şey yok ki." Fergus gerçekten şaşırmış görünüyordu.

"Ne demek bunda bir şey yok, ona umut verip sonra da bunda bir şey yok demek çok acımasızca değil mi ? Biliyor musun, yaşlandıkça rahibelerin haklı olduğuna, erkeklerin temelde birer vahşi hayvan yüreği taşıdığına inanıyorum."

"Ama gerçekten bir şey yok" diye yalvardı Fergus. "Yani, birbi-

rimizi seviyor filan değiliz. Ortak planlanınız ve umutlanınız yok. Hiçbir şey konuşulup karara bağlanmış değil. Gerçekten."

"Sana inanıyorum." Kate alaycıydı. "Oh Tannm, beni ve benimkileri bir avukata âşık olmaktan koru. Kendini her açıdan emniyete almışsın."

"Ama o sanmasın ki..." Fergus söze başladı, ama tam o anda Nora Lynch, Rosemarie'nin dükkânında yaptırdığı yepyeni saç modeli ve hem modaya uyacak kadar kısa, hem de rahipten ve diğer çömez ve rahibelerden ters bir laf işitmeyecek kadar uzun yeni san elbisesiyle sahneye çıktı. Herkesin ilk ortak çabalan olan bu gösteriden keyif almasını umduğunu belirtti; rahibe, rahiplere, manastıra ve sponsorlara, çocuklar ile ailelerine teşekkür etti ve herkesin harika bir akşam geçireceğini söyledi. Dışardan gelmiş biri olarak toplumun bir parçası olan böyle bir olaya katılmasına izin verilmesini bir ayncalık olarak gördüğünü belirtti. Ancak o da pek çok bakımdan kendini buranın bir parçası olarak görüyordu ve hep de öyle görecekti.

Kate birdenbire, "Kaç yaşındasın Fergus ?" diye fısıldadı.

"Yirmi yedi" dedi Fergus. Şaşırmıştı.

"Bu dünyada yirmi yedi yıl geçiriyor ve o genç kadının senden hiçbir beklentisi olmadığını söylüyorsun. Tann seni bağışlasın, çok ciddiyim Fergus, Tann seni bağışlasın ve sana akıl fikir versin."

"Sağ ol Kate" dedi Fergus. Kendisine acınıyor mu, kızılıyor mu anlayamamıştı, ama ikisi de hoşuna gitmemişti.

Dara Ryan kendini sanki dondurmayı bütünüyle yutmuş gibi hissediyordu; midesi buz kesmiş ve taş gibiydi. Kusup kusmayacağını merak etti.

Maggie Daly'ye "Asla söyleyemeyeceğim" dedi.

Maggie, Dara'nın her şeyi yapabileceğine inanıyordu. "Harikasın Dara, okulda herkesin önünde söylemekten çekinmiyordun."

"O başka." Dara tek ayağı üzerinde sıçrayıp sımsıkı kapalı durması gereken kapının aralığından dinleyici kalabalığına baktı.

Abartılı bir havayla "Tannm, insan dolu" dedi.

"Bayılacaklar." Maggie teşvik etmekten vazgeçmiyordu.

Dara bu sahnede kendi gölgesiyle kavga ederdi. "Hayır, nefret edecekler, İrlanda dilinde olduğu için de tek kelimesini bile anlamayacaklar."

"Ama kulağa harika gelecek."

"O halde neden çıkıp yalnızca hoş sesler çıkartmıyorum ya da daha da iyisi, bir gong alıp üç dakika çaldıktan sonra alkışlar karşısında eğilerek selam vermiyorum ?"

Maggie kıkırdadı. Dara akla hayale gelmeyecek şeyler uydurmaya başladığında işler yolunda demekti.

Maggie'nin solo bir parçası yoktu. Gounod'dan Ave Maria'yı söyleyecek olan kızlar korosundaydı. Daha sonra da "Sanırım hiç göremeyeceğim, ağaç kadar güzel bir şiir" şarkısını söyleyeceklerdi. Ancak Dara, Mountfern'in tamamının önüne çıkıp Cül Cais'i söyleyecekti. Bayan Lynch bunun eski bir eve, Fernscourt gibi bir viraneye ağıt olduğunu söylemişti. Ancak, orada yaşayanlar eski Katolik bir aileydi ve herkes uzaktan yakından oradaki ayine katılmaya gelirdi.

"Dara, sıra sende."

Maggie Daly Dara'ya bir şans çimdiği attı ve arkadaşının sahneye çıkmasını seyretti.

Bayan Lynch çeviri olmadan kimsenin şiirden pek bir şey anlamayacağını çok iyi bildiğinden, Cül Cais'in hikâyesini, tabiî herkesin bildiğini söyleyerek bir kez daha anlattı. Bunu bilecek insanlar olarak görülmekten gurur duyan izleyiciler birbirlerine bilgiç bilgiç başlarını sallayıp Ryanların küçük kızının İrlanda dilinde söylemesini beklediler. Dara bakışlarını Bayan Lynch'in söylediği gibi salonun en arkasına sabitlerken, sesi kendinden emin çıkıyordu. Sonunda gökgürültüsü gibi bir alkış koptu, insanlar birbirlerine onun pek başarılı olduğunu söylediler, o da yerini çömezler korosuna bıraktı.

Rahip Keane Moore'un en güzel irlanda melodilerinden üç tanesini seçmişti. Oğlanların bunları Thomas Moore'un bestelerken kullandığı aynı görkemli tavır içinde söyleyeceklerini bildirdi. Rahip Keane şarkıların on iki yaşındaki oğlanlardan oluşan korosuna ne kadar komik geldiğini hesaba katmamıştı. Üstelik, korodakilerden altısının sesleri tam da konser sırasında çatladı.

Sessiz olsun, ey Moyle, sularının uğultusu, Kesmeyin ey rüzgârlar, istirahatinizi.

Peder Keane bunu Moore'un diğer tüm melodilerinden daha çok severdi. Karşısındaki koro önlerindeki kâğıtta rüzgâr çıkarmak, zincir çekmek ve su dökmek gibi deyimler sanki ateşten harflerle yazılmış gibi anlamıyordu. Kırk oğlan kahkahalarım büyük bir güçlükle bastırmaya çalışırken onlara sert bakışlar firlattı ve ne yazık ki "Suların Kavuşması" adını taşıyan bir sonraki şarkıya geçtiler. İsmin taşıdığı anlamlar karşısında bütün koro boğulacak gibi oluyordu ve Peder Keane daha sakin bir zamanda

onlarla çok ciddi bir biçimde konuşmaya karar verdi.

Konsere giriş fiyatı çay, sandviç ve kekleri de içeriyordu. Sandviçler postaneyi yöneten ve genelde Mountfern'deki en tatlı kişi olarak kabul edilen Bayan Whelan gözetiminde hazırlanmıştı. Teni İrlanda ovalarında ara sıra parlayan güneşten yanmış ya da bir kıyıdan diğerine sürekli esen rüzgârlardan kavrulmuş gibi görünen ufak tefek Sheila Whelan'ın bir eskiciden aldığı, pembe, yeşil ve bej üç tane kameo broşu vardı. Herkes bildi bileli beyaz bluzlarının yakalarına onları takardı. Yine herkesin bildiği üç eteği ve herhalde kendisinin örmüş olduğu yumuşak yünden üç hırkası vardı. Genelde başkalarına, Mountfern'de doğan bebeklere giysiler, yaşlılara şallar, hatta ihtiyacı olan çocuklara okul kazakları örerdi. Her zaman ziyan etmenin yazık olacağını söylediği bir parça yünü olurdu. Nazik, hülyalı bir yüzü ve dalgın, açık mavi gözleri vardı. Gözlerinin bir şeye merakla takılıp kaldığını gören hiç olmamıştı.

Sanki kasabadakilerin özel yaşamlanyla hiç ilgilenmiyordu: göçmenlerin gönderdikleri ya da göndermedikleri paralar hakkında yorumda bulunmak şöyle dursun, ilgilenmezdi; son derece sağlıklı kişilerin aldığı maluliyet maaşlarım ya da çalışanların aldığı işsizlik paralarını görmezden gelirdi. Bay Whelan'ın nerede olduğu konusundaki en açık soruları sakin, hatta ilgili bir şekilde tartışır, ancak onun kendisini Dublinli evli bir kadın için terk ettiğini ve ikisinin halen dört çocuğu olduğunu hiç açık etmezdi. Birisi çıkıp onun dönüp dönmeyeceğim soracak olsa, her zaman aynı sorgulayıcı tavırla bilmenin çok güç olduğunu söylerdi. Bazı şeyleri anlamak neredeyse imkânsızdı, öyle değil mi ? Her nasılsa soruyu soran da kendini Bayan Whelan'm kocasının yerini öğrenmek yerine, hayatın anlamına dalmış bulurdu.

Fergus Slattery, Bayan Whelan'ın insanın cinayet işlediğinde yanına gideceği türde bir kadın olduğunu söylerdi hep. Ve gariptir ki, Mountfenı yakınlarında bir cinayet de işlenmişti. Bir çiftçinin oğlu sarhoş halde babasına saldırıp öldürmüştü. Sonra da elinde cinayet aleti olan bir tırmıkla kiliseye ya da Ganta'ya değil de, postaneye gelmişti.

Bayan Whelan kızmadan, acele etmeden kiliseye ve Ganta karakoluna haber vermişti. Kimse çılgın adamın Bayan Whelan'a gelmiş olmasında ve onun olayı büyütmemesinde en ufak bir gariplik görmemişti; Bayan Whelan da adamın herhalde kiliseye giderken yolda ışığını gördüğünü söylemişti.

Sandviçleri yapanları ekmeklerin kabuklarını kesip her tabağa tek bir sandviç koymaya ikna edenin de Bayan Whelan olduğunu

kimse bilmiyordu. Böylece işi çok daha artsa da, herkese verilen söz tutulacaktı. Fergus biliyordu, çünkü Bayan Purcell sandviçlerine tavuk ezmesi mi, yumurta ve mayonez mi koysa bilememiş ve bunu tartışmak için Bayan Whelan'ı en az üç kez aramıştı.

"Siz bu kasabadaki tek aklı başında kadınsınız Bayan Whelan" diye söze başladı.

O sadece "Senin için ne yapabilirim Fergus ?" diye sordu.

"Yani, bir şey istiyor olmasam böyle demez miydim ?"

"Hiç de değil." Ama bekledi.

Fergus, "Adım Nora Lynch'le mi geçiyor?" diye sordu.

"Neden sordun?"

"Çünkü beğendiğim ve saygı duyduğum bir hanım olan Kate Ryan bana öyle olduğunu söyledi ve gün kadar gerçek ki, ben öyle olmasını istemedim."

"Eğer bir yanlış anlama varsa senin halledeceğinden eminim."

"Ama bir yanlış anlama gerçekten var mı ki, Bayan Whelan? Size sorduğum bu. Halledecek bir şey yoksa da gidip halletmeye kalkmak istemiyorum."

"Ah, kimse bana bir şey söylemez ki Fergus."

"Ama ben size yalnızca benimle ilgili bir şey soruyorum; başkalarıyla ilgili değil."

"Dediğim gibi, hiçbir fikrim yok, ama eğer bir karışıklık olduğunu düşünüyorsan, açıklığa kavuşturacak olan da sensin. Şu ya da bu şekilde."

"Açık açık konuşarak mı yani? Mesela, 'Seninle evlenmek istemiyorum' diyerek mi ?"

Bayan Whelan'ın bakışları ifadesizdi. Gözleri hem açık, hem de kapalı gibiydiler. Fergus sözleriyle fazla açık verdiğini anladı. Bayan Whelan bir avukatın bir postane müdüründen bile daha çok sır saklamasını bekliyordu.

"İnsanlar sana işlerini getiriyorlar Fergus, sen de artık baban kadar aranıyorsun. Ne de olsa işin de bu. Doğru sözcükleri arıyorsan, sen bulursun."

Fergus, "Siz çok iyi bir savaş esiri olurdunuz Bayan Whelan" dedi. "Çok iyi sır saklardınız."

Konserden sonra Fergus ile Nora gezmeye çıktılar. Son teşekkürler ve tebrikler iletilmişti; insanlar güneşli bir yaz akşamında evlerine yürüyorlardı. Büyük çocuklar köprüde oturmaya gitmişlerdi. Sinema özel bir suare yapacağı için pek çoğu da oraya gitti. Fergus arabayı çıkartmış bekliyordu. Nora Lynch koşarak geldi.

Ufak tefek ve hafifçe tombuldu; kusursuz bir cildi ve posterler-deki gibi elma yanaldan vardı. Sarı saçları özenle kıvrılmış, dikkat çekmeyecek kadar hafif bir ruj sürmüştü.

Nora elbisesine pek uyan san biyeli beyaz hırkasını giyerken Fergus "Tepeye çıkanz diye düşünmüştüm" dedi.

"Tepeye mi?" Şaşırmıştı.

"Konuşmak için güzel ve sakin bir yer. Sana söylemek istediğim bir şey var."

Nora'mn gözleri sevinçle ışıldadı ve yüzü pembeleşti. Her zamanki sesine hiç benzemeyen kısık bir sesle, "Çok isterim" dedi.

Fergus midesinde bir burkulmayla en az bir düzine kez Öptüğü bu hoş, boş kafalı, konuşkan küçük öğretmenin ona evlenme teklif edeceğini sandığını fark etti.

Arabayı çalıştmp ağır ağır tepelere doğru yollandı.

Ryan'ın yerinin de İrlanda'daki diğer tüm barlar gibi asla vazgeçmeyecek sürekli müşterileri vardı. Yeni müşteri çekmek için yenilikler yapmaya hiç gerek yok gibiydi. John'un babasının zamanında olduğu gibi, müşteriler oradaydı; Mountfern'in o kesiminde oturan insanlar için merkeze kadar yürümektense buraya gelmek daha kolaydı. Bazılarına göre kasabanın kenarında olmak Ryan için büyük bir avantajdı. Foley'in yerinde, Conway'in yerinde veya Dunne'ın yerinde olduğu gibi girip çıkanları bütün kasaba görmüyordu.

John'un babası hayattayken burada bakkaliye de satılırdı, çek-meceli büyük konsol hâlâ durmasına rağmen artık içinde mal yoktu. Kocası korkunç bir kazaya kurban giden Loretto Quinn'in işlettiği küçük bir ıvır zıvır dükkânı vardı. Ryanlar bakkaliye işine dönmeyi isteseler bile onun ekmeğini elinden almaları doğru olmazdı. Her neyse, zaten çoğunluk Mountfern'in içine gidip Bridge Stre-et'te dolaşmayı ve olan biteni görmeyi seviyordu. Haftalık alışveriş açısından Ryan'ın yeri biraz sapa sayılırdı.

John Ryan, Kate'in bu konuda kendisiyle aynı fikirde olmasına memnundu. Dublinli bir kadın için Mountfern'e olağanüstü iyi uyum sağlamıştı. Olan biteni, kimin konuşup kimin konuşmadığını kendisinden daha iyi biliyordu. Çocukların ev ödevlerine yardım eden, bir evi çekip çevirmeyi öğrenir öğrenmez daha parlak ışıklara ve gürültülü kentlere gidecek kızları köylerden bulup getiren ve eğiten de Kate'di. Kate sanki bu iş için doğmuş gibi çalışıyordu barın arkasında. Sohbete ne zaman katılacağını ve ne zaman uzak duracağını iyi biliyordu.

Bardakları kuruluyor, kenarlarında Gold Flake yazan büyük kül tablalarını temizliyordu. Artık geçerli olmasa da, kapının üstünde-

ki tabelada yer alan Ruhsatlı Viski Satıcısı sözleri çok hoşuna gidiyordu. Pek çok bar işletmecisi gibi John'un babası da eskiden viskiyi üreticisinden fıçıyla alır, gümrüklü bir antrepoya koyar ve şişeleyip satmak için antrepodan alırken vergisini öderdi. O günlerde şişenin üstünde James Ryan'ın adı olurdu, ama artık üreticiler böyle hayalci ve eski moda uygulamaları pek teşvik etmiyorlardı. Viskiyi şişede satmayı tercih ediyorlardı. Ancak Kate sabahlan erkenden eline bir sabunlu, bir ıslak ve bir de kuru bez alarak merdiven dayayıp tabelayı hâlâ sevgiyle ovuyordu.

Barın arkasında da öyleydi; bar süslerini sanki değerli birer bib-loymuş gibi parlatıyordu. Çoğu barda bölge takımının renklerini taşıyan bir kriketçiyle futbolcunun sahte Staffordshire bibloları olurdu. Altında "Oyuncular Her Yerde Sevindirir" yazardı. John'un hayran bakışları arasında kelime oyunlarını ikizlere açıklamıştı. John biblolara bin kez bakmış, sözcükleri ve ne anlama geldiklerini fark etmemişti bile. Kendini şair sanan bir adam için ne garipti.

Kate o konuda da çok iyiydi. Taşralı şişman bir meyhanecinin dizelerle ne işi olabilir dememişti hiç. Aksine, onun dizlerinin dibine oturur ve yazdıklarını okumasını isterdi. Bazen başını kocasının kucağına koyar, beğeniyle iç çeker, ya da ne gibi imgeler hayal ettiğini sorardı. Uzun, dalgalı kumral saçlan ve siyaha yakın, koyu kahverengi gözleri vardı. Çoğu zaman zor olsa da, Ryan'ın odada yazmaya çalışarak geçirdiği saatlere hiç içerlemezdi. Memnuniyetle barla ilgilenir, yalnızca John'un öğlen vakti ya da Eire-ann radyosunda akşam haberleri saati gibi belli zamanlarda orada olması gerektiğini söylerdi. O saatlerde müşteriler biralarını dükkânın sahibinin elinden içip günün olayları hakkındaki düşüncelerini duymayı beklerlerdi.

John Ryan resmi dualara pek katılmazdı. Ayin saatini kilisede olabildiğince arkalarda geçirir; yazlan törenle pek ilgisi olmayan düşünceler içinde hemen açık havaya atardı kendini. Ancak Ka-te'le

tanıştığı için şükrederdi bir yerlere. Kolayca tanışmamış olabilirdi onunla. Ya lastiği patlayıp da geldiğinde Jack Coyne'un meyhanesi kapalı olmasaydı; veya lastik on bir mil ilerde patlasaydı da buraya gelmek yerine kente gitselerdi? Ya o bisiklete bile bineme-yen, kıkırdayan arkadaşının yerine lastik tamir etmeyi bilen bir kızla seyahat ediyor olsaydı ?

Bütün bunlan düşünmek çok fazlaydı. John şansını değerlendirip Kate'le tekrar tekrar buluşma ayarlarken, annesinin çıkıp ailenin banna aklı bir kanş havada Dublinli bir kızı getiremeyeceğini söylediği o kapkara günler gibi. O aşamada John az kalsın

alıp başını gidecekti, ama Kate anlayışlı olması için yalvarmıştı ona. Zavallı anneciği tıpkı kocasını ve ailesinin geri kalanını kaybettiği gibi onu da kaybetmekten korktuğunu belirtmenin dışında ne söylüyor olabilirdi ki? İki oğlu rahip olmuş uzakta, iki rahibe kızı daha da uzakta Avustralya'da; diğer iki oğlu da hiç dönüş umudu olmaksızın Amerika'daydılar.

Kate sabırlı olmasını, beklemesini söylemişti. Yaşlı Bayan Ryan zaman içinde anlayış gösterecek; bu arada Kate de Dublin'de meyhaneciliği öğrenecekti. Öğrendi de. Bir avukatlık bürosunda sekreter olarak aldığı iyi maaşını bıraktı ve barda çalışmaya alışmak için küçük bir otelde getir götür işine girdi.

Bayan Ryan yumuşadığında Kate çeşitli içkileri sunma konusunda her şeyi öğrenmişti. Müşterinin ne zaman fazla içtiğini, ne zaman çek bozdurmak ya da hesap açmak gerektiğini biliyordu. Sessizce evlenmişlerdi. Yıl 1948'di ve ne çok para, ne de fazla akraba vardı etrafta. John'un annesi acı bir yüzle ve simsiyah giysilerle oradaydı, ama gelmişti en azından.

Kate'in kimsesi yoktu. Annesi fedakârlık ve kendine acımakla dolu geçen bir ömrün ardından vefat etmişti. Babası tekrar evlenmiş ve yeni eşine herkesin burun kıvırdığına inandığından hiçbir yere gitmiyordu. Kimse onu kızının nikâhına gelmeye ikna edememişti; Kate O'Connel o yüzden lastik tamir edemeyen Lucy de dahil dört arkadaşıyla gelip önce annesini memnun etmek için, onun ölümünün ardından da karısıyla dört çocuğunu geçindirebümek için aile bannı işleten şair John Francis Ryan'la evlenmişti.

Kate ona kendisinin de Tanrı'ya şükrettiğini söylemişti. Evet, cidden, geceleri Ryan'm ona olan ihtiyacı ya da arzusu ne kadar büyük olursa olsun, Kate mutlaka diz çöküp üç-dört dakika dua ederdi.

Eskiden "Duanı sonra edersin" diye yalvarırdı John.

"Olmaz. Sonra kollarında uyuyakalıyorum" diye cevap verirdi Kate.

Ama onun dürüstlüğü, iyiliği ve olaylara harika bakış açısı ile olağanüstü dört çocuğu için Tann'ya şükrettiğini söylerdi. Uzun süredir kimsesiz olan Kate, artık kendisi için önemli olan herkese sahipti. Yabancılar onların birbirlerine pek yakıştığını söyleseler de, gerçekten ne kadar iyi uyuştuklarını asla bilemezlerdi.

Zeki Kate ile daha ağır John'un kalabalık barda birbirlerine gü-lümsediklerini gören herkes onların birbirlerine ne kadar ihtiyaç duyduklarını ve kendilerinde olmayan nitelikleri birbirlerinde bulduklarını bilirdi. İnsanlar büyük olasılıkla ihtiyar Ryan'ın en kü-

çük oğlunun bu kentli kızı alıp işlerini canlandırmakla çok iyi yaptığını düşünebilirlerdi. Mountfernli kadınlar da günün birinde bisikletle çıkagelen kimsesiz Kate O'Connel'in Ryan'ın barına gelin gitmekle dörtayak üstüne düştüğünü söylüyor olabilirlerdi. Ama gerçek böyle değildi.

Pek çok bakımdan kendinden emin olmayan, herhangi bir yerde yeri bulunduğuna güvenemeyen Kate güvenilir John Ryan'da bir ev, bir temel ve bir dayanak bulma şeklinin nasıl şüphe çektiğinin herkesten çok bilincindeydi. Babasının aksine, kocasının asla değişmeyeceğini ve onu sevmekten hiç vazgeçmeyeceğini biliyordu. On dört yaşından beri herkese yaptığı gibi, onu da memnun edip oyalamak için rol yapması gerekmeyeceğinin de farkındaydı. Hep açık konuşarak idare etmişti. Zaman zaman fazla açık konuşuyor, çocukları üzüp şaşırtıyordu ve John'un ayaklarını yere basmasını sağlıyordu.

Kate, John'un çocuklarına ayırdığı zamana ve gösterdiği sabra şaşıyordu. Irmak kıyısında onlarla oturuyor, balık tutabilmek için onları da kendisi gibi sabırla bekletiyordu. Daha geçen gün hepsini - hiç sakin duramayan Declan'ı bile- parçalarına ayırıp yeniden birleştirdiği eski bir saatin başında büyülemişti. Onlara ırmağın karşısında oturan Fem ailesiyle ilgili hikâyeler anlatırdı. Çok uzun zaman önce geçmiş hikâyelerdi bunlar, çünkü evin sağlam olduğu devirleri John Ryan da bilmezdi. İkizler ihtiyaç malzemelerinin tekneyle nehirden gelişini hiç bıkıp usanmadan dinlerlerdi.

Dara "Onları eve nasıl taşırlarmış ?" diye sorunca babası hepsini yaya köprüsüne götürdü ve

kocaman kolilerin eve nasıl taşınmış olabileceği konusunda fikir yürüttüler. Bütün bunlar John'un aslında fiçılarla ilgilenmesi ve bann açılış saatine hazırlanması gereken zamanlarda oluyordu.

Ancak Kate bu yüzden onu seviyor ve zaman zaman gidip onu kucaklamak, dudaklarından öpmek, onu ne çok sevdiğini ve ne kadar iyi olduğunu ona söylemek geliyordu içinden. Yalnızca çocuklarına ve kendisine karşı değil, aynı hikâyeyi günde iki kez anlatan ihtiyar çiftçiye karşı da. John başını sallar, bardakları kurular ve tekrar tekrar dinlerdi. Onun sabrını ve insanlara, her çeşit insana saygısını seyrederken Kate'in boğazı düğümlenirdi bazen.

Ona karşı tıpkı zaman zaman Sheila Whelan'la gittikleri sinemalarda gördüğü kadar güçlü bir şefkat ve sevgi hissederdi. Ama sevgisini çok açıkça göstermezdi. Mountfern insanların birbirlerine olan sevgilerini açıkça gösterdikleri bir yer değildi. Ryan'ın barında sevgilim, canım, aşkım sözcükleri hiç duyulmazdı. Neşe-

li bir şekilde birbirlerini her türlü beceriksizlikle suçlarlardı...

"Eğer dikkat etmezsem eşim bir yıllık gelirimizi harcar... bütün kadınlar aynıdır."

"John, Bayan Connolly'ye şarabına bir damla daha limon isteyip istemediğini sorar mısın ? Erkekler içkinize dikkat etmez, Bayan Connolly. Eğer bir bira ya da bir kadeh viski olsaydı, ne yapacaklarını bilirlerdi."

Ancak birlikteyken, kendi başlarına, pek çok insanda olmayan bir şeye sahip olduklarını bilirlerdi. Kendi ana babalarının hiçbir zaman sahip olmadıkları bir şeye. Ve ikizlerin doğduğu gün bu yeni ailenin hiçbir çocuğunun o karanlık dönemlerindeki küçük John ve Kate gibi belirsizlik ve yalnızlık dolu bir evde büyümeye-ceğine karar vermişlerdi. Para ikisi için de önemli değildi, ama son zamanlarda dört çocuğun havayla yetinemeyeceğini; ayakkabıların, okul çantalarının, dişçi faturalarının, defterlerin, paltoların, yedek ayakkabıların, ders kitaplarının nehir kıyısındaki çalılarda yetişmediğini fark etmişlerdi.

Genç köylü kızını getirmelerinin başlıca nedenlerinden biri Ka-te'in bir işe girecek olmasıydı. Önceki gece konserden sonra Fer-gus Slattery'yle konuşmuş, o da hemen başlamaması için hiçbir neden olmadığını söylemişti. Dublin'deki büro deneyimiyle, günlük defter tutma bilgisiyle bir avukat

bürosunda çalışmak için gereken niteliklere sahipti. Kate Ryan'ın başkalarının işleri hakkında dedikodu yapmadığı da iyi bilinirdi. En önemlisi de buydu.

Kate işe gitmeyi özlemle bekliyordu. Çocuklar onun heyecanını paylaşmıyorlardı.

"Bu bizim yoksul olduğumuz anlamına mı geliyor ?" Dara bilmek istiyordu.

Kate, "Tabiî ki yoksul değiliz" diye terslendi. Böyle sorulara cevap vermek zorunda kalmadan da dolabındaki eski giysilerin içinden büroda giyebilecek kadar şık bir şeyler bulmak yeterince zordu zaten.

"Neden çalışmak zorundasın o halde ?"

"Sana ve kardeşlerine paramparça edeceğiniz ayakkabılar, kaybedeceğiniz güzel okul çantalan ve onun gibi birkaç şeyi daha alabilmek için." Kate hep şık bir döpiyes olarak gördüğü ama aslında buruşmuş, solmuş eski bir takım olduğu ortaya çıkan giysisine canı sıkılarak baktı.

"Barı satmak zorunda kalacak mıyız ?" Her zaman kardeşlerin en endişelisi olan Michael arkasına sokulmuştu. Gözleri kaygılıydı.

"Tanrım, hiç de değil, siz ikiniz neden bu kadar endişelisiniz ?"

Kate ses tonunu yumuşattı.

Michael, "Çok üzgün görünüyorsun, kaşlarını çatıyorsun" dedi.

"Çünkü elbiselerim çok eski püskü görünüyor da ondan."

Diğer iki çocuk da geldi. Bir yaz akşamı yukarı katta savaş konseyinin toplanması pek olağan değildi; Eddie ile Declan da bakmaya gelmişlerdi.

Eddie "Bayan Barry'ye benzemekten mi korkuyorsun ?" diye sordu. Kate ona baktı. Bayan Barry kilisenin yanında oturan ve "Rahip Kâhyası" gibi saygın bir unvan taşıyan yaşlı bir alkolikti. Aslında orada olmasının nedeni, onu sokağa atmaya kıyamayan rahibin iyi kalpliliğiydi. Bayan Barry uzun sürelerle ağzına içki koymaz ve sakar ama ayık birisi olarak çalışır; iki rahibin yemeklerini pişirip evlerini temizlerdi. Ancak kendini kaptırdığında çok sıkı içerdi. Hiçbir zaman Kate'in kıyaslanmayı isteyebileceği birine benzemezdi.

"Sağ ol Edward" dedi Kate.

Eddie, "Ne dedim ben?" diye ağladı.

İkizler Eddie katıldığında genelde olduğu gibi konunun dağıldığını fark ettiler.

Dara burun kıvırdı. "Biz gidiyoruz" dedi.

Michael, "Seni Eddie'yle bırakıyoruz anne" dedi. Eddie'nin yüzünde kendileriyle gelmek istediğini gösteren, yalvaran bir ifade görmüştü.

Kate dolabını iyice altüst ederken, "İstediğim en son şey birinizin yanımda olması" dedi. İnsanların büroda giydiklerine benzer bir şeyleri olması gerekiyordu.

Eddie öfkeden kıpkırmızı kesilmiş bir halde, "Burası özgür bir ülke" dedi. "Mountfern'de istediğim her yere gidebilirim. Her yere. Beni durduramazsınız."

Dara "Eğer özgürlük Eddie'nin istediği her yere gidebileceği anlamına geliyorsa, hiçbir ülke özgür olmamalı" dedi.

Kate "Gidin buradan" diye bağırdı. "Ve Declan, eğer şu kapıdan dışarı adımını atarsan, başına geleceklerden hiç hoşlanmayacaksın."

"Neden benim için özgür bir ülke değil ?" diye sordu Declan. Pek umutlu değildi.

Dara, "Çünkü sen bebeksin" dedi.

"Pek o kadar da değil. Altı yaşındasın. Altı yaşındakiler nehirlerin geçtiği yerlerde geceleri evde otururlar."

"Bir bebeğimiz daha olacak mı?"

Kate kesin bir ifadeyle, "Hayır, teşekkür ederim" dedi.

Dara ile Michael gülüştüler ve Eddie de bir şeylerin daha dışında kaldığını hissedip bozuldu.

Declan "Ne yapacağım ben ? Havanın kararmasına daha saatler var" diye yakındı.

Kate eninde sonunda kaplumbağa konusunda taviz verecek ve kaplumbağanın kendi kontrolünde yaşayacağı oturma odasında Declan'a ziyaret hakkı tanıyacaktı. Ancak, daha çok erkendi. Eğer bu kadar çabuk affederse hayvanın neredeyse boğulacak olmasının vahameti anlaşılmazdı.

Pek umutlu olmasa da, "Neden gidip Leopold'a bazı numaralar öğretmiyorsun?" diye sordu. Leopold'a

hiçbir numara öğretmek mümkün değildi. Jack Coyne onu bir kamyonun arkasında bacağı kırık ve sesi kısılmış olarak bulmuş, kimse sahip çıkmayınca da Ryanlar, onu, Jack Coyne tarafından bir çuvala konup sulara atılarak öldürülmekten kurtarmışlardı.

Leopold'un sesi pek iyileşmemişti, acıklı bir şekilde uluyordu. Hırsız gelse topal ve sessiz Leopold'dan çok, gökgürültüsü gibi mırlayan kocaman sarman kedi Jaffa'dan korkardı. Ancak Mountfern'de hırsızlık ya da benzeri suçlar hiç olmazdı. Çavuş She-ehan kasabalıların geceleri kapılarını kilitlemek zorunda kalmadıklarını gururla söylerdi hep.

Leopold bekçi köpeğinden çok bir misafirdi.

"Ona numara öğretmek mi ?" Declan çok şaşırmıştı.

"Leopold'a düz yürümesini bile öğretemezsin anne." Bunu inkâr etmek olanaksızdı.

Kate, "Bahçede Jaffa'yı dolaştırabilirsin" dedi.

"Bahçemiz yok ki."

"Var. Biz bahçe diyoruz, siz avlu. Haydi, Jaffa biraz oynamaya bayılır."

"Onu amuda kaldırayım mı ?" Declan ilgilenmişti. Kate yanlış bir yola girmiş olduğunu anladı. Asla giyecek bir şey bulamayacak, bütün akşamı kocaman sarman kedinin belinin kırılıp kırılmadığını merak etmekle geçirecekti.

"Karanlık basana kadar bahçede otur... Jaffa'ya sana gelmesini söyle, sonra bahçenin öteki ucuna gidip oradan çağır" dedi Declan'a.

Declan, "Çok sıkıcı. Bütün bir akşamı böyle geçirmenin hiç anlamı yok" diye yakındı.

Kate mavi piyedöpul bir eteği ışığa tutarak, "Büyüdükçe sabah, öğlen ve akşamlarını dolduracak pek çok anlamsız iş olacağını göreceksin" dedi. Etek öyle saygıdeğer görünüyordu ki, yan boş

gardırobunda ön planda olmamasının bir nedeni olmalıydı.

Declan kederli kederli, "Büyüyünce çok iyi vakit geçireceğim" dedi. "Her yemekte cips yiyeceğim ve canım isterse her gece, ta on bire kadar dışarda kalacağım."

Küçük yuvarlak yüzünü pencereye çevirip River Road'dan aşağı doğru koşarak yanşan Dara ile Michael'a ve elleri cebinde yaya köprüsünden geçen Eddie'ye baktı.

Kate Ryan ölümcül kusuru buldu: kınk bir fermuvar ve bir kapı sapma takılarak oluşmuş üçgen bir yırtık.

Declan geleceğe yönelik uzun vadeli planlar konusunda yanm yamalak ölçülerle yetinmeyen biri olduğunu göstermek için annesine yan yan bakarak, "Hatta belki on bir buçuk" dedi.

Pınl pınl, ılık bir akşamdı. Eddie ellerinde bloknottan ve aletleriyle duran adamlara baktı.

"Ne yapıyorsunuz ?" diye sordu.

"Ölçüm yapıyoruz."

"O ne demek?"

"Araziyi ölçüyoruz."

"O halde neden bir cetveliniz yok?"

Adamlar bakıştılar. Eddie ufak tefek, sansın, biraz derbeder görünüşlüydü. Afacan oğlan karikatürlerine benziyordu.

Biri, "Cetvelsiz idare ediyoruz" dedi.

"Bir oyun mu bu, pastanın ağırlığını tahmin etmek gibi?"

"Biraz daha bilimsel olduğunu umuyorum."

"Buranın genişliğini bilmek isteyen kim ?"

"Burayı satın alacak olan adam."

"Burada birisi mi oturacak ?" Eddie başını kaldınp şaşkınlıkla viran Fernscourt'a baktı.

"Öyle görünüyor."

Eddie samimiyetle, "Tannm, ne kadar şanslı" dedi. "Böyle ne damı, ne zemini olmayan, ayaklannı silmek zorunda olmadığın bir yerde yaşamayı çok isterdim."

Dara ile Michael önce şeker almaya Loretto Quinn'in dükkânına gittiler. Anneleri her zaman Loretto'ya uğramalarını, karame-lalann her yerde aynı fiyat olduğunu, ama Loretto için daha makbule

geçeceğini söylerdi.

İkizler Scots Clan markasının tek müşterisi olduklarını düşündüler. Kavanozdan başka kimse almamış gibiydi. Loretto 50 gram karamela tarttı, yanında da birer elma hediye etti.

Dara "Alamayız" dedi. Kibar, ama anlamsız bir itirazdı, çünkü Michael kendi elmasını dişlemişti bile.

Loretto, "Ah, alın haydi, ben bedavaya alıyorum" dedi.

Pek doğru değildi; elmaları hayatı boyu Mountfern'de dolanıp durmuş bir berduş olan ihtiyar Papers Flynn'den alıyordu. Flynn alçak dallardan meyve toplayarak, ya da asi tavukların kümesten uzakta yumurtladıkları yerleri hafifçe yoklayarak geçiniyordu. Bunlan bazen dükkânlara hediye ediyor, onlar da karşılığında bir sandviç veya bir fincan çay veriyorlardı.

Loretto sohbet olsun diye, "Nehrin karşısında yoğun hareket var: uzun ayaklar üstüne kameralar takmış adamlar dolanıyor" dedi.

İkizleri severdi; konuşkandılar, ama küstahlaşmazlardı. Küçük kardeşleri Eddie ise bambaşka bir tipti.

Dara kendinden emin bir şekilde, "Onlar teolog" dedi.

"Ya da ona benzer bir şey." Michael her şeyin doğrusunu söylemek isterdi.

"Belki bir film çeviriyorlardır." Loretto umutluydu. "Tıpkı Sessiz Adam1 filminin çekimleri gibi. Ne harika olur, değil mi?"

Dara gülümsemedi. "Sanırım bazı değişikliklerle ilgili. Biri satın almış ve başka bir şey yapacakmış."

Michael, "Bir şeyler öğrenirsek size de haber veririz" dedi.

Loretto küçücük, yoksul dükkânının kapısında durup ikizlerin köprüye ve Mountfern'in merkezine gidişlerini seyretti.

Eskiden, anayolda bir sigara yakmak için başınızı eğerseniz Mountfern'i gösteren iki tabelayı kaçıracağınız ve tabelalardan birini görüp saparak Bridge Street, Fern Nehri ve sonra da River Road'dan yukarı bir yanm daire çizseniz bile, nasıl bir yerden geçmiş olduğunuzu merak edeceğiniz söylenirdi. Bir numaralı cadde olan Bridge Street kilisenin olduğu yerde, köprüde az çok biterdi. Köprüyü geçerken yol daralır ve sağa sola kıvrılarak çeşitli köyler ile çiftliklere giderdi. Bridge Street cadde üstündeki evler ile dükkânlann pastel renklerinin üstüne güneş vurduğunda iyi görünürdü. Bazıları Judy Byrne'in evi ve hem cenaze leva-zımatçısı, hem de bar olan Conway'in dükkânı gibi beyaza boyalıydılar. Diğerleri gazeteci ve kırtasiyeci Leonard, saatlerin onarı-lıp küçük hediyelerin selofan kaplı kutularda teşhir edildiği mücevheratçı Meagher gibi pembeydiler. Daly'lerin pastanesi gö-zalıcı, acı bir yeşildi. Bayan Daly o rengi pek beğenmiş ve Fergus

I. Başrollerini John Wayne ile Maureen O'hara'nın oynadığı ve konusu irlanda'da geçen film. (yay.n.)

Slattery duvarlardan yansıyan parlaklığa dayanabilmek için artık güneş gözlüğü takmaları gerekeceğini söyleyince de çok memnun olmuştu.

Boyalı ya da renkli sıvalı olmayan evler de vardı. Bay Slattery'nin basamaklarla çıkılan sarmaşıklarla kaplı evi gibi. Garda'mn kışlası da, kilise de taştandı. Classic Sineması bir zamanlar şık bir bej renkteyken artık boyaları dökülmüş ve pek perişan bir görünüme bürünmüştü. Küçük Protestan kilisesinin rahibi Bay Williams'ın küçük evi sarmaşık gülleriyle kaplıydı -karısı sabahtan akşama kadar bahçeyle uğraşıyordu. Mountfern, dışardan gelenlere ağır ve miskin, kötü planlanmış, nehre doğru dağılan ve hiçbir amaca hizmet etmeyen bir yermiş gibi görünürdü.

Bir zamanlar hepsi bir malikâneye bağlı küçük çiftliklerden oluşan küçük bir köydü. Bütün ahalinin geçinmek ve barınmak için tek bir ailenin malikânesine bağlı olduğu günler çoktan geride kalmıştı.

Ancak, Mountfern evle birlikte ölmemişti.

Çiftçiler her zaman çocuklarını okula gönderecekleri, eşlerinin sebze, yumurta ve tavuk satacakları, elli kilometre ötedeki kente inmek zorunda kalmadan ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir yere gerek duyuyorlardı.

Mountfern konuklara sapa bir yer gibi geliyordu, ama böyle düşüncelere kapılacak pek az konuk geliyordu zaten. Turiste sunacak bir manzarası yoktu; Mountfern'e gelmek için bir nedeninizin bulunması gerekiyordu; aksi halde hiçbir zaman hiçbir şeyin olmadığı bir yer gibi düşünürdünüz.

Dara ile Michael Ryan, Mountfern'i hiç böyle görmüyorlardı. Burası her zaman onlann dünyasının merkezi olmuştu. Yılda olsa olsa belki dört kez kente giderlerdi. Okul gezilerinde Dublin'i görmüşlerdi tabiî, bir keresinde de anne ve babalarıyla Noel Ba-ba'yı ve çeşitli dükkânları görmeye gitmişlerdi. Eddie bu geziyi duyduğunda hep içerler ve ailenin geri kalanı için neden tekrarlanmadığını bilmek isterdi.

Dara "Çünkü Noel Baba seni görse kusardı" diye açıklamıştı.

Ancak bu akşam küçük kardeşleri Eddie'nin nasıl bir baş belası olduğunu unutmuşlardı. Bir amaçlan vardı: Fernscourt'ta neler olup bittiğini öğreneceklerdi. Ölçüm aletleriyle adamları görmüşler, ama apaçık sormak istememişlerdi -merakları fazlaca belli olurdu. Aralarında açıkça konuşmasalar da, önce genel tutumu öğrenmek gereğini hissettiler. Bu bilginin ışığında Loretto'nun Sessiz Adam filminin yeni bir versiyonunu çevirdiklerini sandığı (gerçi çok daha sakin bir versiyonu olmalıydı; çünkü İrlanda'nın orta böl-

gesinde gözkamaştıran manzaralar da, Maureen O'Hara'lar da pek azdı) adamlarla yüzleşeceklerdi.

Köprüye gelmeden önce Coyne'un tamirhanesinin önünden geçtiler. Jack gece gündüz her zaman olduğu gibi, ağzında sigarası, duruyordu.

İkizler babalanılın Jack Coyne'un etrafta o kadar yağ ve benzin varken kendi kendini

tutuşturmamasının Tann'nın bir lütfü olduğunu söylediğim duymuşlardı. Adam bu tehlikeli alışkanlıkları yüzünden bir gün Mountfern'i havaya uçuracaktı. Dara ile Michael, Bay Coyne'u pek sevmezlerdi, adam hep sanki birisiyle kavgaya tutuşacakmış gibi görünürdü. Yaşlıydı neredeyse anne ve babalan kadar yaşlı, ufak tefek ve sivri bir tipti. Evli değildi ve hep hayatını dırdıra boğup tüm kazancını harcayacak bir eşi kendiliğinden alan bir erkeğin hiçbir yakınlık görmeyi hak etmediğini söylerdi. Dara bir keresinde ona, eğer herkes onun gibi düşünse, dünyanın sonunun çoktan gelmiş olacağını söylemişti. Jack Coyne da belki öylesinin herkes için hayırlı olacağını söylemiş, Dara büyüyüp kafası aşk ve benzeri saçmalıklarla dolduğunda bunu hatırlamasını istemişti.

"iyi akşamlar, Bay Coyne." Adam aksi bir ihtiyar olabilirdi, ama yine de kibarlık edip selam vermek gerekiyordu.

"Dolaşmaya mı çıktınız?" dedi burun kıvırarak. "Fernscourt için büyük planlar olduğunu duydum. Sizlerin hepinizin bu başıboş gezmelerinize son verecekler."

"Ne planlan ?" İkizler durduk yere yapılan bu sataşmayı duymazdan geldiler; Jack Coyne'un canını sıkacak hiçbir şey yapmamışlardı.

Planlann içyüzünü bilmemek Jack Coyne'un çok canını sıkıyordu. Ölçüm yapan o adamlar pek bir şey söylememişlerdi. Ama onun kendi görüşleri vardı.

"Kocaman bir manastır yapılacağını duydum. Neyse ki kasabalı çocuklann bütün numaralannın sonu gelecek. Artık sizler de, bizlerin sizin yaşınızdayken yaptığımız gibi, doğru düzgün çalışmak zorunda kalacaksınız.

"Rahipler mi, rahibeler mi gelecek sizce?"

"Söylemem" dedi Jack Coyne. Aslında bilmiyordu.

Yanından aynldıklannda Dara neşeyle "Ne domuz, değil mi ?" dedi. "Küçük, esmer, kötü görünüşlü bir domuz."

Michael karamela paketini elden ele geçirirlerken "Bir de gençliğini düşün" dedi. Bunu hayal etmek ikisi için de çok zordu.

Michael, "Rahatsız edici bir domuzcuk" dedi. Köprüye gelip de

ana caddeye saptıklannda ikisi de kahkahalar atıyordu.

Köprüde Dara ile Michael'a yer yoktu. Kitty Daly bile akşamla-n orada toplanan küçük grup için fazla genç kalıyordu. Taş korkuluklarda oturmuş şaklabanlık yapan delikanlılan ve gülen kız-lan gördüler. Annesi ile babası hep kavga eden Teresa Meagher oradaydı. Herhangi bir akşam Meagher'lerin dükkânının önünden geçseniz dükkân hep kapalı ve evden sesler geliyor olurdu. Hep Teresa'nın Dublin'de bir işe gireceği söylenirdi, ama ana babası ağlayıp onu bırakmaz, o da gitmekten vazgeçip kalırdı. Köprüde-kilerden hiçbiri flört etmiyordu. Flört etmek için kıyıya inilir, Coyne'un ormanına ya da sinemaya gidilirdi.

Ayin bitmiş, Peder Hogan kiliseyi kapatıyordu. Michael'a el salladı.

Pek ihtimal vermeden, "Panis Angelicus'u söyleme umudun var mı ?" diye sordu.

"Hayır Peder, üzgünüm Peder Tek bir notası bile aklımda değil," dedi Michael.

"Haydi ama, konserde korodaydın. Sen neden..."

"Hayır, Peder. Söyleyemem. Hem sesime ne olabilir, hiç bilinmez." Michael da Tommy Leonard gibi sesinin çatlaması için can atıyordu. Her sabah deniyor ve sesi aynı çıkınca hayal kınklığma uğruyordu.

Dara da yardımcı olmadı. "Banyoda söylediği sarkılan duymalısınız Peder, gözleriniz dolardı."

Michael, "Seni öldüreceğim" dedi.

"Seni ikna etmek için yalvaracak değilim." Peder Hogan alınmıştı. "Katolik bir çocuğa Tann'nın evinde şarkı söylemesi için iltifatlar edip yalvarmak gerekeceği hiç aklıma gelmezdi."

Dara çok ileri gitmiş olduğunu anladı.

"Yalnızca ona takılmak için söylüyordum, Peder. Aslında, gerçekten hiç iyi değil. Sizi mahcup eder, tıpkı paslı bir teneke gibi. Yapabilse söyleyeceğini biliyorum, ama o Peder Keane'in korosuna yalnızca sayıyı tamamlamak, sahneyi biraz doldurmak için girdi."

Peder Hogan, o halde tamam, dedi.

"Şimdi." Dara rahatlamıştı. "Seni kurtardım, değil mi?"

"O kadar fazla konuşman gerekmezdi." Paslı bir teneke diye nitelenmek Michael'ı mahcup etmiş ve hiç hoşuna gitmemişti. Dara zaman zaman çok fazla açıklama yapmak ihtiyacını hissederdi. Tommy Leonard'ın evine gelmişlerdi. Kırtasiye dükkânı kapanmış olduğundan, ikizler dükkânın yanındaki kapıyı vurdular. Tommy parmağı dudaklannda kapıya çıktı. Arkasından biri seslendi.

"Nereye gidiyorsun Thomas ?"

"Biraz yürüyeceğim."

"Pekâlâ, ama dokuzda evde ol. 0 serserilerle dolaşıp oynamak yok."

"Tamam." Tommy iyi huylu bir çocuktu. Bir dolu soruyla bütün işi yüzüne gözüne bulaştırmamak daha kolaydı. Tommy Leonard böyle düşünüyordu. Yalnızca evet veya hayır de, uzun açıklamalara girme. Michael onun çok haklı olduğunu düşündü: onun da Tommy'ninkiler gibi umutsuz bir ana babası olsa, o da öyle davranırdı. Dara bunun çok yanlış bir tavır olduğunu düşünüyordu. O Tommy'nin yerinde olsa bütün garip düşüncelere boyun eğmek yerine daha en başından açıkça konuşurdu. Ama bu da, anne babasının daha da garip düşüncelere kapılmasından başka bir işe yaramazdı.

Maggie Daly, Dara'ya Amerika'dan gelen paketten çıkan nefis san elbiseyi gösterene dek bekleyeceklerini söylemişti. Hepsine sık sık Amerika'dan paketler gelirdi. Gerçi yıllar önce, Mountfern daha yoksul, Amerikalı amcalar ile halaların daha cömert, postanın da daha ucuz olduğu günlerdeki kadar sık değildi. Bugünlerde Amerika'dan gelen bir paket ender bir olaydı. Bayan Daly büyük olasıkla paketin içindekiler hakkında hiçbir şey söylemeyecekti, ama Maggie sarı elbiseye öyle çok heyecanlanmıştı ki, göstermek için sabırsızlanıyordu.

işin kötüsü, Kitty odadaydı.

Dara içeri girdiğinde Kitty esnedi. "Sarıyı deneyeceksin, değil mi ?"

Dara, "En azından göreceğim" dedi. Kitty çok can sıkıcıydı.

"Hiç de değil. Denemeye geldin. Mountfern'in yansı buradan geçip deneyecek, biliyorum. Oda sarı elbisenin içine sığmaya çalışan don gömlekli insanlarla dolacak."

Dara ablasını özellikle duymazdan gelerek Maggie'ye, "Sen giyecek misin ?" diye sordu.

"Sanmıyorum." Maggie fikrinin sorulmasına memnun olmuştu.

"Biraz açık, hem biraz da bol. Bana büyük geliyor. Öyle güzel bir elbise ki, bana göre küçültmek de

yazık olur. O kadar kumaş ziyan olur tabiî." San tülle kaplı san saten eteğe, korsajındaki işleme ve payetlere duyduğu özlem yüzünde görülüyordu. Tıpkı filmlerde olduğu gibi; bir bakıma onlar için çok büyük, öte yandan da fazlasıyla çocuksu görünüşlü bir elbiseydi. Dara denemek için can atıyordu, ama Kitty'ye kendisini seyretme zevkini tattır-mayacaktı.

"Fazla daraltmak gerekmez, Maggie. Bayan Hayes harika bir iş çıkarır, değil mi?" Bayan Hayes Mountfern'de ufak çapta elbiseler dikiyordu, ama bildikleri kadanyla eline hiç böyle egzotik bir kumaş teslim edilmemişti.

Kitty yatağına uzanmış, kendisini geçit törenlerine taşıyan sesiyle çocukluktan kurtulan Helen Shapiro'nun hayat hikâyesini okuyordu. Acı acı, Mountfern'de doğmuş olsaydı hiç kaçamazdı, diye düşündü.

"Bayan Hayes ne yaparsa yapsın, Maggie'nin üstünde komik durur. O elbise için göğüs gerekli. Maggie'de onu dolduracak göğüs yok."

Dara heyecanla, "Henüz hiçbirimizde onu dolduracak göğüs yok" diye bağırdı. "Beklerken bir çift çorabı kıvınp içine sokuş-turabiliriz. Senin sık sık yaptığın gibi, Kitty Daly."

"Ona söyledin demek!" Katty'nin yüzü öfkeden kıpkırmızı kesildi ve Maggie'ye tehditkâr bir bakış firlattı.

"Bilmiyordum ki!" Maggie'nin doğru söylediği belliydi ve çok korkmuştu.

"Haydi Maggie, Kitty'yi odada yalnız bırakalım, ona engel oluyoruz." Dara kaçma zamanının geldiğini sezmişti. San elbiseyi dikkatle asıp naylon poşetini örttüler. Hayatta gördükleri en güzel şeydi. Amerika'da bir yerlerde, bu elbiseyi mezuniyet balosuna giymiş olan Daly'lerin kuzinini kıskandılar. Mezuniyet balosu dedikleri her neyse.

Kasabanın tepesindeki Protestan mezarlığına gideceklerdi. Orada onları kimse rahatsız etmezdi. Rahip Bay Williams çocukların mezartaşlarının arasında saklambaç oynayarak ortalığı altüst

etmediklerini fark etmişti. Ne Fern ailesinin çeşitli bireylerinin, ne de civardaki küçük Protestan toplumunun diğer üyelerinin mezarlarına bir saygısızlık yapılıyordu.

Çocuklann gelip konuşabilecekleri, rahat bir yerdi. Bay ve Bayan Williams'ın kendi çocukları olmadığından, başkalarının ço-cuklanna hoşgörülü davranıyorlardı.

Grup ağır ağır Bridge Street'ten yukan yürüdü. Sinemanın önünden geçerken hüzünlü hüzünlü baktılar. The Glass Mountain oynuyordu, insanın canı istediği zaman sinemaya gidebilecek paraya ve özgürlüğe sahip olmasını hayal ettiler.

Dara, "Büyüyünce yapabileceğiz" dedi.

Tommy Leonard öyle düşünmüyordu; büyümekle bir şeyin değişmeyeceğine inanıyordu o.

Conway'in bakkal ve barına baktılar. Geride, gözlerden uzak

bir köşedeki gizli bar alanında içenlerin ayaklarını gördüler. Çoğu zaman oyun diye o ayakların sahiplerini tahmin etmeye çalışırlardı.

Bu oyunu başka hiçbir barda oynamazlardı, çünkü Foley'de, Dunne'da ve Ryan'da içenler bunu açık açık yaparlardı. Yalnızca Conway'dekiler gizlenirdi.

Conway'in arkasında Doktor White'ın evi vardı. Liam ile Jacin-ta'yı almak için oraya uğradılar. Bu gecelik bu kadardı; beraber oynadıkları diğer çocuklardan bazıları kırlarda oturuyor, bazılarının da akşamlan çıkmalarına izin verilmiyordu. Bazı çocuklar futbol sahasının oradaki manastırda kalıyordu, kızlardan bazıları ev işlerine yardımcı olmak zorundaydılar ve bazıları da yaramazlık yaptıkları için bu akşam çıkmalarına izin verilmemişti.

Altı arkadaş mezarlığa gidip özellikle beğendikleri bir mezar taşının üstüne oturdular.

Burası 1881'de on sekiz yaşındayken TransvaaTde, Majuba Te-pesi'nde ölen William James Fern'ün mezarıydı. Boer Savaşı sırasında olduğunu biliyorlardı; delikanlı Güney Afrika'da Hollandalılarla çarpışırken ölmüştü.

Maggie Daly çoğu zaman, "Çok uzak bir yer" derdi.

"Sanırım buradan uzaklaşmak istedi." Tommy Leonard bunu çok iyi anlayabiliyordu.

Dara hiçbir zaman anlamamıştı.

"Neden gidip başkalarının savaşına katılmak istesin ki ? O zamanlar bir Mountfemliydi, neden burada iyi vakit geçirmiyordu ? Hem on sekiz yaşındaysa, canının istediğini yapabilirdi. Düşünün bir, her gece sinemaya gidebilirdi." Arkadaşlarının yüzlerine baktı. "Yani, tabiî, 1880'lerde sinema varsa, ki sanmıyorum."

Ancak bu akşam uzun zaman önce Majuba Tepesi'nde ölen Wil-liam James'den söz etmediler. Bu akşam William James'in eski evine neler olacağından konuştular. Fernsourt'ta neler olup bittiğinden.

Bu küçük grup spekülasyonlarında yalnız değildi. Eğer Bridge Street'ten aşağı ve River Road boyunca uzanan evlerin içlerine ba-kabilselerdi, her birinde aynı konunun konuşulduğunu göreceklerdi.

Kasabanın ucundaki Foley'in barında ihtiyar Matt Foley ile arkadaşları orada petrol bulunduğunu konuşuyorlardı. Adamın biri nehirde bir turna tutmuştu ve hayvanın yüzgeçleri petrol doluydu. Demek ki her an kuyu açmaya başlanacaktı.

Foley'in yanında fizyoterapist Judy Byrne derli toplu evinde,

üst düzey konukları ağırlayıp onlar için av partileri bile düzenleyen Grange malikânesinin sahiplerinden Marian Johnson'la oturuyordu. Yaklaşık aynı yaşta, kırk civarındaydılar, evli değillerdi ve hayatlarının bu aşamasında, ülkenin bu yöresinde koca bulmaları olasılığı da pek yoktu. İkisi de bunu birbirlerine itiraf etmezdi.

Fernscourt'ta ziraat fakültesi açılacağım duymuşlardı. Bu, dersler verilmesi ve daha önce buralarda görülmeyen yeteneklerin toplanması anlamına geldiğinden, güzel bir haberdi. Bir yandan gelecek insanların herhalde çok korkunç tipler olacağını söylerken, kutlamak için ufak birer seri içiyorlardı.

Garda lojmanında Seamus Sheehan karısından azar işitiyordu. Neden Fernscourt'la ilgili hiçbir şey duymamıştı? Kasabadaki başka herkes olanlar hakkında bir şeyler biliyordu. Memlekette arka bahçesinde olup bitenleri bile soruşturmayacak kadar kayıtsız tek adam oysa, bir çavuşla evli olmanın hiçbir anlamı yoktu ki. Lojmanın yanında Jimbo Doyle annesiyle oturuyordu. Jim-bo'nun annesi oranın münzevi bir rahibeler tarikatı tarafından satın alındığını duymuştu. Pencerede bir kafes olacak; rahibelerden biri, başrahibe oradan dış dünyayla bağlantı kuracaktı. Tabiî ancak gerektiğinde, ki bu da pek sık olmayacaktı.

Jimbo'nun annesi ona manastırda güvenilir bir adama ihtiyaçları olacağını ve başkası işi kapmadan hemen harekete geçmesi gerektiğini söylemişti.

Hayatta düşündüğü fırsatların arasında münzevi bir rahibeler tarikatının getir götür işlerini yapmak olmayan Jimbo annesine kendisinden ne beklediğini sordu. Aradıkları adamın kendisi olduğunu bildirmek için Papa'ya mı, yoksa yalnızca piskoposa mı yazsaydı? Annesi ailede birinin bağıra çağıra şarkılar söyleyip kahkahalar atmak yerine işin pratik yanını düşündüğü için memnun olması gerektiğini söyledi.

Paddy Dunne'ın barında Liverpool'a, kardeşinin barına taşınma konusu kapanmıştı. Artık evrenin merkezi burasıydı. Paddy Dun-ne olayı ona bisküvi satmaya çalışan bir gezgin satıcıdan duymuştu. Bir barda bisküvi! Her neyse, bu adam Fernscourt'la ilgili her şeyi biliyordu: bir tarımsal araştırma merkezi açılacaktı. Yabancılar gelip toprağı ve bitkileri test edecekler, bunun sonucunda kasabada hareketlilik yaşanacaktı. Akıllı olan şimdi işini büyütür, sonra da fiyatlar yükselince satardı. Bu konu saatler süren spekülasyonlara yol açmıştı.

Sheila Whelan postanenin arka tarafindaki rahat oturma oda-

sında oturmuş, Eireann Radyosu'ndaki bir konseri dinliyordu. Strauss'un müziğini çok seviyordu. Müzik onu Viyana'da vals yapanların dünyasına değil de, her nedense Joe Whelan'la Mount-fern'e ilk geldiği günlere götürüyordu. Joe onu yabanî sümbüllerle dolu olan Coyne ormanına götürmüştü. Çiçekler halı gibi kaplamıştı ormanı. Kucak dolusu toplamışlar ve Joe ona müziği sevdiğini, onu konserlere götüreceğini söylemişti. Ona çok şey anlatmıştı. Sheila yorgun, koltuğunda arkasına yaslandı. Bütün telgraflar onun postanesinden geçtiği için Fernscourt hakkında diğerlerinden daha çok şey biliyordu. Ama yine de hiçbir şey bilmiyordu. İç çekip değişikliklerin ne anlama geleceğini düşündü.

Yolun karşısında, White'ların evinde, doktor karısına duyduğu bütün teorileri anlatıyordu. Ağırlığın rahibelerde olduğunu, ama fakülte konusundaki görüşlerin de yoğun olduğunu bildirdi. Güçlü bir azınlık da her birinin çeyrek dönümlük bahçesi ve nehir manzarası olan bir düzine kadar lüks küçük ev yapılacağını düşünüyordu.

Bayan White, "En iyisi hangisi olurdu?" diye düşündü.

"Bakış açına bağlı." Dr White olaya felsefî açıdan bakıyordu. "Jacinta Yoksul Rahibeler ya da her neyse, o tarikata katılacak olsaydı, hemen yolun ucunda olması iyi olurdu. Öte yandan, eğer bir milyonere rastlarsa da o evlerden birini satın almasını umalım."

Bayan White birdenbire, sanki o anda aklına gelmiş gibi, "Herkesin başının çaresine bakması gerekecek" dedi.

Dr. White'ın evinin yakınında, Conway'lerde Bayan Barry midesi için küçük bir kadeh şarap içiyordu. Yüksek bir taburede, huzursuz oturuyordu. Conway'ler bir şişe şarap alıp evine götürmesini diliyorlardı; sinirli sinirli etrafa bakımp kramp girdiğim, demek ki vücudunun ısıtılmak istediğini söyleyerek herkesi huzursuz ediyordu.

Bayan Barry toprakta kesinlikle petrol olduğunu duymuştu, ama bir araştırma kurumu gelip test

edecekti. Öte yandan, insanları uzak tutmak için oraya sessiz bir rahibeler grubu getirip yerleştireceklerdi. Üç teori rahat bir şekilde birleştirilivermişti. Con-way'de hiç beklemediği hazır bir dinleyici kitlesi buldu. Ona san- -ki sözlerinde gerçek payı olabilirmiş gibi bakıyorlardı; hepsi de bu hikâyenin bazı unsurlarını duymuşlardı ve en azından bu açıklama hepsini birbirine bağlıyordu.

Classic Sineması'nda yirmi üç kişi oturmuş, perdede The Glass Mountain'in romantik öyküsünü seyrediyorlardı. Sinemanın yöneticisi Declan Morrissey ise projeksiyon odasında pazar gazete-

sinden kestiği bir haberi okumaktaydı. Sinemanın günleri sayılı mı? Şimdi mi bıraksa, yoksa bekleyip bürokrasinin yansının Dublin'den bu bölgeye aktarılacağı söylentilerinin gerçek olup olmadığını mı görseydi ? Classic'i tam da birçok olası sinema seyircisi gelmek üzereyken satmak çok aptalca olmaz mıydı?

Saat tamircisi ve mücevheratçı Meagher'larda Teresa'nın anne babası sert bir münakaşaya tutuşmuşlardı. Bayan Meagher Galler Prensi'nin terk ettiği Bayan Simpson'un Mountfern'e yerleşip partiler verecek olmasının önemli olmadığını, kendisinin yine de iyi bir hayatı olamayacağını söylüyordu. Bay Meagher'la evleneli beri gözyaşlan hiç dinmemişti.

Bay Meagher birdenbire tartışmaktan sıkıldı; göğsündeki ağrı koluna yayılmıştı. Konuya son verip yatacağını söyledi. Sabaha kendini daha iyi hissederdi belki. Karısı büyük olasılıkla haklıydı. Hayat bir gözyaşları vadisiydi ve belki onun da katkısı olmuştu. Sabah olunca ne yapılabileceğini düşünürdü.

Ertesi sabah Teresa Meagher'ı koşarak Dr. White'a gönderdiler, ama çok geçti. Bay Meagher kalp krizini atlatamamıştı. Dr. White onun ölmüş olduğunu biliyordu, ama yine de kentteki hastaneye götürülmesini ayarladı. Böylesi aile için daha kolay olacaktı. Adam sirkteki fil adam gibi yer, günde dört paket sigara içer ve aslında yıllar önce işini bitirmiş olması gereken bir gerilim içinde yaşardı. Dr. White, Bayan Meagher'ı rahibin karşısında ağlar bıraktı. Rahibin solgun mavi gözleri Meagher'lann bir zamanki mutlu yaşantılarının anılanyla daha da dalgınlaşmıştı. Çok geçmeden Bayan Meagher kendisi de buna inanmaya başladı.

Frank Meagher'm ölümünün Mountfem'de duyulması uzun sürmedi. Leonardların kırtasiyesinde Tommy'nin annesiyle babası fark ettirmeden başsağlığı kartlarını tezgâhın en önüne yerleştirdiler. Çekmecelerden siyah çerçeveli ayin kartlarını ve çiçekli manevî buket kartlarını arayıp buldular. İnsanlar saygılarını belirtmek isteyeceklerdi.

Conway'de bir tabut gerekeceğini fark ettiler. El altından bir tane hazırlamaya başladılar. Frank Meagher iriyarı bir adamdı. Büyük bir tabut olması gerekiyordu. Eşi ona yaşattığı hayat için büyük suçluluk duyacaktı, bu yüzden pahalı bir tabut da olabilirdi. Ancak büyük olasılıkla hatırı sayılır bir sigortalan olmadığından, belki de standart bir tane önermek doğru olurdu.

O sabah saat yedi ayininde Bay Meagher için dua okundu. Dindarlar başlarını eğdiler. Bayan Purcell, Bayan Hayes ve Jimbo Doy-

le'un annesi bakıştılar. Meagher'lar hakkında çok şey söyleyebilirlerdi, ama böyle bir acının ardından, artık hiç konuşmayacaklardı.

Bayan Purcell, Slattery'lerin evini ciddi bir yüzle ve içten bir çabayla yönetiyordu. İhtiyar Bay Slattery'nin üstü başı temiz, ütü-lü ve bakımlı; ayakkabıları cilalı, gazetesi her sabah sekiz buçukta getirilen kahvaltısının yanına konmuş olurdu. Bayan Purcell saat yedi ayinine katılır, Daly'lerden taze süt ve Leonardlardan gazete alıp gelirdi. Oğul Fergus'a da iyi bakılıyordu. Gömlekleri ütülenip odasındaki kocaman gardıroba asılırdı. Bayan Purcell her zaman onun ertesi gün giyeceği gömleği alıp sıcak ütüyle ısıtırdı. Rutubetten çok korkardı.

Fergus'un bir dizi kolsuz Vyaka yün kazağı vardı. Hemen hepsi gri ya da mavinin tonlanndaydı. Diğerlerinin eğlence aramaya çıktığı uzun akşamlarda Bayan Purcell yenilerini örer ve eskileri onarırdı. Eski moda ve basit el örgüsü olmalarına rağmen, bunlar onun çocuksu çekiciliğini artınyorlardı. Onu akşamlan gömleğiy-le masası başında, saçları karışmış ve gözlüğünü sık siyah saçlarının arasına itmiş gören pek çok genç kızın kalbi hoplardı.

Birisi Fergus'a havalara girmesi ya da belirli bir tavrı benimsemesi için bin sterlin verse bile yapamazdı. Bayan Purcell pek az arkadaşına babası gibi onun için de çalışmanın zevk olduğunu, kibar ve düşünceli bir adam olduğunu, hep kapıları tuttuğunu, kömür kovalarını taşıdığını ve sofraya ne koysa beğendiğini anlatırdı. Üç vilayette aransa onun gibisi bulunmazdı. Bayan Purcell onun şakalarından hiçbirini anlamazdı, ama Fergus anlaşılan pek espriliydi ve müvekkillerini güldürüyordu. Ayrılırlarken genelde onun avukat olamayacak kadar insancıl olduğunu söylediklerini duyardı. Bunu aklının bir yerine not etmiş ve mesleğim tehlikeye sokmasın diye daha az insancıl olması için iki dua etmişti. Fergus bazen kendi ayakkabılarını temizlerdi -bütün gün ayağında olan siyah bağ-cıklı ayakkabıları bir kadına temizletmeyi doğru bulmuyordu- ancak Bayan Purcell düzende

değişikliklerden hoşlanmazdı. Onun çabalarına burun kıvırır ve böyle bakımsız ayakkabılarla kasabada dolaşarak kendisini utandırmamasını tercih edeceğini söylerdi.

Rahip Moran'ın çoğu zaman Slattery'lere hasetle baktığı ve kâhyalarını almak istediği söylenirdi. Eve çok iyi bakan asık yüzlü Bayan Purcell Bayan Barry'yle karşılaştırıldığında gerçekten harikaydı, ama Bayan Barry rahiplerin yanında öylesine uzun zamandır çalışıyordu ki, gidecek başka yeri de olmadığından, Rahip Mo-ran da acıyıp onu değiştirmek için hiçbir çaba göstermiyordu.

Bayan Purcell, uzun boylu, ince, ufak yüzlü bir kadındı. Yanaklarının pembeliği insanı aldatıyordu. Aslında bu onun neşeli ve keyifli bir insan olmasından kaynaklanan bir pembelik değil, olaylara ne kadar kızdığına göre solup şiddetlenen iki kırmızı lekeydi. O sabah kahvaltıda yanakları kıpkırmızı kesilmişti: bir şeylerin patlamak üzere olduğunun kesin belirtisiydi bu. Baba oğul bunu olabildiğince görmezden geldiler.

"Gazeteyi istiyor musun?" Fergus'un babası orta sayfalan uzattı.

"Keşke Times alsak, o daha iyi bir gazete" dedi Fergus. İkisi de içini dökmek üzere hazır bekleyen Bayan Purcell'le göz göze gelmemeye çalışıyorlardıı.

"Hem öyle, hem değil, ama Irish Times'da hiç kimse ölmez. Independent'ta olduğu gibi ölüm ilanlan yoktur. Bir taşra avukatının ölenlerden haberi olması gerekir."

Fergus, "Leonard'ın dükkânına gidip gazeteyi satın almadan yalnızca ölüm ilanlanna bakamaz mıyız ?" diye sordu.

"Küçük bir kasabada olacak iş değil. Leonardlan kazançlann-dan etmiş oluruz. Bütün kasaba öyle yapsa ? Herkes gelip bizim hukuk kitaplanmıza bakamaz mı ? Ne anlamı olurdu ki ?" Bay Slattery elindeki yanm gazeteyi sıkıntıyla hışırdattı.

Bayan Purcell gırtlağını temizledi.

"Bayan Ryan geldi. Biraz erken olduğunu söyledim, ama saat dokuzdan önce beklediğinizi sanıyor."

Yaşlı Bay Slattery gözlüklerinin üstünden baktı. "Marian Ryan yine vasiyetini değiştirmeye mi geldi ?"

"Hayır, bu Kate. River Road'daki bardan Kate Ryan" dedi Fergus. "Öyle değil mi Bayan Purcell ?"

"Oh evet, Bay Fergus, o Bayan Ryan. İzin verirseniz..."

"Evet, Bayan Purcell ?" Fergus sorun her neyse bir erkek gibi göğüslemeye karar verdi.

"Bayan Ryan beş dakika önce gelip burada çalışacağını söyledi."

"Öyle" dedi Fergus neşeyle. "Bu sabah başlıyor. Hem iyi, hem de dakik. Mountfern'de pek rastlanmayan bir durum."

"Bu evde herhangi bir şeyin geciktiğini hiç hatırlamıyorum..." Bayan Purcell sinirlenmeye başlamıştı...

"Oh, siz değil, Bayan Purcell, Tann aşkına, sizden başka herkes."

"Peki bardan Bayan Ryan burada ne iş yapacak ve bana neden sorulmadı?" Yanaklanndaki lekeler şimdi kıpkırmızıydı. Yaşlı Bay Slattery bile gazetesini bırakıp ürkek bir kuş gibi bir ona, bir oğluna bakmaya başladı.

"Çok şey umanın." Fergus hâlâ bu fırtına ve birdenbire Bayan

Ryan sözcüğünün bırakılıp bardan Kate'e geçilmesi karşısında

şaşkındı.

"Bu evde bulunduğum on dokuz yıl içinde asla böyle bir davranışla karşılaşmadım." Bayan Purcell'in boyu üç metreye uzamış gibiydi: öfkeden titreyen incecik bir sopa gibi, dimdik duruyordu. "Eğer yaptığım işten memnun kalmadınızsa, en azından bana söylemenizi beklerdim. Bardan Kate Ryan'ın önünde önlüğü ve sepetinde bir şeylerle işimi yapmaya gelmesinden önce."

Gözleri alev alevdi. Yaşlı Bay Slattery'nin gözlükleri şaşkınlıktan burnundan düştü.

Fergus ayağa fırladı. "Bayan Purcell, Bayan Purcell! Sizden daha iyisini isteyeceğimizi de nereden çıkartıyorsunuz! Siz bu kasabanın en iyi ev hanımı değil misiniz? Bütün Mountfern, hatta bizzat rahip bile bize gıpta etmiyor mu ? Size söylemeden yapmak bir yana, bir anlığına bile olsa, başka birisini arayacağımızı nasıl düşünürsünüz ?.."

"Ama ya elinde sepetiyle gelen Kate?"

"Sepetinde ne var bilmiyorum ama, Bayan Ryan büroda çalışacak. Zaten Dublin'de bir avukatlık bürosunda çalışmış, biliyorsunuz. Dosyalan tutup mektupları yazacak."

"Oh." Bayan Purcell bir an durup bazı sosyal ayarlamalar yapmak zorunda kaldı.

"Yani, size karşı sonsuz saygıdan başka bir duygu beslediğimizi düşünmekle yanıldınız, öyle değil mi Baba?"

Bay Slattery telaşla, "Evet, öyle. Oh Bayan Purcell, siz olmasanız ev darmadağın olurdu" dedi.

"Ama demek ki Kate... Bayan Ryan ile ailesi bütün işlerinizi, kasabanın özel işlerini bilecekler."

"Ona güvenmesek işe almazdık. Sizin kadar ağzı sıkı ve sadık birini bulmak kolay değil, Bayan Purcell. Babamın dediği gibi, siz bu evin temel direğisiniz, ama tıpkı sizin gibi, işlerimizi kendine saklayacak birini daha bulduğumuzu sanıyoruz. Bu konuda kaygılanmanız çok güzel."

Söylenecek başka söz kalmamıştı. Bayan Purcell, Kate'i ayakta beklettiği hole dönüp onu büroya aldı ve çayına şeker isteyip istemediğini, yanında sade bisküvi mi, tatlı kurabiye mi, yoksa ev ekmeği mi alacağım sordu. Kate akıllıca ev ekmeğini seçti ve hediye olarak getirdiği bir sepet ahududuyu uzattı. Bayan Purcell'in kasabanın en iyi reçelini yaptığını duymuştu. Bayan Purcell'in ya-naklanndaki pembe lekeler solmaya başladı ve "Bayan Ryan" derken sesindeki alaycı tını kayboldu. Kate kabul edilmiş, yeni

kariyerine başlamıştı. Sabahlan bara.pek gelen giden olmazdı ve Slattery'lerden alacaklan birkaç sterlinin işe yarayacağını John da kabul etmişti. Küçük Declan da okula başladığından, çocukların hiçbiri evde kalmıyordu ve Carrie de saat tam birde sofraya yemek koymayı biliyordu. Bar yerine yeniden bir daktilonun başına geçmek hoş bir değişiklik olacaktı. Bay Slattery tam bir beyefendi, eski devirden kalma bir centilmendi ve gitgide daha çok zamanını balık tutarak geçiriyordu. Fergus ise esprili ve kendi kendisiyle dalga geçebilen, kendisini görmeye gelen bazı insanlara karşı şefkatli, ödemekte zorluk çekecek kişilere fatura göndermekte pek acele etmeyen biriydi; ancak bir iş çevirmeye ya da gelirini gizlemeye kalkanlara karşı da hazırcevaptı.

Fergus ona büroda işlerin fazla yoğun olmadığını ve kırtasiye kısmıyla başa çıkabildiğini söylemişti. İki parmakla rüzgâr gibi yazıyordu ve oldukça makul bir de dosyalama sistemi vardı, ama artık insanlar onu kısa pantolonlu bir oğlan olarak görmek yerine güvenmeye başladıklanna: göre, babasının daha çok boş vakti olmasını arzuluyordu. Kate imdada yetişecekti. Gerçekten de öyle oldu. Fergus'un makul dosyalama sisteminin umutsuz olduğunu görüp yeni bir sistem kurması tam üç gününü aldı.

Ona, "Gel de artık bu kâğıttan ne yapacağımızı göstereyim" dedi.

"Hayır, hayır, o senin işin, sana bu yüzden fahiş paralar ödüyoruz, benim öyle şeylere bakmama gerek yok."

"Yanlış" dedi Kate. "Senin de bilmen gerek, aksi halde hiçbirimizin işine yaramaz. Bir mektubu nereye koyacağım, aradığın bir raporu ya da tapu senetlerini bulmayı bilmen gerek. Ya ben grip olursam veya beni kovarsan ya da gece geç saatlere kadar çalışırsan? Haydi gel, günde on dakikadan fazla almaz."

Fergus, "Ban da böyle mi işletiyorsun?" diye sordu.

"Hayır tabiî ki, ama hesaplan ben tutuyorum ve John'un da bana yardım etmesini şart koşuyorum. Aksi halde hepsini karısı gelene dek bırakır ve iş iki misline çıkar."

"Senin bu planlamacılığınla bann bir altın madeni gibi işlememesine şaşınyorum."

"Bir akşam bizim o tarafa gelip bir bira iç de altın madenini gör. Eğer öyle olsaydı ben buraya gelip yakışıklı ve tembel profesyonellerin dosyalannı tutar mıydım? Farz edelim belediye kâtibi, sana temyize giden işçi maaşlan davası hakkında bir şey sordu. Önce nereye bakarsın ?"

"Eski kötü günlerde olsa, pencerenin önündeki masaya bakardım."

"Ama şimdiki güzel günlerde?"

"Unuttum, genç Bayan Ryan, siz gösterin bana."

"Oh, Tanrı'ya şükür ki mutlu bir evliliğim var. Yoksa kalbimi kırardın."

"Mutlu bir evliliğin olduğuna emin misin?"

"Çok eminim. Senin de bir aşk yaşama zamanın gelmedi mi ? Nora Lynch'le yeni ufuklara açıldığından beri neler yaptığın konusunda hiçbir şey duymuyoruz."

"Dinle, Nora'yla olup bitenlerden sonra birine bakmaya bile çe-kiniyorum. Duyacak bir şey yok. Hepsi korkunç bir yanlış anlamaydı."

"İyi bir öğretmeni kaybetmemize neden oldun. Benim Dara onu çok seviyordu. Yeni kadından nefret ediyor. Yüz yaşında olduğunu söylüyor ve parmaklarına cetvelle vurmak gibi bir alışkanlığı varmış."

"Zavallı Dara, belki de Bayan Lynch'i kasabada tutup Dara gibi tüm küçük kızları mutlu etmek için ona bir alyans vermeliydim."

"Dara'yı uzun bir süre başka hiçbir şeyin mutlu edeceğini sanmıyorum, ama çocuk hikâyelerini bir tarafa bırakalım. Şu işçinin adı Burke'tü. Fergus, Tanrı aslana, bu dosyayı nerede arayacaksın?"

"B'lerdemi?"

Kate Ryan, "Dahi çocuk" dedi ve daktilosunun başına döndü.

"Ne yapıyorsun baba?" John Dara'nın sesini duyunca suçluluk içinde sıçradı.

Aslında yazı yazıyor olması gerekiyordu. Bara bu saatlerde sabah büroda çalıştığı saatlerin yorgunluğu içindeki Kate bakıyordu. Ancak, insanın delirmeden bembeyaz bir kâğıda bakabilme süresinin de bir sınırı vardı. John Ryan'ın söyleyecek hiçbir şeyi ve söylemek için bir yöntemi yoktu. Küçük bir deney yapmak için Kate'in bahçe, diğer herkesin de avlu dediği yere çıkmıştı. Ryan'ın barı yol üstündeydi. Ön kapısı doğruca River Road'a açüıyordu. Önünde bahçesi olan bir bar hiç görülmemişti. Siparişler arka bahçeye boşaltılıyor ve en çok yeri de fıçılar kaplıyordu... burası yarı kullanılan bir müştemilat ile barakalarla dolu bir yerdi. Evin arka kapısı da buraya açılıyordu ve çocukların yalnız bu kapıdan eve girip çıkmalarına izin vardı. Ancak, evin yanında yan bahçe dedikleri bir yer daha vardı. Burada tavuklar dolanıyor ve Jaffa sakin bir Buda gibi oturup mırmır yaparak tembel tembel yüzünü yalıyordu. Leopold bahçede pek oturmazdı, inleyip yaltaklanmalarma

karşı yakınlık gösterecek kimseler yoktu burada. O barda yatmayı severdi. Maurice nehir kı-

yısmdaki o kötü olaydan beri hâlâ oyun odasındaydı. John şiirleriyle uğraşmamak için harika bir yol bulmuştu: tellerle çevrili kocaman bir kümes yapacak, böylece tavuklar hem istedikleri gibi eşelenip dolaşacak, hem de Kate'in gerçek bir bahçe yapma çabalarını engellemeyeceklerdi. Tavuklar belli bir yere kapatıldığında hayat daha kolay olacaktı. Ancak John Ryan bu işi sessizce ve ailesi tarafından rahatsız edilmeden yapmak istiyordu. Yazı yazma işinden kaçtığım kendi kendine bile itiraf edemiyordu. Dara yüzünde isyankâr bir ifadeyle duruyordu. Siyah kâkülünün altından gözleri kapkara ve dargın bakıyordu... ellerini şortunun ceplerine sokmuştu.

Münakaşa arayan ve bulmaya kararlı birinin ses tonuyla, "Bir şeyleri değiştiriyorsun, öyle mi?" dedi.

Babası suçlu ve kaçamak bir bakışla, "Bir planım var. Onu uy-guluyordum, hepsi bu" dedi.

"Eminim yeni ve umarsız bir şeydir" dedi Dara.

"Yalnızca bütün tavukları bir kümese toplama planıydı, hepsi bu."

"Bu halde çok iyiler; toparlanmak istemiyorlar; değiştirilmek istemiyorlar; her şeyin olduğu gibi kalmasından memnunlar." Gözleri sanki her an ağlayacakmış gibi dolu doluydu. Dara şu ana kadar tavuklar hakkında hiç görüş bildirmemişti. Tavuklar da nehir kıyısı ve bahçedeki sandıklar gibi, ortamın bir parçasıydılar.

John Ryan doğruldu ve kolunu kızının dizlerine doladı. "Gel de ihtiyar babana bir sarıl."

Dara "Sarılmanın anlamı yok" dedi.

"Öyle." John Ryan kalktı. "Çok iyi bilirim. Benim için de öyle. Şimdi canım yazmak istemiyor, o yüzden inip tavuklarla oynamaya geldim."

Dara babasının tavuklarla oynama düşüncesi karşısında elinde olmadan güldü. Sertçe burnunu çekmeyi başardı, ama babası akıllılık edip ona kapılmadı. Kızının bir şeye üzüldüğünü ve er geç içini dökeceğini biliyordu. Herhalde Kate'le münakaşa etmiş olacaklardı. Ama yanılmıştı.

"Baba, biz yoksul muyuz?"

"Hayır, yoksul değiliz. Bunu biliyorsun."

"Ama zengin de değiliz, değil mi ?"

"İlla öyle ya da böyle olman gerekmez. İkisinin arasında da olabilirsin. Buralardaki pek çoğumuz gibi."

"Hiç zengin olacak mıyız ?"

"Başımızın çaresine bakarız. Bu para kaygısı nereden çıktı ?"

"Evimizi satın almak için ihtiyacımız olacak." Yüzünde kararlı bir ifade vardı.

"Ama evimiz var ya ufaklık, bu bizim evimiz." Elini bara ve evin beyaz duvarlarına doğru salladı.

"Burasını değil, Fernscourt'taki evimizi. Buldozerlerin neden geldiğini biliyorsun. Orada oturacak biri, bir Amerikalı için hazırlık yapıyorlar. Eğer biz orayı satın almazsak o adam oturacak.

John sakinleştirici bir ses tonuyla, "Haydi, haydi Dara" dedi.

"Orası bizim evimiz. Michael'ın, benim ve herkesin."

John iç çekti.

"Benimle biraz yürür müsün?"

"Canım yürümek istemiyor."

"Benim canım da senin gibi huysuz bir köstebekle yürümek istemiyor ama yaran olabilir."

"Nereye gideceğiz?"

"Fernscourt'a gidebiliriz."

"Pekâlâ o zaman."

Kate Ryan barda pek de hoşlanmadığı Jimbo Doyle ve Jack Coyne'la konuşurken pencereden yaya köprüsünü geçen ikiliyi gördü. Şiirleriyle uğraşıyor olması gereken kocası ve bütün hafta bir çuvalın içindeki kirpiyi andıran kızı. Parmaklarıyla pencereyi tıklatmak istedi, ama o sinsi yüzlü Jack Coyne'a huysuz bir eş gibi davrandığını görme zevkini tattırmayacaktı.

Kate her zaman içinden geldiği gibi konuşmuş ve daha geçenlerde Rahip Moran'a günah çıkartırken çabuk parladığını söylemişti. Rahip Moran da ne zaman içinden sert bir söz söylemek gelse Kutsal Meryem'i düşünmesini önermişti. Meryem Ana olsa ne derdi, onu düşünmeliydi. Onun kendi sözlerini söylemesi gerekmiyordu, ama düşünmesi de ters bir tepkiyi, ya da incitici bir cevabı önleyebilirdi.

Kate Ryan el ele köprüyü geçen kızla adama bakarken Meryem Ana'nın onları kutsayacağını ve talihi için Tann'ya şükredeceğini düşündü. Tamam, Kate Ryan da benzer soylu düşüncelere dalacaktı. Dönüp kendince azizvari bir gülümsemeyle Jack Coyne ve Jimbo Doyle'a baktı.

Jimbo Doyle telaşlanarak, "Aman Tannm, Kate, dişin mi ağn-yor?" diye sordu.

"Ve Michael ile ben büyüdüğümüzde burada oturmayı planladık. Bu kısmın üstüne doğru dürüst bir dam, herhalde birkaç pencere ve bir de kapı yapacağımızı herkes biliyor." Dara evin cephesini gösteriyordu.

"Ama o yalnızca bir hayaldi." John nazik davranıyordu.

"Hayır, değildi."

"Elbette öyleydi... öyle. Ay'daki adamı görmeye gitmek gibi. Hatırlar mısın, siz çok küçükken geceleri yatmadan önce Ayda'ki adama bakmaya çıkardık? Artık orada bir adam olmadığını biliyorsun ve Ay'ı Mountfem göklerini aydınlatan çok güzel bir şey olarak görmekten memnunsun."

"Evet ama..."

"Ve çok küçükken Noel zamanı Michael'la mutfaktaki bacadan yukarı bakardınız, değil mi, tıpkı geçen Noel'de Declan'ın yaptığı gibi? Baca çok eski ve tehlikeli olursa hediye alamayacağınızı sanırdınız. Ama hediyeler yine de gelirdi, değil mi ve nereden geldiğine aldınş etmezdiniz ?"

"Aynı şey değil."

"Aynı şey olmadığını biliyorum... ama ben yalnızca hayat geçtikçe olaylara bakış açımızın da değiştiğini, her zaman aynı kalamayacağını, aksi halde hepimizin hâlâ ellerimizde odunlarla mağaralarda yaşıyor olacağımızı ya da bir şekilde büyümesek altımızda bezlerle oyun parklannda dolanacağımızı söylüyorum..."

"Anlamıyorsun..." diye sızlandı Dara.

"Tamamen değil ama, birazcık anlıyorum. Değil mi?" Dara başım kaldınp ona baktı. Yüzü yumuşuyordu.

"Biliyorum Dara, senin için hep bir şekilde burada olacak. Aynı şekilde değil ama, Ay'daki adamı hatırla. Ay bir yere gitmedi ve hâlâ çok güzel görünüyor değil mi, tepelerdeki bütün sığırlan görebiliyorsun, kilisenin kulesini, ormanları ve... Fernscourt'u..."

"O korkunç adam ve Amerikan parası gelince de aynı olacak mı?"

"O korkunç olmayacak. Çocuklan varmış ve mutlaka onlan da seveceksiniz."

"Sevmeyeceğim, sevmeyeceğim."

"Her neyse, nasılsa tanışacaksınız ve sevebilirsin belki de. Akıllıca olmaz mıydı?"

"Hiçbir zaman burayı satın alacak paramız olmayacak."

"Hayır, bunu düşünmemelisin, bu mümkün değil, tıpkı kare bir çemberi düşünmek ya da Jaffa'nm resimli kitaplardaki zürafa kadar uzun bir boynu olmasını hayal etmek gibi. Kedilerin boyunları uzamaz, burası sen ve Michael için gerçek bir ev değil, geçen yaz ve evvelki yaz için bir evdi yalnızca."

"Ya şimdi ?" Dudaklan artık titremiyordu.

"Hâlâ özel bir yer, ama heyecanlanıp satın almak için harçlığını biriktirmen gerekmiyor. Bu tıpkı Ay'daki adamın da boynunu yıkamak zorunda olup olmadığını sorduğun günlerdeki gibi."

"Michael'a sen anlatır mısın baba? Ben iyi anlatamam."

"Ben de iyi anlatamıyorum."

"Benden daha iyisin ama." Dara bunu en azından bu konuyu hallettiğini belirten, doğal bir ses tonuyla söylemişti.

John Ryan bir şiir yazmamış ya da kümes yapmamıştı; ama öfkeli küçük kızını dünyanın sonunun gelmediğine inandırmayı başarmıştı. Artık bütün yapması gereken, karısı şiir yazma işinden kaçtığını öğrenmeden önce eve dönmekti.

Barda kalabalık bir geceydi, John'un çekindiği azar bir yana, tek bir söz edecek zamanı bile bulamadılar. Kate hızla ortada dolanıyor, o daha bardağı alıp almamaya karar vermeden bardakları topluyor, yıkıyor ve yeniden dolduruyordu. Buna rağmen, müşterileri sıkıştırdığı, biralarını önlerine alelacele koyduğu izlenimini vermiyordu.

Kate herkes gidene kadar hiçbir şey söylememeye karar vermişti. Sesini yükseltmeyecek, heyecanlanmayacak ve ne dediği anla-şılamayacak ölçüde hızlı hızlı konuşmayacaktı. Kimsenin alınmayacağı bir ses tonuyla her sabah kalkıp çocukları okula gönderdiğini, sonra büroya gidip tam

mesai yaptığını, yakınmadığını ama öğleden sonraları da işine bakacak yerde can sıkıcı insanların konuşmalarını dinlediğini, kocası çalışabilsin diye barda durduğunu söyleyecekti... İçinden eline bir balta alıp kocasının kafasına indirmek geldiğini söylerken çok sakin bir sesle konuşacaktı.

Sıkı yasağa rağmen bara gelip kaplumbağayı geri alıp alamayacaklarını soran Eddie ile Declan'ın davranışları da onu büsbütün kızdırdı. Dudakları Carrie'nin hiç beceremediği reçelle kaplı olarak bara dalmışlardı. İkisi de en eski püskü giysileri içinde, birer dilenci çocuğuna benziyorlardı. Mountfern'in içkici ahalisinin önünde -ki yabancı olduğu için ona zaten ilk günden beri kuşkuyla bakmışlardı ve şimdi bir de dışarda çalışma suçunu işlemişti- en büyük günahı işlemişti... çocuklarını ihmal etmiş görünüyordu. Ya John onu desteklemiş miydi ? Onları kesin bir el hareketi ve gök-gürültüsü gibi bir uyarıyla uzaklaştırmış mıydı ? Ne münasebet!

John Ryan kollarını öfkeli küçük oğullarının omuzlarına attı ve barın arkasındaki raftan ağır ağır birer çikolatalı bisküvi seçti. Sanki en katı kuralına karşı gelip aile barına girmiş gibi değil de, onurlu birer konukmuşlar gibi davranıyordu.

Ancak Kate öfkesinin sesine yansımasına izin vermeyecekti; aksi halde John kavga istemediğim söyleyerek uzaklaşabilirdi. İnsanı deli ediyordu. Onu ne kadar kötü davrandığına inandırmanın

tek yolu, sanki dünyadaki en mesut kadınmış gibi, makul bir ses tonuyla konuşmaktı.

Bir an için Meryem Ana olsa ne yapardı diye merak etti, sonra Meryem'in Nasıra'da bu kadar sorunla karşılaşmış olamayacağını düşündü. Onun Hz. Yusuf'un marangozhanesini hemen hemen tek başına yürüttüğü ve yerel bir avukatın yanında ikinci bir işte daha çalıştığından hiç söz edilmemişti. Kate çok içerliyordu.

Sonunda son müşteri de eve gitti. Bardaklar yıkandı, pencereler açılıp salon havalandırıldı, iki temiz kurulama bezi kurumaları için tezgâha serildi. Kate kendini terli ve bitkin hissediyordu; yanlışlarını sıralama havasında değildi.

Kocası tezgâhın arkasından gülümsedi. "Sana bir şarap koyayım mı ?" diye sordu.

"Oh Tanrım, tam da yarına ihtiyacım olan şey. Şiddetli bir baş ağrısı."

"Yalnızca birer kadeh, yan bahçeye alırız, sana orasıyla ilgili planlarımı anlatırım."

Kate dudaklarını ısırdı. Kocaman bir çocuk gibiydi kocası.

"Olur mu ?" Kadehleri ve şarap şişesini hazırlamıştı.

Kate çok yorgundu.

"Bekle de şu bluzu bir çalkalayayım" diyerek sırtına yapışan mavi beyaz pamuklu bluzunu çıkardı. John onun kombinezonu ve lacivert eteği içinde sıcaktan kızarmış ve çok güzel göründüğünü düşündü. Uzun dalgalı saçlarının dar bir mavi kurdeleyle gevşekçe toplandığı noktada ensesine dokundu.

Kate onun elini iterek, "Pencerenin önünden geçerlerse böyle şeyleri görmeleri harika olur" dedi.

Bluz bir iskemlenin arkasına asıldı, sabaha kururdu. Kate yalnızca bardakların yıkandığı evyede çabucak yüzüne su çarptı.

Hissettiğinden daha nazik bir biçimde "Yan bahçeye çıkıyor-sak, gidelim o halde" dedi; en azından oraya avlu değil de bahçe demesine memnun olmuştu. Bu da bir ilerlemeydi.

Ay ışığında bahçe gündüz olduğundan daha büyük görünüyordu. Jaffa hâlâ bir heykel gibi duvarın üstünde oturuyordu. Ara sıra uykusunda hafifçe inliyordu. Kümesten hafif gıdaklamalar duyuluyordu.

John bir çuvalı katlayıp dik bir fıçının üstüne koydu. "Sana kaplumbağayı soracaktım."

"Hayır, hayır." Kate'in gözleri öfkeyle parladı. "Haksızlık bu John, gerçekten. Sen hep tatlı davranıyorsun. Zavallı babacığıma soralım; öyle yumuşaktır ki, insana bakar bakmaz erir. Annem dırdırcı ve

şirret... Böyle düşünerek büyümelerine izin vermen haksızlık."

"Öyle düşünmüyorlar."

"Öyle düşünüyorlar ve eğer kaplumbağayı geri alabileceklerini söylersen daha fazla öyle düşünecekler. Oyun odasmda, bana o korku filmlerinden çıkmış bir şey gibi bakan o kokuşuk şeyi istiyor muyum sanıyorsun ? Yüzlerce kez bir gün ölüp gitmesini diledim. Bir cenaze düzenlerdik ve her şey, bütün kavgalar da biterdi."

"Yıllarca yaşıyorlar biliyorsun. Orada kaybettin işte" John sırıttı.

Kate vazgeçmedi. "Hayır, geri alamazlar. Sadaka dilenir gibi bir kılık içinde bara girip bütün kurallara karşı geldiler. Leopold'dan de beterler. Sanki hayatta hiç yemek yememiş, hiç banyo yapmamış gibiler."

Kate Ryan çok sinirlenmişti.

John, "Hiç senin kararına karşı çıktım mı?" diye sordu.

"Hayır, ama beni atlamaya çalışıyorsunuz. Tutarlı olmalıyız John. Aksi halde nasıl davrandıklarını nereden bilecekler?"

"Seninle aynı fikirdeyim."

"Ama?"

"Ama hiçbir şey. Aynı fikirdeyim."

"O halde kaplumbağaya ne olacak? Ne önerecektin?"

"Gel buraya, sana bir şey göstermek istiyorum..." Onu elinden tutup tavuklar için üzeri telle örtülü alanı ayıracağı yeri gösterdi. Tavuklar belirli sınırlar içinde özgür olacaklardı. Gerisi bahçe olacaktı. Bir kayalık bahçe yapabilecekleri yeri de gösterdi. Bir de çiçek tarhı yapacaklardı ve Kate hep istediğini söylediği çiçekleri yetiştirebilirdi.

"Sen şiirlerini yazmalısın."

"Bu fabrikada çalışmaya benzemez, Kate. Bir konveyör bandının önünde oturup birkaç satır yazıp ortaya bir şiir çıkartamaz-sın." Sakin ve vakur bir şekilde konuşuyordu.

"Biliyorum, biliyorum." Kate pişman olmuştu.

"O yüzden baktım olmuyor, senin için bir şey yapayım ve bir bahçe planlayayım diye düşündüm."

"Çok güzel."

"Jimbo Doyle'la konuşurum. Birkaç gün çalışıp birkaç tarh hazırlayabilir. Güzel olmaz mı?"

"Olur." Kate duygulanmıştı, artık çıkışamazdı. Bu kadar iyi bir kocaya çıkışmak nankörlük; Tann'ya karşı gelmek olurdu.

"Bugün Fernscourt'a gittim. Ortalıkta bir sürü taş var. Birkaç büyük, güzel kaya alabiliriz. Jimbo el arabasıyla yaya köprüsünden getirebilir."

"Sanırım sahibi yoktur." Kate kin tutmak istemiyordu... "Harika olur" diye ekledi.

"Ve şu kaplumbağa konusu. Senin emirlerine karşı gelmem. Tanrım, ne anlamı olurdu ki ? Benim merak ettiğim, artık tavukların kendi yerleri olacağına göre, birilerinin onları doğru dürüst beslemesi gerek. Hani yemek artıklarını kepekle karıştırıp..."

"Evet."

"Yani, şu bizim iki avereye yaptıralım mı ? Pekâlâ yapabilirler ve tavuklara günde iki kez yem verseler... teşvik etmek için de belki kaplumbağayla biraz oynamalarına izin verebiliriz. Hani oyun odasında senin ayağına dolanmasın, sana tarihöncesi bir canavar gibi bakmasın diye. Ne dersin?"

Kate gülümsemesini saklamaya çalıştı. Beceremedi.

"Ama senden gelmesi gerekir. Eğer sence iyi bir fikirse, bunu sen önermelisin." John bunda kararlıydı.

Kate nazikçe ve hayranlıkla, "Sanırım Dara'yı da yatıştırdın" dedi. "Seni Cenevre'de kürsüye çıkartıp herkesin işini hallettir-meliler."

"Ah, zavallı yavrucak çok sıkılmıştı. Periler ülkesini terk etmek gibi biraz. Hiçbirimiz bunu sevmeyiz."

"Senin gibi insanların terk etmesi gerekmedi, hepsi kafanızın içinde" dedi Kate. Sesinde hafif bir

kıskançlık vardı. Kocasının dudaklarına ufak bir öpücük kondurunca John şarabın tadını aldı.

Michael o gece merdiven aralığındaki pencerenin girintisine oturmuş, ay ışığında Fernscourt'u seyrediyordu.

Sarmaşık perdeleri yosundan tümseklerin tepelerinde dalgalanıyordu. Büyük, geniş ağaçlar ile çalıların bazıları kesildiği için yıkıntılar artık daha kolay görülebiliyordu.

Eddie ile Declan daracık yataklarında çoktan uyumuşlardı. Michael el fenerinin ışığında kitap okumuştu, ama aklı altın bukleli Lady Araminta'yı kurtaran şövalyeden çok uzaklardaydı. Gerçek hayata, Fernscourt'a bakmak istiyordu. Uzun süre ayın önünden geçen gölgelere ve nehirden yukarı, eve doğru uzanan çimenlerin üstüne yansıyan şekillere baktı.

Sonra ay ışığında hareket eden birini gördü. Geceleri orada hiç kimse yürümezdi. Michael dizleri üstünde doğrulup daha iyi görebilmek için pencereyi açtı. Bir adamdı; babasından bile yaşlı bir adam. Elleri ceplerinde, duvarlara bakarak dolanıyordu. Bazen yosunlara dokunuyor, bazen sarmaşıkları yana çekiyordu. Michael pencerenin girintisinde diz çökmüş, gölge duvarların arkasında kaybolup yeniden belirirken uzanıp bakıyordu. Omuzun-da bir el hissetti ve pijamalanyla babasını gördü.

"Baba, o geldi sanırım. Sanırım burada."

"Kim?"

"Amerikalı. Sanırım bizim evde gezen o." Oğlanın yüzü pencereden yer yer giren ay ışığında, gölgeli sahanlıkta bile bembeyazdı.

John Ryan dışarı baktı ve yıkıntıların arasında dolaşan, duvarlara dokunan, hâlâ ayakta kalan yerleri neredeyse okşayan gölgeyi gördü. Kendini nedense onu gözetliyormuş gibi hissetti. Adam gözetlendiğini bilmediği için, sanki çırılçıplaktı.

Michael pencereden iniyordu. "Dara'yı uyandırmalıyım" dedi. Yüzü endişe doluydu.

"Dur, Michael."

"Ama orası bizim evimiz. O gelmiş, sonunda gelmiş, insanlar belki burada oturmayacağını söylediler. Ama bak ona, burada oturacak, değil mi? Öyle değil mi?"

John pencerenin girintisine oturdu, ayaklarını yerdeki soğuk muşambadan biraz kaldırdı. "Michael, çocuğu uyandırma."

"O çocuk değil, benden yirmi dakika büyük."

"Doğru. O da senin gibi, çocuk değil artık."

Michael'ın yüzü endişeliydi. "Bilmesi gerek, baba."

"Kimsenin bilmesi gerekmiyor."

"Orası kısmen onun da evi."

"Orası onun evi, Michael." John nehrin karşı kıyısındaki adamı gösterdi.

"Biliyorum, biliyorum." Oğlan sıska omuzlarını kaldırmış, gerilmişti. Endişeliydi ve ne yapacağını bilemiyordu."

"Ayaklarımın altına bir şey ver de annenin yanına, yatağa döndüğümde iki buz kalıbı gibi olmasınlar."

Michael pencerenin içinde duran çizgi romanlar ile kitapları karıştırıp altlarında eski bir minder buldu.

"Bu olur mu?"

"Güzel. Sağ ol, oğlum."

Oğlanın endişesi azalmıştı. Pencereden dışarı bakmayı sürdürdü, ama kız kardeşi ile bütün evi ayağa kaldırmaktansa konuşmaya hazırdı.

"Biliyor musun, ben senin yaşındayken biz de oraya gidip oynardık. Barry amcan çok iyi tırmanırdı, üstüne çıkamayacağı hiçbir şey yoktu ve o zamanlar şimdikinden daha çok duvar vardı."

Michael ilgilenmişti.

"Sonra Nuala halan; o Avustralyalı küçük çocuklar, başrahibele-rinin eskiden bir oğlan çocuğu gibi ağaçlara tırmandığını bilseler ne şaşırırlardı. Eteklerini beline toplayıp Barry'le beraber tırmanırdı."

"Sen ne yapardın baba?"

"Ben zavallı Eddie'cik gibi, onları seyrederdim." John iç çekti. "Zaten yanlış hatırlamıyorsam genelde beni kovalamaya çalışırlardı."

Michael bunu ikizlerin kendi küçük kardeşlerine yönelik davranışlarının eleştirisi olarak kabul etti.

"Eminim sen küçükken iyiydin, baba. Ama Tanrım, Eddie'nin yanında dolaşmasını istemezdin, gerçekten."

"Oh, biliyorum ve tartışmıyorum. Eddie olsa insanın kalbini kuruturdu. Ben yalnızca burada geçen eski günlerden söz ediyordum... ve eskiden neler yaptığımızdan..."

Tatlı tatlı konuşuyordu. Sesi Kate'i uyandırıp koşturarak sahanlığa getirmeyecek kadar alçak; ama yine de Michael'ın bunun normal bir konuşma olduğunu ve normal zamanlarda olduklarını düşünmesini sağlayacak kadar da yüksekti.

John anılarından, oynadıkları oyunları, atlattıkları kazaları, bisikletli bekçileri, birinin yamaçtaki çiftliğinden kaçıp başıboş koşturan iki genç boğayı çıkardı. Oğlunun incecik beyaz yüzünde gözkapaklannın düşmeye başladığını görene dek konuştu ve sonunda uykusunun geldiğini gördü. Artık Dara'yı uyandırıp bütün gece çaresizlik içinde hâlâ kendi evleri olarak düşündükleri harabede gezen bu yabancıyı seyretmeyeceklerdi.

O gece yaşlı Bay Slattery'yi de uyku tutmadı ve süt içmek için aşağı indi. Süt kaynarken mutfakta uyuyakalıp yanık kokusunu duymadı. Neden sonra Fergus gözleri dehşet içinde açılmış bir halde belirdi.

"Beni gönderme, beni huzurevine koyma" diye ağladı yaşlı adam. "Sütü bir şişeye koyup alacağım. Bir daha hiç kaynatmaya kalkmayacağım. Lütfen."

Fergus kararmış cezveye su doldurup camlan açıyordu.

"Sen delirdin mi baba? Ben seni huzurevine koyar mıyım? Yapar mıyım ?"

Bay Slattery makul bir şekilde, "Eğer hepten delirirsem mecbur kalabilirsin" dedi.

"Evet ama sen deli değilsin ve olsan bile öyle yapacağımı sanmıyorum."

"Neden olmasın? Doğrusu bu. Müvekkillerimize çoğu zaman biz salık veriyorduk."

"Sen müvekkilim değilsin. Sen babamsın."

"Hayatını yaşaman gerekir."

"Ama ben hayatımı yaşıyorum zaten, Tanrı aşkına. Bu akşam da çıkmış yaşıyordum ve daha yeni yatmıştım. O yüzden sütün kokusunu Bayan Purcell değil, önce ben aldım."

"Ben sana yük oluyorum. Büroda da fazla çalışmıyorum."

"Sen yük değilsin, büroda çok işimiz yok zaten."

"İşin ucunu bıraktım. Yoksa Fernscourt'taki işi niye alamaya-lımki?"

"Oh, seni üzen bu mu? Nedenini sana söyleyeyim. O'Neill de-

nen adam orada gerçekten büyük işlere girdi. En azından yarım düzine lokantası, ban veya her nesiyse var. Başka işleri de var, avukatlar ile muhasebecilere büyük ücretler ödüyor. Şimdi de burada iş kuruyor. Büyük avukatlar bir harita açar... İrlanda, derler- İrlanda, nerede bu ? Sonra bulurlar. Başkent nerede, derler, başkenti neresi ? Sonra birisi onlara söyler ve Dublin'den avukat bulurlar. Hepsi bu."

"Çok basitmiş gibi anlatıyorsun. Sanınm bu Amerikalının gelmesi iyi olacak. Daha şimdiden iş yarattı."

"İşte biraz taze süt." Fergus başka bir cezveyle süt kaynatmış-tı. "Bayan Purcell'e sarhoş olduğumu ve cezveyi o yüzden yaktığımı söyleriz. Amerikalı mı ? Kasaba için iyi olacak. Sanınm zavallının kafası

bir sürü saçmalıklarla dolu olacak ve avlanıp balık tutmaya çalışacak. Onunla çok eğleneceğiz. Amerikalı için kaygılanmayı düşün bir! Şimdiye kadarki en büyük eğlencemiz olacak. Gelmesi için sabırsızlanıyorum."

O gece Çavuş Sheehan kasabanın ucundaki yaya köprüsünde yere serilmiş, bacakları açık, başı düşmüş, çok garip bir biçimde yatan birini buldu. Çavuş Sheehan zamanında iyi bir atlet olan iri yapılı bir adamdı ve kalın kaşlanyla gerektiğinde çok korkunç görünebiliyordu. Ancak bu taşra kasabasındaki yavaş ve tembel hayat yüzünden artık şişmanlamaya başlamıştı. Üniformasının sürekli boynunu sıktığını hissediyor, en üst düğmesini iliklediğinde yağ tabakalan birikiyordu.

Şimdi yakasının birkaç düğmesini açtı ve uyuyan kadına baktı. Rahibin kâhyası Bayan Barry'di bu. Tam da gecenin birinde sızıp kalacak yeri bulmuştu. Çavuş Sheehan kadının bacaklarını toplayıp daha saygıdeğer bir şekle getirdikten sonra konuyu gözden geçirmek için karakola döndü. Şimdi ne yapması gerektiğinden emin değildi. Böyle bir haberle rahibi uyandırmak akıllıca olmazdı. Bayan Barry'yi sızmış bir halde başkasının bulmasına izin vermek de hoş değildi. Uyandırmaksa en kötüsü olabilirdi. Keşke Bayan Whelan olsaydı. Bridge Street'ten yukarı yürüdü. Hâlâ yanan bir lamba vardı.

Hafifçe kapıyı vurdu. Bayan Whelan giyimli bir halde açtı.

Onu görünce içi rahatlayan Çavuş, "Sen hiç uyumaz mısın She-ila?" diye sordu.

"Bugünlerde pek uyuyamıyorum. Garip saatlerde telgraflar da geliyor. Bizim ne zaman uykuda, ne zaman uyanık olduğumuzu bilemiyorlar" dedi.

Çavuş ona anlattı; Bayan Whelan düşündü. En iyisi onu o halde bırakmaya karar vermekti. Ancak üç dört saat daha bile uyuyabil-se en ağır kısmım atlatırdı. Başının altında destek var mıydı ? Hayır, ama çavuş halledebilirdi.

Bayan Whelan, "Ben erken kalkarım" dedi. "Saat altı sularında üstüne biraz su atanm, sonra rahibin kahvaltısı için mantar toplamaya çıkıp nehre düşmüş gibi yaparız."

Bu şekilde durumu kurtardılar. Çavuş ona nasıl teşekkür edeceğini bilemedi. Bayan Whelan bu konuyu bir daha açmayacaklarını söyledi. Kendisinden fikir sorulması hoşuna gitmişti. Şimdi birkaç saat uyuyacaktı.

Patrick O'Neill son sabahladığı günden beri yıllar geçmişti. Geçmişi düşünmeye çalıştı. 1930'larda, Buhran Yılları'nda sık sık, geceleri koli ya da sandık taşımadığı, şurada iyilik yapıp burada depolardan çıkartılması gereken mallan taşımadığı bir hafta bile geçmezdi. Sayar, not alır, güvenilir olduğunu gösterirdi. İtalyanlara ve uzun isimleri olan Polonyalılara Patrick O'Neill'e her zaman güvenebileceklerini söylerdi. Eskiden kendi adını bu adamlara gururla söyler, sanki bir tılsım gibi yuvarlardı ağzında. O eski günlerdeki bu iş arkadaşlarıyla konuşurken kendisinden üçüncü tekil şahıs olarak söz ederdi: "Patrick O'Neill sizi yan yolda bırakmaz. Patrick O'Neill'e her zaman güvenebilirsiniz."

İlk başta ona ve kamyonuna; sonra da hiç soru sormayan, yalnızca taşınması gerekeni taşıyan şoförler filosuna güvenebilirlerdi.

Sonra Patrick O'Neill'in ismi semtin barlarında duyuldu. Tıpkı İçki Yasağı'nın kendisine sağladığı gelirin ve yaşam tarzının keyfini sürdüğü gibi, yasağın sona ermesini de sevinçle karşıladı. Kendine iş veren o İtalyanlar ile Polonyalılan da unutmadı. Hayat daha az riskli bir hale dönüşünce onlan eşleriyle beraber kendi bar ve lokantalarına davet edip saygıyla ağırladı. Eşlere çiçekler verildi, hanım arkadaşlarla gelindiğinde hafifçe gülümsemekle ye-tinildi. Onlar da bunu takdir edip müşteri gönderdiler. Ancak bu, sabahlara kadar ayakta kalmayı gerektiriyordu. Bir gece tekrar tekrar defterleri gözden geçirmişti. Kendini aldatanın bir başka İrlandalı olduğunu itiraf etmek zorunda kaldığında, şafak söküyordu. Saat yedide yakası bağn açık, gözleri kan çanağı, Tom Brady'nin evine gitti.

Tom Brady olan biteni fark edip kaçmaya çalıştı.

Patrick O'Neill sakin sakin, "Bayan Brady" dedi, "Çocuklan alın, bugünlük bir yere götürün. Ailenize olabilir mi ? Akşam ol-

madan geri getirmeyin. Oh, bir de salonunuzdaki değerli süsleri ve eşyayı kaldınn."

"Bu bir film değil, Patrick." Tom kekelemeye başlamıştı.

"Değil tabiî, aksi halde bana yaptıklann yüzünden şimdiye cesedin yerde yatıyor olurdu."

Tom Brady'nin karısı yutkundu.

"Çocuklan götür" demişti Tom. "Ve ne diyorsa onu yap. Beni öldürmeyecek."

Patrick onu, içinde taşıdığını bile bilmediği bir öfkeyle dövdü. Her darbeyle homurdanıp daha da gazaba geliyordu. Bu, insanı soymakla geçirilmiş bir günün sonrasındaki sahte gülücükler ve içkiler içindi. Bu iki ay önce Patrick'in masum bir İtalyan'ı kovmasına izin verdiği içindi. Bu mallann acemice çalınma yöntemi içindi; gece gelip çöpleri karıştınyor ve şişeleri oradan alıyorlardı. Bu geçen Noel'de prim aldığı içindi ve en şiddetli darbe olan bu da, bir İrlandalı olarak başka bir İrlandalıya bunu yaptığı içindi. Bir o gece sabaha kadar uyurrfamıştı. Ve bir de Kathleen'i tanıdığı gece.

Hiçbir zaman evlenmeye ya da âşık olmaya niyeti yoktu. Zamanı olmayacaktı. İlk başlarda iş azdı; sonra iş bollaşınca sorumluluk ve uzun çalışma saatleri başladı. Bir eşe ve aileye ayıracak zamanı yoktu. Ancak Kathleen öyle güzel görünüyordu ve o zamanlar öylesine hayat doluydu ki. Gözleri fildır fildır, uzun saçlan başının tepesinde toplanmıştı. Onun barlan ve lokantalan için heyecan duyuyordu, çok hevesliydi. Tekrar tekrar Amerika'nın hayat ve umut dolu olduğunu; başka yerlerde yaşayanlara acıdığını söylüyordu.

"İrlanda hariç tabiî" demişti Patrick.

"Özellikle İrlanda." Saçlanm geriye atmıştı.

Farklı düşündükleri tek konu buydu. Bir bakıma çok büyük bir farktı, ama yine de pek önemi olmamıştı; çünkü Patrick geri dönmeye hazır olduğunda -kendisi İrlanda'yı hiç görmemiş olmasına rağmen "geri dönmek" diyordu- Kathleen de gelecekti. Kızın sağlığı bozuldukça ne New York'ta, ne de İrlanda'da hiçbir plana eskisi kadar ilgi duymayacağını bilemezdi. Eskiden yeni bir barda kucak

dolusu kumaş numunesiyle masaya oturup en şık perdelerin hangisi olacağını anlamak için kumaşlan ışığa tutup bakan Kathleen New Jersey'deki büyük beyaz ev dışında her şeye olan ilgisini kaybetmişti ve son yıllarında o bile ilgisini çekmedi.

Patrick, Kathleen'in hastalığı sırasında hiç uykusuzluk çekmemişti; onun iyileşmeyeceğini düşündüğü tek bir gece bile olma-

mıştı. Hiçbir zaman kötü bir tanı konmamış; ona bir süre vermemiş, ya da hastalığın ne zaman sona ereceğini bildirmemişlerdi. Herhalde hiç yatmadan, uzanmadan sabahladığı son gece Kerry'nin doğduğu geceydi. 1947'de. Çocuk evde doğmuştu ve o zamanlar Kathleen daha genç ve güçlü olmasına rağmen, doktorlar Pat-rick'e zor bir doğum olacağını söylemişlerdi. Bütün gece bir aşağı bir yukarı dolanmış, okumaya çalışmış, yukarıdan gelen çığlıkları duymamak için elinden geleni yapmıştı. Berrak, pırıl pınl bir şafak sökerken oğlunu kollarına alıp sallamıştı. Kerry'nin minicik, buruşuk yüzü öyle dokunaklıydı ki, Patrick yutkunmuş ve bu oğlanın başına kötü bir şey gelmeyeceğine; başı dik bir halde İrlanda'ya geri dönüp hakkı olan yeri alacağına yemin etmişti.

Küçük kundağı göğsüne bastınrken gözleri doldu ve kendi babası Michael O'Neill'in -o sevimli, ayyaş, işe yaramaz Michael O'NeüTin- Patrick'i kollarına aldığında ne düşündüğünü merak etti. O da oğlunu Mountfern'e geri götürmeyi dilemiş miydi? Hayır, Patrick'in babası öyle bir şey hissetmemiş olmalıydı. Michael O'Neill yirmi yaşındayken ana babası ve kardeşleriyle, iş olmadığından ve babası sokağa atıldığından terk etmişlerdi Mountfern'i. Bir daha asla geri dönmemiş; bunun mümkün olabileceğini de düşünmemişti. İrlanda'yla ilgili şarkılar söyler, hikâyeler anlatır ve genç Patrick'i hiç tanımadığı bu Fern ailesine karşı nefretle doldururdu.

Patrick, Fernlerin evinin yandığını duyduğunda sekiz yaşındaydı. Mektupla haber almışlardı. Haberin o zaman artık O'Ne-ill'lerin işine yaraması için çok geçti. Alevlerin kendilerini mahveden ailenin evinin pencerelerini yalamasını seyredecek hiçbir O'Neill kalmamıştı etrafta.

Patrick O'Neill yosun kaplı taşlara neredeyse dinî bir heyecanla dokundu. Sarmaşıklarla örtülü duvarlara yaslandı ve ay ışığında duvarları hâlâ ayakta duran bir odaya girdi. Portakal sandıklarından mobilyalar ve oyuncak çay takımlarını görünce şaşırdı. Anlaşılan kasabadan bazı çocuklar gelip burada oynuyorlardı. Yabanî çiçeklerle dolu reçel kavanozlarına bakıp gülümsedi. O çocukların kimler olduğunu merak etti. Bu eski yıkıntılarla ilgili planlarım duyduklarında yüzlerini görmeyi isterdi.

Onu ilk gören Bayan Whelan oldu. Sırılsıklam Bayan Barry'yi kilise lojmanına götürmüş, Peder Hogan ile Peder Moran kâhyalarının nehre düşmesine yol açan şanssızlık karşısında eseflerini belirtmişlerdi. Bayan Whelan şaşkın kadının patronları için çalıştığı-

na kanıt olarak birkaç mantar bile bulup götürmüştü. Tam postanesine geri dönerken takım elbisesi buruşmuş, kravatını gevşetmiş bir adamın Bridge Street'ten yukarı, arabasına doğru yürüdüğünü gördü. Başkası olamazdı.

Patrick O'Neill alışmadığı koyu renkli elbisesinin içinde esmer ve yakışıklı duruyordu. Koyu kumral kıvırcık saçlı, iri yan, geniş omuzluydu. Normalde hardal rengi ya da bej ceketler giyerdi hep. Amerika'da pek az insan onu koyu renkler içinde gördüğünü hatırlardı. Resmî törenlerde bile, ulusal kökenlerine saygıdan yeşil smokin giyerdi.

İş hayatındaki rakipleri çoğu zaman onda hâlâ toprak küreyen İrlandalı bir köylü havası olduğunu söylerlerdi. Bu Patrick'i üzmek bir yana, memnun ederdi; atalarının belirtilerini taşıdığı ve onların yaşayabilmek için ne çok çalıştıklarının canlı bir kanıtı olduğu için sevindiğini söylerdi. Ancak, onda kavga etmeye yatkın bir adam ifadesi yoktu. Yüzü ne bir boksörünki gibi sert bakışlı, ne de alnı hayatla baş etmekte zorlanan bir adammki gibi dardı. Yüzü geniş, gözleri mavi ve pırıl pırıldı. Gözlerinden yıldız gibi çizgiler yayılıyor, bu yüzden çoğu zaman gülümsemese bile gülümsüyormuş gibi görünüyordu.

Sheila'nın umduğundan daha genç ve daha çekiciydi. Ancak öte yandan, yalnızca biriken telgraflar ve telekslerden ne anlaşılabilirdi ki ? Sanki bir hoşgeldin dese iyi olacak gibiydi.

Caddeyi geçti. İçtenlikle, "Hoş geldiniz Bay O'Neill" dedi.

Patrick ona minnetle baktı. "Ben olduğumu nereden bildiniz ? Bizimkileri tanır mıydınız ?"

"Başka kim olabilirdi ki, Bay O'Neill ? Postanede sizi bekleyen bir yığın telgraf ve mesaj var. Size onlan verirken bir fincan çay içer miydiniz ?"

"İşte buna beceriklilik derim." Patrick başını arkaya atıp güldü.

Bayan Whelan onu postanenin içinden geçirip arka taraftaki odasına götürdü. Bir posta yığınının başına oturtup çaydanlığı ateşe koydu. Önlerine birer fincan çay ve biraz tereyağlı ekmek koyup oturana kadar da hiç konuşmadı. Evet, çok yakışıklı bir adam, diye düşündü, burada epey çalkantı yaratacak. Bayan Whelan yaşanacak heyecanlan düşünüp kendi kendine gülümsedi.

Patrick yıllarca önce Tom Brady'den önceki yardımcısı olan Gerry Power'dan gelen telgraflan okudu. Rachel'dan gelenlere çabucak bakıp onlan başka cebine yerleştirdi. Koyu çayı içip bolca yağlanmış ekmeği yiyince vücudunun yeniden ısındığını hissediyordu. Bu Bayan Whelan zarif bir hanımdı. Hiç merak gösterme-

miş, pek çok kadın gibi konuşup gevezelik etme ihtiyacını duymamış, kendi işlerini anlatıp sizinkileri bilmek istememişti. Mount-fern'de herkes böyleyse, hayatının en iyi hareketini yapmıştı.

Gerry Power'in sert, onaylamayan yüzüne rağmen.

Rachel Fine'ın incinmiş, hayret dolu gözlerine rağmen.

Küçük Grace'in şaşkın bıcırdamalarına rağmen.

Ve uzun boylu, altın saçlı oğlu Kerry'nin sert bakışlarına rağmen. Eve geri götüreceğine söz verdiği oğlu. Bugünlerde onunla o kadar az konuşuyordu ki, Patrick oğlanın neler düşündüğünü hiç bilemiyordu.

Fergus insanın günün neler getireceğini hiç bilemediği kocaman bir yerde avukatlık yapmanın nasıl olacağını düşündü. Herhalde başka bir yerlerde olsa, kapısının eşiğine çıkıp gerinse gelen geçen en az dört kişi çıkıp babası gibi onun da sırtının ağrıyıp ağrımadığını sormaz, içerdeki Bayan Purcell'e haber yollamaz, ya da zavallı görünüşlü çiçekleri konusunda nasihat vermezdi. Yine de, burasını hiçbir yere değişmezdi. Hem dün gece babasına dediği gibi, bir futbol kulübünün düzenlediği dansa katılmak için yüz kilometre yol yapmayı göze alarak ara sıra kaçıp birazcık hayatını yaşayabiliyordu.

Orada bir öpücük ve kucaklaşmayı geceki eğlencenin bir parçası olarak kabul edip ertesi sabah hemen Meagher'in kuyumcu dükkânına götürülmeyi beklemeyen kızlar vardı.

Kate Ryan'ın River Road'dan yukarı yürüyüp Bridge Street'e saptığını gördü. El salladı.

"Bir saniye geç kalırsam diye kronometreni alıp çıktın mı ?"

"Yalnızca ayin çanlarının çalmasını bekliyordum. Tek bir kez bile çalmış olsa kovulmuştun. Hayır, aslında şöyle iyice bir geriniyordum."

"Tam da bir ilah gibisin. Dün gece Ballykane'de iyi vakit geçirdin mi?"

Gerinmenin orta yerinde kollan iki yanma düştü. "Nerede olduğumu nasıl bildin...?"

"Ben de orada, yanı başında dans ediyordum. Hiç görmedin mi?"

"Hayır, etmiyordun, saçmalama. Sana kim söyledi?"

"Jack Coyne. Adamın biri arabasını çalıştıramayıp sabahın köründe Jack'i aramış. Gelip kendisini alması için."

"Tannm, insan burada hiçbir şey yapamıyor, değil mi? Ben de tam pek fena bir yer olmadığını düşünüyordum. Hiç sürprizler olmadığını."

"Kötü bir yer değil. Sen sürpriz mi istiyorsun?"

İşe başlamak için konuşa konuşa yürürlerken dokuza on kala kilisenin çanları çalmaya başladı. Dindarlara şapkalarını takıp günlük ayine gitme zamanını hatırlatıyordu. Daha erkenci dindarlar yedideki ayine katıldılar bile, dedi Peder Hogan dalgın dalgın. Aklı ayinde olduğu kadar, bir yandan da sırılsıklam olmuş sarhoş kâhyasındaydı.

Fergus, "Hayır, sürpriz istemiyorum" dedi. "Birkaç saat önce babamı az daha evi yakarken yakaladım, şimdi de sen bana Jack Coyne'un dün geceki kaçamağımı bütün ayrıntılarıyla bildiğini söylüyorsun."

Kate masasına oturmuş, mektuplarını açıyordu. Dosyalama sistemi kurulalı beri birlikte yaptıkları bir işti bu. Kate genç patronun yalnızca her şeyin yerini bilmesini değil, dosyalamayı da öğrenmesini istiyordu. Eskiden bütün evrakın yığıldığı pencere önündeki o meşhur masanın üstüne bir vazo içinde çiçekler, mürekkep kurutma kâğıdı ve kalemler koymuştu.

Fergus alışkanlıkla elindeki k"âğıt yığınını yere atıp sonra aldı ve masanın üstündeki gelen evrak tepsisine koydu. "Sanırım bir süre sürprizlerden uzak duracağım" dedi.

Kate bir yandan elden teslim bir mektubu okurken dalgın dalgın, "Üçer üçer gelirler, bilirsin" dedi. Patrick O'Neill, Slattery ve Slattery Avukatlık Bürosu'ndan bir otel ve bar ruhsatı alma başvurusunda vekili olmalarını istiyordu. Orada yaşayacağına göre, vekilinin buralı biri olmasının uygun olacağını düşünmüştü.

Kate ayağa kalkarak, "Aman Tanrım, bir otel yapacak" dedi.

Fergus gelmiş, omuzunun üstünden mektubu okuyordu. Uzun bir sessizliğin ardından "Onun vekili olmayacağım" dedi. "O kendi avukatını, müşavirini ya da orada her ne diyorlarsa işte, kendisi bulabilir."

Kate boş boş baktı ona. "Neden onun vekili olmayacakmışsın?"

"Çünkü eğer başvurusu kabul edilir ve ruhsat alırsa bir bar açacak..."

"Teklifini kabul etmelisin." Kate'in yüzü solmuştu.

"Onun işine ihtiyacım yok, teşekkür ederim. İstediğim işi kabul ederim, istemediğimi etmem. Senin ekmeğini elinden alacak hiçbir şeyi kabul edecek değilim." Kate'in yanında dururken öfkeli ve sinirliydi. Kate birdenbire kendini onun omuzunda ağlar buldu. "Eve gidip John'a anlatmak ister misin ?"

"Hayır, henüz değil." Kate başını sallayıp kararlı bir tavırla masasına oturdu. "Daha bir süre değil. Eğer artık bardan ekmek yi-yemeyeceksek, bürodaki işimi de kaybetmemeye özen gösterme-

liyim." Duygusal anın geçtiğini göstermek için gülümsedi.

Fergus yumuşak bir sesle, "Buradaki işini asla kaybetmezsin" dedi. "Keşke maaşın daha iyi olabilseydi. Belki de John'a başkası söylemeden sen haber vermelisin."

"Başka kimse söylemez. Çok aptalca ama daha dün gece, şu yan bahçe de otururken... başımıza hiçbir zaman kötü bir şey gelmeyecek diyordu. Belki bu da çok kötü değil. Ona söylemeden biraz düşünmek istiyorum. Hepsi bu." Söylenecek bir söz yoktu. Olabileceği kadar kötüydü zaten. Fergus hiçbir şey demedi. Gözlüğünü çıkartıp sildi. Kate'in minnetle ona baktığını gördü.

"Pekâlâ, pekâlâ, gözlüksüz zayıf bir yüzüm olduğunu biliyorum ve takıyorum. Mektupları açmaya devam edelim mi ? Bu tatlı küçük kahverengi zarfların içinde kim bilir başka ne sürprizler saklıdır?"

Patrick O'Neill Mountfem'den on kilometre kadar uzaktaki Grange'a gitti. Burası eskiden beri Johnson ailesine ait olan büyük, güzel bir evdi. Hem iyi, hem kötü günler görmüştü ve şimdi de bir refah dönemindeydi. Marian Johnson binicilik tatilleri düzenleme işini keşfetmişti. Hem kentliler, hem de İngilizler gelip bu hafif taşra ortamında konaklamayı seviyorlardı. Johnson'lar insanlardan kadeh başına para almak yerine masaya bir şişe seri koyar, bu da insanlara sanki orada haftasonu konuklanymışlar hissini verirdi. Geçen yaz Marian genelde gruplar halinde gelen pek çok Amerikalıyı ağırlamıştı. Bu iriyarı, yakışıklı O'Neill farklıydı.

At binmeyi istediğini, ama yıllardır binmediğinden, artık kırk sekiz yaşında yeniden başlamanın aptallık olup olmadığını düşündüğünü söylemişti.

Otuz dokuz yaşındaki Marian Johnson, onun kenarları gülmekten kırışmış mavi gözlerine baktı. Hayır, ona göre yeniden başlamak için çok iyi bir yaştı. Bizzat kendisi de onunla at binecekti.

Marian san saçlıydı, ama kimse ona sarışın diyemezdi; incecik ve dağınık saçları hiçbir düzene girmiyordu. Kocaman, yumuşak bir göğsü vardı ve çoğu zaman mor ya da açık yeşil bluzlarla aynı renkte hırkalardan oluşan takımlar giyerdi. Saçlarını bir fileyle toplayıp melon şapka taktığı ve sarkık göğüslerini erkeksi av ce-ketiyle örttüğü zamanlar çok güzel görünürdü. Johnson'lar kendilerini bölgede önemli sayan kişilerdi; normalde Marian öyle herhangi bir Amerikalı konuğa en ufak bir ilgi bile göstermezdi. Gelip geçen, ailesi, geçmişi, bölgeyle hiçbir bağlantısı olmayan bir

adam. Marian'ın ziyan edecek vakti yoktu. Yine de, Patrick O'Ne-ill'de ona çekici gelen bir şeyler vardı.

"Eşiniz binicilikten hoşlanır mı ?" diye sordu.

Patrick, "Eşimi bu yıl kaybettik" dedi.

"Oh, çok üzüldüm."

"Uzun zamandır sağlığı çok kötüydü" diye mırıldandı Patrick.

Marian başka bir şey demedi; atları hazırlatıp Patrick'i kimsenin düşmeyeceğine dair temin etti.

Birlikte atlan bir tümseğe yürüttüler ve orada Patrick'e atına binmesini tavsiye etti.

"Haydi" diye güldü. "Bacağını kaldınp birinin avucuna basmaktan iyidir. Buradan adım atmak yeter."

Patrick, "Fazla kolay" diye yakındı. "Ben zor olanını tercih ederim."

Atlanna bindiklerinde kenarlan küpeçiçekleriyle dolu sakin patikaya sürdüler. Marian çevredeki önemli yerleri, küçük tepe-ciklerdeki kuleleri gösteriyordu. Köşeye geldiklerinde "Orası da Ferncourt" dedi. "Orası için deniyor ki..."

Patrick hemen, "Orayı ben satın aldım. Benim" dedi.

"Tabiî. Yakında geleceğinizi söylüyorlardı. Siz olduğunu anlamamam ne aptallık. Sizi de öyle bir turist sandım. Kendinize çok güzel bir yer almışsınız Bay O'Neill. Oraya yerleşecek misiniz ?"

"Size rakip olacağım Bayan Johnson" dedi Patrick. "Oraya bir otel yapacağım. Tam olarak rekabete girip girmeyeceğimizi bilmiyorum; müşteri kitlelerimizin farklı olacağından eminim. Aslında işbirliği yapabilmeyi umuyordum... Diyelim binicilik okulunuzu büyütüp Fernscourt'tan da bazı konuklara hizmet vermeyi düşünürseniz?.." Hevesle baktı ona.

Marian aklından geçenleri açıkça söylemesinin dürüstçe olduğunu düşündü. Başkası olsa, elini açmadan önce oteli yoklar, birkaç fikir çalmaya bakardı.

"Otelcilikle ilgili bir şeyler biliyor musunuz ?" diye sordu.

"New Jersey'de küçük bir motelim var. Aslında vergi nedeniyle aldım, o yüzden deneyimli olduğum söylenemez. Ancak barla-nm ve lokantalarım var, o yüzden sanınm müşterilerin ne istediğini bildiğim söylenebilir. Ancak, New York'lu müşterilerin tabiî, ama New York oldukça kozmopolit bir yer olduğundan, her türden müşterinin temsil edildiği söylenebilir." Yalnızca Amerikalı paket turların peşinde olmadığını, yerlilerin işin içine katılmasını istediğini anlattı. Burası onlara da ait olacaktı. Fernscourt'un du-varlan onlan çok uzun süre dışarda bırakmıştı. Yaklaşık yüz elli

yıldır bölgede yaşayan gerçek irlandalılar kendi haklan olan yerlere girememişlerdi. Artık böyle olmayacaktı.

Marian, "İnsanların içeri alınmadığını sanmıyorum" dedi. "Yıllardır harabe halinde zaten. Arsa Ofisi'ne aitti, değil mi ? Ben küçükken oraya pikniğe giderdik."

"Hayır, daha önce demek istiyorum. Fernler oradayken. Herkesi kapıdan kovarlardı."

Marian neşeli bir tavır takınarak işlerin o tarafına hiç girmedi. "Öyle mi? Ne aptallık. Zaten onlar ben doğmadan çok önce gitmişler ama babam hatırlıyor sanırım. Eskiden Fern isimli biriyle briç oynardı. Ama onlardan, yani o evdekilerden olmayabilir. Belki de bir kuzen filandır."

Bu sevecen yaklaşım Patrick'in biraz sinirine dokunmuştu. Belki de Marian'm fazlasıyla korunarak büyüdüğünü ve evin gerçek hikâyesini bilmediğini düşündü. Ne de olsa, Johnsonlar Ka-toliktiler. Patrick holde Praglı Bebek heykelini görmüştü, bavulunu koyduğu odada da bir Meryem Ana resmi vardı. Birdenbire önceki gecenin yorgunluğu bastırdı. Gözkapakları ağırlaştı.

Marian'a, "Sizce turizm işinde bazı yönlerden işbirliği yapmamız mümkün mü ?" diye sordu.

Marian altdudağını diliyle hafifçe ıslatarak "Sınırsız fırsatlar görüyorum" dedi. Hayatın gülümsemeye başladığını düşünüyordu.

Patrick O'Neill buraya geldikten sonra herkes onu ilk kendisinin gördüğünü ve onu en iyi kendisinin tanıdığını iddia etmeye başladı. Daha saatler önce kesin bir dille rahibelerden ve zirai araştırma enstitüsünden bahsedenler, şimdi en başından beri otel olacağını bildiklerim anlatıyorlardı. Büyük bir turizm girişiminde sınırsız fırsatlar vardı. Patrick O'Neill insanlara burada oturacağını ve evinin yılın üç yüz atmış beş günü açık olacağını; hiçbir dönemde kapanıp eylülden Paskalya'ya kadarki uzun ve yağışlı aylar boyunca kızlarla delikanlıları başka iş aramak zorunda bırakmayacağını anlatmıştı.

Judy Byme onun sabah ışığında Marian Johnson'la at binerken görüldüğünü söylüyordu. Bu, inanılmaz derecede hızlı hareket ettiği anlamına geliyordu. Kate Ryan onun Conway'de ve Dun-ne'da görüldüğünü öğrenmişti ve Foley'e de gelmiş olduğundan emindi. Rosemarie kuvaför salonunu işleten Rita Walsh ay ışığında harabede gördüğü kişinin o olması gerektiğini söylüyordu. O mesafeden görmek güçtü ama, iri yapılı birine benziyordu.

Tommy Leonard'ın annesi Tommy'nin hiçbir koşulda arkadaş dediği o genç suçlular çetesiyle koştururken görülmeyeceğini söyledi. Bu, kendini aşması için Tann tarafından gönderilmiş bir fırsattı. Fernscourt'un yeni sahibi onu aklıselim bir oğlan olarak tanırsa belki de bütün geleceğini garanti altına alabilirdi. Tommy arkadaşlarına sırtını dönecek olmasının geleceğini nasıl garanti altına alacağını merak etti. Ancak Bayan Leonard, Tommy aklına koyarsa bin bir yolu olduğunu söyledi. O otelde Mountfern'e kadar yürümek istemeyen konuklara bir şeyler satmak için bir dükkân olacaktı. Buralı kırtasiyeci ve kitapçılara şube açmayı teklif etmekten daha makul ne olabilirdi ki ? Tommy bu fırsatı değer-

lendirmek için hazır olmalıydı.

Tommy, "Ama ben daha on iki yaşındayım" diye sızlandı. "Nasıl bir otelde dükkân kapabilirim ?" Gözlerinin önüne bütün ergenliği ile gençliğinin şu veya bu türden tezgâhların gerisinde dikilerek akıp gittiğini getiriyordu.

"O otel yapılıp dükkân açılmaya hazır olduğunda sen de orada çalışacak kadar büyümüş olursun" diye kestirip attı annesi.

Maggie Daly'nin annesi nasıl olup da onu görmediklerini anla-yamıyordu. Sheüa Whelan'a ve Bridge Street'teki barların her üçüne de girmişti; kilisede görülmüştü, ama Rahip Moran ona pek dikkat etmemiş ve dua ederken araya girmek istememişti, o yüzden pek bilgi veremiyordu.

Sonra Coyne Korusu'nun yanından geçerken görülmüştü. Belki de manastıra gidiyor du ? Bütün bu işlerin hâlâ manastırdaki rahibelerle bir ilgisi olabilirdi. Kesinlikle bilenler yalnızca Sheila Whelan'dı, çünkü postanede çok uzun zaman kalmıştı, ama tabiî ondan laf almaya çalışmak ümitsizdi. Bir de Marian Johnson vardı, ama o da Mountfern'de herkesle kolay kolay konuşmazdı; nedenle o taraftan da haber gelmiyordu.

Jack Coyne Fernscourt'u satın alıp otele dönüştürecek olan Amerikalı'nm neye benzediğini öğrenmeye pek hevesliydi. Hem de çok. Daha dün kentteki demiryolu istasyonundan telefon gelmişti: Amerikalının biri araba kiralamak istemişti. Jack onu almaya gitmişti.

"Sizin gibi hali vakti yerinde birisi neden Hertz'den ya da Avis'ten kiralamaz ?" diye sormuştu Jack.

Amerikalı, "Ben hep yerli sektörü desteklemekten yanayım" demişti.

"Balığa mı geldiniz?"

"Yok" demişti adam.

Jack Coyne'un kafası öyle doluydu ki, bir daha hiç görmeyeceği suskun bir yabancıyla sohbet etmeye çalışamayacaktı. Ameri-kalı'dan normal fiyatın iki buçuk mislini aldı ve dolarını da düşük kurdan bozdu. Jack Fernscourt'u satın alan Patrick O'Neill'in doğru dürüst bir tarifini almaya çalışırken yüzü bembeyaz kesilmişti. Belki de hemen nehrin karşı kıyısında oturacak olan o adamı aldattığını düşününce huzursuz oluyordu. Düşlerinde bile göremeyeceği kadar zengin olmasını sağlayabilecek olan o adamı.

Bayan Barry, Bay O'Neill'le karşılaştığının farkında değildi. İki ağır alışveriş torbasını taşımaya çalışırken bir adam durup onu arabasına buyur etmişti. Sallanarak arabaya binmiş ve içki kok-

tğu zamanlardaki o içgüdüsel kurnazlığıyla hemen camı açmıştı. Temiz hava insanın dostuydu; kapalı mekânlar ise insanı ele veriyordu. Bu adama aziz Rahip Moran'ı, melek gibi genç Rahip Hogan'ı anlatmış ve hatta bir şarkıdan birkaç dize okumuştu.

Birdenbire, "Söyleyin bana, zavallı eşiniz içki içer mi ?" diye sordu. Müteveffa Bayan O'Neill'in aslında içkiyle arasının pek olmadığı cevabını aldı.

"Öylesi en iyisi" diye onayladı Bayan Barry. "Yüz yaşına kadar yaşar, Tanrı onu korusun."

Naylon torbalardaki şişeler şangırdayınca masum masum gülümsedi.

Patrick, Coyne Korusu'nun oralarda görüldüğünde gerçekten de manastıra gidiyordu. Arabayı Coyne'un tamirhanesinde bırakıp bakımsız yoldan yukarı, okula yürüdü. Onu ufak tefek, hırçın Rahibe Laura karşıladı. Yuvarlak yüzünde kara gözleri pırıl pınl-dı. Birkaç dakika içinde onun neden geldiğini anladı. Bu okulun kızının eğitimiyle ilgili umut ve planlarını karşılayıp karşılamayacağını görmeye gelmişti.

Rahibe Laura aklıselim bir kadındı. Bu Amerikalıyı oranın İrlanda'nın en iyi eğitim kurumu olduğuna inandırmaya çalışmanın bir yaran olmayacağını biliyordu. Kutsal Yürek Manastın'nı, Lo-retto Rahibeleri'ni, Kutsal Bebek Tarikatı'nı, İsa'nın Sadık Yoldaş-lan'nı methetti. Hepsi de kızlar için çok iyi yatılı okullardı. Ancak sorun da buydu: yatılıydılar. Eğer Bay O'Neill çocuğunu yanında istiyorsa, ona bir tek burada hayat vardı.

Tam olarak bu deyişi kullanmadı elbette, ama Patrick eğer bilseydi, kullanacağını fark etti.

Rahibe okulun dezavantajlarını sıraladı. Grace her gün tarlaları geçip küçük çiftliklerinden gelen kızlara göre çok daha gelişmiş olacaktı. İrlanda dilini öğrenmesi gerekecekti: okullarda zorunluydu ve bu dilde dersler yapılırken onun başka bir şeylerle uğraşması için gereken imkânlara sahip değillerdi. Her şey oldukça doğaldı; sporlar Amerika'da bildiklerine benzemiyordu. Kızlar bir tür hokey olan camogie oyununu oynuyorlardı. Rahibe Laura bunun oğlanların gülle atma oyununa benzediğini söyledi.

Öte yandan, işin olumlu yanları da, Grace'in babasının yaşamasını istediği yerdeki çocukların arasında büyüyecek olmasıydı. Babası hep yanında olacaktı ve her türden arkadaşlar edinecekti; ki küçük bir toplulukta yer edinebilmek için bu çok önemliydi. Şatodaki prenses rolünü üstlenmeyecekti. Patrick bakımsız binaya ve özellikle Rahibe Laura'nm yeni bina olarak gösterdiği

uzantıya üzüntüyle baktı. Sınıflar hiçbir düşünce ya da plan olmaksızın dizilmişti. İnşaat özensizdi. Yerli bir inşaatçının üç kuruşa ve rahibelerin nasılsa şikâyet etmeyecekleri bilinciyle yaptığı belliydi. Ufak tefek rahibenin çok severek oyalandığı kütüphane, duvarlarına uyduruk rafların dizildiği

kocaman, bomboş bir odaydı. Kısa zaman içinde yüzlerce kitap gelecekti, ama çoğu da azizlerin yaşam öyküleriydi. Ancak rahibe haklıydı; o bunların hepsini görebiliyordu. Çocuğunu manastıra göndereceğini de biliyordu. Grace Mary O'Neill görgü ve eğitime karşı daha geniş bir yaklaşım açısından kaybedeceklerini aidiyet hissiyle telafi edecekti kuşkusuz. Bu yolculuğun anlamı da buydu işte.

Rahibe Laura Bay O'Neill'in oğlunun Mountfern'de eğitim görmesi düşüncesi karşısında dudaklarını büzdü. Tabiî biraderler dünyanın en iyi rahipleriydi ama...

Öte yandan insan bir oğlanın, genç bir delikanlının dünyaya açılmak için hazırlanması gerektiğini de göz önünde tutmalıydı. Özellikle muazzam bir mülkü miras alacak olan genç bir adamsa. Bu nedenle, biraderleri unutması gerektiğini tam olarak söylemedi, yetersizliklerinden de hiç söz etmedi. Üstü örtülü bir şekilde de olsa, ancak bir delinin oğlunu ve vârisini kilisenin arkasındaki büyük kagir okulda Peder Keane ve arkadaşlarına emanet edeceğini ima etti. Cizvitlerin, Benediktenlerin ve Kutsal Ruh Bira-derleri'nin sözü geçti. Bay O'Neill hepsini de Amerika'dan tanıyordu kuşkusuz; hepsinin de İrlanda'da çok iyi yatılı erkek okulları olduğundan emindi. Beyefendilerin oğulları ve hayatta çok ilerleyecek insanlar için. Ne de olsa, oğlanlarda bu konu çok daha önemliydi. Hem bir oğlanın yatılı okula gitmesi insana o kadar büyük bir kayıp hissi vermezdi.

Patrick O'Neill nezaketen ve diplomasi adına Peder Keane'i de ziyaret etti. Hiç mahcup olmadan, ona da fikir danıştı. Oğlunu yatılı okula göndermesi gerekiyordu. Peder Keane fikrini belirtirse minnettar kalacaktı. County Kildare'deki Cizvitleri mi, Limerick'te-ki Benediktenleri mi, yoksa Dublin'deki Kutsal Ruh'çuları ve Vin-sentenleri mi önerirdi ?

Peder Keane hayatında hiç bu kadar gururlanmamıştı. Uzun uzun düşündü ve iki adam Kerry O'Neill için ideal okulun hangisi olduğuna birlikte karar verdiler.

Patrick O'Neill her şeyin ağır ağır yerine oturduğunu hissediyordu.

Mountfern'e döndüğünde arazi satışı gerçekleşme yolundaydı. Ruhsatlarla ilgili hiçbir sorun çıkmayacağını söylemişlerdi. Otel

vapımı için verilecek tahsis düşündüğünden de fazlaydı. Anlayabildiği kadarıyla insanlar dostça

yaklaşıyorlardı; her zamanki gibi serseri ve ayyaşlar olsa da, temelde sağlam bir yerdi. Ailesinin geldiği yer. Çocuklarını düşündü. Güzel bukleleri ve gamzeleriy-le Grace. On ikisine yaklaşmıştı; sınıfının en güzel kızı, babasının gözbebeğiydi. Ve Kerry. Yakışıklı, soğuk Kerry. On beşinde Patrick kadar uzun boyluydu. Yüzü sanki kalemle çizilmiş gibi, klasik bir yakışıklılığı vardı. Daha küçük bir çocukken bile.

Bu iki çarpıcı çocuk Mountfern için ne düşüneceklerdi? Babalarının hayatlarını bu ölçüde değiştireceğine hiç inanmamışlardı. İçlerinden bir ses bunun büyük bir serüven olduğunu; bir başka - ve belki daha da güçlü- bir ses ise çevrelerinden, arkadaşlarından, annelerinin hayatta olduğu zamandan beri hep aynı olan her şeyden kopmakta çok zorlanacaklarını söylüyordu. Patrick omuzlarını dikleştirdi. Geçmişte yaşamanın anlamı yoktu. Bu hep hayali olmuştu; ailesini geldikleri yere geri götürecekti.

Artık bu kasaba evleri olacaktı. Eksikleri yok değildi. Dönme özlemi bunları göremeyecek kadar karartmamıştı gözlerini. Kasabanın düzensizliği onu rahatsız ediyordu. Bir İrlanda köyünde; onun İrlanda köyünde paslı, kırık makinelerle dolu avlular olmamalıydı; kapıların hepsi canlı renklerde boyalı olmalıydı. Bridge Street öylesine sağa sola kıvrılıp uzayacağına, ucunda bir çeşme olmalıydı.

Sırayla bütün barlara uğramıştı. Hiçbiri elbette onunla rekabet edebilecek gibi değildi, ama daha da önemlisi, otelinin hiçbirine karşı tehdit oluşturacağını sanmıyordu. Dunne'ın yeri sanki bir gece uçup gidiverecekmiş gibiydi, Conway'de ise bakkal tezgâhının gerisindeki yüksek taburelere oturmuş üç sıkı içkici vardı. Orada bir bar olduğunu anlamak için bile bir radar lazımdı. Fo-ley'de ise kendini sanki birisinin evine girmiş gibi hissetmişti. Matt Foley ona dik dik bakmış, o içerdeyken konuşmalar susmuştu. Hayır, bir tek yeni malikânesinin tam karşısında, o güzel eski tabelası olan Ryan'lar vardı. Onlara dikkatli davranmalıydı. Ferns-court'la ilgili planlarından zarar görecek bir yer varsa, o da bura-sıydı. Kimliği ortaya çıkmadan önce aileyi biraz soruşturmuştu. Annelerinin İrlanda kasabalarında pek ender görülen bir biçimde işe gittiğini ve barda işlerin düzenli olduğunu öğrenmişti. Ortaklığı bulunan diğer bütün kardeşler göç ettiği için, John Ryan buradan kazandığıyla yalnızca kendi ailesini geçindiriyordu.

Patrick evini görmeye gittiğinde oraya da sık sık bakmıştı. Önceki gece arazisinde dolaşırken ay ışığında bile bakmıştı. Herkes

uyurken çok sessizdi, nehrin karşısından onlan seyrettiğini kimse bilmiyordu.

Biraderlerden çıkınca kiliseyi geçmiş ve köprünün önünde Bridge Street'e bakmıştı. Burada pek çok değişiklik yapacak, insanlara çevrelerinden biraz gurur duymalarını sağlayacaktı. Şimdi Fernscourt'a gidecekti. Burası otomobillerin anavatanı New York değildi; burası etrafta yürüyebileceği, durup ayaküstü sohbet edeceği, ya da canı isterse yalnızca nehrin akışını seyredeceği kendi vatanıydı. Jack Coyne'un yerinden, tabelasında soluk harflerle Quinn yazan dağınık küçük bir dükkânın önünden yürüdü, sonra derme çatma bir köprüden geçti. O küçük evcikteki Ryan'lara gidip kendini takdim etmeden önce arazisinde biraz yürüyecekti.

Yaya köprüsünden eve giden patikada yürürken çocuk sesleri duydu.

Sonra onlan gördü.

Oğlan ile kızın ikiz oldukları belliydi. Siyah saçlı, kara gözlüydüler ve hareket tarzlan, tavır ve gülümsemeleri tıpatıp aynıydı.

Patrick onlara sevgiyle baktı.

Neşeyle, "Hey, taşınma günü mü?" diye sordu.

Geldiğini görmemişlerdi. Ürkerek döndüler. Gözlerinde hiçbir kuşku yoktu. Kim olduğunu biliyorlardı, oyun yerlerini ellerinden almaya gelen adamdı o.

Dikkatli hareket etmesi gerektiğini biliyordu. Kocaman gülümsedi, ama hiçbir karşılık alamadı.

"Toparlanıyorsunuz, değil mi ?"

Kara gözlü ikizler sırayla konuştular. Sanki hep böyle yaparlar-mış gibi, birinin başladığı cümleyi diğeri bitiriyordu.

Kız savunmaya geçerek, "İnsanlar buraya hep gelir..." dedi.

"Bildik bileli" diye onu destekledi oğlan.

"O yüzden izinsiz girmiş sayılmayız..."

"Özel mülke yani..."

Patrick kocaman bir kahkaha attı.

"Ama biliyorum bunu, biliyorum. Dün gece sizin evi gördüm ve çok etkilendim. Ay ışığında buraya bakmaya gelmiştim. Siz hiç ay ışığında geldiniz mi ?" Başlannı iki yana salladılar.

"Çok garip oluyor. Kendine özgü bir yaşamı var, sanki bütün gölgeler bir anlam taşıyor. Çok severdiniz." Sanki onlar yaşıtıy-mış gibi, geceyansı nehirde yolculuğa çıkmak kadar olmayacak bir şeyi söylüyordu. Anneleri ile babalan öldürürdü onlan.

"Bir akşam benimle gelin, ben sizinkilerden izin alınm. Sonra

kendim dolaşmaya çıkıp sizi... evinizde yalnız bırakınm." Toplanmış odayı tanımlayacak doğru sözcüğü aradı.

"Burası yıkılmayacak, değil mi?"

Kıza doğrudan cevap vermedi. "Biraz değiştirilecek" dedi. "Bilirsin işte, çatılar, sağlam duvarlar."

"Yani yıkılacak demek istiyorsunuz."

İri siyah gözlü ve siyah kâküllü kızla bebekmiş gibi konuşmamaya karar verdi.

"Öyle, yıkılıp yeniden yapılacak. Bana bu duvarlann çoğunun tehlikeli olduğunu söylediler. Parmağınızla itseniz devrilebilir-miş. Ne yazık ki bunlara güvenip inşaat yapamayız."

Kız sessizce başını salladı. Oğlan da başıyla onayladı. Sanki her ikisi de sözlerini aynen kabul etmiş ve düşünüyor gibiydiler.

"Yine de, daha biraz zaman var. Her şeyinizi taşımanıza gerek yok." Başıyla eşyalannı koydukları koliyi işaret etti.

Michael "Eninde sonunda yıkılacaksa..." diye söze başladı.

"Hiçbir anlamı yok..." diye Dara devam etti.

"Bunları burada bırakmanın..."

"Nasılsa almak gerekecek."

"Tabiî, herkes yapması gerekeni yapmalı. Benim bütün dediğim, acelesi yok. İnsanlar bu odaya gelene dek haftalar geçer. Hem buraya ne diyorsunuz siz ?" Gülümseyerek bir ona, bir diğerine baktı. Çocuklar ikna olmuyordu.

"Neye ne diyoruz ?" diye sordu kız.

"Bu... bu odaya... burası için özel bir adınız filan var mı?"

"Hayır. Özel bir adı yok" dedi kız.

Oğlan, "Eskiden sabah odasıydı" dedi.

"Bizim için değil. Buraya biz sabah odası demedik. Ya da başka bir isim vermedik." Kız hiç yumuşamıyordu.

"Sanınm sabah güneşi aldığı için sabah odasıydı. Güneye, güneydoğuya bakıyor. Öyle değil mi sizce de ?"

Ancak oğlan fazla arkadaşça davrandığını düşünmüştü ve kardeşi gitmelerini söyledi.

"Artık gerçekten gitmek zorundayız."

"Ne zaman isterseniz yine gelin; her zaman gelebilirsiniz" dedi Patrick. Sonra her nedense yanlış bir şey söylediğini düşündü.

"Hep olduğu gibi. Bir yer sizin için özelse oraya kimsenin davet etmesini beklemezsiniz, öyle değil mi ?"

Onu başlarıyla onayladılar. Omuzlan sanki biraz daha gevşemiş, duruşlan daha az düşmancaydı.

Oğlan "Gitmemiz gerek" dedi. Bu odadaki hayatlarını içeren

kolinin bir ucundan tutmuştu.

Kız da kolinin diğer ucunu tutarak, "Hoşça kalın" dedi. Gra-ce'le aynı yaşlardaki iki tip yürüyerek uzaklaştılar. Nispeten bakımlıydılar, elleri ve dizleri oyun oynamaktan... ya da belki de eşyalarım toplamaktan kirlenmişti -baştan aşağı toz toprak kaplıydılar. Evin yıkık duvarlannın gerisinden seyretti onları. Kasabaya ve Bridge Street'in ucundaki büyük köprüye değil, aksi yöne, Ri-ver Road'a doğru yollandılar. O küçük yaya köprüsünden geçeceklerdi... belki de o dolandırıcı Jack Coyne'un çocuklan olabilirler miydi?

Patrick onlara ikiz olup olmadıklarım sormadığına sevindi. Öyle oldukları belliydi, ama insanlarda yine de gözle görüleni sorma huyu vardı. Bu, tıpkı insanlar bir keşif yapmış gibi "Siz Amerikalısınız !" dediklerinde olduğu gibi, iyi niyetle yapıldığında bile sinirlendirirdi onu. îyi çocuklardı, ama özellikle kız biraz alıngandı. Onlan yine görür, belki bir iş verir, birkaç sterlin kazanmala-nnı sağlardı. Ya da belki de buna içerlerlerdi. Bakacaktı. Ve Gra-ce geldiğinde de zaten onlan büyüleyecekti.

Şimdi o küçük barda Ryan'lan görüp sonra da kuşaklar boyu Johnson ailesine ait olan simsiyah abanoz eşyası ve kötü zaman-lannda aileye yardımcı olan Meryem Ana portresiyle o loş odaya dönecekti. Uzun, upuzun bir uyku çekecekti.

Kate erken gelmişti. Fergus haklıydı. Dikkatini toplayamıyor-du ve başkası haber vermeden John'a söylemek gerekiyordu.

River Road'dan yürürken çanlar çalıyordu. Nehrin karşı kıyısına bakıp kocaman bir otel, bir otopark, belki müzikli bir bann ta-belasıyla... nasıl olacağını düşündü. Amerikalılar her şeyi layıkıyla yaparlardı. Loretto Quinn'in küçük dükkânına uğrayıp bir paket şeker ve bir düzine mum aldı. Her zaman Loretto'dan alışveriş etmeye çalışırdı; tezgâhın arkasındaki küçük beyaz yüze acıyordu. Loretto ile Barney Quinn ne olursa olsun bir iş kurmak için para biriktirmişlerdi. Bu yıkık yeri almak için bulabildikleri her işi yapmışlardı. İşleri yoluna koymak için gece gündüz çalışıyorlardı. Bridge Street'teki dükkânlarla rekabet edemeyeceklerini bildikleri için de Barney Quinn evlere servis yapmak için bir minibüs almıştı.

Minibüs teslim edildikten bir hafta sonra Barney geri vitese takıp nehre düştü. Öyle çabuk olmuştu ki,

Loretto anlamadı bile. O hâlâ arka tarafta patates çuvallarını doldururken haber yayıldı ve birdenbire kasabanın yansını kapısının önünde ellerinde iplerle

minibüsünün içinde ölmüş olan kocasını Fern Nehri'nden çıkartmaya çalışırken buldu. O günden sonra yüzüne ne bir renk, ne de canlılık geldi. Karnındaki çocuk ölü doğdu ve perişan küçük dükkânını da hem genç kocasının anısına, hem de olabileceklerin ha-tınna satmadı.

Jack Coyne parası ödenmemiş minibüs, sigorta ve başka her-şey için yardımcı oldu. İnsanlar o günlerde çok iyi davrandılar. Ancak herkes Bayan Ryan gibi iyi davranmaya devam etmedi. Loretto onun, alışverişini işe gittiği Bridge Street'ten daha ucuza yapabileceğini, ya da eve getirtebileceğim biliyordu; ama hemen hemen her gün bir şey almaya uğrardı. Bugün erken gelmişti.

Endişeyle, "Hasta filan değilsin, değil mi ?" diye sordu.

"Ah, hiç de değil Loretto, Tann'ya şükür hiçbir şey kendimi kötü hissetmeme yol açmaz benim. Hayır, bu sabah büroda işler hafif olduğundan gelip John'a yardım edeyim dedim. Gerçi daha bir saat gelen giden olmaz ama."

"Nehrin karşısındaki yer sizi etkileyecek mi? Sabah Jack Coyne uğradı. Sizin müşterileri alıp almayacağını merak ediyordu. Oraya tümüyle farklı bir sınıf insanın gideceğini söyledim..."

"Sağ ol, Loretto." Kate'in daha erkenden çıkması gerekirdi. John Ryan artık ekmek parasının tehlikede olduğunu ve Viski Satıcısı Ryan'ın günlerinin sayılı olduğunu öğrenmiş olmalıydı.

John bir taburede oturmuş gazete okuyordu. Kapı açılınca otomatik olarak gazeteyi elinden bıraktı.

"Hiçbir şeye zaman kalmıyor!" dedi. Şaşkın bir halde bir duvar saatine, bir de kol saatine bakıp anlamaya çalışıyordu.

"Hayır, eve biraz erken geldim." Kate paketlerini koyup sanki bir müşteriymiş gibi oturdu.

John, "Bir bira için bekleyemedin mi?" diye takıldı ona.

"John."

"Ne var ?" Bir şeylerin yolunda olmadığını düşündüğü yüzünden anlaşılıyordu, "iyi misin, kendini iyi hissediyor musun ?"

"İyiyim." Kate birdenbire kendini yorgun hissetti; ona işlerin ne kadar ciddileştiğini anlatmanın güç olacağını biliyordu.

"Nedir o halde?"

"Fernscourt'ta ne olacağını duydun mu ? Bir otel yapacaklar, bir de ban olacakmış. Orada Amerikalılar kalacak ve futbol sahası büyüklüğünde bir de bar olacak. Adam planlamadan izin almak için başvuruda bulundu."

"Otel yapılacağını duydum. Tommy maden sulannı getirmişti. Oh, unutmadan, faturayı rafa bıraktı, arkada..."

"Faturalardan söz etmeyi bırakır mısın ? Gelecekte pek azım görebileceğiz. Benim ne dediğimi duydun mu sen?"

"Seni duydum, Kate. Mahalle karıları gibi bağırmana gerek yok."

"Ne gibi?"

"Mahalle karısı gibi. Şu haline bir bak, ellerini bile kalçalarına koymuşsun. Bu kadar sabırsız olma, şu işi doğru dürüst bir tartışalım."

"Duyar duymaz Fergus'un oradan buraya kadar koşan benim. Sence doğru dürüst tartışmak istemiyor muyum ?"

"Evet, Kate. Ama uluorta olmaz. Barın ortasında değil. "

Kate boş salonda göz gezdirdi.

"Aman Tanrım, sen aklını mı kaçırdın ? Burada Leopold'den başka kim var? Köpeğin kasabada biz ve işimiz hakkında dedikodu yapacağından mı korkuyorsun ?"

"Şu kapıdan birisi girer girmez kesmek zorunda kalacağımız bir şeye hiç başlamayalım."

"Pekâlâ, pekâlâ." Elleriyle ortalığı yatıştırmak ister gibi bir hareket yaptı. "Pekâlâ, ama bu arada bize ne olacağını tartışalım mı, yoksa gazeteden resimli roman mı okuyayım veya havadan sudan mı konuşalım ?"

"Neler olacağını öğrenene dek ne düşüneceğimizi de bilemeyiz. Sana her şeye heyecanlanmamanı kaç kez söyleyeceğim ? Zaman içinde adamın ne yapacağını öğreniriz. Bilebildiğim kadarıyla bizim yararımıza da olabilir. Buraya pek çok yeni insan gelecek, daha önce olmadığı kadar müşterimiz olacak. İnsanların tatile geldikleri bir turizm bölgesinde olmayı kaç kez dilemişizdir? Eğer Tommy'nin dedikleri doğruysa, şimdi öyle olacak işte."

"Bizim yaranmıza; bizim yararımıza. Bizim sonumuzdan başka ne olabilir ki ? Turist gelse iyi olacağını ne kadar sık söylersek söyleyelim, Foley ile Conway'in uyuşuk yerler olması ve Dun-ne'ın da her an gidecekmiş gibi hazır beklemesi nedeniyle hep şükredip durmadık mı? Hiç rakibimiz olmamasına rağmen ancak geçinebiliyoruz. Nasıl bu kadar kör olabilirsin ?"

John'un kocaman, iyi huylu yüzünde bir hoşnutsuzluk belirtisi oldu.

"Dinle, çok çalıştığını, sabahtan akşama kadar bizim için didindiğini biliyorum, ama söyle bana, neden kör oluyormuşum ? Ya ne yapsaydım ? Orayı kendim mi alsaydım ? Yoksa alan adamı öldürse miydim? Haydi, söyle. Burada durmuş işlerin çok yavaş olduğunu, hatta bazılarına göre iş bile sayılmayacağım kabul ediyorum... ve önümüzde bir tür felaket yerine güzel günlerin bekledi-

ğini umut ediyorum. Sense pürtelaş içeri dalıyor, mahalle kanları gibi bağınp bana kör olduğumu söylüyorsun. Çok yardımcı oluyorsun Kate, sağ ol."

Kate daha cevap veremeden kapı açıldı ve Marian Johnson içeri girdi. Yüzü pembeleşmiş, saçlan dağılmıştı. Rosemarie Kuvaför Salonu'ndaki Rita Walsh saçlan iki ayn yöne doğnı uzayan insanları çok gördüğünü söylemişti, ama Marian Johnson'unkiler üç ayn yöne doğru uzuyordu. Saman yığını gibi görünmesi kadının suçu değildi. Marian, John Ryan'ın ona bir şişe Jack Daniels verip veremeyeceğini öğrenmek istiyordu.

John Ryan veremiyordu. Elinde İskoç içkileri vardı ama İrlanda viskisi dışında viski yoktu. Belki kasabadakiler yardımcı olabilirlerdi.

Dostça, "Grange'da çok iddialı zevkler geliştiriyorsunuz" dedi. Daha uygun bir şey söyleyemezdi. Marian haberi vermek için ölüyordu. İçki Fernscourt'u alacak olan, hatta almış bulunan Amerikalı içindi. Orada otel açacaktı. Heyecandan sözlerini yuvarlayarak anlattı da anlattı. Balıkçılar gelecekti, buralılar gibi değillerdi, konuk evlerinde kalan İngilizler gibi de değil; zengin Amerikalılar oltalanyla gelip Fern Nehri'nde balık tutacaklardı. At binmek isteyenler de olacaktı, hatta avlanmak için kışın bile geleceklerdi. Yıl boyunca burada olacaklardı. Marian kendisini nasıl bir sessizlik içinde dinlediklerinin farkında bile değildi. Sonunda takati kalmadı.

John'la Kate'in yüzlerine bakarak, "Harika, değil mi ?" dedi.

"Senin endişeleneceğini sanırdım. Senin işini de elinden almayacak mı ?" diye sordu Kate. Kocasının ikaz eden bakışlarım görmezden geliyordu.

Marian başını arkaya attı. "Aman Tannm, hayır, bunlar bizim yaranmıza değil mi, hepimiz için olumlu olmayacak mı? Gelenler at isteyecekler. Anlaşılan benim de işimizin o yanını geliştirmem gerekecek. Bütün buralan değişecek." Marian bunları düşündükçe neredeyse genç bir kız gibi kollannı göğsüne doladı.

Kate "Ben de bundan korkuyorum" dedi. "Bütün buralan değişecek."

"Oh, Kate Ryan, sen de benim kadar gençsin" diye cıvıldadı. Aslında o kesinlikle daha büyüktü. "Oyunbozanlık yapma. Bu iş ha-yatlanmızı değiştirecek. Burada bir içki içmek için şu yaya köprüsünden geçecek olan tüm o insanlan düşün. Tam da ihtiyacınız olan şey bu."

John bu sözlere can simidi gibi sanldı. "Sen kapıdan girerken

ben de Kate'e bunu söylüyordum. Bizim işimizi de kurtarabilir. Hep beklediğimiz fırsat olabilir." Yüzü heyecanla parlıyordu.

Kate kocasıyla Marian'ın gelecek için planlar yapmalarını hiç ses çıkarmadan seyretti. Gidip büyük otelde bir içki içmek isteyecek, o yaya köprüsünden ters yönde geçecek olan insanlardan hiç söz etmiyorlardı. John'a baktı ve bu iyimser sohbete gerçekten inanıyor mu, yoksa yalnızca ailesinin moralini mi düzeltmek istiyor, kestirmeye çalıştı. Buna gerçekten inandığına karar verdi: işlerin iyiye gitmesini öyle çok istiyordu ki, başka olasılıkları değerlendirmeyi bile reddediyordu. Onun bu kadar saf olabilmesine canı sıkıldı ve her şeyin gerçekten değişecek olması, çok kötü bir şeyler olacağı önsezisi karşısında içinden koruyucu, neredeyse anaç bir endişe hissetti.

İkizler arka kapıdan içeri süzüldüler. Üstleri başlan kir içinde, kocaman, yıpranmış bir koliyi çekiştiriyorlardı. Küçücük, esmer birer hayduta benziyorlardı. İkisi de parmaklarını dudaklarına götürüp bağırmaması için Carrie'yi uyardılar.

Carrie onlar için yarı memnun, yan endişeli, "Aman Tanrım, kendinizi öldürteceksiniz" dedi. Yaptıkları her ne idiyse pek uslu bir iş değildi.

Michael onu rahatlatmak için, "Annem dönene dek temizleniriz" dedi.

Carrie neşeyle, "Döndü bile" dedi. "Sizi paramparça edecek."

Bayan Ryan'ın fırtına gibi mutfağa dalıp ortalığı kasıp kavurmasından ve düzgün yapılmamış işleri görüverme huyundan pek korkan Carrie gazaba uğrayanlar başkaları olunca suçlulukla karışık bir memnuniyet duyuyordu. Korku dolu gözlerine düşen uzun, düz saçları vardı; yalnızca Bayan Ryan'ın baktığını görünce önlüğünün cebinden bir toka çıkartıp saçlarım topladı. Kendine çekidüzen verdiğinde oldukça hoş görünen, pısırık bir kızcağızdı. Bayan Ryan her zaman ona uygun bir bluz, bir broş gibi şeyler buluverirdi. Carrie bu şık giysileri yalnızca izin gününde, on kilometre yol yürüyerek kurtulmuş olduğuna sevindiği çiftliğini ziyarete giderken giyerdi.

Telaşa kapılmadığında iyiydi, ama şu anda ikizlerin okulu kırıp suçlu suçlu bu koliyi yukarı sürüklemeleri onu telaşlandırmıştı. Sabahlan Carrie'nin mutfağına Declan dışında hiç kimse gelmezdi. Şimdiyse Dara ile Michael kalkmış, erkenden eve dönmüşlerdi. Evin hanımı da erken gelmişti. Gerçekten çok can sıkıcıydı. Carrie, Bayan Ryan saat birde eve döndüğünde mutfağı mutlaka toplamış, tencereleri yıkayıp kaldırmış olurdu. Şimdiyse mutfak

darmadağındı ve azar işiteceği kesindi. Derin derin iç çekip en göze batacak şeyleri toplamaya başladı.

Michael ile Dara buruşuk okul giysilerini çıkartıp üstlerini baş-lannı temizlemek için yavaşça banyoya girdiler. Tam da bugün, anneleri neden erkenden gelmişti sanki ? Kendilerine çekidüzen vermek için en azından bir saatleri olacağını hesaplamışlardı. Okulu ilk kez kınyorlardı. Dara, Rahibe Laura'ya karnının ağndı-ğını; Michael da, Peder Kevin'e çok fazla patates kızartması yediğini söylemişti. Rahibe Laura, Dara'nın ilk aybaşı olabileceğni düşünerek anlayışlı davranmış, Peder Kevin de olayı umursamamış ve barda büyüyen bir çocuktan önüne paketlerle konan her türlü çerçöpü yemekten başka bir şey beklenemeyeceğini söylemişti. Ancak, o gün okula gitmeleri fazla tehlikeliydi. Eğer adam gecenin bir yansında Fernscourt'ta dolaşıyorsa, gidip eşyalannı alma-lan gerekiyordu. Her nasılsa ikisi de bunu aynı anda düşündüler ve ne yapmalan gerektiğini fark ettiler. Adamın kendisiyle karşı-laşacaklannı hiç hayal bile etmemişlerdi.

John hep barda olduğundan, Ryan'lar öğle yemeklerini hiçbir zaman ailecek yemezlerdi. Evin bir

numaralı kuralı çocukların barda hiç, ama hiç görünmemeleriydi. John müşterilerin çoğunun oraya evde çocukların çığlık çığlığa koşturmacasından kaçmak için geldiğini, Ryan'da da aynı durumla karşılaşmalanna izin verilmeyeceğini soyuyordu. Bu nedenle, Dara ile Michael yemeğe otururlarken barda kimlerin olduğunu bilemezlerdi.

Eddie ile Declan her zamanki saatte eve döndüler.

Eddie Michael'a, "Çabuk davranmışsınız" dedi. Normalde okuldan çıkıp River Road'dan aşağı ve köprüde yansırlardı. Dara'nın manastın öte yanda, Rosemarie'nin Kuvaför Salonu'nun ve Jack Coyne'un yerinin gerisindeydi. Onun eve gelip gelmediğini kimse bilemezdi. Ancak Michael'ın yokluğunu fark edebilirlerdi.

"Evet, biraz erken çıktık." Michael annesinin bu konuşmadan bir anlam çıkartıp çıkartmadığını görmek için kirpiklerinin arasından bir bakış firlattı, ama onun aklı sanki kilometrelerce ötedeydi. Giysilerinin torbaya tıkılmaktan nasıl buruştuğunu bile görmemiş gibiydi.

İkizler öğleden sonra ne yapacaklanna karar vermemişlerdi. Tabiî okula doğru yürümeleri gerekecekti, sonra başka bir yerde buluşabilirlerdi. Eddie ile Declan öğleden sonra okula gitmedikleri için Michael'ın da ta oraya kadar gitmesine gerek yoktu. Bir sürü olasılık vardı. Ancak daha yerlerine oturmadan bann kapısı açıldı ve babalan içeri girdi.

"Kate, Kate, gel de Fernscourt'u satın alan Bay O'Neill ile tanış. Saygılarını sunmaya uğramış. Çocukları da getir, onlarla da tanışmak istediğini söylüyor."

Bir zamanlar dünyanın en antisosyal köpeği olan Leopold bir seferlik olsun davete kendisinin de dahil oduğunu düşündü. Tıpkı Hayvanlara Yönelik Zulüm broşüründen alınma bir görüntü gibi, sanki her adımda bir darbe bekliyormuşçasına sinerek ve sürünerek önlerine düştü.

Kate eteğini düzeltti ve çocukları önüne kattı. Ancak Declan'ın ağzının kenarındaki yemeği silecek kadar zaman vardı; durup üstlerine başlarına çekidüzen vermek, kapı açık ve büyük O'Neill onlan beklerken zayıflık olurdu. Declan ile Eddie ayak sürüyünce iteklenmeleri gerekti. Dara ile Michael da aynı derecede isteksizdiler. Hatta her ikisi de sanki suçüstü yakalanmış gibi duruyorlardı. Kate gelişinden bu kadar nefret ettikleri bir adamla tanışmaktan çekindiklerini düşündü. İlk düşüncesinde

ne kadar isabetli olduğunu fark etmedi. Yakalanmışlardı. Adam o sabah karşılaştıklarım söyleyecekti. Kabahatleri ortaya çıkacaktı.

Kate adamı görünce şaşırdı. Tıpkı güneşli bir günde genç bir sığır sürüsünü satmaya giden yakışıklı bir İrlandalı gibiydi. Amerikalı bir milyonere benzemiyordu hiç. Kırçıllı tüvit bir ceket giymişti. Çok iyi kesimliydi. John'a çok yakışır, göbeğini kısmen gizler, diye düşündü. Bu adam iriyarıydı, pırıl pırıl mavi gözleri ve gülmekten kaynaklanan milyonlarca kırışığı vardı. Kocaman elini ona uzatmıştı.

"Bayan Kathleen Ryan. Benim eşim de, Tanrı kutsasm, Kathle-en'di. Tanıştığımıza memnun oldum."

Gerçekten de onunla tanıştığına memnun olmuş gibi görünüyordu.

Kathleen hayatında hiç bu kadar şaşırmamıştı.

Sabahtan beri onu düşman olarak görürken, o gülücükler içinde burada, barda duruyordu. Hiçkimse işinizi elinizden alacakken bunu yapmazdı. Hayatta ilerlemek için kurnaz ve katı olmanın gerektiği Amerika'da bile yapmazdınız bunu. Tanışmayı seyretmeye hevesli ve ilgili yarım düzine müşteri vardı. Onlar da.ta-nıştırılacaklardı, biliyorlardı. Ama önce çocuklar.

"Bunlar ikizler, Dara ile Michael. Bu da Eddie. Elinizi yüzünüzden çekin Eddie ile Declan. Declan, arkamdan çık."

Adam isimlerini ağır ağır tekrarladı. Amerikalılar işte bu yüzden insanları bu kadar iyi hatırlıyorlardı. Nasılsınız, ya da merhaba, demekle yetinmiyor, ismini tekrarlıyorlardı.

"Dara... güzel bir isim. Bir şeyin kısaltılmışı mı?"

"Meşe ağacı demek. Kildare'i bilirsiniz. Aslında Cil Dara, meşeli kilise bahçesi."

"Meşe ağacı... Ne güzel, değil mi? Ve Michael. O da melekten sanırım ?"

"Ve büyükbabamdan" dedi Michael kupkuru bir ifadeyle.

Patrick, "Bazen sabahları yine Fernscourt'a geleceğinizi uma-nm" dedi.

İkizlerin suratı asıldı. İşte geliyordu. Suçüstü. Kate sessizliği doldurarak, "Eğer rahatsız etmezlerse, tatillerde gelirler" dedi. "Ama korkarım bugünlerde okuldan vakit yok. Tatile kadar Fernscourt'ta oynayabilecekleri boş sabahları olmayacak."

Dara gözlerini kapadı.

Michael çaresizlik içinde baktı ona.

"Tabiî" dedi Patrick O'Neill. "Öyle, biliyorum, ama okuldan sonra, haftasonları, ne zaman olursa. Ev orada ve bu kadar yakın yaşadığınız için de sanırım çok seviyorsunuzdur."

Ona şaşkınlıkla baktılar.

John ile Kate Ryan da iç rahatlığıyla bakıştılar. Ne olursa olsun, bu iriyarı adam en azından oranın ikizler için önemli olduğunu anlamıştı. Özel bahçeye girmek ya da rahatsızlık vermek yüzünden başlarının derde girmeyeceğini bilmek güzeldi. Adam bütün bardakilerin gözleri önünde çocukları evdeki oyunlarına devam etmeye davet etmişti.

"Çok naziksiniz Bay O'Neill; teşekkür edin çocuklar" dedi Kate.

"Teşekkür ederiz" dedi Dara.

"Çok teşekkürler" diye tamamladı Michael.

Okula gitme zamanı gelmişti. Yine evin içinden yollandılar. Çocukların bar kapısından River Road'a çıktıkları hiç görülmemişti. Kate sessizce barın arkasına geçip servise başladı. Tanıştırma işleri bitene kadar kimse kıpırdamayacaktı. Mountfem'de her işten biraz yapan Jimbo Doyle özellikle memnun olmuştu. Buranın bir dostu olarak hazır bulunması, nehrin karşısındaki yeni yerde de çalışabileceği anlamına gelebilirdi. Saman şansı saçları, sağlıklı kıpkırmızı bir yüzü olan iriyan bir adamdı. Çoğu zaman siyah kareli gömlek giyer ve sanki her an dans etmeye başlayacakmış gibi dururdu.

Daly'lerde çalışan Charlie süt ve kremalarıyla oraya zaten sık sık uğrayacaktı. Adam kendi ineğini, kendi mandırasını almadığı sürece tabiî. Belki şimdi sorardı Charlie.

Patrick O'Neill hepsiyle açık konuştu. Kendi ineklerini alıp al-

mayacaklanndan hiç emin değildi. Ama uzunca bir süre almayacaklardı. Belki bir gün. Daly'lerin mandırasının sağlayabileceği bütün süt, tereyağı ve kremaya ihtiyacı olacaktı. Charlie bu haberleri götürdüğü ve özellikle de Bay O'NeiU ismini hatırladığı için çok önemli hissetti kendini.

0 River Road'dan aşağı, Bridge Street'e ve iyi haberleri vermek üzere Bayan Daly'ye giderken, Patrick "Yine görüşürüz, Charlie" diye neşeyle el salladı.

Tanışmadan sonra Jimbo Doyle'un kırmızı yüzü daha da kızarmıştı. Bay O'Neill şantiyedeki işleri tümüyle elli kilometre ötedeki kentten gelen Brian Doyle adlı bir inşaatçının idare ettiğini söyledi. Jimbo ile Brian akraba olabilirler miydi? Mümkündü, değil mi ? Jimbo hayıflanarak başını salladı. Ah hayır, pek çok Doyle vardı ve eğer bu adam müteahhitse, hem de kentte iyi bir iş kurmuşsa, Jimbo'nun akrabası olması olasılığı pek yoktu. Ama yine de, belki de iyiye işaretti. Eğer adamın adı Doyle'sa, bir başka Doyle'u kolayca reddetmeyebilirdi.

Patrick O'Neill, "Seni reddetmez Jim" dedi. "Ona seninle tanıştığımı ve işinden övgüyle söz ettiklerini söyleyeceğim."

Kate kar beyazı bir örtüyle bardakları kurularken iriyarı, yakışıklı Amerikalının herkesle rahat rahat konuşmasını izliyordu. İsimlerinin hatırlanacağından emin olarak ve onun ilgisinden rahatlamış bir halde birer birer oradan ayrıldılar. Kate önce hayranlık duydu, sonra biraz korktu. Korkusunun nedeni onun mütevazı umutlarıyla işçi tulumları içindeki bu adamları unutması değildi. Hayır, daha çok onları hatırlayacak olmasından korkuyordu. Bütün bunlar onun bir tür köklerine geri dönmekte çok kararlı olduğunu gösteriyordu. Onlara barda söylediği gibi, belirlemekte gitgide daha zorlandığı köklerdi bunlar. Hiç kimse, yaşlılar bile burada, en azından Fernscourt arazisinde yaşayan O'Neill'leri hatırlamıyordu. Kasabanın öteki yanında, Bridge Street'in ucunda O'Ne-ill'ler vardı. Ancak Patrick'in akrabalarını kimse anımsamıyordu. Sanki kendilerini ve birbirlerini bağışlatmak için, "Çok uzun zaman önceydi" diyorlardı.

Yine de, buraya yerleşmek üzere dönen adam her şeyi hatırlıyordu. Sanki oradaymış gibi.

Kate bunu düşünürken bardakları parlattı. Bunun gibi bir adam yeni bir eş düşünüyor olmalıydı. Amerikalı biri, belki de İrlanda kökenli bir dul. O da gelecek miydi ? Adamın büyük serveti olmalıydı. Daha evde inşaat başlamadan sırf incelemelere ayırdığı paradan belliydi. Burada başarılı olmaya çok kararlıydı herhalde.

peki o başanlı olursa kendilerine ne olacaktı?

Artık üçü barda yalnız kalmışlardı. Patrick ona bir hoş geldin içkisi ısmarlamalarına izin vermişti; şimdi de o onlara birer içki ısmarladı. Kate'in küçük kadehteki şarabı sanki onu boğacak gibiydi; ama içti ve dürüst yüzlü, yakası açık, iyi kesimli tüvit ceketi içindeki bu adama gülümsedi.

"Hayallere." Patrick kadehini kaldırdı. "John, Kate... Sizin de bu hayalin bir parçası olmanızı istiyorum. Hep birlikte paylaşmayı istiyorum."

John biraz şaşırarak, "Tabiî, olur, paylaşacak her şeyi seve seve paylaşırız" dedi.

Kate "Hayallere içiyorum" dedi. "Ve nehrin karşı kıyısında mutluluğunuzla başarınıza. New York'tan sonra size fazla sakin gelmeyecek mi?"

Patrick kısaca, "Hayatım boyunca buraya dönmeyi istedim" dedi. "Büyük anlaşmalar yapar ve yeni barlar alırken bile kendi kendime hep, Patrick, dedim... eve bir adım daha yaklaştın."

John hayretler içinde başını salladı. "Düşün bir. Üstelik burada doğup büyümemişken" dedi.

Kate sesinin fazla teneke gibi çıkmadığını umut ederek, "Tam olarak planın nedir, belirledin mi ?" diye sordu.

Adamın ağzından çıkan sözcükleri dinlemeye çalıştı ve endişesini belli edip etmediğini merak etti. Eğer belli ettiyse bile adam fark etmemiş görünüyordu. Heyecanla bara yaslanıp tıpkı bir oğlan çocuğu gibi planlarını anlattı. Ev eskisi gibi yeniden yapılacaktı. Eski resimler ile çizimler vardı ve adamları 1780'lerde ülkenin dört bir yanında yapılan o eski büyük evleri inceliyorlardı. Her şey dönemine uygun olacaktı. Sanki evine dönmüş gibi, kendini rahat hissetmeyi isteyen İrlanda kökenli Amerikalılara yönelik bir otel olacaktı. Atalarının geldiği bölgelere gidip kendi köklerini bulabilmeleri için bir limuzin servisi konacaktı. Balıkçılık ve binicilik, mevsiminde de av partileri yapılacaktı. Amerika'ya göç eden İrlandalıların pek azının kökeninde bu tip aristokrat sporları vardı. Farklı bir ırktan ve dinden gelen beyefendiler onları vatanlarından kovduğu için Amerika'ya gitmişlerdi. İrlanda kökenli Amerikalılar için sözcüğün tam anlamıyla gerçek bir yuvaya dönüş olacaktı.

Odaların da numarası değil, isimleri olacaktı. O'Brien odası, Lynch odası, ya da Kennedy odası gibi. Kate listeyi dinledi ve kocasının samimi hayret nidalarıyla aynı anlarda "oooh, aaah" dedi. Patrick bar konusuna gelene kadar sakin durma çabası içinde

altdudağı neredeyse dümdüz olmuştu

Oh, bir kokteyl salonu olacaktı tabiî, konuklar yemek salonuna gelmeden aperitif servisi yapılacaktı. Bir de Thatch Bar olacaktı. Bahçede atalarının sokağa atılmadan önce evlerinin bulunduğunu tahmin ettiği noktada yapılacak olan, damı çalı döşeli bir kulübeydi bu. Kate onu yavaşça yeniden Thatch Bar konusuna getirmeden önce, atalarının zorla çalıştırıldığı konusunda uzun uzun konuşuldu. Gerçek,

geleneksel bir İrlanda barı, kemancılar çalacak ve her gece küçük bir eğlence düzenlenecekti. İrlanda dansları, şarkıcılar ya da bir halk ozanı mesela.

Fiyatlar da iddialı değil, normal olacaktı. Bir bardak bira her yerde olduğu fiyata satılacaktı. Yerliler de gelecek, konuklar onlarla gerçekten tanışabileceklerdi.

Kate şaşkınlık içinde o çocuksu yüze bakakaldı. Karşısında oturan bu işin göstergesiyse, Amerika'da başarılı olmak için nasıl bir akıl gerekiyordu ? Yalnızca üst tabakayı istemediğini söylerken ne demek istiyordu ? Zaten hangi üst tabaka öyle bir yere giderdi ki ? Walter'lann, Harris'lerin, hatta Grange'dan Johnson'la-nn Thatch Bar'da bir akşam geçireceklerini aklı alıyor muydu ? Bu adam delirmiş olmalıydı. Ama onlara bu planları anlatması ne anlama geliyordu ? Bütün bu işler olursa hayatlarının mahvolacağını görüyor olmalıydı. Bölgede yeterince ruhsatlı bar olduğu gerekçesiyle ruhsat almasına karşı çıkacaklarını bilmiyor olamazdı. Neden onlarla hayalini paylaşmak istediğini söylüyordu ki ?

Kate destek için John'a baktı, ama kocasının ifadesine bir anlam veremedi. Aynı daha önce Marian Johnson'la konuşurken olduğu gibi gülümsüyordu, ama düşünceliydi. Gerçekten bu konuşmalara kanmış mıydı, yoksa Thatch Bar'ı duyup başlarına açılacak tüm o tehlikeleri sezince kalbi hop etmiş miydi ? Söyleyecek söz bulamıyordu. Ağzından çıkacak her söz sert ve endişeli olacaktı. Bu O'Neiü'i yakasından tutup, gerçeği görene dek dosdoğru mavi gözlerinin içine bakmak istiyordu. Ona işlerini bozmaması için yalvarmak geliyordu içinden. O kadar parası ve pek çok fırsatı olduğuna göre, Fernscourt'u Amerikalı dostlarını ağırlayacağı bir ev olarak bırakamaz mıydı ? Kuşkusuz orada bir bara ihtiyacı yoktu. Sonra bu duyguları geçti ve ona artık dostça sohbet numarası yapamayacaklarını söylemek istedi. O ve kocası Pat-rick'in ruhsat girişimine karşı çıkacak, kendilerine destek vermek üzere kasabadaki herkesi ayağa kaldıracaklardı.

Ancak Kate Ryan öyle bir şey yapamayacağını pekâlâ biliyordu. Daha şimdiden herkesin yüzüne yayılan sevinci görmemiş miydi?

Patrick O'Neill'e karşı çok zayıf bir ordu toplayabilirdi ancak.

John bir sürü soru soruyordu. Aptalca sorular, diye düşündü Kate. Sanki bu rekabetin kendi eşiğinde bitivermesinden dolayı memnun olmuş gibiydi.

Konuklar otobüslerle mi gezeceklerdi? Amerika'nın özellikle ne tarafından geleceklerdi?

Kate işlerin bu önemsiz tarafına duyduğu ilgiden dolayı öldürebilirdi onu. Bu konukların otobüsle ya da el arabasıyla gezmelerinin ne önemi vardı? Amerika'nın şurasından ya da burasından gelmeleri kimin umurundaydı ? Tanrı aşkına, Amerikanın hiçbir tarafını bilmiyorlardı ki. Öte yandan, John ufak ufak nehrin karşı kıyısındaki girişim hakkında herkesin bu zeki Amerikalı'dan öğrenebildiğinden daha fazla bilgi topluyordu. Sorularının bir amacı olabilirdi. Gırtlağındaki düğümlenmeye aldırış etmemeye çalışarak dik dik John'a baktı. Öyle iyi ve sabırlı görünüyordu ki; kendisinin bile sevmediği bir işte yıllardır çalışmıştı. Dünyanın neresinde olsa güç ve servet sahibi olabilecek bu adamın her şeyi silip süpürmesini görmek insafsızlık olacaktı.

Kate sohbete katılması gerektiğini düşündü. Suskunluğu dikkat çekiyordu. John'un yüzündeki değişmeyen neşesi ve gülüm-semesiyle bir bakış fırlattığını görmüştü.

"Bütün bunların ne kadar heyecan verici olacağını anlatamam, Patrick." Sanki birkaç hoş söz söylemesi için karısına yol açmış gibi dönüp ona baktı. Kate konuşmak için kendine güvenemeye-cek kadar doluydu hâlâ.

Patrick, "O heyecan bana ait" dedi. "Bunu ne çok hayal ettiğimi, tıpkı bir dua gibi kendi kendime ne çok tekrarladığımı bilseniz. Olacak, olacak." Sevimli bir gülümseyişle ikisine baktı.

"Artık neredeyse kendi kendime gerçekleşti, gerçekleşti demek zorunda kalıyorum." Öylesine çocuksu ve sevinçli görünüyordu ki, ondan hoşlanmamak güçtü.

Kate konuşmaya karar verdi. "Bütün bunlarda bizim rolümüz ne olacak? Biz... şey... nasıl yardımcı olabiliriz?" diye sordu. Sesi titriyordu ve ağlayacak gibiydi.

Patrick, "Ama iyi komşular hep aynı şeyi yapar" diye bağırdı sevinçle. "Ben konuklarımın size gelmelerini sağlayacağım, belki yemekten önce ya da öğleüstü size göndereceğim... o saatlerde biraz destek iyi olabilir." Boş bara bakındı ve ufak, ama anlamlı bir suskunluğun ardından, "Sanırım bu saatler bir grubu İrlanda kahvesi filan içmek için göndermek üzere çok uygun" dedi. "Siz de her zamanki müşterilerinize Thatch'de eğlence olduğunu ve

gitmek isteyebileceklerini söyleyebilirsiniz. Ya da daha iyisi, yetenekli olanlar gelip kendileri de sahneye çıkabilirler. İnsanlara çalabilirler. Orası artık onların olacak." Kate ile John'a bakıp gülümsedi.

"îş hayatında ilke olarak başarılı bir işletmenin diğerinin de başarısına katkıda bulunduğunu biliyorsunuzdur sanırım. Bir bölgeye gelen müşteriler ticareti artınr. Sözlerimi unutmayın, çok kısa zamanda River Road'da yeni yerler açılacak. Altmışlı yılların sonunda artık Bridge Street'in nerede olduğunu soracaklar... Evrenin merkezinin River Road olduğunu sanacaklar ve Ryan'lar ile O'NeüTler de en başından beri buraya yerleşmiş olacak."

John ona gülümsüyordu. John Ryan da kapana kısılmış mıydı? Dostluk ve işbirliği ağı onu da yakalamış mıydı? Kate o ağa yakalanmayacak pek az insan olacağını düşündü. Kendi çocukları Dara ile Michael bile Fernscourt'un yeni sahibiyle asla konuşmayacaklarına dair yemin etmişken, adam orada oynamaya devam edebileceklerini söylediğinde ona minnettar gülücükler ve dostça bakışlar yöneltmişlerdi.

Şu ana dek yalnızca Fergus Slattery etkilenmemişti, ama o da Amerikalıyla henüz tanışmamıştı. Belki, o da diğerleri gibi boyun eğerdi. Kate yüzünde belli belirsiz bir sızı olduğunu fark etmesine rağmen gülümsemeye devam etti. John gülümseyebiliyorsa, o da gülümserdi. Zaten şu anda elini göstermekle kazanacağı bir şey yoktu. Bütün endişe ve düşmanlığını hemen açık ederse, bunun ona zarar vermekten başka bir işe yaramayacağını unutmamalıydı. Sağlam John Ryan'la geçirdiği bunca yıl ona en azından bu kadarını öğretmişti.

Böylece, gülen Amerikalı onlara son bir içki ısmarlayıp birlikte River Road'un ve özellikle de başından beri orada bulunanların başarısına içmeleri için yalvannca, gamzelerini ortaya çıkartan bir gülümsemeyle kabul etti.

Fergus Slattery Amerikalının herkese uğradığını duymuştu. O bu işte rol almak istemiyordu. Babası balığa çıkmıştı; o da kapıya "kapalı" tabelasını asıp çıktı.

Bayan Purcell "Nereye gitti diyeyim ?" diye sordu. Kimsenin uğrayacağını sandığından değil de, gün ortasında işini bırakıp da nereye gittiğini bilmek istiyordu.

"Her saat başı kapının eşiğine çıkıp toplanan kalabalığa Çavuş Sheehan ile benim bir grup adam toplayıp kaçak avcı yakalamaya çıktığımızı söylersiniz. Ölü ya da diri. Bu onları tatmin eder" dedi.

"Çok garip konuşuyorsunuz, Bay Fergus. Her kadın bu evde kalıp katlanamaz bunlara."

"Biz sizin milyonda bir bulunacak, herkesten farklı bir kadın olduğunu hep söylemez miyiz ?" dedi Fergus. Bayan Purcell başka bir soru soramadan çıkıp gitmişti bile.

Nereye gittiğini bildiğinden değil de, en azından otomobilin içinde gün ortasında nereye gittiği konusunda yarım düzine kadar soruya cevap vermekten kurtulacağı için aldı arabasını. Bridge Street'ten yukarı, anayola çıkarken sağa sola el sallayıp başıyla selam verdi. Dublin tabelasını görüp bir süre durdu. Dublin'de olsa ruhsat başvurusundan en ufak bir şekilde etkilenmezdi bile. Yapardı; bunun zarar vereceği insanlan tanıma şansı olmazdı, Dublin'de bu talepten alınmasına imkân yoktu. Fergus daha Pat-rick O'Neill'le tanışmadan her nedense ona karşı önyargılı olmuştu. Balık tutma haklarını nasıl satın aldığını duymuştu ve son derece yasal bir işlemdi. Arazi tespitlerini yürütmesi, Arazi Kuru-lu'na başvurusu hep kurallar çerçevesindeydi. Gelecekte filanca politikacıyla, ya da falanca belediyeciyle bir içki içerken görülse kimse iftira atamazdı. İşler böyle yürütülürdü. Planlamadan izin ve ruhsatlar alınacak, o çirkinlik inşa edilecekti. Birkaç yıl sonra belki de işe yaramaz olduğu anlaşılıp vergi zararı olarak yazılacaktı. Patrick O'Neill en baştan başlayacak tiplerdendi. Bir başka yerde, bir başka planla.

Fergus muhafazakârdı, her şeyin hep aynı kalmasını istiyordu. Aynı şekilde sakin bir büro, aynı yemekler. Yürüyüp gitmeyi, zararı sineye çekmeyi sevmezdi. Fern'in karşı kıyısında bir İrlanda barı açılıp Kate Ryan'ın müşterilerinin elinden alınması fikrinden hiç hoşlanmamıştı. O kadım huzursuz etmek kolay değildi, ama bugün dikkatini toplayamadığını söyleyerek işten erken ayrılmıştı. Belki sonra uğrayıp bir haber olup olmadığını sorardı. Sıcak bir yaz öğleden sonrasında yarımlık bir Guinness iyi giderdi doğrusu.

Otomobili kent ile Dublin'i birbirine bağlayan anayola yakın park etmeye karar verdi. Jack Coyne'un korusundan geçip Ryan'la-nn yakınında River Road'a bağlanan patikadan yürüyebilirdi. Yürürken bir yandan da ıslık çalıyordu. Kısmen ağaçların arasında olmanın özgürlüğünden, kısmen de şu Amerikalının yaptıkları karşısında kendini neşelendirmek için. Zakkumlar pembe ve koyu kır-rruzı açmıştı. Fergus başka ülkelerde buranın bakımlı çimenleri, bankları ve çöp kutularıyla bir park haline getirileceğini düşündü. Kendi kendine bunun iyi mi, yoksa kötü mü olacağını düşünürken

korku dolu dört kara gözle karşılaştı.

Kate Ryan'ın ikizleri Dara ile Michael'ın okulda olmaları gerekiyordu ve tıpkı kendisi gibi, bir iş gününde burada, ağaçlann arasında olmalarını gerektiren hiçbir neden yoktu.

"Bakın, Bay Slattery..."

"Eve tam olarak söylemedik..."

"Okula geri gitmeyeceğimizi..."

"Anlıyorsunuz, değil mi...."

Fergus onlan görmezden ve duymazdan geldi. Kendi kendine konuşmaya başladı.

"Koruda yürüyüp de kimseleri görmemek ne güzel bir şey. En çok da bunu seviyorum; başka hiç kimseyi görmeyeceğim bir yerlerde yürümeyi. Bir içki içmek için Ryan'lann barına giderken çok iyi geliyor. Başka hiçbir günahkârla karşılaşmayacağım bir yürüyüş yapmak."

Islık çalmaya başladı.

Dara ile Michael şaşkınlık içinde bakıştılar.

Michael, "Büyükler çok inanılmaz" dedi.

"Her gün iyiye doğru gidiyorlar gibi."

Aynı gün içinde ikinci kez paçayı kurtarmışlardı. Dara okulu tümüyle terk etmenin mümkün olup olamayacağını düşündü. Sanki onlar lehine çalışan büyük bir entrika vardı.

Patrick O'Neill o akşam Manan Johnson'ın yemek davetini reddetti. Çok yorgun olduğunu ve iyi bir arkadaş olamayacağını söyledi. Zarif odasında bir bardak süt içip bir sandviç yemek istiyordu. Marian'ın yüzündeki üzüntüyü gördü ve birlikte at bindikten sonra saçlarını yaptırmış olduğunu fark etti. Belki de özel olarak güzellik salonuna gitmişti.

Yorgun bir halde, "Çok hoş görünüyorsun" dedi.

Marian'ın yüzü aydınlandı. Bu yeterli bir iltifattı.

Patrick eğer yarın müsaitse o iyi huylu ata tekrar binmek istediğini söyledi. Marian daha da neşelendi. Patrick artık huysuzluk ettiği düşünülmeden yatmaya gidebilirdi.

Keşke yatak odalarında telefon olsaydı. Grace'i aramak istiyor du. Telefonu çevirip Bella ile Andy'den Grace'in evde olduğunu duymak harika olurdu. Burada, Mountfern'de saat sekiz buçuktu; New Jersey'de üç buçuk olmalıydı. Tam Andy'nin Grace'i caddede gezdirdiği saat. Patrick'in kız kardeşi Philomena isimli telaşlı bir kadındı ve çocukların başında o kalıyordu. Kerry okuldaydı. Rachel kendi evindeydi. Onu gerçekten araması gerekiyordu. An-

cak, Grange'ın salonundan olmazdı. Marian Johnson söylediği her kelimeyi dinlerken arayamazdı. Anlaşılan bazı telefon görüşmelerinin postanedeki, bu sabah kendisine çay hazırlayan o hoş kadın aracılığıyla yapılması gerekecekti. Daha bu sabah mıydı yalnızca? Tanrım, neden Fernscourt'ta sabaha kadar ayakta kalmıştı ki ? Yorgunluktan kemikleri sızlıyordu.

Sıcak bir banyo yapınca kendini çok daha iyi hissetti. Sütü içip sandviçleri yiyince daha da toparlandı. Yatağına yatıp ağaçlıklara kadar uzanan yemyeşil tarlalara baktı. O ağaçlann arkasında Fern Nehri ve kendi malikânesi vardı. Ne gündü ama. Yine de, planladığı hemen her şeyi yapmıştı.

Avukatın yerinde olmamasını biraz laubalice bulmuştu. Böyle uyuşuk bir yerde bile, büroda birisinin bulunması gerekirdi. Kate Ryan da ikna olmamıştı. Tek gerçek muhalefet oydu -açıkça bir şey dememişti tabiî. Bu, onun akıllı olduğunu gösteriyordu. Hoş bir kadındı da, herhalde işin gerisindeki beyin oydu. O hayalci, hoş kocası pek hırslı değildi. Çocuklar da akıllıydı. Neyse ki onları koruyarak kendi tarafına çekebilmişti. Küçük haylazlar, okulu kırmışlardı demek.

Rahip Moran kayıtlan araştırma konusunda çok yardımcı olmuş, genç rahip de mezarları ve mezartaşlanm araştırmaya söz vermişti. Köşeden arabasına aldığı o ayyaş ve hırpanî kadının on-lann kâhyası olması çok garipti. Kadın sanki geceyi açıkta geçirmiş gibi, pek perişan görünüyordu.

Daly'ler ve Leonard'lar çok iyi davranmışlardı. Jack Coyne da -Patrick'ten araba için fazla para isteyerek işleri berbat etmiş olduğunu anlamışsa da artık çok geçti- günün birinde erkek erkeğe iş konuşabileceklerini umduğunu söylemişti. Patrick gülümseyip tabiî, demişti, ama o da, Jack Coyne da Fernscourt'tan Fern'in ötesindeki Coyne'un tamirhanesine tek bir sentlik işin bile gitmeyeceğini çok iyi biliyorlardı. Çavuş Sheehan'la, Daly'de gördüğü Dr. White'la, daha az yorgun olduğu bir zamanda adlarını anımsayacağı tüm diğerleriyle de sohbet etmişti. Mükemmel bir hafızası vardı ve iş nedeniyle tanıştığı insanlann adlarını yazması gerekmezdi hiçbir zaman. Bazıları ortalıkta dolaşıp insanlarla konuşarak geçirilmiş bugünü boş bir gün olarak görebilirlerdi, ancak Patrick O'Neill'e göre bu da işti. Hayatının işi. Hem gerçekten de bugün işler çok iyi gitmişti. O uzun boylu, güzel Kate Ryan'ı ona ve ailesine karşı hiçbir zarar gelmeyeceğine ikna etmek de uzun sürmezdi. Gerçekten yoktu böyle bir niyeti. Ve bir şey doğru olduğunda, insanları ikna etmek hep biraz daha kolaylaşırdı.

Rachel Fine boyun kremini etiketinde yazdığı gibi, yukarı doğru, kısa kısa ovarak sürdü. Sonra göz kremini de önerildiği gibi, göz çevresindeki hassas dokuları incitmemek için parmakuçlan-nın çok hafif bir dokunuşuyla sürdü. Pamuklu geceliğiyle oturmuş, aynadaki görüntüsüne hiç haz duymadan bakıyordu. Bu gece yalnız kalmış herhangi bir Yahudi evkadını gibi görünüyordu. Yalnızca bu bölgede onlardan binlerce olmalıydı. Ancak, o bir evkadını bile değildi ne yazık ki. Kocası Herbert sekiz yıldır Kaliforniya'daydı. İlişkileri kadının Patrick'le ilişkisi başlamadan çok önce bitmişti. Herbert evle arabayı ona bırakmıştı. Dostça boşanmışlardı. Hatta birbirlerine kart bile atıyorlardı; arkadaş kalmışlar, birbirlerini evlenecek kadar tanıdıklarını sanmış olmalarına ve bu kadar uzun süre evli kalmış olmalarına hep çok şaşırmışlardı.

Ancak Rachel ne kadar yalnız olursa olsun, sohbet etmek için Herbert'i aramazdı. Pek de az arkadaşı kalmıştı. İnsan Rachel gibi hayatını bir adama, onun işine ve sınırlı serbest zamanına adarsa, arkadaşlara pek vakit kalmıyordu. Patrick İrlanda'dayken bile O'Neill şirketleri için yapacak işleri vardı, ama onları mekanik bir şekilde yapıyordu. Düşüncelerini tartışabileceği Patrick'in yokluğunda, hiçbir şeye hevesi kalmıyordu.

Evet, o bir tasarımcıydı. Evet, evet, herkes onun maaşını haket-tiğini biliyordu. Fikirleri gazetelerde ve dergilerde övgü toplamış, stili O'Neill zincirini sıradanlıktan kurtarmıştı. Rachel kendi adını şık köşe bistrolannda görmeyi hiç arzu etmemişti; renk ve kumaş seçimlerinin, dekor tasarım ve seçiminin, garson kızların üniformalarının ve aydınlatma tekniklerinin O'Neill imparatorluğuna katkıda bulunduğunu bilmek onu yeterince tatmin ediyordu. Patrick'in Motel-lokantalannın sayısı sekiz olup New Jersey'deki Moteli de satın alınca, artık yeter demişti. Fernscourt denen bu dipsiz kuyuya kadar başka hiçbir şey satın almamıştı. Fernscourt kârları kimsenin inanamayacağı bir hızda alıp götürüyordu.

Patrick'in yardımcısı Gerry Power bunu biliyordu. Ağzı sıkıydı ve olan biteni onaylamıyordu, ama Patrick'in planlarına bayılma-dığmı, kendi düşüncelerini, pek iyi bildiği Rachel'e bile ima etmezdi.

Rachel tekrar telefona baktı. Akşam on olmuştu. O Tann'nın unuttuğu yerde ertesi gün üç olmalıydı. Belki de yarın arardı. Belki öğlen vakti bile arayabilirdi ki, burada sabah kalkma saati olurdu. Evet, kesinlikle böyle yapacaktı.

Rachel yastığının üstüne bir havlu serdi. İnsanın erkeğinin hep

T

yanında olmamasının tek avantajı güzellik rutinlerini yeterince yapabilmekti. Patrick kaldığı gecelerde ucuz pamuklu yerine saten gecelik giyiliyor, boyuna ya da göze krem sürülmüyordu. Hele jimnastik hiç yapılmıyordu.

Ama Patrick'in büyük lafi neydi? "Hep ya şölen, ya kıtlık olur." Rachel Fine derin derin iç çekti. Onun için uzun zamandır kıtlık sürüyordu ve en kötüsü de, önünde hâlâ yıllarca uzanan bir kıtlık donemi görüyordu.

Bayan Whelan kendisine söylenmesine gerek kalmadan ve hiçbir yorum yapmaya da gerek görmeden

Patrick'in telefon konuş-malan sırasında yalnız olmayı tercih ettiğini anlamıştı. Ertesi gün onu, postanede durmuş kulaklannı kabartabilecek herkesle arasında en az iki kapalı kapı olacak şekilde, kendi oturma odasına yerleştirdi.

Kâğıttan için önüne bir masa verip ücretleri üst üste koyacağını ve bitince ödeyebileceğini söyledi. Bir fincan koyu çay daha ve eyerin yol açtığı sızılan rahatlatacak bir de minder verdi.

"Siz harika bir kadınsınız. Müteveffa Bay Whelan sizi takdir eder miydi ?"

"O ölmedi, yalnızca gitti" dedi Bayan Whelan.

Patrick küçük bir toplulukta bir kadının böyle bir şeyi itiraf etmesinin ne kadar zor olduğunu biliyordu. Bayan Whelan ona bir kez söyleyecekti, çünkü sağduyusuyla nasılsa başka bir yerden duyacağını biliyordu; ama sonra bir daha asla sözü edilmeyecekti. Patrick de bunu bir kez dinleyip sonra unutacaktı.

"Aptal bir adammış. Bulacağını sandığı mutluluğu elde etti mi bari? Kaçan çoğu insanlar bulamaz da."

Bayan Whelan düşündü.

"İlk başta buldu sanınm. Ama duyduğuma göre bu aralar o kadar iyi değilmiş. Pek de sık haber almıyorum." Bu, konunun kapandığı anlamına geliyordu. "En iyisi sizi yalnız bırakayım ve santrale ulaşmaya çalışayım."

Patrick, Kerry'nin okulunu aramayı düşünmemişti. Ama neden olmasındı ? Mutlaka çağınrlardı telefona. Koltuğa ve Bayan Whe-lan'ın getirdiği minderlerin üstüne yerleşirken, onun da bazı bakımlardan Rachel'a benzediğini düşündü. Bir adamı karşılamayı, rahat ettirmeyi ve kendini önemli hissettirmeyi biliyordu. Tıpkı She-üa'nın Mountfem'de yalnız yaşaması gibi, Rachel'ın da Brooklyn'de tek basma oturuyor olması ne garipti. Yani bu, bir erkeğe kendini rahat hissettirmenin kötü bir şey olduğunu mu gösteriyordu?

Patrick telefonda uzun uzun sohbet eden insanları hiç anlayamamıştı. Öyle uzun yıllar boyunca telefonu iş için kullanmıştı ki, artık onu rahat rahat konuşabilmenin bir yolu olarak düşünemi-yordu. Grace yanından daha yeni ayrıldığı okul arkadaşlarıyla telefonda saatlerce konuşabiliyordu. İnsanlar Patrick'e kendi kızlarının ve hatta karılarının da aynen öyle olduğunu söylüyorlardı.

Önce Gerry Power'ı aradı. En azından telefonlar konusunda Gerry de aynı düşünüyordu. İş hayatının gerekli, ama pek de çekici olmayan bir unsuruydu onlar. O Patrick'in üç bin mil ötede, bir makinenin başında yeterince sıcak ya da konuşkan olmamasından şikâyet etmezdi.

Gerry Power onu tebrik etmekle ya da şaşkınlığını belirtmekle zaman kaybetmedi. Bay O'Neill gidip servetini eski bir taş yığınına gömeceğini söylediyse, kendi bilirdi. Verilen talimatı dinledi, başını salladı ve homurdandı. Liste bitince söylenenleri geri okudu. Patrick gülümsedi; Gerry Power'ı gömleğiyle, küt uçlu bir kurşunkalemle yazarken gözlerinin önüne getirebiliyordu.

"Demek üç uçak bileti istiyorsun. Dört değil de, üç mü ?"

"İyi saydın Gerry, üç. Kerry'ye, Grace'e ve bana."

"Yalnızca kontrol ettim." Gerry Power hiç istifini bozmadı. Gri alanlardan nefret ederdi ve patronunun açıkça söylemeden Bayan Fine için de bir yer ayırtmasını isteyip istemediğinden emin olmak istemişti.

Grace ondan haber alınca hep heyecanlanırdı. Ne zaman geliyordu? İyi, iyi. Evde ne kadar kalacaktı? Birkaç gün mü, ama bu çok kötüydü! O kadar uzun zamandır yoktu ki. Ne yapacaktı? Doğru muydu bu ? Gerçekten de Kerry ile Grace'i de İrlanda'ya mı götürecekti? Orada mı okula gidecekti? Grace'in sesi heyecan nidalarına dönüştü.

Patrick kardeşi Philomena'yla konuştu. O ne Grace'in heyecanını ne de Patrick'in hevesini paylaşıyordu. Gerçekleri tasvip etmeyen bir suskunluk içinde dinledi. Evet, giysileri toparlayabilirdi; oradaki rahibelere Grace'in sonbaharda geri gelmeyeceğini de söyleyecekti.

"Sonunda eski ülkemize geri dönmeme ne diyorsun bakalım ?". Patrick ona sormak zorunda kalmaktan nefret ediyor, hak ettiğine inandığı övgü ve tebrikleri arandığı için kendi kendine de kızıyordu.

Philomena'dan hiçbirini alacağı yoktu zaten.

"Sen hep aklına koyduğunu yaptın Patrick ve adil olmak gerekirse, senin çabalanndan bizler de çok yararlandık. Ancak neden

gidip de bizi buralara getiren insanların yaptıklarını tersine çevirmek istediğini anlamamız mümkün değil. Büyükbabamız gemi güvertesinde buraya, torunu ve küçük torunları sonunda onun geride bıraktığı o sapa bataklığa geri dönsünler diye gelmedi kuşkusuz. Ama seninle konuşmanın hiçbir zaman yararı olmadı ve şimdi de olmayacak."

Onunla konuşabilmesi için Kerry'yi dersten çağırdılar. Oğlunu ilk kez okuldan arıyordu; oğlanı bulmalarının çok uzun sürmesini yadırgadı. Kerry babasının yalnızca sohbet etmek için aradığına inanamıyordu. Özellikle de birkaç gün içinde görüşeceklerini öğrendiğinde.

"İyi haberleri seninle paylaşmak istedim." Patrick sesinin titremeye başladığını hissedip bastırmaya uğraştı; Kerry duygusallıktan nefret ederdi. Pek çok kez babasını kendi deyişiyle İtalyan olmakla suçlamıştı. İstediğinden daha yavan bir sesle oğluna düşünün artık gerçek olduğunu söyledi. Arazi alınmış, planlar yürürlüğe konmuştu. Kerry'nin sonbaharda gidebileceği iyi bir de okul bulmuştu. Telefonun öbür ucundaki sessizlik karşısında ürperdi.

Patrick iş hayatında asla telefonda yalvarmazdı. Sessizlik olduğunda karşıdakine orada mısın diye sormanın zavallılık olduğunu düşünürdü. Sheila Whelan'ın çiçekli koltuğunda otururken kendini tuttu ve bekledi. Ancak Kerry'nin bekleyişi daha da uzun sürdü.

Sonunda Patrick konuştu. "Bütün bunları görüştüğümüzde konuşuruz, tamam mı ?"

"Neyi konuşacağız ?"

"Ne kadar harika olacağını. Pek çok insanın hep yapmak istediği bir şeyler vardır, hayatları boyu konuşurlar ama asla gerçekleşmez. Annen ile ben öyle uzun zamandır bunu konuşmuştuk M..."

Kerry bu kez konuştu. "Annem bana hiç söz etmedi" dedi.

"Ama bunu onun da istediğini biliyorsun, değil mi?"

"Belki."

Patrick kendini güçlükle kontrol etti. Telefonu kapatırken elleri titriyordu. Arayacağı bir yer daha vardı ve buna hazırlanmak için çaydan daha sert bir içkiye ihtiyacı olacaktı.

Sheila Whelan onun brendi almaya gitmesini kabul etmedi. Kendisi Conway'e uğrayacaktı. Patrick'in daha ilk günlerden adının çıkmasının anlamı yoktu. Birkaç dakika sonra döndü ve yarım şişe brendiyi, bir kadehi, bir sürahi suyu, üstünde Craven A sigaraları yazan yuvarlak bir tepsi içinde yanı başına kondu. Patrick O'Neill kocaman bir yudum aldıktan sonra Bayan Rachel Fi-ne'a özel bir telefon açtı.

Daha sonra Bridge Street'e çıktı; tıpkı herhalde büyükbabasının da yaptığı gibi aşağı, nehire ve yukarı, kasabaya doğru baktı. O günlerden beri her şey çok değişmiş olmalıydı. O zamanlar Amerika aranamazdı. Dünyanın öbür ucuna varılınca da eve telefon edilemezdi. Patrick caddeyi geçti, Bay Conway'i başıyla selamladı. Adam inanılmaz bir şekilde cenaze levazımatçılığı ve barcılık işlerini bir arada yürütüyor, üstelik kimse de bunda bir gariplik görmüyordu.

Büyükbabasının ailesiyle hiçbir bağlantısı olamazdı. Amerika'ya gitmek öteki dünyaya gitmek gibiydi. İrlandalıların Amerika'ya gidip eşini dostunu bir daha hiç göremeyecek olan adamlara cenaze törenleri düzenlemeleri boşuna değildi. Patrick kasvetli kasvetli, belki de akıllıcaydı, diye düşündü. Kız kardeşi, oğlu, yardımcısı ve Rachel Fine onun sesini duyduklanna pek de sevin-memişlerdi.

John, "Birkaç gün daha kalıyor ancak" dedi. "Daha önce uğradı. Bazı planlan ve ressama çizdirdiği resimleri gösterdi. Öyle bir şey görmemişsindir."

Kate sakin sakin, "Henüz verilmiş bir izin ya da ruhsat yok" dedi.

Fergus Slattery "Formalite yalnızca" dedi. Fergus yine uğramıştı. Ryan'lann orası insanı dinlendiriyordu. Gazetenizi okuyor ya da sohbete katılabiliyordunuz. Akşam yemeğinden sonra yürüyüş oluyordu. Her neyse, zaten o eski yere karşı büyük bir sadakat duyuyordu içinden.

John Ryan başkalarının duymaması için alçak bir sesle, "Bol parayı reddetmemeliydin" dedi. "Kate bana bizimle rekabet edeceği için o işi almayacağını söyledi... Hayır, hayır.... bırak bitireyim. Fergus, sen de baban gibi düzgün bir adamsın, ama rekabet filan yok. O adamla aramızda işbirliği var yalnızca. Tanıyabileceğin en iyi adam o; buraya yeni bir soluk getirecek."

Fergus, "Onunla tanıştım" dedi.

"E, hoşlandın mı?"

"Tabiî ki hoşlandım" diye homurdandı Fergus. "Ondan hoşlanmamak mümkün değil ki. Ona kasabadan birinin muhalefet etme. olasılığına karşı ruhsat başvurusunu benim yapmamamın daha makul olacağını söyledim."

"Peki o ne dedi?" John'la Kate ikisi de meraklanmıştı. Bu yeni bir haberdi; daha bugün öğleden sonra olmuştu.

"Oh, çok iyi davrandı. Pek güzel anladığını, gayet dürüst davrandığımı, toplumsal sorumluluğu olan bir adam olduğumu, kendisi

de aynı toplumsal sorumluluğu sergilemeyi umduğunu söyledi."

"işte bu kadar."

"Biliyorum, John. Tartışmıyorum. Ben yalnızca onun bir karışım olduğunu söylüyorum. Biz burada ya ak ya karayız; oysa o tek bir şey değil."

"Ne demek istiyorsun ?"

"Bir yandan bana buranın bir parçası olmayı ne kadar arzu ettiğini söylerken, bir yandan da bir bar lisansını iptal ettirdiğini anlamamı sağladı. İlerdeki Aherne'in ban. Şimdi, bu kendi yerini yapmakta olan masum bir Yanki için biraz fazlaca kurnazlık ve hukuk bilgisi gerektirir. Bir bar lisansı almak için bir başkasını alıp iptal ettirmek gerektiğini bilmekle kalmıyor; bunu yapmış bile. Bu bana biraz fazlaca hızlı geldi."

John Ryan bar tezgâhını silerken gülümsedi. "Tann aşkına, aldığın bütün o eğitime ve gittiğin üniversitelere rağmen, sen sabırsız bir genç adamsın, Fergus."

"Benimle dalga geçmeyi bırak. Buralarda olup bitenler karşısında sabırsız olmam gerekmez mi ?"

"Hayır" dedi John ağır ağır. "Gereken en son şey bu. Bütün bunlar gerçekleşmeden önce neler olabileceğini düşün bir."

"Ne demek istiyorsun ?"

"Baban senden daha iyi anlardı. Nehri tanır, işlerin nasıl sürekli akıp gittiğini bilir o. O nehir sizinkinin büyükbabası Mountfern'i terk ettiğinde de aynen böyleydi, sonsuza dek de böyle kalacak."

"John, yaşlı bir kâhin gibi konuştun, keser misin ?" Kate tatlı tatlı baktı ona.

"Hayır, ciddiyim. Patrick O'Neill'in büyük planlan var, ama hiç gerçekleşmeyebilir."

Fergus, "Herhalde Aherne'in ruhsatını eğlence olsun diye almadı" dedi.

"Hayır, ama bak neler olabilir. Gahvay yolunda otuz kilometre kadar ötede yapılacak olan o yeri hatırlıyorum. O iş de hiç gerçekleşmedi, değil mi?"

"Paralan bitti" dedi Fergus.

"Aynen" dedi John.

"Ama bu O'Neill'in bir serveti var."

"Ötekilerin de vardı. Ya da belki de hevesi geçer veya başka bir şeyle ilgilenmeye başlar, ya da işler beklediği gibi gitmez."

"Ama sen işlerin beklediği gibi gitmemesi için dua etmek yerine onun buraya yerleşmesine yardımcı olmuyor musun ?" Kate Şaşırmıştı.

"Hiçbirimiz insanların işlerinin iyi gitmemesi için duacı olmayız, Kate. Bu yalnızca belayı kendi başımıza çağırmaya yarar. Benim demek istediğim, işler olana dek esip gürlemeye gerek olmadığı."

Fergus, Patrick'in aksanını pek de iyi taklit edemeyerek, "Amerikalılar böyle yapmaz" dedi. "İş bilen adam böyle olmaz."

John yavaşça, "Ben öyle değilim" dedi.

"Biz ikimiz aynıyız o halde, John. Bana bir bira daha ver lütfen. New York'ta avukatlık yapmaya kalksam onuncu dakikada sinir krizi geçiririm."

İkisi hayntta koşmak yerine tadını çıkarma kavramıyla birbirlerine kadelı kaldırırken Kate onlara sevgiyle gülümsedi. O şahsen biraz daha hızlı koşmayı yeğlerdi, ama o gülümseyen Amerikalı kadar da değil. Adam sanki Kate'in ona olan güvensizliğini sezmiş, ama yine de şu son iki gündür onunla iki kez karşılaştığında daha da sıcak gülümsemekle yetinmişti. Geri dönecek olmasına memnundu Kate.

Birkaç gece sonra Dara odasından çıkıp pencereye yaklaştı. Tam o anda Michael da yatağından çıktı. İkisi bu kadar kesin bir zamanlama karşısında hiç şaşırmaz, aynı anda buluşmayı doğal kabul ederlerdi. Patrick'in, Fernscourt'ta dolandığını, duvarlara dokunduğunu görebiliyorlardı.

Dara yine, "Eğer o kadar seviyorsa neden yıktırıyor?" diye sordu.

Hep onu savunan Michael, "Harabeyi eski halinde korumanın yollarını aradığını söylüyor" dedi.

"Çok aramamış anlaşılan. Öyle zengin biri ki, kalsın derse kalır" diye homurdandı Dara. "Bak, gidiyor şimdi. Arabasını nereye park etti acaba?"

Patrick O'NeüTin barın karşısındaki küçük yaya köprüsünde durup, elleri köprünün parmaklıklarında, sık sık yaptığı gibi Fernscourt'a dönüp bakmasını seyrettiler.

Michael, "Eve dönmeden önce veda ediyor" diye fısıldadı.

Dara, "Onun evinin burası olduğunu ne zaman anlayacaksın ?" dedi.

Ay ışığı Patrick'in Fernscourt'a veda ederken gözlerinde yaşlar olduğunu görmelerini sağlayacak

kadar parlak değildi.

İşleri düzene sokmak biraz zaman aldı, ama çoğu insanın hızına oranla, Patrick bir fırtına sayılırdı. Finansman zaten ayarlanmıştı. New Jersey'deki, başarısının sembolü olan büyük beyaz ev satışa çıkacaktı. Hemen değil tabiî, yoksa herhangi birinin teklifini kabul etmek zorunda kalırdı. Önce bir yıllığına kiraya verilecekti.

Hizmetini gören çifte, Bella ile Andy'ye tazminatlarının ödenmesi, teşekkür edilmesi, yeni bir iş bulunması gerekiyordu. Teyzeler ile kuzenlerin yatıştınlmalan ve bunun delilik olmadığına ikna edilmeleri lazımdı. Pasaporttan, çocuklann vizelerini halletti, her iki okulda da sayısız rahip ve rahibeyle bitmez tükenmez tartışmalar yaptı. Hepsi de bir numaralı hamileri olan Bay O'Ne-ill'in iki güzel çocuğunu alıp İrlanda'ya gitmesine üzülmüşlerdi.

Bütün formlan doldurmaya, belgeleri imzalamaya, telefonlara, hazırlıklara, toplanmaya, ayıklamaya ve neler yapılacağına karar vermeye günün saatleri yetmiyordu.

Ancak, Patrick her şeyi inanılmayacak kadar kısa sürede bitirdi. İrlanda'ya, eve dönmeye hazırdı artık.

Patrick Shannon Havaalanı'nda uçaktan inerken çocuklanyla öyle gurur duyuyordu ki, altın gibi pınl pınl bu iki çocuğun ona ait olduğunu haykırmak istiyordu herkese. Gece uçuşunda diğerleri uykulu uykulu gözlerini kırpıştınrken bile Kerry ile Grace O'Neill hiç etkilenmemiş, artık vatanlan olacak bu ülkeyi ilgiyle seyretmişlerdi.

Patrick hem New York'taki İdlewild Havaalanı'nda, hem de burada, Shannon'da kardeşlerin topladığı hayranlık dolu bakışlann farkındaydı. İkisi de güzeldi ve ikisi de çok neşeli görünüyordu.

Hep iyi geçinmişler; aralarında hiçbir zaman rekabet ya da kıskançlık yaşanmamıştı. Annelerinin hastalığı sırasında saatlerce beraber olmuşlar, Patrick o zamandan önce de, sonra da uzun sürelerle evden uzakta kaldığından, ikisi baş başa çok vakit geçirmişlerdi. Beraber olmaktan hep hoşlanmışlardı. Uçakta da neşeyle sohbete dalmışlardı. Patrick ne Philomena'yla ne de Catherine ya da Maureen'le hiç bu kadar yakın olmamıştı. Erkek kardeşleriyle de. Onların ailesinde çok güçlükler yaşanmıştı. Var olma mücadelesi bütün zamanlarını alırdı. Onların büyürken sahip olmadıkları bir

lükstü arkadaşlık.

Shannon Havaalanı'nda yeri olan büyük şirketlerden birinden bir araba kiraladı. Jack Coyne'un tek bir şansı olmuştu. Araba kiralama işinde hayal bile edemeyeceği kadar büyümek için tek bir şansı olmuştu, ama onu da sonsuza dek kaybetmişti. Patrick O'Neill'i kandırmak hayatının en aptalca işiydi.

Patrick arabanın kapısını tutarken, "Haydi çocuklar" dedi. "Gelin, binin. Sizi eve götüreceğim." Hissettikleri heyecan yüzlerine yansıyordu.

Patrick onlara bakarken gırtlağına bir yumru tıkandı. Olağanüstü güzeller, diye düşündü, her ikisi de. Bu yalnızca çocukları onun asla sahip olamadığı her şeye sahip olsunlar diye deli gibi çalışan bir babanın gururu değildi. Sabah güneşinde yan yana duran çocuklarına tarafsız gözle baktığı kuşkusuzdu.

Grace'in saçlan şampuvan reklamındaki gibiydi; bukleleri pırıl pırıl ve yumuşacıktı, asla toplanamazdı. Duştan çıktıktan iki dakika sonra, hatta okyanusa gittiklerinde dalgalara koşarken de hep öyleydi. Kocaman mavi gözleri ve gamzeli bir gülümsemesi vardı. Babası ona küçük prensesim der, ağabeyi bebeğim diye çağırırdı. Annesi onun insan kılığına girmiş bir melek olduğunu söylerdi.

Grace O'Neill'in rahibelerin kızlara övgüler yağdırmayı tercih etmedikleri bir okula gitmesi ve halasının da güzelliğin şeytanın günaha ve olası lanetlenmeye daveti olduğunu düşünmesi iyi olmuştu belki de.

Grace neşeli bir çocuktu, o kocaman evin yere göğe konama-. yan bebeği olarak çok daha fazla şımarabilirdi. İnsanın surat asıp ağlamak yerine gülümseyerek ve teşekkür ederek isteklerini daha kolay yaptırabileceğini daha küçük yaşta öğrenmişti. Ona bunu kimse söylememişti; o ya kendiliğinden öğrenmiş ya da ağabeyinde işe yaradığını görüp benimsemişti. Dikkatlerin odak noktası olmak, insanların onu takdir edip başım okşamaları çok hoştu.

Kerry O'Neill uzun boylu ve şansındı; sanki İrlandalı değilde, İsveç asıllı gibiydi. Saçlan ensesinde hafifçe kıvnlıyordu; bu başkasında olsa belki efemine durabilirdi, ama Kerry'de değil. Cildi yaz laş, her zaman hafif güneş yanığıydı. Gözleri parlak ve insanı rahatsız edecek derecede maviydi. Pek ender sakin bakar, genelde sanki bir şey anyormuş gibi bir oraya, bir buraya çevirirdi bakış-lannı.

Ancak önemli de değildi, çünkü ilgisini yitirmediğini göstermek için sık sık konuşana da bakardı. İnsan Kerry'nin huzursuz gözlerinin o uyurken bile hareket ettiği izlenimine kapılırdı.

Gülümsemesi kocamandı. Kimse Kerry gibi gülümseyemezdi; Bütün o beyaz dişler sanki yüzünü ikiye bölerdi. Gülümsemesi asla gözlerine ulaşmazdı ama bunun nedeni gözlerinin hep çok hızlı hareket etmesiydi. Grace bir seferinde Capri'deki Mavi Mağara'nın bir resmini görmüştü ve bu ona en çok Kerry'nin gözlerini anımsatmıştı.

Kerry hiçbir zaman çok konuşmaz, ama insanlar bunu fark etmezdi. Genelde insanlara katıldığı ya da dinlediği veya her zaman sohbetlere katılıyormuş gibi göründüğü için herkes onun çok ilgi çekici biri olduğunu düşünürdü. Kerry ancak annesiyle çok konuşurdu. Okuldan üniversiteden döndüğünde saatlerce annesinin odasında oturup sohbet ederdi. Annesi o kadar uzun zaman hasta yatmıştı ki, onun ayakta gezdiği günleri hatırlamak bile çok güçtü.

Sabah güneşinde etrafta gördüklerini birbirlerine işaret ederek kırlardan geçtiler. Patrick onlara buranın Limerick isimli bir şehir, Nenagh'ın da büyük bir kasaba olduğunu söyledi. Şehir mi ? Büyük kasaba mı ? İnanamadılar. Sanki babalannın bir seferinde onlan götürdüğü, sıradan ölümlülerin birer deve benzediği o maket köylere benziyorlardı.

Patrick dikkatle, "Amerika'da her şeyin ne kadar büyük olduğundan pek söz etmemeli" dedi.

"Tabiî" dedi Kerry. "Yoksa övündüğümüzü düşünürler."

Grace, "O da ayıp olur" diye katıldı.

Killarney tabelasını gördüklerinde inanamadılar. Lütfen oraya gidebilirler miydi. Babalan ters yönde olduğunu söyledi. Mount-fern'liler Killamey'nin neredeyse ülkenin öbür ucunda olduğuna inanıyorlardı, ama bir gün oraya götürürdü onlan. Galway tabelası da vardı. Evet, geçen gelişinde Gahvay Körfezi'ni görmüştü. Sonra yollar daraldı, anayoldan çıkıp iç kısımlara yöneldiler. Çok geçmeden kasabanın tabelalan göründü. Patrick "Az kaldı" dedi.

Bu altın çocuklarını geldikleri noktaya geri getirme düşüncesiyle kalbi çarpmaya başlamıştı. Eve dönüyorlardı.

Neden Mountfern tabelası olmadığını öğrenmek istediler.

"Tabelası olamayacak kadar küçük bir yer. Yalnızca önünden geçerken görüyorsunuz. Küçücük bir yer." Onlara yeterince açıklama yaptığını sanıyordu.

"Şimdilik küçük" dedi Kerry. "Bir gün herkes tanıyacak orayı."

Patrick ona minnet dolu bir bakış fırlattı ve başka bir şey söylemedi. Mountfern'e bir kilometre kaldığını gösteren iki tabelanın ilkine geldiler.

Kerry, "Hey, geçtin mi?" diye bağırdı.

Patrick bunun River Road'dan giriş yolu olduğunu, ama evlerini görebilmek için Bridge Road'dan sapmak istediğini anlattı.

Grace "Ana caddede bando da var mı?" diye kıkırdadı.

"Hiç şaşırmam" dedi Patrick. Sapağa gelip hep babalarının doğum belgesindeki bir isim olarak bildikleri yere yaklaştılar.

Geldiklerini herkes biliyordu. Rahip ile Bayan Williams bahçelerinden arabaya el salladılar.

Judy Byrne küçük arabasını evinin önüne park ediyordu. Yakışıklı Amerikalı ile ailesini görmek için camdan dışarı baktı.

Bayan Sheehan lojmanın üst kat penceresinden dışarı bakıyordu. Conway'in önünde duran iki-üç kişi iyice görebilmek için ışığa karşı ellerini gözlerine siper ettiler. Conway'in garip açılış saatlerine göre bile içkicilerin toplanması için çok erkendi; bunlar ayin dönüşü aralarında sohbet eden insanlar olmalıydı.

Patrick kasabadaki bazılarının her gün ayine gittiklerini söyledi.

Grace endişeyle, "Biz de gitmek zorunda mıyız ?" diye sordu.

"Yok öyle şey." Babası elini okşayıp rahatlattı onu.

Daly's de, Leonard's da açılıyordu. Sheila Whelan'ın perdeleri çoktan açılmıştı, ama normalde uykulu, yavaş tempolu bir yerdi.

Bir grup çocuk köprüde toplanmıştı; arabadaki yolcuları görmek için öne eğildiler, sonra kendilerine güvenemeyip tekrar geri çekildiler. Kendi iki çocuğu bu kadar emin, bu kadar rahatken irlandalı çocukların böylesine ürkek olmaları Patrick'in canını sıktı.

Çabucak direksiyonu çevirip River Road'a saptı. Loretto Quinn dükkânından heyecanla el salladı, oradan geçmekte olan cüppeli Peder Hogan da neşeyle selam verdi. Sonra Ryan'ın barının önünden geçtiler.

Grace, "Burası içki sattıkları gerçek bir yer mi ?" diye sordu.

"Evet. Niçin ?" Babası merak etmişti.

"Oyuncakçı dükkânı gibi duruyor, hani masa oyunlarında olur. Bir de çalıdan damı olsa, tipik bir

İrlanda evi olacak."

Patrick, "Ah, o çalı damlı evlerden biri bizde olacak" dedi.

Kerry "Neden duruyoruz ?" diye sordu.

"Bir an için inelim." Patrick arabanın kapısını tuttu onlara.

Arabadan inip uzun yolculuğun ardından bacaklarını çalıştırdılar. Patrick kollarını ikisinin omuzlarına atarak yaya köprüsüne doğru götürdü ve Femscourt'un yıkıntılarım gösterdi. "Evimiz burası olacak" dedi. Sabah sisleri içinde ve güneşin altında sihirli gibi duran eski eve sevinçle bakıyordu. Garip şekilli, sarmaşık kaplı duvarlarıyla hayallerindeki Hollywood'un en iddialı şato harabesinden bile çok daha güzeldi. Çocukları gözlerindeki yaşları göremediği için memnundu. Daha tatmin edici bir etki uyandıramaz-dı. Oğlu ile kızı önlerindeki manzaraya hayranlıkla bakıyorlardı.

Küçük ahşap köprünün karşı tarafında defnelerle kaplı genişçe bir patika vardı. İki yanındaki, bazıları yosun kaplı kayaların arasında inekler otluyordu. Büyük evin yıkıntıları gökyüzüne açık, uzanıyordu. En yüksek duvarlardan sarmaşıklar dökülüyor, eski kapılar açık; damsız alanlara geçit veriyordu. Etraf sarı ve mor lekeler halinde karaçalı ve funda doluydu.

"Bütün burayı yapıp eski haline mi getireceksin?" Kerry inana-mıyordu.

Ressamların çizimlerini görmüştü tabiî, ama hiçbir şey onu burayı olduğu haliyle görmeye hazırlayamazdı... Muhteşem bir viraneydi burası.

Patrick gururla, "Öyle yapacağız" dedi.

Grace, "Bir şatoya benzeyecek" diye fısıldadı.

Patrick, "Öyle düşünüyorum" dedi.

"Arazi ne kadar baba?" Kerry elini gözüne siper etmiş, yeşilin bir düzine farklı tonuyla dolu manzaraya bakıyordu.

"İstediğim kadar değil. Eskiden pek çok insana işledikleri topraklar bağışlanmış. Kiracıyken satın alabilmişler. Doğal olarak araziler şimdi onların ve satmak da istemiyorlar. Biz Arsa Ofi-si'nden ancak ev ile hemen çevresini satın aldık. Satmaya hevesli kişilerden de birkaç dönüm topladım... ama sorun şu ki..." Tam açıklayacaktı, ama Kerry de anlamıştı.

"Toprağı köylülerin elinden alıyormuş gibi görünmek istemiyorsun. Seni iyi kovboy yerine siyah gömlekli adam olarak görmesinler diye."

"Doğru, evlat. İyi bildin." Patrick özellikle Kerry'nin ilgi göster-

meşine memnun olmuştu.

"Buraları da hep bahçe mi olacak?" Grace eliyle işaret etti.

"Evet, nehre kadar inecek... burada kayıklar için bir iskele ve yürüyüş yolları olacak."

"Ya giriş nerede olacak ?" Kerry sağa sola bakındı.

"Garip ama, o hâlâ tartışılıyor. Orijinal giriş şu taraftaydı. Otlarla kaplanmış genişçe bir yol var,

araçlar oradan gelecek. Sizi götürüp göstereceğim. Dublinli mimarlar onu korumak istiyorlar. Başka hiçbir şey orijinali gibi olmayacak olsa da, bunun orijinaline uygun olduğunu söylüyorlar. Amerikalı mimarlarsa şu taraftaki yolu açıp girişi köydeki büyük köprüden vermenin daha iyi olacağını söylüyorlar."

Kerry bir süre hiç konuşmadı, yalnızca her iki tarafa, sonra doğruca ileri baktı.

"Neden buradan olamıyor?" diye sordu.

"Buradan mı?"

"Evet. Buradan, şu bulunduğumuz yerden. Önünde nehir, en güzel manzara buradan görünüyor. Sen de otelin nehire bakacağını söylüyorsun, o halde neden buradan olmasın?"

"Ama yer yok ki. İnsanların arabalarından ve otobüslerden inip bavullarım oraya kadar taşımaları gerekir. Bu yalnızca bir yaya köprüsü, Kerry."

"Hayır. Buraya doğru dürüst bir köprü yapıp araba yoluna bağlarız. Hey, neden böyle yapmıyorsun? Çok etkileyici olurdu."

Bu düşünceyle yakışıklı yüzü aydınlandı.

"Harika bir fikir, ama yer yok. Bak, dönemeç ne kadar keskin olur. Otobüsler bu zavallı bara çarpıp ön camından girerler."

"Yıkın onu" dedi Kerry.

"Yıkamam."

Kerry yıkıntıları göstererek, "Fernscourt'u yıkacaksın zaten," dedi.

"Evet, ama o zaten yıkılmış ve bana ait."

"Bu bar da yıkılmak üzere zaten. Hem onu satın alıp sonra istediğini yapabilirsin."

İnsan on beş yaşındayken her şey ne kadar basitti.

"İnsanlar ne olur? Kerry böyle yapacak olsak orada oturan aile nereye gider?"

"Bizim için çalışabilirler. Nehrin karşı kıyısına taşınıverirler, üstüne de toplu para alırlar."

"Düşünürüm" dedi Patrick. "Ama şimdi orada bir şeyler içmemizi önerecektim. Sence de bunu biraz düşünsek iyi olmaz mı?

insanlara çok fazla açılmanın ya da gereksiz yere endişelendirmenin anlamı yok."

"Çok haklısın" dedi Kerry. "Sonra ilgilendiğimizi anlar ve bizi avuçlarının içine aldıklarını sanıp fiyatı çok yükseltirler."

Patrick oğluna yarı hüzün, yarı gururla baktı. Ticarî becerisini nereden aldığını anlamak güç değildi, ama her zaman böyle soğuk olmak zorunda mıydı ? Kendi umutlan ve hayalleri olan bir aileyi yerinden etmek. Dönüp karşıya baktı. Oğlan çok haklıydı, girişin olabileceği tek yer burası, bu küçük yaya köprüsüydü. Kocaman, geniş bir giriş, belki fenerler, eski büyük kapılar da olmalı mıydı? Rachel geldiğinde onunla görüşmeliydi bunu. Daha sonra.

Kate ile John onların geldiğini görmüşlerdi. Kate bluzunu değiştirmeye koştu. Dik yakalı en iyi bluzunu giydi ve kameo broşunu taktı. Bu şekilde barda yardımcı olan birisi yerine evin hanımı gibi göründüğünü hissediyordu. Yüzüne biraz pudra ve azıcık da ruj sürdü.

Carrie onları, yaktığı bir ekmeği tavuklara verirken gördü. Zavallı tavuklar pek de titiz değillerdi, ama Bayan Ryan öyleydi. Daha geçenlerde Jimbo Doyle'la geç saatlere kadar oyalandığı için Carrie'e çıkışmış ve ona sertçe bu evde yaşadığı sürece iyiliğinden kendisinin sorumlu olduğunu hatırlatmıştı. Carrie sesler duyup da Bay O'Neill'inkini tanıdığında içi hop etti. Bay O'Neill Jim-bo'yu kendisi için çalışıyor zannederken, o dört günlüğüne şehirde bir çatı ustasına yardım etmeye gitmişti. Aman Tanrım, şimdi sorun çıkacaktı.

Eddie ile Declan onların geldiğini görüp iç çektiler. Yine yüzlerini yıkamak zorunda kalacaklardı. Surat asıp mutfağa gittiler ve birer robot gibi elbezini aldılar. Anneleri o işi yapmaya geldiğinde kirin bir kısmı çıkmıştı bile.

İkizler onların geldiğini görüp donakaldılar. Pencere önünde satranç oynuyorlardı. Hayatlarında köprüde, güneşte durmuş onu bunu işaret eden ve elleriyle birtakım şekiller çizen Bay O'Neill'in ailesi gibi birilerini hiç görmemişlerdi.

Dara gri kazak ve beyaz flanel pantolon giyen delikanlının yüzüne baktı. Başını arkaya atmış, gülüyordu. Hayatında gördüğü en muhteşem delikanlıydı. Üstelik, dergide ya da sinemada da değildi. Burada, Mountfern'deki kendi köprülerinin üzerindeydi. Tam Michael'a onun harika biri olduğunu söyleyecekken, kardeşinin gözlerini dikmiş sarışın kıza bakmakta olduğunu gördü. Kız kısa, pilili bir ekose etekle limon şansı bir kazak giyiyordu. Buk-

Merini ekose bir kurdeleyle atkuyruğu şeklinde toplamak istemiş, ama kurdele yetersiz kalmıştı. Michael sanki doğuştan kör-müş de, birdenbire gözleri açılıvermiş gibi bakıyordu kıza.

Judy Byme yeterince uyanık olamadığını öğrenince deliye döndü. Bay O'Neill, ona güzel evine ne değer biçtiğini sormuştu. Burayı kiraya verip bir süreliğine de olsa daha küçük bir yere taşınmayı düşünür müydü ? Judy lafın nereye gittiğini anlayamamıştı. Bu yakışıklı ve hoş Amerikalıya, uzun süredir karşısına çıkmış olan bu ilk ciddi bekâra köklerinin kesinlikle Mountfern'de olduğunu, buraya ait oduğunu ve hiçbir yere kıpırdamayacağını söylemişti.

Aslında küçük ev O'Neill'lar için ideal olurdu. Judy bunu her düşünüşünde kendi körlüğüne kızıyordu. Hem merkeziydi, hem de yeterince büyüktü. Adam ne istese cömertçe verirdi. Ancak, işin asıl yararı, Patrick O'Neill ile çocuklarının orada, onun evinde oturmaları olurdu. Judy'nin birkaç aylığına gidebileceği milyonlarca yer bulunurdu. Sheila Whelan'da boş bir oda vardı. Mücevheratçının dul eşi zavallı Bayan Meagher da bir odasını kiralamayı düşünüyordu. Oh, neden böyle aptallık etmiş ve adamın otelini inşa ederken tabiî ki oturacak bir yer arayacağını düşünememişti ? O zaman ziyaret etmeye, aile dostu olmaya da hakkı olacaktı. Zaman zaman kendi evine gelmesinden daha doğal ne olabilirdi ki?

Judy haftada üç gün öğleden sonraları kasabadaki hastanenin fizyoterapi bölümünde çalışıyordu. Ancak, Mountfem ve çevresinde ona çok iş vardı. Annesi yatalak olduğunda eve dönmüş, onun ölümünden sonra da bu küçük ve sessiz yerdeki işini bırakmayı hiç düşünmemişti. Dr. White ona bolca iş veriyordu. O hep Judy'nin felç geçirmiş ya da kolunu bacağını kırmış hastaların iyileşmesinde çok gerekli olduğunu söylüyordu. Pek çok bakımdan tatminkâr bir hayattı. Ancak, o yalnızdı ve o yaşta, buralarda uygun birileriyle tanışma şansı da pek azdı. Şimdi biriyle karşılaşmıştı işte, üstelik çok hoş bir adamdı, ama onu doğruca o aptal Marian Johnson'ın kollarına göndermişti.

Marian Johnson, Patrick O'NeüTin bahçe girişindeki bekçi evini neden sorduğunu öğrenince az kalsın sevincinden ölecekti. Önce tam ev için özür dileyecek, hiçbir işe yaramayacak kadar eski bir yer olduğunu söyleyecekti. Aslında orası bir zamanlar Joe Whe-lan'm ailesinin oturduğu, son derece kullanışlı bir evdi. O uzun za-

man önceydi; eskiden onlar kapıları açar ve bırakılan mesajları alırlardı. Karşılığında yıllarca kira ödemeden oturmuşlardı, ama artık aile dört bir yana dağılmıştı. Joe Whelan oksijen şansı saçlı bir kadının peşinden Dublin'e kaçmadan önce bile Sheila'yla beraber Bridge Street'teki postanede oturmaya başlamıştı.

O zamandan beri evde pek hoş olmayan insanlar oturmuştu, ama Johnson'lar hiçbir zaman toparlanıp daha iyi bir kiracı arayışına girmemişlerdi. Mairan birdenbire sınırsız fırsatlar görmeye başladı.

"Ben de orada insanlar, iyi insanlar otursun diye evi elden geçirmeyi düşünüyordum. Ama kim ister bilemiyorum." Muzırca gülümsedi, ama Patrick'in fark ettiği hissine kapılınca birdenbire toparlandı. Patrick açık konuştu.

"Sana ben kendim sormak istiyordum. Ama kasabadan fazla uzak olmaz mı diye de düşünüyorum."

"Hiç de değil," diye bağırdı Marian. "Araban yok mu? Kızın zaten bisikleti olacak, oğlan da Cizvitlere mi, Benediktinlere mi, hangisineyse gitmeyecek mi ?"

Patrick gülümsemişti.

"Eğer çok zahmet olmayacaksa?" dedi.

Marian Johnson hiç de zahmet olmayacağını söyledi. Onun için zevk olacaktı.

Gerçekten de öyleydi. Jimbo Doyle geldi ve Marian ona hemen sertçe emirler yağdırmaya başladı. Hiçbir masraftan kaçınılmadan bacalar temizlendi, küfe küfe odun kesildi, Grange Ote-li'nden en iyi yatak takımları getirildi. Patrick'in evde beğendiği bazı antikalara da yeni bir yuva bulundu. Pencereleri kaplayan sarmaşıklar temizlendi; küçük bahçe bellendi; Patrick'in otomobiline bir yer açıldı ve çocuklanyla birlikte Amerika'dan döndüğünde her şeyin hazır olacağı yolunda güvence verildi. Onlara bakacak birine de ihtiyacı olacaktı.

Marian burada biraz düşündü. Genç bir kız işe yaramazdı; sorumluluk sahibi birisi olmalıydı. Kasabadan bir dul belki, demişti Patrick; birkaç aylığına bir aileyle birlikte yaşama fırsatına memnun olacak birisi. Marian derin derin düşündü. Bayan Meagher olmazdı. O böyle bir şeyi düşünemeyecek kadar taze duldu. Aynı zamanda, mutlaka bir sorun çıkartacak, güzel ama nevrotik, kızıl saçlı bir kadındı. River Road'daki küçük dükkânında oturan zavallı Loretto Quinn de olmazdı. O kendi evini bile çekip çevire-miyordu. Rosemarie Kuvaför Salonu'ndaki Rita Walsh da olmazdı tabiî, onu bilmeyen yoktu.

Marian Sheila Whelan'a danışmaya karar verdi. O mutlaka tam adamını biliyordu: Bayan Hayes. Altmışında vardı ve çok becerikliydi. Yemek pişirebilir, sökük dikebilir, çocuklar sorun çıkartırsa kolay kolay pabuç bırakmazdı.

Bayan Hayes harika bir fikirdi. Bütün övgü ve teşekkürleri Marian Johnson üstlendi.

Patrick ilk akşam ona, "Size nasıl hitap etmeliyim Bayan Hayes?" diye sordu.

"Bayan Hayes demeniz yeterli."

"Buralarda herkes öyle samimi ki. Yanlış bir şey yapmak iste medim."

"Oh, eminim siz hiç yanlış yapmazsınız, Bay O'Neill."

"Umarım çocuklar burada rahat eder." Patrick söyleyecek söz bulmakta zorlanan bir adam değildi hiç, ama Bayan Hayes onun çekiciliğinin sandığı kadar karşı durulmaz olmadığını kanıtlıyordu.

"Edeceklerinden eminim, Bay O'Neill. Böyle bir evden, kendine ait bir odadan, kendi radyolanndan ve başka kimsenin kullanmayacağı bir banyodan hangi çocuk hoşlanmaz ?" Bayan Hayes ikinci banyo karşısında şaşkınlıkla başını salladı.

İlk akşam yemeğinden sonra Grace ile Kerry, Bayan Hayes'in arkasından gülüştüler. Ama pek de yüksek sesle değil; kadında hem bir otorite vardı, hem de onlara gerçekten nefis bir yemek hazırlamıştı.

Grace hemen uykuya daldı. Odasının kapısı açıktı ve Patrick bukleleri hâlâ banyodan ıslak alnını öpmek için içeri girdi. Yatağında uyurken on ikisinden de küçük, neredeyse bebek gibi görünüyordu. Patrick orada durup uzun uzun kızını seyretti.

Kerry uykusunun gelmediğini söyledi.

"Benimle gelip gece Fernscourt'ta dolaşmak ister misin ?"

Kerry omuz silkti. Sanki yine babasına söyleyecek pek bir şeyi olmayan eski Kerry olmuş gibiydi.

"Pek değil" dedi.

"Peki." Patrick huzursuz olmuştu. Oğlanı sıkıştırmayacaktı. "İstediğin zaman gider, kendin bakarsın."

"Evet, öyle yapacağım baba" dedi Kerry. Güneş yanığı tenine ve delici mavi gözlerine rağmen yüzü garip bir biçimde ifadesizdi.

Kasabada herkes onlardan söz ediyordu. Tommy Leonard, Kerry'ye kaç yaşında olduğunu sorduğunu anlattı. Gidip apaçık sormuştu.

"Onunla konuştun mu?" Maggie Daly fazlasıyla heyecanlanmıştı.

"Evet, insanlar soru sorabilirler" dedi Tommy. "Konuşarak. Sözlerle."

"Ne dedi ?" Michael zavallı Maggie'yi kurtardı.

"Sen kendin sormadın mı? Saatlerce sizin oraya uğramadı mı?" Tommy Leonard da iki Amerikalı yıldızın Ryan'larda harcadığı zamanı kıskanmıştı.

"Pek bir şey soramadım. Annem onlara hayvanları göstermemizi istedi. Tanrım, bırak öyle insanları, herhangi birinden bizim hayvanlara bakmasını istemek."

Tommy Leonard yatışmıştı. Aslında, o da Kerry O'NeüTin gerçekte kaç yaşında olduğunu bilmiyordu. Evet, sormuştu, ama Kerry ona bilmiş bilmiş gülümsemekle yetinip tahmin etmesini söylemişti.

Tommy Leonard on beş diye tahmin etmiş, Kerry yine gülüm-semişti. Bu karşılaşma Tommy'yi pek memnun etmemişti, hatırladıkça sevinemiyordu.

Maggie neredeyse fısıldayarak, "Kız ne hoştu, değil mi ?" dedi.

Dara kesin bir ifadeyle, "Hoştan da öteydi" dedi. "Klasik bir güzelliği vardı."

Dara bunun ne anlama geldiğini tam olarak bilmiyordu, ama bir zamanlar bir aktrist için böyle dendiğini duymuştu. Klasik bir güzelliğe sahip olmak en büyük övgü gibiydi. Güzelliğe bir erdem katıyor, sıradanlıktan çıkarıyordu.

"Düşünün, o da bizler gibi okula gelecek." Maggie'nin aklı almıyordu.

"Nefret edeceğinden eminim." Dara, Grace'e yakınlık duyuyor ve okulun onun umutlannı gerçekleştirmemiş olmasına çok kızıyordu.

Grace ve Kerry'yle şahsen karşılaşmamış olan Jacinta White "Herkes okuldan nefret eder" dedi. Yalnızca Bay O'Neill'le birlikte arabayla geçerlerken onlara el sallamıştı. Jacinta ile kardeşi Li-am yeni gelenlerle karşılaşmadıkları için bozulmuşlardı; bir şekilde diğerlerinden geri kalmış gibiydiler.

O gün balığa gitmeyi planlamışlardı; genelde altısı birlikte basit oltalarını alıp ırmağın yukarılarına giderlerdi. Kendilerini bildi bileli balık tutuyorlardı ve eskiden ellerinde pahalı takımlarla Dublin'den ya da uzak bir yerlerden gelen balıkçılara gülerlerdi. Genç Bay Slattery bir keresinde onlara binlerce yıldır balık tut-manın tek ilkesinin eski bir kanca, bir sopa ve ikisini bağlayacak bir ip olduğunu söylemişti. Ancak turna ile levreği birbirinden, ikisini de alabalıktan ayıramayan züppeler olta ve takım konu-

sunda bu kadar aynntıya girerlerdi. Bazen genç Bay Slattery de gelir, onlarla oturur ve ırmak hakkında bir şeyler anlatırdı. Her zaman sanki şaka yapıyormuş gibi ya da söylediklerine kendisi de pek inanmıyormuş gibi konuşurdu. Fern'in büyük balıklar için yeterince soğuk olmadığını ve yeterince hızlı akmadığını söylerdi. Orada hoplayıp sıçrayan somonlar ya da daha gelişmiş alabalıklar bulmak

olanaksızdı. Bunlar daha çok oksijene ihtiyaç duyan, gelişmiş balıklardı. Fern daha kaba balıkçılar için, daha kaba bir ırmaktı. Oksijeni azdı ve kayabalığı gibi hiç oksijensiz bile yaşayabilen ağır, hantal balıklarla doluydu. Tıpkı Mountfern'lile-rin kendileri gibi. Genç Bay Slattery çocukları şaşırtıyordu. Ne öyle, ne böyleydi.

Bugün her nedense balık tutmak çekiciliğini yitirmişti. Artık Fernscourt'ta da oynamıyorlardı. Buldozerlerin gelip orayı yıkacağını öğreneli beri orası eskisi gibi değildi. Hepsi de huzursuzdu. Grace O'Neill ile ağabeyi Kerry'nin yine gelmesini istiyorlardı. Tıpkı dün olduğu gibi. Ama kimse bunu yüksek sesle söylemiyordu. Jacinta White bir şekilde söyler gibi oldu.

"Bekçi evine gidip balığa gelmeyi isterler mi diye soralım mı?" dedi.

Hepsi kuşkuyla birbirlerine baktılar.

Genelde hava aleyhteydi. Grace ile Kerry O'Neill kararlarını kendileri veren türde insanlardı. Gidip kapılarını çalamazdınız. Hazır olduklarında onlar gelip katılırlardı.

Jack Coyne kaybettiği işi geri almak için bir girişimde bulundu. Evi resmen ziyaret etti. Terzilik yapan ve Bridge Street'te birkaç odalı bir evde oturan Bayan Hayes tarafından karşılandı.

"Siz de nereden çıktınız?" dedi ona.

"Bay O'Neill'i mi görmek istemiştiniz ?"

"Evet, öyle istemiştim lütfen." Şimdi Bayan Hayes'le alay ediyordu.

"Oturma odasına geçer misiniz? Aile şu anda kahvaltıda."

"Kim o Bayan Hayes?" Patrick'in sesi duyuldu.

"Bay Coyne, otomobil tüccarı." Bayan Hayes pek tasvip etmiyor gibiydi.

"Oh, Bay Coyne. Bir seferinde sizinle iş yapma zevkini tatmıştım. Lütfen buyurun, bizimle bir kahve için. Bir fincan daha verir misiniz lütfen, Bayan Hayes ?"

Jack Coyne ne diyeceğini bilemedi. Şık giyimli iki çocuğun kocaman bir pencerenin önündeki masada kahvaltı etmekte olduğu

güneşli salona geçti. O yaklaşırken çocuklar kibarca ayağa kalktılar. Jack Coyne daha şık giyinmiş olmadığı için hayıflandı. Onları bavullarını açmakla meşgul ve karmakarışık bir halde bulacağını tahmin etmişti.

"Sizi rahatsız etmek istemezdim ama bir otomobil isteyip istemediğinizi soracaktım." Jack hemen sadede gelmeye karar verdi. İki çocuğu başıyla selamladı, onlar da hal hatır sorma işinin uzamayacağını anlayıp oturdular. Patrick uzun uzun kahve koydu, Jack Coyne'un tam istediği kadar şeker ve krema eklemeye özen gösterdi. Sonra mavi gözleri ve yüzünü kırıştıran gülümsemesiy-le Jack'e baktı.

"Otomobil mi ?" dedi. Sanki ona bir uçan daire teklif etmişler gibi ilgi gösteriyor ve eğleniyordu.

"Evet, o kiralık arabayı gerekenden uzun kullanmak istemezsiniz herhalde."

"Gerçekten de hayır." Patrick eğleniyor gibiydi.

"Ben de buralı olduğuma ve kendi çapımda bir işadamı olduğuma göre, bir ara benim garaja uğrayıp aklınızdan neyin geçtiğini söylemenizi rica edecektim. Ben de gidip sizin için arayabilirim."

Patrick ona boş boş baktı. Sanki anlamamış gibiydi. "Yani siz mi üçüncü bir şahıstan benim için araba alacaksınız ? Önerdiğiniz bumu?"

"Evet, birisine araba bulmak bu anlama gelir." Şimdi de Jack'in kafası karışmıştı.

"Ama bunu neden yapasınız, Bay Coyne ?"

"Neden mi? Siz iyi bir alışveriş yapasınız, güvenebileceğiniz birisi eliyle doğru düzgün bir araba alasınız diye."

"Kim oluyor bu güvenebileceğim kişi ?" Patrick masmavi, masum bakıyordu.

Jack Coyne oturduğu yerde kıpırdandı ve kekeledi. "Ben buradayım, insanları da tanırım, kim size iyi fiyat verir ve kim de... eh... kim de, nasıl derler, size göre fiyat çıkartır, bilirim."

Patrick gözlerinin içine baktı. "Sizce o kişilerden kaçınmam gerekir, değil mi?"

"Öyle ama bazen kimin kim olduğunu bilmek zordur; kimi çıkarlarınızı koruyup size iyi hizmet eder ve kimi de çabuk yoldan sırtınızdan biraz para kazanmak ister."

"Öyle." Patrick çok ciddileşmişti.

"Dediğim gibi, hepimiz ticaretin içindeyiz, Bay O'Neill. İçimizde gelip geçen müşterilerden biraz para kazanma peşinde olanlar da var. Sağduyudan çok parası olan insanlardan. Ama

iyi bir iş ilişkisine gelince..."

Patrick O'Neill sınttı.

"Samimiyet gösterdiniz Bay Coyne. Gelgeç müşterilerin sırtından çabuk yoldan para kazanma peşindeki çakallarla ilgili uyarınızı dikkate alacağım... Bu tür işler bir yeri mahvedebilir. Bir turist böyle bir hikâyeyle giderse, turizm ölebilir. Size katılıyorum. Beni uyardığınız için tekrar teşekkürler. Dikkatli olacağım."

Jack Coyne konunun kapatıldığını anlamıştı. Kalktı.

"Yani bizim dükkâna uğrayacak mısınız?"

"Buralarda görüşeceğimiz kesin, Bay Coyne."

Jack Coyne holde suskun bekleyen Bayan Hayes'in her şeyi duymuş olduğu izlenimine kapıldı ve alelacele sepetlendiğini fark etti.

Kadına, "Kasabada dikiş dikmekten yeterince kazanamıyor musun ki bu insanların işlerine bakıyorsun ?" dedi.

Bayan Hayes gülümseyerek, "Ben de senin gibi, iş fırsatlarını değerlendirmeye hep açığım Jack Coyne" diye cevap verdi.

Olive Hayes'in Yeni Zelanda'da rahibe olan kız kardeşinden başka hiç kimsesi yoktu. Hep gidip bir kış mevsimini South İs-land'da geçirmeyi hayal ederdi. Eğer Bay O'NeüTin yanında çalışırsa, Meagher'in kuyumcu dükkânının arkasındaki küçük evini Mountfern'de de bir yere ihtiyacı olan bu adama kiralarsa, elinden geldiği kadar perde ve elbise dikmeye devam ederse, gereken parayı bir yıl içinde toparlayabilirdi.

Bay O'Neill bir yıl içinde bu evden çıkıp oteline taşınmayı umuyordu, ama işlerin burada nasıl yürüdüğünden haberi yoktu. Birkaç yıl alırdı. O sürede de Olive Hayes Yeni Zelanda'ya gitmesine yetecek küçük bir servet biriktirebilir, kız kardeşinin bağlı bulunduğu tarikata da orada kaldığı sürece iyi ağırlanmasına yetecek kadar bir bağışta bulunabilirdi. Gerçekten de, zaman zaman eğer havası kardeşinin mektuplarında yazdığı kadar güzelse, eğer oraları severse, hepten kalabileceğini de

düşünüyordu. Ancak bunlar daha tam şekillenmemiş planlardı. Postanedeki Sheila Whelan dışında hiç kimsenin de haberi yoktu. Kendisini işe alan o kibirli Marian Johnson'a söylememişti; bu Jack Coyne serserisine de kesinlikle söylemezdi. Kapıyı adamın arkasından kapatıp kahveleri tazelemeye gitti.

Kız çok cici bir şeydi; oğlansa epeyce sorun çıkartabilirmiş gibi görünüyordu.

Judy Byrne Grange'ı aradı. Yaşlı Bay Johnson'un romatizma-sıyla ilgili olduğunu söyledi.

Marian, "Onun için yapabileceğiniz başka hiçbir şey kalmadığını kendin söylemiştin" dedi.

"Evet, biliyorum, ama bu güzel havada kendini çok daha iyi hissediyor olmalı. Acaba daha önce denediğimiz egzersizleri bir daha yapmayı ister mi diye merak ettim."

"Hiçbir işe yaramadığını söyledi. Ona kesinlikle laf anlatamazsın. Hep böyleydi o."

"Oh bilmem, bazen doğru zamanda söylenecek doğru bir söz... Yolum o taraflara düşecek, uğrayıp biraz sohbet edebilir miyim?"

"Anlamı yok, Judy. Balığa gitti."

"O halde kendine iyi bakmasını söyle. Irmak kıyısında rutubete dikkat etsin."

Marian, "Bu kadar ilgi göstermen çok güzel" dedi.

"Hiç de değil. İşler nasıl?"

"İşler çok yoğun, bir de şu bekçi evi filan..."

"Oh, orayla da ilgileniyor musun? Kendi başlarına kalmak istediklerini sanıyordum."

"Burnumu sokmayı aklımdan bile geçirmem, ama tabiî yapılması gereken bazı şeyler var. Zavallı Bayan Hayes harika biri, ama onun da sınırlan var tabiî." Marian ufak bir kahkaha attı.

Judy Byrne telefonu sertçe kapatıp bir kez daha kendi kendine dünyanın en aptal kadını olduğunu söyledi. Şu muşmula suratlı Marian Johnson onu Grange'da yüzyılın düğününe davet ederse görecekti gününü. Gelin ile damat balaylarını da ırmağın karşı kıyısındaki zarif yeni evlerinde geçirirlerdi herhalde.

Mountfern'li çocuklar O'NeüTlerden başka hiçbir şey konuş-masalar da, onlarla bir daha nasıl ve ne zaman karşılaşacaklarını bilmiyorlardı. Bu sorun, Grace'in babası tarafından Fernscourt'a götürülüp de orada bırakıldığı gün çözümlendi.

Patrick inşaatçılar ve mühendislerle konuşmaya dalmıştı. Gra-ce ortalıkta dolaşıp uzun sarmaşık dallarına dokunuyor, onları kaldırıp sağa sola uzanmalarını seyrediyordu.

Dara ile Michael ciddi gözlerle onu seyrediyorlardı. Sonsuz gibi gelen bir süre sonra ilk hareket Dara'dan geldi.

Kesin bir ifadeyle, "Ona Daly'lerin orada dondurma yemek isteyip istemediğini soralım" dedi.

Michael, "Yeterince paramız yok ki" diye karşı çıktı.

"İki kişiye yeter."

"Ama üç tane almamız gerekir."

"Sen son dakikada dondurma istemediğine karar verirsin."

"Pekâlâ."

Çekinerek Grace'e yaklaştılar. Kız parmak uçlarına yükselmiş, bir kuş yuvası sandığı şeyi inceliyordu.

Michael sertçe, "Bizimle dondurma yemeye gelir misin ?" diye sordu.

Grace'in yüzüne göz kamaştırıcı bir gülümseme yayıldı. "Gelebilir miyim ?" diye sordu.

Dara duruma el koydu. "Seninle Daly'ye gitmeyi, sonra da sana köyü gezdirmeyi çok isteriz."

"Ben de her şeyi görmeyi çok istiyor, ama çekmiyordum..." Grace duraksadı. "Siz hepiniz zaten arkadaşsınız, aranıza girmek istemedim."

"Saçma." Dara kesin konuştu. "Bir dondurma yiyip Mount-fern'de dolaşmak herkes kadar senin de hakkın."

Grace O'Neill'in koluna girdi ve kendinden emin adımlarla yaya köprüsünden yürümeye başladı. Michael da mutlulukla peşlerine takıldı. Patrick O'Neill memnun memnun gülümseyerek uzaktan seyrediyordu.

Classic Sineması'nın müdürü Declan Morrissey sinirli bir şekilde Eddie Ryan'ı eve, ailesinin işyerine götürdü. Eddie, Audrey Hepburn ile Doris Day'e bıyık çizmişti. Üstelik kurşunkalem ve tükenmezle değil; silinmez katran ruhuyla yapmıştı bunu ve şimdi eski posterlerin üstüne yenilerinin

asılması gerekiyordu. Declan Morrissey çocuğun bağırsaklarının deşilmese de, yasalar çerçevesinde buna yakın ne yapılabiliyorsa yapılmasını istedi.

Kate Ryan oğlunu yukarı, John'un çevresine yaydığı kâğıt ve defterlerin arasında çalıştığı yere götürürken, "Sen başımın bela-sısın" dedi.

"John, Wordsworth ve diğerlerinin hiçbir zaman böyle sorunlarla uğraşmadıklarını biliyorum ama, senden çalışmana ara verip sana Eddie'yi eşek sudan gelene kadar dövmeni rica ediyorum."

"Bu sefer ne yaptı?" John bezgindi.

"Declan Morrissey'in dediğine göre, sinemaya bir daha asla ayağa kalkamayacak bir biçimde zarar vermiş."

"Declan çevreye astığı sıra sıra renkli lambalarla o işi kendisi yapmadı mı ?"

"John!"

"Biliyorum, onunla bir ilgisi yok. Tamam, Eddie, kemerimi çıkarmadan önce..."

"Ah, hayır baba, lütfen yapma."

"Kemerimi çıkarmadan önce, herhangi bir nedenin ya da mazeretin var mı? Ben makul bir insanım. Seni dinlerim."

Sessizlik oldu.

Kate, "Korkarım ki salt kötülükten" dedi.

"Yapacak başka bir şey yok. Eğer elimden bir şey gelseydi yapardım, ama yok." Eddie çok üzgün görünüyordu.

Kate ile John bakıştılar. Kararlılıkları gittikçe zayıflıyordu.

Kate, "Ama başkaları Morrissey'in duvarlarına katran ruhu sürmüyor" dedi.

"Ve hayatımızın her günü bizi tüketmiyor" diye ekledi John.

Eddie, "Onların kendi hayatları var" dedi. "İçinde insanlar olan hayatlar."

Hiçbir zaman anlamadığı bir nedenle kemer asla kullanılmadı.

Gidip Bay Morrissey'den özür dilemesi, bir fırça ile temizleme tozu alıp elinden geleni yapması söylendi. Bay Morrissey'e eğer hiçbir şey işe yaramazsa anne babasının Jimbo Doyle'a para verip bir denemesini isteyeceklerini söyleyecekti.

Kate merakla John'a, "İçinde insan olan hayatlar" dedi. "Düşün, bütün istediği buymuş, zavallı soytarı."

John, "Sanırım herkesin istediği bu," dedi ve küçük oğlunu dövmek zorunda kalmamış olmanın sevinciyle yazılarına geri döndü.

Bin dokuz yüz atmış iki, bisiklet yazıydı.

Bay O'Neill kentte olağanüstü bir anlaşma yapmıştı. Her şey bir otomobil almaya gittiğinde olmuştu. Anlaşılan otomobil satı-cısıyla ahbaplık etmiş ve birlikte bir içki içmeye gitmişlerdi. Adamın kardeşi Amerika'ya göç etmeye çalışıyordu, ama karşı tarafta kendisine yardımcı olacak, bir iş verip arka çıkacak kimsesi yoktu. Çok yazıktı, çünkü zavallı adam aşkta da yenilmişti. Yıllardır göz koyduğu kadın birdenbire kalkıp başka birisiyle evlenmişti. Bu nedenle, kardeşinin Yeni Dünya'da yepyeni bir yaşama başlamaktan başka umudu yoktu. Çok çalışmaktan çekinecek bir adam da değildi.

Bu sohbet sonucunda Bay O'Neill adama arka çıkması için Amerika'daki yardımcısı Bay Gerry Power'ı aradı ve birkaç gün içinde her şey ayarlandı. Artık adamın tüm yapması gereken sağlık kontrolünden geçip vizesini almaktı, işlerin ne kadar hızlı tamamlandığına kimse inanamadı. Bu iyi insana nasıl teşekkür edilebilirdi ? Bay O'Neill orada bir sürü bisiklet görmüştü. Bunlan toptan fiyata almaya ne denirdi? Fiyat mı? Katiyen olmaz, bunlar

armağandı. Otuz küsur bisiklet bedelsiz olarak Jack Coyne'un garajına gönderildi. Jack frenleri kontrol edip gereken onarımları yapacaktı, isteyen herkes bisikletleri kullanabilecekti, ilk alanlar Dara ile Michael oldu; bisikletleriyle etrafta dolanmaya başladılar. White'lann zaten bisikletleri vardı, Tommy Leonard'ın da, ama Maggie'nin yoktu. Ona da küçük bir tane bulundu. Grace ile Kerry de kendilerininkileri aldılar. Alışverişe birkaç kutu boya da dahil edilmişti. Bisikletlerin hepsi gökkuşağının renklerine bürünmüştü.

Çocuklar bedava bisikletlerini almaya gelip garajda boyarlarken Jack Coyne sık sık kafasını kaşıyıp durdu. Patrick O'Neill'in kendine bir iş ettiğinden kuşkulanıyordu. Adam otomobilini Jack aracılığıyla almamıştı. Tamamdı, istediği yere gitmek hakkıydı, ama ya bütün bu kırık bisikletleri başına yığması ? Kuramsal olarak sanki Coyne'a iş vermiş gibi görünüyordu. Ama gerçek farklıydı. Böyle oyuncaklı işlerden zaten para kazanılmazdı; üstüne bir de eski alışkanlıklarından vazgeçtiğini göstermek için Patrick O'Neill'den para isteyemeyecekti. Üstelik kasabadaki çocukların yansı bisikletlerini onun garajında boyamıştı.

Patrick O'Neill'in bu şekilde ona bir lütuf yaptığını düşünecek kadar aptal olduğunu sanmıyordu.

"Kimler bisiklet alabiliyor? Yalnızca on bir yaşındakiler mi?" Patrick saçları darmadağın, küçük, öfkeli oğlana baktı.

"Sen kimsin ?" diye sordu.

"Önemli değil" dedi çocuk. "Ben yalnızca denemeye değer mi, yoksa orada dayak mı yiyeceğim, onu öğrenmek istiyorum." Başıyla Jack Coyne'un garajını işaret etti.

"Herkes ne diyor?"

"Bay Coyne bir an önce gözünün önünden yok olmalarını istiyor. Peder Hogan ise önce ihtiyacı olanlara vermek gerektiğini söylüyor."

Patrick, "Ama hepimizin ihtiyacı yok mu ?" diye sordu.

"Ben de öyle dedim, ama insan bir rahiple tartışamaz ki."

"Biliyorum." Patrick çocuğa hak vermişti.

Küçük oğlan konuşmanın felsefi alanlara kaymasına hazır değildi.

"O halde kurallar nedir, Bay O'Neill?"

Patrick ondan hoşlanmıştı, sağlam basan bir ufaklıktı.

"Sen benim adımı biliyorsun, ben neden seninkini bilmiyorum?"

"Çünkü o zaman ikizler yüzünden bizim aileye çok fazla bisik-

let gittiğini söylerdiniz," dedi Eddie.

"Oh, anlıyorum, genç Bay Ryan."

"Artık faydası yok." Eddie ellerini ceplerine soktu.

"Sen bisiklete binebiliyor musun ?"

"Herkes binebilir." Eddie burun kıvırdı.

"Hayır, binemez. Haydi gel, seç bir tane. Eğer hiç yalpalamadan dümdüz bir yukarı bir aşağı gidebilirsen onu alabilirsin."

Eddie göz açıp kapayana dek gidip elinde bir bisiklet ve peşinde yarım düzine kadar çocukla geldi.

Patrick onun birkaç yanlış başlangıcın ardından binmesini seyretti. Eddie zafer kazanmış bir edayla geri geldi.

"Eee?" diye bağırdı.

"Hayır" dedi Patrick.

"Ne demek hayır? Düşmedim, değil mi?"

"Evet, ama yolun ters tarafından gittin, seni küçük aptal. Karşıdan birisi gelse ölürdün."

"Öyle şeyleri saydığını söylenmedin."

"Üzgünüm ahbap. Haftaya bir daha denersin. Aynı yer, aynı saat, yeni deneme."

Eddie ona sırıttı. Bu tip anlaşmalardan anlardı.

Grace O'Neill, Mountfern'in hayatta gördüğü en güzel yer olduğunu söyledi. Burada büyümüş oldukları için hepsi çok şanslıydı; burası büyülü bir yerdi sanki. Çocuklar bunu duyduklarında kurum kurum kurumlandılar. Grace gittiği yerlerle övünmüyordu. New York'un Mountfern'den daha iyi olduğunu söylememişti ve üstelik, onların yalnızca filmlerde gördüğü pek çok yere de gitmişti. Empire State binasını da, Broadway'i de biliyordu. Özgürlük Heykeli'ne tırmanmış, Brooklyn Köprüsü'nden geçmişti. Bunlar ancak onu sorguladıklarında ortaya çıkıyordu. Normalde o güne kadar evi olan yer hakkında pek konuşmuyordu. Hep gelecekten söz ediyordu. Annesinin ölmüş olduğunu biliyorlardı. Bu çok kötü mü diye sordular. Grace işin en kötü yanının yıllarca onun bir daha asla iyileşemeyeceğini bilmek olduğunu söyledi. Anneleri iyileşince neler yapacaklarını planlamaktan vazgeçmişlerdi. Ne zaman başladığını bilmiyordu; ama en kötüsü buydu. Öldüğü zamanı hatırlamak daha zordu; eve girip çıkan öyle çok insan vardı ki.

Bunlan anlatırken öyle üzgün görünüyordu ki, konuyu değiştirdiler. Maggie Daly onun Amerika'dan getirdiği elbiseleri görmek isteyince kızlar hep birlikte bisikletlerine binip bekçi evine

gittiler. Tommy Leonard, Michael Ryan ve Liam White elbise giymek için on kilometre pedal çeviremeyecek kadar büyük ve erkektiler. Ancak, kızlar gittikten sonra ortada, ırmağın kıyısında otururken bir boşluk hissettiler. Çağnlsalar da gidecek değillerdi belki, ama çağrılmış olmayı isterlerdi doğrusu. Kızların hiç gitmemiş olmasını da tercih ederlerdi.

Kerry gelip oyunlara katılmadı. Onlar için çok büyüktü. Neredeyse yetişkin sayılan kız ve oğlanlarla köprüye gidecek kadar büyüktü o. Ama onlarla da takılmadı.

Grace onun tek başına bisikletle gezdiğini söyledi. Bir kilise harabesi bulmuştu ve orayı çok seviyordu. Kitap okumaya da alışkındı. Yatılı okula başlamadan önce hazırlık yapıyor, Rahip

Williams'tan Latince dersi alıyordu. Rahip bir Protestan'ın bir Ka-toliğe Latince öğretmesinin hayatın cilvelerinden biri olduğunu söylemişti: Latince Bay Williams'ın kilisesinde hiç kullanılmazken, yolun aşağısındaki Rahip Moran'ın kilisesinde bir tek o konuşuluyordu.

Fergus, Kate'e, "O'Neill'in çocuklan köyün efendileri gibi yayıldılar her yere" dedi.

Kate, "Ben de çok çabuk kusur bulurum, senden de çabuk, ama onlarda bir kusur göremiyorum" dedi.

"Oh, kibirli küçük kabadayılar" diye homurdandı Fergus. "Sanki buralann efendileriymiş gibi bisikletleriyle dolanıyorlar. Öyleler de tabiî. Burası onlann."

"Ah haydi, Fergus, en azından kasabanın yansı bisikletli artık. Bu da pek kötü bir şey değil."

"Hamelinliler de Fareli Köyün Kavalcısı için öyle demişlerdi birbirlerine: En azından hepsi dans ediyor ve bu da o kadar kötü bir şey değil."

"Tannm, Fergus, o talihsiz ailenin hiçbir şeyinden hoşlanmıyorsun sen. Cidden, çocuklar gülümserse kibirli oluyorlar, gülümse-mezlerse soğuk oluyorlar. Seni memnun etmek için ne yapabilirler?"

"Amerika'ya dönebilirler" dedi Fergus.

"Böyle aksi olduğun zamanlarda Eddie'den bile kötüsün. Neden bu kadar karşısın onlara?"

Kate pembe bluzu ve askılı kırmızı elbisesiyle pınl pınl, çok genç görünüyordu. Bluzu indirimden almış, elbise de Declan'ın doğumundan önceden kalmıştı. Hamile elbisesi görüntüsünü kal-

dırmak için siyah bir kemer takmış, çok şık görünüyordu. Fergus ona hayranlıkla uzun uzun baktı.

"Onlara karşı olmamın asıl nedeni senin işini elinden alacak ol-malan."

"Oh Fergus." Kate çok duygulanmıştı.

"Bana 'Oh Fergus' deme. Sen onlara iyi davranmaya devam et. Koynunda beslediğin o süslü yılanlara." Gürültüyle burnunu süm-kürdü. "O çocuklar senin çocuklannın mirasını ellerinden alana dek bekle bir. Bak bakalım o zaman neler hissedeceksin."

Kate söyleyecek hiçbir söz bulamadı.

"Bu o çocukların hatası değil ki" diye başladı.

Fergus mendilini katladı. "Çok haklısın. Kendimi yaşlı, aksi ve aptal hissetmemi sağlıyorlar. Senin çocuklarınsa... bilmiyorum, bana harika, büyüleyici duygular hissettiriyorlar."

"Gerçekten de öylesin" dedi Kate ve işine döndü.

6

Herkes Bayan Hayes'e Amerikalıların evde nasıl olduklarını soruyordu. Oraya bir ton para yatırmışlar mıydı? Nelerden konuşuyorlardı? Olive Hayes hiçbir zaman yeterince anlatmıyordu. Çok hoş insanlar, dedi, ince ve düşünceliler. Daha önce hiçbir evde çalışmamıştı; kendisi için de yeni bir deneyimdi. İnsanlar Bayan Hayes'in yetersiz bilgi verdiğini düşünüyorlardı. O, anlatacak hiçbir hikâyesi olmayan bir kadındı.

Olive Hayes aslında Yeni Zelanda biletinin parasını biriktiren bir kadındı. Bu küçük, rahat evde, Amerikalı ailenin yanındaki işini koruyacaktı. Küstah ve şikâyetçi Kerry'yi, oğluna söyleyecek hiçbir

söz bulamayan ve kızına hayran olan sabırsız babayı anlatmayacaktı. Grace hakkında söyleyecek hiçbir kötü söz olmamasına rağmen, ev dışında ondan da söz etmeyecekti. Çok hoş bir çocuktu; yardıma hevesli, öğrenmeye istekliydi. Kendi yatağım yapıyor, odasını toplu tutuyordu. Diğer çocukları eve çağırmadan mutlaka izin alıyordu. Kolaycacık gülümseyiveriyor, babasıyla ağabeyi arasında barışı korumak için cesurca uğraşıyordu. Bayan Hayes hiçbir zaman evlenip çoluk çocuğa karışmayı özlememişti. Ancak bazen, mutfakta Grace O'NeüTe bakar; onun tabakları kurulamasına yardım eder ve gününü nasıl geçirdiğinin hikâyelerini dinlerken iç çeken ve sert çizgilerle dolu yüzü yumuşak bir ifadeye bürünürdü. Grace O'Neill gibi bir kızı olsa ne iyi olurdu.

Kitty Daly o yazın hiç bitmeyeceğini sandı. Köprüdeki kalabalığın umursamaz davrandığı ve Maggie'nin tüm arkadaşlarının patavatsız, kötü davrandığı o bitmez tükenmez, sıkıcı yaz. Ancak Kerry O'Neill geldiğinde her şey değişti. Zaman zaman Daly'lerin dükkânına geliyordu. Kitty yazları dükkânda çalışmaktan nefret

eder ve normalde öyle surat asardı ki, anne babası onu tezgâh başında bırakmak istemezlerdi. Taşradan bir kız getirtmişlerdi ve bir de içeri mal taşıyan, siparişleri götüren Charlie vardı.

Kerry ilk uğradığında elini uzattı.

"Merhaba. Ben Kerry O'Neill" dedi sanki Kitty bilmezmiş gibi. Sanki kilometrelerce çevrede herkes bilmiyormuş gibi.

Kitty elini sıktı ve mırıldandı.

Sanki söylemesini beklemiş gibi, "Senin adın ne?" dedi Kerry.

"Kitty. Kitty Daly."

"Oh, burası sizin mi?" Temiz, pırıl pırıl dükkânda hayranlıkla göz gezdirdi. Bir bölümde kekler ve ekmekler, bir başka tezgâhta süt, tereyağı ve salamlar ve büyük tezgâhın arkasında diğer bakkaliye ürünleri.

"Evet, öyle." Kitty söyleyecek başka bir şey bulabilmeyi diledi, ama bulamadı. Bu muhteşem tipe hepsinin korkunç olduğunu düşündüğünü belirtmek için omuz silkti. Onu zavallı bir taşralı olarak düşünmesindi. Ama o'burayı bu kadar korkunç görmüyor gibiydi.

"Çok güzel bir dükkân" dedi. "Burada çalışmaktan hoşlanıyor olmalısın. Gurur duyuyorsundur herhalde."

Kitty tavrını tümüyle değiştirip gururunu ifade etmek üzereydi.

Ama annesi daha önce davrandı. "Oh, bizim bayan Kitty dükkâna el atana kadar kuzgunlar ağarır."

Kitty'nin yüzü kıpkırmızı kesildi, ama Kerry hemen anlamış göründü.

Neşeyle konuşmasına rağmen onun gözlerinin içine bakarak, "Ben de öyleyimdir" dedi. "Babamın oteliyle çok ilgileniyorum, ama o benim yalnızca dalga geçtiğimi sanıyor. Ama öyle değil, değil mi?"

"Hayır, değil." Kerry O'Neill'in parlak mavi gözleri onunkilere biraz daha takılırken Kitty Daly heyecandan ne diyeceğini şaşırmıştı. Delikanlı bir paket çikolata alıp gitti. Kitty onun rahat rahat Bridge Street'ten aşağı yürüyüp Leonardlann dükkânına girmesini seyretti. Arkasından koşup biraz daha konuşmamak için kendini tuttu. Onu yine görecekti. O sonsuza dek buradaydı. Ve Kitty'den hoşlanmıştı. Bunu belli etmişti. Kitty annesinin ona baktığını görüp hemen suratını astı.

Bayan Daly bezgin bir ifadeyle, "Sanırım şimdi de kafayı ona takacaksın, bu sefer de buna katlanmamız gerekecek" dedi.

Kitty, "Büyüklerin bu kadar acıklı, hastalıklı düşünmeleri çok acı" dedi ve Rosemarie'nin Kuvaför Salonundaki Bayan Walsh'a

çok iyi davranmaya karar verdi. Belki ona ucuz bir saç modeli yapabilirdi.

Grace O'Neill balık tutmayı çok istediğini söyledi. Gerçek bir balık tutacak, sonra pişirip yiyecekti. Daha önce tanıdığı hiç kimse böyle bir şey yapmamıştı. O, Mountfernli çocuklara hayatı olduğundan çok daha ilginç gösteriyordu. Her şeyi seviyordu. Parkta filan değil de kendi köylerinde, kendilerine ait bir ırmağın olmasının harika olduğunu söylüyordu. Herkesin ismini bilmek de çok güzeldi. Grace "Günaydın Bayan Williams; Merhaba Bay Slat-tery; İyi günler Peder Hogan" demeye özen gösteriyordu. Amerika'da insanın tanıdığı biriyle hiç karşılaşmadığını ve kimsenin de sizi tanımadığını söylüyordu. Diğerleri de istemeye istemeye bunun iyi bir şey olduğunu kabul ettiler. Grace gelmeden önce insan ne yapsa, nereye gitse bütün köyün meraklı bakışlarını üstünde hissetmesinin çok sıkıcı olduğunu düşünürlerdi. Bunu olumlu bir şey olarak görmek zordu.

Ama balık tutmak. Bu, kızların karışmadığı bir şeydi.

Maggie Daly, "Hoşuna gitmeyecektir. Balıklar sudan çıkartıldıklarında berbat görünürler" dedi.

Jacinta White, "Ağızlarının kenarında kan olur hep" dedi.

Maggie belki de anlayış göstererek, "Gözleri de korku doludur" dedi. Kendi gözleri genelde korkudan iri iri açılırdı.

Jacinta, "Hem öyle kıvranıp debelenirler ki, onları geri atmak istersin" dedi.

"Ama zavallı ağızlan yırtılmıştır artık." Maggie kararın büyüklüğü karşısında şaşırmıştı. "O yüzden neyin en iyisi olduğunu bilemezsin; onları hemen öldürüp işi bitirmek mi, yoksa çenelerinin yarısı yokken onlan suya geri atmak mı?"

Dara'nın söze karışmamış olması olağan değildi.

Sonra konuştu.

"Bence bunlar duygusal saçmalıklar. Grace balık tutmak istediğini söylüyorsa, tutmalıyız bence. Ne de olsa, hayatımız boyunca ırmağın kenarında yaşadık ve daha önce hiçbir itirazımız olmadı..."

Grace ona minnet ve hayranlık dolu bir bakış fırlattı.

Maggie, "Ama biz kendimiz hiç yapmadık..." diye söze başladı.

Dara kesin bir ifadeyle, "Çünkü cesaretimiz yok" dedi ve kızların balıkçılığı başladı. Olta alacaklardı. Michael çok iyiydi, onlara gösterirdi.

Jacinta, "Michael peşlerine takılmamızı istemez" dedi.

Grace o kendinden emin gülümseyişiyle, "Bize nasıl yapılaca-

ğını göstermekten kaçınmayacağından eminim" dedi.

Michael, Grace'e nasıl yapılacağını göstermekten kaçınmadı ve ikizinin de birdenbire balık tutmakla ilgilenmesine memnun oldu. Tommy Leonard ile Liam White da yardımcı oldular.

İğneler ile yemlerin üstüne eğildiler. Maggie Daly midesi altüst olsa da, kendini zorlayarak kurtçuk dolu kavanozlara baktı. Michael kurtçuğu yalnızca bir kenarından takmak gerektiğini, böylece suyun içinde kımıldanmaya devam edip balıkların onu canlı sanarak atılacaklarını söyledi. Başka yemler de vardı: hamur haline getirilmiş ekmek ya da kırıntılar. Maggie bunlarla yetinip yetinemeyeceklerini merak etti, ama Michael, Tommy ve Liam kurtçuk ile solucanları da kullanmak gerektiğini söylediler.

Jacinta kurtçuk kancaya takılırken midesinin bulandığını söyledi. Ancak Grace ile Dara gözlerini

kaçırmadan baktılar. Maggie de derin bir nefes alıp baktı ve ne midesindeki bulantıdan, ne de bunun aptalca bir heves olduğu düşüncesinden hiç söz etmedi. Çok geçmeden bunu atlatır ve yine eskisi gibi olurlardı. Grace'in Protestan mezarlığındaki mezartaşlanna bakmaktan hoşlanmasını umuyordu, ama herhalde bunu çok erkenden önermek de doğru değildi.

Grace, Michael'ın barın gerisinde durduğunu söylediği oltalardan bazılarını denemek istiyordu. Neredeyse çay vakti gelmişti. Bir kararsızlık yaşandı. İkizler birdenbire sık sık yaptıkları gibi bakıştılar. Sanki aynı anda akıllarına bir şey gelmişti.

Dara "Çaya gelebilir mi diye soralım" dedi.

"Ben de onu düşünüyordum."

"Ama olmaz" diye karşı çıktı Grace.

"Olur, hem oltalara da bakabiliriz."

Grace kararlıydı. "Bayan Hayes benim çayımı hazırlamıştır. Hayır, ona haber veremem, çok ayıp olur. Ama belki babama bu akşam bisikletle yeniden gelip gelemeyeceğimi sorarım."

Karar verildi ve saat altı duasının canlan Mountfern'in dört bir yanından duyulurken evlerine gitmek üzere dağıldılar.

Maggie elleri ceplerinde River Road'da yürüyordu. Dara çaydan sonra yine gelmesini söylememişti ona. Michael da ona olta filan göstermeye hevesli değildi. Tommy Leonard ile White kardeşler neşeli neşeli konuşuyorlardı. Maggie'nin geride kaldığını ve çok suskun olduğunu fark etmediler.

Ancak ertesi gün annesi Maggie'yi çağırdı. "Hemen gel Maggie, arkadaşın geldi."

Arkadaş deyişinde olağan olmayan bir şey vardı. Bayan Daly genelde Jacinta ya da Dara'nın geldiğini söylerdi ve gözlerini yuvarladığını hissederdiniz. Maggie merdivenlerden aşağı koşup dükkâna girdi.

Grace herkesle sohbet ediyor, kremalı keklerin nasıl bir hamurdan yapıldığını, eklerlerin içinde ne tür krema olduğunu soruyordu.

Bayan Daly, "Bir tanesinin tadına bakmak ister misin?" diye sordu.

"Hayır, sağ olun Bayan Daly, çok teşekkür ederim; yalnızca merak ettim, hepsi bu. Korkarım çok fazla soru soruyorum."

"Birinin bütün gün yarı uyuklamak yerine uyanık olduğunu görmek çok hoş." Maggie'nin babası pek takdir etmişti.

Maggie bej gömleği ve kahverengi şortuyla kendini pek perişan hissetti. Grace geniş beyaz yakalı san beyaz bir elbise ve minik san ayakkabılar giymişti. Maggie kıskançlıkla, bir düzine ayakkabısı olmalı, diye düşündü. Her giysisine uyacak bir tane.

Grace onun koluna girdi. Belirli birine değil, ama aynı anda herkese birden, "Şimdi gidebilir miyiz?" diye sordu. Grace başkalarını da nazik olmaya zorluyordu. Bayan Daly başını sallayıp gülümsüyordu. Bay Daly onlara iyi günler diliyordu. Charlie toplamakta olduğu kolilerin arkasından başını kaldırıp sırıttı onlara.

Bridge Street'e çıktıklarında Grace endişeyle Maggie'ye baktı. "Gelmem yanlış değildi, değil mi? Bana sözünü ettiğin o mezar-taşlannı göstermeni istiyordum."

"Evet, ama?.." Maggie şaşırmıştı. Kuşkusuz Grace yapacak bu kadar şey, buluşacak bu kadar insan ve o kancalara takılacak bu kadar çok kurtçuk varken yalnız onunla, Maggie'yle dolaşmak istemiyordu.

Ancak anlaşılan Grace'in istediği buydu işte.

"Lütfen, Maggie" dedi. "İsimleri ve insanların neler söylediğini görmek istiyorum."

Maggie hâlâ emin değildi.

"Balık tutmak..." diye söze başladı.

"Oh, onlara daha sonra katılabiliriz. Buraya gelirken Liam'la karşılaştım. Bir saat kadar sonra geleceğimizi söyledim."

"O ne dedi?"

"'Pekâlâ' ya da öyle bir şey dedi." Grace'in umurunda bile değildi.

Bisikletim Daly'lerin arka tarafında bıraktı ve ikisi kol kola Bridge Street'ten yukarı yürüdüler. Grace Garda karakoluna bir

göz attı. Neye benzediğini görmek için, dedi.

Çavuş Sheehan ona içeri gelip çevreye bir göz atmasını söyledi.

Grace merakla, "Burada hapisane hücreleri de var mı?" diye sordu.

"Burada yok, evlat." Çavuş ona sevgiyle baktı.

Seamus Sheehan'ın yalnızca oğullan vardı; bu ise güzel, ışıl ışıl bir kız çocuğuydu. Daly'lerin küçüğünün de neredeyse gözleri kamaşmış gibiydi.

"Suçlulan ne yapıyorsunuz peki?"

"Kasabadaki hapisaneye gidiyorlar. Eğer gözaltına alınmak istersen, arkada kocaman asma kilidi olan bir odam var."

Grace kıkırdadı. "Hayır, yalnızca etrafı tanıyordum."

"İyi yapıyorsun." Çavuş Sheehan bugün çok daha neşeli görünüyor, diye düşündü Maggie. Tıpkı babası, annesi ve gelip Gra-ce'e yeni evlerinin nasıl olduğunu sormayı, fazla rutubetli olmamasını temenni etmeyi iş edinen fizyoterapist Bayan Byrne gibi.

Grace mezarlara ve mezaftaşlanna bayıldı. Bir dahaki sefere bir defter getirip her şeyi not edeceğini söyledi.

"Biz tabiî buraya gömülmeyeceğiz" dedi öylesine.

"Hayır, biz Katolik mezarlığına gömüleceğiz," diye açıkladı Maggie. "Kalırsanız siz de öyle herhalde."

"Tabiî ki kalacağız, neden kalmayalım?" Grace bakımsız bir me-zann kenanna oturdu. "Hey, bu zavallı James Edward Gray için bir şeyler yapmalıyız. Yıllardır kimse yabanî otlarım yolmamış. Elbette kalacağız."

Maggie James Edward Gray'in mezanndaki kocaman kara hindibaları yolmaya yardım etti.

Alçak sesle, "İnsanlar burayı sizin için fazla sıkıcı bulup bulmayacağınızı merak ediyorlardı" dedi.

"Tannm, hiç de değil. Burası harika bir yer. Kalmamızı istiyor musun Maggie? Sen bizim gitmemizi istemezsin, değil mi?" Grace'in güzel yüzü asılmıştı. Endişeli görünüyordu.

Maggie önceki akşam Fem boyunca eve yürürken neden bu kadar üzgün olduğunu ve neden O'NeiU'lerin keşke hiç gelmemiş olmalannı dilediğini hatırlamıyordu.

Grace O'Neill'in endişeli mavi gözlerine baktı ve yüzüne yayılan kocaman bir gülümsemeyle, "Elbette sizin gitmenizi istemiyoruz; burada olmanız çok güzel" dedi. Sözlerinde samimiydi.

Bu konuda yalnızca o an değil, uzun bir süre daha içtendi. Yaya köprüsünde onları bekleyen balıkçılara katıldıklan zaman bile.

Grace öylesine, "Kusura bakmayın" dedi. "Maggie'yi bana me-

zarları göstermeye sürükledim. Haklıymışsınız, çok güzeller. James Edward Gray'i biraz toparlamaya çalışacağız."

Dara, "O nerede? Duvara yakın köşede değil mi?" diye sordu.

Maggie rahat bir nefes aldı. Dara, Maggie'nin Grace'i alıp götürmesine hiç de kızmamıştı. Dara gibileri kızmaz, dedi kendi kendine. Yalnız kendisi gibi kötü insanlar kıskanır, sahip çıkar ve sıkılırdı. Grace Michael'a oltalara yem niyetine dün konuştuklan o ekmek parçalannı takıp takamayacaklannı soruyordu; ekmek kabuklarından yemlerle öğrenmek daha kolay olabilirdi, kurtçuklara da daha sonra geçebilirdi.

Dara hayal kırıklığına uğramıştı. Elinde kancalara takılmak üzere bir kavanoz kurtçuk vardı. Ancak Michael, Grace'i haklı bulmuştu; en iyisi kullanması daha kolay olduğundan, öncelikle bu tipe alışmaktı.

Grace, Maggie Daly'ye gülümsedi. İşler göründüğünden çok daha kolay, diyordu sanki.

Kitty Daly Bayan Ryan'ın bir yetişkin olarak hiç de fena olmadığını düşünüyordu; en azından kendi annesi gibi fanatik dinci değildi. Biraz konuşulabilecek bir kadındı.

"Sizce biraz barda çalışabilir miyim, Bayan Ryan?"

"Olmaz Kitty, kusura bakma."

"Neden olmaz?"

"Çok gençsin. Bir neden bu. Kimseye ihtiyacımız yok. Bu da bir başka neden."

"Neredeyse on beşimdeyim. Pek de genç sayılmam."

"Biliyorum." Kate iç çekti. Bütün bu surat asmaları ve inatçı tavırları herhalde kendi Dara'sıyla da yaşayacaktı. "Ama barda çalışmak için yine de çok gençsin. Sanırım aptalca bir soru olacak, ama neden kendi dükkânınızda çalışmıyorsun?"

Kitty'nin yüzüne bir bakış fırlatınca gerçekten çok aptalca bir soru olduğunu anladı. Kız üzülmüştü.

"Özel bir iş için para mı gerekiyor?"

"Evet."

"Belki istediğini elde etmenin başka bir yolunu arayabilirsin. Mesela, giysi istiyorsan, kendin dikebilir misin acaba?"

"Saç, Bayan Ryan."

"Saç mı?" Kitty Daly'nin saçları bukleli, hatta kıvırcıktı. Çocuğun saçında dikkat çekici bir çirkinlik yoktu. Temiz ve düzenli, kızılımsı kumral renkteydi.

"Evet, iyi bir kesim çok fark eder ve Bayan Walsh her şey bir

yana, saç kesmeyi çok iyi biliyor."

Kate bu sözü duymazdan geldi. Bu inatçı kızla bir tartışmaya girmenin âlemi yoktu.

"Onunla bir anlaşma yapabilir misin? Mesela iki haftalığına yerlerdeki saçları süpürürsen, insanlara çay yaparsan, havluları asarsan, o da ücretsiz saçını kesmez mi?"

Kitty bu öneriden pek hoşlanmadı.

"Pek eğlenceli olmaz."

"Hayır, ama kabul ederse saçını kesebilir."

"İki hafta çok uzun bir süre."

"Öyle. Sanırım değer mi, değmez mi, önce ona karar vermelisin."

Kitty biraz düşündü. Bayan Ryan çoğunun annelerinden daha iyiydi. Saçın böyle de güzel, ya da ben senin yaşındayken berbere gitme imkânım yoktu, gibi laflar etmiyordu. Sorunu iyice bir düşündü.

Gönülsüzce, "Evet, bir deneyeyim" dedi.

"Kitty."

"Evet, Bayan Ryan?"

"Bir ipucu ister misin?"

"Pekâlâ."

"Senin yerinde olsam, Bayan Walsh'a hem onun kendi saçlarını, hem de insanların saçını kesişini çok beğendiğimi ve bir teklifte bulunmak istediğimi söylerim. Ben olsam çok kibar davranırdım, çünkü Bayan Walsh aynı anda pek çok şeyi düşünen, çok meşgul bir kadın ve herhangi bir teklif hoş bir şekilde sunulmadıkça gözardı edebilir." Kate Ryan Kitty'nin hemen savunmaya geçtiğini gördü ve ekledi: "Demek istiyorum ki Kitty, eğer kafanı tıraş edip üstüne de İrlanda bayrağını çizsen bile umurumda değil. Bence saçların böyle de güzel, ama iyi bir kesimin daha iyi biçimlendireceği hakkındaki sözlerine katılıyorum. O yüzden, bu tavsiyemi ister kabul et, ister etme. Artık işime dönmeliyim."

Kitty ona teşekkür ederken biraz daha gevşemişti. Aslında iyi bir fikirdi. Hemen gidip Bayan Walsh'a soracaktı. Bayan Walsh'ın para için erkeklerle yattığını düşünün bir. İnanılır gibi değildi, ama yaptığı da buydu işte. Herkes biliyor, ama kimse pek söz etmiyordu. Erkeklerin Bayan Walsh kadar yaşlı

biriyle yatmasını akıl almıyordu.

Kerry O'Neill yeni okuluyla ilgili fazla umut beslemiyordu. Babasıyla pek de tatmin edici olmayan bir ziyarette bulunmuştu ve

Peder Minehan tamamlanması gereken bazı çalışmalara dikkat çekmişti. Kerry on beşinde olduğuna göre, bu aşamada irlanda dilini öğrenmesinin pek olası olmadığını kabul etmişti ve kendisinden yalnızca İrlanda'yla ilgili konularda genel bir izlenim edinecek kadar dil bilgisi beklenecekti.

Peder bembeyaz, ciddi, sinirli gülümseyişi olan, soğuk bir adamdı. Kerry'nin babasına birden fazla kez son derece tanınmış okulun geniş çaplı ve pahalı bir yeniden yapılanma programı nedeniyle mali sıkıntıya düştüğünü ifade etmeyi başarmıştı. Eninde sonunda kasabayı zor durumda bırakacak olan bir inşaat fonu vardı; bu yıl yine aidattan artıramamışlardı ve bu yüzden çoğunlukla ihtiyaç zamanında birilerine yardım edebilecek gücü olan şanslı ailelerin cömertliğine güvenmek zorundaydılar.

Kerry görüşmenin büyük bölümünde sessiz ve saygılı durmuştu. Daha ilk başlarda Peder Minehan'ın sempatiye tepki vermediğini fark etmişti. Eski binaları hayran hayran dolaştı ve orijinal binayla tarikatın onu ilk kurduğu dönem hakkında akıllı sorular sordu.

"Yalnızca yüz yıl oldu. Eski vakıflarımızdan biri değil" dedi Peder Minehan alıngan bir ifadeyle.

Kerry gülümsedi: "Unutmayın ki ben Amerika'dan geliyorum. Bu bana çok eski gibi geliyor" dedi.

Peder Minehan o zaman yumuşadı. Kerry doğru sözü söylemişti.

Otomobilde dönerlerken babası Kerry'ye baktı.

"İyi hallettin, evlat. Tam bize göre bir din adamı, değil mi?"

Kerry babasının erkek erkeğe havasını paylaşmadı. "Bence fena değildi. İşini yapmaya çalışıyor."

Patrick'in canı sıkılmıştı. "Ne demek istiyorsun, işini yapmaya çalışıyor diye?"

"Öyle işte. Bana, bu çok bilmiş küstah Amerikalı'ya haddimi bildirmesi, beni biraz ezmesi gerekiyor. Binayı yaptırmak için seni biraz yolması gerekiyor. İrlanda asıllı Amerikalı: parası aklından çoktur, bir çek imzalatalım."

Patrick içten bir kahkaha attı.

"Onu tanıman çok sürmemiş. Yine de, okulun adı çok iyi. İrlanda'nın en iyi okullarından biri olarak biliniyor."

Kerry başını çevirip camdan dışarı baktı. Babasının şimdi ne söyleyeceğini ve nasıl bir ses tonuyla söyleyeceğini biliyordu. Patrick ilköğretimde çok zayıf bir eğitim aldığını ve yirmi yaşındayken okula dönüp okuma yazmadan sonrasını tekrar öğrenmek zorunda kaldığını söyleyecekti. Bunu sık sık anlatırdı. An-

cak, hiçbir zaman beklediği karşılığı alamazdı. Kerry O'Neill bir kez bile bunun hiç fark etmediğini, babasının yine de çok başarılı olduğunu söylememişti. Hiçbir şey söylemezdi.

Grace ise okula başlamayı iple çekiyordu. Onun için farklıydı, dedi Kerry'ye; o bütün arkadaşlarını zaten tanıyordu. Dara, Mag-gie ve Jacinta'yla aynı sınıfta olacaktı. Ona okulun en kötü yanlarını anlatmışlar, Rahibe Laura'yı nasıl atlatacağını söylemişlerdi. Grace'in İrlanda dilini öğrenmesi gerekecekti ve Rahibe Laura dönem başlamadan önce alfabeyi tanıyıp birkaç sözcük öğrenmesini önermişti.

Arkadaşları çok yardımcı olmuşlardı, ama bir yandan da oğlanlar ona eğer Dara ne anlama geldiğini söylemese, kolaylıkla kul-lanıvereceği kaba bir cümle öğretmişlerdi. Lacivert üniforması kentten

alınmış, diğer kızların renklerini solduran ve son derece sıkıcı görünüşlü düz etekle açık mavi gömlek bile onun sağlıklı güzelliğini solduramamıştı. "Lacivert bir de kurdele alıp altın buklelerini toplamıştı.

Okul çantasıyla ağabeyinin önünde dolandı.

"Nasıl görünüyorum?"

"Harika." Aklı başka yerdeydi.

"Çok teşekkürler."

"Hayır, ciddiyim, gerçekten harikasın. Yaşından büyük görünüyorsun."

"Bunun içinde mi?" Grace inanamıyordu.

"Evet, buradaki diğer bütün bebeklerden daha yetişkin görünüyorsun. Bu oğlanların başka kaba sözler söylemesine izin verme. Duyuyor musun?"

"Oh, Kerry, onlar kaba sözler söylemiyordu. Tommy, Liam ve..."

"Bir daha olmasın."

Grace ona anlattığına pişman oldu. Ne kadar komik olduğunu anlamamıştı.

Ağabeyini sakinleştirmek için "Peki, peki" dedi.

"Senin annen yok Grace ve baban da kendi dünyasında yaşıyor. Birinin sana göz kulak olması gerek. Bu yüzden söyleniyorum yaşlı bir ayı ya da tavuk gibi... hangisi dırdır edip telaşlanıyorsa."

"Tavuk sanırım." Grace güldü ve ağabeyine koşup sarıldı. "Tavuklar telaşlıdır. Ayılar kucaklar. Bana çok iyi davranıyorsun Kerry."

Kapı açıldı ve Patrick içeri girdi.

"Bu yeni üniforman mı? Çok güzel görünüyorsun, gerçek bir okullu gibi." Patrick hayran olmuştu.

Grace kollarını ağabeyinin beline dolamıştı.

"Kerry beni yola getiriyor ve okula gitmek konusunda iyi tavsiyelerde bulunuyor."

Patrick memnun oldu. Çocuklann kendi başlarına ne konuştuklarını çoğu zaman merak ederdi. Hallerinden memnun görünüyorlardı.

Kerry, Grace'in de fark ettiği küstahça bir ses tonuyla, "Birinin onu uyarması gerektiğini düşündüm," dedi. Grace endişeyle ağabeyine baktı ve kollarını indirdi.

"Güzel." Patrick rahatlamıştı. "Bunu senin yapmana memnun oldum. Korkarım siz ikinize olan inancım çok fazla; sizin doğuştan her şeye sahip, her şeyi yapabilecek durumda olduğunuza inanıyorum. Sanırım sizi yeterince uyarmıyorum ben."

"Bu fena bir şikâyet değil ama, baba." Grace yaklaşan olay her neyse, kaçınmak için telaşlandı.

Hızlı hızlı konuşuyordu. "Öyle çok insanın ana babalarından şikâyet ettiğini duyuyorum ki. Şunu yap diyorlar, bunu emrediyorlar. Sen olduğun gibi kal. Tommy Leonard babasının gece gündüz tepesinde olduğunu söylüyor."

Kerry, "Ama onun ağzını bozmamasını sağlayacak kadar değil," dedi.

Grace birdenbire kendini bitkin hissetti. "Bak, siz istiyorsanız münakaşa edin, ben burada durup konuşmaya devam etmeyeceğim. Yatmaya gidiyorum."

Yüzündeki pırıltı solmuştu. Babası da, ağabeyi de çok üzüldüler.

Kerry, "Ben münakaşa etmiyordum Grace, gerçekten" dedi.

"Dinle beni tatlım, ben kimseyle münakaşa etmem, bu gece olmaz. Seni İrlanda'da manastır okuluna gitmek üzere giyinmiş görmüşken. Kalbim öyle dolu ki Grace. Öyle çok isterdim ki..."

Ne istediğini biliyorlardı. Babalan annelerinin hayatta olmasını diliyordu. Ama söylemedi. Yalnızca her şeyin farklı olmasını dilediğini söyledi.

Grace Mountfern'de yaşayan ve aynı sınıfta okuyacağı kızla-nn çoğuyla tanışmıştı. Ancak, kasabanın dışından gelenler de çoktu. Yeni geleni gördüklerinde gözleri kamaştı. Önce pınl pı-nl, yepyeni bir kurdeleyle topladığı altın bukleleri omuzlanna dökülen bu yeni kızı görüp kıkırdadılar. Amerikan aksanını du-

yunca da birbirlerini dürttüler.

Rahibe Laura törende küçük bir hoş geldin konuşması yaptı ve Mountfern Manastın'ndaki kızlann hep olduğu gibi, aralanna yeni katılan yabancıyı iyi karşılayıp kendini evinde hissettireceklerini bildiğini söyledi. Dara Grace'e tüm bunlann saçmalık olduğunu fısıldadı. Daha önce aralanna hiçbir yabancı

katılmamıştı. Grace ilkti. Maggie Grace ile Dara'nın güldüğünü gördü ve kendisinin olaylann dışında bırakıldığı duygusunu yenmeye çalıştı.

Rahibe Laura yeni başlayan okul yılı hakkında konuşuyordu. 1962-63'ün hep birlikte, derslerine çok çalışarak unutamayacak-lan bir yıl olacağından emindi. Bu yıl genel sınavlara girmeyecek olanlann bile Mountfern Manastın'nda uzun yıllar efsane olarak anılacak kadar çok çalışacaklannı umuyordu. Rahibe Laura kardeş okullann Mountfern'in henüz elde edemediği basanlarla tanındığını söyledi. 1962-63'ün bütün bunlann değiştiği, akıllann-dan saçmalıklan çıkartıp bilgi güneşinin aydınlığına çıktıklan yıl olmasını diledi.

Lacivert üniformalarıyla orada durdular. Kitty Daly yeni saç sti-liyle çok güzeldi, Kerry O'Neill ona "Hoş görünüyorsun" demişti. "Sende bir değişiklik mi var?" Hep birlikte yeni dönemin başlangıcı için bir ilahî söylediler. Kitty aklındaki bütün saçmalıklan silip atmış, tüm dikkatini Kerry'nin bir hafta daha yatılı okuluna gitmeyecek olmasına yoğunlaştırmıştı. Grace ayak altından uzakta, okulunda olacaktı. Kitty hastaymış gibi yapıp eve giderse daha okulun ilk gününden numara yaptığından kuşkulanmazlardı. Sonra Grange'a kadar yürüyebilir ve o yaşlı cadı Bayan Hayes kuşkulanmazsa, belki Kerry'ye de rastlayabilirdi. Rahibe Laura haklıydı; insan yılı nasıl sürdürmeyi istiyorsa öyle başlamalıydı.

Dara da ilahîyi heyecanla söylüyordu. Ne de olsa, Fernscourt'ta-ki tüm değişikliklere rağmen, çok güzel bir yaz tatili olmuştu. O ve Michael dün gece pencerenin önünde otururlarken Fernscourt'ta-ki eski odaları gibi, gidecek bir yerleri olmasını dilemişlerdi. Ancak, içlerinden hiçbirinin artık gidip harabelerde oynamak istememesi garip değil miydi? Yalnızca tek bir kez Grace'le gitmişlerdi ve hayatlarının başka bir dönemine ait bir yere gitmek gibi olmuştu. Bay O'Neill orada oynamaya devam etmelerini söylemişti, ama her şey değişmişti artık; öncelikle bisikletleri vardı ve sonra, balık tutuyorlardı. Yanlarında Grace kadar hayat dolu birinin olması da harikaydı. Maggie iyi bir arkadaştı, ama çok pısınktı, hep bir şeylerden, birinin karşı çıkmasından ya da rahatsız olmasından korkuyordu. Grace'in dünyada hiçbir korkusu yoktu. Harikaydı.

Rahibe Laura Efendimiz, Meleklerin Kraliçesi ve Denizlerin Yıldızı ilahîlerini söyledi ve neden Grace O'Neill'in okula uygun giyinmiş olmadığı izlenimini edindiğini düşündü. Çocuk lacivert üniformasını giyiyordu; yüzünde makyajdan eser yoktu. Kulakları delik değildi ve kocaman halka küpeler takmamıştı. Lacivert kazağının altından belli olacak göğüsleri yoktu. İlahîyi diğerleri kadar heyecanla söylüyordu. Peki onu on iki yaşında değil de, çok daha gelişmiş gibi gösteren şey neydi? Rahibe Laura adil bir kadın olduğunu düşünürdü. Sırf güzel bir yüzü, güneş yanığı teni ve altın saçları olduğu için çocuğa mantıksız bir tepki duyuyor olmamayı diledi.

Jacinta White Maggie Daly'yi dürterek neden söylemediğini sordu.

Maggie "Özür dilerim" diye fısıldadı ve ilahîye katıldı.

Jacinta'nın içi rahatlamıştı. Maggie'nin sanki bir şeye üzülüyor-muş gibi, çok endişeli göründüğünü düşündü. Ama tabiî Maggie çoğu zaman öyle görünürdü.

Fergus Slattery yaşlı Bay Johnson'la bir satış işini görüşmek için Grange'a uğradı. Anlaşılan Patrick O'Neill Johnson'lara ait küçük bir manej ve atları o tarladan Johnson'lann arazilerinin gerisindeki anayola götürüp getirme hakkı için çok cömert bir teklifte bulunmuştu.

"Ben bir kusur göremiyorum, ama Amerikalı emin olmak için bir avukatın gözden geçirmesini söyledi; işte böyle Fergus. Seni buraya kadar getirdiğim için üzgünüm, belki baban gelir de biraz sohbet ederiz diye düşünmüştüm."

"Ciğerlerini üşütmüş, Bayan Purcell onu dışarı bırakmıyor. Babam da eğer orada daha fazla tutulacak olursa mahkemeden celp çıkartacağını söylüyor." Fergus dalgın dalgın konuşarak elindeki kâğıtlara bakıyordu. "Bu adam o tarlayı niye istiyor?"

"Bunu sana söyleyemem, kesinlikle olmaz. Marian adamın bunu bizim nakit sıkıntımızı bildiği için, cömertliğinden yaptığını söylüyor. Biraz badana yaptırmak istedik ama bugünlerde çok pahalı."

"O tarla işinize yarıyor mu?"

"Hiç de değil, yalnızca baş belası. Çitlerle duvarlar zaten yıkılmış ama buralarda bir yerde onları yaptıracağını da söylüyor, değil mi?"

Fergus onu okuyordu. "Evet, sığırların, sürülerin ve atların korunması için alçak duvarlar ve yapılar yaptırabilecek. Sanırım is-

tediği de bu zaten; size rakip ahırlar kurup kalan son işinizi de elinizden alacak."

"Sanmam." Bay Johnson iyimserdi. "Bizimle atlarımızı kullanmak için anlaşma imzaladı, hatta yeterli sayıda konuğu olmama ihtimaline karşı avans bile ödedi. O bizim kurtarıcımız olacak, Fergus. O harap ev için de büyük kira ödüyor. Hem de biraz toparlamamız gerektiğinden, bir yıllık peşin verdi."

Fergus, "Toparlamak mı? Duyduğuma göre neredeyse yepyeni bir ev yapmışsınız" diye terslendi.

"Onunla ne sorunun var evlat?"

"Güzel soru Bay Johnson, tam da yerinde. Şimdi bütün bu konuşmalara son verip şu belgeyi okuyayım."

Fergus gayet dürüst bir avukatın kaleminden çıkmış, düzgün satış sözleşmesini okudu. Bay Johnson eğer satmaya istekliyse, sözleşmede hiçbir kusurun olmadığını ve fiyatın da bölgedeki dönüm fiyatından oldukça yüksek olduğunu istemeyerek de olsa kabul etti.

Fergus son bir çabayla Bay Johnson'a Patrick O'Neill'in kalbinin iyiliği ve onlara evi yenileme parası sağlama arzusunun dışında, bir işadamının birdenbire o tarlaya teklif vermesinin nedenini sordu.

Bay Johnson'un sakin yaşlı gözlerinde şaşkınlık belirdi.

"Elbette bir nedeni var, Fergus. Kendisi de at besleyebileceği bir yer arıyor. Varsayalım Marian'la araları açıldı; diyelim ki Marian ona göz koyduğunu fazlaca belli etti ve o da istemedi. O zaman eğer konuklarına binicilik dersleri, midilli gezintileri, av, vesaire vaat ediyorsa, o halde yedek bir planı olmalı. Kendini sağlama alması gerekli."

Fergus böylesine ileri görüşlülük karşısında şaşırmıştı.

"Marian da olayı böyle mi görüyor?" diye yutkundu.

"Haydi, haydi Fergus, kadınlar hiç işleri olduğu gibi görürler mi? Sen hiç romantik günlerden, metrelerce tülden ve düğünden ötesini gören bir kadına rastladın mı? Bırak öyle kalsınlar, kimseye bir zararları yok."

Fergus ürperdi. Satış sözleşmesini imzaya hazırlarken kendini sanki insanlann geleceği üzerinde tanrıcılık oynarmış gibi hissetti.

Olive Hayes her ay Yeni Zelanda'daki kız kardeşine uzun bir mektup yazardı. Bir kopyasını da saklar, kardeşinin de büyük olasılıkla öyle yaptığını düşünürdü. Böylece yıllar içinde birbirlerine anlattıkları küçük olaylara değinebilir ve ne kadar önemsiz olur-

sa olsun, hiçbir şeyi unutmazlardı. Bayan Hayes her an ölümü beklenen yaşlı başrahibenin sağlığının, tam da halefi üzerinde az çok karar varılmışken birdenbire düzeldiğini biliyordu. Dünyanın öteki ucunda, South îsland'daki bir uçurumun tepesindeki bir manastırda yaşayan Rahibe Bernadette de O'Neill ailesini tanıyor, küçük Grace'in Mountfern'deki yaşamını nasıl neşeyle sürdürdüğünü biliyordu. Grace, Bayan Hayes'i genelde yalnızca çocukların velilerinin katıldığı, manastırdaki kermese bile davet etmişti.

"Reçelle kekleri yapmama siz yardım ettiniz. Sizin herkesten çok gelmeye hakkınız var" demişti.

Bayan Hayes çok memnun kalmış, ama haddini aşıp aşmayacağını düşünmüştü.

Çekinerek, "Acaba Bayan Johnson mı gelse?" dedi.

"Oh oh, hayır, çok teşekkürler" diye kıkırdadı Grace. "Aklına bazı fikirleri hiç sokmayalım Bayan

Hayes."

Olive bunu pek şirin bulmuştu. Kız kardeşine Patrick O'Neill'in yeniden Amerika'ya döndüğünü yazdı. O kadar yolu bazı insanların trene binip Dublin'e gitmesi kadar kolayca aşıveriyordu. Bayan Hayes onun Kerry yatılı okuluna yerleşene kadar beklediğini anlamıştı. Grace'e bakmak sorun değildi, ama Kerry zor olabilirdi.

Bayan Hayes önceki mektuplarının kopyalarına göz gezdirdi ve aynı izlenimi temmuz ayında, O'Neill'ler geldiğinde de aktardığını memnuniyetle gördü. Şimdi, beş mektup sonra, haklı olduğunu görmek ilgisini çekmişti.

Kate Ryan, Noel'de Slattery'lerin yazıhanesini çobanpüskülü dallarıyla süsledi. Mountfern'in her yanına kıyasla buranın ne kadar garip bir biçimde renksiz olduğunu düşündü. Kilisede dev bir beşik süslenmiş ve pencereye bir Noel mumu ile daha küçük bir beşik konmuştu. Yazdan beri ağzına damla içki koymayan Bayan Barry süslere özenle bakıyordu.

Leonard'ların kırtasiyeci dükkânı satılan kâğıt zincirlerle süslenmişti. Bayan Meagher hâlâ kocasının yasını tutuyordu, ama dükkânının vitrinindeki Noel paketlerine sarılmış broş ve küpelerinin arasına pırıltılar serpiştirmişti. Sinemada ışıkları yanıp sönen iki büyük Noel ağacı vardı. Declan Morrissey onlara bakınca başının ağrıdığım söylüyor ve her yıl bu komik Noel süslerini asarken sinemanın sigortalarını attırmayı başarıyordu. Daly'lerin dükkânında sarmaşık ve çobanpüskülü dalları şık bir biçimde örülüp kırmızı kurdelelerle tutturulmuştu. Anlaşılan Kitty yapmıştı bunları. Kitty her bakımdan bambaşka bir kız olmuş, bu eli-

şi süsleri yapmayı da durmadan okuduğu Amerikan dergilerinden görmüştü.

Postanede renkli kedi merdivenleri, Dünyada Barış yazılı kocaman bir pankart ve biri çıkıp da bu iyi niyet mevsimini yetimhaneye birkaç kuruş vermek için vesile olarak görürse diye bir kenara yerleştirilmiş bir bağış kutusu vardı. Dunne'ın barının camına kocaman plastik bir Noel Baba yerleştirilmişti. Yine toparlanıp Liverpool'a gitmenin eşiğinde olduklarından, başka süsler yapmaya gerek görmemişlerdi. Jimbo Doyle küçük evlerinin penceresine annesi için bir Noel ağacı yerleştirmiş ve epey dırdır dinledikten sonra ağacı minik lambalarla donatmaya razı olmuştu. Annesi kendi evleri çöplüğe benzerken, Jimbo'nun başkalarının evinde yaptığı işleri dinlemekten bıkıp usandığım söylemişti.

Garda Karakolu'nda Seamus Sheenan Mary'nin Dublin'e son gidişinde getirdiği süslere kuşkuyla baktı. Bunların Garda Sioc-hana Karakolu'nun duvarlarına uygun olup olmadığını bilemiyordu. Sanatsal görünüşlü kâğıttan kuşlar ve rengeyiklerinin üstündeki küçük deliklere ökseotu ve çobanpüskülü dallan takılmıştı. Bayan Sheenan çok kararlıydı. Dublin'deki en şık insanların evlerinde artık bu süslerden olduğunu bir dergide okumuştu ve insanlar ne kadar direnirse direnşin, Mountfern'e de biraz stil getirmekte kararlıydı.

Judy Byrne küçük evinde pencere önündeki çiçekliklerden ikisine çobanpüskülü ve minyatür Noel ağaçları dikmişti. İnsanlar ona bunun hem zarif, hem de neşeli göründüğünü söylemişlerdi. Patrick O'Neill özellikle gelip kendisini kutlamıştı. Judy'nin ısrarı üzerine de kalıp bir içki içmişti. Judy elinde tepsiyle yandaki Foley'in barına koşup Patrick için kocaman bir viski ve kendine küçük bir kadeh seriyle gelmişti.

Patrick'e evde içki bulundurmadığını söyledi. Bekâr hanımların her akşam belli bir saatte şişeyi açmalarının çok yazık olduğunu düşünüyordu. Bekâr hanımların çok dikkatli olmaları gerekirdi. Tabiî Marian Johnson'a bir şey demiyordu, zavallı Marian'ın otelde ortama uyması gerekliydi. Yine de bir tehlikeydi bu ve insan kolaylıkla kendini kaptırabilirdi.

Yolun karşısında Bay ve Bayan Wüliams evlerini çobanpüskülü ve sarmaşıklarla süslemişlerdi. Protestan kilisesi de az sayıda cemaati tarafından süslenmişti. Dr. White ile eşi ökseotu konusundaki bu saçma tartışma sona ermezse bu yıl süsleme yapmayacakları tehdidinde bulunmuşlardı. Jacinta tam kapmın üstüne koca bir buket ökseotu asmak istiyor; Liam ise evin yakınına bi-

le sokmamaya çalışıyordu. Daha önce böylesine uzun ve acımasız bir savaş olmamıştı hiç. Tommy Leonard ikisini dinlemenin sinemaya gitmekten bile iyi olduğunu söylüyordu. Dr. White sonunda mutfak kapısının üstüne küçük bir demet ökseotu asılmasını, bir daha da bundan söz edilmemesini söyledi. Eğer bu münakaşa yeniden başlarsa hem Jacinta, hem de Liam'ın 1962 No-eli'ni yalnızca süslemelerin değil; hiçbir hediyenin ve hindinin de olmadığı bir Noel olarak hatırlayacaklardı.

Bayan Purcell, Kate Ryan'ı elinde bir demet çobanpüskülü ve tutkalla bir iskemleye çıkmış görünce pek de memnun olmadı.

"Burada böyle bir âdet yoktur; Bay Slattery hiçbir zaman istemedi" dedi. Dudakları sert bir çizgi halini almış, yanaklarında kıpkırmızı birer leke belirmişti.

"Biliyorum, Bayan Purcell." Kate üzgünmüş gibi yaptı. "Aslında çok saçma ama çocuklar Coyne'un korusuna gitmiş ve üstü böğürtlen dolu harika dallar toplamışlar. Ben de düşündüm ki en azından... bilirsiniz, Bay Slattery kimseyi kızdırmak istemez... Noel ruhu içinde..."

Cümlelerin hiçbirini tamamlamadı ve Michael ile Dara'dan büyük bir koli bulup büroya, kendisine getirmelerini istediğini de söylemedi. Fergus'un İngiltere'deki kız kardeşi Rosemary'den gelen bir Noel kartı ve yaşlı Bay Slattery, Fergus ve Bayan Purcell'in karton şapkalarla küçük bir hindi sofrasında çekilmiş resimleri. Fergus kadar sıcakkanlı ve komik birisi için yeteri kadar neşeli değildi bile.

Fergus hem şaşırdı, hem de memnun oldu. O kentteki bölge mahkemesine, babası da belki değiştirilmesi düşünülen bir vasiyetname meselesini konuşmak üzere, ama aslında açılacak olan şişe uğruna eski bir arkadaşına gitmişti. Fergus çobanpüskülleri-ne keyifle baktı.

"Hiç bunları aşmazdık, çok güzel" dedi sadece.

"Annen hayattayken bile mi?"

"Pek değil. O hiçbir zaman pek sağlıklı değildi. Sendeki enerji onda yoktu."

Kate içinden bir adam ile bir oğlan için bir duvardaki resimlerin arkasına ya da bir kapının çevresine birkaç dal asmak için pek fazla enerji gerekmediğini düşündü. Ama hiçbir şey söylemedi. Grace O'Neill'in de aynı şeyi; annesinin hep sağlıksız olduğunu söylediğinden de söz etmedi. Onlarda da Noel süslemeleri olmazdı, annesi çok yorulurdu.

Fergus, "Sana bir armağanım var Kate" dedi. "Senin için bir şey almak çok zor; her şeyin var."

"Ben de senin için aynı şeyi düşündüm." Kocaman bir paket çıkardı.

Fergus, "Ne harika değil mi, her şeyi olan iki kişiyiz" diyerek önce onun hediyesini açmasını bekledi. Dublin'e günlük bir gidiş-dönüş bileti ve -biri Switzer, diğeri de Brovra Thomas için- iki hediye çekiydi. Bir de not vardı: "Bayan Kate Ryan bu kâğıdı patronuna gösterdiğinde kendisine hafta içi mesaisinden bir günlük izin verilecektir."

Kate kâğıdı sevinçle okudu.

"Ocak ayındaki indirimli satışlara gidersin diye düşündüm. O hediye çekleri de Grafton Caddesi'ne gidip güzel şeyleri görmeni sağlamak için. Clery'ye gidip ev eşyası almayacaksın ama." Kate'in sevinci karşısında neşesini saklamak için sertçe konuşuyordu.

"Her dakikasının keyfini çıkartacağım." Kate onu kucakladı. "Fergus, çok iyisin. Çok teşekkür ederim."

"Şimdi, bakalım sen bana ne verdin." Kutuyu açtı. Daniel Mac-lise'in kocaman, çiçekli resimleriyle süslenmiş, Moore's Melodi-es'in çok güzel bir baskısıydı.

"Thomas Moore'u sevdiğim söylediğini hatırlıyorum -o gün konserde, Michael'ın sınıfı adamın bazı melodilerini katlederken. Bundan hoşlanacağını düşündüm." Ona gülümsedi ve gözlerinin çok fazla parladığını görünce endişelendi. Fergus kendini toplayıp sakin bir sesle konuşmaya başlayana dek hızlı hızlı konuştu. "Kasabadan aldım. Gorman'ın kitapçısını bilirsin, onlara eski bir baskısını aramalarını söyledim ve bunu buldular. John ile ben de baktık. Umarım beğenirsin."

Fergus kendini toplamıştı.

"Bayıldım. Bayan Purcell'le babam bu Noel günü onları nelerin beklediğini bilmiyorlar. Buradaki bütün sarkılan dinleyecekler... Size gelip hepsini bir daha da söyleyebilirim."

Kate bunu söz olarak kabul ettiğini ve tutmasını bekleyeceğini söyledi. Fergus Slattery, Noel'de bir ara Moore kitabını yağmurdan ıslanmasın diye bir naylon torbaya koyarak River Road'dan yukarı yürüyecek ve Ryan'ın barında her kim varsa repertuvarın tamamını söyleyecekti.

"Herhalde bu sizin orayı boşaltmaya ve O'Neill elinizden almadan bütün müşterileri kaçırmaya yeter" dedi.

"Haydi Fergus, Noel'deyiz. Onunla uğraşmayı bırak. Hem John Ryan çoğu şeyde olduğu gibi haklı değil miydi? Bütün o konuş-

malanna ve planlarına rağmen orada daha tek bir taşı bile kaldırmadılar. Mountfem kadar ağır işleyen bir yerde o oteli açması sandığından çok daha uzun zaman alacak."

Kerry Patrick'in turizm kurulu ile görüşmeler için Dublin'e gitmek zorunda olduğu bir gün okuldan eve geldi. Trenden karşılanması gerekiyordu. Marian Johnson bu işi seve seve üstlendi. Patrick'in bu işi Brian Doyle'a vermeye çalıştığını, onun da ben şoför değil, inşaatçıyım dediğini duymuştu. İnsanlara iyilik yapabilse memnun olurdu, ama kendisinden sanki Fernscourt sözleşmesinde yer alıyormuş gibi, şoförlük yapması istenemezdi.

Patrick bu bakış açısına hak verdi ve özür diledi. Brian Doy-le'dan daha az gururlu ve daha az cesur pek çok insan bu taraflarda yıllardır görülen en büyük inşaat işini riske atmazdı. Ancak Brian oturup kimsenin kendisini olduğundan başka türlü görmesine izin verecek değildi. Patrick'e karşı bu sert tavrıyla kendi kendine bilebileceğinden çok daha büyük iyilik etmiş oldu.

Marian da memnun olmuştu. Gerçi Brian Doyle'un çıldırmış olduğunu düşünüyordu. Platformda durup inen yolcuları gözden geçirerek Kerry'yi beklemeye başladı.

Çocuk okulda biraz uzamış ve incelmiş gibiydi sanki. Okul ce-ketiyle son derece yakışıklı, elinde bavuluyla spor çantasını taşıyordu. Marian'a tatlı tatlı gülümsedi ve Grace'e bakındı.

Marian, "Evi Noel için süslemekle meşgul," dedi. "Aslında çocuğa arabada yer olmadığını

söylemişti. "Seninle evde görüşecek. Babanın da Dublin'e gitmesi gerekti. Sana çok üzgün olduğunu söylememi istedi."

"Eminim öyledir." Kerry kibar ve soğuk konuşuyordu.

"Ben de ikimiz otelde bir yemek yeriz diye düşündüm... birbirimizi tanırız biraz." Ona göz kırptı ama Kerry karşılığında göz kırpmadı.

Şaşkın şaşkın, "Biz birbirimizi zaten tanıyoruz, değil mi...?" dedi. "Siz Bayan Johnson'sınız... Grange'dan."

"Marian."

"Evet, öyle."

Hiç hoş değildi. Marian Grand ya da Central Otel'in masasında dirseklerine yaslanıp Patrick'in bu yakışıklı sarışın oğluyla yemek yemek istemişti. Şimdiyse her şey darmadağın oluyordu.

Kerry ona uzun uzun, dikkatle baktı. Sanki ne yapacağına karar verir gibiydi. Sonra, bir lambayı yakar gibi, çekiciliğini kullanmaya başladı.

"Pekâlâ Marian... eğer sana böyle diyebileceğimden eminsen, birbirimizi zaten tanımamıza rağmen seninle yemek yemek isterim. Çok iyi olur."

Central'a gittiler. Marian tanıdıklara el salladı, insanlar kafa kafaya verip onun genç bir delikanlıyla ne işi olabileceğini fısıl-daştılar. Domates çorbası, haşlanmış et ve lahana ile elmalı pasta ve dondurma yediler. Kerry ona biraz okulu anlattı. Babasından daha az söz ederken, Amerika'daki yaşamları konusunda hiçbir şey konuşmadı. Ancak, Mountfern'de olup bitenleri, Grace'in görünürde okulunu sevdiğini, pek çok küçük kızla arkadaş olduğunu öğrendi. Grace ile babası binicilik dersleri

alıyorlardı ve epeyce gelişme göstermişlerdi. Fernscourt'taki son arazilerin alımında bitmez tükenmez gecikmeler yaşanmıştı.

Marian birbirlerini tanıma vesilesi olacağını umduğu yemekte durmadan konuştu ve bir saat içinde kendini Kerry'ye üç farklı yaşta tanıtmayı başardı. Yemek devam ettikçe gençleşiyordu. O'Neill'lerin Noel yemeğinf kendi başlarına, ailecek yeme fikirlerini hiç kabul edemediğini söyledi. Ona ve babasına katılmalıydılar, başka insanlar da olacaktı; hoşlanacakları hoş insanlar, hatta bir tanesi aristokrat olmasına rağmen son derece doğal ve iddiasız biriydi. Herkes gibi.

Marian dönüş yolunda Kerry O'Neill'i hiç tanımadığını, ama onun kendisi hakkında bilinecek hemen her şeyi öğrendiğini düşündü.

Onu evde indirir ve Kerry kibarca teşekkür ederken, "Baban Dublin'den dönünce uğrarım" dedi.

"Neden?" Delikanlı son derece kibardı.

"Eh. Yani. Sağ salim dönüp dönmediğini görmek ve seni karşıladığımı bildirmek için."

Kerry ona gözlerini hiç kaçırmadan, dosdoğru baktı.

Marian boş boş, "Ya da belki yarın uğrarım... bir ara" dedi.

Grace'in koşarak evden çıkıp Kerry'ye sarıldığını gördü.

"Nerelerdeydin? Bayan Johnson benim gelemeyeceğimi söyledi. Saatlerdir yolunu gözlüyorum. İçeri gel ve her şeyi anlat, seni çok özledim..."

Evin kapısı arkalarından kapandı. Marian mutfakta bulaşık yıkamakta olan Olive Hayes'in uzun, sert

yüzünü gördü. Kendi kendine, daha önce pek çok kez olduğu gibi, fazla acele etmemesi gerektiğini söyledi. Patrick O'Neill dul kalalı daha çok olmamıştı; aklında milyon tane iş olan, meşgul bir adamdı. Küçük ve kendi kendilerine yeten, birbirlerine bağlı bir ailesi vardı. On-

lar hazır olana dek aralarına girmeye çalışmak aptalca olurdu.

Judy Byrne'ın hep yaptığı aptalca hata da buydu işte. Adamı durmadan içkiye davet edip Foley'e koşturuyor, büfesinde şık Waterford kadehleri ve bir şişe içkisi olan bir kadından her erkeğin hoşlanacağını göremiyordu.

Mountfern'de Noel günü tek bir ayin yapma geleneği vardı. O zaman rahiplerden biri de gidip evlerinden çıkamayan insanları kutsayabiliyordu. Ayin saat dokuzdaydı. Bütün kasaba da orada olurdu.

Judy Byrne ayine kendisine çok yakışan bir mantoyla geldi. Bayan Purcell aslında yedi buçuk ayini olsa tercih edecekti, ama din adamlarını asla eleştirmezdi. Kate Ryan'ın mavi mantosu olduğunu bildiği için ona ördüğü güzel mavi atkıyı takmıştı.

Sheila Whelan yorucu bir gece geçirmişti: Genç Teresa Meag-her annesiyle yine kavga etmiş ve evi terk etmek istemişti. Noel günü hiç otobüs yoktu. Sheila saatlerce durmadan sıcak kakao pişirmiş ve gidip raftan çikolatalar getirmişti. Kızı ikna edip yatış-tırmıştı. Teresa'ya insanın Noel'de evini terk etmesinin çok korkunç bir etkisi olacağım, çünkü yalnızca o Noel'i mahvetmekle kalmayıp, her iki taraf için de sonraki bütün Noel'lerin tadını kaçıracağını söylemişti. Bunu biliyorum, demişti Teresa'ya, hem de çok çok iyi. Joe Whelan'ın onu nasıl bir Noel'de terk ettiği ve yıllarca önce Rosemary Slattery'yle yoldaki o korkunç münakaşanın da Noel zamanı yaşandığının ayrıntılarına girmemişti. Bu dönem ve beklentilerde bir şey vardı. Sheila uzun uzun, tatlı tatlı Te-resa'nm annesinin kocasının ölümünden sonraki bu ilk Noel'de kendini nasıl üzgün ve yalnız hissettiğini; ona fazladan anlayış göstermek; tabiî tümüyle haksız olduğu konularda değil, ama genelde anlayışlı davranmak gerektiğini anlatmıştı.

Huzursuz çocuk sonunda kanepede uyuyakalmıştı. Sheila üstüne bir örtü örtüp başının altına yastık koydu. Sonra yolun karşısına geçip hikâyeyi, çocuğun küstahlığını, bencilliğini bir de Te-resa'nın annesinden dinledi... Yine, kızın nasıl babasım kaybetmiş olduğundan söz etti ve sonunda Bayan Meagher'in kızarmış ve şiş gözleri kapanmaya başladığında yanından ayrıldı.

Onları adete uyup şık giyinerek sanki hiçbir şey olmamış gibi ayine gitmeye teşvik etti. Hep birlikte White'ların evine Noel yemeğine gideceklerdi. Judy Byrne da gidiyordu. Sheila günü stokları kontrol ederek, ya da oturup Eireann radyosunu dinleyerek geçirmeyi tercih ederdi aslında. Noel günü evde oturanlar için

harika programlar yapıyorlardı. Evden hiç çıkmak zorunda olmamak aslında harika olurdu.

Patrick O'Neill oğlu ve kızıyla Mountfern'deki ilk Noel'leri için kiliseye yürüdü. Bayan Hayes'i de evden arabayla getirmişlerdi, ama o yanlarında oturmadı. Arkadaşlarıyla buluşması gerektiğini ve Noel tebrikleri olduğunu söyledi. Herkes üçlüye bakıyordu. Patrick devetüyü paltosu içinde tıknaz ve yakışıklı, bir ona bir buna gülümsüyordu. Kerry daha uzun boyluydu. Okulda en az beş santim uzamış olmalıydı. Kuşaklı tüvit bir palto giymişti. Yaşıtı pek çok gencin giyeceği türden bir palto olmasına rağmen, yakasını kaldırış biçiminden ötürü son derece şık görünüyordu. Grace New York'tan getirilmiş yeni giysiler içindeydi. Çok uçuk pembe mantosunun geniş kadife yenleri ve daha koyu pembe yakası vardı. O altın buklelerine bir de kadifeden bere takmıştı. Bu güzel çocuğu gören insanlar birbirlerine bakıp gülümsüyorlardı. Grace Dara ile Michael'ı görüp el salladı; ikisi de ağızları açık, ona bakakaldılar.

Babası bu kıyafeti ona bu sabah vermiş olmalıydı. Dün hiç söz etmemişti. Maggie Daly eskiden Kitty'nin olan kahverengi manto-suyla oturuyordu. Kendini renksiz ve hımbıl hissediyordu. Rahip Moran herkesi kutsayıp Kutsal Çocuğun ruhunun şimdi ve daima yanlarında olmasını dilerken, Maggie Daly'nin tüm düşünebildiği kendi korkunç mantosuydu. Maggie kasvetli kasvetli ne altın saçlara ve pembe bir mantoya, ne de Dara Ryan'ın en iyi arkadaşı olmaya layık olmadığını düşündü.

Noel günü öğleden sonra çocuklar hep birlikte Coyne Koru-su'na yürüyüşe gittiler. Çok güzel, berrak, serin bir gündü. İyice sannıp yola koyuldular.

Kerry O'Neill de geldi. Onlara okulunu anlattı ve sanki on beş yaşında değil de, herkesle yaşıtmış gibi konuştu. Grace onun koluna asılıp daha çok anlatmaya teşvik ediyordu. Yatakhanedeki oğlanın kulaklıkla tranzistorlu radyo dinlerken nerede olduğunu unutup Beatles'larla beraber şarkı söylediği geceyi mesela. Ye ye ye... Peder Minehan da yatağın ayakucunda durmuş, onu seyrediyordu hani.

Kerry O'Neill herkesin isimlerini hatırlıyordu. Yaptıkları her Şeye ilgi duyuyordu. Tommy Leonard

rahibin kâhyası Bayan Barry'nin ağlamaklı halinin taklidini yaptı. Michael Kerry'ye ırmağın en iyi yerlerini anlattı ve sığırların su içtikleri yerlere hep dikkat etmesini söyledi. İnekler su içmeye geldiklerinde çamuru karıştırıyor ve su bitkilerini eziyor; balıklar da beslenmek için bu-

raya üşüşüyorlardı. İnsan on-yirmi metre aşağıya yerleşip orada beklemeliydi. Kerry bütün bunları ciddi ciddi dinledi ve Jacinta White'ın çobanpüskülü olmadan Noel'in Noel sayılmayacağı görüşüne hak verdi. Aynı zamanda kardeşi Liam'ın bunun palavra olduğu, en iyisi boşvermek gerektiği sözlerine de katıldı. Maggie Daly'ye bütün ailesinin böyle güzel kızıl saçlan olup olmadığını sordu. Galler'de hemşirelik yapan kız kardeşleri de kızıl saçlı mıydı? Maggie mutluluktan kızanp saçlarına daha önce hiç kimsenin kızıl demediğini söyledi. Kerry Dara'nın çok usta bir balıkçı olduğunu, oltalara çok iyi kurtçuk taktığını ve çok hareketli bir turna yakaladığını duymuştu. Mountfern'in dünyanın en güzel yeri olduğunu düşündüğünü söyledi ve karanlık çökerken hepsi evlerine döndüler. Coyne ormanına gelen çocuklardan teki bile altı ay önce, birisi Fernscourt'u satın aldı diye dünyanın sonunun geldiğini sandıkları o günü hatırlamadı.

ikinci bölüm

Yaşlı Bay Slattery ilkbaharda öldü. Tam da istediği gibi, taburesinde oturmuş, sırtını bir ağaca vermiş, balık tutarken ölmüştü. Öğleden sonra pek çok kişi yanından geçip uyuduğunu sanmış olmalıydı. Cenaze töreninde Ğayan Purcell sopa gibi dimdikti. Küçük, bordo şapkasının siyah bir eşini takmış, tenkitçi yüz çizgileri her zamankinden daha sertti.

Fergus onun için çok üzülüyordu.

Yıllardır yaşlı adama annelik ediyor, yönetiyor, itip kakıyordu. Karşılığında ondan nazik ama çekingen bir ilgi görmüştü. Şimdi bunun yerine ne koyacaktı? Ona hemen durumun değişmesini istemediğini bildirdi.

"Oh sahi mi, peki siz de kalkıp evlenince, Bay Fergus, ben de yaşlanınca, ne olacağım o zaman?"

"Kalkıp evleneceğimi sanmıyorum, otuzuma geldim ve zaten evlenirsem bile, ikimizi birden alan kadın şanslı olmayacak mı ?" Bayan Purcell'e zaten yaşlı bir kadın olduğunu söylemedi.

Fergus'un evli ve Manchester'de oturan bir kız kardeşi vardı. Cenazeye geldi ama, ikisi yabancı gibiydiler. Rosemary on yaş daha büyüktü ve o evden ayrıldığında Fergus altı-yedi yaşlarınday-dı. Bazı kavgalar olduğunu hatırlıyordu. Şimdi aralan düzelmişti bir bakıma. Ama tam düzeldiği de söylenemezdi. Noel'de mektuplar, doğumgünlerinde kartlar gönderilirdi. Hiç ziyaret ya da telefon görüşmesi olmazdı. İki kardeşin bir anlaşmazlığı yoktu, ama Fergus ablasının eve dönmesini de beklemiyordu. Kocası James ve oğulları olmadan geldi. Cenaze hazırlıkları sırasında ailesinden pek söz etmedi. Şık siyah bir elbise giymişti ve kiliseden çıktıkları anda sigara yaktı. O gittiğinde ailenin yanında olan Bayan Purcell ondan nefret ediyor ve pek de gizlemiyordu.

Fergus'a, "Para için geldi" diye tısladı. Fergus gülümsemekle yetindi. Çok az para vardı, babasının vasiyetnamesini okumuştu. Bayan Purcell'e bir vasiyet, kiliseye ayin yapılması için birkaç yüz sterlin ve geliri Manchester'deki torunlarına bırakılan küçük bir sigorta poliçesi. Uzun zaman önce evden giden Rosemary'ye hiçbir şey yoktu. O da biliyor olmalıydı. Ev ve büro Fergus'undu. Genç adama Mo-untfern'e dönüp işleri sürdürdüğü için dokunaklı bir teşekkür notu vardı. Fergus onu okurken gözleri dolmuştu, bunun babasının ne kadar makbulüne geçtiğini bilmiyordu. Rosemary onunla oturup bir viski içti; sohbet rahat değildi. İçinden bir ses bunun ablasını son görüşü olduğunu söylüyordu ve her ikisi de bu görüşmenin hoş geçmesinde, karşılıklı suçlamalarda bulunulmamasmda kararlıydı. Ona, "Eve dönmek garip geliyor mu ?" diye sordu. Rosemary omuz silkti. "Bana göre burası evim değil ki. Hiç olmadı aslında."

Fergus sinirlendiğini belli etmedi. "Biliyorum. Unuttum. Neyse, insanlar seni tekrar gördüklerine memnun oldular."

"Öyle mi sence ? Bence çoğu varlığımı bile unutmuştur. Çoğu tam birer taşralı zaten."

"Sanırım sana öyle görünüyor olmalılar." "Yasana?"

"Oh, ben de taşralının biriyim... sallanan iskemlemde oturup eski günlerden söz etmeye bayılırım." Ona gülümsedi ve onun da gülmesini bekledi.

Rosemary kaşlarını çattı. "Yaşlanıyorsun Fergus. Bu gerçek. Sanki terlik giyiyormuş gibi küçük adımlarla yürüyorsun ve..."

Fergus gülümsemesinin donduğunu hissetti. Onu eğlendirmek için rol yapıyordu aslında.

"Aman Tanrım, dikkat etmeliyim" dedi ve bilinçli olarak koca adımlarla odada dolaştı. "Bu daha mı iyi ?" Ablasının kadehini alıp doldurdu ve sanki oyun oynarmış gibi koca adımlarla yürüdü. Bu sefer işe yaradı. Kadın sevgiyle güldü ona.

"Sen burası için fazla akıllısın Fergus. Burası bir dağbaşı. Elinde fırsat varken buradan ayni ve Dublin'e git. Her şeyi satıp savacak cesaretin yoksa bile. Çok geç olmadan git, yoksa ya alkolik ya da ot gibi biri olursun. Belki de her ikisi birden."

Fergus o daha birinci viskisini bitirmeden ablasının üç tane birden bitirdiğine değinmedi.

"Peki... diyelim ki Manchester'da o kadar heyecanlı neler yapabilirim ?" diye sordu. Sesinden alaycılık sezilmediğini umut ediyordu.

"Yalnızca kasap, fırıncı ve mumcuyla değil, gerçek insanlarla tanışırsın. Burada hadım gibi yaşamaktansa, kendine göre birini bulursun."

"Öyle olduğumu mu söylüyorlar?" Gerçekten de çok kızmıştı. Ama artık bu evde Rosemary'yle bağnşmalar olmayacaktı. Tarih tekerrür etmemeliydi...

"Öyle olduğunu görüyorum." Gözleri fazlaca parlıyor, saçları ensesindeki topuzdan kurtulmuş, dağılıyordu. "Böyle bir yerde, evrakını daktiloya çeken o barcı kadına göz süzerek başka ne olabilir ki? Üstelik bu konuda hiçbir şey de yapmıyorsun."

"Kusura bakma Rosemary, dur bir dakika, biraz daha su almam gerek" dedi.

Mutfağa gidip eklemleri bembeyaz kesilene dek iki eliyle birden kavradığı sürahiyi doldurdu. Kate hakkında ne cüretle böyle konuşabiliyordu ? O sarhoş aptal kafasına vurmayı isterdi. Ama birkaç saat kalmıştı. Kısa bir süre daha konuşacaklar, sonra yarın ablası kahvaltısını edecek ve Fergus onu kasabadaki istasyona götürecekti. Ona evden hatıra diye bir şeyler teklif edecekti. Annelerinin IX. yüzyıldan kalma eski dikiş kutusunu vermeyi düşünmüştü. Ama lanet olsun, hayır. Onun için fazlaydı ve zaten Rosemary de dikiş dikecek birine benzemiyordu. Yalnızca birkaç saat daha dayanmalıydı. Bu pek zayıflık değildi herhalde; güçlü bir tavırdı. Gülümseyerek döndü.

"Kusura bakma, musluktan akan suyun soğumasını bekledim. Nerede kalmıştık ? Kate Ryan'a göz süzüyordum. Peki Manchester'da kime göz süzerim ?"

"Manchester'a gelmen gerektiğini söylemedim." Artık surat asıyordu.

"Ama bir gün geleceğim kuşkusuz. Çalışmak için değil de, ziyaret için. Yeğenlerimi görmek isterim. Herhalde liseyi bitiriyor olmalılar. Bana onlardan söz et."

Koltuğuna yerleşti. İlgi dolu gülümsemesi içindeki öfkeyi gizliyordu.

Rosemary sertçe, "Liseyi bitirdiler" dedi.

"Sahi mi söylüyorsun ? Hugh daha ancak on altısında olmalı, değil mi?"

"Dikbaşlı, sabırsız, beklemez, eğitim görmez." Rosemary alevlere baktı.

"Peki James ne diyor bu işe ?"

"O ortada yok ki bir şey desin. Pek görünmüyor."

Rosemary hâlâ alevleri seyrediyordu.

Fergus ikisine de son bir içki koydu ve daha az sorunlu konulara geçti. Rosemary'ye gümüş bir sigara tabakasını anı olarak almasını önerdi. Ablası çekinerek kabul etti ve yatmadan önce yanağına sözüm ona bir öpücük kondurdu. Bir tür hamleydi bu.

"Sen en kötüleri değilsin Fergus, biraz salak olsan bile" dedi. Sesinin tonu olabildiğince sevgi ve takdir doluydu.

Fergus uzun süre yatıp göz süzme konusunu düşündü. Baygın bakışlarda bütün dünyanın aptalca olarak gördüğü neydi ki?

Eddie Ryan, Rahip Williams'a Protestan olsa İrlanda Kilise-si'ne kabul edilip edilemeyeceğini sordu. Bay Williams onu ciddi ciddi dinledi ve bunun çok büyük bir adım olduğunu, belki biraz daha düşünmesi, hatta kendi rahibine ve anne babasına danışması gerektiğim söyledi. Bay Williams nazik bir adamdı; Eddie'nin en son yaramazlığından haberdar olduğunu bir an için bile hissettirmedi. Çocuk günah çıkarma hücresindeki küçük paravanı kırmıştı. Bu, kilise yapılalı beri hiç olmamış bir şeydi ve Rahip Mo-ran ile Rahip Hogan'a bakılırsa, tüm Hıristiyanlık dünyasında da daha önce hiç görülmemişti. Eddie kilisenin o ara boş olduğunu ve rahibin yerinde oturup paravanı açıp kapatarak günahkârları dinlemenin nasıl olacağını merak ettiğini söyledi. Biraz heyecanlanmış ve paravanlardan hangisinin en hızlı kapandığını görmek için hızla itip çekmeye başlamış, o sırada da bir tanesi menteşelerinden kurtulmuştu.

Jimbo Doyle'un çağrılması gerekti. Her şey son derece ciddi ve önemliydi. Rahip Moran çocuğun kilisenin boş olduğunu söylediğine inanamıyordu. Kutsal Efendimiz orada Eddie Ryan'ın kilisenin mallarına zarar verip kutsal günah çıkartma işleminin gerçekleştiği yeri darmadağın ettiğini görmüyor muydu ?

Peder Hogan sürekli "Cromwell'in yarım bıraktığını Eddie Ryan tamamlayacak" diyor ve onu kiliseye yaklaşırken görünce paniğe kapılmış gibi yapıyordu.

Eddie'nin Protestan olması daha kolaydı.

"İyice düşündüm" diye temin etti Bay Williams'ı. "Çok eminim. Artık pazarları buraya gelmek için bir kart mı almam gerek?"

"Tabiî ki hayır Eddie, ama..."

"Ve soru soran olursa, sorun çıkarsa yani, onlara katılmayı benim istediğimi söylersiniz. Her şeyin düzgün olduğunu. Peşime düşerlerse yani..."

"Kim peşine düşer Eddie?"

"Buralardaki hemen herkes Bay Williams, inanmazsınız. An-

nem bugün beni bir daha görecek olursa neler yapacağından sorumlu olmayacağını söyledi. Çavuş Sheehan karakolda kilitli bir odası olduğunu ve kapısına benim adımı yazacağını, çünkü eninde sonunda oraya düşeceğimi söyledi. Size rahiplerin nasıl olduğunu anlatamam, çünkü aslında hepimiz... bugünlerde ne denirse densin... öteki dinleri de sevmeliyiz... O yüzden, şu anda aşağıda, kilisede nasıl olduklarını öğrenmenizin size yararı olmaz."

"Hayat zor olabiliyor." Bay Williams gülümsememek için çaba harcıyordu.

"Siz burada yansını bile bilmezsiniz, pek öyle cemaatiniz yok ve küpler dolusu paranız var."

Yoksul Bay Williams bunları acı bir gülümsemeyle dinledi.

"O kadar da yok Eddie."

Eddie, "Ama eminim dört sterlininiz vardır" dedi.

"Evet, ama benim de ihtiyacım var. Senin ihtiyacın ne kadar fazla olursa olsun, sana veremem."

"Hayır, benim çok fazla ihtiyacım yok. Kilisenize katılırsam ödemek zorunda kalmayacağım."

"Nasıl yani?"

"Farklı bir inançtan, tümüyle farklı bir cemaatten olduğumu söyleyebilirim. Bir önceki dinime borçlu olduğumu söyledikleri paradan sorumlu olmam. Onarım için. Ben hayatta dört sterlin kazanamam. Asla."

Bay Williams çok nazikti. Eddie Ryan'ın ondan para sızdırmaya çalışmadığını görüyordu; bu tutar en iyimserler için bile mümkün olamayacak kadar büyüktü.

"Neden benim için birkaç mezardaki yabanî otları temizlemiyorsun Eddie ? Sana diyelim beş şilin ödeyebilirim. İyi bir iş çıkartırsan, beş şilinlik birkaç günün ardından eski inancına dönüp borçlarını ödeyebilirsin ve herkes de mutlu olur."

"Ben sizin dininize girecek birilerini aradığınızı ve insanları gerçek dinden koparmaya çalıştığınızı sanıyordum."

"Oh hayır, buralarda öyle koparma peşinde değiliz, daha çok insanları yatıştırırız; bugünlerde sorun bu gibi. Sana otlar için bir torba vereyim mi ?"

Dara ile Grace mezarlıkta James Edward Gray'i arıyorlardı. Yanlarında çuhaçiçekleri getirmişler ve

mezartaşındaki yosunları ovma tozuyla temizlemeye çalışmışlardı. Ancak mezann bu çabalarından önce çok daha iyi göründüğünü fark ettiler. Maggie, James Edward Gray hakkında garip davranmış, onu kendisinin

bulduğunu ve kendisinin bakacağını söylemişti. Grace ile Dara bunu kabul edip ihmal edilmiş başka birini bulmaya gitmişlerdi. Ancak Maggie gözyaşları içinde arkalarından gelip James Ed-ward Gray'i alabileceklerini, umurunda olmadığını söylemişti. Sonra hışımla eve gitmişti. Son zamanlarda hep böyleydi, belki evde sorunları vardı.

Maggie'nin ablası Kitty biraz zorbaydı ve Galler'de hemşirelik yapan iki ablaları daha vardı. Belki dinden çıkmışlar ya da eve mektup filan göndermiyorlardı. Bayan Daly doğruları yapmaya çok önem verirdi ve geceleri Daly'lerde dua öncesi yapılması gerekenler duanın kendisi kadar uzundu. Maggie'nin herhalde annesiyle sorunları olmalıydı. Bugünlerde bu kadar alıngan olmasının tek nedeni bu olabilirdi.

Tommy Leonard, Michael'ı almaya geldi.

"Balık yok ki. Ne anlamı var?" dedi Michael.

"Çoğu zaman balık yok. Bana göre hemen hemen hiçbir zaman balık yok. Sen ne peşindesin, rekor bir av mı ?"

Tommy kızmıştı. Yarım saattir babasına on üç yaşındaki bir oğlanın gidip arkadaşıyla balık tutmasına neden izin verilmesi gerektiğini açıklamıştı ve şimdi de Michael gelmek istemiyordu.

"Hiç anlamı yok, o kadar ıvır zıvırı kilometrelerce yukarı ve geriye taşımak için hiçbir neden göremiyorum" dedi Michael.

"Harika! Doğru yolu ne zaman buldun sen? Tam da babamı bir öğleden sonrayı geçirmenin daha iyi, daha sağlıklı bir yolu olmayacağına ikna etmişken."

"Bilmem" dedi Michael.

"Dinle Michael, sen büyük bir baş ağnsısın. Sorun nedir ? Neden dün balık tuttuk da bugün birdenbire tutmaz olduk? Önemli değil, yalnızca bilmek istiyorum."

Michael kişisel bir kırgınlık olmadığını göstermek için Tommy'ye bir yumruk attı.

"Bazen nasıl olur, bilirsin. Bazen hiçbir şeyin anlamı olmaz. Hiçbir şeyin" dedi.

"Nasıl olduğunu bilir miyim ? Elbette bilirim. Ben çoğu zaman böyle hissediyorum. Ama neden bugün? Şimdi ya kendi kendime gitmek zorunda kalacağım, ya da dükkâna geri dönüp babama haklı olduğunu söyleyeceğim. Ben bencil, keyif peşinde tembelin tekiyim..."

"Oh, peki. Seninle gelirim."

"Ya Dara, Grace ve diğerleri ? Onlar nerede ? Hepsi de birden-

bire balık tutmaktan vaz mı geçtiler ? Benim dışımda herkes vaz mı geçti?" diye sordu Tommy.

"Oh, nerede olduklarını kim bilir? White'lar anneleriyle birlikte günübirlik Dublin'e gittiler; Dara ile Grace de bir yerlerde kı-kırdaşıyorlardır, bundan emin olabilirsin."

"Maggie nerede?"

"Bilmiyorum. Sanırım o da tüm bu kıkırdaşmalara en az bizim kadar bozuluyor. Haydi gel Tommy, eğer bütün gün balık bulamayıp zatürree olacaksak, gidip yakalayalım."

Tommy, "Güneş parlıyor, seni soytarı" dedi.

Güneş çıkmıştı ve Bayan Hayes, Kate Ryan'ın vermiş olduğu menekşeleri dikiyordu. Bayan Ryan her tür çiçekten anlıyordu ve Bayan Hayes, Judy Byrne'ın bekçi evi hakkındaki bazı küçümseyen sözlerini duymuştu. Bayan Hayes bizzat alınmıştı. Ryan'lara da yalnızca akıl danışmak için uğramıştı. Bayan Ryan ona menekşeleri vermiş ve geçen bir müfterinin de otomobiliyle götürmesini sağlamıştı. Güneşin altında yürümek için çok uzun bir yol, demişti.

Olive Hayes tembih edildiği gibi, çiçekleri güzelce suladı. Çay saatinde peynirli makarna yapacaktı. Bu akşam Ryan'lann küçük kızı geliyordu. O ve Grace O'Neill çok samimiydiler. Durmadan konuşup gülüşüyorlardı. Onları seyretmek insana iyi geliyordu.

Grace ile Dara, Eddie'ye mezarlık bakımı konusunda talimat verildiğini gördüklerinde alelacele oradan çıktılar.

Dara küçük kardeşini görür görmez, "Buna can dayanmaz, gitmek zorundayız" dedi.

"O kadar da kötü değil." Grace güldü.

"Ne kadar kötü olduğunu bilemezsin, herhalde mezarlıktaki ölülerin yarısını kazıp çıkartır. O başlamadan gitmiş olalım."

Duvardan atlayıp bisikletlerini bıraktıkları yere koştular.

"Coyne Korusu'ndan geçip gidelim. Orada kimse bizi görüp balık tutmaya götürmez" dedi Dara.

"Evet, tabiî. Ya da bugün balık tutmaya gitmeyeceğimizi söyleriz." Grace'e göre her şey basitti.

Bisikletlerini bahar güneşinde çok güzel görünen korulukta yürüttüler. Güvercinleri ve kumruları duydular, yürürken önlerinden küçük tavşanlar koşturuyordu.

Grace mutluluk içinde, "Burası periler ülkesi gibi" dedi.

Dara "Baban geldiğine memnun mu ?" diye sordu.

"Oh evet, elbette memnun. Neden sordun ?"

"Geçen akşam bizim bardaydı. Biraz yorgun ve üzgün görünüyordu sanki."

"Kerry'ye üzülüyor. Noel'de sana anlatıyordum ya; üstelik şu anda kafasında bir şey daha var. Ne olduğunu bilmiyorum, bana da söylemiyor. Demek ki ya Kerry ya da kadınlarla ilgili bir şey."

"Kadınlar mı?" Dara'nın gözleri yusyuvarlak açıldı.

"Evet, ona âşık olan kadınlar. Biliyorsun, o yılışık Marian John-son'ın babama âşık olduğunu söylemiştim sana."

"Sanırım bir de çıkıkçı Bayan Byrne."

"Fizik tedavici."

"Evet, her neyse. Bir de Amerika'daki şu kadın var." Grace endişeli görünüyordu.

Dara hayretler içinde, "Tanrım, hepsini çekiyor" dedi.

"Biliyorum. Babam yaşlı filan ama, çok hoş biri," diye savundu Grace. Haksızlık etmemek için de ekledi: "Ve de zengin tabiî."

"Amerika'daki kadın kim?"

"Bayan Fine diye biri."

"Sence ciddi mi? Başka birisiyle evli olmasın?"

"Hayır, kocası ya ölmüş ya da ayrılmış. Ortalıkta Bay Fine diye biri yok."

"Onu seviyor musun ?"

"Fena değil. Yalnızca babamın bir başkasıyla evlenmesini istemiyorum, hepsi bu."

"Biliyorum, belki de evlenmez. Eğer evlenecek olsalardı ya o buraya gelirdi, ya da baban orada olurdu, değil mi? Ne de olsa ikisi de oldukça yaşlılar. Boşa zaman harcamak istemezler."

"Babam onu sık sık arıyor. Noel'de iki kez aradı."

"Oh, bu hiçbir şey demek değil. Bayan Whelan Noel'de insanların hep birbirlerini aradıklarını ve sevgilerini gönderdiklerini söyler."

"Bilemiyorum." Grace kuşkuluydu. "Amerika'da bir arkadaşım vardı. Brigid Anne Moriarty. Bana annesinin babamın yeniden evleneceğini söylediğini söyledi. Herkes biliyormuş, beraber çalıştığı bir hanım arkadaşı varmış ve New York'ta sessizce evlene-ceklermiş."

"Nasıl oluyor da Brigid Anne bütün bunları bilirken sen ve Kerry bilmiyordunuz ?"

"Bize kim söyler ki? Her neyse, annemin cenazesinde Kerry'ye bunları anlattım."

"Yani Brigid Anne babanın daha annen ölmeden önce mi bir hanım arkadaşı olduğunu biliyormuş?"

"Ama doğru değilmiş; öyle anlaşıldı. Yalnızca annem çok uzun süre hasta olduğundan ve babam da bu insanlar arasında çok tanındığı için uydurulan bir hikâyeymiş."

Grace bunları anlatırken çok mutsuz görünüyordu. Dara içinden gelerek kolunu arkadaşının omuzuna doladı.

"Üzülme Grace, lütfen. Gerçekleşmedi. Gerçekleşmeyecek. O korkunç Marian'ları ve Judy'leri uzaklaştırabiliriz ve Bayan Fine da bir tehdit oluşturmaz. Aksi halde burada olurdu."

"Evet, eminim öyledir."

"O halde neden hâlâ üzgünsün?"

"Çünkü annemin cenazesinde insanların söylediklerini aktarınca Kerry'nin ne kadar üzüldüğünü düşünüyorum. Ama haklısın. Gerçekleşmeyecek. Artık bunları düşünmeyeceğim."

Ormandan çıkıp bisikletlere bindiler ve eve gittiler. Bayan Ha-yes, Bay O'Neill'in telefon edip çaya geleceğini söylediğini bildirdi. Kerry'nin okuluna gitmişti. Oğlanlar ayinlere katılmak için Paskalya

tatilini kısmen orada geçiriyorlardı. Bir hafta sonra tatile çıkacaklardı. Ancak Kerry bu gece geliyordu.

Peynirli makarnalarını yerken heyecanla Kerry'nin eve dönüşünü konuştular. Sonra sofrayı toplayıp Bayan Hayes'le birlikte bulaşıkları yıkadılar. Dara evin sessizliğine şaşırdı. Mutfakta tencere gürültüsü çıkartan bir Carrie, kapının gerisinde bir bar, uluyan bir Leopold, emeklilik yaşına gelene dek ailenin bebeği olarak kalacağından sızlanan bir Declan, durmadan başlanna yeni bir felaket getiren bir Eddie yoktu. Ortalık telaşsızdı. Herkesten bu kadar uzakken bazen Grace de yalnızlık çekiyor olmalıydı.

Grace'in odasında oturdular ve Dara onun bütün elbiselerini giyip çıkardı. Ayakkabıların biraz küçük gelmesi şanssızlıktı, çünkü Grace birkaç tanesini Dara'ya verebilir ve yokluğunu da hiç hissetmezdi.

Grace, "Baban hiç Michael'la münakaşa eder mi?" diye sordu.

"Hayır, etmez."

Grace derin derin iç çekti. "Hayır, sanırım sorun babamla Kerry. Uyuşmayan bir yanları var."

Dara arkadaşını teselli etmek için, "Tabiî babam Eddie'ye çok sinirlenir, hemen hemen her gün" diyecek oldu.

"Eddie başka. Sen kendin demiştin."

"Evet" diye onayladı Dara. "Eddie çok başka. Onunla kimse ge-çinemez."

Dara bisikletiyle eve dönerken Rosemarie'nin kuvaför salonuna bir erkeğin girdiğini gördü. Önce endişeli endişeli River Ro-

ad'da bir yukarı, bir aşağı bakınmıştı. Okulda duydukları o inanılmaz dedikodu doğru olabilir miydi acaba? Yarın sabah Grace'e anlatmalıydı. Grace'in Kerry ile babasının eve dönmelerini beklerken çok fazla yalnızlık çekmemesini diledi.

Grace, Brigid Anne'ın söylediği o aptalca şeyi, babasının başka bir hanımla evlenmeyi düşündüğü dedikodusunu Kerry'ye anlattığına pişman olmuştu. Doğru olmadığı belliydi. Anneleri öleli iki yıl olmuştu ve babasının bir daha evlenmeye niyeti yoktu. Peder Devine onu uygun birkaç kişiyle tanıştırmıştı. Hepsi de cemaatten korkunç dullardı. Ancak babası eskiden onlara gülerdi, bu yüzden Grace de hiç endişelenmemişti.

Kerry cüzdanında ve ödev defterinin arkasındaki plastik dosyada annesinin birer resmini taşıyordu. Grace bir gün kimsenin görmediğini sandığı bir anda onun resmi çıkartıp baktığını görmüştü. Piyanonun üstünde de annesinin fotoğrafı vardı... Kerry hep onu düzeltir ve en iyi ışık aldığı yerde durmasına özen gösterirdi.

Holde annesinin portresi asılıydı. Annesi o portreyi hiç sevmezdi, sanki bir hanımefendi rolü için giyinmiş gibi göründüğünü söylerdi. Babası ona güler ve zaten bir hanımefendi olduğunu söylerdi. Kerry de resmi sevmez, ama durmadan seyrederdi. Grace bir seferinde o resimden neden hoşlanmadığını sormuş, o da babasının yalnızca ne büyük bir adam olduğunu göstermek için annesini böyle ipekler ve mücevherlerle donatıp sosyete ressamına portresini yapması için para verdiğini söylemişti. Annesinin kendisiyle bir ilgisi yoktu.

Kerry istediğini yapacak duruma geldiğinde o portreyi bahçeye çıkartıp yakacağını söylemişti. O zaman annesi onu ne kadar iyi anladığını görecekti. Kerry zaman zaman çok garip şeyler söylüyordu.

Grace babasının ağabeyini almak için neden okula kadar gittiğini merak ediyordu. Belki de babasının Kerry'ye daha sıcak davranacağının işaretiydi bu, ama her nedense öyle sanmıyordu.

Peder Minehan titiz bir adamdı. Açıkça ve dosdoğru söylenebilecek her şeyi laf kalabalığına getirir, anlaşılmaz hale sokardı. Patrick müdürün odasına gireli on beş dakika olmuştu, ama neden Kerry'yi almasının istendiğini daha hâlâ bilmiyordu. Hem de hemen, o gün.

Peder Minehan, "Dolayısıyla, işi her yönüyle göz önüne aldığımızda ve tüm yönlerine baktığımızda, çoğu zaman en basit seçenekler herkesin yararınadır" dedi.

Patrick rahibe tiksinerek baktı. Mavi gözleri çok sert ve ciddi ifadeliydi.

Tekrar "Kısaca ne yaptı?" diye sordu. Sesi daha sertti.

"Neler yaptığımıza ve neden yaptığımıza bakmanın o kadar çok biçimi ve açıklaması vardır ki..." Peder Minehan tekrar başlıyordu.

"İki-üç cümlede, Peder." Patrick daha önce hiçbir din adamına bu kadar nezaketsiz davranmamıştı. Aldığı terbiye gereği, içinde bir rahibin sözünü sertçe kestiği için yanlış yapıyor olmanın ürpertisini hissetti.

"O kadar kolay olsaydı..."

"O kadar kolay. Oğluma eğitim verdiğinizi sandığım bir okula gelmek için iki saat araba kullanıyorum, bu arada çok da cömert bir bağışta bulunduğum bir okul olduğunu ekleyeyim ve burada sanıyorum onun okulu terk etmesini istediğinizi duyuyorum. Şimdi. Niçin?"

Peder Minehan bu kadar açık sorulmuş bir soruyu yanıtlamakta zorlandı. Sessiz kaldı.

"Haydi Peder. Bütün hafta burada kalıp tahmin oyunları oynayamam. Ne yaptı?"

"Yavaş yavaş alalım Bay O'Neill."

"Hızlı alalım, Peder Minehan. Diğer oğlanlardan birini mi becerdi?"

"Bay O'Neill, lütfen!"

Peder ilk kez sarsılıp açık bir cevap vermek zorunda kaldı.

"O on beşinde bir çocuk Peder. Neredeyse on altısında. Sanırım yeterli soru sorarsam sonunda bir cevap alabileceğim. Sarhoş mu oldu? Öğretmenlerden birine el mi kaldırdı? Ayine mi katılmadı? Tanrı adına, FBİ'nın bile içinden çıkamayacağı bütün o telefon konuşmalarının ve mektupların nedeni nedir?"

"Açıklamaya çalışıyorum."

"Lanet olsun, açıklamaya çalışmıyorsunuz. Hizmetçilerden birini mi iğfal etti? Papa'nın kusursuzluğunu mu inkâr etti? Buraya gelip de yapım masrafını karşıladığım binalan geride bırakarak onu alıp gideceksem, nedenini bilmek istiyorum."

"Büyük miktarda para aldı."

Patrick karnında buz gibi bir ağırlık hissetti.

"Bu mümkün değil."

"Sizi temin ederim..."

"Ne kadar?"

"iki yüz sterlin."

"Bunu kanıtlayabiliyor musunuz ?"

"Oh, evet."

"Belki de bana gösterirsiniz."

"Oğlunuzu çağırmamızı istiyor musunuz ?"

"Hemen değil. Önce sizi dinleyeyim, sonra Kerry'ye sorarız. Tamam mı?"

Dışardan yine eski Patrick olmuştu. Hafif bir gülümseme, iş ilişkilerinde kullandığı gibi... fazla değil, belirsiz bir çekicilik. Yüzüne sakin bir ifade takınıp dinledi.

Olay yoksul çocuklar yararına yapılan bir futbol maçıydı. Patrick yüzündeki maskeyi korumakta zorlanıyordu. Rahip son derece yapmacık tavırlıydı. Yoksul çocuklardan sanki başka bir canlı türüymüş gibi söz ediyordu. Futbol maçı çok ilgi çekmişti. İnsanlar dört bir yandan gelmişlerdi. İki takımda üçer milli oyuncu vardı. Böyle yetenekleri İrlanda'da bir okul sahasında her gün göremezdiniz. Giriş ücreti iki şilindi.

Okuldaki öğrenciler maça gelmişti tabiî, çevreden ve irlanda'nın dört bir yanından futbol meraklıları da gelmişti. Peder Mi-nehan odada gazeteden birileri olabilirmiş gibi, yine sesini alçalt-tı. Olanlar büyük talihsizlikti. Bin dört yüzü aşkın seyirci gelmişti. Çoğu varlıklı insanlardı ve cömertçe iki şilinlik giriş ücretinin çok daha fazlasını vermişlerdi.

Okul kapısının önündeki küçük masalarda iki yüz sterlinden fazla para toplanmıştı. Para deri keseler içinde okula götürülmüş, her bir kesenin üstüne içindeki miktar özenle yazılmıştı. Para sayılıp ertesi gün bankaya yatırılmak üzere muhasebeci rahibin ofisine konmuştu. Sonra ortadan yok oluvermişti. Arama yapılmıştı. Aramada başka şeylerin yanı sıra, büyük oğlanlardan bazılarının yatakhanede olmadıkları anlaşılmıştı. Geç vakitte duvardan atlayıp gelmişlerdi. Bir karşılama komitesi tarafından

karşılanmışlardı.

Kerry O'Neill'in cebinde içinde elli yedi sterlin bulunan bir zarf vardı.

"Saçma" diye terslendi Patrick. "Kimse o kadar parayı bir gecede harcayamaz. Ne yapmış ? Şehirde birkaç gayrimenkul mü almış ?" Peder Minehan, "Ne yaptığını söylemedi" dedi. "Ama aldığını da söylemedi, değil mi ?" "Aksini iddia edemezdi. Aptal değil." Patrick yine karnındaki buzların hareket ettiğini hissetti.

Kerry eşyasını toplamıştı. Ona o sabah hazır olmasını; babasıy-

I

la gideceğini söylemişlerdi. Müdürün odasına geldiğinde bej paltosunu omuzlarına atmıştı.

Patrick bunu ve oğlanın bavullarının kapının önünde olduğunu görünce sinirlendi. Daha başlamadan yenilmiş gibiydiler.

"Bu işi aydınlatabilir misin Kerry?" Sert, ama suçlayıcı değildi; yalnızca yalvarmalar ve faraziyelerle vakit kaybetmeyecekti.

"Buraya kadar gelmek zorunda kaldığın için üzgünüm baba." Kerry çok sakindi.

"Bize olanları anlat." Patrick bir kolunu beline dolamış, diğer dirseğini tutarak klasik düşünceli pozunu takınmış olan Peder Mi-nehan'a bakmadı. Uzun beyaz parmaklı eliyle yüzünü örtmüştü.

"Korkarım anlatacak bir şey yok, baba."

"Bu parayı aldığını inkâr ediyorsun."

"Hayır, inkâr edemem, çok üzgünüm."

"Yani aldığını mı söylemek istiyorsun?"

"Evet, aldım."

Rahipten hiç ses çıkmadı.

"Tanrı adına, bunu neden yaptın ? Sana parayı ben verebilirdim, her ay harçlık veriyorum ya zaten."

Kerry kıpırdamadı; Patrick onun yüzünde yalnızca pişmanlığını görebiliyordu. Hafif bir pişmanlık. Utanç ya da üzüntü değil.

"Parayı niçin aldın?"

Yalnızca başını pedere doğru eğdi, o kadar.

"Bizi yalnız bırakabilir misiniz Peder Minehan ?"

"Hayır, Bay O'Neill, burası benim odam. Çıkmak istemiyorum."

Patrick bir karar verdi.

"Evet, bu sizin hakkınız. Şimdi, benden oğlumu almamı istiyorsunuz. Alacağım. Cemaatinizin bugüne kadar onun eğitiminde üstlendiği role teşekkür ederim."

Peder Minehan suçlamalar ve açıklamalarla dolu bir güne ve başrahip gibi ağır toplan devreye sokmaya hazırlanmıştı. Her şeyin şimdiden bitmiş olmasına inanamıyordu.

"Şunu söylemem gerekir ki..." diye söze başladı.

"Umarım söyleyecekleriniz çok azdır. Daha ödemem gereken okul ücretinden hiç söz etmeyeceğiz, zira önceki bağışlarımın o ücretleri istemenizi büyük bir küstahlık haline getireceği konusunda hemfikir olduğumuzu sanıyorum..."

"Sizi temin ederim ki..."

"Bütün teminatınızı kabul ediyorum. Eğer alacağım kaldıysa, okula zaten vermiş olduğum hatın sayılır miktara sayınız. Dahası, oğlumun bu okuldaki çalışmaları ve başarılan konusunda tam

ve olumlu raporlar bekliyorum. Benden istediklerinizi anladıktan sonra harfiyen yerine getirdim. Onu beş dakika içinde götürüyorum. Beş gün içinde sizden bir dahaki okulunun müdürüne sunulmak üzere ayrıntılı bir karne bekleyeceğim. Ve Peder Minehan, bir okul arayıp Kerry'yi soracak olursa, en parlak sözlü referansı vermenizi isteyeceğim."

"Eh, mecburen birtakım..."

"Çok haklısınız, mecburen birtakım düzenlemeler yapılması gerekecektir, aksi halde öyle bir skandal yaratırım ki, kokusu daha üç kuşak bu okulun duvarlarından çıkmaz. Kayıt için yapılan şantajlardan, çocuklara okul sahasında maç seyrettirmek için para alınmasından söz ederim. Gazetelere çocukların akşamlan duvarlardan atlayıp gözden kaybolmalarına olanak tanıyan disiplin gevşekliğini anlatırım." Birdenbire sesini alçalttı: "Ama tüm bunlar çok tatsız ve eminim tümüyle gereksiz olacaktır."

Okuldan arabaya Kerry'yle birlikte yürüdü. Duvarlardaki sarmaşıklara bakıp Kerry'yi ilk kez okula getirdiği günü anımsadı.

Kerry yolda hiç konuşmadı.

Patrick bir özür, bir açıklama için beş dakika bekledi.

Oğlunun kibirli profiline baktı: eşinin umutlarını anımsadı. Bir benzinciye girdi. Pompalann gerisinde boş bir arsa vardı.

Çıktı, kararlı adımlarla Kerry'nin tarafına dolanıp kapısını açtı. Kerry indi. Yüzünde kibar bir şaşkınlık vardı. Patrick ona vurdu.

Kerry darbenin etkisiyle sarsılırken Patrick ona bir daha vurdu ve art arda yumruklamaya başladı. Nefesi kesilen Kerry kendini savunmak için hiçbir çaba göstermedi, yalnızca bağırdı...

"Seni canavar, seni serseri... sen pis bir irlandalı serseriden başka bir şey değilsin, o yüzden bataklığa dönmek istedin, buradan hiç çıkmadın ki."

Patrick zaten vurmayı bırakmıştı. Erkekler tuvaletini işaret etti. "Beş dakikada gelmiş ol. Eve gidiyoruz" dedi ve otomobile bindi. Kerry'nin yaralı ve kanlar içinde sendeleyerek yüzüne ve giysilerine çekidüzen vermeye gitmesini bezgin bir halde izledi.

O'Neill ailesinde bir şeyler olduğunu biliyorlardı. Her neyse, Grace de bir şey anlatmıyordu.

Tommy Leonard işi Bay O'Neill'in sinirli olmasına bağlıyordu. Gecikmeler ve beceriksizlikler yüzünden insanlara bağırıp çağırdığını duymuştu. Zaten Tommy Leonard'a göre bütün babalar sinirliydi, çünkü kendisininki başlı başına bir iblisti.

Jacinta ile Liarn White birinin hastalanmış olabileceğini düşündüler. Bir akşam babaları eve çağrılmıştı. Dolayısıyla belki de bir hastalıktı. Dr. White onlara bir şey söylemedi; hastalarından asla söz etmezdi. Ancak, kızamık ya da kabakulak gibi basit bir şey olsa söylerdi, demek ki ölümcül bir hastalıktı.

Maggie Daly onların gideceğini duymuştu. İnsanlar Bay O'Neill'in oteli hemen yaptıramadığı için kızdığını ve vazgeçip işi unutacağını söylüyordu. Maggie bir yandan öyle yapmalarını umuyordu, ancak bir yandan da kalmalarını istiyordu. Grace'ten nefret etmiyordu; onun arkadaşı olmak istiyordu. En iyisi Grace'in üçüyle birden; yani Dara, Maggie ve onunla arkadaş olmak istemesi ve kimsenin dışarda kalmamasıydı.

Kitty Daly sürekli Maggie'ye Grace'in neden artık oynamaya gelmediğini ve Kerry'nin yatılı okuldan dönüp dönmediğini soruyordu. Küçük kız kardeşi bilmiyor gibi görününce de inanmıyordu.

Dara Kerry'nin okuldan döndüğünü biliyordu, çünkü Bay O'Neill'in onu almaya gittiği akşam oradaydı. Ancak ertesi gün Grace telefon edip kimseye bir şey söylememesini rica etmişti.

"Ne demek istiyorsun ?" Dara hiçbir şey anlamamıştı. "Birisi merhaba dese ben de merhaba demeyecek miyim ?"

"Bu ciddi" dedi Grace.

"Biliyorum. Ben de ciddiyim. Neden bana neden söz etmemem

gerektiğini söylemiyorsun ? Hem sen neden buraya gelmedin ?"

"Kimse dinliyor mu seni?"

"Hayır, yani babam barda. Annem işte, Carrie mutfakta, Micha-el bahçede, Eddie de herhalde bir yerlerde birilerine kulak misafiri oluyordur. Sorun nedir?"

"Büyük bir kavga oldu. Birkaç gün gelemeyeceğim. Okul açılana kadar. Hatta belki gidebiliriz."

"Nereye, nereye gidiyorsunuz?"

"Bilmiyorum. Lütfen, Dara, sana söylediğimi kimseye söyleme."

"Bana hiçbir şey söylemedin ki. Hiçbir şey anlamıyorum."

"Babam ile Kerry'nin geçinemediğini. Biliyorsun işte."

"Oh, şu. Hayır, kimseye söylemem. Zaten söylemezdim."

"Dramatik bir hale de getirme."

"Dramatik olduğunun farkında değilim..."

"Şimdi gitmem gerek." Grace kapattı.

Dönemin ilk gününe kadar, bütün bir hafta Grace'i görmediler. Çok solgun görünüyordu.

Jacinta gururlandı. "Size hastalık olduğunu söylemiştim. Verem olabilir."

Maggie, "Neden ona sormuyorsun?" dedi. Doktor kızı Jacinta, "Veremli insanlara veremli olup olmadıkları sorulmaz; her şey normalmiş gibi yapılır" diye cevap verdi.

Maggie Dara'nın her zamanki gibi Grace'in yanma koşmadığını fark etti. Dara kendi başınaydı.

Güzel, diye düşündü. Dışarda bırakılmak nasılmış, şimdi anlar. Ancak, dışarda kalmış gibi görünen biri varsa, o da Grace'di. Çok şiddetli bir grip geçirmişe benziyordu. Rahibe Laura bile kıza yakınlık duydu.

Ödevleri kontrol ederken her zamankinden daha yumuşak bir sesle, "Sana gönderdiğim dilbilgisi derslerini yapmaya fırsat bulabildin mi ?" diye sordu.

"Evet, Hemşire. İşte burada." Kız sayfalar dolusu cümleler çıkardı:

"Kente gidiyorum. Kente mi gidiyor? Biz kente gitmiyorduk." Hepsi de düzenli, eğik bir yazıyla ve rahibenin karşı çıktığı mor mürekkeple yazılmıştı. Rahibe bu mantıksız itirazı yüzünden kendi kendine sinirlendi.

"Çok güzel" dedi. "Çok çalışmış olmalısın." "Bütün geçen hafta çalıştım. Bütün gün odamdan çıkmadım, Hemşire." Üzgün görünüyordu.

"Şunu söylemeliyim ki, herkese örnek oldun. Söyle bana, ağabeyinin okulu nasıl gidiyor?"

Nezaketen, Grace ve ailesine ilgi gösterdiğini sergilemek için söylenmiş bir sözdü. Kızın yüzü hafifçe pembeleşti.

"Çok seviyordu, ama orası biraz rutubetli olduğundan başka bir okula gitse daha iyi olacağına karar verdiler. Şimdiki okulu rutubetli değil. Daha modern. O da oraya gidiyor."

"Çok akıllıca. İnsan göğsüne çok dikkat etmeli" dedi Rahibe Laura.

Yaz döneminin başında çocuğu başka okula almak garipti; hem çocuğun, hem de okulun düzenini bozardı. Hem kuşkusuz okul yazın o kadar da rutubetli olamazdı.

Yine de, onu ilgilendirmezdi. Rahibe Laura, çocukların dikkati sınıftan dışarı, ırmak kıyısına, korulara ve Mountfern çevresindeki yemyeşil tarlalara çekerken ilgilerini derslerde toplama işine verdi.

Patrick ile Kerry evde kahvaltı sofrasmdaydılar. Bayan Hayes kahveleri tazeleyip mektupları almak için bisikletle Mountfern'e gideceğini bildirdi. Kerry'ye yeni okulunda iyi şanslar diledi ve önceki okulu kadar rutubetli bir yer olmadığını umduğunu söyledi. Gö-güse yerleşen iltihap kadar kötü hiçbir şey olamazdı. Sonra gitti.

Baba ile oğul arasında büyük olaylar çıktığını biliyordu tabiî.

Bay O'Neill sokak serserileriyle kavgaya tutuşmuş gibi bir haldeki oğluyla eve döndüğü o akşam ona aile içinde görüşmeleri gereken birkaç özel konulan bulunduğunu ve bunun için herhalde birkaç günlüğüne uzağa gideceklerini söylemişti. Olive Hayes biraz düşünmüş ve kendisinin gidip evi onlara bırakmasının çok daha doğru olacağını söylemişti. Kileri doldurmuş ve daha fazla açıklama yapmadan, onlardan da beklemeden, Galway'deki bir kuzeninin yanına gitmişti. Doğru yaptığını biliyordu; döndüğünde Bay O'Neill elini sıkıca tutmuş ve onun gibi birini bulduklan için çok şanslı olduklannı söylemişti. Aynca yeni otel yapılınca ona her zaman bir yer olacağını da eklemişti. Eğer yapılırsa. Hayat engellerle dolu, demişti o tatlı gülümseyişiyle.

Böylece baba oğul kendisinin duymasından çekinerek seslerini alçaltmak zorunda kalmasınlar, istedikleri gibi vedalaşsmlar diyerek onlan bir kez daha yalnız bıraktı.

Aslında Bayan Hayes'in bisikletinin gıcırdayarak büyük demir kapılardan çıktığını duyduktan sonra bile bir süre sessizlik içinde oturdular.

"Epey düşündüm Kerry." Kerry kibarca ona baktı.

"Uyuşturucu ya da alkol için olmadığını anladık gibi. Eğer bir başkası için değilse... Pek arkadaş edinmişe benzemiyorsun. Herhalde bir kadın uğruna da değildi; senin yaşında şantaj konusu olacak bir şey yapman pek olası değil. Parayı kaybetmiş olabileceğin bir yarış yoktu, okulun yakınındaki bahisçiler de seni tanımıyorlar; demek ki o da değil. Eğer parayla bir şey satın aldıysan, teslim edilmedi. Sen bana söylemiyorsun ve ben de öğrenemedim." Kerry hiçbir şey demedi. "Olan bitenin özeti bu mu ?"

"Evet, ama şurada burada bazı şeyleri atladın." Kerry incinen çenesini ovuşturdu.

"Keşke seni dövmeseydim. Bunu daha önce de söyledim." "Önemli değil. Ödeştik."

"Ödeşmedik. Bu hiçbir şekilde ödeşmemizi sağlamaz." Patrick kalkıp pencereye doğru yürüdü.

"Bana öfkemi kontrol edemediğimi gösterdi ki, bu da bir zaaftır. Aynı zamanda açıklamadığın ya da açıklayamadığın bir amaçla muazzam bir miktarda para çaldığını öğrendim. Bu beni daha da zayıf duruma düşürüyor. Eğer sana güvenemezsem, kurmaya çalıştığım bu hayatı nasıl sürdüreceğim ? Bayan Hayes'in çantasından para alabilirsin; Daly'lerin dükkânında tezgâhın arkasına uzanıp elini kasaya daldırabilirsin. Bu yeni okula da gelip benzer bir hikâye duyabilirim."

"Başına gelen tek şey bir dayak yemiş olman. Hayatın aynen eskisi gibi devam ediyor -yeni okul, beyaz sayfa, kız kardeşine karşı bile hiç lekelenmemiş bir isim." Kerry hiç kıpırdamıyordu.

"Beş dakika sonra Marian gelip seni kasabaya götürecek ve trene binip benim hiç görmediğim bir okula gideceksin. Oradaki müdür bizim Minehan'dan yalanlarla dolu bir mektup aldı. Bir kopyasını gördüm. Arkamdan iş çevirmesi sözkonusu bile değildi, o sayede burada temiz bir sicille başlıyorsun. Bu son şansın Kerry, tek şansın." "Evet, baba."

"Hayır, ciddiyim. Makyaj yaptık; üstünü kâğıtla kapladık. Eski okul rutubetli bir yerdi, göğsün doldu, doktorların tavsiyesi... Grace bile az çok inanıyor artık. Sana yeni bir şans verildi. Geçen sefer olduğu gibi seni kucaklayıp yeni okula beraber gelmek ve her kimse bu yeni başrahibe oğlumla gurur duyduğumu, başarılı

olmasını istediğimi söylemek isterdim, ama midem kaldırmıyor. Bu yüzden seni trene Marian götürecek. Ve kararlaştırdığımız gibi, buralardaki herkesin önünde gayet normal, sanki can dostuy-nıuşuz gibi davranacağız."

"Elbette."

Marian'ın arabasının sesini duydular.

"Belki bir gün yeniden can dostu olabiliriz."

"Umarım, baba."

Orada dururken çok yakışıklı ve düzgün görünüyordu. Patrick her şeyin yoluna gireceğine gerçekten inandı. Marian içeri girdiğinde Kerry'nin elini tutmuş, öbür elini de oğlanın omuzuna koymuştu.

"Yoo hooo! Çok erken gelmedim değil mi ? Ben hep vaktinde gitmenin en iyisi olduğunu düşünürüm, böylece telaş olmaz." Parlak, kabarık tüylü bir kuş gibi heyecanla bir ona, bir ötekine baktı. Patrick onu bu şekilde kullandığı için utandı. Sıkıcı ve dırdırcı olsa da, onurlu bir kadındı. Onunla daha kalıcı bir ilişkiye girmeye hiç niyetli değilken bu şekilde işlere karıştırması pek adil değildi. Marian bir kriz anında hiç işe yaramazdı. Ufak tefek aile işleri için kusursuzdu ama, hayatın önemli anlarında ne yapacağını bilemezdi. Rachel Fine'ın aksine.

Patrick oğlunun üstünü başını toplayıp, doktora gösterip sakinleştirici verdikten sonra hemen onu aramıştı. Beylik sözlerle Gra-ce'i yatıştırdıktan sonra Rachel'a ne yapacağını sormuştu. Rachel oğlanı dayakla yola getiremediğine göre, daha fazla güç kullanarak başka bir şey öğrenemeyeceğini söylemişti. Eğer kendi işinden, yani tasarım ve dekorasyon işinden bir benzetme kullanacak olsa... çatlakların üstünü kâğıtla kaplamayı önerdi. İnanılır bir görüntü oluşturup alttaki her şey de yüzey kadar zarifmiş gibi yapmak. Köklerine dönüp düşünü gerçekleştirmek için yeterince beklemişti. Kuşkusuz her şeyi aleni bir itiş kakışa döküp oranın yerlilerine eğlence olacak değildi. Vakarını koruması, konumunu sürdürmesi gerekiyordu. Kerry'ye bir şans daha vermeliydi.

Patrick bir hafta boyunca onun tavsiyesini düşündü; doğal olan bu gibi görünüyordu. Rachel'ın ne kadar pratik olduğunu ve kendisi için doğru olanı bildiğini neredeyse unutmuş gibiydi.

Keşke Rachel da Mountfern'de olsaydı.

Keşke onu da kendisiyle birlikte gelmeye teşvik etseydi.

Grace okulda ilk günün ardından yine düzelmiş gibiydi. Geçen dönem olduğu kadar neşeli değildi, ama yine de eski haline yalandı.

Dara'ya "Sence sakıncası yoksa hiç söz etmesek?" dedi. "Pekâlâ." Dara biraz kırgın gibiydi.

"Senin ailende de bir sorun olsa aynı olurdu. Bir yabancıya söylemek istemezdin..."

Dara istemeyerek de olsa, ona hak verdi. Maggie çok daha anlayışlıydı.

"Özür dilerim, son zamanlarda... bilmiyorum, Maggie. Biraz endişeliydim. Nasıl olur, bilirsin değil mi ?"

Maggie biliyordu. Açıkça söyledi. Grace memnun olmuştu. Maggie'yle kol kola mezarlığa gittiler ve James Edward Gray'in mezarını herkesin içine sinecek şekilde temizlediler.

Bay Williams gençlerin böyle yardımcı olduklarını görmenin harika olduğunu söyledi. Biraz ötede Eddie Ryan asık yüzle ısırgan otlarım biçiyor, çimenleri ve yabanî çiçekleri torbalara dol-duruyordu. Grace Maggie'yle ayakkabı numaralarının aynı olduğunu öğrenip bir akşam eve gelmesini ve istediği bir ayakkabı olup olmadığına bakmasını söyledi. Maggie Grace'e onu üzen şeyin ne olduğunu hiç sormadı. Zaman zaman merak etti, ama yine de sormadı.

Dara gerçek dostların birbirlerine her şeyi anlatabilecekleri ve eğer saklanan bir şey varsa, onun arkadaşlık sayılamayacağı konusunda birkaç söz söyledi. Ancak Dara ona küsmedi ve Grace'e verdiği İrlanda dili dersleri öyle başarılı oldu ki, Grace O'Neill çok geçmeden sınıfta hepsinden iyi notlar almaya başladı. Mag-gie'nin dileği gerçekleşmiş, hep birlikte bir grup olmuşlardı. Ja-cinta da ara sıra onlara katılıyordu.

Yaz tatili yaklaşıp Grace'in durup dururken babası ve ağabeyiy-le seyahate çıkacağını duyurunca hepsi üzüldüler. Grace İrlanda'yı tanıma turu olacak, dedi, ama gerçekte bilgi toplamaya çıkıyorlardı. Pek çok farklı otelde birer gece kalıp neyi doğru, neyi yanlış yaptıklarını göreceklerdi. Kendi otelleri için fikir toplayacaklardı. Grace'in babasının eskiden Amerika'da yanında çalışan bir arkadaşı bunun iyi bir fikir olduğunu söylemişti. Dönem bitip Kerry yatılı okulundan gelir gelmez çıkacaklardı.

Kerry yeni okulunu çok sevdiğini söyledi. Hayır, tatilde kimseyi davet etmek istemiyordu; öyle bir yer değildi. Az insanı çok iyi tanımaktansa, pek çok insanı biraz tanıyordunuz. Denetim gezisi konusunda çok hevesliydi.

Patrick O'Neill bir kez daha Rachel Fine'ın aklını takdir etti. Üç bin mil öteden bile hem kendisi, hem de sorunlu oğlu için en

I

iyisini biliyor gibiydi. Onu arayıp bu yaz İrlanda'ya gelmesi gerektiğini söyleyecekti. Ne de olsa,

ABD Başkanı John Fitzgerald Kennedy İrlanda'ya geliyorsa, neden Rachel Fine da gelmesindi ?

Tatile giden bir tek O'Neill'lar değildi. Birdenbire bütün grup dağılmaya başladı. İkizler üzüntü içinde bakıştılar.

Tommy Leonard artık yetişkin bir adam olduğunu, on dördüne yaklaştığını söylemişti. Bu yaz dükkânda durup bir gün kendisine kalacak olan işleri geliştirmeye çalışabilirdi. Üstelik, bundan zevk alacaktı. Yüzü hep gülecekti ve derbeder arkadaşları gelip numaralar yapmayacaklardı.

White kardeşler İrish College'a gönderildiler. Babalan bir dili yarım öğrenmenin hiçbir yaran olmadığını söyledi ve böylece iki kardeş İngilizce konuşurken yakalananlann ceza ödediği, İrlanda halk danslannın da öğretildiği okula gönderildiler. Okulu yöneten An Fear Mor çok güçlü ve otoriter bir adamdı.

Tıpkı Tommy gibi, Maggie Daly'nin de Daly'lerin dükkânında çalışması gerekiyordu. İkisi de çocuklann tezgâh başına geçmesine izin verilmeyen bir işletmede yaşadıklan için Dara ile Micha-el'ı kıskandılar.

İkizler yine kendi başlarına kalmışlardı. Son bir yılda biraz uzaklaştıklarını hiç itiraf etmediler. Ama biliyorlardı. Planlan ve heyecanıyla altın saçlı Grace'i; iyi huylu Tommy'yi ve durmadan tartışan, her konuda olağandışı fikirleri olan White kardeşleri öz-lüyorlardı. Hiçbir zaman hiçbir şeyi hayal etmeyen, ama hep biraz direndikten sonra önerilen her neyse uyan Maggie'yi de özle-diler.

Tek sorun Eddie'den kurtulmaktı.

Eddie Dara ile Michael her zamanki gruplarıyla olmadıklanna göre, onunla birlikte olmaktan keyif alacaklannı sanmıştı. Birden fazla kez onlarla birlikte çıkmaya hazırlandı ve gitmesine izin verilmeyince büyük hayal kınklığına uğradı.

"Hiç yoktan iyi sayılırdım" dedi.

"Hayır, sayılmazdın" dedi Dara.

"Neden gelemiyorum ?"

"Çünkü sen bizim yaşta değilsin. Sen farklı bir kuşaktansın. Biz Eylülde on üç olacağız. Sense küçük bir çocuksun."

"Büyüklerle beraber olmazsam ben nasıl büyüyeceğim ?"

Eddie çıkar yol bulamamaktan incinmişti.

"Dinle Eddie, yeter artık; büyüsen de büyümesen de umurumuzda değil. Hep iyi başlıyorsun, lütfen şu, lütfen bu diyorsun,

ama daha yirmi adım atmadan kavga çıkıyor." "Hayır Dara, çıkmaz."

"Geçmişe bak" dedi Michael. "Hep öyle oldu." "Artık gitmeliyiz." Ve gittiler. Eddie üzüntü içinde arka bahçedeki taşları tekmeledi.

Kate, "İstersen sana epeyce iş bulabilirim" dedi. "O taşlara vurmayı bırak. Yeni ayakkabılarının üstünü sıyırıyorsun."

Eddie inatla, "Onlar yeni değil" dedi. "Hiçbir şeyim yeni değil. Bunlar Michael'ın ayakkabıları yalnızca."

"Onların kardeşin Declan'a da kalmasını istiyoruz. O yüzden lütfen tekmelemeyi bırak, yoksa

bugünlük elinden alırım, çıplak ayaklarla da pek uzağa gidemezsin."

John olan biteni seyrederken oğluna yakınlık duydu. Kate gidene dek bekledi, sonra Eddie'yi bara çağırdı. "Buraya gel, sana bir şey göstermek istiyorum." Eddie, "Hiçbir iş yapmak istemiyorum" dedi. "Hiç de değil, neden yapacakmışsın, sandıkları toplamadın mı?" "Evet."

"Gel o halde. Sana komik bir şey göstereceğim." Bu önceki bütün tekliflerden daha iyiydi. Eddie kuşku içinde bara girdi. Sürekli dimdik saçları ne taramayla, ne fırçalamayla, hatta ne de ıslatmayla yatışıyordu. Tezgâhın üstünde babasının eski, soluk bir çikolata kutusu dururdu. Eddie bakmak için bir tabureye tırmandı.

"Şuna bak, Eddie. Haydi gel, çok komik." "Ne var? Eski bir resim yalnızca." "Yıllar önceki halim." "Neden kadın donu giyiyorsun ?" "Onlar don değil; pantolon." "Sonra?"

"Evet, o gün Nuala Halan rahibelerle Avustralya'ya gidiyordu. Burada, kapının önünde resim çekilmişti. Şu siyahlı olan Nuala Halan."

"Rahibe olmak için fazla genç görünüyor." "Ah, öyleydi de. Onlar kızları okulda eğitiyorlar, kızlar da kar-. şılığında rahibe olup oralardaki çocukları eğitiyorlardı."

Okula pek düşkün olmayan Eddie, "Bana biraz ters geldi" dedi. Babası, "Ters bir tarafı var tabiî" diye katıldı. "Kendi kasabasında, Rahibe Laura'nın yanında olsa daha iyi olmaz mıydı? Yine de, sana söyleyeceğim şu: Ayaklarıma bak." "Ayakkabın yok."

"Tıpkı senin gibi ayakkabılarımın burnunu tekmelerle sıyırmış-tım.... Hayır, hayır, sana taviz vermiyorum. Ayakkabılar annenin konusu. Sana söylemek istediğim, ayakkabıların burnu sıyrılmıştı ve ablamı uğurlamaya o şekilde gidemezdim. 1930 yılında o gün onu son kez gördüm. Düşün bir. Kente gidemediğim için öyle bozulmuştum ki, Coyne Korusu'na yürüyüşe gittim ve zavallı çıplak ayaklarımla bütün günü kendime bir ağaç evi yaparak geçirdim. Her tarafim kesik ve çizik içindeydi. Nuala'yı uğurladıktan sonra hep birlikte ağlaya ağlaya geri döndüklerinde beni az daha öldüreceklerdi, ama ev de yapılmıştı. Hâlâ da orada. Geçen gün önünden geçtim."

"Olamaz."

"Öyle, kısmen. Ormanda otuz üç yılın ardından onu bulmak kolay değil. Kolay bulunacak bir evi herkes yapabilir. Ben gizli bir evin daha iyi olacağını düşünmüştüm."

"Kimseye söylemedin mi?"

"Hayır. Bugüne kadar."

Eddie babasına kesinlikle inanıyordu, ama yine de kuşkulan vardı.

"O halde neden bana anlatıyorsun ?"

"Bir sürü romatizma ağrım var; bir daha oraya tırmanabilece-ğimi sanmıyorum. Belki sen gidip benim için göz kulak olursun diye düşündüm."

"Nasıl bulabilirim ?"

"Güzel soru. Bu taraftan Coyne Korusu'na girdiğinde patikadan yürü. Biliyorsun işte, üvez ağaçlarının olduğu patikadan."

"Kırmızı ağaçlar, değil mi ?"

"Evet, onlar. Her neyse, onların bittiği yerde sağa sap. Yol biraz kıvrılır, işte orada. Bulacaksın. Belki biraz tamir bile edersin."

Eddie sonunda heyecanlanmıştı. "Kendime bir yer yapmaktan daha iyi olabilir" dedi.

"Çok daha iyi."

"Dara ile Michael'a söyleyip işi bozmayacaksın, değil mi ? Gelip elimden alırlar ve beni kovarlar."

"Hayır. Tek kelime bile söylemem."

"Tamam." Eddie fotoğraflarla dolu kutuya son bir bakış fırlattı.

"O günlerde o kadar yoksul muyduk ki sana yeni bir çift ayakkabı alamamışlar?"

"Bugünlerde sana bile yeni bir çift ayakkabı almakta zorlanırız, o yüzden ormana giderken eski lastik çizmelerini giyer misin ?" dedi babası. "Ve Tanrı aşkına, gitmeden önce yapman gereken işleri bitir."

Her gün oyuna gitmeden önce hepsinin yapması gereken işler vardı. Michael pirinçleri parlatıp bardaki tezgâhı ovardı. Küllükler bir gece önceden boşaltılıp bardaklar yıkanmış olurdu, ama yine de ortalığı havalandırıp müşterilerin oturacağı yerlerde yağ lekesi ya da toz olup olmadığına bakılırdı.

Dara tavukları beslerdi. Kümes yan bahçede çok dağınıklık ve koku yaptığı; hem de barın şık havasını bozduğu için arka bahçeye taşınmıştı.

Tavuklar kepekle karıştırılmış mutfak artıklarını gördüklerinde heyecanla gıdaklamaya başlarlardı. Dara folluklardaki yumurtaları da toplar; Jaffa'ya kahvaltısını verir; Leopold'u çıkartıp Rosemarie'nin kuvaför salonuna kadar koşturur; bir taşın altına sıkışmış olmasın, ya da Eddie ile Declan yeminlerini bozup yine onunla oynamaya başlamış olmasınlar diye kaplumbağa Mauri-ce'i kontrol ederdi.

Dara bütün bu işler içinde en çok Leopoldle görünmekten nefret ediyordu. Ne zaman birisi yaklaşsa Leopold titriyor, siniyor ve acıklı acıklı inlemeye başlıyordu. Sanki yine dayak yiyecekmiş gibi gözlerini yuvarlıyordu. Daha önce hiçbir köpeğe bu kadar sevgi gösterilmemiş; ama öte yandan hiçbir köpek de sahiplerinin her akşam kendisini ölesiye dövdüğü izlenimini böylesine iyi vermemişti.

Rosemarie Kuvaför Salonu'nda Rita Walsh'ın bazen geceleri ağırladığı, sabah erkenden giden misafirleri olurdu. Bu yüzden her sabah Ryan'lann kızının o korkunç köpekle koşarak kapısına gelip geri dönmesinden pek hoşlanmazdı. "Neden onu köprü tarafına götürmüyorsun?" "Onunla birlikte görülmekten çok utanıyorum Bayan Walsh" dedi Dara açıkça. "Bu tarafta bugüne kadar siz ve belki de Bay Coyne dışında hiç kimseyle karşılaşmadım, o yüzden köpeğin davranışlarını açıklamam da gerekmiyor."

Çocuk herhalde sabah erkenden çıkıp giden kimseyi görmemişti. Neyse ki.

Eddie ile Declan her sabah boşları alıp yeni mallar getiren dağıtımcılar için kasaları istiflemek zorundaydılar. Dört kardeş de, arkadaki tarladan sebze getirirlerdi. Bahçedeki yalakta yıkanması gereken patatesler; lahana ya da karnabaharlar; havuç veya şalgamlar olurdu. Sonra o gün için serbest kalırlardı. Öğle yemeği tam birdeydi.

Patrick Femscourt'un tarihçesinin yazılmasını istiyordu. Tam kapının önündeki yerli yazardan daha iyi kime başvurulabilir, de-

mişti. Hiç kuşkusuz Dublin'de bu işi profesyonelce yapabilecek insanlar vardı. Daha sonra gerçekten de bir ölçüde onların uzmanlığından yararlanılabilir; yayına hazırlama, düzelti ve hatta bazı ifade şekilleri için onlara danışılabilirdi. Ancak, işi John Ryan gibi yerinde ve böylesine kişisel bir ilgiyle yapacak başka kimse olamazdı.

"Bunu onun için yapmayacaksın, değil mi?" Kate çok şaşırmıştı.

"Neden olmasın ? Bu bir iş, bir yazı işi, ucunda bir şey olacak. Yalnızca bir çocuğun defterine karalanan birkaç sayfa değil. Sen hep böyle bir şey istemiştin, çabaların karşılığında ortaya çıkan bir şey."

"Ama bu değil. Onu ve yaptığını yüceltmek değil."

"Yüceltmek sayılmaz. Hem Femscourt'un tarihçesini ben de yazsam, Dublin'deki bir diplomalı da yazsa, yine de yazdıracak. Profesyonel bir iş bu. Kim yazarsa yazsın, ücreti var."

"Bilemiyorum." Kate sıkılmıştı.

"Ben biliyorum. Tek sorunum, doğru yapacak mıyım? Belki de herkes bana fazlaca inanıyor; kendini fazla iyi satmış olabilirim."

Kate hemen değişti.

"Neden söz ettiğini anlamıyorum. Sen de bu işi herkes kadar iyi yapamaz mısın ? Hem daha da iyi, çünkü sen buralısın. Bu işi yapması gereken kişi sensin."

John yavaşça gülümsedi. Savaş kazanılmıştı. Öncelikle bolca okuması ve araştırma yapması gerekiyordu. Artık sürekli on sekizinci yüzyıldan kalma evlerle ilgili kitaplara, antika dergilerine, arkeoloji ve tarih kurumlarının yayınlarına dalıyordu. Haftada bir gittiği büyük kentteki kütüphanede tanınan bir kişi oldu ve hatta banna dönerken bazı kitaplan da alıp götürmesi için bazı kuralları görmezden gelmeye başladılar. İnsanın kitap yazması başka bir şeydi. O herhangi bir okur değildi.

Femscourt'un o dönemde ülkenin dört bir yanında yaptırılan pek çok malikâneden biri olduğunu öğrendi. 1780 yılı önemli bir yıl olmuştu. Bunu bir gün Brian Doyle'a söyledi, Brian da inşaat işinde hep ya kıtlık, ya da bolluk olur, dedi. İnsan ya üç yıl oturup kırıntılarla idare eder, ya da birileri çıkıp üç bölgede birden büyük işlerin temellerini atması için başının etini yerlerdi. 1780'deki inşaatçıların da aynı sorunlarla karşılaştığını öğrenmek ilginçti.

Dönem Grattan Parlamentosu dönemiydi; on sekiz yıl boyunca Dublin'deki College Green'de İrlanda Parlamentosu toplanmış, sonra kapatılıp Birlik Kanunu geçirilmişti. O parlamenterlerin her tarafta

büyük evlere ihtiyaçları vardı. Ancak Fern'ler Parlamento'

da değillerdi; İngiltere'nin kuzeyinde arazileri olan çiftçilerdi. Buradaki topraklan da 1770'lerde oğullarından biri için almışlardı. Evin kendisi başka pek çoğuyla aynı stilde inşa edilmişti.

John Ryan bir meslek dergisinde Fernscourt'un önemsiz ve ikinci derece bir sanat eseri olarak görüldüğünü okuyunca alındı. Okuduklarına inanamayarak Kate'e gösterdi.

Kate, "Aklı olan bu bilgiyi unutur" dedi. "Patrick O'Neill önemsiz ve kalitesiz evlerin anlatılması için para vermiyor; bunu hiç görmemiş gibi yapmalısın."

John'un yüzü kıpkırmızı olmuştu. "Ciddi bir araştırma yapıyor olmalıyım."

"Tabiî öyle yapıyorsun, ama bu yalnızca bir kişinin fikri. Çatlağın birinin fikrine yer vermek zorunda değilsin, değil mi ? Yani eğer Bridge Street'te biriyle karşılaşsam ve bana senin kimseye bir yararın olmadığını söylese, ben ona inanır mıyım ?"

"Ne?"

"Ben ona ne kadar inanırsam, sen de bu adama o kadar inanmalısın. Yalnızca gerçekleri topla, aksi iddia edilemeyecek bilgiler; kaç penceresi varmış, yapımında kaç kişi çalışmış. Oh, Fer-gus sana istersen tapu dairesinden belgeler almana yardımcı olabileceğini söylememi istedi. Yasal belgeleri eski hukuk dilinden İngilizce'ye çevirdin mi, epey bilgi edinebileceğini söylüyor. Hem Fergus önüne koyacağın her belgeyi anlayabilir. Ölü Deniz Parşömenlerini bile çözebilir bir bakışta."

John hayranlıkla "Fergus çok zeki biri" dedi. "Onunla çalışmak senin için büyük bir değişiklik olmalı." Hafifçe gülümsedi.

Kate bir an düşündü.

"Evet, onun yanında çalışmak harika. Ama o tam bir öğrenciye benziyor. İnce, uzun, çok gelişmiş bir öğrenciye. Senin gibi, âşık olunabilecek bir erkek değil."

"Tamam, peki öyleyse" dedi John Ryan yapmacık bir rahatlamayla.

Eddie'den kurtulmak büyük bir rahatlıktı. İkizler ona sert davrandıklarım biliyorlardı, ama Eddie başkalarına benzemiyordu. İmadan anlamazdı. Çok zalim davranmak gerekirdi. Dondurma alacak paralan olmadığından, Daly'lerin dükkânına gitmenin anlamı yoktu. Maggie mahcup olur, Bayan Daly de gözlerini yuvarlayıp sessizce dualar mınldanırdı. Bayan Daly'nin dudaklan hiç durmadan kıpırdardı. Maggie onun dükkânda çalışırken bir yandan da çeşitli niyetlerle düzinelerce dua mınldandığını söylerdi.

İkizler kâğıt ya da bloknot almak gibi kısa bir iş dışında Le-onard'lann dükkânında görülmemeleri gerektiğini de biliyorlardı. Yetişkinlerin dergileri kanştırmasına izin veriliyordu, ama çocuklar ve resimli dergiler için aynı durum geçerli değildi. Hem Tommy de orada bulunmalanndan hiç hoşlanmazdı.

Köprüde fazla insan yoktu. Orada olanlar bir atlama yanşması düzenlemişlerdi. Genelde yan taraftaki büyük kayanın üstünden atlanırdı. Ancak bugün aşama aşama mesafeyi yükseltiyorlardı. Önce eski bir sandıktan, sonra sandığın üstündeki taştan atlanıyordu. Sonra da taşın tepesine konan bir tahtadan. Dara ile Mic-hael bir süre seyrettiler. Atlayanlar genelde oğlanlardı, iç çama-şırlannın içinde titriyorlardı. Birkaç kız da vardı. Teresa Meagher herkesin pek beğendiği siyah mayosuyla en iyilerle yanşıyor ve heyecanla gülüyordu.

İkizler bir süre sonra sıkıldılar. Köprüyü geçip kasabadan çıktılar ve karşı tarafta ırmak boyunca yürüdüler. Burası yakında değişecek olan yoldu. Bir tarafı sazlık, diğeri çalılık bir patika olmak yerine, dev bir otelin yolu olacaktı. Öyle şeylerden konuşmadılar; bunu kabulleneli çok olmuştu. Çalılar yabani küpe çi-çekleriyle doluydu. Anneleri onlara bunun şehirlerde çok ender bir çiçek olduğunu, insanlann bahçelerine ekmek için aldıklan küçük köklere büyük paralar ödediklerini söylemişti. Bazen bahçelerde yetişmiyordu bile. Dara ağaç kadar büyümüş bir küpe çiçeğinin yanında durdu.

"Resimli kitaplardaki Güney Denizi Adalanna benzemiyor mu?" dedi.

Michael piknik torbalannı yola bırakıp, "Dur, tırmanayım da bir yerliye benzeyeyim" dedi.

Sağlam bir başlangıç noktası bulmak için ağacın arkasına dolandığında bir çığlık attı...

"Dara bak, dikkat et, dikkat et, düşme."

Önlerinde, ağaçlar ve çalılıklann altında tamamen gözlerden gizli bir boşluk vardı. Bir mağara, ya da daha doğrusu bir tüneldi bu. Gözlerine inanamıyorlardı. Sonunda yeni evlerini bulmuşlardı. Daha önce başka birisi sahiplenmiştir diye içeri girmeye cesaret edemiyorlardı. Yılda bir gelip tavuklan çalan ve arkalannda çöplerini bırakıp herkesi rahatsız eden o rengârenk eskiciler vardı. Burada olabilirlerdi. Aylarca ortadan kaybolup sonra her zamankinden çılgın bir halde çıkagelen Deli Marty'nin evi de olabilirdi. Kimseye ait olmamak için fazla iyi bir yerdi.

Köşeyi kıvrılırken "Heeeyyyy...." diye bağırdılar. Zifiri karanlıktı.

Durup bir daha bağırdılar. Dara, "Gelebilir miyiz ?" diye seslendi. Michael, "Bir an için" diye ekledi.

Cevap yoktu. İçerde biri olsa bir şeyler söylerdi herhalde. İkizler sevinçle bakıştılar ve kendi temkinli, kibar hallerine kahkahalarla güldüler.

Dara, "Burada hiç kimse yok" dedi.

Michael mum almak için Bayan Quinn'e koştu; hemen döndü ve birlikte içeri girdiler. Loretto Quinn'in seve seve verdiği bir kutu kibritle yarım düzine mumdan ikişer tane almışlardı ellerine. Burası kitaplardaki ya da resimli romanlardaki mağaralara benzemiyordu. Sarkıtlar yoktu; yalnızca taşla toprak vardı ve oldukça yüksekti. Yetişkinler bile eğilmeden yürüyebilirlerdi.

İkizler ilerde neler olabileceğinden endişelenerek çekine çekine ilerlediler.

Michael, "Tabut gibi filan kokmuyor" dedi. "Tabutların nasıl koktuğunu bilmiyoruz." "Hayır" dedi Michael. "Ama korkunç kokmuyor." Dara ukalalık etmediğini göstermek istedi. Kardeşinden çok kendi kendini rahatlatmak istercesine, "Sanki kayalar yuvarlanıp dönüş yolumuzu kapatacak gibi de durmuyor" dedi. "Hayır gerçekten, çok sağlam."

"Yakında bir yere bağlanır mı?" Dara'nın sesi tiz çıkıyordu. "Kesinlikle. Evin altına gelmiş olmalıyız." Sonra, bir sonraki köşeyi dönünce, Fernscourt'un arkasındaki büyük testilerle uzun, dar basamakları gördüler. Dikenlerle çalıların arasından bakıyorlardı. Arkada kocaman ısırganotu kümeleri vardı. Açıklığı bu nedenle hiç görmemişlerdi. Araştıracak bu kadar şey varken, bir sürü dev ısırganotunun arasında kim dolaşırdı ki?

Birine söylerlerse buranın kendilerine ait kalmayacağını düşündüler. O yüzden kimseye söylemediler.

Ancak hiç akıllarından çıkmadı. Şüphe çekmemek için ağır ağır, azar azar eşyalarını getirdiler. Eski portakal sandığı, sofra takımları, sözüm ona perde ve kilimler, kırık çatal-bıçak. Bir kez daha evleri olmuştu. Bu sefer mum ışığında. Büyüyüp de istediklerini yapabilecekleri yaşa geldiklerinde, eğer ölmemişse, Brian Doyle'dan tünelin tepesinde bir pencere açmasını isteyeceklerdi, çünkü zaman zaman fazla sıcak ve karanlık oluyordu. Hem gün ışığı iyi olurdu.

Tünelin tavanı yeterince sağlam görünüyordu. Brian Doyle ile işçileri herhalde bir pencere açabilirlerdi. İskele de vardı: Derme

çatma ahşap kazık ve tahtalar tavanı taşıyordu. Çok sağlam görünüyordu. İkizler önce çekinerek, sonra sıkıca denediler. Sapasağlamdı. Kimin yaptığını ve neden burada olduğunu merak ettiler. Ancak, her şey ellerinden alınır korkusuyla sormaya çekindiler.

Evde bu taraflarda bir yeraltı tünelinin ne işe yaradığını öğrenmeye çalıştılar.

Bir akşam yemeğinde Michael, "Eskiden büyük evlere girmenin başka yollan da olur muydu ?" diye sordu. Dara kaşlarını çattı. Çok belli ediyordu Michael.

Anneleri olağandışı hiçbir şey sezmedi.

Dalgın dalgın, "Arka kapı gibi mi demek istiyorsun ?" diye sordu. "Carrie, sahanı masaya koyma, aferin kızım. Yalnızca örtüyü yıkamaya üşendiğini gösterir." Annesi Carrie'yi paylamakta çok iyiydi; hiç paylamak gibi gelmezdi.

"Bilmiyorum. Herhalde vardı. Öyle yerlerde insanlar herhalde girerken bir buçuk ton çamuru da sokmazlardı içeri. Eddie, her-gün Coyne ormanının yansını da eve getirmek zorunda mısın ?"

Anlaşılan annelerinin tünelden haberi yoktu. Ama tabiî o burada büyümemişti. Belki babalan bilirdi. Oldum olası buralardaydı o. Ancak ona daha dikkatli yaklaşmalan gerekirdi. "Sen eski evlerle çok ilgileniyorsun, değil mi baba?" Dara normal haline hiç benzemeyen, hanım hanımcık bir havadaydı. John Ryan, "Sanınm biraz öyle" dedi. "Fernscourt yanmadan önce nasıldı, hatırlıyor musun ?" "Hayır, kızım. Orası yandığında ben iki yaşındaydım. Tommy Leonard'ın ve Maggie Daly'nin babalan hatırlar ama gidip fazla sormayın. Onlar yangında oradaydılar. O günlerde gitmek doğru sayılıyordu. Babamsa alevleri bizim kapının önünden seyretmişti. Bana sık sık anlatırdı. Ama evin resimleri var tabiî, oradan neye benzediğini görebilirsiniz."

"Evet, tabiî, ama..." Dara eski resimlere ve belki de bir tarih dersine dalmak istemiyordu.

"Sence gizli odalar var mıydı ? Onları fotoğraflarda göremezsin." "Sanmıyorum. Neden, sence var mıydı ?" Michael alelacele söze girdi. "Yalnızca merak ediyorduk. Bilirsin işte, çevreyle ilgileniyoruz, senin hep istediğin gibi."

John memnuniyetle, "Oh, çok güzel" dedi. "Evet, ilgilenmenizi çok isterim."

Dara, "Gördüğün gibi biz her şeyle ilgiliyiz," dedi. "Mesela, Fernscourt gibi bir evden çıkan tüneller olabilir miydi ? Yer altı tünelleri ?"

Michael çabucak, "Bütün tüneller yer altındadır," dedi. Amacı kardeşini bozmak değil, fazla açık vermemesi için uyarmaktı.

Babaları dalgın dalgın oğlunun omuzundaki tozlan silkeleyerek, "Buralarda hiç yeraltı tüneli duymadım" dedi. "Ama dediğim gibi, ben orada oynayacak kadar büyüdüğümde ev çoktan yanmıştı, o yüzden olabilir. Eminim yeterince ararsanız bir tane bulmanız mümkündür."

Telaşlı bakışları görünce devam etti. "Ama öylesine örtülmüş olur ki, kimsenin girişini bulabileceğini sanmam."

Çocuklann yüzlerinde bir rahatlama oldu.

"Tüneller varsa eğer, ne için yapılmış olabilir ? Yani, diyelim Fernscourt gibi evlerde."

"Yani, mesela evden ırmağa giden bir tünel mi ? Bir ırmak varsa yani."

İkisi de heyecanla başlarını salladılar.

John Ryan durdu; çocuklar bir açıklama beklediler. Babalan sanki neden söz ettiklerini anlıyor gibiydi, ama sonra yine hayret dolu bir ifade geldi yüzüne.

"Söylemesi çok zor, neden her ne olursa olsun, heyecanlı bir şey olmalı, tabiî eğer bir tünel bulsanız çok dikkatli olmanız gerekir. Yani, insan içeri girip araştırmadan önce damın çökmeye-ceğinden, tünelin yıkılmayacağından emin olmalı."

Michael, "Oh, öyle bir tehlike yok, çok güvenli" dedi. "Yani, güvenli olurdu, demek istiyorum."

"Kazıklarla filan desteklendiği kısımlar yok mudur?"

İkizler bakıştılar. Nasıl bilebilirdi ki ?

Babalan "İskele gibi" diye üsteledi.

"Şey..."

"Hmmm..."

John Ryan kesin bir ifadeyle, "Eğer bir tünel bulursanız o kısımdan uzak durmanız gerekir" dedi. "Eski madenlerde olduğu gibi, oralan çökebilecek yerlerdir."

Ağızlanndan bir şey kaçırmamak için oradan uzaklaştılar.

Michael, "Heyecan verici bir nedeni olacağını söyledi" dedi.

"Biliyoruz" dedi Dara. "Ama ne olabilir?"

Çeşitli fikirler yürüterek mutlu saatler geçirdiler.

Dara tünelin ailenin bir genç kızı tarafından, kayıkla gelen sevgilisiyle buluşmak amacıyla yapılmış olduğuna karar verdi.

Michael ise Fern ailesinin bir gece Fernscourt'u basıp ele geçirmek isteyen bir kuzeninin yaptırdığına karar vermişti. Ama hiç kimseye söylemediler. Hiçbir yalana başvurmadan, zamanla-

rını kasabadaki köprünün oralarda geçirdikleri izlenimini vermeyi başardılar. Kate başka arkadaşlar edinmelerine seviniyordu.

Dara, "Ben güzel miyim, Carrie ?" diye sordu. Carrie'nin yatağında oturmuş, izin günü hazırlıklannı seyrediyordu.

"Bilmem." Carrie kıkırdadı ama dikkatini asıl tuvalet masasının üstündeki lekeli aynaya yansıyan kendi görüntüsüne vermişti. Masa pudralar, saç iğneleri ve birilerinin verdiği, dibinde az kalmış makyaj kutulanyla doluydu.

Dara, "Eğer saçlarım dalgalı olsaydı güzel olabilirdim" diye üsteledi.

"Olabilirdin." Carrie şüpheliydi. "Dalgalı saçımızın olmaması ne kötü, değil mi? Anneninkiler ne gür, ama hiç ihtiyacı yok."

"Neden ihtiyacı yokmuş ?"

"Çünkü o yeterince yaşlı ve evli. Lülelere ihtiyacı olan asıl sen ve ben gibiler." Carrie aynadaki görüntüsünü beğenmiyordu.

Dara ilgiyle, "Eve gitmek için neden böyle giyiniyorsun ?" diye sordu.

Carrie ona şüpheyle baktı. "Peki sen neden güzel olmak istiyorsun ?" diye cevap verdi.

Dara, "Güzel olayım da Kerry O'Neill beni beğensin istiyorum" dedi.

Carrie ona bakıp yumuşadı. "Sen böyle de iyisin" dedi. "Dinle, sana bir sır vereceğim; bugün eve, bizimkilere gitmiyorum. Bir erkekle çıkacağım. Jimbo Doyle'yla."

Dara "Jimbo Doyle olamaz," diye bağırdı.

"Neden olmasın ? Jimbo çok hoş biri ve beni izin günümde Coyne ormanında gezdirmeyi vaat etti." Carrie'nin canı sıkılmıştı. Tereddütlü görünüyordu.

Dara dudağını ısırdı. Carrie'yi çok kızdırmıştı, şimdi bir şekilde telafi etmesi gerekiyordu.

"İyi biri olduğunu biliyorum. Çok da iyi bir şarkıcı. Kayalık bahçeyi yaparken Teksas'ın Sarı Gülü'nü söylediğini duydum. Ormanda ondan şarkı söylemesini isteyebilirsin."

"Evet, sanınm isteyebilirim." Carrie tereddüte düşmüştü. Jimbo Doyle'un bütün bir akşamüstünü ormandaki sessiz ağaçlar ve yosunların arasında şarkı söyleyerek geçirmek istediğinden emin değildi.

Tünelden kimseye söz etmeme konusunda kararlılıklarını sürdürdüler. Hiç kimseye.

Michael, "Grace'e bile mi?" dedi.

Dara durdu. Düşündü.

"Grace'e bile" dedi.

"Eğer Grace'e söylersek, Maggie'ye, Tommy'ye ve başka herkese de söylememiz gerekir" dedi Michael.

"Evet." Dara kaşlarını çattı. "Ve o zaman iş değişir. Sence çocukluk mu ediyoruz ?"

"Hiç de değil." Michael onu temin etti. "Sanırım doğru olanı yapıyoruz."

Birbirlerine sırıttılar. İkizler her zamanki hallerine dönmüşlerdi. Dünyaya karşı en iyi dosttular.

Grace'den kart geldi. Donegal'de dev dalgalar vardı ve yüzmeye gitmişlerdi. Çok iyi vakit geçiliyorlardı ve Mountfern'e döneceklerini her düşündüğünde babası ziyaret edecek başka bir yer buluyordu. Ama yakında döneceklerdi, herkesi çok özlemişti. Tommy ile Maggie'ye de kart göndermişti. Jacinta ile Liam'a da sevgilerini yolluyor, ama îngilize yazışmak yüzünden ceza alırlar korkusuyla kart atmaya cesaret edemiyordu.

Ryan'ın barı şantiyede çalışan adamlarla doluyordu. Her öğlende barın çevresinde epey kalabalık birikiyordu. Kate Slattery'nin bürosundan koşarak gelip hemen barın arkasına geçiyordu. Bazen muzaffer bir gülümsemeyle John'a bakıyordu. Hiç değilse yeni otelle ilgili korkularından bazıları yersiz çıkmıştı. İşleri biraz artmıştı. En azından şimdilik.

Judy Byrne Meagher'lann kuyumcu dükkânında Marian John-son'a rastladı. Bayan Meagher tamire gönderdiği saat henüz hazır olmadığından özür diliyordu.

Marian, "Geri döndüklerinde eve koymuş olmak istiyordum" diyordu.

"Oh, ne zaman dönecekler ?" Judy Byrne yeğeninin doğumgü-nü için bir broş almaya gelmişti. Bayan Meagher'ın koleksiyonuna pek de beğenmeden bakıyordu.

Marian neşeyle, "Söylemek güç. Sanırım her an gelebilirler" dedi.

"Haberleşmiyorsunuz, o halde ?"

Marian çok kızdı.

"Tanrım, Judy, orası kendi evleri, istedikleri gibi gelip giderler. Ben de pansiyoncu hanım havasında değilim, bilirsin Judy. Yal-

nızca bizim girişteki evi kiraladılar, o kadar."

"Demek yazmıyor. O halde sanırım onları gördüğümüzde döndüklerini bileceğiz." Judy Bayan Meagher'a gösterdiği broşlar için teşekkür etti ve biraz düşünüp sonra geleceğini söyledi.

Sheila Whelan O'Neill'lerin nerede olduklarını ve ne zaman döneceklerini biliyordu. Amerika'dan telgraflar gelmiş, inşaatçı Bri-an Doyle'a ulaşmayan bazı mesajlar olmuştu. Patrick onu günaşırı anyordu.

Brian Doyle yıkım ekibini hazırlamıştı; O'Neill kendisi gelmeden başlayıp duvarları yıkabileceklerini söyleyince şaşırdı. Adamın vincin tepesine çıkıp işi kendisinin başlatacağını düşünmüştü.

Brian Doyle Patrick O'Neill ile Rachel Fine'ın bu konuyu telefonda uzun uzun görüştüklerini bilmiyordu. Yıkımdan uzak kalmasının daha akıllıca olacağına karar vermişlerdi. Yıkım için değil, yapım için orada olacaktı.

9

Patrick O'Neill İrlanda'da pek az otelin kışın açık kaldığını öğrendi. Pek azı. Kötü havada İrlanda'ya kimsenin gelmeyeceğini ve müşterilerin olmadığı aylarda binayı ısıtıp personele maaş ödemenin bir servete mal olduğunu söylediler.

Patrick bunun dar görüşlülük olduğunu düşündü. Zaten kimse İrlanda'ya havası için gelmezdi. Güneş isteyenlerin aklına hemen İrlanda gelmezdi ki. İrlanda'ya turist çekenler insanlardı; insanlar, manzara ve etkinlikler. Bunlar kışın da vardı ve ulaşması daha ucuzdu.

Kışın Amerika'dan çok makul fiyatlara charter uçuşlan oluyordu. Ancak, bunu diğer otelcilere anlatmanın bir mantığı yoktu. Onlar mevsimin mayısta başlayıp eylülde sona erdiğini kabul ediyorlardı. Daha serüvenci olan bazılarıysa Paskalya haftasında açıyorlardı.

Patrick O'Neill bu kadar ziyana hayıflandı. Zaten bu günlerde pek sık hayıflanıyordu. Femscourt'u yeniden yapma girişiminde bu noktaya kadar gelmesi sandığından çok daha zor olmuştu. Orayı satın alalı bir yıl geçmişti. On iki ay süren gecikme ve engellerin ardından inşaatın başlaması için yıkıntıları ancak ortadan kaldırabiliyorlardı.

Bu, Patrick O'Neill'in karşılaştığı en büyük karakter sınavıydı. Öfke ve sıkıntıdan alnında bir damar kabarmıştı. Kıtalararası pahalı telefon konuşmaları sırasında durmadan kalkıyor, oturuyor, uzun ve derin nefesler alıyordu.

İki kez vazgeçmeye kalktı, ama gece düşünüp ertesi sabah devam etmeye karar verdi. Üç kez Batı dünyasındaki bütün inşaatçıların hayatta bir kez çıkabilecek böyle bir iş için diz çöküp yalvaracaklarını haykırarak Brian Doyle'u kovma noktasına geldi.

Üçünde de kendini tuttu. Bir mimarla kavga etti; Amerikalıların hep aynı olduğunu söyleyen ılımlı bir adamdı. Buraya tanrı gibi gelip insanların yaşamlarını değiştirmelerini bekliyorlar, demişti. Patrick kendini o rolde görmüyordu; O'Neill'leri o toprağın geri dönen öz oğullan olarak kabul ediyordu. Mimardan özür diledi, adam da ona artık düşünmemesini söyledi. New York'taki baskının çoğu insanı delirttiğini herkes biliyordu.

Amerika'ya iki kez gitmişti. O sırada daha taş taş üstüne konmamıştı. Ama gülümsemesini yitirmedi.

Koruma kurullarını değerli hiçbir şeyi yok etmediğine ikna etti. O büyük şans olmuştu. Bir gün Ryan'ın barında düşüncelere dalmışken, John Ryan bir arkeoloji dergisinde evin mimarî değerinin pek az olduğu yolunda bir ifadeye rastlamıştı. Bu ifade iddialarını destekliyordu.

Kendini iki kıtada birden beyaz yalanlar söylerken buldu. Fer-gus Slattery'yle köprüde dururken: işlerin bu kadar uzun sürmesine üzülüyor muydu ? Hayır, hayır, ritm buydu, işler böyle yapılmalıydı. Kasabanın kendisini aceleci bir yanki olarak görmesini istemiyordu. Sonra, öbür evinde, New York'taki merkezinde Gerry Power'la konuşurken: tabiî, tabiî, işler hiç hızlı ilerlemiyordu. Ellerinde teknoloji yoktu; elbette şüphelere kapılmamıştı. Hayır, onlara kızmıyordu.

Rachel Fine'a ise New York'un geri kalanına oranla o kadar yumuşak ve dinlendirici görünen kızıl-altm dairesinde brendi yudumlarken, herkese olduğundan daha çok gerçekleri anlatıyordu. Ona zaman zaman sıkıntıdan kendini bir milyon parçaya bölüne-cekmiş gibi hissettiğini söyledi. Yurttaşlarının neden hiçbir şey, ama hiçbir şey elde edemediklerini şimdi anlıyordu. Ekonomilerinin bu kadar acınası ve perişan halde olmasına şaşmamalıydı. Artık neden şapkalarını ters takmış, dişsiz ağızlanyla kahkahalar atarak dikildiklerini biliyordu, çünkü çalışmayı hiçbir zaman öğrenmemişlerdi. Çalışmanın getirdiği ağnlan bilmiyor ve bilmek de istemiyorlardı. Hiçbir amaç onlan asgariden daha fazlasını yapmaya teşvik edecek kadar yüce değildi. Rachel'a bu şekilde sızlanabiliyordu, çünkü kendisine asla katılmayacağını biliyordu. Rachel alını ovuşturup Irlandalılann hayatın her alanında yükseldiklerini söyleyecekti ona. Kendi ülkeleri vardı... yani hemen hemen... Kendi halkına, Latviyalılara bir baksmdı... Sovyetler'e teslim olmuşlardı ve Latviya bir daha asla ayağa kalkamayacaktı. Latviya'dan kaçabilen bütün Yahudiler Amerika'ya gelmişlerdi, ama bugünlerde geri dönüp şatolar yapmak mümkün değildi.

Rachel onu yavaş yavaş teşvik ediyor, şimdiye kadar elde ettiklerini hatırlatıyor, ona kulübede yaşayan bir ailenin oğlu olup da, geri dönüp malikâneyi satın alarak kendi milletine iş yaratacak büyük bir işletme haline getiren başka birisi daha olmadığını söylüyordu. Patrick bunları duymaktan hoşlanıyordu, bütün çabalarına ve bitmez tükenmez gecikmelerle sorunlara bir neden oluşturuyordu bu. Bir akşam Rachel'a neden kendisini yüreklendirdiğini sordu. Başında işe karşı çıkmış ve hayatını New York'ta kurmasını istemişti.

"Ancak çok aptal bir kadın bir hayali teşvik etmez" demişti Rachel. "Hayalin elinden alınacak olsa, insanlar seni vazgeçirse sen ne olurdun ? İçindeki ateşi ve heyecanı yitirirdin. Geriye yalnızca bir kabuk kalırdı."

Patrick ona sıkı sıkı sarıldı. Harika bir kadındı. Ama ne yazık, ne yazık ki o boşanmış bir Yahudiydi. Başka herkes kabul etse bile, onunla asla evlenemezdi. Mümkün değildi.

Ancak gün geldi, makineler getirildi ve dev bir vincin ucunda ileri geri sallanan kocaman bir gülle Fernscourt'un taş duvarlarını yıktı. Rachel Fine uzaktan taşların duvar ya da kayalık bahçe yapımı için saklanmasını tavsiye etmişti. Kuşkusuz onları koyacak bir yer bulunurdu. Amerika'nın hâlâ taze bir fidan olduğu günlerden kalma taşların kendilerine özgü bir güzellik ve çekiciliği vardı. Brian Doyle bunun garip bir fikir olduğunu söylemişti, ama taşlar atılırsa kendisi başka bir binada kullanmayı düşündüğünden, içinden büyük düşünceleri olan, her şeyin beş dakikada yapılıvereceğini sanan Amerikalı'yı takdir etmişti.

İrlanda kırlarında yürürken Grace mutlulukla Kerry'nin koluna girdi. Bu, birlikte çıktıkları ilk gerçek tatildi. Mountfern'deki manastır hakkında konuşuyor ve ona diğer kazlarla rahibelere yaptıkları numaralan anlatıyordu. Onun da kendi okulundan hikâyeler anlatması için yalvanyordu. Yatılı okulda olmaktan memnun muydu ? Kendini yalnız hissediyor muydu ? Tatil olduğuna sevinmiş miydi? Grace Kerry'nin her şeyden mutlu olmasını istiyordu. Kendisi gibi.

O'Neill'ler Donegal'de bir yarın kenannda yürürken Grace onuncu kez, "Orada olamamamız çok yazık" dedi. "Görmeyi çok isterdim."

"Evet." Patrick dalgındı. Okyanusu seyretti. Babası İrlanda'dan ayrılırken bu tepeleri görmüş müydü, yoksa çok mu kuzeyde ka-

lıyorlardı ? Atalannın Amerika'ya giderken Gahvay'den mi, yoksa aşağıda, Cork'taki Cobh Limanı'ndan mı gemiye bindiklerini hiç öğrenememişti. Ta Cobh'a gitmek yerine buradan çıkmış olmala-n daha olasıydı. O eski günlerde Galway'den durmadan gemiler kalkardı.

"Dönmemiz o kadar da sürmez. Neden dün gece çıkmadık ?" Grace ısrarlıydı.

"Oh, bilmiyorum Gracie. Birkaç gün sonra, döndüğümüzde görürüz. İyi vakit geçirmiyor musun ?"

"Oh evet, ama..." Öyle büyük bir olaydı ki, neden kaçınyorlar-dı ? Keşke babası açıklasaydı.

"Babam yıkım için orada olmamızı istemiyor. Olanı yıkıp yok ederken hatırlanmamız daha iyi." Kerry

suçlamadan ya da övmeden, sanki bir haritadan yol okur gibi konuşuyordu.

Patrick ona sert bir bakış firlattı. "Hey, neden öyle diyorsun ?" Yarı güldü.

"Doğru ama, değil mil" Ben böyle hissediyorum."

"Evet, doğru bir bakıma." Patrick çok şaşırmıştı.

"Biz iyi insanlarız. Düello bitince kasabaya gireriz. Tamam mı?"

"Bir bakıma öyle."

Grace "Bence çok saçma" dedi. "Yeni bir otel yapıyor olmamıza herkes seviniyor; orada olduğumuz için bizi seviyorlar. Büyük makineler bum bum çalışırken, işin en iyi kısmında neden kaçı-yonız? Görmeyi çok isterdim."

"Ben de" dedi Patrick.

Brian Doyle'u arayıp işlerin nasıl gittiğini öğrenecekti. Keşke Brian olan biteni biraz açık, biraz renkli anlatabilseydi. Doyle herhalde ona fazla mesailerden, anzalardan, şu ya da bu rakamı gözden geçirme gereğinden söz eder; eski düzenin değişmesinin sembolik önemine hiç değinmezdi.

Oğluyla kızını kumlu bir yoldan muhteşem bir kumsala indirir ve herhangi bir aile gibi dalgalar boyunca koşarlarken, "Acaba şu anda ne yapıyorlardır?" dedi.

Huzursuzluk içinde oğlunu seyredip, onu kendinden hiç beklenmeyecek bir şekilde, olan biteni bir daha tartışmamakta kararlı kılanın ne olduğunu merak eden bir adam gibi değildi. Kocaman bir evin yıkımını başlatıp babasıyla büyükbabasının sokağa atıldığı yerde kendine bir anıt yapmayı planlayan

bir adam gibi de değildi.

Kasabanın yansı gelip yıkım makinelerinin çalışmasını izledi. En güzel manzara River Road'da, Ryan'ın barından görülüyordu

ve pek çoğu ellerinde bardaklarla seyrettiler.

Jack Coyne sahte bir neşeyle duruyordu. Uzun zaman önce, Patrick O'Neill'e kazık attığı o güne lanet ediyordu. Adam o zamandan beri ona hep kibar davranmış, ama tek bir iş bile vermemişti. Jack Coyne'un küçük, sivri yüzü bir ona, bir buna dönüyordu. Ondan başka herkes Amerikalı'nın faydasını görmüştü. Şu John Ryan'ın topladığı müşterilere bakmalıydı, kasabada da aynen böyleydi; daha şimdiden kâr eden, ya da kazanç beklemeyen hiçbir işletme yoktu. Neden bütün günler içinde tam da o gün o sessiz Amerikalı'yı bir dolara kaç para alacağını bilmeyen bir aptal yerine koymuştu ki ? Neden o mavi gözlerin bir işadamının keskin gözleri olduğunu fark etmemişti?

Jack Coyne elleri cebinde ırmağın karşısında, kendisi aracılığıyla kiralanmış olması gereken makineleri seyretti. Yıkımcıları da o bulabilir ve hakkıyla yüzde on alabilirdi. Başını sallayıp kendi kendine insanın hayatta bazı şeyleri hiç bilemediğini söyledi. Hiç bilemiyordunuz.

Jack Leonard ortaya, "Büyük bir gün bu" dedi.

"Neredeyse orayı yaktığımız gün kadar," dedi Tom Daly. Huzursuz bir gülüşme oldu. Artık kimse o günlerden fazla söz etmiyordu. Ülkenin dört bir yanındaki büyük evlerin, temsil ettikleri her şeyin simgesi olarak ateşe verildikleri günlerdi onlar.

Tom Daly, Jack Leonard ve bir düzine kadar arkadaşlarının büyük kentte alelacele toplanmış gruplara katılıp üstlendikleri işi yapalı beri kırk bir yıl geçmişti. Yaşlı Bay Leonard ile yaşlı Bay Daly artık çok saygın kişilerdi; süt ürünleri ve gazeteci dükkânla-rıyla Mountfern'in temel direklerinden sayılıyorlardı. Onları yirmi bir yaşında birer kundakçı olarak hayal etmek zordu. Farklı bir dönem, farklı bir kültürdü o. Ne Tom Daly, ne de Jack Leonard smır harekâtında kuzeye gidip elektrik santrallerini havaya uçuran, bekçilere gelişigüzel ateş eden ve kendilerini ulusal kahramanlar sayan tipler hakkında iyi düşünmüyorlardı. Hayır, 1920'lerde gerçek bir savaş vardı.

John ile Kate biraları dolduruyor ve küçük kadehlerle viski veriyorlardı. Hatta dışarı, güneşin altına birkaç iskemle de çekmişlerdi. Leopold durmuş, ırmağın karşısından gelen sesler karşısında tir tir titriyor, kendisini yatıştırmak için uzanan her elden geri çekiliyordu.

Leopold acı dolu gözlerle bakıp göklere uluyunca Fergus, "Sen iyi kalpli bir kadınsın, Kate" dedi. "Neden şu hayvanı uyutturmuyorsun ?"

"O hayvan buradaki pek çok insandan daha sağlıklı ve çok daha iyi bakılıyor," diye tersledi Kate. "Hiçbir şey bilmedikleri konular hakkında yüzeysel yargılarda bulunan insanlara dayanamıyorum."

John, "Adamı tersleme" diye güldü. "Leopold büyük bir oyuncu Fergus, seyirci buldu mu dayanamaz. Her gün burada iyi bir yemek yedikten sonra gidip kasap Reidy'nin kapısına yatıyor ve onlar da bir kemik veriyorlar. Her gün. Sonra iki yüz elli gram bisküvisini alana dek Loretta Quinn'in kapısında uluyor. Zavallı kedi nerede otursa gidip ona uluyor, sonunda Jaffa kalkıp yerini ona bırakmak zorunda kalıyor."

Dara, "O yalnızca çaresizlik içinde geçen çocukluğunu telafi ediyor" dedi. Artık on üçüne yaklaşmış, uzun boylu ve güçlü bir kız olmuştu. Sık siyah saçlarının uçları geceleri taktığı tokalar sayesinde hafifçe kıvrılıyordu. Rosemarie Salonu'nda perma yaptırmayı çok istiyordu. Bayan Walsh da hafif, doğal bir perma yapabileceğini söylemişti, ama Dara'nm annesi duymak bile istemiyordu. On iki yaşında perma mı? Böylesine bir rüküşlüğe kim izin verir? Saçları zaten dalgalı olan annesine göre hava hoştu. Dara çok içerliyordu. İşin daha da kötüsü, dalgalı saçlara hiç ihtiyacı olmayan Michael'ın saçlarında da harika bir dalga vardı. Üstelik, onun kirpikleri de daha uzundu. Çok fazla. Öyle büyük haksızlıktı ki.

"Bana Leopold'un çocukluğunu anlat." Fergus annesine hem görünüş, hem de bağımsız yaradılış açısından çok benzeyen bu uzun bacaklı kızı seviyordu.

"Jack Coyne'un kamyonlarından birinde bulundu."

Fergus, "Bu kötü bir başlangıç" dedi.

Michael kardeşinin sözlerini tamamladı: "Üstelik birisi boğazını sıkmış ve arka bacağını da yaralamış."

"Ve sonra biz arka bacağını tedavi ettikten uzun zaman sonra insanlara patasını uzatıp el sıkışırdı" dedi Dara.

"Oh, tamam, beni ikna ettiniz, çok kötü bir çocukluk geçirmiş, yavruluk dönemi hayatının en iyi dönemi değilmiş. Bırakın yaşasın ve bizler gibi gittikçe daha çılgınlaşsm."

İkizler kıkırdadı.

"Siz ikinizin evin yıkılmasına çok üzüleceğinizi sanırdım." Irmağın karşısını işaret etti.

"Hayır, belki bir zamanlar..." dedi Michael.

"Ama artık değil, artık değil..."

"Artık daha büyüdüğümüze göre..."

"Ve kendi hayatımız var. Eskiden orada oyun gibi bir yaşamdı yani."

"Oh, pekâlâ, büyüdüğünüze göre her şey farklı, ne demek istediğinizi anlıyorum." Onlara gülüyor da olabilirdi, ama hiç sanmıyorlardı. "Ve yaşlanınca, benim gibi gerçekten yaşlanınca oturacağınız başka bir yer bulabildiniz mi? Artık burada oturmayacağınıza göre ?"

"Planlarımız var..." dedi Dara.

"Kesin bir şey yok tabiî..."

"Ortaya konabilecek..."

Fergus telaşla atıldı. "Hayır, hayır, olmaması daha iyi. Olabildiğince az şey söyleyin derim ben hep."

Dara, "Bir şey var, Bay Slattery..." dedi.

"Evet..."

"Bir tür tavsiyeye ihtiyacımız olabilir..."

Michael ona uyaran bir bakış fırlattı.

"Hayır, bir şey yok, yalnızca genel anlamda konuşacaktım."

"Fergus, iyi bir başlangıç," diye teşvik etti.

"Evet, konu şu: Her parça toprağın birine ait olması mı gereklidir?"

"Özür dilerim?" Dublin'deki hukuk fakültesinde ona böyle soruları cevaplamayı hiç öğretmemişlerdi ki.

"Yani, İrlanda'nın tamamı bölünüp parsellenmiş midir? Siz evinizin sahibisiniz, biz buranın sahibiyiz,

Bay O'Neill şimdi Ferns-court'un sahibi. Kimseye ait olmayan parçalar da var mıdır?"

"Genel anlamda biraz zor bir soru. Kimseye ait olmayan bazı parçalar vardır sanırım; Curragh örneğin. Bilirsiniz, Kildare'de. Oraya yakın araziniz varsa sürüleriniz orada otlayabilir. Bazı bataklıklar da öyle. Pek çok insan oraya sahip olmadan ot ve kesek toplayabilir. Demek istediğin bu muydu ?"

"Pek değil. Biliyorsunuz, bütün tarlalar ve hendekler aynı kişiye mi ait olmalıdır? Birdenbire çıkıp şu hendek bana ait, çünkü onu ben buldum, diyemez misiniz ?"

Fergus kafasını kaşıdı.

"Ama gerçekte hendeği siz bulmuş olmazsınız, değil mi? O hep oradadır. Bir gün çıkıp ona bakarak üstünde hak iddia edemezsiniz."

Dara, "Ama ya göremiyorsanız ?" diye üsteledi.

"Tanrım, Dara, beni serseme çevirdin" dedi Fergus. "Ama annenin de söyleyebileceği gibi, ben danışman olarak pek iyi değilim. Tann adına, göremediğin bir şeye nasıl sahip olabilirsin, gibi aptalca sorular sormaya başlarım. Müvekkillerimin sinirini bozmaktan başka işe yaramaz. Günün birinde beni barodan atacak-

lar ve saçlarımda samanlar, ortalıkta dolanacağım."

Dara telaşlanmış göründü. "Hayır, lütfen, hata bizim. Bütün bu sorulan sormak zorundayız ki, asıl neden bahsettiğimizi anlama-yasınız... Hayır, kapa çeneni Michael. Sorun yok. Bay Slattery kimseye söylemeyecek, o da Peder Moran gibi."

Fergus hüzünlü bir ifadeyle, "Aynen öyle" dedi.

"Hayır, yani siz insanlann işlerini anlatamazsınız, o da günah-lannı" diye üsteledi.

"Bu doğru. Beni barodan atarlar."

"Sizi döverler mi ?" Michael ilgilenmişti.

"Sanınm okulda olduğu gibi, yoklamadan atılmayı kastediyor" dedi. "Her neyse, bu olmayacak, çünkü konuştuklarımızı hiç kimseye söylemeyeceksiniz."

Fergus ciddi ciddi, "Kesinlikle hayır" dedi. Gerçi ne konuştukları hakkında en ufak bir bilgisi bile yoktu.

Son duvar da yıkılıp büyük bir tezahürat kopunca John Ryan, "Sence Patrick'in zafer gününü görmek için burada olması gerekmez miydi ?" dedi.

Kate tahta bir ıspatulayla beş bardak biranın köpüğünü sıyırdı.

"Her şeyi biliyor, emin olabilirsin. On dakika sonra Brian Doy-le'la telefonda konuşuyor olacak."

"Burada olacağından emindim. O evden ve temsil ettiği her şeyden nefret ediyor. Fern'ler hakkında tek bir güzel söz bile söylememi istemiyor; kıtlık döneminde oldukça düzgün davranmış olmalanndan da nefret ediyor. Taşlann yıkılmasına çok memnun olurdu."

"Hayır, Patrick O'Neill orada yapılacak olanla daha çok ilgileniyor" dedi Kate. Bardaklan bir tepsiye koyup dışan götürmek için tezgâhın arkasından çıktı. "O da bütün Amerilalılar gibi ileri bakıyor."

John yan ciddi "Sence eğer Amerika'ya gitseydik daha mı iyi olurdu?" diye sordu.

"Bilmem, belki de şu anda tartışmanın zamanı değildir." Kate elinde tepsiyle dışardakilerin biralannı vermeye giderken tatlı tatlı güldü.

Rita Walsh otelin yapımının artık kuvaförlükle geçinebileceği anlamına gelip gelmeyeceğini düşündü. Hoş bir değişiklik olurdu. Artık saçmı düzenli oarak yaptıran, hatta cilt kremleri ve manikür konusunda da danışan Marian Johnson'dan Femscourt'la ilgili

planlar hakkında çok şey dinlemişti. Rita Patrick O'Neill gibi bir adamın, kuru cildi ve uçuşan saçları bugünlerde pek bakımlı olan Marian Johnson'ı ciddi ciddi düşüneceğine ihtimal vermiyordu. Yine de, bilinmezdi. Onun gibi bir adam eski paraya ve kaliteye önem verebilirdi. Johnson'lar avcılık camiasında herkesi tanıyorlardı.

Rita keyifsiz bir şekilde küçük salonunda göz gezdirdi. Amerikalılar, ya da Dublin'li zengin kadınlar buradan pek hoşlanmaya-bilirlerdi, ama yeni araç gerece para harcamak da çılgınlık olacaktı. Rita artık ayakta dikilip perma yapamayacağı günler için epeyce para biriktirmişti. Ve ayakta durmasının hiç gerekmediği bir konumdan da para kazanıyordu. Ancak zaman içinde bu iki kaynak da kuruyacaktı. Bütün tasarruflarım Sheila Whelan'ın postanesinde tutuyordu. Mountfern'de banka yoktu ve Sheila genelde insanlann paralan konusunda gaynresmi danışman olarak hizmet veriyordu.

Rita postane müdiresinin tavsiyesine uymaya karar verdi. Sheila kazancın neden düzensiz ve zaman zaman yüksek olduğunu sorgulamazdı. Ancak kendisine sorulanlara cevap verir, kendisi bir şey sormazdı.

Sheila Whelan otelin inşaatı yoluna girene dek bir süre beklemesini, sonra Fernscourt gerçekten yapılıp kasabaya yeni hayat kazandıracak gibi olursa, o zaman yeni aletler almasını tavsiye etmişti. Rosemarie salonunu müşterilere cazip gösterecek iskemleler ve başka her şey alınmalıydı. Bu sözlerde hiçbir alaycılık, dükkânın şimdiki işlerinin kaynağı konusunda hiçbir ima yoktu. Otel kurulana kadar bekle, sonra herkes planlannı yapabilir.

Rachel Fine'ın New York'taki dairesinde başucu komodininde-ki küçük seyahat saati sabahın altı buçuğunu gösteriyordu. Mountfern'de öğlendi ve kalan duvarlar yıkılmış olmalıydı. Rachel iyi

uyuyamamıştı. Bütün gece düşünde bu yıkım töreninde feci bir kaza olduğunu görmüştü.

Harabelerden bir ruh çıkıp seslenmişti: "Ben alay edilmeyecek bir ruhum... burada huzur içinde inşaat yapamayacaksınız."

Gece iki kez kalkıp pencerenin önüne oturmuş, her şeyin normal olduğunu görüp kendini rahatlatmak için ay ışığında şehri seyretmişti. Bu kısmın bitmesini diliyordu. Belki bu kısım bitince işler iyi gidebilirdi. Patrick onu çağırabilir ve o da İrlanda'ya gidip oranın bir parçası olur, Patrick de onu bir daha gönderemezdi.

Patrick için saatler çok yavaş geçiyordu. Her şeyin olup bitti-

ğinden kesinlikle emin olmadan aramak istemiyordu. O akşam Amerika'yla konuşacak, Gerry Power'a işin bittiğini söyleyecek ve Rachel'a da haber verecekti. Daha şimdiden gözlerinin önüne getiriyordu...

Hayal edebiliyordu. Brian Doyle'u aramadan önce bile çocukların grup grup kıyıya gelip seyrettiklerini görüyordu. Kasabanın geri kalanının da gelip gün boyunca John ile Kate'in yerinde bira içeceğini ve duvarlar yıkıldıkça tezahürat yapacağını düşünememişti. Brian'a bütün aynntılan anlattırdı. Doyle ilk başta onun işin doğru dürüst yapıldığından emin olmak istediğini sandı ve homurdamp omuz silkti, ancak adamın yalnızca o günü tarif etmesini istediğini anlayınca dili çözüldü.

Patrick duvarlar yıkılırken insanlann tezahürat yaptıklarını duyduğunda kulaklanna inanamadı.

"Ne dediler... ne söylediler?"

"Yalnızca büyük bir tezahürat oldu," dedi Brian.

"Ne gibi? 'Hurra', yoksa 'daha, daha' mı, ne?"

Brian tezahürattan söz ettiğine pişman olmaya başlamıştı. "Bilirsiniz işte, büyük bir bağınş. Hiçbir sözcük değil, yalnızca bağınş."

"Bir bağınşta sözcükler mutlaka olur."

"Hayır, olmaz Bay O'Neill. Yani kocaman bir vaaah! Gibiydi. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz ?"

Patrick anladığım söyledi. Çok memnun olmuştu.

Gerry Power'ı aradığında, "Fernscourt'un son duvarlan da yıkıldığında büyük bir tezahürat yapıldığını biliyor muydun ?" dedi.

"Gerçekten mi ?" Gerry gelecekte bir zaman, örneğin bir Aziz Patrick gününde İrlanda'ya gidip belki on gün kalmaktan memnun olacak bir adamdı. Patrick'in bütün servetini bu işe yatırmasının delilik olduğunu düşünüyordu.

Patrick, "Acaba neden sevindiler" dedi.

"Bir güncük olsun doğru dürüst bir iş yapıldığını görünce ellerinde olmadan sevindiler sanınm" dedi Gerry Power.

O akşam Rachel'a söyledi. "Brian Doyle büyük tezahürat, dedi. Kocaman bir vaaah! gibi. Oh Tannm, keşke orada olsaydım. Orada olup onu duyabilmek için her şeyi verirdim."

Rachel, "Bence gitmemekte çok haklıydın" dedi. "Bu tür işlerde içgüdülerin her zaman doğrudur. Kendini yıkımla değil, yalnızca yapımla ilişkilendir. Burada hep öyle yaptın."

Rachel neden tezahürat yaptıklannı biliyordu. İşsiz güçsüz bir

kasabada yapacak bir iş, sıkıcı bir sabahı geçirmenin bir yoluydu. Anlaşılan etrafta dikilen insanlar için şurada burada biraz iş ve ilerde de yeni işler bulma umuduydu. Eğer anlatılanlar doğruysa, insanlar sabah sabah ellerinde kocaman bira bardaklanyla seyrediyorlardı. Eğlenmelerine şaşmamak gerekiyordu.

"Tezahürat yaptılar, çünkü düşler gerçek oluyor" dedi. "Çünkü eski ev gitti ve yeni bir yaşam başlamak üzere."

Çukur kazılmış, temel atılmaya hazırdı. Brian Doyle daha şimdiden mimarlarla dört büyük münakaşa yaşamıştı. İrlandalı mimarlar son dakika müdahaleleri olmayacağının garantisi verilmeden Amerikalı mimarlarla çalışmayı reddediyorlardı. İrlanda Turizm Kurulu verdiği teşviki gözden geçirmişti ve Aer Lingus'un charter gruplarının durumu hâlâ belirginlik kazanmamıştı. Pat-rick O'Neill'in topraklarını satın almadığı iki çiftçi Fergus Slat-tery'yi mağdur olduklarını iddiaya ikna etmeye çalışıyorlardı. İkisi de bir yıl önce isteyerek birer dönüm satan iki kiracı, şimdi topraklarının karşılığını yeterince almadıklarını düşünüyor ve kendilerini Fergus'un temsil etmesini istiyorlardı. Fergus hiçbiriyle çalışmak istemiyordu.

"Açgözlülük. Bu adamın Mountfern'e getirdiği bu işte. Ölçüsüz bir açgözlülük. Bu insanlar daha önce bu berbat topraklarından kâr edebileceklerini hiç düşünmemişlerdi ve parayı seve seve aldılar."

Kate onun bu sözlerini uygun bulmadı. "Ortalıkta dolaşıp böyle vaazlar verebileceğini hiç sanmıyorum Fergus" dedi. "Omuz silkip çok yazık diyebilirsin, ama aslında bir dava konusu bile yok. Onların tarafını tutuyormuş gibi yap, akıllı ol."

Fergus, "Hereford boğası O'Neill gibi" diye homurdandı.

Kate güldü. "Evet, saçları dalgalı, ama bu isim ona uygun değil. Evet, onun gibi. Akıllı ol. Sanırım o bu sayede buralara kadar geldi..."

"Ya da açıkça yalan söyleyerek" dedi Fergus.

"Aslında söylemedi, değil mi? Ona güvenmediğini biliyorum, ben de güvenmiyorum. Bunun nedeni de, bence eğer işler canlanırsa bizi mahvedeceğini biliyor. Ona neden değer verdiğini bilmiyorum."

Fergus, "Çünkü size zarar veriyor... hepinize" dedi.

Kate şaşırmıştı. Fergus ablasının sarhoş suçlamalarını hatırladı... o kasabadaki baremin karısına göz süzmekten başka bir işe yaramıyordu. Öyle miydi ?

Hayır, aslında, yalnızca Kate değil, bütün ev halkıydı. Korku

dolu gözlerle çarpık patasını uzatıp el sıkışmaya çalışan o aptal köpek. Şiirlerini bir okul defterine karalayıp Patrick O'Neill'in harika bir adam olduğunu düşünen John Ryan. Gözleri fer ferç okuyan o iki küçük oğlan. Bütünüyle kendi kendilerine yeten, yarımşar cümlelerle konuşan, güneş yanığı ve yabani maymunlar kadar hareketli o esmer, yakışıklı ikizler; eskiden Fern'in karşı kıyısındaki dikenlerle kaplı tepeciklerde koşturduklarını görürdü onların... Bütün ailede anlaşılması güç bir biçimde ona dokunan bir şey vardı. İşin gerçeği, yalnızca zeki anneleri değildi. Hayır, hadım olsun olmasın, kadına göz süzmüyordu.

Fergus oracıkta kendi kendine bir dizi sözler verdi. Uzun bir haftasonu tatili için bir kıyı kasabasına gidecek, genç ve çekici bir kadınla tutkulu bir cinsel macera yaşayacaktı. Başkan Ken-nedy geldiğinde bürosunu kapatacak ve Ryan'lardan gelmek isteyen herkesi alıp geçit törenini izlemeye Dublin'e götürecekti. Ne de olsa yalnızca olan bitenden pay koparmaya çalışan yerel çiftçilerle daha anlaşılır biçimde konuşacaktı. Son olarak da, bir şahin gibi Patrick O'Neill'in peşine düşecekti. Hayatında daha önce bu kadar güçlü ve inandıncı hiçbir duygu yaşamamıştı. O'Neill ve ailesi Ryan'lan yok edecekti.

O'Neill'ler geri dönmüştü. Bridge Street'ten geçtikten yarım saat sonra herkes haberi aldı. Judy Byrne öğrendi, çünkü pirinçlerini parlatıyordu. Öyle sıradan bir ev işini yaparken yakalanmak istemezdi. Patrick'in onu önemli tıbbi rolü olan bir kadın olarak düşünmesini yeğlerdi.

Sheila öğrendi, çünkü postanede birinin otomobillerini park ediyorlar, diye seslendiğini duydu. Sheila sessizce telgraflarla mesajları topladı ve kocaman, isimsiz bir zarfa koyup hazırladı.

Maggie Daly haber alınca çok sevindi.

Grace ile Kerry dükkâna geldiler. Çay için kremalı kekler, salam ve yumurta alıyorlardı. Bayan Hayes geleceklerini bilmiyordu, o yüzden yiyecekleri onlar alıyordu. Grace koşup onu kucaklayınca Maggie Daly'nin ağzı kulaklarına vardı. Asık suratla rafları yerleştirmekte olan Kitty de Kerry kendiliğinden yanına gelince neşelendi.

"Selam" dedi Kerry. "Beni özledin mi ?"

Kitty heyecanla, "Gitmiş miydin?" diye sordu.

Kerry'nin hoşuna gitti. Dirseğini rafa dayadı.

"Evet, gitmiştik ve eminim haberin vardı" dedi.

"Üzgünüm." Kitty çok memnundu. "Pek tanımadığım insanla-

nn gelip gitmelerini takip etmiyorum. Fazla meşgulüm."

Kerry derin dondurucudaki buzları bile eritebilecek bir gülümsemeyle, "O halde seni daha iyi tanımam gerekecek. Böylece ortalıkta olmadığımı fark edersin" dedi.

Tommy Leonard otomobillerini görüp döndüklerini öğrendi. Babası işini bırakıp yollarda

koşturmayacağını umduğunu söyledi. Tommy tezgâhın arkasında sinirlenip durdu, ama O'Neill'ler kâğıt ve kartpostal almaya geldiler. Kaldıkları bütün otellere bir kart gönderip teşekkür edeceklerdi. Onlara Mountfern'in neye benzediğini göstereceklerdi. Birkaç yıl içinde kasabanın nerede olduğunu ve neye benzediğini hepsi öğrenecekti.

Kerry Tommy'ye balıkçılığı sordu. Irmakta yüzüp yüzmediklerini merak ediyordu. Ülkenin her tarafında gördükleri bütün kumsallardan sonra, yüzmek için can atıyordu.

Tommy'nin babası kesin bir dille, "Dükkân kapanmadan önce olmaz" dedi.

Tommy babasının sözlerine hayıflandı. Keşke yetişkin bir insan olan ve Tommy'ye de öyle davranan Kerry O'Neill'in önünde söylemeseydi.

Kerry anlayış gösterdi; "Eski toprak" dedi.

Tommy hemen, "Altıda kapatıyoruz" diye atıldı. "O zaman harika olur."

Bay Leonard, "Çay altıda" dedi.

Kerry "Yedide o halde ?" diye sordu.

"Tamam." Tommy çok heyecanlanmıştı.

"Köprüde mi?"

"Orası biraz kalabalık ve gürültülü." Tommy aslında o ve arkadaşlarının köprüdeki grup için fazla genç sayıldıklarını söylemek istiyordu.

"Yaya köprüsünde o halde ?"

"Oldu." Tommy gururlu ve mutlu bir şekilde gazetelerle dergileri okşamaya başladı.

"O zaman görüşürüz Tommy."

Grace harika görünüyordu. Güneşte yanmış, mavi beyaz çigili bir elbise giymişti.

Tommy, "Görüşürüz Grace" diye gülümsedi.

Tommy'nin babası asık bir yüzle, "Tanrım, bugün siz çocukların nasıl zaman geçirdiğinizi düşünüyorum da," dedi.

ikizler O'Neill'lerin döndüğünü duymadılar, çünkü tüneldeydi-

ler. Kate Ryan onların çıktığını söyledi. Nerede olduklarını bilmiyordu. Köprüye inmemişler miydi ? Hayır mı? Altıda çaya gelirlerdi. Kerry ile Grace geziden hoşlanmışlar mıydı ? İrlanda'dan etkilenmişler miydi ? Irmağın karşı kıyısında, artık harabelerin olmadığı arsa hakkında ne düşünüyorlardı ? Biraz alışmak gerekiyordu. Kaçırmaları ne yazık olmuştu, değil mi? Kate kalabalık barda Mountfern'deki herhangi bir yerde durur gibi rahatça duran iki sarışın çocukla neşeli neşeli sohbet ediyordu. Babalan sarmaşık kaplı eski duvarlann yıkıldığı anı aynntılanyla anlatmakta olan bir graba içki ısmarlamakla meşguldü.

ikizler Grace'i göremediklerine pek üzüleceklerdi. Hayır, nerede oldukları konusunda hiçbir fikri yoktu; ama çay saatinde mutlaka kir pas içinde dönerlerdi. Her gün olduğu gibi.

Saat yedide yüzmeye gitmek mi, evet, harika bir fikirdi. Sakıncası yoksa, bann tam önünde olmazdı,

insanlar akşamlan River Road'da sakin yürüyüşler yapmak istiyorlardı, bağınp çağnşan bir çocuk güruhunun arasına düşmekten hoşlanmazlardı. Biraz daha ilerde. Hayır, Rosemarie kuvaför salonunun tam karşısında da olmazdı, o da iyi bir fikir değildi; şu dönemeçte, tabiî sonradan gelen olursa gönderir, Dara ile Michael'a da söylerdi.

Grace hayranlıkla, "Ne güzel Bayan Ryan, hem çalışıp hem konuşabiliyorsunuz" dedi. Kate memnun olmuştu.

"Ah, tıpkı bisiklete binmek gibi bir hüner, insan kendiliğinden bira doldurup bardaklan yıkayıveriyor. Örgü örerken televizyon seyredenler gibi, ben de farkında olmadan yapıyorum. Karşıdaki barda çalışırsan sen de göreceksin. Yoksa otelde mi çalışırsın sence ?"

"Bilmiyorum Bayan Ryan. Komik, değil mi ? Otel açılınca neler olacağı konusunda hiç konuşmuyoruz. Yaptırma aşamasından ileri gitmedik daha."

Neredeyse özür dilermiş gibi gülümsedi ve Kate içinde ani bir sızıyla böylesi bir güzelliğin gücünü fark etti. Bir erkek Grace O'Neiü'inki gibi bir yüz için, o mavi gözleri neşeli ve mutlu görmek için her şeyi yapabilirdi.

Patrick çocuklardan Bayan Hayes'e telefon edip yolda olduklarını söylemelerini istedi. Brian Doyle'un iletmek istediği bir sürü şikâyeti vardı. Jimbo Doyle geri geri giderken bir kamyon dolusu keresteyle rahibin evine çarpmış, ön camlan kırmış ve iki gün boyunca camlan değiştirmek zorunda kalmıştı.

Peder Hogan işi şakaya almış ve yardımcısıyla kendisinin çarpanın yalnızca Jimbo ve bir kamyon dolusu kereste olduğuna se-

vindiklerini söylemişti. Evi başlarına yıkmaya kararlı bir Eddie Ryan gibi ciddi bir durum da olabilirdi.

Teresa Meagher otostopla Dublin'e gitmiş ve postane aracılığıyla ölene kadar bir daha Mountfern'e

asla dönmeyeceği haberini yollamıştı. Bayan Meagher kuyumcu dükkânını satacaktı. Brian Doyle Bay O'NeüTin almak isteyip istemediğini merak ediyordu.

"Öyle bir hediyelik eşya dükkânını ne yapayım ben ?"

"Bridge Street üstünde işe yarar bir mülk olabilir. Bayan Meagher şimdi birkaç bin sterline memnun olur; sizin de kasabada bir ofis ya da bir tür karargâha her zaman ihtiyacınız var." Brian bir işadamıydı.

"Böyle sözleri senden değil, Jack Coyne'dan beklerdim, Doyle. Bir kadın sıkıntıdayken elindeki tek mülkünü de almaya niyetim yok. Altı ay sonra ne hissedecek? Aldatıldığını düşünüp içerleyecek."

Brian istemeye istemeye, "Siz akıllı bir adamsınız" dedi.

Papers Flynn arka kapıya gelmiş, evin hanımıyla konuşmak istiyordu. Ona çok güzel tavuk yumurtaları getirmişti.

Declan evin önüne merdiven getirip getiremeyeceğini sordu. Eddie bacaya sıkışmıştı.

"Aman Tanrım! Eddie'nin bacada ne işi var? iyi mi?" Kate çok telaşlandı.

"Bir şeyi yok. Yalnızca dışarı çıkamıyor."

"Hangi bacaya tırmandı ?" Kate'in gözü dönmüştü.

"Hiçbirine tırmanmadı. Birine tepeden girdi."

"Olamaz! Sığmaz ki."

"Yalnızca kolu" dedi Declan.

"Oh Tanrım, ne yapacağız ?" Koşarak çıktı ve Eddie'yi sağ salim, ama kolu bacanın içinde görünce rahatladı.

"Kıpırdama" diye bağırdı. "Yukarı birini yollayacağım. Gerçi seni sabaha kadar orada bırakmam gerekir ama.."

"İndiğimde açıklayacağım."

"Hem de nasıl açıklayacaksın" dedi Kate.

Declan'a döndü. "Herhalde sen onun neden bacaya girmeye çalıştığını açıklayamazsın, değil mi?"

"Sanırım bu yeni mesleği olacaktı." Declan kuşkulu görünüyordu.

"Harika" dedi Kate. Bara girip onu kurtarabilecek birine bakındı. Çekinmeden rahatsız edebileceği kim vardı ? Uzun boylu Kerry'yi görünce gözleri parladı. Sorunu anlatıp merdivenin nerede durduğunu söyledi. Kerry kendini her zaman güzel hanımlar için kahramanca işler yapan bir şövalye olarak hayal ettiğini söyledi.

Kate bu sözleri fazla süslü bulsa da, yine de memnun oldu.

Grace kederli kederli, "Çok eğlenceli" dedi. "Bizim ev öyle sakin ki. Burası tam bir sirk gibi."

Kate bıkkın, "Ne demezsin" dedi.

Eddie'nin fırçası bacanın içine düşmüştü. Onu almak için eğilmiş ve bu arada ayağı kaymıştı. Artık iyice sıkışmıştı, ayağını basmaya çalıştığı kaygan damda üç kiremit aşağı kaymış, pek çoğu da yerinden oynamak üzereydi.

Kerry kolayca tırmandı ve Kate'in hayran, Declan'ın endişeli bakışları altında hafif adımlarla çırpınan oğlana yaklaştı.

"Rahatla ahbap, Süpermen geldi" dedi.

Eddie sertçe, "Göründüğü kadar kolay değil" dedi.

Kerry, "Kolay görünmüyor bile" dedi. "Aksine, çok tehlikeli görünüyor."

Çok yerinde sözlerdi. Eddie artık vakarını korumayı bıraktı.

Kerry Eddie'nin ayaklarım sağlam basacağı bir yere koydu, sonra kolunu bacadan çekti.

Eddie, "Baca deliğinde bir hata var" dedi.

"Haklı olabilirsin" dedi Kerry.

"Bence başlığı olmalıydı."

"Büyük olasılıkla öyledir."

Kerry çocuğun neden bahsettiğini bile bilmiyordu; belki de zekâ özürlüydü. Hep biraz sinsi görünür ve başının her zaman belada olduğu söylenirdi.

Eddie damdan aşağı kayarak, "Artık gideyim" dedi. "iyi ki buradan geçiyordun."

"Evet, iyi tesadüf."

Eddie oluktan aşağı kayıp merdivene atladı. Az daha giderken onu da götürecekti.

"Merdiveni bırak, seni taşkafa" diye seslendi Eddie.

Eddie, "işim için lazım" diye bağırdı. Sonra bir daha düşündü. "Ama bir süre burada bırakabilirim."

Mahcup bir yüzle barın etrafından dolanıp arka kapıdan girdi. Hiçbir şey, bacada ölümün pençesinden kurtarılışı bile iş saatlerinde barın içinden geçmesini mazur gösteremezdi.

Declan, "Korktun mu Eddie ?" diye sordu.

Eddie kurtarıcısına hiç de minnet duymadan, "Oh, kapa çeneni Declan, sen aptalın birisin" dedi.

Kerry, Ryan'lann damında oturup ırmağın karşısına, yeni otelin yükseleceği yere baktı. Bu taraftan gelmek, yaya köprüsünü

iki ucunda fenerler olan geniş ve süslü bir köprü haline getirmek ne kadar daha iyi olurdu. Irmağın karşı kıyısında çalıların arasından Dara ile Michael'm yürüdüğünü gördü.

Onu damda görünce şaşırdılar. Seslenecek kadar yaklaştıklarında Grace'i de gördüler. Yaya köprüsünden yanlarına koştu ve hep birlikte bir yarım daire oluşturup Kerry'ye baktılar.

Dara "Orada ne yapıyorsun ?" diye seslendi.

"Söylesem inanmazsın, o yüzden Noel için erkenden geldim diyelim" diye seslendi Kerry.

Michael, "Saat altı" dedi. "Zaten çay saati geldi."

Dara dudak bükerek, "Tipik bir erkek işte, yalnız yemek düşünüyor" dedi.

Merdivene koşup kolayca tırmandı. Kerry damın tepesinden elini uzatıp onu kiremitlerin üstüne çekti. Yanında yer açtı.

Dara heyecanla, "Burası harika" dedi. "Şu manzaraya bak." Aşağıda River Road kıvrıla kıvnla köprüye bağlanıyordu. Coy-ne'un garajındaki otomobilleri görebiliyorlardı. Genelde yalnızca dış duvarlar görülürdü. Loretto Quinn'in arka tarafındaki boş koli ve sandıklan, Bay Slattery'nin evinin ve aynı sıradaki diğer evlerin arka bahçelerini, sinemayı ve Bridge Street'te ta Dr. Whi-te'ın evine kadar görebiliyorlardı. Şurayı burayı birbirlerine gösterdiler. Arkalarında Coyne Korusu Grange'a doğru uzanıyordu. Karşı tarafta akıntı yönünde Mountfem'den uzaklaşıp katedral harabesine yaklaştıkça kıyılann daha yeşil, daha kırsal olduğunu gördüler. Dara buradan Fernscourt'un ucundaki tünellerinin girişini gizleyen dikenlik ve çalılan açıkça görebiliyordu. Peri Kale-si'ne dokunulmamıştı. Gözleri tünelin geçiyor olması gereken yolu izledi. Hafif bir yokuştu; geçmişte fiçı yuvarlamaya, sandık taşımaya, ya da her ne iş için kullandılarsa, pek uygundu.

Kerry'nin yüzüne bakıp bakışlannı izlediğini fark etti.

"Gündüzleri nereye gidiyorsunuz?" diye sordu.

"Oraya buraya, değişik yerlere" diye omuz silkti. Belki biraz fazla rahattı.

Yan yana otururlarken kollan birbirine değiyordu. Kerry onun elini tuttu.

Tünelin ağzındaki böğürtlen çalısının neden olduğu derin ize bakarak, "Her nereye gidiyorsanız, elin çok çizilmiş" dedi.

"Bir şey değil." Elini çekmek üzereydi.

Kerry parmaklanyla bileğinin içinden kolunun yukansına kadar çiziği izledi.

"Acımış olmalı" dedi.

"Hayır, sorun yok." Birdenbire sesi kısılmıştı.

"Daha dikkatli olmalısın."

"Neden?" Sesi yavaştı. Kerry hâlâ kolunu tutmuş, parmağını kırmızı çiziğin üstünde gezdiriyordu.

"Sonra hep birlikte yüzmeye gideceğiz. Yüzerken böyle çiziklerin yanmasını istemezsin."

Dara telaşla baktı ona. Sözleri çok masum, Öylesineydi. Birdenbire bambaşka bir şey söylediğini fark etti.

Sanki her tarafını ufak ufak elektrik çarptı.

10

Kerry uzun bir tatil için eve geldi.

Diğerleri tam olarak anlayamadılar ama, bu sanki herkes için durumu değiştirdi. Onun da katılması her şeyi değiştiriyor, bir şekilde daha yetişkin hale getiriyordu.

Bazen ırmağın yukarısında yüzmeye gittiklerinde Kerry de geliyordu. Bazen de gelmiyordu. Orada olup olmayacağını hiç bilemiyorlardı. Grace de bilmiyordu.

Bazen onunla bisiklete biniyor, başka zamanlarda farklı bir yöne gidiyordu. Ya da odasında uzanıp kitap okuyordu.

Grace Kerry'nin bugünlerde babasıyla çok daha iyi geçindiğini düşündü. Paskalya'da, babasıyla ağabeyi savaşa tutuşup Kerry bir şeyi açıklamayı reddeder, babası da ısrar edip tehditler savururken kendisinin odasına kapanıp bütün gün İrlanda dili çalıştığı o korkunç günler bir daha tekrarlanmamıştı.

Grace, Kerry'nin ilk yatılı okulundan duvarlar rutubetli olduğu için ayrıldığına inanmıyordu. Ancak babası Grace burnunu sokup soru sormazsa çok makbule geçeceğini söylemişti. Kerry'ye sorduğunda ise omuz silkmekle yetinmişti. İkisi de bunu aklından çıkarmasını söylemişlerdi ve Grace de öyle yapmaya çalışmıştı.

Bazı günler daha kolay oluyordu. Üçü Donegal'deki kumsalda gülüp koşarken. Bazen üçü birden evdeyken babası gözlerini evrakından kaldırıyor, uzun uzun ve düşünceli bir şekilde Kerry'ye bakıyordu. Grace işte o zaman her ne olduysa, unutulmadığını anlıyordu.

Kerry onlara katıldığında bayılıyordu. Sal yapmanın çok kolay olacağını söyleyen Kerry'di. Ne de olsa, insanlar yıllardır dünyayı keşfetmek, ya da ıssız adalardan kaçmak için sal yapıyorlardı. Yalnızca aynı boydaki tahtaları birbirine bağlamaktan ibaret de-

ğil miydi ? Birdenbire hepsi tahta arar oldular: Tommy Leonard dükkânın arkasında bakınırken, Maggie mandıranın arkasındaki kasaları kırmaya çalıştı ve yanlarında çalışan Charlie'den tahta parçaları istedi. Michael arka bahçedeki sundurmada eski kazıklar buldu. Liam White, îrish CoUege'den kart gönderip şeytanî bir yer olduğunu söyledi. Çirkin kızlar durmadan kıkırdaşıyor, dört yaşındaki çocukların gece karanlığında bile yapmaya utanacakları felaket danslar yapılıyor, artık kimse hiçbir dilde konuşamıyor-du. Grace'in saldan söz eden mektubunu aldığında kıskançlıktan çıldırmıştı.

Michael "Liam'a mı yazdın ?" diye sordu.

"Tabiî" dedi Grace. "Sen yazmadın mı?"

Michael yazmadığı için kendini çok acımasız hissetti. Grace herkese karşı ne kadar iyiydi. Önce Liam'ın İngilizce gibi bir dilde mektup alınca korkunç cezalara çarptınlmayacağından emin olmuş, sonra oturup ona yazmıştı. Michael da bir yerlerde olup Grace'in kendisine mektup yazmasını diledi. Onun Bayan Whe-lan'a gidip bir pul alışını, dikkatle yalayıp zarfa yapıştınşmı gözlerinin önüne getirebiliyordu. Evlerinin oturma odasmda oturmuş, pencereden bakarak başka neler anlatabileceğini düşünecekti.

Sal çok güzel görünüyordu ve Kerry haklıydı; yüzüyordu. Daha önce neden bir tane yapmadıklarını merak ettiler.

Kate duyduğunda "Umarım tehlikeli değildir" dedi. "Kerry sizlerden çok daha büyük. Aptalca bir şey yapmayın."

İkizler sinirlenmişlerdi. Kerry'yi eleştirmek gibiydi bu. Hem bazı günler onu bekliyorlardı ve o hiç görünmüyordu.

Çarşambaları dükkânlar erken kapanıyordu ve Tommy ile Maggie kaçabiliyorlardı. Beklenmedik bir şekilde Kitty de geldi. Her zamankinden daha iyi huyluydu ve salı çok beğendi.

"Uzun yolculuklara dayanabilir mi?" diye sordu.

Kerry "Evet" dedi. "İstersen denize bile çıkar."

Dara Kitty'nin o beli ve göğüsleriyle, gelmesinden hoşlanmamıştı. Destek bulmak için bakındı, ama bulamadı. Ne de olsa Maggie Kitty'nin kardeşiydi; ona iyi davranmak zorundaydı ve Grace de herkese iyi davranıyordu. Kimse Kitty'yi kovalamadı.

Kitty, "Sanırım istersen salı harap kiliseye kadar götürebilirsin" dedi.

Kerry kiliseyle ilgilenmişti; kulağa çok kötü gelmiyordu, ama o kadar yoldan akıntı yukarı gelmek için epeyce kürek çekmek gerekecekti. Bisikletle gitmek daha kolay olmaz mıydı?

"Çok daha kolay" dedi Kitty ve uzun uzun bakıştılar.

Çok güzel bir gündü. Kitty uzaklaşmış, Dara da onlara katıldığı için surat etmediğine memnun olmuştu. Büyüklerin onlarla birlikte olmak istemesi iltifattı bir bakıma.

Bütün gün sala binip indiler. Tommy boş fıçı ya da eski yağ varili bulamadıklarına hayıflanmıştı, sal ne güzel yüzecekti. Ama kimden alabilirlerdi ki ?

Kerry, "Coyne'un garajında vardır" dedi.

Michael, "Bay Coyne kimseye koklatmaz" dedi.

"Ona kibarca soracağım." Kerry Jack Coyne'un bahçesine koşturdu.

Jack Coyne delikanlıya iyi davranırsa gecikerek de olsa O'Ne-ill'in gözüne girebileceğini düşündü. İki boş yağ varili getirip birkaç metre de ip verdi.

Sal bir düş gibi yüzmeye başladı ve hep birlikte üstüne atladılar. Dara'nın uzun saçları gözlerine giriyor, Grace'in sanki birkaç saniye içinde kuruyuveren buklelerini kıskanıyordu. Maggie'nin kıvırcık saçları bile ıslakken çok güzel görünüyordu. Bir tek ıslak, perişan Dara berbat görünüyordu. Dümdüz, sırılsıklam saçlarını sinir içinde koklayıp çekiştirdi.

Kerry, "Dur, biliyorum, bir lastikle toplarız" dedi.

"O zaman her zamankinden de beter görünür." Dara birdenbire Kerry'nin ona bakmasından nefret etti. Lacivert mayosu ve bu ıslak saçlarıyla üşüyor ve kendini çirkin hissediyordu. Ancak Kerry'de pratik fikir çoktu. Tıpkı salı yapmanın kolay olduğunda ısrar ettiği gibi, Dara'nın saçıyla ne yapacağını da biliyordu. Hiç istifini bozmadan kendi tarağını çıkartıp uzun, ıslak saçları taradı. O tararken orada, bir ağaç kütüğünün üstünde oturmak çok güzeldi. Dara onun hiç durmamasını istedi. Diğerleri sala doğruca kıyıdan binmek için karmaşık bir manevra geliştiriyorlardı; Kerry'nin Dara'nın saçlarını taradığını kimse fark etmedi.

Kerry kıyıda pantolonunu katlayıp koyduğu yere gidip bir lastik buldu; siyah kâkülleri arkaya tarayıp ıslak saçları güzelce atkuyruğu yaptı.

"Şimdi" dedi memnun bir halde, "çok daha iyi. Gözlerine- girmez. Hem de çok güzel görünüyor. Tam bir yetişkin gibi."

Dara onun gözlerindeki hayranlığı görüp ayna aradı, ama tabiî yoktu.

Kerry onun düşüncelerini okuyup "Suya bak" dedi. Baktı ve gökyüzünde koşuşturan bulutlan, sonra da

kendini gördü. Biraz ciddi w^ej^dkra3tjyjşijı|dü. Ama sonra arkasında

İl HALK KÜTÜPHANESİ

Kerry'nin aksini gördü. Gülümsüyordu.

"Sağ ol" dedi Dara, titrek bir sesle. "Bence böyle çok daha iyi. Daha derli toplu oldu."

"Hem de daha güzel." Kerry gülümsedi.

Dara ensesinde çirkin kırmızı bir lekenin belirip göğsüne doğru indiğini hissetti. Kerry'nin fark edeceğinden ödü koptu.

Birdenbire, "Irmağa kadar yarışalım" dedi.

Kerry tarağı atmış ve önüne geçmişti. Irmağın ortasına kadar daldı. Dara kenardan girip sala doğru yüzdü.

Maggie hayranlıkla, "Saçm böyle harika olmuş" dedi.

Grace, "Kerry hep Dara'nın bir firavun kızına benzediğini söyler" dedi.

"Bu iyi mi, kötü mü ?" Dara İncil'den hikâyeler anlatan bir kitapta firavunun kızının bir resmini görmüştü; çok güzeldi.

Grace, "Oh, elbette iyi" dedi.

"Ama yaşlı, kesinlikle çok yaşlı" diye ekledi Tommy.

"Onun devrinde değildi." Michael kardeşini savundu.

Kerry salda oturuyordu.

"Nehirde, bir sepetin içinde ne bulduğunu unutma, Dara. Sen o masalla gelsen burada, Mountfern'de inanacaklarını hiç sanmam."

"Bilmem. Peder Moran belki, o her şeye inanır."

Maggie ciddi ciddi, "Bir tek o inanırdı zaten" dedi. "Bence öyle bir şey bulma tehlikesine karşı sazların arasına pek bakmayalım. Bitmek tükenmek bilmez dertlerden başka bir şey açmaz başımıza."

Hepsi birden Maggie'ye güldüler; Grace kolunu omuzlarına doladı ve Kerry harika olduğunu söyledi. Maggie hayatında hiç bu kadar mutlu olmamıştı. Kitty'nin gittiğine de pek memnundu. Kitty'nin önünde bütün bu övgülerden ve kahkahalardan çok sıkılırdı.

Annesi saçının böyle daha iyi göründüğünü düşününce Dara'nın ciddi şüpheleri belirdi.

Pek umudu olmadan, "Kulaklarım delik olsaydı çok güzel görünürdü" dedi.

"Söz konusu bile olamaz" dedi Kate.

"Bunu diyeceğini biliyordum. Tartışma yok, konuşma yok, söz-konusu bile değil. Hep aynı şey."

"Hayır, değil. Ben harika bir anneyim" dedi Kate.

"Peh!"

"Daha geçen gün Fergus'a ne kadar iyi olduğumu anlatıyordum. Maurice'in kabuğuna ojeyle adını yazdığınızda seni ve Gra-

ce'i nasıl öldürmediğimi söylüyordum."

Dara "Ama asetonla çıkardık" diye karşı çıktı.

"Ama ona zarar verebilirdi."

"O bir kabuk, anne. Şimdi de patatesleri kazıp çıkarmamızın onlara acı verdiğini söyleyeceksin. Lahanalara da öyle ve sen bir şeyleri incitmekten korktuğun için hepimiz sinekler gibi ölüp gideceğiz."

"Sabrım sonsuz. Fergus da kabul etti."

"Senin ne kadar harika olduğun laflarını dinlerken ölesiye sıkılmış olmalı."

"Hayır, hayran oldu. Küçükken nasıl olduğumu anlatırken Gra-ce'in de hayran olduğu gibi. Çok ilginç olduğunu düşündü. Herhangi bir konuda benim görüşlerimi dinlemektense üç kilometre uzağa kaçan senin aksine, sevgili Dara."

Kate neşeli bir havada konuşuyordu, ama Dara annesinin ciddi olduğunu hissetti.

Doğruydu da, Grace eski günlerin hikâyelerini dinlemeye bayılıyordu. Kibarlık için numara yapmıyor; oturup türlü sorular soruyordu. Dara ile Michael'a anne babalarının başka herkesinki-lerden çok daha hoş olduklarını söylemişti, ki doğruydu; ama bunu duymak da güzeldi. Dara Grace kulaklarını deldirmek istese ne yapacağını merak etti. Güzellikle sorup istediğini elde edecekti. Her sefer böyle oluyordu.

"Biliyor musun anne, oturmuş düşünüyordum."

"Ne düşünüyordun Dara?" Kate ona bakıp gülümsedi. "Biliyor musun tatlım, saçlarını böyle toplayınca çok güzel oluyorsun. Sanırım Ryan'lann tombul, sarışın tipi yerine benim güzel kemik yapımı almışsın.

"Ben de senin gibi güzel bir kadının tek kızıyla gurur duymak isteyeceğini düşünüyordum. Tek kızının güzel görünümüyle onu onurlandıracağını... ve güzelliğini belki de delik kulaklarla tamamlayacağını. "

"Olmaz, Dara."

"Niçin?"

"Çünkü bir çingeneye benzersin. Olmaz."

Dara'nın umudu tükendi. Annesinin ses tonundan anlayabili-yordu, bu çok kesin bir hayırdı.

"Dinle, aynı şey olmadığını biliyorum, ama sana atkuyruğun için güzel bir kurdele alırım. Grace nasıl kurdele takıyor biliyorsun..."

"Oh anne, Grace saçma ne taksa harika görünür. Ben kurdeleyle palyaçoya benzerim."

Annesi, "Ne kadar güzel olduğundan haberin yok" dedi. "Kulaklarını da on altı yaşına gelince konuşuruz. Bir gün, bir saat önce bile olmaz."

"Üç yıldan fazla var. O kadar uzak olduğuna inanamıyorum" diye sızlandı Dara. "O zaman o kadar yaşlı olacağım ki, kimse ne kulaklarıma, ne de başka bir yerime bakmak istemeyecek."

"Evet, bu mümkün, ama herkesin sana baktığı günlerin tadını çıkarmak için bir kurdele alacağım. Çizgili mi olsun, benekli mi?"

Dara atkuyruğunu boru temizleme fırçasıyla kıvırmak için çok uğraştı. Ertesi sabah Carrie'nin odasında bulduğu eski mavi bir kurdeleyle bağlanınca harika görünüyordu.

Sala ilk binen Dara'ydı, ama Kerry O'Neill gelmedi. Dara çok uzun bir gün olacağını düşündü. Maggie yoktu, Tommy yoktu, White'lar yoktu ve özellikle de Kerry yoktu. Dara Grace'e üç kez onun nerede olabileceğini sordu. Grace üçünde de omuz silkti; Kerry nasıldı, bilirlerdi. Ya gelir, ya gelmezdi.

Grace ile Michael saatlerce salda uzanıp konuştular. Dara kendini çok mutsuz hissediyordu. Ayaklarım suya sarkıttı ve bisikletiyle yaklaşan Kerry O'Neill'i görme umuduyla başını kaldırıp Coyne ormanına baktı.

İkizler pencerenin içinde oturup ırmağı aydınlatan aya baktılar.

Michael, "Sence Grace'i tünele götürebilir miyiz?" diye sordu.

Dara, "Yalnızca bizim olacak demiştik" diye yakındı.

"Evet, öyle tabiî."

"Öyleyse Grace'i neden götürelim ?"

"O senin en iyi arkadaşın."

"Biliyorum. Ama sorun o değil; o zaman Maggie ile Tommy'yi de götürmek zorunda kalırız. Bu da özelliğini yok eder."

"Götürmeyiz. Üçümüzün arasında sır olarak kalır."

"Üç kişi sır saklayamaz."

"Nereden biliyoruz? Eminim seninle Grace arasında da sırlar vardır. Bana anlatmadığın şeyler."

"Varsa da ne olacak ?"

"Şu olacak ki, eğer varsa, demek ki sır saklayabiliyormuş. Grace'i tünele getirmek harika olurdu."

"Olmaz" dedi Dara.

"Peki."

"Ne demek peki?"

"O demek. Eğer olmaz diyorsan getirmeyiz. Eğer sen birinin gelmesini isteseydin ve ben olmaz deseydim, yine aynı olurdu." "Surat asmak yok, değil mi Michael ?" "Surat asmak yok, Dara."

Fergus Slattery, Dublin davetinde çok gecikti. O'Neill'ler ondan önce harekete geçmişlerdi. Tam iki saat önce. Ciddi bir tavırla bara gitti ve John'a Ryan ailesini, Başkan Kennedy'yi görmek için Dublin'e götürmek üzere bir steyşın vagon araba kiralayacağını söyledi. Geçit yapılacak yolda arkadaşlarının bürosu vardı ve pencerede oturup her şeyi seyredebilirlerdi.

John'un iyi huylu yüzü böylesine cömert bir teklifi reddederken kederlendi. Ancak Patrick O'Neill daha o sabah benzer bir teklifte bulunmamış mıydı ? Ryan'lara aynı günde iki kez Amerikan başkanını görmeye gitmek teklif ediliyordu! Patrick kendi büyük arabasını, Marian Johnson steyşını alıyordu ve ikisi Ryan'larla -John barı kapatmaya karar vermişti- ile Sheila Whe-lan'ı da davet ediyorlardı. Acil durumlara karşı Sheila Whelan'ın yeğeni postanede duracaktı.

Fergus sıktığı dişlerinin arasından, "Çok yazık" dedi. "Ne büyük firsat. Tam yolun üstünde bir yerdi."

Ancak Patrick'in de yolun üstündeki bir otelde oda tutan Amerikalı arkadaşları vardı, o yüzden hiçbir şeyi kaçırmayacaklardı.

Fergus bir viski içti ve boğazı yandı. Artık gitmeye zahmet eder miydi ? Bütün gezi bu içki kadar acılaşmıştı. Güçlükle yutkunabiliyordu. Üstelik, O'Neill Sheila Whelan'ı da davet etme nezaketini de göstermişti. Fergus bunu kendi de akıl etmeliydi, ama etmemişti. O lanet adam neden bütün doğru hamleleri, hem de en önce yapıyordu ?

Fergus River Road'dan aşağı, evine yürüdü.

"Bayan Purcell" diye seslendi. "Bayan Purcell, gelecek hafta benimle Dublin'e gidip Başkan Kennedy'yi görmek ister misiniz?"

"Sarhoş musunuz Bay Fergus ?"

"Hayır, Bayan Purcell, ayığım. Ancak, sizi İrlanda'yı ziyaret eden Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nı görmeye davet ediyorum."

"Bağırmanıza gerek yok, Bay Fergus. Düşünürüm." Bayan Purcell heyecanlanmıştı -kırmızı lekeler bisiklet lambaları gibi parlamaya başlamıştı.

"Güzel. Siz düşünürken karşıya gidip Peder Hogan'ı da davet edeceğim. Sanırım Peder Moran yolculuk için fazla zayıf, ama her

neyse, manevi yardım gerekme ihtimaline karşı nöbete başka birini bulsalar iyi ederler."

"Peder Hogan'ı da mı davet ediyorsunuz?" Bayan Purcell havalara uçtu. Rahiple birlikte Dublin'e gidip gelecekti!

"Evet, umanın o teşekkür ederim, gelirim Fergus, deme nezaketini gösterir. Düşünürüm demek yerine."

"Gelmeyi çok isterim, çok teşekkürler Bay Fergus" dedi Bayan Purcell. "Gerçek olduğuna inanamamıştım. Hemen evet demek istemedim."

Fergus gözlerinde garip bir yanma hissetti ve aklını mı kaybediyor, yoksa Ryan'lardaki viski ilaçlı mıydı diye düşündü.

Dara, Kerry'nin araba kullanabildiğini ve onu arabasıyla Dubli-ne'e götürmeyi teklif ettiğini hayal etti. Araba yolda bozuluyor ve ormanda gecelemek zorunda kalıyorlardı. Dal ve yosunlardan iki yatak yapıp el ele tutuşarak yan yana uyuyorlardı.

John Fitzgerald Kennedy'nin İrlanda'ya geldiği günü hiçbiri unutmayacaktı. Öyle genç ve çocuksu ki, dedi hepsi. O muazzam sorumluluğu yüklendiği ve bir bakıma dünyanın yansını yönettiğini düşünün bir.

Fergus, Jimbo Doyle'la karşılaştı. Birkaç arkadaş Jack Coy-ne'dan bir minibüs kiralamışlardı ve Ryan'lann Carrie'sini de yanında götürüyordu. Fergus'a ona tam zamanında sorduğunu, çünkü Bay O'Neill'in ev ahalisinden biri olarak onu da götürmesinin söz konusu olduğunu söyledi.

Jimbo hayretle, "İnanabiliyor musunuz ?" dedi. "Carrie yalnızca hizmetçi orada."

"O yalnızca bir hizmetçi değil, senin kız arkadaşın. Onun da herkes gibi gidip Kennedy'yi görmeye hakkı yok mu ?" diye çıkıştı Fergus.

"Kız arkadaşım olduğunu biliyorum Bay Slattery, ama aynı zamanda o evin hizmetçisi. Yani, işi o." Jimbo hayretler içinde konuşuyordu.

"Özür dilerim, ben cahilin tekiyim."

"Değilsiniz" dedi Jimbo. "Siz buralardaki en eğitimli insanlardan birisiniz."

Fergus'u yanında arkadaşlarını getirmeye davet eden avukat genç rahibi ve yaşlı kâhyayı görünce belki şaşırmıştı. Ama o her şeyden önce bir şehirliydi, taşralıların egzantrik olmalannı

bekliyordu büyük olasılıkla.

Daha kortej görülmeden önce kalabalık bağınp tezahürat yapmaya başlamıştı bile. Civar pencerelerden iki gazete muhabiri sarkıyor, hatta köşede bir televizyon ekibini bile görebiliyorlardı. Peder Hogan ile Bayan Purcell ellerine verilen İrlanda ve Amerikan bayraklannı sallıyorlardı. Fergus onlann sevincini ve heyecanını görünce boğazı düğümlendi ve bundan böyle daha az bencil olmaya karar verdi. Pekâlâ, şu O'Neill gibi insanları ezip geçmiyordu, ama öte yandan, onlan memnun edecek şeyler konusunda da aynı samimi duygulara sahip değildi. Bir iki kez Ryan'la-nn kendilerine yabancı o lüks otelde nasıl olduklarını düşündü. Ancak çok geçmeden heyecan arttı ve o da herkes gibi, kendilerine özel bir selâm verilip gülümseneceğinden emin bir şekilde, bayrak sallayarak pencereden sarktı.

Marian, Dublin gezisi hakkında çok konuştu. Rosemarie Kuva-för Salonu'ndaki herkese Patrick O'Neill'in çok güzel misafir ağırladığını söyledi.

Judy Byrne beklerken Rita Walsh'ın eski dergilerini karıştırıyordu: "Senin şu evde çok misafir ağırladı mı?"

"Hayır, evde ailecek, kendi kendilerine yaşıyorlar biliyorsun." Marian gerçekte olduğundan çok daha fazla biliyormuş gibi görünüyordu. Bu ailenin kendi arazisinde yaşayıp da günlük yaşamları konusunda bu kadar az şey biliyor olduğuna inanamıyordu. Ziyarete gittiğinde biraz şaşırsalar da hep iyi davranıyor; onun ve babasının bütün konukseverlik girişimlerini reddediyorlardı. Marian New York'tan Bayan Fine isimli bir kadının geleceğini duymuştu. Daha şimdiden Grange'a onun adına iki telefon gelmişti. Bir sırdı. Patrick yer ayırtmamıştı; genelde önceden yer ayırtıp ücreti tam olarak ödemeye özen gösterirdi.

Kimdi bu Bayan Fine ?

Salonda bilen olup olmadığını sormak istedi, ama kozunu açmaktan nefret ediyordu.

Belki de Ryan'lara uğrayıp orada soruştururdu.

Marian'ın onu bile yapmasına gerek kalmadı. Rita Walsh'ın kapısından çıkar çıkmaz Dara ile Grace'e rastladı.

"Saçınız harika görünüyor." Grace her zaman iyi huylu, her zaman memnun etmeye hevesliydi.

"Teşekkür ederim canım. Grace, Bayan Fine kim ?"

"Ne demek istediğinizi anlamadım."

I

"Yani, bir aile dostu mu ?"

"Hayır, aile dostu değil."

"Buraya, İrlanda'ya mı geliyor?"

"Bildiğim kadanyla hayır, Bayan Johnson."

"Şu var ki, ona iki telefon geldi ve ben bir şey duymamıştım. Baban genelde rezervasyonlar konusunda çok titiz; acaba unuttu mu diye merak ediyordum..."

"Hayır, unutmuş olamaz. Grange'da kalması düşünülmemiştir. Herhalde Amerika'dakiler yanlış anladılar."

"O kim o halde canım ?"

"Bir tür tasarımcı sanırım; babamla çalışan yaşlıca biri."

"O ve Bay Fine Amerika'da sizin dostlarınız değil mi ?"

"Hayır, bir iş ilişkisi."

"Anlıyorum." Marian tatmin olmuştu.

Grace, Dara'yı ırmağın kıvrımında bekleyen sallarına doğru götürdü.

"Sana bir şey söyleyeceğim. Çünkü sana bütün sırlarımı anlatıyorum."

"Mecbur değilsin." Dara hâlâ tünel için suçluluk duyuyordu.

"Anlatacağım ama. Marian'ın sorup durduğu o kadm var ya, sana anlattığım kadın o. Babamla ilgilenen. Biliyorsun hani, insanlar neler söylüyordu."

"Oh Tanrım." Dara arkadaşı için kaygılandı.

"Hayır, hiçbir şey olamaz. Artık biliyorum. Babam kadınlarla filan ilgilenmiyor. Çok geç artık, o yalnızca buranın bir parçası olmakla ilgileniyor."

"İyi o halde." Dara ufukta yeni fırtına bulutlan belirmediği için sevindi.

"Kerry, Bayan Fine geliyormuş."

"Hayır. Babam buna cüret edemez."

"Sana şimdiden söyleyeyim de olay çıkartma dedim."

"Onu buraya getiriyor olamaz." Kerry üzüntü içinde etrafa bakındı.

"Hayır, buraya değil. Mountfern'e demek istedim."

"Grange'da mı kalacakmış ?"

"Hayır. Eğer öyleyse de Marian'ın haberi yok."

"Çok iğrenç." Kerry huzursuz olmuş, dolanıp duruyordu.

"Lütfen olay çıkartma. Bunu yüz kez konuştuk. Doğru olamaz dedik. Bunca zaman, o yaşta olmaz."

"Rosemarie Kuvaför Salonu'na gidenler hakkında duydukları-

mızı düşün, onlar yüz yaşında olmalı."

"Ama babam yapmaz!"

"Neden olmasın? O da aynı."

"İstersen ona soranm. Bırak sorayım." Grace Kerry sorarsa olacaklardan kaçınmak istiyordu.

"Hayır, sorma. Ona soracak kadar alçalma. Eğer kadın buraya gelirse babam açıklama yapmak zorunda kalır. Bırak biz sormadan açıklasın bakalım." Kerry tiksintiyle dudak bükmüştü.

Papers Flynn sanki çok düzenli bir konukmuş ve reçete ya da ilâç almaya geliyormuş gibi Dr. White'ın muayenehanesine uğradı. Bayan White onu kapıda görünce şaşırdı; genelde mutfak kapısına gelip karton arar, bir fincan çayı da reddetmezdi.

Sonra adamın alnındaki kocaman şiş ve çevresindeki kesiği gördü.

"Oh, Papers, savaşa mı katıldın?" diye sordu. Aklını uzun zaman önce kaybetmiş iyi huylu ihtiyar için endişelenmişti.

"Ne olduğunu bilmiyorum hanımefendi, ama rahipler okulunun arkasındaki çöplükte oturmuş işime bakıyordum ki, Kâhya Bayan Barry'yi gördüm. Bana çoğu zaman bir fincan çay verir. Her neyse, şişe dolu torbayı attı ve aşağıda biri var mı diye hiç bakmadı. Torba kafamı yardı. Ona ne oldu bilmiyorum."

Bayan White iç çekti. Bayan Barry'nin içki zamanı gelmişti yine. Eğer az kalsın Papers'ı öldürecek idiyse, artık gerçekten tehlikeli bir hal almaya başlamış demekti. Yine de, çöplükte insanların oturup çay içtiklerini düşünememesi hata değildi. Bayan Whi-te kocasını sık sık daha hareketli bir yerde iş kurması için teşvik ederken, Mountfern çok çılgın bir yer, derdi.

Jimbo Doyle Leonard'lann dükkânına kafasını uzattı.

"Tommy, bize bir iyilik yap."

"Ne var Jimbo ?" Tommy dönüp babası seyrediyor mu diye baktı. Babası Jimbo'yu dükkândaki bütün gazeteleri okuyup hiçbirini satın almamakla suçluyordu; çok utanç vericiydi.

"Gazeteye bak ve bu akşam Slieve Sunset'te ne oynuyor, söyle bana."

"Ne mi oynuyor? Orası sinema mı oldu?"

"Hayır, akıllım, değişik değişik beceri yarışmaları düzenliyorlar. Country ve Western yarışması ne zaman, öğrenmek istiyorum. Bu geceyse belki Carrie'yi de alır, giderim. Güzel bir gece geçiririz."

"Bakayım." Tommy iyi huyluydu. Jimbo'nun gazeteyi almasının gerektiği aklından bile geçmedi.

Babası birdenbire, "Ah, buradasın Jimbo," diye bağırdı. "Sonunda doğru yolu bulup gazete almaya mı geldin?"

Jimbo'ya hakaret etmek çok zordu.

"Mümkün değil, Bay Leonard. Ben oğlunuza bir merhaba demek için uğradım. Müzik konusunda sohbet ediyorduk."

Tommy buna bayıldı; bir yandan da gazetedeki ilanlara göz gezdiriyordu ve aradığı duyuruyu buldu.

"Evet baba, Jimbo'yla ben şu yetenek yarışmalarından söz ediyorduk. Bu gece tam sekizde Slieve Sunset'te çok ilginç bir yarışma var. Jimbo, burada diyor ki Özel Nashville Gecesi'ymiş, herkese göre eğlence varmış."

Bay Leonard, "Cumhuriyetin bu gibi şeyler için doğmuş olduğunu düşünmek ne korkunç, değil mi?" diye iç çekti. "Gece kelimesini bile yanlış yazan insanlar için. Kendi otellerine yansı bir dilde, yansı bir başka dilde isim fioyup aylaklann kafalarına garip kavramlar yerleştiren, kovboylar gibi giyinmeye teşvik eden akılsızlar için."

Jimbo Bay Leonard'ın Slieve Sunset'e giden birtakım aylaklardan söz ettiğini düşündü.

"Hayır, orada çok güzel bir kalabalık var" dedi. "Bir sürü sınırlama var ve masalarda küfürlü sözlere hiçbir şekilde izin verilmiyor. Bar farklı, ama hammlann oturduğu masalara yaklaştınız mı, bir küfür duyulsa dışan atılıyorsunuz. Size söylüyorum Bay Leonard, çok beğenirdiniz."

"Beğenirdim" dedi Jack Leonard. "Beğenirdim, biliyorum."

Marian Kerry'ye sordu: "Grace'i kasabaya götürüyorum, giyecek bir şeyler almak istiyor. Sen de gelmek ister misin?"

Grace'e anne rolü oynamayı seviyor ve bunu bütün aileye yayabileceğini düşünüyordu.

"Hayır, teşekkür ederim Bayan Johnson. Ben bisiklete bineceğim."

Grace, "Öğle yemeğine dönecek misin, Bayan Hayes'e söyledin mi?" diye sordu.

"Oh, ona anlattım. Bütün gün yokum. Irmağın aşağısındaki o kilise harabelerine gideceğim. Bana sandviç yapacak."

Grace Kitty Daly'nin de o gün bisikletiyle pikniğe gideceğini biliyordu. Kerry'nin babasının yoluna çıkmamaya çalıştığının da farkındaydı. Bayan Fine'ın Mountfern'e gelişine çok sıkılmıştı.

Rachel Fine Slieve Sunset Oteli'ni görünce gözlerine inanamadı.

Patrick'in gizlilik uğruna aynı otelde kalamayacaklarını söylemesi yeterince kötüydü... ancak onu bu çöplüğe yerleştirmesinin affedilecek yanı yoktu. Grange sarmaşıklarla kaplı bir taşra köşküydü, ahırında atlan vardı. Akşam yemeğinden önce konuklara sunulmak üzere sürahiyle seri bulundurulurdu. Marian Johnson isminde, tatlı sesli bir de sahibesi vardı. Evin kızıydı ve oteli çok güzel idare ediyordu. O halde Rachel bu pire yatağında ne arıyordu? Öyle kalitesiz bir oteldi ki, bunu kendisine hakaret kabul etti.

Krem renkli uzun eldivenlerini çıkartıp yatağın üstüne oturdu ve odada göz gezdirdi. Oturacak bir iskemle bile yoktu. Üstünde kocaman güneş resimleri olan korkunç perdeler aynı derecede çirkin ve uyumsuz renkli halılarla tezat oluşturuyordu. Lamba düğmesi yatağın yanında bile değildi. Banyo yoktu, duşu ya da küveti kim bilir kaç kişiyle paylaşmak gerekiyordu. Musluğu damlayan bir lavabo ve dolap bile denmeyecek döküntü bir mobilya vardı. İçinde dört tane tel askı bulunuyordu.

Rachel'ın başı ağnyordu. New York'tan Shannon'a uçmuştu. Patrick'in önerisiyle araba kiralamıştı. Patrick'i telefonda yakalamak zor olmuştu, ama onun ülkeyi biraz görmesini istiyordu. Soytarı. Eğer gelip onu karşılasaydı da görebilirdi etrafı.

Ya bütün bu gizlilik ihtiyacı da nereden çıkmıştı ? Meksika'da, otelde karı koca gibi kaydoldukları, akşam yemeğinde el ele tutuşabildikleri günler gibi olamaz mıydı? İrlanda'da aynı otelde kalıp kalmadıklarını kim bilecek, kimin umurunda olacaktı ki ? Hem şaperon olarak kızı bile yanlarındaydı.

Rachel yorgun ve öfkeli bir şekilde bavulunu açmaya başladı. En iyi ipek tayyörünü silkeledi. Vardığında buharı tüten, güzel kokulu bir banyoda asmayı düşünmüştü, ama mümkün değildi. Aynada yüzüne baktı. Kırk sekizinden de fazla gösteriyordu. Onu öldürebilirdi. Ama yapmayacaktı. Bu kadar bekleyip, bu kadar çok şeye katlandıktan sonra ikinci sınıf bir ülkedeki uyduruk bir otelde her şeyi berbat edecek değildi.

Patrick bütün sabah mimarlar ve inşaat mühendisleriyle bitmez tükenmez bir tartışmaya dalmıştı. Kerry'ye önceki gece veda etmiş, Rachel gelmeden oğlanın gitmiş olacağına memnun olmuştu. Onun gelişi hakkında hiçbir şey söylememişti. Grace'le sorun olmazdı; çocuğun ilişkiden haberi bile yoktu ve zaten Ryan ikizlerine öyle kapılmıştı ki, başka kimseye vakit ayıramıyordu.

Ilık bir gündü ve mimarlar aşırı inat ediyordu. Eğer girişin ne taraftan olacağına karar vermezse bu aşamada bile planların red-

I

dedilebileceğinde ısrar ediyorlardı.

Patrick, "İşi başlatmak için herhangi bir yeri gösterebilirim, ama daha sonra değiştirebiliriz. Anlaştık mı?" dedi.

Ancak, anlaşılamamıştı. Çok yorucuydu. Brian Doyle da yardımcı olmuyordu.

Çileden çıkmış vaziyette, "Girişi koyabileceğiniz iki yer var ancak Bay O'Neill," diye bağırdı. "Her zamanki yeri. Ya da Amerikalı mimarların dediği gibi, o ot bürümüş patika. Sırf o dikenli çalıları temizlemek için bin sterlin daha gerekir. Siz yalnızca şu ya da bu diyeceksiniz."

Hiçbiri oğlunun gördüğünü; etkileyici bir giriş için tek ve en iyi yerin Ryan'ın barının bulunduğu küçük arsa olduğunu görememişti.

Patrick toplantıyı sona erdirmeye karar verdi. Kerry gitmişti. Rachel geliyordu. Marian o akşam baş başa yemek yemeleri için bin bir numara çeviriyordu ama tabiî kesinlikle müsait olmayacaktı. En önemlisi de, 6yan'larla konuşması gerekiyordu. Başka işadamlannda sinsilikten hep nefret etmişti. O insanlara ban satmayı düşünüp düşünmediklerini açıkça soracaktı. Pis işleri, sorulması neredeyse imkânsız sorulan sormayı başkalarına bırakmak düşüncesi fena değildi aslında. Ancak Patrick O'Neill hayatın hemen hemen her aşamasında bir şeyi en iyi yapmanın yolunun kendisi yapmaktan geçtiğini biliyordu. Eğer hemen yaparsa belki öğle yemeğinden önce konuyu şu ya da bu biçimde bir sonuca bağlayabilirdi bile. Sonra Slieve Sunset'e koşacak ve Rachel'ın ne tür bir yerde ağırlandığını gördükten sonra gözlerini kan bürümüş olmaması için dua edecekti.

Bayan Purcell Dublin ziyaretinden beri pek iyi huyluydu. Genç başkanın bakıp doğrudan el salladığı bir pencerede bulunmakla ülkenin ileri gelenlerinden biri muamelesi görmüştü. Çay içip sandviç yemişler, Peder Hogan da çok hoş bir yol arkadaşı olmuştu. Bay Fergus çok garipti tabiî ve komik tavırlanyla insanla-n itmişti, ama altından bir kalbi olduğuna kuşku yoktu. Onun gömleklerini sevgiyle ütülüyor; gittiği o güzel otelde hoş görünmesini ve insanlann onu beğenmelerini umuyordu. Keşke hoş, kaliteli bir insanla karşılaşıp iyi bir sosyal yaşam sürseydi. Briç oynamayı reddediyor ve tek başına çok fazla zaman geçiriyordu. Bayan Purcell Bay Fergus'un bir eşi olmasını istemiyordu -bu çok fazla değişiklik anlamına gelirdi- ama akşamlan sohbet edebileceği, kendi sınıfından ve eğitimli insanlann bulunmasını arzu

ediyordu. Bay Fergus uzun yürüyüşlere çıkıyor ve Ryan'lann barında çiftlik ırgatlanyla uzun uzun içiyordu.

İki hafta yalnız kalacağına memnun olmuştu. Doğru dürüst bir bahar temizliği yapabilirdi. Bay Fergus'un, Kate Ryan'ın ve girip çıkan müvekkillerin yokluğunda ortalık çok sessiz olacaktı tabiî. Ancak Tanrı biliyor, adam iki hafta tatili hak etmişti. Bayan Pur-cell kapının önüne çıkıp gökyüzüne baktı, genç patronunun tatilinde havanın iyi olmasını diledi.

Tam o anda küçük bir araba yanaştı ve içinden çok şık bir hanım indi.

"Özür dilerim, ama burada oturduğunuzu görüyorum, size buralarda büyük bir inşaat işine girişmiş olan Bay Patrick O'NeiU'in nerede oturduğunu sorabilir miyim acaba?"

Bayan Purcell kasabaya Amerikalı bir hanımefendinin gelmesine çok memnun olmuştu. Havaya bakmaya çıkıp da onunla ta-nışıvermek ne şanstı.

"Elbette söyleyebilirim" dedi. "Önünüzdeki büyük köprüyü geçince hemen sağa dönün, sonra River Road'dan gidin. Otomobilinizi Ryan isimli bann önüne park edip yaya köprüsünden geçin. Biraz yürüyeceksiniz ama, şantiye orada."

Amerikalı hanımefendi, "Orası eskiden Fernscourt'un olduğu yer mi..." dedi.

"Evet, orası" dedi Bayan Purcell. "Anladığıma göre Bay O'Neill orada güzel bir otel yaptırıyormuş."

"Demek yaya köprüsünden geçeceğim ve biraz yürüyeceğim?" Kadın son derece zarif, yüksek topuklu ayakkabılarına baktı. "Sanırım bu işlere alışmam gerekecek."

Bayan Purcell yardımcı olabilmek için çırpınıyordu.

"Otomobiliniz olduğuna göre, anayoldan geri dönebilirsiniz. Biraz gittikten sonra bir tür kapı göreceksiniz. Kamyonların ve iş makinelerinin geçtiği bir toprak yol vardır. İnsanlara şuna buna dikkat etmelerini söyleyen bir sürü de tabela koymuşlar, o yüzden geldiğinizi belirtmek için sürekli korna çalmaksınız."

Kadın ona teşekkür etti. "Hayır, küçük bir yürüyüşü tercih ederim" dedi. "Eğer sonuna kadar gidemezsem de seslenirim."

Bayan Purcell ona ilgiyle baktı. O kim olabilirdi? Hanım arkadaş olmak için biraz... fazlaca şık giyimli ve yabancıydı. Belki uçakta tanıştığı biri filandı. Zaman gösterecekti. Çok geçmeden öğrenirlerdi.

Fergus Slattery kasabanın dışında, ölüm döşeğindeki bir çiftçi-

I

nin vasiyetnamesini hazırlıyordu. Bavullarını hazırlamadan önce yapması gereken son işti bu. Yaşlı adam onun elini kavrayıp gösterdiği sabıra teşekkür etti.

Nefes nefese, "Ama babanın oğlu da başka türlü olamazdı" dedi.

"Babam sabırlı mıydı ?" Fergus yıllarca yaşlı adamın yanında çalışmış ve onun hem çok bilgili, hem de çok ağır olduğunu öğrenmişti.

"İnsana çok zaman ayırırdı. Meşgul bir adamın göstergesidir; asla telaşlı görünmezler."

Fergus hüzünle, bu Patrick O'Neill için de geçerli, diye düşündü. Onun da sohbetlere, biralara ve nehir boyunda yürüyüşlere ayıracak zamanı oluyordu. Gelip oltacılık kulübünde konuşuyor ve onlara seyahatlerinden getirdiği yeni iğneleri gösteriyor, rahatça sohbet ediyor, bu arada New York'ta büyük anlaşmalar yapılıyor, daha da muazzam Fernscourt projesini finanse etmek için para yer değiştiriyordu. Daha şimdiden duvarlar yükselmeye başlamıştı -daha çok alçaktı ama yıkıntıları yerle bir ettikten birkaç ay sonra yeni düzen beliriyordu.

Fergus silkinip kendini topladı.

"Benim de çok zamanım var, o yüzden eğer anlamadığın herhangi bir şey varsa, beraber tekrar okuyabiliriz, Danny."

"Hayır, iyi görünüyor, iyi görünüyor."

Eğer bir şey değiştirmek istersen, senin de çok zamanın var."

"Sen tatilden döndüğünde ben kilisenin bahçesinde olacağım, evlat. Bunu ikimiz de biliyoruz. Babana iyi iş yaptığını söyleyeceğim."

"Onu görürsen, Tann aşkına bana Scanlan davasının evrakını nereye koyduğuyla ilgili bir işaret göndermesini söyler misin ? Belgeler kaybolmuş ve her ay biri çıkıp istiyor."

Yaşlı adam güldü. Ölüm düşüncesi biraz uzaklaşmıştı.

Fergus da kendini daha iyi hissetti. Öğlen vakti Ryan'lara uğrayıp bir kadeh içmeyi düşündü. Yazıhanesini kapatalı beri çocuksu bir sevinç içindeydi, tatilinin başladığını hissediyordu. Bir daha hiç göremeyeceği ihtiyara veda edip Ryan'lara gitti.

Rachel şantiyeye doğru yürümesi gereken mesafeyi görünce bebek yüzlü o sıska ve komik kadın yalan söylememiş, diye düşündü. Bir daha ayakkabılarına bakıp çılgınlık bu, dedi. Güneşe karşı gözlerini kısıp baktığında bile kepçeler, buldozerler ve şantiye binası olması gereken prefabrik bir kulübeye girip çıkan adamlar arasında Patrick'i göremiyordu.

Bir süre durup sevdiği adamın en büyük arzusu olan manzaraya baktı. Burada, dört yüz metre yakınındayken de, on bin kilometre ötedeyken olduğu kadar anlaşılmazdı onun için. Belki de tek başına buraya gelmekle aptallık etmişti. Belki beklemeliydi. Ancak o otel tüylerini diken diken etmişti. O rüküş odadaki rahatsız yatakta gözlerini bile kırpmamıştı. Uyku tutmamıştı bir türlü. Ancak buraya kadar gelmesinin de bir yaran olmamıştı, tabiî Patrick öğle yemeği için bara uğrama alışkanlığında değilse. Ön kapıya doğru yürüyüp bara girdi.

Basit bir yer olacağını sanmıştı; dışardan pek bir şeye benzemiyordu, ama en azından özellikle o berbat Slieve Sunset başta olmak üzere, başka pek çok yerde olduğu gibi ön cepheyi değiştirip işletmenin bütün havasını bozmamışlardı. İçersinin loş olabileceğini ve sabah sabah içmeye gelen bir kadının varlığından hoşlanmayacak erkeklerin bulunabileceğini düşündü.

Bomboş bir salon ve tezgâhın arkasında birbirlerine sarılmış bir kan koca bulmayı hiç beklemiyordu. Kadın esmer ve güzeldi, yanaklanndan aşağı yaşlar süzülüyordu. Adam sansın ve tombuldu ve sanki az önce birisi ona piyangoyu kazandığını haber vermiş gibi duruyordu.

Ancak, çok daha iyisi olmuştu. John Ryan'ın elinde o günkü Irish Press gazetesi vardı ve ilk şiiri yayınlanmıştı.

"Huzur içinde Yat" isimli bir şiirdi ve Fern ailesine mezarlann-da rahat uyumalannı, çünkü eski düzenin değiştiğini söylüyordu. Dinlenmeli ve asla geri gelmemeliydiler, çünkü her şey o kadar değişmişti ki, artık bir zamanlarla gibi Bölgenin Efendileri olamayacaklardı. Hem nazik, hem de

vahşi bir şiirdi. John onu Patrick için hazırladığı kitaba koymak için yazmış, sonra güvenini kaybedip belki de Patrick'in hoşlanmayacağını düşünmüştü. Kate bilen birisine göstermesi için ısrar etmişti. Şiiri daktiloya çekip bazen şiir de yayınlayan Irish Press'e göndermişti.

İşte orada, kâğıt üzerindeydi. Gazeteyi daha beş dakika önce eline almış ve bir boğa gibi böğürerek içeri koşmuştu. Bir seferlik olsun gerçekten korkan Leopold bir masanın altında inliyordu.

Rachel Fine daha önce hiç bu kadar yoğun bir heyecan ve sevince tanık olmamıştı. Sanki yatak odalarına dalmış gibi rahatsız hissetti kendini.

"Sanınm bar için biraz erken geldim" dedi.

Birbirlerinden ayrıldılar, Kate gözlerini sildi.

"Kusurumuza bakmayın hanımefendi" dedi John. "Ancak bizim için çok önemli bir anda geldiniz. Bizimle paylaşmanızı rica

edebilir miyiz... ne içmek isterseniz. Herhangi bir şey. Bu büyük bir kutlama."

Kate sakindi. "Kocamın ilk edebî eseri yayımlandı. İşte, gazetede. Çok sevindik. Öyle uzun zaman oldu ki."

Rachel kibarca gazeteye baktı. "Oh, Fernler hakkında" diye bağırdı.

"Eskiden o evin sahipleriydiler... yani, orada olan evin." John öyle heyecanlanmıştı ki, konuşmakta zorlanıyordu.

"John, hanımefendiye söz verdiğin içkiyi ikram et, bana da bir tane ver" dedi Kate.

Rachel bir ona, bir diğerine baktı. "Hiç yaran yok, ben portakal suyu içerim. Barda hiç işim yok aslında. Bu büyük gününüzde kutlamaya katılamadığım için özür dilerim."

Kate, "Ben de çoğu zaman portakal suyu içerim" dedi. "Ancak bir barda bunu söylemeye cesaret edemem. İşler için iyi olmaz. Eğer istediğiniz oysa, size bir bardak Club Orange vereyim."

John sanki gözlerinin"önünden kayboluverecekmiş gibi gazeteye bakıyordu.

Rachel elini uzatarak, "Ben Rachel Fine" dedi. "Patrick O'Ne-ill'in yanında çalışıyorum. Tasanmcı ve danışmanıyım."

Kate birdenbire tanıyıp heyecanlandı. Bakımlı kadınla el sıkışıp şiirin başansını kutlamak üzere bir bardak portakal suyu verirken kendi kendine Tannm, süslü bir hanım varmış demek, dedi.

Rachel John'a gazeteden birkaç nüsha almasını söyledi, o da bu fikre bayıldı. Leonard'ların dükkânında başka kalmadıysa kentte birine, hatta gazetenin kendisine telefon edip isteyebilirlerdi. Fotokopisini de alabilirlerdi. Bridge Street'e gittiğinde bunu da soracaktı.

Kate, "Çok kalma" dedi. "Öğlende kalabalık olur."

"Dönerim. Onlara göstermek istemez miyim?" Heyecanlı bir çocuk gibi River Road'dan aşağı gitti. Kate önce Loretto Quinn'e uğrayıp söyleyeceğini biliyordu. Loretto'nun sevinçle ellerini çırpışını görebiliyordu sanki.

Rachel'a, "Bizim deli olduğumuzu düşünmemelisiniz" dedi. "Başka zaman olsa, buraya gelip bizim ülkedeki en sakin ve saygın bar olduğumuzu görürdünüz. Aslında ben sabahlan avukatın yazıhanesinde çalışıyorum. Ama bugün öyle özel bir gün ki, bilemezsiniz."

"Biliyorum, onun için ne kadar sevindiğinizi açıkça görebiliyorum" dedi Rachel.

Kate'i her zamankinden daha duygusallaştıran bu sıradan sözler değil, söyleniş biçimiydi. Normalde John hakkında hissettiklerini kimseye söylemezdi.

"Biliyor musunuz, eğer hiçbir şiiri yayınlanmasa da benim için önemi olmazdı. Ben onun yazdıklarından şan şöhret ya da para beklemiyorum. Ama onun için önemli. Yazmakla aptallık ettiğini, böyle heveslere kapıldığı için deli olduğunu sık sık söyler. Artık bir daha hiç böyle düşünmeyecek. Düşü resmiyet kazandı." John'un hayallerini böyle tarif etmesine kendi de hafifçe güldü.

Rachel, "Çok güzel söylediniz" dedi. "Düşü resmiyet kazandı. Patrick'in düşü gibi. Sanırım artık taş taş üstüne konduğunu görünce, işin ciddileştiğini görmüştür." İki kadın ırmağın karşısındaki yamaçta yükselen dev şantiyeye baktılar.

Kate nazik bir sesle, "Patrick birazdan gelir" dedi. "Öğle yemeğini hemen hemen her zaman burada yer."

Birkaç cümlede oldukça fazla bilgi alışverişinde bulunmuşlardı. Fazla konuşmadan çok iyi arkadaş olacaklarını da sezmişlerdi.

Kate'in tahmin ettiği gibi, öğlen gerçekten de kalabalık olmuş, bazı hiç beklenmeyen insanlar da gelmişti. Bayan Barry bar taburesine oturup bir brendi ve porto söyleyerek anlaşılan muhteşem bir içki seferberliğine başlıyordu. Daha önce barlarda pek görülmemişti; büyük kentteki ucuzluklardan aldığı içkilerim kesekâ-ğıtlannda saklayıp evde içerdi.

Kate barda ne brendi, ne de porto satmadıklarını söyleyerek onu dışarı çıkardı. Ancak eğer Bayan Barry isterse, el altından yarımşar şişe verebilirdi, çünkü evde ve sağlık nedenleriyle içeceğinden emindi. Bu sözler Bayan Barry'yi biraz kendine getirir gibi oldu ve iki küçük kesekâğıdmı alıp üç günlük bir içki stoğu ile inanılmaz bir sarhoşluğa doğru yollandı.

Fergus Slattery veda etmeye gelip içerisinin hareketliliğinin maaş gecesi Portsmouth'u andırdığını söyledi. Kate ona şiirden söz edince öyle içtenlikle sevindi ki, Kate'in içine dokundu. Fergus doğruca John'un yanma gidip yüksek sesle tebrik etti. Şairi bizzat tanıdığını otelde herkese söyleyeceğine söz verdi. John'un keyiften kulakları kızardı.

Normalde bir milyon yıl geçse şiir okumayacak olan Jimbo Doyle yukardaki tüm çocuklann, rahip ve rahibelerin bunu ezberlemelerinin gerektiğini ve bir sonraki konserde de mutlaka okunmasını söyledi.

Her şeyin ortasında Patrick O'Neill geldi. Üçüncü portakal su-

yunu içmekte olan Rachel'i görmeyerek keyifle oturdu. Kafası biraz meşgul gibiydi ve içerisini o kadar kalabalık görünce canı sıkılmıştı.

"Bugün sen ve John'la iki laf etme şansım var mı?" diye sordu.

"Söyle bakalım" dedi Kate. "Sözünü kesmek zorunda kalabilirim, John herkese içki ısmarlayıp duruyor. Bir şiiri yayımlandı."

Patrick dalgın dalgın "Çok iyi" dedi. "Şu var ki..."

"Oh Patrick," Kate'in suratı asıldı. "'Çok iyi' deme, iyiden çok daha öte. Tanrı aşkına, adamın ilk şiiri yayımlanıyor, sense yalnızca 'Çok iyi' diyorsun. Harika bir şey bu." Patrick'in sözlerinin yetersizliği karşısında gözleri alev alev yanıyordu.

Patrick ayıp ettiğinin farkına vardı. "Özür dilerim, başka bir şey düşünüyordum... kusura bakma... nerede o.... ne kadar sevindiğimi söylemeliyim."

"Böylesi daha iyi."

"Özür dilerim, çok bencil göründüğümü biliyorum. Gerçekten sevindim. Gerçek şu ki, endişelendiğim bir konu var..."

"Oh, o geldi..." diye bağırdı Kate sevinçle. "Kusura bakma, daha önce söylemeliydim... Arkada oturuyor. Rachel, Rachel, Patrick geldi."

Patrick'in dudakları incecik bir çizgi halini aldı. Kate Ryan, Rachel'in yalnızca ekibinden biri olmadığını nasıl keşfetmişti ve bu gerçeği barın içinde nasıl bağırarak söyleyebiliyordu ?"

Rachel'in buraya gelmesine izin vermek delilikti. Sonra, onu kasabalıların arasında gülerken gördü. Çok yanlış görünüyordu, asla buranın bir parçası olamazdı. Bunu çok geciktirmeden zamanında açıkça söylemeliydi. Tannm, her şey insanlara bir şeyler açıklamaktan, düşündüklerini söylemekten mi geçiyordu ?

Rachel başım kaldırıp Amerika'da olsa yapacağı gibi, rahat bir tavırla ona el salladı.

"İşte Bay O'Neill, İrlanda'ya gelebildim. Harika bir yer değil mi?" dedi ve Patrick'in kalbi ona karşı tekrar yumuşadı.

İşler gerçekten de karışıyordu.

Bar saat üçte boşaldı. John ile Kate bitkin düşmüşlerdi. Bardaklar yıkandı, tezgâh silindikten sonra tertemiz yıkanan iki temiz bez bira pompalarının üstüne serildi. Mekân öğleden sonra yolu düşebilecek konuklara ve çay saatine hazırlandı.

John, "Tanrım, bir daha öyle bir kalabalık gelirse gençten birini tutmamız gerekecek" dedi.

Kate, "İşte ikinci geliri olan adam konuşuyor," diye dalga geçti.

John, "Patrick yüksek sesle okuduğunda harikaydı, değil mi?" dedi.

Kate Patrick'in aklının başka yerde olduğunu düşünmüştü, ama söylemedi.

"Seninle çok, ama çok gurur duyuyorum," dedi.

"Riske girip bir süre yatmaya gidelim mi ?"

"Sen delirdin mi?"

"Ah haydi, Carrie'ye buraya gelmesini söyleyebiliriz."

"Ya o ne düşünür?"

"Ne düşündüğü önemli mi?"

"Saçmalama John, çocuklar eve gelebilir."

İkizler Grace'le pikniğe gitmişlerdi. Eddie kendi çetesiyle çıkmıştı, Declan herhangi bir yerde olabilirdi.

"Bırak gelsinler, kapıyı kilitleriz."

"Bu gece kilitleriz" dedi Kate.

"Peki ben sana olan arzumdan çıldırarak ne yapacağım burada?"

"Neden beğendiğimiz diğer şiirlerine bakmıyorsun ? Belki birkaç tanesini bana verebilirsin. Onları daktiloya çekerim ve sen de artık yayınlanmış eserlerin olduğunu söylersin. Ben de bir örnek eklerim..."

"Ama yalnızca tek bir örnek var..."

Kate, "Bunu onlara söylemen gerekmez ki" dedi.

"Tanrım, çok zekisin, Kate. Sen ve Patrick O'Neill dünyayı yönetebilirsiniz, ikiniz birlikte."

"Umarım hayır" diye ürperdi Kate.

John surat astı. "Peki eş olarak görevlerini yerine getirmediğine göre ne yapacaksın ?"

"Ufak bir yürüyüşe çıkacağım. Huzursuzum ve fazla heyecanlandım... ancak bütün bunları geçirmenin yolunu göremiyorum. Güpegündüz ban bırakıp yatmaya giderek komşulara dedikodu malzemesi vermeyeceğim." Kocasının önünden geçip bir iskemlenin arkasındaki hırkasını aldı.

"Haydi John, şiirlerini yaz, çok ciddiyim... ırmağı seyreden hüzünlü rahibeyi anlatan şiirini çok seviyorum."

Çıkıp güneşte gerindi. Doğru söylemişti, gerçekten huzursuz ve heyecanlıydı. John için hiç beklemediği kadar mutlu olmuştu, ama dört bir yanında çepeçevre kapkara bir bulut gibi tehlike sezinliyordu. Patrick onlara konuşmak istediğini söylediğinde bile kötü bir şey geleceğini

düşünmüştü ve kalabalıkla koşuUann onun konuyu açmasına engel oluşuna sevinmişti. Biraz nefes alacaktı.

Kerry'de garip bir şeyler olduğunu seziyordu. Sorun hiç gülüm-

sememesi değildi -Tann aşkına, o bembeyaz kusursuz dişleriyle çocuğun yüzü kocaman bir gülümsemeden ibaretti. Daha kibar olamazdı. Grace'le ilgili bir şey de değildi. İkizler onu seviyorlardı, çok sıcakkanlı bir kızdı ve güleryüzlüydü de.

Fernscourt'taki inşaatın işlerine zarar verdiğini söyleyemezdi. Başka ne zaman salı öğlenleri dolu olmuşlardı ki? Belki bu insanlar inşaat bittiğinde de gelmeye devam ederlerdi. O halde neden huzursuzdu? Tatil yüzünden ve genç Fergus kendine bir kadın bulmaya gittiği için mi ? Kuşkusuz hayır. Fergus'un kendine bir kadm bulmasını istiyordu.

Yaya köprüsünü geçip inşaata baktı. Patrick şimdi orada olmazdı, Rachel'a onunla birlikte Slieve Sunset'e gidip durumu biraz düzeltmeye çalışacağını söylemişti. Kate kadının Grange'a gitmesine neden izin verilmediğini düşündü, sonra Grace'in evde olduğunu hatırladı. Bir şeylerden kuşkulanabilirdi. Neden bu muydu ?

Patrick O'Neill'e âşık olmak, onun hayatında birinci sırayı işgal etmek çok zordu. Her zaman işler, çocuklar, geziler, ya da uluslararası telefon görüşmeleri olacaktı. Kate bütün bunlan düşününce içini çekti ve Rachel Fine'a çetin mücadelesinde iyi şanslar diledi. Patrick'in geçen hafta Başkan Kennedy'yi görmeye Dublin'e gittiklerinde ne kadar sıcakkanlı ve hoş olduğunu anımsadı. Büyük otelde içki ve sandviçlerle hepsini memnun etmek için çok çaba göstermişti. Durmadan gülümsemiş, gülmüştü. Ona âşık olmak çok kolaydı. Bir zamanlar ikizlerin kendi özel patikaları olarak düşündükleri yoldan tırmandı. Dikenli çalılarla böğürtlenlerin çoğu kesildikten sonra yol daha açığa çıkmıştı. Temeller kazı-lalı beri şantiyeye bakmamıştı ve daha şimdiden duvarlar yükselmeye başlamıştı bile. Binanın alacağı şekli görebilirdi.

Kate otelin neye benzeyeceğini bilmesi gerektiğini düşündü. Artık devekuşu gibi yapmanın bir anlamı yoktu. Oraya çıkıp bakacak, Brian Doyle'a hangi odanın neresi olduğunu soracak ve Patrick O'Neill'le konuşup Rachel Fine'dan ne renklerde olacağını öğrenecekti. Adımlannı hızlandırdı ve başını güvenle arkaya attı. Her şeyin bir zamanı var, diye düşündü. Daha önce bilmeye hazır değildim, ama artık hazınm.

Şantiyeye yaklaşırken Brian Doyle'un deli gibi el salladığını gördü. İki elini birden havaya kaldırmış, bir şey bağınyordu. Ancak Kate o korkunç acıyı hissettiğinde daha hiçbir şey duymamıştı. Çok ani ve daha önce hiç yaşamadığı kadar büyük bir acıydı. Bir karabasandaki dehşet gibi. Ancak birkaç saniye sürdü, çünkü Kate Ryan'a yan taraftan dev kepçenin çarpması, havaya

firlatıp yere yuvarlaması için o kadar zaman yetmişti. O birkaç saniye belkemiğinin kırılmasına yetmişti.

John ancak şantiyeden alelacele gelen üçüncü kişi de gözlerini kaçınp olanları anlatamayınca anladı. Bir aslan gibi kükreye-rek yaya köprüsünden koştu ve olay yerinde ancak üç kişi tarafından zaptedilebildi. Yüzü bembeyaz kesilmiş olan Brian Doyle yaklaşmaması için yalvardı ona.

"Tanrım, tek bildiğimiz onu kıpırdatmamak gerektiği, John. Tanrı aşkına inan buna. Geri dur, ona dokunma. Daha beter edebilirsin."

John bir çocuk gibi oturup kocaman yüzünü ellerinin arasına aldı. Onu tanıyan ve yirmi yıldır barında içki içen güçlü kuvvetli adamlar ona söyleyecek söz ya da dokunacak derman bulamadılar. Gözlerini yerdeki çarpık bedenden kaçırarak, çekingen tavırlarla ortalıkta dolandılar.

Patrick O'Neill olayı, Slieve Sunset Oteli'nde Rachel Fine'ın odasının kapısı şiddetle vurulduğunda öğrendi.

Rachel kapının arkasından, "Hayır, Bay O'Neill tabiî ki burada değil" diye seslendi. "Nereden çıkardınız?"

"Özür dilerim hanımefendi" diye seslendi genç kız. "Brian Doy-le'dan bir mesaj aldık, her yerde Bay O'Neill'i arıyor. Korkunç bir kaza olmuş... korkunç bir kaza ve Bay O'NeüTin hemen gitmesi gerekiyormuş."

Patrick yataktan fırlayıp pantolonunu giydi.

"Nasıl bir kaza?" diye seslendi kapıdan.

"Mountfern'deki yeni otelin şantiyesinde."

"Ne olmuş ?" Patrick kapıyı açtı; Rachel arkada saklanıyordu. Patrick aynı hızla gömleğini üstüne geçirmişti.

"Birisi ölmüş sanırım; bir kadın."

"Şantiyede bir kadın mı ölmüş ?" Patrick ayakkabılarını giyip otomobil anahtarlarını almıştı.

"Hangi kadın, söyledi mi ? Kadının orada ne işi varmış ? Nasıl olduğunu anlattı mı ?"

"Hayır, eğer sizi bulursak, hemen oraya gitmenizi söyledi." Patrick bu aşamada koridoru geçmişti. Kız beş mil ötedeki büyük oteli yaptıran Amerikalı milyonerin hiç utanmadan gün ortasında yabancı bir Amerikalı kadınla yatağa girmesine pek şaşırmıştı. Amerikalılar topluca gelmeye başladıklarında buraları ne çok şenlenecekti.

1

Postanedeki Bayan Whelan çok erken öğrendi, çünkü Dr. Whi-te arabasını kapısında durdurup onu almaya koştu.

"Kapıya bir yazı as, ne yaparsan yap, ama benimle gel, Sheila. Aklıbaşında birinin bardakilere sahip çıkması lazım."

Sheila kendisinin doğru kişi olup olmadığını sorgulamadı, yalnızca kapıyı yavaşça ardından çekip arabaya bindi.

"Rahibe söyledin mi?"

"Biri söylemiş. Peder Hogan da bir dakikaya kadar orada olur. Kendi arabasıyla gidiyor."

"Biliyor musun, kötü müymüş ?" Bayan Whelan'ın sesi sakindi.

"Hayır, bütün bildiğim onu kıpırdatmamayı akıl ettikleri. Ambulans çağırdım zaten. Onu görmek için beklemedim; eğer ihtiyaç olmazsa geri göndeririz." Kaza yerine giderken yüz hatları gerilmişti.

En son ikizlerin haberi oldu. Bütün öğleden sonra tünellerin-deydiler. Grace, Marian Johnson'la yeni yazlık elbiseler almak için şehre gitmişti. Dara ile Michael şu bardaki hoş, ama önemsiz çocuklar olarak davetli değillerdi. Zaten Marian, Grace'le yakınlaşmak, onu kendi tarafına çekmek peşindeydi.

O yüzden ikizler günlerdir ilk kez kendi evlerinde oynamaya firsat bulmuşlardı. Tünelin Femscourt ucundan bakınca tünel girişini örten çalıları temizlemek için hiçbir girişimde bulunulmadığını görüp mutlu olmuşlardı. Yeni bahçelerin sının iki yüz metre kadar geride kalıyordu. Yüksek çalıların dikilip taş duvarların örüleceği kısma ipler gerilmişti.

Artık bütün kaygıları girişin toprak yoldan olup olmayacağıydı.

Pilli fenerleri ve yüksekçe bir girintiye koydukları eski bir bisiklet lambaları vardı. Annelerinin artık yamanamaz dediği eski bir masa örtüsünü kurtarmışlardı. Kanepe niyetine kullandıkları saman dolu iki koli buraya temelli taşındıklarında yatak görevini üstlenecekti. İlk kez bütün gün oynamak uzun gelmişti. Eskiden harabede icat ettikleri oyunlar artık çocuksu geliyordu. Ancak ikisi de diğerine bunu itiraf etmek istemiyordu. Kendi kendilerine bile itiraf edemiyorlardı. Eğer oyunlar biterse geriye ne kalırdı ki?

O gün ilk kez biraz basık ve havasız gelen sıcak tünelde oynadılar ve akşamın çabucak gelmesini dilediler.

Dışarı çıktıklarında her zaman yaptıkları gibi küpeçiçeğinin dallarını girişin önüne çektiler. Yirmi metre aşağıda insanların seslendiğini duydular. Birileri onları aramaya çıkmış olmalıydı.

Irmağın karşı kıyısında onları gören Loretto Quinn oldu. El sallayıp seslendi. "Nerelerdeydiniz ?" diye bağırdı.

Dara ile Michael sıkıntıyla bakıştılar.

"Hiç."

"Oynuyorduk."

Ancak bu arada köprüdeki çocuklar grup halinde yaklaşmışlardı ve birdenbire sanki ilk söyleyen olmamak için geri durdular.

Sonunda Tommy Leonard, "Artık eve gitmelisiniz" dedi. "Saatlerdir sizi arıyorlar."

"Buralardaydık..."

"Şurada burada..."

Tommy'nin yüzü çok ciddiydi. "Çok kötü bir şey oldu."

Çocuklar durdular.

Loretto Quinn yanlanna gelmiş, boyu onlara yakın olsun diye önlerinde diz çökmüştü. Ancak bu kez de çok kısalmıştı ve ne dediğini duymak için eğilmek zorunda kaldılar.

"Şimdi iki küçük aslan kadar cesur olmalısınız. Beni duyuyor musunuz? Herkes için cesur olmanız gerek."

"Ne oldu ?" Bir ağızdan konuştular. Yüzler sakin, zamanlama kusursuzdu.

"Annenize şantiyede bir makine çarptı, çok kötü yaralandı. Onu ambulansla hastaneye götürdüler."

Çocuklar duymak için yaklaştılar. Artık ikizlere başkası söylediğine göre, bir yetişkin omuzlarındaki yükü aldığına göre, onlar da katılmak istiyorlardı.

"Öldü mü ?" diye sordu Dara.

"Hayır, ölmedi" dedi Loretto Quinn.

Michael de onun kadar sakin, "Ölecek mi?" dedi.

Loretto yıllar önce ona sahte umutlar veren ve Barney'nin bedenini Fern Irmağı'ndan çıkartırken belki iyileşir diyen insanları hatırladı. Hepsi de iyi niyetliydiler, ama bir yararı olmamıştı.

"Ölebilirmiş, evet" dedi. Çocuklar birdenbire geri çekildiler ve Loretto kollarını ikizlere dolayıp onları yoldan aşağı yürüttü, köprüden geçirdi ve düzinelerce insanın bakışları altında bara götürdü.

Bayan Whelan onlan mutfağa aldı. "Babanız hastaneye gitti" dedi. "Sizce onun yanında mı olmalısınız, yoksa benimle burada kalıp çocuklara mı bakmalısınız?"

Eddie ile Declan'ın ağlamaktan gözleri şişmişti. Carrie, Bayan Whelan'ın arzusuyla ekmek yaparken hiç alışık olmadıklan bir şekilde, sessizce mutfak iskemlelerinde oturuyorlardı.

Dara bir an düşündü. "Sanırım hastanede çok üzülürse diye babama göz kulak olmamızı isterdi" dedi.

Bayan Whelan "Peki" dedi ve bardan birini onları şehre götürmesi için Jack Coyne'u çağırmaya gönderdi.

Üçüncü bölüm

11

Pazar günü on bir ayininde kilise kalabalıktı. Bayan Barry'nin gelmemesi üzerine kendi yemeklerini hazırlamak zorunda kalan iki rahipten Bayan Ryan için dua okumasını isteyen çok olmuştu. Papers Flynn isimli bir berduş elinde yarım sterlinle gelip bardaki zavallı kadın için dua okumasını isteyince genç Peder Hogan sabırsızlandı.

Sertçe, "Bağış yapmana gerek yok Papers" dedi. "Onun için dua edeceğiz zaten."

Papers, "Onun için benim adıma ayrıca dua okunmasını istiyorum" diye üsteledi. Ona her zaman çok iyi davrandığını, sarınması için san bir battaniyeyle hendekte uyurken normalde üstüne çektiği gazeteleri verdiğini söyledi. Ona hiçbir zaman açıkta uyuma konusunda ders vermeye kalkmamıştı. Sanki her nasılsa anlamıştı.

Amerikalı küçük kız beş dolarla geldi.

"Belki usulü bu değildir, ama annem hayattayken ayin için bağışta bulunurdu. Bayan Ryan'ın adını da kitabınıza yazar mısınız Peder? Ve onun için bir dua okuyabilir misiniz?"

Berduşlar ve çocuklar. Peder Hogan böyle olacağını hiç düşünmemişti. Berduşlar, çocuklar, sarhoş kâhyalar, ihtiyar ve dermansız köy papazlan. Ve genç bir kadının, bir ailenin annesinin, bir yaz günü tasasız yürürken dev bir inşaat makinesinin altında kalmasının neden Tann'nın iradesi olduğunu açıklama çabaları. Papaz okulunda böyle olacağını hiç söylememişlerdi. Ama tabiî belki onlar da bilmiyorlardı.

Saat on bir duasını Peder Moran okudu; Peder Hogan gidip ocakla uğraşacaktı. İçerde sabahki duadan sonra çıkardığı giysilerini katlarken, Peder Moran'ın mihraba doğru titrek adımlarla

yürümesini seyredip iç çekti. Mihrapta hizmet etmek üzere Tommy Leonard ile Liam White gibi aklıbaşmda oğlanları seçmişti. Rahibin yanına olası haylazları koyamazdınız.

Rahip cemaate döndü ve ince sesiyle konuştu: "River Ro-ad'dan Katherine Mary Ryan'ın mesut bir şekilde ölmesi, ya da hızla iyileşmesi için dua ediniz."

Fergus parmağıyla yakasını çekiştirdi. Burada oturmuş bu saçmalıkları dinleyenler arasında ne işi olduğunu düşündü. Mesut ölüm! Orada felç olmuş, acı yüzünden öylesine uyuşturulmuş ki, ne kendi ailesini, ne de nerede olduğunu bilmeyecek bir şekilde yatmak yerine hızlı bir ölüm daha iyi değil miydi? Bu ihtiyar aptal ne demek istiyordu ? Mesut ölümler ya da hızlı iyileşmeler, bunlar sürünüp giden ihtiyarlar için söylenirdi; ihtiyar Jimmy ya da filanca Michael'ın bir ayağının çukurda olduğunu cemaate bildirmenin bir yoluydu. Birkaç gün önce vasiyetnamesini hazırladığı ihtiyar gibi. Bu sözler genç bir kadın olan Kate Ryan için uygun değildi. O adamın arazisinde bir makine tarafından öldürülen -ya da neredeyse öldürülen- genç bir kadın.

Fergus öfkeden kızardığını hissetti ve yakasıyla kravatını biraz daha gevşetti.

Olay gecesi telefon edip haber veren Sheila Whelan'ın akıllılığı için Tann'ya şükretti. Bir-iki hafta sonra tatilden dönüp de yokluğunda olanları öğrenmek yerine, şimdiden bilmeyi isteyeceğini tahmin ettiğini söylemişti.

Bayan Purcell burun kıvırmıştı tabiî ve Bayan Whelan'ın adamın tatilini bölmekle haddini aştığım söylemişti. Ancak Bayan Purcell hiçbir şey bilmez, Bayan Whelan'sa her şeyi bilirdi. Onun dünyanın bir ucunda olsa koşup geleceğini bilirdi.

Loretto Quinn ayine gelmemişti; otuz günlük duaya çekilmişti. Meryem Ana'ya hemen duaya başlamak üzere söz vermişti. Meryem Ana'nın Kate Ryan'ın ailesi için ne kadar önemli olduğunu görüp canını bağışlayacağını biliyordu. Kararlı bir biçimde dua ediyor, sözcükleri samimiyetle söylüyor, Meryem Ana'nın belki Barney Quinn'in de ne kadar önemli olduğunu biliyor olabileceğini bir kez bile aklından geçilmiyordu.

Sheila Whelan da ayinde değildi. Aklından bir plan yapmaya çalışıyordu. Ryan'lar hiç yannı düşünmemişlerdi. Birinin onlar için düşünmesi gerekiyordu. Eskisi gibi yaşayamazlardı. Evde bir kadına, barda hizmet edecek, çocuklara göz kulak olacak ve Car-rie'yi çalıştıracak birine ihtiyaçları olacaktı. Bir kuzini vardı.

Nasıl olacağını düşündü. Kuzini hayal kırıklığına uğramıştı. Adamın biri ona nişan yüzüğü takmış ve evlenme hazırlıkları başlamıştı. Mary Donnelly öğretmenlik gibi iyi bir işi bırakmış ve bir eve kaparo yatırmak için bankadaki tüm parasını çekmişti. Adam da parayla birlikte ortadan kaybolmuştu.

Aslında Sheila Whelan ailede olan biteni bilen tek kişiydi. Mary Donnelly kendi kocası tarafından terk edilen Sheila'nın halden anlayabileceğini düşünmüştü. Ona her şeyi daha altı hafta önce anlatmıştı.

Bayan Whelan yine de onu arayıp teklifte bulunmaya karar verdi. Bir şeyi teklif etmenin zararı olmazdı ve yaralanmış, ihanete uğramış zavallı Mary için her şey orada kalıp dost ve akrabalarının acıyan bakışlarına tahammül etmekten daha iyi olabilirdi.

John Ryan ayinde değil, karısının başucundaydı. Kate'in yüzü bembeyazdı, güçlükle nefes alıyordu ve ufak ufak horluyor, boğulur gibi sesler çıkarıyordu. Kate John'u yatış biçimini değiştirmesi için dürtüp çimdiklemedikçe damı uçuracak kadar horladığını iddia ederdi, ama kendi hiç horlamazdı.

Koluna bir tüp takmışlar ve sonda bağlamışlardı. Kate'e benzemiyordu; Kate'in deney yapmalan için tıp öğrencilerine verilmiş bir suretine benziyordu.

Bir-iki kez onu tanır gibi oldu.

"John" dedi bir keresinde.

"Buradayım sevgilim."

"Özür dilerim John."

Sonra uzun süre sessizlik.

Açıkça "Çocuklar?" diye sordu.

"İyiler, onlar için kaygılanma, çok iyiler."

"Kim... kim?"

"Carrie çok iyi idare ediyor. Loretto gelip gidiyor, Sheila Whe-lan, üç gün kaldı. Biz iyiyiz, iyiyiz."

"Üç gün mü ?" Şaşırmış gibiydi.

"Kazadan beri" dedi John.

"Tanrım, üç gün."

"Düşünme, iyileşiyorsun, iyileşmeye başladığım söylüyorlar." Yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

Kate yine bilincini kaybetti.

Dara ayine gitmeden önce Eddie'nin boynunu ve Declan'ın kulaklarını yıkadı. İtirazlarına kulak asmadı.

"Annem ensene dizi dizi patates ekebileceğim söylüyor, Eddie. Rahat dur da ovayım."

Eddie, "Keseye biraz su ve sabun sür" diye kükredi. "Bolca var. Sen çok kirlisin."

Declan durup sırasını bekledi. "Belki sana zahmet olmasın diye ben kendi kulaklarımı yapabilirim" diye teklif etti. "Olmaz" dedi Dara. "Ben yapacağım."

Michael hiçbir şey söylemeden oturuyordu. Carrie sabah ayininden dönmüş ve mutsuz bir halde duruyor, öğle yemeğini düşünüyordu.

"Sen temiz misin Michael ?" diye sordu Dara. Michael omuz sükti.

"Ah haydi Michael, annem için yapabileceğimiz tek şey bu. Dilencilere benzemeyelim. O öyle derdi."

"O ne derdi bilmiyoruz." Michael isyan ediyordu. "Ne demek istiyorsun ?"

"Mountfern'in yarısı 'Annen olsa şöyle derdi' diyor, öteki yarısı 'Annen olsa böyle derdi' diyor. Ne zaman başka insanların onun adına söyledikleri yerine kendisi bir şeyler söyleyecek?"

"Bir şey söyleyebildiğinde eminim senin sızlanmayı bırakıp bir şeyler yapmanı isteyecektir."

"Pekâlâ." Michael, Declan'ın kulaklarına öylesine sertçe ovaladı ki, oğlan bağırarak aman diledi.

Michael, "Annemizin ense ve kulak gibi korkunç şeylere bakmak zorunda olduğunu düşünmek ne iğrenç, değil mi ?" dedi.

"Eminim seninkiler de en az o kadar kötü, hatta belki daha bile beterdir."

"Rahat dur Declan. Kıpırdamazsan daha az acır, seni soytarı." Michael ayini atlamak istiyordu; biraz kıyıda yürüyebilse annesi için daha iyi dua edebileceğini Tann'nın anlayacağından emindi. Fern boyunca kilometrelerce yürüdüğü harika bir günü anımsıyordu. Bir Hollandalıyla derin sohbete dalmış olan Bay Slat-tery'yle karşılaşmıştı. Hollandalı ona balıkların kendi dilindeki adlarını söylüyordu. Tatlısu levreği baars, tatlısu turnası da sno-ek'ti. İhtiyar Bay Slattery o sözcüğe bayılmış ve Michael Amster-dam ya da Lahey gibi yabancı yerlere gidecek olursa, oranın en iyi balıkçılanyla snoek hakkında konuşabileceğini söylemişti.

Michael sık sık Dara'yla Fernscourt'ta oturmaya başladıklarında yabancı ülkelere seyahate gidebileceklerini düşünürdü. Yılda bir-iki kez gezeceklerdi. Ne kadar aptal ve çocuktular, iyi şeylerin gerçekte hiç olmadığını bilmesi gerekirdi. Herkes annesinin iyile-

şeceğini söylüyordu, kısa zamanda hep yaptığı gibi koşarak kapıdan içeri girecekti. Ancak Michael buna inanmıyordu, insanlar bunu sanki tatil çok iyi geçecek, ya da maçta Offaly'yi yeneceğiz der gibi söylüyorlardı. Bir umuttu yalnızca. Gerçek değildi. Michael ırmak kıyısında Tann'ya bunu anlatabilmeyi ve sızlanmadan, umutsuzluğa kapılmadan annesinin hastanede hasta yatmasmın kimseye bir yararı olmayacağını; aksine iyileşmesinin herkesin yararına olduğunu söyleyecekti. Tann'nın Fern

kıyısında sesini herkesin öksürüp kıpırdandığı kiliseden daha iyi dinleyeceğinden emindi. Ancak bunu insanlara anlatabilmenin bir yolu yoktu.

Ancak bir deli ya da bir dinsiz pazar günü, annesi beli kırılmış yatarken ayine gitmemeyi düşünebilirdi.

Bayan Daly Maggie'yi evden çıkarken gördü. "Nereye gidiyorsun Maggie? Ayin için daha çok erken."

"Dara ile Michael'ı alıp kiliseye götürecektim" dedi Maggie.

"Herkesin tepesine bir "de sen gitme. Ev zaten insan doludur."

"Hayır, babalan şehre gitti, kimse yoktur" dedi Maggie.

"Onlan kilisede görebilirsin. Böyle bir zamanda oraya gidip gidip burunlannın dibinde durma."

Maggie, "Ama insan asıl böyle zamanda etrafta birilerini istemez mi ?" diye sordu.

"Her dakika bana karşı çıkmaktan vazgeç. Şu saçlarını tara lütfen Maggie ve ayine gitmeden önce çanlann çalmasını bekle."

Bayan Daly'nin dudakları incecik bir çizgi halini almıştı.

Grange'daki evde Olive Hayes mutfak masasında oturmuş, dünyanın öbür ucundaki Rahibe Bemadette'e uzun bir mektup yazıyordu. Bayan Hayes kahvaltı sofrasını hazırlamış, ama O'Neill'lerden hiçbiri bir şey yiyememişti. Bay O'Neill oğluyla bir kez daha kavga etmişti. Grace de o korkunç kazadan sonra gidip Ryan'ların bannda kalmak istiyordu. Ama babası olmaz demişti. Kahvaltı sofrasında havayı bir bıçakla kesebilirdiniz. Olive Hayes sayfa sayfa yazarken ara sıra

durup paranın kendiliğinden mutluluk getirmediğinin ne kadar doğru olduğunu düşündü. Daha bu sabah O'Neill'lerin bembeyaz yüzlerle kahvaltı sofrasında oturup yumurtalarına dokunmadıklarını görmüştü. Marian Johnson kuş yuvasına benzer bir şapkayla geçmişti. Şapka öyle komik görünüyordu ki, herhalde bir servete mal olmuş olmalıydı. Marian'ın yüzü gergin ve endişeliydi.

Şimdi de Bay O'Neill ile kızı on bir ayinine gitmiş, ama Kerry

onlarla gitmemişti. Odasına çekilmişti. Bu hafta Pazar ayinine hiç gitmemiş olacaktı. Olive Hayes hayretler içinde kız kardeşine dünyanın ne kadar değiştiğini yazdı. İkisi de on altı yaşında bir oğlanın babasıyla kavga etti diye pazar ayinine katılmayı reddetmesini düşünebilirler miydi? Akıl alır gibi değildi.

Tommy Leonard River Road'dan yukarı geldi ve Ryan'lan ayine götürmek için seslendi.

Dara'ya, "Sizinle yürürüm diye düşündüm" dedi. "Yardımcı olabilmek için aklıma bir tek bu geldi."

Dara minnettardı.

"Ve Dara, bir şey daha yaptım. Bayan Byrne'a gidip insanın sırtının iyileşip iyileşmediğini sordum. Çok bilgi verdi. Bir süre sonra yaraların ne kadar ciddi olduğunu anlayıp ona göre bir program belirleyeceklermiş. Programlar duruma göre değişirmiş. Artık harika işler yaptıklarını söyledi."

İyi haberlerle Tommy'nin yüzü parlıyordu. Dara kendini zorlayarak gülümsedi.

Tommy Michael'ın yüzünün hasta gibi bembeyaz olduğunu düşündü.

Biraz düşündükten sonra, "Bence senin ayine gitmemek için iznin var" dedi.

Michael sırıtarak, "Papa'dan mı aldın?" diye sordu.

Tommy memnun olmuştu. En azından ikisini de biraz gülümse-tebilmişti. Dört kardeş ve Tommy River Road'dan aşağı yürüdüler.

Eddie, "Sizin önünüzde mi yürümeliyim, arkanızda mı ?" diye sordu.

"Tabiî ki olmaz" dedi Dara.

Michael "Sen bizim yanımızda olacaksın" dedi.

Eddie'nin telaşı yüzünden görülüyordu. Eğer ikizler ve Tommy Leonard'la birlikte yürümesine izin veriliyorsa, işler sandığından da kötü olmalıydı. Annesi çok kötü durumdaydı herhalde.

Kitty Daly sessiz sedasız pedal çevirdi.

Eğer birisi çıkıp da ona ayine kadar birkaç metreyi neden bisikletle gitmesi gerektiğini sorsaydı, daha sonra en iyi arkadaşının evine gideceğini söyleyecekti. Bu, köprüyü geçince on kilometre ötedeki bir çiftlikte oturan bir kızdı.

Ancak kimse ona sormadı, o yüzden Kitty Bridge Street'te bir aşağı bir yukarı bakınıp son hızla Coyne ormanına doğru yollandı. Mountfern'de ayin çanları çınlarken Kerry O'Neill ile aynı za-

manda harabelere varmak için pedallara asıldı.

Patrick O'Neill bu gösteri olmadan da yapabilirdi. Ancak, ayine gelmemesinin daha da çok yorumlara yol açacağını biliyordu. Kiliseye girerken yüzü çok ciddiydi. Bir yıl önce buradaki hiç kimseyi tanımıyordu, şimdiyse tanımadığı tek bir yüz, ya da onu bilmeyen bir kişi bile yoktu.

Grace'in yanı başında diz çöküp kendi kendine kilisenin kasabalara gönderdiği Rahip Moran gibi güçsüz ihtiyarlarla bu kadar süre nasıl ayakta kalabildiğini merak etti. Büyük olasılıkla, normal iş dünyasında olduğu gibi, onları devirmeye hevesli hırslı gençlerin olmamasındandı.

Ya da hırslı gençler bunu isteseler bile, doğru mesleği seçmiş olmuyorlardı. Hırslı gençler ona oğlunu hatırlattı ve içini yine büyük bir sıkıntı kapladı. Kerry'le konuşup kazayı haber verdiğinde olduğu gibi.

Kerry, "Sigortamız var, değil mi ?" demişti.

Patrick susmuştu.

"Var, değil mi baba? Hey?" Kerry'nin sesi sabırsızdı.

"Evet, sigortamız var" demişti Patrick.

"Hem baba, her tarafta bir sürü tabela var. Tanrım, bizim sigortanın ödemesini beklemiyorlar herhalde."

Patrick söyleyecek söz bulamamıştı. Kerry O'Neill bu şekilde tepki veriyorsa, bunu babasından miras almış olduğunu düşündü.

Patrick Fergus Slattery'nin yakasıyla kravatım gevşetip vahşi bakışlarla bakmdığını gördü. Avukat acaba bir şekilde aklını mı kaybediyor diye düşündü. Hastanede Fergus'un kimin duyduğuna aldırmadan ona bağırdığı beklenmedik ve tatsız bir sahne yaşanmıştı.

"Paranla her şeyden sıyrıldığın gibi bu işten de sıyrılacağım sanma, O'Neill."

Adam neredeyse aklını yitirmişti.

Patrick onu sakinleştirmek için elini uzatmış, Fergus'sa itmişti elini.

"Taktiklerin bende işe yaramaz O'Neill, ülkedeki herkes gibi beni de el sıkışarak yatıştıramazsın. Kate Ryan senin şantiyende, senin makinen ve senin iş verdiğin bir adam tarafından yaralandı. Büyük olasılıkla da ölecek. Amerikalı cerrahlarla ilgili jestlerin faydası yok; büyük olasılıkla senin arkadaşların ve onun belkemi-ğinin kırık kalacağını söyleyecekler... bu mahkemelerin kararını değiştirmeyecektir."

"Ah Fergus, lütfen bir durup düşünür müsün ? Mahkemeden söz eden kim? Biz burada Kate'i iyileştirmekten söz ediyoruz."

"Ben mahkemelerden, bölge mahkemelerinden, yüksek mahkemelerden, Yüce Mahkeme'den söz ediyorum. Üzülme O'Neill, bu kez paçayı kurtaramayacaksın. Bu kez insanların hayatlarını mahvedip gülümseyerek sıynlamayacaksın."

Başkalan onu sakinleştirmişlerdi. Patrick varlığının Fergus Slattery'yi her saniye daha da sinirlendirdiğinin bilincinde olarak oradan uzaklaşmıştı.

Patrick Slattery'nin Bayan Ryan'a tutkun olup olmadığını merak etti. Çok tutkulu ve kişisel bir biçimde konuşuyordu. Ancak, Fergus Slattery'nin Kate Ryan'a âşık olup olmamasının önemi olmadığını, asıl önemli olanın kazadan tümüyle Patrick'i sorumlu tutması olduğunu fark etti. Başka pek çokları gibi.

Marian Johnson da on bir ayinine gelmişti. Üç şapkasını da deneyip aynada keyifsiz bir biçimde kendini süzmüştü. Hepsi de eskiyordu. Orta yaşlı bakımsız bir kadına dönmüştü.

Ancak, başörtüsü takmayı da istemiyordu. Marian Johnson gibi insanlar hep şapka takardı, ayine şapkayla gitmek insanın kim olduğunu belirtirdi.

Hızla kiliseye gitmiş ve arabasının aynasında keyifsiz bir şekilde kendini süzmüştü. Patrick ile Grace'i gördü ve Tann'ya şükür birkaç gün önce gelen o yabancı görünüşlü Amerikalı kadın ortada yoktu. Kazadan sonra Patrick'i ararken Bayan Fine'ın odasında bulduklan yolunda bazı çok tatsız söylentiler gelmişti kulağına.

Ancak, olamazdı. Her neyse, zaten yakın bir dost olsaydı ayinde burada, Patrick'in yanında olurdu.

Kate Ryan'ın kazasından beri Patrick'le pek konuşmamıştı. Patrick olay kendi hatasıymış gibi ya telefonda Amerika'yla konuşuyor ya da hastanede oluyordu.

Tannm, kendini suçlaması için hiçbir neden olmadığını herkes söylüyordu. Kadının oradaki tehlikelerden haberdar olmaması onun suçu değildi. Tam da ırmağın karşısında otururken üstelik. Onun için çok korkunçtu tabiî, bütün o çocuklar için de.

Marian bir sırada onlan gördü: Grace O'Neill'in çok iyi arkadaşı olan ciddi, siyah gözlü ikizler ve dik saçlı, derbeder iki küçük oğlan.

Rahip Moran'ın incecik sesinin mutlu ölüm ya da hızlı iyileşmeden söz ettiğini duydu. Adam bunuyordu herhalde. Belkemiği kınlan bir insan nasıl hızla iyileşebilirdi ki, Tann aslana? Sonra

Dara'nın küçük oğlanı elinden tutup kiliseden çıkardığını gördü.

Çocuk diğer elini yumruk yapıp gözüne bastırmış, bağırarak ağlıyordu.

"Mutlu ölüm dedi, annem mutlu ölmeyecek, o iyi dediler. İyi dediler."

Kate bütün gece mücadele verdi. Çok huzursuzdu ve sakinleş-tirilemiyordu.

"Şşşt, dur şimdi. Buradayım, kaygılanacak bir şey yok" dedi gece hemşiresi.

Kate birdenbire apaçık ve mantıklı bir şekilde konuştu: "Kaygılanacak her şey var," dedi. "Burada kalamam, eve gitmeliyim. Kendi başlanna yapamazlar."

"Tabiî ki yapabilirler, çok iyiler, kocan da bir haftadır her gün böyle demiyor mu ?"

"Bir hafta mı? İnanmıyorum."

"Düşünme şimdi, dinlenmeye çalış."

Kate Ryan "Bir hafta olamaz" dedi ve alev alev yanan gözleri ne uyku, ne de baygınlık olmayan bir şekilde daldı. Kestiremediği bir süredir oradaydı. Bilinci her açıldığında insanlar ona farklı bir zaman söylüyorlardı.

Sık ve kesik kesik nefes almaya başladı.

Gece hemşiresi nabzma bakıp insan bedeninin dayanıklılığına hayret etti. O yaralara rağmen yaşamak. İnsanlar o yaraların ne kadar kötü olduğunu anlamaya çalışırken kıpırdamadan yatabilmek.

Bir şekilde başlarının çaresine bakıyorlardı. Genelde dayanılması en zor olan, başkalannın iyi niyetli merak ve kaygılanydı. İnsanlar sakatlan yürüten çıkıkçılar, şaşırtıcı biçimlerde Tann'ya aracı olan azizler ve yıllardır buralarda bilinip hiç başansız olmayan bitkisel tedavilerin hikayeleriyle geliyorlardı.

İnsanlar iyi niyetli, endişeli yüzlerle gelip Kate'in altı ay hiç kı-pırdatılmamasını, ya da felç yerleşmeden hemen ayağa kaldınl-masını, veya yosunlu banyolara götürülmesini söylüyorlardı.

Küçük bir toplumun desteğinin hem iyi, hem de kötü yanlan vardı. Kimse terslenemez, kimse görmezden gelinemezdi. Üstelik, biraz kafalarını dağıtmaya da olanak yoktu. Herkes aynı şeyden söz ediyordu: Kate Ryan'ı iyileştirip aralarına geri döndürmek.

Jack Coyne John'un barda görmek istediği son adamdı. "Bir şey yok, kalkma, misafirliğe gelmedim."

"Özür dilerim Jack. Sana ne verebilirim? Burası bir bar ve herkes için her şeyi olabildiğince normal sürdürmeliyim."

"Hayır, işler normal değil. Avukatlara gittin herhalde."

"Ah Jack, bırak lütfen..."

"Birinin seni aydınlatması gerek John. Büyük bir avukatlık firmasına ihtiyacın var. Bunu sana ilk söyleyen de Fergus olacaktır. Kasabadaki birine gitme, doğruca Dublin'e git. Eninde sonunda mecbur kalacaksın."

"Onun avukatlara değil, doktorlara ve biraz da şansa ihtiyacı var, Tanrı aşkına."

"Bu ailedeki işadamı odur, bana ilk o hak verirdi."

"Lütfen Jack. İyi niyetli olduğunu biliyorum, ama yardımcı olmuyorsun."

"Sana büyük bir şirketin adını verebilirim. Geçen yıl ortaklardan birine bir araba verdim, buraya balığa gelmişti. Tanrı aşkına John, O'NeüTin durdurulması gerek. Durdurulması gerek, sana söylüyorum ve ona ağır toplarla saldırmaksın. Buraya gelip bütün ağırlığıyla şuna yüz verip bunu görmezden gelerek sonunda Kate'i de bu belaya sokamaz."

"Şimdi zamanı değil... yalvarıyorum."

Eğer şimdi harekete geçmezsen çok geç olacak. Seni kandıracak. Burada sana arka çıkan çok kişi var John, onları hayal kırıklığına uğratma."

"BayRyan?"

"Ne var Carrie?"

"Bay Ryan, Jimbo Bayan Ryan'ın başına gelenler yüzünden Bay O'NeüTi yargıya verip vermeyeceğinizi soruyordu."

"Bu Jimbo'yu neden ilgilendiriyor, sorabilir miyim?"

"Bilmiyorum, Bay Ryan. Size sormayı hiç istemedim, ama Bay O'Neill için çalışan adamların çoğu merak ediyor ve burada çalıştığım için benim öğrenebileceğimi düşünüyorlarmış."

Uzun, cansız saçları gözlerine düşmüş, çok keyifsiz görünüyordu. John eğer Kate burada olsaydı, kızın saçları gözlerine düşmesin diye bir toka uzatacağını düşündü.

Hiçbir şey söylemeden, çaresizlik içinde kıza baktı.

"Çok özür dilerim Bay Ryan." Yüzü kıpkırmızı kesilmişti. "Kolay olacağını söylemişti, ama sormaktan başka ne yapacağımı bilemedim. Kapılan dinlememin anlamı yoktu."

"Hiç anlamı yok, Carrie." Yorgundu. "Jimbo'ya söyle, Patrick O'Neill'i mahkemeye vermek düşündüğüm en son şey. İnşaatı

r

I

durdurma planlarım yok, işleri tehlikede değil. Sorun bu zaten." "Sanırım öyle" dedi Carrie acı içinde.

"Grange'dan öyle alelacele çıkan Bayan Johnson mıydı ?" Bayan Daly bilmek istiyordu.

"Gerçekten de oydu." Rita Walsh başını arkaya attı. Marian Johnson'la atışmışlardı. Tatsız bir şekilde. Rita, Kate Ryan'ın başına gelenlerin bir trajedi olduğunu; kendi evinin birkaç metre ötesinde, eskiden yeşil tarlalar ve yabanî çalılarla dolu bir yerde böyle feci yaralanmasının çok acı olduğunu söylemişti.

Marian Johnson her nedense bunu Patrick O'Neill'e yönelik bir eleştiri olarak kabul etmiş; hararetle o Ryan denen kadının inşaat alanının çevresindeki düzinelerce ikaz levhasını okumuş olması gerektiğini söylemişti.

Büyük talihsizlikti; saçı da iyi olmamıştı. Marian'ın karmakarışık saçlarını ayırmak için yapılan her girişim Amerikalı'nın savunulmasıyla yanda kesilmişti. Rita aptallık edip Patrick'in kendi başının çaresine bakabilecek güçte olduğunu ve zaten değilse bile yabancı görünümlü o kadını kendisine göz kulak olması için Sunset Slieve'e yerleştirdiğini söylemişti. Bu hiç beklenmedik bir tepkiye yol amış ve Marian saçlan bitmeden çıkıp gitmişti.

"Onun yaşında çok acınası" diye kınadı Bayan Daly. "Kırkını geçti, ne olacak sanıyor ki ? Kilisede büyük, beyaz bir düğünde Rahip Moran mutlu çifti takdis mi edecek ? Aklını başına toplaması gerekir."

Kırtasiyeciden Bayan Leonard büyük, ağır krom kurutuculardan birinin altından çıkıyordu. Olan bitenleri kaçırmak istemedi.

"Bu sabah Conway'deydim -bilirsiniz, dükkân tarafında, barda değil tabiî ki." Bir kahkaha attı. "Orada bu işten dargınlık çıkmamasını umut ettiklerini söylüyorlardı. Tann'nın iradesi bu."

"Evet, öyle" dedi Rita düşünmeden. "Ancak, o adamın makineleri ve kepçeleri yüzünden gerçekleşen bir Tann iradesi. Eğer geri dönüp burayı o şeylerle doldurmasaydı, insan kırlann ortasında hiç beklemezdi..."

Pembe pamuklu örtünün altında Bayan Daly'nin omuzlannın hafifçe gerildiğini hissetti. O sabah ikinci kez bir müşterisiyle görüş aynlığına düşecekti.

"Bütün bunlar çok güzel de Rita" dedi Bayan Daly, "bu adamın kasabaya sağladığı yaran da unutmamak gerek. İnsanlar ortalıkta dikkatsizce onu kaçıracak şeyler söylemeseler iyi olur. Duyduğuma göre çok kötüymüş, bütün bu olaylardan ağlamaklı olmuş.

Bir çocuk gibi Mountfem'in parçası olmak istiyor. En küçük bir olay bile onu rüzgâr gibi buradan üfürüp götürebilir. Ağzımızdan çıkanlara dikkat etmemiz gerek."

Rita aynaya baktı ve Bayan Daly'nin yüzü gibi küçük, yuvarlak gözleriyle.göz göze geldiler. Amerikalı gelip kasabaya bir umut, Daly'lerin mandırasına da büyük bir otele mal verme fırsatı sunduğundan beri hayatından memnundu.

Rita Walsh, "Ne demek istediğinizi anlıyorum" dedi. "Yanlış izlenim vermek olmaz."

"Aynen öyle." Bayan Daly tombul omuzlarını kıpırdatıp Ri-ta'nın usta parmaklarıyla alnındaki bukleleri en güzel şekilde yerleştirmesini bekledi.

Dr. White içi rahatlamış bir şekilde postaneye geldi. En azından burada kimse Kate Ryan'ın durumunu, bir daha yürüyüp yü-rüyemeyeceğini sormayacaktı.

Arka odanın kapısı açıktı ve doktor iri yan, tıknaz Amerika-lı'nın telefonda olduğunu gördü.

Tatlı tatlı "Ee, Sheila" dedi. "Bundan haberim yoktu. Ciddi bir aşk mı, yoksa yalnızca Rosemarie Kuvaför Salonu'na karşı muhalefet mi oluşturuyorsun ?"

"Ah, zavallı Rita'yı rahat bırak." Sheila Whelan Bayan Walsh'ın dükkânının ününü inkâr etmeye zahmet etmedi. Patrick O'Ne-ill'in neden oturma odasında olduğu konusunda da hiçbir açıklama yapmadı, ancak ayağını uzatıp kapıyı yavaşça çekti.

"Sana pul mu vereyim, yoksa birdenbire emeklilik aylığına mı hak kazandın ?" diye sordu.

"Tanrım, aylık iyi olurdu. İhtiyar Slattery gibi taburemle çantamı alıp günlerimi dört, hatta beş kiloluk bir tatlısu levreğiyle göz göze geçirmek. Önlerinde birkaç yem sallamak, insan dünyada işte bununla uğraşmalı."

Sheila Whelan, "Ben hiç anlam veremem" dedi. "Bir balık tutup başka bir balığa yem yapmak ve ırmaktan yakaladıklarını bile yememek. Yine de..."

"İşte o kadar. Yine de bırak, insanlar istediklerini yapsınlar. Ben yalnızca tek bir şey için geldim; rahibe rastlamamak için. Yoldan yukarı geldiğini görüp buraya kaçtım. Tann'nın iradesi ve Meryem Ana'mızın iyiliğine bir doz daha dayanamayacağım."

Sheila Whelan gülümsedi. "Haydi bırak şimdi, sen bir azizsindir."

"Evet öyleyim, ama gösterişli bir otelin inşaatı sırasında Kate Ryan'ın felç olmasında ne peygamberin, ne de annesinin eli-

ni gören tipte değil."

"Orada yapılan ister gösterişli bir otel, ister mezheplerden biri için kütüphane olsun, yine de felç olacaktı."

Dr. White başıyla kapıyı işaret etti. "Hep onu savunuyorsun."

"Hayır, bu doğru değil. Ben hep ne onu, ne de başkasını savunmuyorum, ama Tanrı adına, onun hatası değil, değil mi ?"

"Sanırım sen de köyün geri kalanı gibi onun gidip parasını da beraber götüreceğinden korkuyorsun."

Sheila kızmamıştı. "Ben parasını görüyor muyum ki?" dedi. "Burada olmasından pek servet edindiğim söylenemez. Benim işim ve posta idaresinin geliri çok artıyor kuşkusuz, ama şahsen ben pek bir yarar görmüyorum."

"tabiî ki hayır." Dr. White utanmıştı.

"Ama ne demek istediğini anlıyorum Martin. İnsanların nasıl kendi dertlerine düştüklerini seyretmek çok zor. Ancak burası da pek hareketli bir yer değil. Sanırım böyle olması normal."

"Çok hoşgörülüsün."

"Değilim. Geceleri Kate Ryan'ın başına gelenleri düşünüp uyuyamıyorum, ama bu da içerdeki o zavallı adamı suçladığım anlamına gelmiyor. Çevresinde neler yapacağını duymak için bekleyen bir

sürü insan olmadan bir telefon bile edemiyor."

"Kendi evinde telefonu yok mu ?"

"Çoğu zaman Amerika'yı arıyor, buradan daha kolay. Ona nasıl bağlanacağını gösterdim."

"Oh, pekâlâ. Her zamanki gibi iş, o halde, ya da belki de avukatlarıyla filan konuşuyordur. Adamlar buraya gelip onun olan biten karşısında uzaktan da olsa bir sorumluluğu olmadığını söyleyeceklerdir."

"Bu çok haksızlık ve sana da hiç yakışmıyor Martin White."

Doktor şaşkınlıkla baktı. Belki de fazla ileri gitmişti. Durup neden haksızlık olduğunu açıklamasını bekledi, ama Sheila Whelan hiçbir şey söylemedi. Patrick O'Neill'in telefonda Amerika'dan özel bir uzmanın gelip Kate Ryan'ı muayene etmesini sağlamaya çalıştığını anlatmak ona düşmezdi.

Bütün gün telefonda gerekli kişilere ulaşmaya çalışmıştı. Korkunç bir telefon faturası ödeyecekti.

Patrick kimsenin alınmasına aldırmadığını, uzmanı New York'tan getirteceğini ve pazartesi burada olacağını söyledi. Hayır, kimin tekerine çomak soktuğu umurunda bile değildi, bir ölüm kalım meselesinde, felç durumunda tıp adamlarının önce hastanın geldiğini an-

layacak kadar geniş ve cömert ruhlu olacaklarını düşünüyordu. Kimse küsmemeli, kimse üstüne alınmamalıydı.

New Yorklu'nun herhalde zaten burada yapılanları teyit edeceğini biliyordu, o halde ne zararı vardı, kime hakaretti ?

Dışardan gelecekleri duyup dehşete düşen hastane sonunda Patrick'in düşündüğü gibi boyun eğdi.

İşleri berbat edebileceklerini, onu kıpırdatmamak gerekirken yerini değiştireceklerini, ya da Dublin'deki rehabilitasyon merkezine gitmesi gerekirken kasaba hastanesinde bırakacaklarını düşünmeye dayanamıyordu. Ancak kendi seçip ücretini ödediği bağımsız bir uzmanı dinlediği zaman elden gelen her şeyin yapıldığına inanacaktı.

Olan bitenler gerçek değil gibiydi. Otelin girişi sorununu onlara hiç açmadığı için Tann'ya şükrediyordu. Eğer konuşmuş olsaydı, Kate'in başına gelen kazanın bir biçimde onunla ilgili olduğuna inanacaktı.

John bir gece ikizleri pencerenin girintisinde uyurken buldu.

Uyandırmadan önce üç bardak kakao hazırladı, sonra yaz mehtabı ırmağın ve inşaat alanının tepesinde parlarken beraber oturup içtiler.

"Çok iyi gidiyorsunuz, ama biraz uyumanız gerek. Burada boynunuz tutulup kramplar içinde olmaz." Sesi çok sevecendi.

"Her şey farklı" dedi Michael.

"Biliyorum oğlum."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Sence..." diye başladı Dara.

"Bilmiyorum. Umut ediyorum, ama gerçekten bilmiyorum."

John biraz sonra boş bardaklan alıp Kutsal Yürek lambasının altındaki şifonyerin üstüne bıraktı ve ikizleri yatırdı.

Dara, Grace O'NeiU'in yatıya kalmasını istiyordu. Gece konuşacak birisinin olmasının harika olacağını söylemişti.

John Ryan hayır demekten nefret ediyordu, ama bir şekilde doğru olmayacağını düşünüyordu. İşler belli olana dek O'NeiU'in çocuğunun kendi damının altında uyumasının doğru olmayacağını hissediyordu.

12

Kate hastanede uyandı.

"Bayan Ryan, iyisiniz. Fazla kıpırdamayın."

"Hemşire, kocam burada mı ?"

"Sabahtan beri buradaydı, bir sigara içmeye çıktı. Çağırayım mı?"

"Hayır, onu eve gönderin."

"Eve gitmek istemiyor, burada sizinle olmak istiyor."

"Bunu istemeye hakkı yok, devam etmesi gereken bir işi var. Eğer buradaysa işi ne olur?"

Kate huzursuz ve endişeliydi. Belkemiğini çatlatıp birkaç omurunu kırdığını bazen biliyor, bazen anlayamıyordu. Bazen ağlayıp her şeyi içinden atmak istiyor ve o zaman kendini iyi hissedeceğini biliyordu. Üstünde yattığı bu saçma masadan kalkıp, şu tüpleri kopartıp eve gidecekti. Sonra başka zamanlarda bir daha asla hareket edemeyeceğini düşünüyordu. Neler olduğunu daha anlamamıştı.

Bazen soruyordu. Ancak açıklamayı duyamadan dalıp gidiyordu.

John kapıdaki cam pencereden içeri bakıp Kate'in uyandığını gördü. Sigarasını söndürüp heyecanla içeri girdi.

Kate, "Saat kaç?" diye sordu.

"Öğlen oldu, hayatım. Az önce çanlar çaldı."

"O halde sen burada ne arıyorsun ?"

"Ne?"

"Bar yarım saat sonra açılıyor John, kim açacak ?"

"Bugün olmaz canım. Herkes burada, senin yanında olduğumu biliyor."

"Kapıya gelip de barı kapalı görene dek bilemezler. John, mantıklı ol. Lütfen. Lütfen burada belim kırık yatmama rağmen bütün kararları bana bırakma. Tanrı aşkına, kendi başına bir

şeyler yap. Bir kez olsun."

Hemşire yardım çağırdı ve hastabakıcı geldi. Kate çırpınıp duruyordu. Hemen iğne yaptılar.

John olduğu yere çakılıp kalmıştı.

Genç hemşireye acıklı bir sesle, "Ne yapacağımı bilemiyorum" dedi.

"Bence eve gitmelisiniz Bay Ryan. Ona çok güçlü bir uyuşturucu verdik, bir süre konuşamayacak."

"Ama evde ne yaparım ?"

"Bilmiyorum. Belki de dediği gibi barı açabilirsiniz."

John Ryan dönüp ağır adımlarla uzaklaştı.

Dışarda, kiralık bir arabanın içinde Paudie Doyle oturuyordu. Brian'ın küçük kardeşiydi. On sekizindeydi ve ehliyeti vardı. Patrick O'Neill onu arabayla beraber tutmuş ve Ryan ailesini hastaneye getirip götürmesini söylemişti -gerekirse günde yüz kez. Her an onların emrinde olacaktı.

İyi kalpli bir gençti ve John'un yüzündeki ızdırabı görmeye dayanamadı.

"Yirmi beş dakikaya kadar barlar açılacak. Belki de sizin için erken açabilecek birini biliyorsunuzdur? İyi olmaz mı? Belki birkaç yudum brendi ?"

"Sağ ol, Paudie. Beni eve, kendi yerime götür lütfen. Ban açmalıyım, sürdürmem gereken bir işim var biliyorsun."

"tabiî var, başkasına yaptırırsınız diye düşünmüştüm. Yaparlar biliyorsunuz, insanlar yardıma çok istekli. Öyle olduklarını biliyorsunuz."

"Biliyorum" dedi John halsizce. "Yalnızca, aklıma yapabilecekleri bir şey gelmiyor."

Kate haklıydı tabiî, hem onun nasıl olduğunu merak eden, hem de Ryan'larda yiyip içmek isteyen pek çok kişi vardı.

Grace öğle yemeğine kalıp kalamayacağını sordu.

"Elbette." John ikizlerin misafiri olacağına memnun olmuştu. Onu arkaya, mutfağa gönderip bütün dikkatini işine verdi. Patrick bir tabureye oturup her şeyi sordu ve Fergus geldiğinde o da Amerikalı'nın yanındaki tabureye oturdu.

Patrick, "İğne nasıl etkiledi, hemen mi uyudu, biraz zaman aldı mı ?" diye sordu.

Fergus birdenbire, "Neden Buckingham Sarayı'nda yaptıkları gibi kapıya bir bülten asmasını istemiyorsun ?" dedi.

Patrick şaşırıp ona baktı.

"Bu barda bira, viski, mineral suyu bekleyen on dört kişi var. Adamı talihsiz karısının her anı konusunda sorgulamak yerine rahat bırakıp işine bakmasına izin verecek kadar aklın yok mu?"

"Fergus." John dehşete düşmüştü.

"Ciddiyim John, hâlâ bir barın varken işine bak sen."

"Haklı tabiî." Patrick kalktı. "Meşgul olmadığın bir zamanda gelip Kate'i sorarım John." Dört adımda kapıdan çıktı.

John Ryan çok üzülmüştü.

"Ah Fergus, neden öyle yaptın ? Şimdi peşinden gitmem gerekecek. Bize öyle iyi davrandı ki, bilemezsin Fergus. Her yere arabayla gönderiyor, o olmasa hastaneye bile gidemezdik. Hem Amerika'dan da bir uzman getirtiyor. Kennedy'leri tedavi eden biri bu kadar yol gelip Kate'e bakacak. Neden kalkıp ona hakaret ettin? Yalnızca sorup ilgi gösteriyordu."

Fergus, "Ben de ilgileniyorum, ama işinden olmanı da istemiyorum" diye tıslayarak tezgâhın öteki ucunda bardaklarının doldurulmasını bekleyen küçük bir grubu gösterdi. "Hem Kate'i görmeye seni ben de götürebilirim. Sana arabamı da verebilirdim, Tanrı aşkına. Yardım etmek isteyen bir tek o değil."

"Ama öyle işte. Gerçekten yardım etmek istiyor. Hastanede olduğu gibi yüklenme ona. Bu yalnızca işleri güçleştiriyor." John hâlâ kapıya bakıp Patrick'in arkasından koşması gerekip gerekmediğini merak ediyordu.

"Hayır, haklısın." Fergus taburede dönüp dışarı çıkarak John Ryan'ı iki müşteriden etti. Üzgün üzgün River Road'da yürürken Patrick O'NeüTin de ırmağın karşısında inşaatının makineleri ve alçak duvarları arasında üzgün üzgün dolaştığını fark etti.

Kerry O'Neill Leonard'ların dükkânından bir geçmiş olsun kartı almıştı. Dikkatle seçmişti kartı. Ne komik, ne de yaslı olmayacak; çiçeklerle, dostluk ve sağlık dilekleriyle dolu olacaktı.

Tommy Leonard Kerry'nin bu kadar titizlenmesini çok düşünceli olmasına bağladı. Çoğu kimse ya en ucuz kartı ya da gördükleri ilk kartı alıverirdi.

Kerry'nin babası onunla aynı fikirde değildi. Kerry'nin kazayla ilgili olarak soğuk ve uzak durduğunu düşünüyor, anlamsız bir basılı kart alıp "... Mountfern'deki tüm dostlarınızdan ve Kerry O'Neill'den" diye imzalamayı biraz hesapçı buluyordu. Ancak bugünlerde Kerry'nin söylediği ya da yaptığı pek az şey Patrick'i memnun edebiliyordu zaten. Oğlan tümüyle içine kapanmış gibiydi. Hayatında başka hiç kimseye yer yoktu.

Tavuk uzun zamandır haşlanıyordu. Carrie endişeyle baktı -tencere patlayacak gibiydi. Genelde hanımı bu aşamada gelip beyaz bir sos yapardı; eskiden rüzgâr gibi dalardı mutfağa. Buzdolabından bir şeyler alır, küçük bir sahanda ufalar, görünüşe göre gelişigüzel yağ ve un katardı. Carrie'ye kısa ve hızlı makineli tüfek atışları gibi talimatlar yağdırırdı. Kate Ryan eskiden nazik, ama kesin konuşurdu:

"Patatesler süzülüp tabağa alınacak, hemen. Sağ ol Carrie, tabaklan da ısıt, aferin sana. Bana et bıçağıyla çatalını uzat. Tamam, Michael'ı çağır, bugün servis sırası onda." Eskiden her şey saat gibi işlerdi. Ancak bugün hiçbir şey yolunda gitmiyordu. Car-rie'nin elleri yetişmiyordu. Çocukların hepsi lord ve leydiler gibi oturmuş hizmet bekliyor, beyefendi barda ve sanki kasabanın yarısı suya gelmiş domuzlar gibi içmek istiyordu.

Carrie telaşlı ve şaşkındı. Tavuğu tencereden çıkardığında soğumaya başladı, o yüzden yeniden tencereye koyup altını açtı. Bu arada patatesleri çıkardı ama tavuk dağıldı.

Hanımı onu eleştirmek için burada olmadığından, patatesleri sofraya büyük siyah tencerede götürme riskini almayı denedi. Çok ağır olduğundan koşturdu. O'Neill'lerin küçük kızının da içerde masada oturduğundan haberi yoktu. Dönüp dışarı koşmaya başladı, ama tencere kaydı. Masaya çarptı ve bir hışırtı oldu. Tencere masanın üstünde kocaman bir leke yaptı.

Beş çocuk birden önce masaya, sonra ona bakarken, Carrie de dehşet içinde lekeye bakakaldı.

Artık dayanamıyordu. Ona akıl verecek kimse yoktu. Carrie gözyaşları içinde odadan kaçtı.

John bir gürültü duyup müşterilerden özür dileyerek bardan çıktı.

Kahvaltı odasında çocuklar masanın üstündeki yanık lekesini kazımaya çalışıyorlardı. Suçlu suçlu baktılar.

"Tanrım, ne uslusunuz" dedi. Suçlunun kim olduğunu anlamak için bir ona, bir diğerine bakıyordu.

"Buradaki kimse sorumlu değil, Bay Ryan." Amerikalı küçük Grace'in berrak sesine gamzeli bir gülümseme eşlik ediyordu.

Kendinden güçsüzler için araya giren küçük sansın bir melek gibiydi. Ancak John o daha anlatmadan zavallı Carrie'nin yine yapacağını yapmış olduğunu anlamıştı.

Mutfakta işler sandığından da kötüydü. Tavuk pişmiş etten ziyade tavuk çorbasına benziyordu. Lahana fazla pişirilmiş ve ten-

ceresinde fena kokuyordu. İçinde muhallebi olması gereken başka bir tencere kapkara yanmıştı. Bezgin bir halde yanan sahanı ocaktan alıp düşünceli düşünceli bakındı.

Carrie ortalıkta yoktu ama onu sanki arka bahçedeki tulumbanın yanında, önlüğünü yüzüne kapatmış ağlarken görür gibi oldu.

Dara yanına geldi. "Tavuğun en iyi yerlerini ayıklamaya çalış Dara. Herkese de ikişer patates ver. Masayı bırakın, sonra bakanz."

"Ya lahana?"

"Soğuduğunda tavuklara verin."

"Peki tavuğun geri kalanı, şu ip gibi etler?"

"Onlan tavuklara vermek pek hoş olmaz. Ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi ?"

Dara kıkırdadı. Hayranlıkla, "Çok komiksin baba" dedi

"Öyle olmak zorunda değil miyim?" dedi John Ryan.

Grace "Çok umutsuz baba" dedi. "Kız patatesleri tencereyle sofraya getirip masayı yaktı, sonra ağlayarak kaçtı. Umutsuz bir durum."

Patrick, "Ne gerekiyor?" diye sordu.

Grace düşünceliydi. "Bence doğru düzgün bir yardımcıya ihtiyaçları var, Bayan Hayes gibi becerikli birine."

"Evet, evet."

"Peki onlara birini bulacak mısın ?"

"Sanmıyorum Grace. Sanınm faydadan çok zaranmız olur. Kimi göndereceğimizi bilemeyiz, yanlış birini gönderebiliriz."

"Marian bilir, o otel işletiyor."

"Marian'ı kanştırmak istemiyorum."

Grace, "O seni beğeniyor" dedi.

"Saçmalama."

"Sen de biliyorsun. Sen de onu beğeniyor musun ?"

"iyi biri, ama bana beğenmekten filan söz etme. Bunlar gençler için, ihtiyar beyler ve hanımefendiler için değil."

"Demek onlara bir yardımcı bulmayacağız? Ryan'lara yani."

"Hayır, sanınm bazı zamanlarda biraz geri çekilmek gerekiyor."

Grace yardım etmek istediğini söyledi. Lütfen, o ortalığın dağınık olmasına, ya da misafir diye ondan saklamak istedikleri şeylere aldınş etmiyordu. O da aileden biri gibi aralanna katılamaz mıydı?

Michael ile Dara ona yapacak işler buldular. Leopold'u yürüyü-Şe çıkartıyor, sebze topluyor, çamaşırlan devşiriyordu.

Onları çıkıp oynamaya teşvik ediyordu. Yoğun bakım ünitesinde annelerini ziyaret etmelerine izin verilmiyordu, ama Grace Bayan Ryan'ın onların evde oturup surat asmalarını da istemeyeceğinden emindi. Onların yüzmelerini ve normal işlerle uğraşmalarını isterdi. Ufak ufak razı oldular, ama ev her zaman öyle bir karmaşa içindeydi ki, dışarı çıkmak hiç de kolay değildi.

Dara "Bir evi idare etmenin böyle olduğunu hiç bilmezdim" diye sızlandı.

Michael içtenlikle, "İnsanlar niye evleniyor anlamıyorum" dedi.

"Ama illa böyle olması gerekmez sanıyorum," dedi Grace. Yani birine doğru dürüst iş yaptırmak için verecek paranız varsa, demek istiyordu.

Tıpkı evde işleri düzene sokmak için ücret alan Bayan Hayes gibi. Ekmek kutusunda mutlaka ekmek, kek kutusunda kek oluyordu. Temiz havlu ve çarşaflar vardı. Ryan'ların evinde işler neden bu kadar karışıktı ?

Michael durup dururken, "Eskiden günün birinde Fernscourt'ta oturacağımıza inanırdık," dedi. "Dara ile bir bölümünü planlamıştık. Belirli yemek ya da yatma saatlerimiz olmayacaktı; çarşaflar veya ayakkabı temizliğiyle uğraşılmayacaktı.... Sanırım işe yarardı."

Çok kederli görünüyordu.

Grace onun elini okşadı. "Senin en büyük olman çok kötü" dedi.

Michael adil olmaya çalışarak, "Eh, evet, ortak en büyük" dedi.

"Ama oğlanlar için daha zor, hatırlıyorum da..." Birdenbire sustu.

ikizler bir ağızdan "Neyi?" dediler.

"Hiçbir şey."

Dara üsteledi: "Haydi Grace, neyi hatırlıyorsun?"

"Hatırlamak istemiyorum. Hatırlayamıyorum."

"Lütfen Grace." Anlaşılan Michael'ın daha çok nazı geçiyordu.

"Tamam, cümlemi bitirmek istememenin nedeni... annemin hasta olduğu zamanı hatırlıyorum, Kerry oğlan olmanın daha zor olduğunu, çünkü insanın kız gibi ağlamak istediğini ama izin vermediklerini; bir şekilde onun için o kadar da önemli olmadığı numarası yapmak zorunda olduğunu söylemişti. Kerry en zoru bu, demişti, çünkü annemle birlikte ağlayarak onu ne kadar çok sevdiğini gösteremiyordu."

İkizler sustular.

Grace özür diler gibiydi. "Şimdi sözlerimi neden bitirmek istemediğimi gördünüz. Sizin ölmeyecek olan annenizle benim ölen annem arasında bağlantı kurmak istemedim. Anladınız mı ?"

Dara onu kucakladı ve Michael da elini tutup sıktı.

Grace'in hüznü geçip ikisiyle beraber gülümsedi. "Şu elmaları bitirip yüzmeye gidelim."

Elmaları Carrie'nin bu kadar çabaya rağmen onları her nasılsa kahverengi, tatsız tuzsuz bir lapa haline getireceğinden emin olarak, kasvetli kasvetli soyup çekirdeklerini çıkardılar.

Bayan Whelan sakin ve kısa konuştu: John kuzeni Mary Don-nelly'yi ne kadar çok meşgul ederse herkese o kadar iyilik etmiş olurdu. Ayrıntılara girmeye gerek yoktu, ama kız özel yaşamında bir kriz geçirmişti ve şu anda yalnız başına oturup düşünmeye hiç ihtiyacı yoktu. Son derece becerikli bir kızdı, fazla maaş istemezdi -yalnızca birkaç haftalığına, aylığına, Kate eve gelene kadar her kaç günse değişiklik arzusundaydı.

John'un omuzlarından büyük yük kalktı. O günkü olaylar onu çok sarsmıştı: Kate'in acıyla boğuşması ve ona hiçbir zaman kendi başına bir iş yapamadığını söylemesi; Fergus ile Patrick'in neredeyse yumruk yumruğa geldikten sonra bardan çıkıp gitmeleri; Carrie'nin sinir krizi geçirip yatması ve mutfağın bomba düşmüş gibi olması. Yarım saat sonra bar açılacaktı. Çağnlırsa otobüsle iki gün içinde gelebilecek olan bu becerikli Marry Donnelly'yi duyduğunda olduğu kadar hiç rahatlamamıştı. Peki nerede yatacaktı?

Bayan Whelan onu da düşünmüştü. Arkada bir baraka vardı ve çok da iş istemiyordu. Birkaç adam alıp onartabilir, elektrik bağlayıp boyatabilirlerdi.

Grange'da çok yatak vardı ve Manan Johnson elinden geleni yapacağını söylemişti. Elden düşme küçük bir yatak harika olurdu.

John bütün bunlan kabul edip edemeyeceğini bilemiyordu. Sheila kabul etmesinde ısrarlıydı.

"İnsanların başına korkunç bir şey gelip de kendilerini çaresiz hissettiklerinde istedikleri tek şey biraz yardım edebilmektir. Bırak yardım etsinler John. Bu her şey bir yana, kendilerini çok iyi hissetmelerini sağlayacaktır."

John minnetle onun elini tuttu. Daha bu sabah, genç Paudie Doyle insanlann yardımcı olmak istediklerini söylediğinde onlardan ne isteyeceğini bilemediğini anlatmıştı. Şimdiyse Bayan Whelan bunu olası kılıyordu.

Sheila John'dan yeşil ışık alır almaz Brian Doyle'a gitti.

"Ne yapabileceğini düşündüğünü söylemiştin" dedi.

Hemen hallettiler. Adamlar ve malzemeler gönderildi. Eski barakadaki molozlar temizlendi, kınk tahtalar ve sandıklar çıkartıl-

di. Çöp olduğu belli, ama Kate'e danışılmadan atılamayacak olan bazı şeyler de barın öteki tarafındaki daha da eski bir barakaya taşındı. Orada düzenli bir şekilde yığılıp hanımın dönüşünü beklemeye başladılar.

Duvarlar düzgün bir hale getirilmek için üç kat beyaz badanayla boyandı.

Yeni ev çocukların ilgisinin odak noktası haline geldi.

Jacinta ile Liam, İrish College'den dönmüşlerdi. Birbirleriyle her zamankinden çok inatlaşıyor ve kendilerine bakılacak olursa, hâlâ tek kelime İrlandaca konuşamıyorlardı.

Liam Jacinta'nın can sıktığını ve dans öğreten oğlana âşık olduğunu söyledi. Jacinta da Liam'ın insanı utandırdığını ve önce sigara içerken yakalanıp sonra da sigara yüzünden hastalandığını anlattı. İkizlere babalarının Bayan Ryan'ın kesinlikle ölmeyeceğini söylediğini bildirdiler. Ama ne zaman eve döneceğini de kimse bilmiyordu. Ona birkaç gün mü, ay mı, yıl mı olacağını sormuşlar, ama o yine de bir şey diyememişti.

Dara kasvetli bir ifadeyle, "Sanırım aylar sonra olmalı; bu yüzden ortalığı toparlıyoruz" dedi.

Maggie Daly duruma daha neşeli bakmak istiyordu. "Dinleyin, bildiğimiz kadarıyla yarın bile gelebilir, ama yine de kendisine yardım edecek birine ihtiyacı olacak. İşlerin hiç bitmediğini sen söylemedin mi ?"

Dara neşelendi. "Evet öyle, hiç bitmiyor. Bir yemek bitip bulaşığı yıkanır yıkanmaz diğerinin saati geliyor. İnsanlar çok fazla yiyor, biliyor musun ?"

Maggie bir kahkaha attı.

İşleri denetlemeye gelen Brian Doyle onlara seslendi. "Siz kızlar buraya eğlenmeye ve kıkırdaşmaya

geldiyseniz, lütfen çaydanlığı ateşe koyup bu adamlara bir çay yapar mısınız ? Tamam mı ?"

Maggie ile Dara daha da çok gülmeye başladılar.

Mutfağa yollanırlarken Dara "Hiç bitmiyor, bir kadının lanet işleri hiç bitmiyor" dedi.

Carrie dehşet içinde, "Dara, sözlerine dikkat etsen iyi olur" dedi. "Annen senin lanet dediğini duysa tokadı basardı."

Dara bir an durdu ve annesinin hastanede sırtüstü yatmak yerine eskiden olduğu gibi ortalıkta koşturup sağı solu tokatlamasının ne iyi olacağını düşündü.

Grace, Marian Johnson'a yeni odadan söz etti ve o da Grange'dan bir yatak gönderdi. Fergus Slattery ihtiyacı olmadığını söylediği bir

dolap verdi. Arabasıyla getirip içeri kendisi taşıdı. Maggie'nin annesi Charlie'yle küçük bir masa, mavi bir örtü ve bir Meryem Ana hey-keliyle önüne koyulabilecek mavi camlı bir gece lambası gönderdi. Leonardlar bir kilimle yeni gelen hanım evine mektup yazmak isterse diye yepyeni, hiç açılmamış bir bloknot ve zarflar gönderdiler. Loretto Quinn bir iskemle verdi. Williamslar bir top muşamba gönderdiler. Yanlışlıkla satın almışlardı ve dükkân iade kabul etmemişti; kullanılabilecek bir yer çıkmasını umut ediyorlardı.

John yeni eve zaman zaman baktı ve Ryanlann barıyla kendi evindeki bütün odalardan daha güzel olduğunu söyledi.

Mary Donnelly salı günü otobüsten indiğinde yeni evi onu bekliyordu.

Postanede Bayan Whelan'ın verdiği ufak bir brifingin ardından elinde küçük çantası, kararlı adımlarla River Road'dan aşağı yürüdü. Aile ne kadar uzun süreliğine kalmaya geldiğini anlamasın diye

bavulunu Sheila Whelan'a bırakmıştı.

Gideceği en önemlf yerin neresi olduğunu biliyordu ve doğruca mutfağa yollandı.

"Ben Mary" dedi Carrie'ye. "Senin için büyük bir şok olmalı. Ne yapacağını söyleyecek kimse de yoktu."

Carrie ona minnetle baktı. "Aynen öyle, hanımefendi" dedi. "Ne istediklerini bir bilebilseydim..."

Mary Donnelly mantosunu kapının arkasına asarken, "Halledeceğiz" dedi.

"Neden bana gelmedin Sheila? Ben daha iyi iş yaptırırdım, ne istersen" dedi Patrick.

"Seninle doğrudan iş yapmamanın daha iyi olacağını düşündüm." Sesi ifadesizdi.

"Ama neden?" Ancak, biliyordu. Nedenini tam olarak biliyordu.

"En iyisi başkaları yapsın, diye düşündüm."

"Evet, Kate benim arazimde yaralandığı için kendimi sorumlu hissediyorum, ama suçluluk duymuyorum, Tanrı aşkına."

"Tabiî ki hayır."

"Ve herkes de böyle düşünmeli. Öyle düşünüyorlar, değil mi ?"

"Pek değil. Böyle bir şeyde insanlar kolayca taraf tutar. Şu ya da bu nedenle."

"Ben bir tek o çatlak avukat var sanıyordum. O da Kate'e tutkun olduğu için üzülüyor."

"Haydi ama!"

"Hayır, özür dilerim, öyle dememeliydim, ama biliyorsun..."

"Bilmiyorum ve dememeliydin ve doğru da değil."

"Sheila sen de bana karşı tavır alma, sen beni burada karşılayan ilk kişiydin, bana karşı olma."

Sheila onun elini okşadı. "O kadar dramatik olma" dedi. "Yalnızca en başta olduğu gibi seni uyanyorum. O zaman memnun olmuştun. Belki biraz sının aştım."

"Gerçekten benim hatam olduğunu mu düşünüyorsun ?"

"Bazıları öyle düşünüyor."

"Ama bu haksızlık" diye bağırdı Patrick.

"Hayatın adil olduğunu kim söyledi ?"

Sheila'nın kendi içinde bulunduğu koşulları hatırlayıp sessizce başını salladı.

"Görüyorsun..." diye başladı Sheila.

"Evet?"

"Görüyorsun, mantıklı ya da mantıksız, böyle düşünüyorlar. Eğer sen buraya hiç gelmemiş olsaydın, oraya ne makine ne de buldozerler girmeyecekti. Bunlann hiçbiri de olmayacaktı."

Patrick yavaşça, "Eğer ben buraya hiç gelmemiş olsaydım iyi mi olurdu ?" diye sordu.

Sheila dosdoğru, "Ryanlar için iyi olurdu" dedi.

Dr. White Amerikalıdan hoşlanmadı. Nedeni şu büyük Amerikalı doktoru getirmesi değildi. Aksine bu White'ı biraz memnun etmişti, çünkü her zaman küstah bir grup olan hastane uzmanla-nnın burunlan sürtülmüştü biraz.

Ancak, Amerikalı para ve işin evrensel çözüm olduğuna inanıyordu.

Bir keresinde, otel yapılınca Dr. White'ın işlerinin büyük ölçüde artacağını söylemişti.

Dr. White kibarca, "Umarım konuklarınız benim profesyonel hizmetlerime pek ihtiyaç duymazlar. Tatilleri mahvolurdu" demişti.

"Evet ama kannlan ağnymca varlıklı kişiler olduklarından ona göre ücret alabilirsiniz."

Dr. White gururla, "Onlardan da herkesten aldığım ücreti alı-nm, hasta insanlan yalnızca zengin ve Amerikalı olduklan için soyacak değilim" dedi.

Patrick'in onu kibirli gördüğünü biliyordu.

Doktor muayenehaneye uğramasına şaşırdı.

"Bana sekiz saat uyutacak bir şey verebilir misiniz?" dive sordu Patrick.

"Hayır. Bu şekilde verememem."

"Ne istiyorsunuz, hayat hikâyemi mi ?"

"Bütün Kennedy ailesini tedavi eden o Amerikalı doktordan neden istemediniz? Size bir şey verebilirdi."

"Tann aşkına, o bir ortopedist." Patrick'in canı öyle sıkılmıştı ki, Dr. White gülümsedi. Amerikalı da gülümsedi.

"Özür dilerim, çok sinirliyim. Uykusuzluğumun göstergesi."

"Gerilimden herhalde. Baskıdan. Bir reçeteniz var mı?"

"Hayatta hiç ihtiyacım olmadı, zayıf adamların işi olduğunu düşündüm. Ama topalsanız baston kullamrsınız. Sanınm ben de uyku konusunda topalım."

"Güzel, siz ne derseniz."

"Verecek misiniz ?"

"Bay O'Neill, siz yetişkin bir insansınız, bu kasabadaki herkesi alıp satabilirsiniz ve herhalde bunu yapacaksınız da. Ben kim oluyorum da size iki haftalık bağımlılık yaratmayan uyku hapı reçetesi vermeyeceğim ?"

"Alıp satmak derken ne demek istiyorsunuz?"

"Bu bir deyimdir Bay O'Nell. Eğer zeki bir çocukla karşılaşırsanız, 'O oğlan seni alır ve satar' dersiniz. Büyük bir övgüdür."

"Neden benimle alay ediyorsunuz doktor?"

"Rica ederim böyle düşünmeyin. İki haftalık yeter mi? Her gece bir tane, ılık sütle. Kendinizi sıcak tutun, uyumaya uğraşmayın. Sizi temin ederim, bunlarla uyuyacaksınız."

Süslü bir imza atıp kâğıt parçasını Patrick'e uzattı.

"Kate Ryan'ın geçirdiği kazadan benim sorumlu olduğumu mu düşünüyorsunuz ?"

"Elbette hayır."

"Hayır mı?"

"Hayır, nasıl olabilir ki ? O sırada sizin kilometrelerce uzakta olduğunuzu söylemediler mi ?"

"Ama ya ahlakî sorumluluk?"

"Sanınm kimsenin tek başına bir ada olmadığını ve yaşamla ölümde, basan ya da yaralanmada hepimizin rolü olduğunu öne sürebiliriz. O kadar."

"Bunun olduğuna ne üzüldüm bilseniz."

"Biliyorum. Çoğu kimse biliyor. Onu iyileştirmek için yeri göğü altüst etmiyor musunuz?" Doktorun sesi şefkatli gibiydi.

"Ama o iyileşmeyecek. Öyle diyorlar."

"Uzun sürecek dediler."

"Bir daha asla yürüyemeyecek. Sizin doktorlarınız da öyle diyor, benimki de."

"Uzun ve yararlı bir yaşam diyorlar."

"Lanet olası bir tekerlekli sandalyede."

"Diri ya da ölü."

"Sizinle konuşmak rahiplerle konuşmak gibi Dr. White."

"Rahiplerle konuşurken sözcükleri daha dikkatli seçtiğinizi umarım."

"Ben de umarım. Bazen unutuyorum."

"Dinleyin, Cape Cod'dan mı ya da her neredense gelen adamınız hastanede her şeyi doğru yaptıklarını söyledi. Artık herkes mutlu."

"Bir noktaya kadar" dedi Patrick.

"Tabiî, biliyorum, ama siz de benim kadar zor doğumlar, güç yaşamlar ve berbat ölümler görseydiniz, tekerlekli sandalyenin dünyanın sonu olmadığını anlardınız."

"Hayır" dedi Patrick. "Değil. Teşekkür ederim Doktor. Borcum?"

"Unutun gitsin."

"Yapamam."

"Neden olmasın? Yalnızca imza attım."

"Yıllar süren eğitiminizin bir bedeli vardır, unuttunuz mu ?"

"Hayır, ben istemezsem hiçbir bedeli olmaz. İnanın bana, bedeli olmayan şeyler de vardır."

"Siz de bana inanmıyorsunuz, Dr. White." Patrick'in gözleri öfkeyle yanıyordu. "Bedeli olmayan şeylerin olduğunu ben de biliyorum. Eğer paramın karşılığını alma peşinde olsaydım, sizce burada bu çılgınca işe girişir miydim ? Amerika'daki müdürüm şöyle diyor; "O'NeiU'in kaprisi". Bunun bedelini kimse ölçemiyor. Bir sevgi ifadesi. İnanç. Çabuk para kazanma peşindeki bir işadamının işi değil.

Çok uzun süre hiç para kazanılmayacak."

Dr. White üzüntüyle başını salladı ve bir şey demedi.

"Haydi söyleyin her neyse."

"Ama tabiî ki bir bedeli var. Bedeli sizin yuvaya dönme ve irlanda'daki birkaç milyon Amerikalıdan biri olmak yerine, büyükbabanızın geldiği buralarda önemli bir kişi olmak arzunuz. İstediğiniz bu, değil mi? Paradan çok daha öte. Ben yalnızca çok az isteyen ya da hiçbir şey istemeyen insanlar da olduğunu söylüyordum."

"Ryanlar gibi," dedi Patrick üzüntüyle. "Onlar gerçekten de çok az istiyorlardı ama bakın neler oldu."

Grace "Artık işlerle ilgilenecek biri olduğuna göre sizin için daha iyi olacak" dedi.

Dara "Biraz sert görünüyor" diye yakındı.

"Önemli değil. İşleri yönetecek, hepsi bu."

Grace hep çok iyimserdi. Dara onun da zaman zaman kuşkulara ve endişelere kapılıp kapılmadığını merak etti. Bu yalnızca Da-ra'da mı vardı ? Belki insan Grace kadar güzel olursa hiçbir şey için endişelenmeye gerek yoktu. Herkes sizi severdi.

"Evde durum iyi mi ? Bana aylar önce babanla Kerry arasındaki o kavgadan kimseye söz etmememi söylediğini hatırlıyor musun? Ben de söylemedim. Hatta şu ana kadar düşünmedim bile..."

Grace çok anlayışlıydı. "Kimseye söylemediğini biliyorum. Sen çok iyi bir arkadaşsın."

Dara'nın yatak odasında oturuyorlardı. Grace kalkıp dolaşmaya başladı. Huzursuz görünüyordu.

"Hayır, evde durum çok iyi değil. Ama nedeni Kerry ile babam mı, yoksa babamın sürekli her şey için, annen ve olanlar için endişelenmesi mi bilemiyorum."

Her nedense çok küçük görünüyordu. O bukleler bazen küçücük bir çocuk, bazense bir film yıldızı gibi görünmesine yol açıyordu.

"Kavga ediyorlar mı ?"

"Hayır, sorun da o işte, pek konuşmuyorlar bile. Benim aracılığımla konuşuyorlar, sanki ben orada olmasam tek bir söz bile edilmeyecekmiş gibi."

"Kerry'yle buna inanmak çok güç. Öyle hoş ve eğlenceli ki."

Dara artık çok eskide kalmış gibi görünen o tasasız günler için kederleniyordu. Kerry birkaç kilometrekarelik bölgede ne kadar üzüldüğünü bildirmek için bara uğramayan çok az sayıda insandan biriydi, ama belki de söyleyecek bir şey bulamamıştı.

Grace "Babama hiç iyi davranmıyor" dedi. Sonra kendini yine neşeli olmaya zorladı. "Ancak biliyorsun işte, şu Bayan Fine da geçecek sanıyorum. O İrlanda'ya geldiğinde Kerry çok gerildi. Biliyorsun, hani o ve babam... Sana anlatmıştım."

"Evet ama, doğru değil, değil mi?"

"Hayır, hiç de doğru değilmiş." Grace yeniden neşelenmişti. "Kilometrelerce ötede kalıyor ve babamı da hiç görmüyor. Boşuna telaşlanmışız. Kerry artık bunu fark eder ve her şey de normale döner."

Maggie Daly annesinin her şeyi böyle siyah ya da beyaz görmemesini diledi. Annesi şimdi de herkes Bayan Ryan'ın geçirdiği kazayı fazla büyütecek olursa, sanki Bay O'NeiU'in Mountfern'de sağladığı gelişmeyi eleştirir gibi görüneceklerinden çekiniyordu. Bu, kasabanın başına gelen en iyi, en büyük olaydı ve aptalca

I

duygusallıklara pabuç bırakmamaları gerekiyordu.

Maggie ne zaman Ryan'lara gittiğini söylese annesi hareketlerine dikkat etmesi ve ne şu, ne de bu tarafa takılmaması gerektiğini hatırlatıyordu. Öte yandan, Grace Maggie'yi evine davet edince çok seviniyordu. Saatlerce Maggie'nin elbisesine dikecek güzel beyaz bir yaka anyor ve Bayan Hayes'e armağan olarak kremalı bir kek gönderiyordu.

Bayan Daly Grace'lere çaya gitmenin o tarafa katılmak olduğu konusunda hiçbir şey söylemiyordu.

Judy Byrne Patrick O'Neill'i kapıda görünce sevindi.

"Bu mesleki bir ziyaret ve sizden kimseye söz etmemenizi rica edeceğim" dedi Patrick.

"Tabiî." Judy'nin gözleri ilgi ve merakla parlıyordu.

"Amerika'da burada olan tıbbî programlar yok. Bana bu işlerin nasıl olduğunu anlatabilir misiniz? Siz hastaneye mi bağlısınız?"

"Ancak yedek olarak. Bazen personelleri bir yerlere gittiğinde onlar için şurada burada bir gün çalışıyorum. İnsanlar tatile çıktıklarında da yerlerine bakıyorum."

"Ama siz büyük ölçüde serbest çalışıyorsunuz, öyle mi ?"

"Evet." Judy sözün nereye geleceğini merak etti.

"Ama burada bir kliniğiniz ya da muayenehaneniz yok. Özellikle evlere mi gidiyorsunuz ?"

"Ya insanların evlerine gidiyorum, ya da ihtiyaç varsa Dr. Whi-te'm muayenehanesine gidiyorum. Eğer yalnızca hareket öğretmek söz konusuysa, buraya çağırıyorum." Masası ve küçük kitap rafiyla oturma odasında göz gezdirdi. Patrick'in burayı böylesine görmezden gelmesi hoşuna gitmemişti.

"Peki paranızı kim ödüyor?"

"Pardon ?"

Judy'nin gözleri yusyuvarlak olmuştu. Kulaklarına inanamıyordu.

"Özür dilerim. Profesyonel bir ziyaret olduğunu söylemiştim. Daha kibarca konuşmayı öğrenmem gerekiyor." Şimdi ünlü O'Ne-ill gülümsemesi belirmişti. Başı bir yana eğik, gözlerinin etrafı çizgilerle dolu, yan pişman, yan muzip. Patrick O'Neill bu küçük çocuk havasını o kadar uzun yıllardır benimsemişti ki, ne zaman yüzüne takındığını fark etmedi bile. Judy'nin de gülümsediğini görene dek. Sonra bastırdı.

"Gördüğünüz gibi, ben Amerika'dan gelme bir cahilim, işlerin burada nasıl olduğundan haberim yok. Hastane bedava... öncelikle. Bunu bilmiyordum."

"Dispanser doktoru aracılığıyla giderseniz, bölge hastanesi bedavadır tabiî. Eğer varlıklı bir kişiyseniz rahibelerin bakımevine, ya da belki de hastanede uzmanlann kendi hastalanna ayırdıklan

özel odalardan birine gidersiniz." Onun istediklerini açıkça anlattığını sanıyordu ama bu sohbetin nereye varacağını göremiyordu.

"Evet, şimdi anlıyorum." Patrick'in sabn sonsuzdu.

Artık sistemi öğrenmişti. Kate yoğun bakımdaydı ve çıkınca koğuşa gidecekti. Patrick özel oda tutmazsa tabiî. Bunu ayarlamıştı. Ancak, hem hastanede, hem de eve döndüğünde fizik tedaviye ihtiyacı olacaktı. Judy'le görüşmeye geldiği ve profesyonel ziyaret derse daha çabuk, daha net halledebileceklerini umduğu konu da buydu. Mountfern'de işle sosyal ziyaretler arasındaki çizginin bir mayın tarlası olduğunu öğrenmek zorundaydı. Öğrenecekti.

"Ya siz?" diye sordu dikkatle. "Sizin ücretinizi hastane mi, hasta mı, yoksa şevki yapan doktor gibi başka birisi mi karşılıyor?"

"Ödemek" yerine "karşılamak" sözcüğünü kullanırsa onun daha az alınacağını düşündü.

Patrick O'Neill sonunda diş çeker gibi istediği bilgiyi aldı.

Judy Byrne gerçekten de özel bir fizyoterapistti. Bu işinden ka-zandığıyla geçinmiyordu. Annesi yaşlanınca Mountfern'e dönmüştü. Annesi ölünce ona bu güzel küçük evi, bir araba ve bankada miktan belirtilmeyen bir para bırakmıştı.

Judy Byrne'ın Dr. White aracılığıyla gelen pek az işle, hastaneden gelen ve uzmanlann önerdiği başka işlerle de pekâlâ geçinmesi mümkündü.

İşinde uzmandı ve Kate Ryan'a gereken fizik tedaviyi yaptırmak için ideal konumdaydı. Patrick'e göre ücreti de çok makuldü, başkalannm da öyle düşündüğünü tahmin etti. Ancak, kendi durumunun Mountfern'deki başkalarından ne kadar farklı olduğunu birkez daha kendi kendine hatırlattı.

Judy Byrne'la dönüşünde Kate Ryan'a haftada üç kez gelmesi için sözleşirse, kuşkusuz bu herkes için iyi olacaktı. Kate, Judy ve kendisi için. Ancak belki de herkesi aşağılamış olacaktı ve yapılacak en kötü şeydi.

Hemşire, "İyi gidiyorsunuz Bayan Ryan" dedi.

Kate yorgun bir halde, "Size böyle olacağını söylemişler miydi?" diye sordu.

"Ne gibi, Bayan Ryan?"

Kate, "Popoları silip insanların altından kirli çarşafları çekmek gibi" dedi.

"Bu yalnızca işin ufak bir kısmı, asıl olan insanların iyileşmesi."

"Tuvalete bile ne zaman gideceğime karar veremiyorsam pek iyi sayılmaz. Bana yaklaşan herkesin üstüne başına edeceksem pek de iyi sayılmaz."

"Hiç de öyle değil."

"Ama öyle, hemşire. Tanrı aşkına, bu sabah ikidir oluyor. On saniye önceden hissetsem seslenirdim, ama öylesine akıyor."

"Sizden başka kimse için önemli değil."

"Umarım benim için her zaman önemli olur; insanların popomu silmelerini beklediğim bir aşamaya gelmek istemem."

"Size hep böyle olmayacağını söyledim."

"Ama ne zaman? Ne zaman daha iyi olacağım? Geçen hafta bu hafta daha iyi olacağımı söylemiştiniz. Önceki hafta da geçen hafta daha iyi olacaktım."

"Eğer ne kadar iyi gittiğinizi bilseydiniz Bayan Ryan, gerçekten bizi üzmeyen şeyler hakkında kaygılanmayı bırakırdınız. Bu kadar ilerleme kaydettiğiniz için siz de bizim gibi sevinirdiniz."

"Bunlar çok saçma ve siz de biliyorsunuz hemşire."

"Lütfen ama, Bayan Ryan."

"İsminiz nedir hemşire ?"

"Geraldine."

"Tamam, Geraldine, bana Kate de. Anlaşılan uzun yıllar beraber olacağız. Formaliteleri bırakalım."

"Uzun yıllar sürmeyecek Bayan... şey, Kate."

"Noel'de eve gidecek miyim? Bana bunu söyleyin."

"Söyleyemem. Bilmiyorum."

"Daha temmuzdayız ve Noel'de eve gidip gidemeyeceğimi bilmiyorsunuz. Oh Tanrım, Tanrım ben ne yapacağım ?" Kate inlemeye başladı.

"Yalnızca bilmiyorum, dedim. Ben sadece bir hemşireyim, doktor ya da cerrah değilim ki."

"Özür dilemeyi bırak. Sadece bir hemşireyim ne demek?"

Geraldine sırıttı.

Kate "Bana gülmeyi bırak" diye terslendi.

"Harika birisiniz. Mountfern'de herkesin sizin için deli olması-, na şaşmamalı" dedi.

"Benim için deli olmuyorlar, beni unuttular."

"Sanki öyleymiş gibi görünüyorsa da sizi görmek isteyen insanlardan bir sürü talep alıyoruz, ama yalnızca aileye izin veriyoruz."

"Talepler. Tanrı aşkına önlerinde yatağın her tarafına yapabilecek birini kim gelip görmek ister ki ?"

"Bay Slattery günde iki-üç kez anyor, Bay O'Neill her gün tekrar tekrar arıyor ve diğerleri -Coyne'lar, Walsh'lar, Quinn'ler, Daly'ler- bir de yabancı bir kadın iki kez sizi görmeye geldi, çiçeği de o bıraktı."

"Ben yabancı kimseyi tanımıyorum, bana gelmiş olamaz."

"Bayan Fine."

"Hayır."

"Yine bakarım, ama sanırım o sizi tanıyor. Ufak tefek, esmer, Amerikalı ama aynı zamanda da yabancı."

Bir şeyler anımsar gibi oldu. Ancak Rachel Fine'la tanıştığı gün olanlar hâlâ net değildi. John'un şiirinin yayımlandığı gündü, öyle demişti ona. Ve Patrick O'Neill'in telaşla bara gelip ikisiyle görüşmek istediği gün. Bir de Bayan Fine mı vardı ? İsim yabancı değildi ve kötü değil de, iyi bir anıydı."

"Eğer yine gelirse Bayan Fine'ı görürüm" dedi Kate.

"Ya öteki beyler -Slattery ve O'Neill?"

"Hayır. Henüz olmaz. Birine ağlayabilir, ötekiyle de kavga edebilirim."

"Tamam. Anlaşıldı şimdi."

"Oh Tanrım" dedi Kate. "Bu 'şimdi'nin ne anlama geldiğini biliyorum."

Şimdi, biraz daha demekti. Bitmez tükenmez bir şekilde. Altındaki çarşaflara değdiği yerlere öyle büyük ağırlık veriyordu ki, zaten olacağını tahmin ettiği yatak yaralarından kaçınmak için her dört saatte bir yataktaki konumunu değiştiriyorlardı. Şimdi, fizik tedavi demekti. Şimdiye kadar yalnızca yatması gerekmişti, ama yakında kendisinin de katılıp kaslarını güçlendirmeye başlayacağını söylediler.

İdrar torbasını ve bağırsaklarını kontrol edebilmesi için umutsuz çabalar göstermişlerdi. Bazı zamanlarda denemenin bile yaran yoktu, insan bedeni öyle çalışmıyordu. Kişiye ihanet ediyordu. Bir de sonda takıp çıkarma işleminin acısı vardı. Tanrım, tuvalete koşturup hiç ızdırap çekmeden kapıyı

arkasından kapamanın değerini hiç takdir etmiş miydi ?

Hastaneden istek gönderip plak çaldırdıklarını duyduğu bütün o insanları bir an için düşünmüş, yakınlık duymuş muydu ? Her dakika sondalarla, serumlarla ve yatak yaralanyla boğuşan insanlardı onlar. Bunu normal olarak kabullenmeyi hiç öğrenebilmişler miydi? Kate hiç öğrenebilecek miydi?

13

Mary Donnelly'nin Ryanlara geldiği gün Leopold geleneksel karşılama törenlerinden birine hazırlandı. Duvarın önüne sinip kocaman, biçimsiz kafasından uzun, çirkin kuyruğunun ucuna dek titremeye başladı. Sonra gözlerini yuvarladı, irkildi ve dehşetle inledi.

Mary Donnelly sertçe, "Oh, Tanrı aşkına köpek, keser misin şunu ?" dedi.

Leopold ona kuşkuyla baktı. Genelde farklı bir tepki alırdı: insanlar "zavallı köpek," "cici köpek," ya da "neden bu kadar korkuyor ?" derlerdi. Bu yeni kadının ses tonunda bunlardan hiçbiri yoktu.

"Seni gördüm köpek. Daha yarım saat önce bu kasabanın ana caddesinde gidiyordun ve ağzmda da sopa kadar bir kemik vardı."

Leopold foyası ortaya çıkmış gibi başını eğdi.

"Şimdi, buna karşı değilim, kasabın kemikleri yakmak yerine sana vermesi güzel bir şey, ama bütün istediğim inlemeyi kesmen. Buna gerek yok."

Leopold neredeyse başını sallayıp onaylarken çocuklar ağızları bir karış açık bakakaldılar.

"İkimiz de kendi kendimize acımamız için bir neden olmadığını anlayınca iyi geçineceğiz" dedi Mary

Donnelly.

Bakışları seyreden gruba yöneldi.

"Bu güzel hayvanın adı ne ?" diye sordu.

Bir tek Eddie'de köpeğin adını söyleyebilecek hal kalmıştı.

Mary birkaç kez tekrarladı, dilinde yuvarladı. Beğendiğine karar verdi.

Yüksek sesle "Leopold" dedi. Genelde adını duyması bile Le-opold'un işkence görüyormuş gibi ulumasına yeterdi. Başladı, ama orta yerde durdu.

Mary gülümsedi. "Bu daha iyi" dedi. "Başka hayvanınız var mı?"

Ailenin alışılmamış sözcüsü olarak Eddie "Jaffa ile Maurice" dedi.

"Onları görebilir miyim ?"

Oyun odasındaki Maurice'i ve duvarın üstündeki Jaffa'yı ciddi ciddi inceledi.

İlk gününde evi gezdi, şunun bunun rolünü sordu.

Her yerde hemen anlayıp başını salladı ve kazadan önce evin harika bir şekilde idare edildiğine inandığına onlan ikna etti. Bu şekilde kendilerini sürekli açıklama yapmak ve özür dilemek zorunda hissetmediler.

İlk gece bar kapanınca John'dan bardaki görevlerini kısaca göstermesini istedi.

John, "Hemen yapılıverecek bir şey değil" diye gülümsedi. "Bira ağır ağır, sevgiyle koyulmalıdır. Hayır, bar işleri büyük ölçüde aceleye gelmez."

Mary, "Haklı olabilirsin de, olmayabilirsin de" dedi. "Ağır ağır konan bira konusunda sana inanmam gerekiyor, çünkü erkeklerin bir barda oturup uzun süre köpüğün kaçmasını beklemelerinin başka bir nedeni olamaz. Ancak, bar işinin hızlı olmayı gerektiren başka yönleri de var. Bana ölçüleri ve insanların onlara taktığı isimleri anlatır mısın ?"

John, "Bunları anlatmak bir ay sürer" dedi.

Mary'nin bir an sabırsızlıkla yüzünü buruşturduğunu gördü. Alelacele, "Ama hemen başlayabiliriz" diye ekledi.

Mary Donnelly hemen yerleşti. Komşu hanımlar Loretto Quinn ile Rita Walsh'a kendini Bayan Whelan'ın kuzini olarak tanıttı ve Bayan Ryan eve dönene kadar yardım etmeye geldiğini söyledi. Kimse ondan korkmadı. Otuzlu yaşlannda, kıvırcık kumral saçlı ve çilli, ufak tefek bir kadındı. Biraz çabayla çekici olabilirdi, ama kahverengi kazak ve etekle kahverengi bağcıklı ayakkabılar giyiyordu. Boynunda üstünde haç takılı olan altın bir zincir vardı ve hiç makyaj yapmıyordu.

Eskiden öğretmen olduğu için sesini bile yükseltmeden sözünü dinletmeyi biliyordu. Bayan Donnelly'nin gelişiyle ev çok daha sakinleşti. Çocuklar alışık oldukları gibi birbirlerine bağırdıklarında kararlı adımlarla yaklaşıyor ve "Acaba neden sesini böyle yükseltmek zorunda kaldın ?" diye soruyordu. Çok etkiliydi.

Öğretmenlik yaptığı için okulda tam olarak ne yapıyor olmala-

n gerektiğini de çok iyi biliyordu ve hepsine ufak birer tatil ödevi hazırladı. Bu hiç de iyi

karşılanmadı ve çocuklar hemen babalarına başvurup karşı çıkmasını istediler. Ancak Mary düşüncelerini öyle iyi savundu ki, babalarının kesinlikle onun tarafını tuttuğunu gördüler.

"Günde yalnızca yarım saat alacağını söylüyor. Siz kitaplarınızı unutmazsınız, o da yukarda, okuldaki öğretmenler gibi kontrol edecek. Hem sabahlari annenizi düşünmenizi biraz unutturur ve en iyisi de, anneniz buna bayılacaktır."

Bayan Donnelly en çok Dara'yla ilgileniyordu. Kederli bir ifadeyle, "Bu dünyada ihtiyacın olacak" dedi.

Dara telaşlanmıştı. "Neden herkesten çok benim ihtiyacım oluyor?"

"Kadınlar kendilerini hazırlayıp eğitmez ve geliştirmezlerse nasıl bir hayattan olabilir ki ? Bu dünyada kadınların mücadele etmesi gerekir. Şimdiden bunu bilip inansan iyi olur. Aşk ve evlilik gibi zaafların ruhuna işleyip çürütmeye başlamasına izin vermezsen iyi edersin."

Kesir yapmak ve cümle çözümlemek için biraz iddialı bir neden gibi görünüyordu.

Dara ilk başta Bayan Donnelly'yi hiç istememişti. îdare edebiliyoruz, demişti, o neredeyse on üçündeydi. Büyümüştü. Bazı ülkelerde o yaşta evlenilebiliyordu. Ancak, herkes ısrar etmişti ve Mary'nin işleri kolaylaştırdığı da doğruydu.

Ev ödevleri bitince onlara eskiden annelerinin yaptığı gibi görevler veriyordu. Tavukların beslenmesi, sandıkların üst üste yığılması ve barın süpürülmesi devam etti. Öğle yemeğine eve gelinmesi konusunda da anneleri kadar kararlıydı. Sonra annelerini hastanede ziyaret edişler ve bütün haberleri getirmeleri tembihi vardı. Babalan anneleriyle baş başayken bekleme odasında okumaları için de kitaplar veriliyordu.

Mary öğleden sonraları barda çalışıyordu. Müşterileri acı ba-kışlanyla süzüyor, biralannı doldurup para üstlerini veriyor, ama sohbete katılmıyordu. İçlerinden biri ona iltifat etmeye cüret ederse, İrlandalı erkeklere çok kolay gelen süslü konuşmalara hiç vaktinin olmadığını söylüyordu. Onlara

kanlanna da böyle iltifatlar edip etmediklerini, hatta hiç içkiye davet edip etmediklerini soruyordu. Hayır. Hayır gerçekten. Kanlannın onlara katılmayı istemediklerine gerçekten de inanıyorlar mıydı? Ne ilginç. Bir eşin evde yerleri silmeye, çizmeleri temizlemeye, çocuklara bakmaya, yemek pişirmeye, hizmet etmeye ve bulaşık yıkamaya

bayıldığını düşünen biri. Erkeklerin kadınların o işlerden keyif aldıklarını düşünmeleri ne komikti.

Ryan'ın banna gelen erkekler ona duvarın dibinde ağlayıp sızlayan Leopold'den daha fazla ilgi göstermemeye başladılar. Mary Donnelly'nin geçmişte bir erkeğin gerçek ya da hayali bir yanlışı, ya da hakareti yüzünden kafadan çatlak olduğu belliydi. Ancak, biralan doğru dürüst koyuyor ve zavallı Ryan ile ailesine zor zamanında çok yardımcı oluyordu.

Mary Donnelly geceleri barda bardaklan yıkıyor, sohbete hiç katılmıyordu. John onu oranın bir parçası haline getirmeye çalışmaktan vazgeçmişti. Kabalık etmeden, müşterilerin insanlığın en alt tabakasından olduklarına inandığını açıkça belli ediyordu. Mutfağa çekilip Carrie'ye haftalık dans için süslenip boyanarak başını derde sokacağını anlatıyor, ya da Eddie ile Declan'a sökük dikmeyi öğretiyordu.

Carrie şaşkınlıkla, "Küçük oğlanlara neden öğretiyorsunuz ?" diye sordu.

"Çünkü eğer bunlara normal davranıp kadınların işlerim pay-laşmalannı öğretebilirsek, önümüzdeki yıllann genç adamlan olarak biraz ümit duyabiliriz" dedi Mary.

Eddie sökük dikmekte oldukça iyiydi ve bunu bütün parçala-nn birbirine uyması gereken bir yapboz olarak gördüğünü söylüyordu. İkilinin evde dikiş öğrendiklerini kimseye söyleyecek olursa Declan'ın başını uçurmakla tehdit ediyordu

Mary'nin Michael'a ayıracak hiç zamanı yoktu. Michael ilk başta buna pek memnun oldu. Bu buyurgan kadından uzakta kendini rahat hissediyordu. Ancak günler geçip o hayatlannın bir parçası olunca, böylesine görmezden gelinmek ağır gelmeye başladı. Eskiden olduğu gibi masayı toplaması ya da yemek getirmesi istenmiyor, ayakkabı boyacılığı rolüne de gülünüp geçiliyordu. Mary işin yapılacağından emin olmak için ayakkabı boyamayı kendi üstlenmeyi tercih edeceğini söylüyordu. İşleri genç bir adama bırakmaktan hoşlanmıyordu.

"Genç adam" sözcüklerini başkalannın "köyün sarhoşu" ya da "sabıkalı" dedikleri gibi söylüyordu. Michael bazen evde bulunmasına hiç gerek olmadığını düşünüyordu -başka herkesin yapacak işi vardı. Bir tek o işe yaramaz ve aylak bir şekilde duruyordu.

Dara ile Carrie'nin şamdanları temizlemesine yardımcı olmayı teklif etti. Pirinç cilasıyla eğleniyorlardı, ellerine bulaşmıştı ve kahkahalar atıyorlardı. Ancak Mary Donnelly onu reddetti. Kibar, ama kararlıydı. Teşekkür ediyordu, ama gerçekten işin dikkat dağıtma-

dan, numaralara başvurmadan düzgün yapılması gerekiyordu.

Michael düşünceli bir şekilde mutfaktan çıktı. Arka bahçede ayağıyla bir taşı yuvarlarken babası gördü.

"Bir dakikan var mı oğlum ?"

Michael sevinmişti. Kahvaltı odasındaki masada babasının önünde bir yığın kâğıt duruyordu. Kazadan beri Bay O'Neill için hazırladığı kitapla ilgili araştırmalarına hiç bakamamıştı.

"Michael, bu konuda bir şeyler yapmam gerek. Yalnızca toparlayıp Patrick'in bitirmek için başkasına vermesini sağlamak bile olsa. O kitabını almalı, doğrusu bu."

"Sanırım olan bitenler karşısında biraz bekleyecektir." Michael çok moralsiz gibiydi.

"Oh, elbette bekler, ama konu bu değil. Bunu öyle bir halde bırakmalıyım ki, bir başka yazar -yani gerçek bir yazar- neler yaptığımı görebilsin. Bana biraz yardım edebilir misin ?"

"Ne yapacağım ?"

"Bu dosyaya daha önce yazılanları koysam... fazla bir şey yok, korkarım. Sonra buraya yazılacak olanları, şuna da 'bakılacakları'".

Michael masanın üstündeki üç yığını ayırdı ve babası sayfalarla elyazısı notların hangi kategoriye konacağını söyledi. Michael isteksizliğine rağmen ilgi duymaya başladı.

"Şu çizimlere bak. Ev böyle miydi ?"

"Hayır, o çok daha büyük bir ev. Aynı stildeler ama, o yüzden aynı olabilecek bazı özelliklerini gösterebiliriz."

"Otel de buna mı benzeyecek?"

"Hayır hayır, orta kısmı biraz benzer olacak. Eski evi az çok aynı şekilde yapıyor ama arkada iki yanda odaların yer alacağı birer kanat olacak."

"Keşke buraya hiç gelmeseydi."

"Michael."

"Biliyorum. Özür dilerim. Çok güç ama."

"Ah, bilmez miyim." John iç çekti. "Bak, bu ırmağın yıllar ve yıllarca önceki halinin gravürü." Özellikle konu değiştiriyor, beyhude yere olmayacak dileklerde bulunmaktan uzaklaşmaya çalışıyordu. "Bunun onca yıl önce aynı ırmak, bizim Fern olduğunu düşünmek ne olağanüstü, değil mi?" Tanrım, o zamanlar III. George daha İngiltere kralıydı. Onun hakkında bir şeyler biliyor musun?"

Michael, "O hani hep yarı çatlak olan, durmadan akıl hastanelerine girip çıkan değil mi ?" diye sordu.

"Akıl hastanesinin sözkonusu olduğunu sanmıyorum, ama aklı biraz gidip geliyordu. Fernscourt'lu Fernlerin o konuda pek bil-

gileri olamazdı tabiî. Onlar burada, malikânelerinde rahat rahat oturuyorlardı ve sarayda olup bitenlerin haberi ancak aylar sonra gelirdi. O aşamada da her şey değişmiş olurdu tabiî..."

Michael onu dinlemiyordu... Eski bir dergiden alınma gravürlerden birine bakıyordu.

Babası onun bakışlarım izledi. Resimde bir takadan iskeleye mal indiriliyordu. Geride mağara ağzı gibi bir yer vardı.

Resim bambaşka bir ülkeye ait olsa da, aynen onların tüneline benziyordu. Michael resmi dikkatle inceledi, evirip çevirip bütün ayrıntılarını gözden geçirdi. Tünelden söz ediliyor mu diye yazılan okudu.

John Ryan düşüncelerini böldü. "Oh, ilgilenmeye başladın bakıyorum ! Benim sorunum da bu işte. Ufak tefek bir şeyler okumaya başlıyorsun, sonra ilgileniyor ve bir şeyler daha okuyorsun. Sonunda yazman gereken yerden çok uzaklara gidiyorsun. Neye bakıyorsun sen ?"

Sesi özellikle rahattı -oğlanın sihirli tünelin sıradan işlevini bulduğunu görmüştü.

Michael'ın yüzü bir kızarıyor, bir bembeyaz kesiliyordu.

"Hiçbir şeye. Yani, bir şey yok."

"Oh bu, mallan soylu insanların göz zevkini bozmadan büyük evlere çıkartmanın yollarından biriydi.

Bilirsin işte, mal girişi gibi."

"Oh, o kadar mı?" Büyük bir düş kınklığı vardı.

"Bu kullanım şekillerinden biriydi tabiî, ama bu tünellerin başka milyonlarca kullanımı olabilir."

"Ne gibi?"

"Neye ihtiyaç varsa. Yani, tünel tüneldir, değil mi? Herhangi bir şey için kullanılabilir; kaçakçılık, âşıkların buluşması, gizli örgütler, adam kaçırmalar, kaçmalar... Haydi Michael, ne için yapıldığı önemli değil, önemli olan ona ne olduğu."

Oğlan çok neşelenmişti. "Sence burada da bir tane olabilir mi?" Başıyla ırmağı işaret etti.

"Olabilir." John sakindi. "Yıllarca gizli kalabilecek bir şey. Bu büyük otele rağmen."

Michael, "Ne zaman gerekse sana yardım etmek isterim" dedi. "Bugünlerde zamanım bol. Mary benim hiçbir işe yaramayacağıma inanıyor."

"Ah, onu hoş gör lütfen, erkekler konusunda çılgınca bir önyargısı var, hepsi bu."

"Ama bu haksızlık. Ben de herkes kadar işleri biraz düzeltmeyi, çaba göstermeyi istiyorum..." Dudaklan titriyordu.

"Dinle beni Michael, sana bir sır vereceğim. Başka kimse bilmeyecek, tamam mı?"

"Ya Dara?"

"Evet, eğer düzgün bir şekilde anlatırsan. Ama ikinizin dışında kimse bilmeyecek. Zavallı Mary evlenmek üzereymiş. Parasını biriktirip işinden ayrılmış, gelinliğini hazırlamış, hatta o gün çok güzel görünmek için süslüyormuş..."

Michael onun sözünü kesti. "Mary Donnelly'nin evlenmesi mi? Düğün gününde güzel görünmesi mi? Şaka ediyor olmalısın."

"Hayır, sus yoksa bitirmem."

"Pekâlâ..."

"Her neyse, adam alçağın biriymiş. Mary Donnelly'yi hiç de sevmiyormuş, yalnızca parasını seviyormuş. O da biriktirdiği bütün parasını bir eve kaparo yatırsın diye adama vermiş..."

"O da alıp kaçmış mı?" Michael'ın gözleri pırıl pınl parlıyor, hikâyeyi kendi tamamlıyordu.

"Sen o kadar gençsin ki, bu hikâyede kapkara bir ihanet dışında her şeyi görebilirsin. Düşün, her hafta -ya da sanırım öğretmenler ayda bir maaş alıyorlar- bu kadın o büyük gün için para ayırmış ve bu serseri hepsini alıp..." John Ryan düşündükçe gözleri daldı.

"Evet, büyük haksızlık."

"Yalnızca parasını almaktan beter, anlıyor musun, adam onun her şeyini almış. Gururunu kırmış ve herkesin önünde aptal durumuna düşürmüş... Mary hep nasıl planlarından söz ettiğini, şunu bunu yapacağız dediğini hatırhyormuş ama meğer adamın onun parasını elinden almak dışında hiçbir planı yokmuş."

"Belki de başından beri parasını çalmayı düşünmüyordu, onu önce sevip sonra soğumuş olabilir." Michael bunu Mary Don-nelly'den soğumak çok doğalmış gibi söylüyordu.

John düşünceli bir halde, "Buna inanması daha mı iyi olur, daha mı kötü bilemiyorum" dedi.

Michael, "Her neyse, bunların acısını bizden çıkartıyor" diye homurdandı.

"Ama senin ve benim gibi kocaman, güçlü erkekler bununla başa çıkabilir kuşkusuz..."

"Bu günlerde başa çıkmamız gereken çok şey var."

"Gerçekten de öyle oğlum." Derin derin iç çekti.

"Baba? Bunu başkalarının önünde sormam ama..."

"Sor bakalım."

"Annem bir daha yürüyebilecek mi? Kimse bir şey söylemiyor."

"Sorun da bu, söyleyemiyorlar. Bana bile."

"Ama sen ne düşünüyorsun baba?"

"Bence yürüyememe olasılığı var. Bu da onun için çok zor olacak Michael. Dünyanın en zor şeyi

olacak."

Fergus, Mary Donnelly'yi sinemaya davet etti.

Mary "Neden?" diye sordu ona.

Gerçek neden Fergus'un onun Ryanlann evinde ne kadar iyi olduğunu duyup, kendisine biraz eğlence sunulmazsa sıkılıp gideceği korkusuydu.

Bunu söyleyemezdi tabiî.

"Çünkü sizden hoşlanıyorum ve sizi daha iyi tanımak istiyorum" dedi.

"Sinemada beni nasıl tanıyacaksınız ?"

Fergus bu yola girdiğine pişman oldu.

"Çıkmanın bir yolu, değil mi ? Sinema sevmiyorsanız belki yalnızca arabayla dolaşmak istersiniz."

"Sinema sevmediğimi söylemedim. Yalnızca iki insan sessizlik içinde oturup film seyrederken birbirlerini nasıl tanıyacaklar, onu anlamadım."

Fergus çaresizlik içinde, "Sanırım sonradan film hakkında konuşarak" dedi.

Mary bunu düşündü.

"Genelde film sırasında bazı girişimlerde bulunulduğunu biliyorum" dedi.

Fergus hayatında hiç bu kadar şaşırmamıştı.

Dehşet içinde, "Sizi temin ederim, hiç aklımdan bile geçmedi" diye söze başladı. "Ben avukatım, yetişkin bir adamım."

"Ne iddialı bir söz Bay Slattery, sanki arzu yalnızca aşağı tabakalara özgüymüş gibi. Her sınıf ve gruptan adamda vardır."

"Evet, doğru" dedi Fergus. Ne söyleyeceğim şaşırmıştı. "Orası öyle."

"Ben de öyle sanıyorum, ama konuyu açtığınız için teşekkür ederim" dedi Mary.

Fergus yalnız kaldıkları bir anda John'a sordu: "Tanrı adına, onunla nasıl geçiniyorsun ?"

"Onu Tanrı gönderdi. Kate'in bizim için endişelenmemesini sağlayan tek şey, bize Bayan Whelan'ın kuzininin bakıyor olması. Sheila'nın bakması gibi bir şey."

"Ama Sheila normal biri, John. Bunun gibi deli değil."

"Ah, onun da herkes gibi bazı gariplikleri var. Erkeklerden bi-

raz soğumuş, hepsi bu."

"Bu biraz sert değil mi, insan ırkının yarısından soğumuş yani. Hem o dört erkek, bir kızdan oluşan bir ailede yaşamıyor mu Tanrı aşkına?"

"Sanırım bizim için dua ediyor." John hoşgörülüydü.

"Sana da tavır almamasına şaşırdım ama o gün de gelebilir." Fergus hâlâ kendine gelememişti.

"Hiç riske girmediği kesin. Jimbo'yu çağırıp kapısına kilit taktırdı. Sanırım kendimi kaybedip gidip ona saldırmamdan korktu."

Fergus kederli kederli, "Bunu Kate'e söyledin mi ?" diye sordu.

"Evet, bana inanmadı."

"Gidip onu görmeyi çok isterdim."

"Sana zamanını söyleyecektir. Kate'i bilirsin, çok gururludur. İnsanların onu bu haliyle görmesinden nefret ediyor. Bütün o tüpler ve torbalarla."

"Sanki umurumdaydı."

"Onun umurunda."

"Ona söyle.... yalnızca söyle ona."

"Tabiî Fergus, söylerim."

Dara ile Michael işlerini bitirmişlerdi. Mary onlara sandviç hazırladı ve bir termosa çorba koydu. Normalde ellerine termos verilmezdi. Bir onurdu bu.

"Kendi başınıza gidebildiğinizi öğrendim."

Babalarından izin alınmıştı. İkizler başlarıyla onayladılar. Huzursuzdular. Kazadan beri ilk kez tünele gideceklerdi. Yeniden orada olmanın kötü şans getireceğinden korkuyorlardı neredeyse. Çıkıp bütün Mountfern'i karşılarında, yeni kötü haberler vermek üzere beklerken bulmaktan çekmiyorlardı.

İkisi de bir şey söylemediler ama annelerinin kazasını öğrenmeden önce bile, o gün tünelde pek eğlenmediklerini anımsadılar.

Etrafta ne kadar çok moloz ve toprak olduğunu, her şeyin nasıl kirlendiğini neredeyse unutmuşlardı. Yine de, Mary Donnelly'nin kurduğu yeni sistemde hepsi kendi giysilerini kocaman çinko bir leğen içinde deterjanlı suya basmak zorundaydılar. Bütün şortlar, gömlekler, iç çamaşırları ve pijamalar haftada iki kez yıkanıyordu. Bu şekilde fazladan kirlenmeler pek dikkat çekmiyordu.

İlerlediler ve işte oradaydı. Anneleri yukarda kaza geçirirken yerleştirdikleri masa ve iskemleler. Düşünmesi çok garip ve korkutucuydu.

Daha önce sık sık yaptıkları gibi tüneli dolandılar, duvarlarını

elleyip ne kadar iyi yapılmış olduğunu ve ne kadar uzun süre dayandığını düşündüler.

Dara hayretle, "O günlerde bakkaliyeyi saklamak için bu kadar zahmete girdiklerine göre, onları halktan gizlemeye pek hevesli olmaları gerekir. Yalnızca komşular görmesin diye kocaman bir tünel açmışlar," dedi.

"Komşuları yoktu ki." Michael daha bilgiliydi. "Onları kendileri görmek istemiyorlardı."

"Bakkaliyede bu kadar kötü ne var?"

"Bizim Loretto Quinn'den aldığımız gibi birkaç kesekâğıdı değildi ki. Sandıklar ve fiçılar dolusu malzemeydi."

"Bu daha da züppece. Fern'ler yarı deliydi herhalde."

"Anlaşılan ülkenin her tarafında var. Babamın araştırmalarında okudum. Bay O'Neill kitabın otelde üstünde babamın ismiyle satılacağını söylüyor."

Dara birdenbire, "Sence otel yapılacak mı ?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Sanırım yapılacak. Neden ?"

"Bence öyle görünmüyor."

"Bilmem."

İkizler uzun süre oturdular. İkisi de yapmacık neşeyle bir şey söylemek istemiyordu.

Konuşmaya başladıklarında her zamanki gibi bir ağızdan atıldılar.

"Sence Lourdes işe yarar mıydı..." diye başladı Dara.

"Acaba mucizeler gerçekten var mıdır..." dedi Michael.

Kahkahalara boğuldular.

Dara, "Belki de akıllarımız ikiye bölünmüştür" dedi "İkimizde de tam yok, ama ikimiz bir arada süper bir aklımız var."

"İşte bu nedenle ancak bir aradayken işleri çözebiliyoruz" diye ona katıldı Michael.

Dara, "O halde Lourdes konusunda ne düşünüyoruz ?" dedi.

"Orada bazı mucizeler yaşanmış olmalı, bir kısmının gerçek olması gerekir." Michael'ın yüzü umut doluydu.

"Evet. Rahibe Laura hepsi sahte olsa kilise düşmanlarının bunu ortaya çıkartmış olacaklarını söyledi." Dara da hevesliydi.

"O halde onu oraya götürebilsek... Belki işe yarardı, değil mi?"

"Hem oturup beklemekten de daha iyi olurdu."

Dara ile Michael'ın moralleri yerine gelmişti. Tıpkı eski günlerdeki gibi, bir projeleri vardı artık. Yapacak bir şey.

İkizler Mountfern köyünün zaten Kate'i Lourdes'a göndermeyi

planladığını bilmiyorlardı. Para toplanmış, insanlar Dublin'deki seyahat acentalanyla bağlantı kurmuş, Joe Walsh Seyahat Acenta-sı ve Michael Walsh Seyahat Acentası'ndan ayrıntılar öğrenilmişti.

Para toplama işi başlamıştı. Parayı postaneye yatırmak için Sheila Whelan'a başvuruldu. O, paranın bir avukat tarafından yönetilen doğru dürüst bir fona yatırılması gerektiğini söyledi.

Fergus ilk başta bu işe karışmak istemedi. İnsanlara umut vermek olacak iş değildi. Kate'e de tabiî. Basit insanları bir yerde kırık belkemiğinin iyileştirilebileceğine inandırmanın âlemi var mıydı ki? Hem belki John Ryan alınırdı; Mountfern ahalisinin, karısını Lourdes'a göndermesi için para vermesini içine sindireme-yebilirdi.

Sheila, "Eğer bizim için sen başlatmazsan, kesinlikle Patrick O'Neill organize edecektir" dedi.

Fergus, "Yarın bankada hesap açarım" dedi.

Grace, "Baba, Dara ile Michael'ın annelerini Lourdes'a götürmek için kampanya başlatıldığını biliyor muydun?" diye sordu.

"Evet. insanlar çok cömert, ellerini ceplerine attılar."

Kerry, "Kampanyayı kim düzenliyormuş ?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Kimsenin düzenlediğini sanmıyorum. Paranı kilisede rahiplerden birine, postaneye, ya da Bay Slattery'ye verebiliyorsun. Onu tanırsın, şu avukat."

"Slattery. Şimdi anlaşıldı" dedi Kerry.

"Neden ?" diye sordu Grace.

Kerry bilgiç bilgiç gülümsedi. Saçları genelde olduğundan daha uzun, ensesine dökülmüştü. Babası bunun onu kız gibi gösterdiğini söylüyordu. Kerry ise kilometrelerce çevrede berber olmadığını ve Rosemarie kuvaför salonuna giderse de yanlış anlaşılabileceğini söylüyordu. Patrick biraz sinirlenerek, tıpkı tatil köyüne gitmiş bir çocuk gibi güneşte yanmış ve rahatlamış görünüyor, diye düşündü. O gün Ryan'ların küçük oğluyla Tommy Leonard'ı görmüştü; ikisi de bütün bir yıl hiç güneş görmemiş gibi bembeyazdılar.

"Kardeşin bir soru sordu. Parayı Slattery'nin toplamasından ne anlaşılıyor? Elbette o toplayacak. Grace'in dediği gibi, o bir avukat."

"Ve karşı tarafın da elebaşısı."

"Evet, ama iş mahkemeye yansıyınca Ryan'lann başka avukatları da olacak."

"Ben burada, Mountfern'deki karşı taraftan söz ediyorum. O bizi kasabadan sürmek isteyen güruhun lideri. Bu yüzden, tabiî ki

yaralı Bayan Ryan'ı Lourdes'a göndermek için para toplayacak." "Bizi kasabadan sürmek istemiyor, değil mi ?" Grace telaşlan-

mıştı.

"tabiî ki hayır. Ağabeyin dalga geçiyor."

"Hiç de değil, baba. Bizi burada kollarını açıp karşılamadı, değil mi? Şimdi daha da karalandık; en

iyi ve önemli insanlardan biri bizim arazimizde yaralandı, tabiî ki gitmemizi istiyor. Çoğu gibi."

"Bu fikirlere nereden kapılıyorsun?" Patrick'in sesi hissettiğinden çok daha yumuşak çıkıyordu.

"Çünkü aptal değilim." Kerry'nin bunu söyleyiş biçimi çok küstahtı. Bundan Patrick'in aptal olduğu anlamı çıkıyordu. Hem de çok.

"Ben de değilim Kerry. Sen ne düşünürsen düşün, ben de hiç aptal değilim."

Kerry babasının ne düşündüğü, ya da ne olduğu önemli değilmiş gibi omuz silkti.

"Kampanyayı biliyorum Grace." Artık kızıyla konuşuyordu. Patrick, Kerry'le doğru düzgün konuşabileceğine güvenmiyordu.

"Bence harika bir fikir. Onu iyileştireceğini sanmam, ama bunu çok çeşitli insanlardan duydum. Mucizelere burun kıvıran insanlardan bile... Kimsenin Lourdes'a gidip de daha beter olmadığını söylüyorlar, hepsi bir şekilde daha iyi dönüyorlar. Daha mutlu, daha kabullenmiş, orada gördüklerine oranla kendilerinin çok da kötü olmadığını düşünerek."

Kerry gülümsedi. Hayranlıkla, "Güzel söyledin" dedi. "İnsanları oraya gönderin ki başkalarının ne beter durumda olduklarını görsünler. Eve sesleri kesilmiş dönerler... Bunu hiç duymamıştım."

Patrick onu duymazdan geldi. "Kate Ryan'a Lourdes'a gitmesi için bir çek verebilirdim Gracie, ama vermedim. Teklifin buradaki kendi insanlarından gelmesi gerektiğini düşündüm. Bizden değil."

"Mary Donnelly gibi mi?"

"Aynen, tabiî ki fona katkıda bulundum, ama aşın bir şey değil."

"Biliyor musun, seni yanlış anlamışım baba." Kerry bu kez gerçekten hayranlık duyuyor gibiydi. Ancak Kerry söz konusu olduğunda anlamak güçtü.

Tartışacak zaman yoktu. Pencerenin önünden bir gölge geçti.

"Oh Tanrım" dedi Patrick. "Marian geldi."

Marian neşeliydi. Hepsini birden yaklaşan olta balıkçılığı festivaline davet etmeye gelmişti.

Patrick bayılacak, dedi, tam ona göreydi; o ortamı ilk elden görecek ve Amerikalı oltacılara da anlatabilecekti. Bahçeye kurula-

cak çadırda nefis bir de öğle yemeği yenecekti. Hepsi davetliydiler.

Gençler için çok sıkıcı olacaktı tabiî; hep ayakta durulacak, konuşulup içkiler içilecekti. Ancak, belki onlar da severlerdi. Ya da o gün kendi arkadaşlarıyla birlikte olmayı tercih edebilirlerdi. Canlan ne isterse öyle yapmalıydılar; onunla göle gelebilir, ya da Mountfern'de kalıp iyi vakit geçirebilirlerdi. Karar onlarındı.

Patrick çocuklarının gülüşmelerini örtbas etmeye çalışarak nazik, ama kesin bir dille cevabını yarın vereceğini bildirdi. Gelecek hafta için planlarını henüz yapmamışlardı.

Patrick bütün sohbeti son derece kibarca, ama Marian'm oturmasına fırsat vermeden bitirebilmesinin küçümsenecek bir başarı olmadığını düşündü. Üstelik, ne de olsa onun eviydi burası.

Brian Doyle Patrick'e telefon edip büyük olasılıkla önemli olmadığını, ama şantiyedeki bazı çukurların çevresindeki tahta perdelere birtakım yazılar yazıldığını bildirdi.

"Ne diyor?"

"Yanki Evine Dön diyor, ama ben olsam hiç aldırış etmem" dedi Brian Doyle.

Marian Johnson Patrick'e gölü gösterip bölgedeki olta balıkçılığının ileri gelenleriyle tanıştırma önerisinin durduk yere ve neredeyse kabaca reddedilmesine son derece sinirlenmişti.

Patrick özür dilemiş, ama hiçbir mazeret göstermemişti. Marian Jack Coyne'a rastlama şanssızlığına uğradı, o da Patrick O'Ne-ill'in Slieve Sunset gibi bir gudubetlik yapmaması için dua edilmesi gerektiğini, çünkü gece gündüz her saat oraya girip çıkarken görüldüğünü ve şu anda bile güzel saçlı o yabancı kadınla orada olduğunu söyledi.

Marian Johnson artık gerçekleşmeyecek bir gezinti için Rose-marie kuvaför salonunda yaptırdığı kendi seyrek saçlarını düzeltti.

Patrick O'Neill'i anlamak olanaksızdı. Bütün hayatını eve dönmeye, bölgenin ileri gelenleri arasına karışmaya hazırlanmakla geçirmişti. Onu Prosperous ve Belturbet'den, Böyle ve Ballinas-loe'den gelenlerle tanıştıracaktı. Lough Ree'den Rough Allen'e; Erne'den Lee'ye balıkçılık ruhsatlarını ellerinde tutan bütün aileleri tanırdı. Sıra tilki avına geldiğinde kendini yabancı hissetmemesi için onu av kulübü başkanıyla da tanıştıracaktı. Karşılığında aldığı teşekkür de işte buydu; Patrick sinsi sinsi gidip Slieve Sun-set'teki o kadınla buluşuyordu. Ama bu işin gerisinde bir şey olamazdı. Vatana dönüp irlandalı, gerçek bir İrlandalı olma umutlan

varken. Artık bu aşamada yabancı bir kadınla ilişkisi olamazdı.

Kate daha önce Rachel Fine'la tanıştığını hatırlamıyordu. Esmer ve egzotik görünüşlü bir kadındı; tayyörü herhalde bir servete mal olmuştu. Eşarbını da son derece zarif bir biçimde bağlamıştı. Genelde böyle eşarp takan kadınlan fotoğraflarda görürdünüz.

Yatağa yaklaştı. "Eşiniz o günü pek hatırlamadığınızı söylüyor."

"Öyle." Kate bu zarif kadın karşısında ne yapacağını bilemedi.

"Belki de iyi bir şey; böylece dehşetle acıyı da fazla hatırlamazsınız."

"Hayır, orasını hiç hatırlamıyorum. Yalnızca burada uyandığımı ve birinin üç gün geçti dediğini hatırlıyorum." Kate hatırlayınca yüzü acıyla buruştu.

"Öğrendiğime göre burada harika cerrahlar varmış. Patrick New York'tan getirdiği uzmanın çok etkilendiğini söyledi."

Patrick. Ona Patrick diyordu. Onun yanında çalışan başka hiç-künse böyle demezdi. J6hn ona Rachel Fine'm bir tür dekoratör ya da tasanmcı olduğunu, Slieve Sunset'te kaldığını ve sonra bir geziye çıkıp İrlanda kumaşlan ve malzemeleri sipariş ettiğini anlatmıştı. John pek açık konuşmamıştı.

"Beni görmeye gelmeniz büyük incelik. Özellikle de ben biraz aksilik edip insanlann gelmesini istememişken."

"Hazır değilseniz insanlann gelip sizi seyretmelerine izin veremezsiniz."

Rachel nazik ve rahattı, onunla konuşmak çaba gerektirmiyordu. İnsan iyiyken almayı da, okumayı da aklından bile geçirmeye-ceği kuşe kâğıtlı dergilerden aldığını söyledi. Burada yattığı haftalar boyunca hiçbir şey okumamış olan Kate memnun olmuştu. O dergileri herhalde okuyabileceğini düşündü.

Birdenbire, "Neden geldiniz?" diye sordu.

"Çünkü... Mountfern'e yeni geldiğimde siz beni ağırladınız. O barda oturmuş Patrick'in gelmesini bekliyordum. Endişeli ve gergindim. Siz bana iyi davrandınız. Sizden hoşlandım."

Süslü bir konuşmaydı. Kate bir an durdu. Sonra eskiden olduğu gibi, birden hatırladı. O Patrick O'Neül'in kadınıydı!

Kadın belki de gözlerindeki ifadeyi gördü. Her neyse, konuşmaya başladı:

"Sizin konuşabileceğim birisi olduğunuzu düşündüm. Ne kadar sıkıntıda olduğumu anlatamam. Siz öyle hayat dolu ve güleryüzlüy-ken ne kadar gerçekdışı göründüğünü..." Gözleri yaşlarla doldu.

Kate'in içinde bir şey ona ısınmıştı. Olayın feci bir trajedi oldu-

ğunu söylemekten çekinmeyen biri vardı karşısında. O günden beri ilk kez Kate'in çok, ama çok şanssız olduğunu, idare edilmekten çok acınması gereken biri olduğunu itiraf eden biri duruyordu karşısında. İçi rahatladı.

Kate, "Teşekkür ederim," diye başladı ve dehşet içinde hıçkır-dığını fark etti. "Teşekkür ederim. Hayat dolu ve güleryüzlüydüm gerçekten, değil mi? Hep böyle değildim. Burada yatıp insanların kocaman bir bebek gibi vücudumu yağlayıp pudralamalarını beklemek yerine koşup hareket edebiliyor, bir şeyleri tutabiliyordum. Eskiden ne yapacağıma ve nereye gideceğime kendim karar verebiliyordum. Öyleydim, öyleydim."

"Evet, öyleydiniz." Gerçekçiydi.

Kate bir gün yine öyle olacağını söyleyen neşeli cümleyi bekledi. Ama gelmedi.

Rachel onun yerine, "Büyük haksızlık" dedi. "Hayat bu kadar adaletsiz olmasaydı, başa çıkabilirdim. Bütün yaptığın bakmaktı. Orada durmuş bakıyor, inşaatın neye benzeyeceğini düşünüyordun ve

kendini belin kırılmış, burada buldun."

Böylesi sıcaklık ve yakınlık Kate'in de rol yapmasına gerek bırakmadı. John için yaptığı gibi dudağını ısırıp metin olması; çocuklarla olduğu gibi her-geçen-gün-daha-da-iyileşiyorum havasına girmesi gerekmiyordu.

Ağladı, ağladı ve Rachel ona sarılıp gözyaşlarının şık tayyörüne akmasına aldırmadı, hemşireyi de çağırmadı. Bir süre sonra ağlaması başladığı gibi birdenbire durdu. Kate yorgun görünüyordu.

Rachel, "Seni görmeye yine gelebilir miyim?" diye sordu.

"Lütfen. Lütfen."

Patrick memnun olmamıştı.

"Onu görmeye gideceğini neden bana söylemedin ?"

"Sana her şeyi söylemek zorunda değilim."

"Sinsilik ettin."

"Böyle bir şeyi söylemen hiç de iyi değil. Hastanede birini ziyarete gitmenin neresi sinsilik olabilir?"

"Bana gitmeli miyim diye sormadın."

"Ben ne senin hizmetçinim, ne de on yaşındaki çocuğun. Burada ayn hayatlar sürmemizi istediğini

bana sık sık söyledin. Ben de onu yapmaya çalışıyorum ve şimdi de buna memnun olmuyorsun." Rachel'ın gözleri alışılmadık bir öfkeyle parlıyordu.

"Hayır, ama sen de bahsetmedin. Grace söylemese hiç bilmeyecektim."

1

"Grace. Evet."

"Oh, bana bu ses tonuyla konuşma. Grace, Bayan Ryan'ın seni ne çok sevdiğinden ve ne kadar iyi olduğundan başla bir şey söylemedi. İma etmeye çalıştığın gibi dedikodu yapmadı; bütün masumiyetiyle anlattı."

"Bu konuşmayla hiçbir yere varamayız. Başka bir şeyden söz edelim mi ? İşten mesela. Duvar örtüleri için seninle konuşmam gereken bazı numuneler var."

"Duvar örtülerinin canı cehenneme... O ne dedi?"

"Kate Ryan mı ? Pek bir şey demedi aslında. Çok ağladı. Ama bu ikimizin arasında." Rachel kalkıp Slieve Sunset'in plastik ve formika kaplı lobisinde bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Kaza gününde Rachel'ın odasında bulunmalarından beri Patrick bütün toplantılarının herkesin gözü önünde olmasında ve iş arkadaşı olarak bilinmelerinde ısrarlıydı.

Patrick, "Bir şey söylemek iyi bir fikir olmazdı" diye söze başladı. Her zamanki kararlılığının aksine, huzursuz görünüyordu.

"Bir şey söylemek mi ?" Rachel hiç istifini bozmadı.

"Evet. Kulağa biraz garip geleceğini biliyorum ama, avukatlar sorumluluk gerektirebilecek hiçbir şey söylememek gerektiğini tembihlediler."

"Ciddi olamazsın"

"Biliyorum, ben de öyle dedim, ama onlar karşımızda Ryan'lar gibi düzgün insanlar olmadığını söylediler. Becerebilirlerse olaya dahil olmak isteyen bir sürü haydut vardır daima. İnsanları dava açmaya teşvik ederler."

"Seni hiç anlamıyorum. Bana onu görmek için pek çok kez girişimde bulunduğunu söyledin. O halde neden gidiyorsun? Senin kendini bağlayacak bir şey söyleme olasılığın çok daha büyük değil mi?"

"Hayır, çünkü ben dikkatli bir adamım. Sanırım Patrick her şeyi halleder, gibi bir şey demenden korktum."

"Demedim, çünkü onun da bunu bildiğini varsaydım. Başka herkes gibi."

Patrick bitkin bir halde, "Keselim şunu Rachel" dedi.

"Evet. Keselim." Yine onu memnun etme amaçlı pasif rolüne bürünmüştü. Ona konuyu açıp da üsteleyenin kendisi olduğunu hatırlatmadı.

Patrick yaşlı ve kaygılı görünüyordu.

Fergus Sheila Whelan'a, "Mary Donnelly ara sıra gülümsese ne

güzel olurdu, değil mi ?" dedi. "Çirkin bir kadın değil, ama çok sert bir görünüşü var."

"Onu özellikle yapıyor. Aslında çok iyi biri."

"Ama hayat kısa. İnsanın araştınp bulmaya vakti yok" dedi Fergus.

Bayan Whelan endişeli bir sesle, "Barda işini iyi yapıyor, değil mi?" diye sordu. "İnsanlara kötü kötü bakıp kaçırtmıyor, değil mi?"

"Susamış bir adamı içkisinden soğutmak için pis bakışlar yetmez. Hem hiç de değil, artık orada eşyanın bir parçası oldu ve John ondan çok memnun. Onun hayatında gördüğü, bir barda çalışan en becerikli insan olduğunu söylüyor."

"Yapacak çok işi olduğunda harikadır."

"O evde de yapacak iş çoktur. Zavallı Kate nasıl hem eve bakıyordu, hem de çalışıyordu, bilemiyorum."

"Ondan sanki ölmüş gibi söz ediyorsun Fergus. Birkaç haftaya kadar eve dönecek."

"Artık hayatın ona verebileceklerine bakarsan, ölmüş de sayılabilir."

"Tanrım, umarım bunu ona söylemezsin."

"Yanına gitmeme izin verilmedi ki bir şey söyleyeyim." Fer-gus'un sesi acıydı.

"Bir süreliğine yalnızca ailesini istedi."

"Oh, ama önümüzdeki hafta gitmeme izin verileceğini sanıyorum. Ne de olsa, O'NeüTin aşiftesi gitmiş, demek ki akın başlayacak."

"Bu yalnızca sana yakışmamakla kalmıyor, ayrıca iğrenç."

Fergus hiçbir şey söylemedi.

"Olan bitene hepimiz üzüldük, böyle hisseden bir tek sen değilsin. Böyle konuşman hiç akıllıca değil. Çok ciddiyim."

Fergus ondan hiç bu kadar sert sözler duymamıştı.

Basını salladı. "Tamam."

"Ne kadar ciddi olduğumu bir bilebilsen. Senin gibi sağduyulu insanlara ihtiyacımız var, doğru görüşleri olan ve ne yapacağını bilen insanlara. Mountfern'lilerin yarısı Patrick O'Neül geldikten sonra delirdi ve Kate'in kazası burada göreceğimiz büyük değişikliklerden yalnızca biri. Fergus, yalvarıyorum, bu seni de değiştirmesin."

"Ucuz, bayağı bir laftı. Bana zaman zaman doğruyu gösterecek senin gibi iyi bir dostum olduğu için şanslıyım."

Sheila sadece "Bugüne kadar ilk kez seni uyardım" dedi. Elini okşadı. Gerçekten dosttular.

Fizik tedavi bitmişti. Onu sandalyeye alıyorlardı. Herkes sanki

büyük bir gelişme olmuş, sanki uçabilecekmiş gibi konuşuyordu.

Kate içinde kurşun gibi bir ağırlık hissediyordu. Uyandığından beri morali bozuktu, ama çevredekilerin heyecanına katılmaya çalışmıştı. Ne de olsa, sağlanan ilerleme karşısında memnuniyetini belirtmemek hem nankörlük, hem de inatçılık olurdu.

Hareket etmek acı vermiyordu. Onu kaldırırken neyin acıtacağını, neyin dokunmayacağını kestirebiliyorlardı ve vücudunun büyük bir kısmı artık hiç ağnmıyordu.

Çevresinde küçük bir ekip vardı. Genç hemşire Geraldine, Hemşire Winston ve ambulanstan sedyeye, boyadan yapışmış pencerelere kadar kuvvet gerektiren her durumda çağrılmaya hazır bekleyen hastabakıcılardan ikisi oradaydı. Büyük cerrah Bay Brown ve iki de fizik tedavici vardı.

İlk şokunu sandalyeyi gördüğünde yaşadı. Tekerlekli bir sandalyeydi.

"Hiç düşünmemiştim..." Elini boğazına götürdü.

Hemşire Winston hemen atıldı. Bu tepkiye alışık olmalıydı. "Bunun içinde her yöne dönebilirken neden normal bir sandalyede oturup tek bir yöne bakasın ?"

"Ama sıradan bir sandalye yeterdi..."

"Yeterdi tabiî, ama pencereye, oradan yatağına, ya da lavaboya gidemezdin."

"Senin için bu hazırlandı; yarın normal bir sandalyeyi konuşuruz."

Etrafta onu seyreden ve sandalyede dimdik oturmasını bekleyen o kadar çok kişi vardı ki, Kate başka bir şey söyleyemedi.

Hafif bir sesle, "Tabiî," dedi. "Özür dilerim."

Kaldırılması şaşılacak derecede kolay, yavaş bir hareketti. Haftalarca yatıp tavana bakarak uyanmayı normal saydıktan ve insanların hep hafifçe eğilerek konuşmasından sonra, yeniden oturmaya alışmak kolay olmayacaktı.

Onu sandalyeye yerleştirip bacaklarım battaniyeye sardılar. Hemşireler ailesinin onu otururken görünce çok memnun olacağını söylediler. Sandalyeyi getiren hastabakıcılar memnuniyetle gülümsediler. Bay Brown büyük ilerleme kaydettiğini söyledi, iki fizyoterapist de oradan oraya geçip onu yerleştirdiler. İşte bu kadar. Oturup çevresindeki neşeye gülümseyerek karşılık vermeyi denedi. Ancak bir türlü beceremedi.

İçi çekiliyor, kulakları uğulduyordu.

Hemen gördüler, başını öne eğdiler. Bir bardak su, ilaç vermek tartışılıp vazgeçildi. Genelde olurdu. Hemşire Winston daha önce

çok görmüştü. Bu nedenle aile ile akrabaları almazdı içeri.

Kate Ryan'ın ağzı dehşet içinde açılmış, elleri sandalyenin kollarını kavramıştı.

"Hissedemiyorum," diye bağırdı. "Hissedemiyorum."

"Neyi hissedemiyorsun ?" Geraldine sandalyenin yanında diz çökmüş, Kate'in elini tutuyordu. "Sus şimdi, harikasın, herkes seni çok beğendi..."

"Popomu hissedemiyorum. Popom, bacaklarım, hiçbir şeyim yok. Sandalyeye oturduğum yerde

yalnızca bir boşluk var."

Bay Brown çok nazikti. "Hep biliyordun... felç. İnsan bazen hatırlar, bazen unutur. Fizik tedavide çok iyi uyum sağladın, bu da yeni bir uyum gerektiriyor."

"Hava gibi, gerçek değil. Ölene kadar böyle yaşayamam, değil mi ?" Kate acıklı bir ifadeyle çevresine bakındı.

Geraldine "Hayır, hayır" diye yatıştırdı.

"Yıllarca buna dayanamam, dayanamam. Burada hiçbir şey yok" diye bağırdı Kate.

Teşvik sesleriyle bölünen, sempati yüklü sessizlik onu daha da korkuttu. Belki de önünde yıllar olmayacaktı. Belki hayatı zaten bitmiş gibiydi.

Aileyi içeri almadılar. En akıllıcası buydu. Telaşlanmak için bir neden olmadığını, ama sakinleştirici ilaç verildiğini ve ziyaretçilerle uğraşmanın Bayan Ryan'ı rahatlatmak yerine yoracağını söylediler.

John'a eşinin ilk kez tekerlekli sandalyeye oturup gözlerini önüne diktiğini ve başkalarına bağımlı bir hayatı düşündüğünü söylemediler. Yaşayacağı korkuları... ya da bir enfeksiyona yakalanır da mücadele edecek gücü bulamazsa hep birlikte yaşayacakları korkulan düşünüyordu.

Çocuklarının yaşlı annelerini tekerlekli sandalyesiyle dolaştırdıklarını gözlerinin önüne getirdi. Hayatlarında oynayacağı rol, onlara verebileceği eğlence ve arkadaşlık düşünülecek olursa, anneanneleri bile olabilirdi.

Ban ve Patrick'in oteli korktuğu gibi işlerini ellerinden alırsa olacaklan düşündü. Şimdiki gibi emrinde özel oda, özel şoför ve istediği her şeyi ona vereceğini bilerek, sonsuza dek onun hayırseverliğine sığınamazlardı.

"Tehlike", "Çalışma Var" tabelalarının yanından geçip gitmesi Patrick'in hatası değildi. Şantiyenin o kısmında insan çıkmasını hiç beklemeyen kepçe operatörünün yoluna çıkıvermesi de onun suçu değildi.

Ancak Kate yatağında yatarken hiç ağlamadığı kadar ağladı. En büyük umudu işte bu kadardı. Bu korkunç, bağımlı otunış herkesin geçici olduğunu bildiği yatmaktan bile kötüydü.

O lanet şeyi zayıf kollanyla hareket ettirmeyi, dermansız ayak-lannı kaldınp korkunç görünüşlü bir klozete koymayı öğrendiğinde de iyileştiğini söyleyip eve göndereceklerdi onu. İyileştin! Sakat olarak eve dönüp her kimse, o Mary Donnelly'nin kendi yerini almasını seyretmeye!

Mary Donnelly bira fabrikasından ya da imalathaneden gelen adamlarla konuşmak istemiyordu.

John'a, "Buraya geleli beri erkeklerle epeyce yüz göz oldum" dedi. "Hem zaten her ne demekse, evin erkeği sizsiniz. Onlarla kendiniz konuşmalısınız."

John iç çekti. Evin işlerinin ne kadar büyük bölümünü Kate'in üstlendiğini her gün daha çok fark ediyordu. Yeterince minnet duymuş muydu ? Tabiî ki hayır. Normal karşılamıştı. Artık ne gidip şiir yazmaya, ne de bardaki duman ve gürültünün ardından bir yürüyüş yapıp kafasını dağıtmaya vakit yoktu. Günler bir düzene girmişti.

Ağustos bitip eylül başlarken Mary çocuklan okula hazırladı. John saat ikide alınıp hasta karısını görmeye hastaneye götürüldüğü hayattan başka bir hayatı hiç yaşamamış olduğunu düşünmeye başladı. Hep olduğu gibi, bazı günler diğerlerinden daha iyiydi. Kate tekerlekli sandalyeyi kullanmayı ve yataktan sandalyeye geçmeyi öğrenme amaçlı uzun seanslardan sonra bazen ba-şansız, yorgun ve sabırsız oluyordu. Bazı günler morali iyiydi. John'un yorgun ve üzgün olup münakaşa çıkardığı günler de oluyordu; oturup rahat rahat konuştuğu ve ikisinin de durumun nasıl değiştiğini, Kate eve dönünce nasıl daha da değişeceğini hiç düşünmedikleri günler de.

Kate'in Rachel'la arkadaşlığına memnun oluyordu. Nelerden konuşup gülüştüklerini pek anlayamıyordu ama, Kate'e iyi geldiği kuşkusuzdu.

Kate fazla ziyaretçi istemediğini, yorulduğunu söylüyordu. O yüzden ziyaretçilerin sayısı aileyle Rachel dışında günde bir kişi olarak belirlenmişti. John Kate'in Fergus Slattery'yle artık görüştüğüne memnun oluyordu; zavallı adam onun için çok üzülmüş, suçu ve sorumluluğu nereye atacağını bilememişti. Hatta dava ve tazminat hakkında konuşmak için John'la görüşmeye çalışıyordu.

John "Hangi dava?" diye sormuştu. "Dava filan yok. Korkunç bir kazaydı."

Fergus bu konuda gittikçe sabırsızlanıyordu. Kate sonunda John'un bu konuyu konuşmaya razı olması gerektiğini söyledi. Yalnızca Fergus'u yatıştırmak için.

"O nasıldır, sen bilmezsin John. Ben onun yanında çalışıyordum, unuttun mu ? İnsanların neler yaşadığına değil, hukukun ne dediğine bakar. Küçük yazılan, şu ya da bu konudaki maddeleri ve 'öte yandan'lan görmen gerekir. Farklı bir dünyadır o. Lütfen bana bir iyilik yap ve bürosuna görüşmeye git. Ona Patrick'in ne kadar iyi davrandığını, bizim böyle şeyler için dava açacak insanlar olmadığımızı, bunun Tann'ya isyan etmek olacağını söyle."

"Bürosuna mı? Ama sanki onu tutmak için gitmişim gibi olur."

"Barda pek fazla konuşmazlar, değil mi ? Sen her yere gittiğinde kapı mı açılıyor?"

John kabul etti. İstemeyerek. Ve parlak bir eylül sabahında Fergus'u görmeye gitti.

Bayan Purcell ona Kate için dua okunduğunu ve ayın ilk salı günü bir dizi ayin yapılacağını söyledi. Zavallı Bayan Ryan'm ne zaman Lourdes'a gidebileceğini sordu. Kampanyaya cömert bağışlar sağlanmıştı. John sonunda ondan kurtulup eskiden karısının her sabah çalıştığı odada oturdu.

Fergus Slattery'nin Kate'e sadakatinden ve onun yeniden işe döneceğine olan inancından sürekli bir yardımcı tutmayı ertelediğini bilmesine rağmen, "Daha birini bulmadın mı ?" diye sordu.

"Karın o konuda da azarladı beni. Bulmam gerek, bulacağım. Yakında."

"Peki." John üstelemedi, birinin yapmak istemediği bir şeyi yapması için ısrar etmenin ne kadar rahatsız edici olduğunu biliyordu. Jack Coyne durmadan damını yenilemesi ya da bara ışıklı tabela taktırması için ısrar ediyordu. Makul önerilerdi ve belki bir gün yapardı, ama hemen değil.

"Olabildiğince basit ve çabuk konuşacağım John. Patrick O'Neill'i mahkemeye vereceksin sanılmasın diye buraya gelmekten hoşlanmadığını biliyorum, o yüzden durumu elimden geldiğince net bir şekilde özetleyeceğim."

"Biliyorum Fergus." John uslu bir çocuk gibi kibarca başını salladı.

Fergus yakasının boynunu biraz sıktığını hissetti ve parmağıyla gevşetti. Genelde bira koymak, ya da kapıdan girenleri karşılamak için koşturan adamın bütün dikkatini şimdi üstünde topla-

misken, neredeyse söze başlamak için isteksizdi.

"Genel olarak anlatacak olursak" dedi.

John ona bakıp bekledi.

"Eğer aklına yatmayan bir şey olursa söylersin... tabiî."

"Elbette" dedi John.

"Daha önce sırası değildi, her şey altüst olmuş ve üstümüze yıkılmıştı, ama artık işin pratik yanlarını

da düşünmemiz gerekiyor. Kate eve döndüğünde neler olacağı gibi."

John ses çıkarmadı. Düşünceli düşünceli odada göz gezdiriyor, sanki Kate'i burada çalışırken, çabucak daktilodan dolaba, oradan Sheila Whelan'ın postanesine gidecek uzun, dar evrak zarflarını tartmak için tartının başına giderken hayal ediyordu.

"John" dedi Fergus.

"Evet, biliyorum. İşin pratik yanlan. Bunlar pek çok açıdan düşünülüyor. İlk başta Judy Byrne haftada üç gün gelip Kate'e fizik tedavi yaptıracak. Patrick'in adamları da gelip katlarda zeminleri düzeltecekler, o sayede kimsenin kaldırması gerekmeden bara girip çıkabilecek. Patrick çok cömert ve düşünceli davrandı." John bu kez ağır ağır, ama bilinçli bir şekilde bakındı etrafa.

Fergus sıkıntısını güçlükle gizleyebildi.

"Hiç kuşkum yok. Hayır, bana bak, John. Beni adama atıp tutarken duyduğunu biliyorum, çok cömert davrandığından da hiç kuşkum yok, ama lütfen bir dinlemeni rica edebilir miyim ? Şimdi, iki yıl önce 1961 tarihli Sivil Sorumluluk Yasası çıkartıldı. O ana kadar insanın arazisinde yalnızca üç tip kişi olabilirdi: Davetli, izinli ya da izinsiz girenler. Başkası yoktu. Bu nedenle birisi yaralanacak olursa, karar ne tip insan olduğuna bağlıydı. Eğer da-vetliyseler bir tür tazminat alıyor, izinliler başka -izinli birisi şu ya da bu şekilde orada bulunma izni olanlardı- ve izinsiz girenler de başka bir tazminat alıyordu."

John'un kıpırdanmaya başladığını gördü.

"Lütfen dinle, John. Çok kısa kesiyorum ve neden önemli olduğunu az sonra göreceksin. Eskiden çokça masum izinsizler olurdu; aslında izinsiz girmeye niyeti olmayan insanlar..."

"Ama Kate öyle değildi..."

"Dinle lütfen, çocuklar veya Kate gibi, bir ahbap ya da komşu... O nedenle kanun değiştirildi ve toprak sahibinin sorumluluğu eskiye oranla artınldı. Bu nedenle Patrick ya da sigorta şirketinin tazminat ödeme konusunda yasal sorumluluğu var..."

"Ama ödedi o, sana söylüyorum, şantaj yapmak istemiyoruz..."

"Kanun; aman Tannm, yaşadığımız bu memleketin kanunu

ödemesi gerektiğini söylüyor; o da ödemesi gerektiğini biliyor. O senin gibi bulutların üstünde yaşamıyor."

"Neden bana bağırıyorsun Fergus ?"

"Bilmiyorum. Bilmiyorum. Sanırım çok uzun süredir gerildim ve sen de söyleyeceğimi söylememe izin vermiyorsun."

"Pekâlâ."

"Bu nedenle, sistem senin Patrick'i dava etmeni gerektiriyor. Kate'in onu dava etmesi gerek. Mekanizma bu, işler böyle yapılıyor. Sigorta şirketi bir dava açılana, gereken koşullar yerine getirilene dek hiçbir şey ödemez."

"Sana inanmıyorum!"

"Ama böyle. Sistem bu. Grange'dan Marian Johnson'ı tanırsın. On sekizindeyken babasını taşrada bir yerden getiriyordu ve kaza geçirdiler. Babası ağır yaralandı, kızını dava etti. Sigorta şirketi de ona tazminat ödedi. Dava açmasının sebebi kızına düşman olması değildi; işler bunu gerektirdiği için dava açtı. Parayı ancak böyle alabiliyorsun."

"Bana bu son derece ikiyüzlü ve dalavereci geliyor."

Fergus bezmişti. "Gerçekten değil John, son derece makul. İşleri kontrol altına almanın bir yolu. Aksi halde sigorta şirketleri dev tazminatlar ödemek zorunda kalırlar, kimse bunu karşılayamaz ve primler çok artar. En azından bu şekilde taraflar mahkemeye gitmeye hazır olunca gerçekten bir vaka olduğuna inanıyorlar. İşe bir tür gerçeklik katıyor, ne demek istediğimi anlıyorsan."

"Hukuku açıklamakta çok başarılısın ve anladığın da belli. Pek çok avukat için bu söylenemez... ama Fergus, komşu olmak ne demektir, sen bunu anlayabiliyor musun ? Yani, sen sokağın ortasında bu evde oturuyorsun, buraya kim gelirse gelsin senin için hiçbir şey değişmez. Bizim barda yaptığımız gibi insanların iyi niyetine ve onlarla iyi geçinmeye muhtaç değilsin. Bir komşu için mahkemeye başvurup söylenmeyecek şeyler söylemek hiç de akıllıca değil."

Fergus bir daha denedi.

"Çok az şey söylenecek. Sen ve Patrick'in hiçbir şey söylemeniz gerekmeyecek. Soru şu: Başka bir avukat mı isterdin ?"

"Sen değil mi yani ?"

"Ben sana, hepinize çok yakınım. Belki de kentten biriyle daha kolay olur. Genelde öyledir."

"Birini tutmak istersek Fergus, Kate de, ben de seni isteriz."

"Peki."

"Hemen bir şey yapmak zorunda mıyız ?"

"Hayır, bir süre daha değil. Siz işi bana bırakın."

"Oh Fergus, işler başlayınca Patrick O'Neill'e her şeyin dostça olduğunu sen söyler misin ? Ona Grange'daki Marian John-son'dan, babasından filan bahset. Biraz daha az resmî olur."

"Ona bunları söylememe hiç gerek yok, o bir işadamı John, biliyordur."

"Ben yine de söylemeni istiyorum."

"Zamanı gelince söylerim" dedi Fergus.

14

I

Patrick, Rachel'dan Kate'in cuma akşamı onu görmek istediğini haber alınca memnun oldu.

"İyileşiyor olmalı, değil mi?" diye sordu.

Rachel kuşkuyla, "Öyle söylüyor" dedi. "Bana göre biraz ateşli, heyecanlı görünüyordu. Yine de, geçen haftaki o korkunç sıkıntılı halinden iyidir."

"Ne ister acaba? Radyosu var mı demiştin?"

"Evet, pek dinlemiyor. Bir oyun hoşuna gidebilir -scrabble mesela. Küçükler gittiğinde onlarla oynayabilir."

"Harika fikir Rachel." Gülümsedi. "Nereden scrabble bulabilirim? Dublin'e ya da Shannon'a gitmem gerekebilir."

"Aptal olma. Ben sana alırım."

Daha şimdiden onu ve başka pek çok şeyi daha almıştı. Kate'in Patrick'in düşünceli ve ilgili olduğunu görmesini istiyordu.

John yatağın kenarına oturup Kate'e her şeyi anlattı.

Kate alt dudağını ısırarak, "Dava açılması kesin görünüyor" dedi.

"Ben yalnızca onun dediklerini aktarıyor ve hangi tonda söylediğini anlatmaya çalışıyorum."

"Çok iyi yapıyorsun." Hüzünle gülümsedi. "Neredeyse onun konuştuğunu duyuyor gibiyim."

"Bizim iyiliğimiz için çalışıyor. Senin için en iyisini istiyor."

"Benim için en iyisi herkesin önünde Patrick O'Neill'le mücadeleye tutuşmamaktır. En iyisi burada yatıp nankör köpek gibi üstüne saldırdığımızda ne düşünecek, ne yapacak diye endişelenmekten hasta olmamaktır. John, Fergus kanunlar hakkında ne derse desin..."

Sıkılmıştı. Gözleri dolmuş, yüzü kızarmıştı.

John onun elini tuttu. "Artık beş dakika daha bile burada durup endişelenmeyeceksin. Sana ne yapacağımızı söyleyeyim... bunu yapabilecek olan da sensin."

İtirazlarını yatıştırıp susturdu ve ona Patrick O'Neill ile Fergus Slattery'nin hastane odasına tesadüfen aynı anda gelmelerini sağlayarak her şeyi halledebileceğini anlattı.

Hastane tarafından Fergus'a cuma gününün Bayan Ryan'ı görmeye gelmesi için iyi bir zaman olduğu söylenmişti. Moralsiz bir şekilde hastaneye gitti. Kate geçen sefer öyle keyifsizdi ki, sohbeti sürdürmek bile çaba gerektirmişti.

Sekreter olarak başvuran dört genç kadının başvuru formlarını getirmişti. İkisini tanıyordu; civar çiftçilerin sekreterlik kursuna giden kızlarıydı. Pek uygun adaylar olmadıklarını düşünüyordu ve Kate'in önerilerine çok ihtiyacı vardı. Neşesi yerinde olsa harika olmaz mıydı ? Dr. White onun bazı günler tıpkı eski Kate olduğunu, gülüp şakalar yaptığını ve sanki dinlenmek için uzanmış gibi göründüğünü söylemişti. Başka zamanlarda sabaha kadar uyumuyor, yaşayacak pek fazla zamanı kalmadığını düşünüyor, olan bitenin adaletsizliğine isyan ediyordu.

Lütfen iyi bir gün olsun. Herkesin iyiliği için.

Kate'in yüzü bir genç kızınla gibi pembeleşmişti. İyiye işaret olduğunu düşündü. Özel dosyalan getirdiğine sevindi ve on kilometre kadar ötede oturan Deirdre Dunne isimli bir kızı özellikle tavsiye etti.

"Bak, her türlü ayrıntıyı vermiş, gelip gitmenin nasıl sorun olmayacağı gibi. Bu çok mantıklı. Ben Deirdre'yi tanırım, babası bara gelir. Daha ağzı sıkı bir adam olamaz. Başkasının işleri bir yana, insana bugünün günlerden ne olduğunu bile söylemez."

Gerçekten de eski Kate gibiydi. Onunla dalga geçiyor, kızdırıyordu, bir sürü planı vardı. Rachel Fine odasının aşağı kata alınması gerektiğini söylemişti; yakında inşaatçılar eve girip bara ve mutfağa geçebilmesi için merdivendeki bütün basamakları düzle-yeceklerdi. Salon onun için büyük bir yatak odası/oturma odasına dönüştürülecek, yanma özel bir banyo yapılacaktı. Çepeçevre tutacak demir takılacak ve bahçeye açılan kapılar yere kadar camlı yapılıp orası da düzenlenecek, istediği zaman çıkabilecekti.

Fergus gözlüğünü çıkarıp sildi. Kate'in bu beyaz hastane odasından sonra da bir hayat düşünebiliyor olmasının sevinciyle gözlük camları buğulanmıştı. Hayatının tekerlekli sandalyelerle ve

duvarlara çepeçevre takılmış demir trabzanlarla sınırlı olacak olması ne yazıktı.

O sırada John Ryan içeri girdi, ona kalkmamasını söyledi. Gitmeye gerek yoktu, kendisi öğleden beri on kez gelip gitmişti ve yine gelecekti. Tam o sırada kapı vuruldu ve Patrick belirdi.

Tüvit ceketi ve kolalı gömleğiyle utangaç bir hali vardı. Kıvırcık saçlan kapının önünde taranmıştı. Kollarında kocaman bir hediye paketi ve meyve dolu cam bir kâse tutuyordu. Dramatik bir şey değildi; içinde yalnızca sağlıklı görünümlü elmalarla kalın kabuklu portakallar ve iki sarı armut vardı.

Fergus da yatağın başucundaki komodinde duran şeker kutusu yerine öyle bir şey getirmiş olmayı diledi.

"Bana bugün seni her zamankinden iyi göreceğimi söylediler." Patrick'in yüzü sevinçle aydınlanmıştı. Görülüyordu.

Kate yatakta kollarını uzatıp onu karşıladı.

"Yaptığın her şey için teşekkürler. Sana asla yeterince teşekkür edemem. Oda, herkesin gelip gidebilmesi için araba. Çok iyisin."

"Ne yapsam olanlar için ne kadar üzgün olduğumu anlatamam, Kate. Eğer olacak idiyse de, neden benim arazimde, benim için çalışan kepçeler yüzünden oldu ?"

İçtenliği su götürmezdi.

"Bilmez miyim. Her şekilde kanıtladın" dedi Kate.

Patrick odada John'la Fergus'un varlığını ilk kez fark etti. Önce John'a gidip elini sıktı.

"Tanrım, olanlardan sonra ne iyi görünüyor, değil mi ?"

Fergus keyifsizce tam da doğru tavır, diye düşündü. Kate'in çektiklerini küçümsemiyor, ama umuda ağırlık veriyordu. Sonra sıra Fergus'a geldi.

"Slattery, sen de bizler kadar sevinmiş olmalısın. Karşılaşmak için iyi bir zaman."

"Ya." Fergus bugünlerde Patrick O'Neill'i her görüşünde içinden suratsız bir kovboy gibi davranmak geliyordu. Biraz kabalık ediyor olması içinden onu daha da kızdırıyordu.

Kate, "ikinizin de aynı anda burada olmanıza çok memnun oldum" dedi. Yatağından heyecanla bakıyordu. Yanakları pembe pembe, saçlan dantelli lizözüne uygun sarı bir kurdeleyle toplanmıştı. İkisi de Rachel Fine'ın hediyesiydi.

"Neden o ?" Fergus kuşkulanmıştı; Kate fazla neşeliydi, John önüne bakıyordu.

Her neyse, Patrick'in hiç haberi yoktu. Kate'in ne diyeceğini beklerken gülümsüyordu.

"Çünkü buradan çıkıp tekrar doğru dürüst bir hayat yaşamaya kararlıyım ve insanlann başucuma gelip formalitelerden söz etmelerinden bıktım. Şimdi bütün bilmek istediğim, iyileşmeme de yardımcı olacaktır, formaliteler her ne olursa olsun, bizim aramızda asla düşmanlık olmayacağıdır."

Patrick, "Nasıl düşmanlık olabilirmiş ?" diye bağırdı.

Fergus soğukkanlılıkla, "Kate, neden bunu daha sonraya bırakmıyorsun? Kendini daha iyi hissedene kadar," dedi.

Kate, "İyileşmeme engel olan şeylerden biri de bu," dedi.

"Gerçekten öyle, yemin ediyorum. Geceleri uyanıp hayatımın artık bittiğini, haksızlık olduğunu

düşünüyorum. Başka geceler uyanıp insanlann aşağıda, fizik tedavide bana söylediklerini -şunu ya da bunu talep etmem gerektiğini, hayatın daha çekilir olacağını ve her şey tarafsız sigorta şirketlerinden geleceği için kimsenin zarar görmeyeceğini- anımsıyorum. Sonra bizimle yaşayan Patrick'i, Grace ile Kerry'yi ve ikizleri, her şeyden çok kavgadan nefret edeceğimi düşünüyorum... O yüzden size soruyorum dost-lanm, düşmanlık olmadan yapabilecek miyiz ?"

Fergus balık gibi ağzını açtı, sonra tekrar kapadı.

John hiçbir şey söylemedi ama elini destek verir gibi Kate'in koluna koydu.

Patrick O'Neill sanki Kate'in tartışmak istediği bu konudan daha iyi haber olamazmış gibi her zamankinden daha çok gülümsemeye başladı, "tabiî ki konuşacağız, sen yorulana kadar" dedi. "Kate, John, sizi temin ederim ben yalnızca sizin bu konuyu konuşabilecek hale gelmenizi bekliyordum. Bay Slattery de burada olduğuna göre, hemen gündeme getirilmesine sevinirim..."

Fergus biraz tepeden bakarak, "Sizi temin ederim Bay O'Neill..." diye söze başladı.

"Hayır, konunun öylesine açıldığını biliyorum ama şunu söylememe izin verin; yemin ediyorum, haftalardır siz üçünüzden birine bir şey söylemek istiyordum ama doğru anı yakalayamadım. Yasalan biliyorum, öyle yüksek rakamlara sigortalıyım ki, başınız döner. Mahkemeler bir tazminata karar verecek, sigorta da ödeyecek."

"Kate, sen belkemiğini asla geri alamayacaksın ama bazı rahatlıklara kavuşabilirsin, lanet olsun. Bunu ben sağlayacağım."

John gözlerini Fergus'tan kaçırarak, "Ama sana karşı dava açmak istemiyoruz Patrick" dedi.

"Kimse mahkemeye gitmek istemez. Belki kapısından bile girmemiz gerekmeyebilir" dedi Patrick. "Son anda her şey hallolabi-

lir. Hep böyle olur. Ancak mekanizma, formül bu... Bar ruhsatı ya da piyango düzenleme izni almak gibi bir şey... Öyle değil mi avukat bey?"

Fergus başıyla onayladı. Konuşabileceğinden emin değildi. Adam kendini Fergus'un yapamadığı bir biçimde açıkça ifade ediyordu. John ile Kate ona güvenmemişlerdi. Ağzının içi paslanmış gibiydi. "Doğru" dedi.

"Öyleyse sigortacılara yüklenelim, tamam mı ? Tanrım, her yıl benden ne kadar para kestiklerini bir bilseniz. Size ellerinden alabildiğimiz kadar çok para koparmak bir zevk olacak. Ancak benim bütün diyeceğim şu ki, bu nedenle olması çok yazık."

Öyle cömertti ki, kaybedeceği hasarsızlık priminden; hem burada, hem de Amerika'da işlerini yapan o dev sigorta şirketlerinin uygulayacağı baskıdan hiç söz etmiyordu. Fergus adamın samimiyetinden etkilendiğini hissetti. Ancak, kalbinde Patrick'in haklı olduğundan emindi. Mahkeme kapısında bir anlaşmaya varılacaktı ve Patrick şu anda bile tam olarak ne kadar olduğunu biliyordu.

Fergus'un içinden bütün teklifleri, anlaşmaları ve tavsiyeleri reddetmek ve Patrick O'Neill'le ülkenin bütün mahkemelerinde, onun ve adamlarının Kate Ryan'ın elinden aldıkları yaşamını yetersiz bir biçimde de olsa telafi edecek bir şeyler alana dek mücadele etmek geldi.

Daha sonra dudaklan ince bir çizgi haline gelene dek kasıldı ve o şirin tilki O'NeüTin aklına hastanedeki özel odanın Patrick'ten Kate'e bir armağan olduğu, Ryan ailesine tahsis edilen otomobilin Patrick'ten Kate'e bir armağan olduğundan hiç söz etmediği geldi. Oh, hayır. Bunlar da zamanı geldiğinde anlaşmaya dahil edilecekti.

Kate'in scrabble oyununa ne kadar sevindiğini düşündü. Neredeyse içini parçalayan bir acıyla keşke ben akıl etseydim, dedi.

Bayan Whelan'ın O'Neill'in Mountfern'e gelişinden beri herkesin biraz delirdiği yolundaki sözlerinde büyük gerçek payı bulunduğunu düşündü. Kendisinin de çoğundan daha fazla delirmedi-ğini umuyordu. Fergus olan biten karşısında oturup öfkelenmekten ziyade pratik bir şeyler yapması

gerektiğini biliyordu.

John Ryan'a araba kullanmayı öğretip, bir yerlerden elden düşme bir araba bularak hesap günü geldiğinde O'Neill'in birkaç aylık ulaşım giderlerini daha talep etmesini önlemeye karar verdi.

Başlarında dırdır edecek ve çantalarını, ders kitaplarını, temiz gömleklerini, ayakkabılarını toparlayıp tamircilere götürecek an-

neleri olmadan okula gitmek garip geliyordu. Eskiden tatilin bitmesi hep bu anlama gelirdi.

Mary Donnelly her şeyi düzene sokmuştu. Ryan'lann evi daha önce hiç bu kadar düzenli işlememişti. Okula dönme telaşı hiç yoktu. Bütün giysiler onarılmış ve ütülenmişti. Çocuklar her gün yataklarını toplayıp havalandırmadıkları; ayakkabılarla giysilerin haftada bir gözden geçirilmediği günleri artık hatırlamıyordı bile. Ayakkabılar Foley'in barının arka tarafında çalışan, ihtiyar Bay Foley'in hiç konuşmayan garip kardeşine götürülüyordu. Giysi-lerse haftada bir kez yamanıyor ya da örülüyordu.

Kate Ryan hastane yatağında düzgün yamalan ve etek baskılarını görüp Dara ile Eddie'nin artık terzilik işini iyice kavradıklarını öğrenince hayretler içinde kaldı. Michael'la Declan direnmiş ve ayakkabı cilalama sorumluluğunu üstlenmişlerdi.

Yemek odasında bir dolap açılıp bütün okul çantaları ve kitapları oraya yerleştirilmişti. Çocukların her birine yarım raf ayrılmıştı. Yaz alıştırmaları devam ediyordu ve artık Eddie bile defterini her tarafını karalamadan kullanabiliyordu. Mary karalamalar gördüğünde hep öylesine şaşırmış ve dehşete düşmüştü ki, defteri temiz tutmak daha kolaydı.

Okul açıldığında Mary konuya çocukları huzursuz eden bir saygıyla yaklaştı. Neredeyse okuldan söz ederken sesini alçaltı-yordu. Okuldaki durumlarını ve özellikle yapmaları gereken ev ödevlerini öyle büyük bir ilgiyle soruyordu ki, çocuklar ne kadar açık verdiklerini ve hayatlarını ne kadar onun ellerine teslim ettiklerini fark edemiyorlardı.

"Şimdi, Dara, sofrayı toplamana yardım edeyim. Bu gece yapman gereken bir sürü coğrafya sorusu olduğunu söylemiştin. Mic-hael'ın da o uzun şiiri öğrenmesi gerek. Eddie, sen çok kötü durumda değilsin -yalnızca on tane toplama işlemin var, değil mi ?"

Asık suratlarla bakışıyorlardı. Neden o kadar açık konuşmuşlardı ki? Artık kaçış yoktu.

Kahvaltı odası çaydan önce ve sonra çalışma odası haline dönüşüyordu. Orada her zaman bir sözlük, bir atlas, cetveller, kalemler ve kâğıtlar bulunduruluyordu. Saygı gösterilip radyo da kısılıyordu. Misafir çağrılmıyor ve babaları gelip bir şey için onları arayacak olsa, çocuklar Mary'nin ona alçak ve telaşlı bir ses tonuyla ödev yaptıklarını söylediğini duyuyorlardı. Mary'ninki ancak kardinaller kolejinin Papa seçmek için toplandığında kullanılabilecek bir ses tonuydu. Birkaç yanlış çıkıştan sonra, işe yaradı. Ev ödevleri neredeyse sessizlik içinde bitirilmeye başlandı.

Michael Mary'nin kahvaltıda söylemesini isteyip bilgisizliğini ortaya dökmesinden ziyade, şiiri ezberlemenin daha kolay olacağına karar veriyordu. Dara da Mary'ye bitmiş ev ödevleriyle gidildiğinde her zaman yardıma hazır olduğunu ve daha iyi notlar almasına yardım ettiğini fark etmişti. Ancak, bitirilmeyen ödevleri asla tartışmazdı.

Eddie Mary'nin Peder Keane'e sınıfındaki çocuklara neden hiç ev ödevi verilmediğini sorması yolundaki isteklerine dayanmak için hayatın çok kısa olduğuna karar vermişti. Ödevi kabullenip yapmak daha kolaydı. En azından sonra serbest kalıyordu.

Yedi yaşındaki Declan'ın fazla ödevi olmuyordu, ama o da masada bulunmaktan hoşlanıyordu. Mary ona bir İrlanda haritası çizmişti. Her akşam oturup farklı vilayetleri boyuyor, isimlerini yazıyordu. Mary'ye insanın bunu sirkte numara olarak yapıp yapamayacağını sordu. Mary doğrusunu söylemek gerekirse pek yapılmadığını, ama ilk kez olmaması için de bir neden bulunmadığını söyledi. Öte yandan gerçek şu ki, İrlanda'nın otuz iki vilayeti olduğunu, isimlerini ve yerlerini bilmek de insana her meslekte yararlı olurdu. Böylece Declan mutlu mutlu oturup Monag-han ya da Laoghais gibi zor isimleri öğrenmeye kovuldu.

John bazen çocukların çalışkanlığına bakıp derin bir iç rahatlığı hissediyordu.

Kate eve geldiğinde bir düzen kurulmuş olacaktı. Bir yandan da, Patrick O'Neül'in büyük parasal

katkısı ve hanım arkadaşı Rachel Fine'ın tavsiyeleriyle Kate'in yeni krallığı yapılıyordu. John Leopold'ün bile bugünlerde daha uslu davrandığını ve her akşam Mary'nin kapısının önüne kadar sürüklediği bir çuvalın üstünde yattığını fark etti. Sanki onu bütün dünyadan korumak ister gibiydi.

"Kerry bütün gün ne yapıyor? Hiç ortalarda yok ve okulunun açılmasına daha bir hafta var." Dara ile Grace Dara'nm odasında oturuyorlardı. Grace de bazen ev ödevini yapmaya geliyordu. Mary Donnelly ara sıra kafasını uzatıp masada zamanın boşa harcanmadığını kontrol ediyordu, ama O'Neill'lerin küçük kızı yeterince çalışkan gibiydi.

"Hiç söylemiyor. Sanırım çok çalışıyor. Bu son yılı ve iyi bir dereceyle diploma almak istiyor."

"Alacak mı?" Dara yakışıklı Kerry'nin haberlerine memnun olmuştu. "Sence takdir alır mı ?"

"Dört dersten alacağını düşünüyor. Ya da öyle diyor, bilemem." Grace kuşkulu görünüyordu.

"Neden bilemiyorsun ?"

"Dediğim gibi, çok çalışıyor, ama emin değilim. Ek derslere de gidiyor."

"Bay Williams'la Latince mi ?"

"Hayır, ona ek olarak. Haftada iki kez kente gidiyor. Orada güya matmatik dersi aldığı bir öğretmen var."

Dara hiç düşünmeden, "Matematik," diye düzeltti.

"Evet, her neyse, ama aslında oraya gitmiyormuş. Babamdan parayı alıp Paudie Doyle'un, Brian'ın, ya da bir başkasının arabasına binip gidiyor ama öğretmen geçen hafta arayıp Kerry derslere gelmediği

için üzüldüğünü söyledi." Grace başını salladı.

"Neredeymiş?"

"İşte sorun bu, hiçbir fikrim yok; tesadüfen telefona ben çıktım. Bayan Hayes ya da babam değil. Ben de mesajı ileteceğimi söyledim. Adam da babam ona vakit ayırdığı için teşekkür eden bir mektup gönderdiğinden, işi açıklığa kavuşturmak istediğini söyledi."

"Oh Tanrım" dedi Dara.

"Demek ki Kerry hiç gitmemiş. Ama gittiğini söylemiş."

Kızlar sessizlik içinde durumun vahametini düşündüler.

"Onun yerine ne yapıyor olabilir?" Dara bir kız arkadaş ya da onun gibi korkunç bir şey olmadığını umut etti.

"Ona sordum ama gülüp geçti, adamı savmamın harika olduğunu söyledi. Kerry'yi bilirsin Dara, başka bir şey söylemedi ve söylemeyecektir de."

"Baban biliyor mu ?"

"Hayır, bilmiyor."

"Ya Bayan Hayes, o da..."

"Hayır, içimden bir ses o da bilse bile söylemezdi diyor..."

"Sorun yok o halde." Dara her zaman iyimserdi.

"Sanırım." Grace o kadar emin değildi.

Tommy Leonard Michael'a Bayan Ryan için toplanan Lourdes fonunan çok büyüdüğünü söyledi. Birinin daha yanında gitmesine yetecekti. İnsanlar bunun kim olacağını merak ediyorlardı. Bay Ryan mı? Yoksa çocuklardan biri mi giderdi? Fransa'da, Lo-urdes'u düşün bir. Orada olmayı düşün.

"Sence Meryem Ana gerçekten oraya gelmiş midir? Geldi, değil mi?" Michael bunu doğrulatmak istiyordu. Eğer Meryem Ana gelmemişse, eğer bir tür yanlış anlamaysa, o halde annesinin hiçbir şansı olmazdı.

"Sanırım gelmiş olmalı" dedi Tommy. "Yani, insanın gideceği türde bir yer Fransa."

Michael onayladı.

Tommy Maggie Daly'nin sık sık Meryem Ana'nın Fatima'ya geldiği gibi Moımtfern'e de gelmesinden korktuğunu söyledi. Maggie onu görme korkusuyla ağaçlara bakamıyordu.

"Onu görmeyi neden istemiyor?" Michael merak etmişti. "Yani, eğer buraya gelseydi, onu görmek isterdi insan."

"Maggie onun görürse öleceğini düşünüyor. Hep böyle olur" dedi Tommy.

Michael acıdı: "Zavallı Maggie, hep endişeleniyor."

"Kitty'nin aksine. Kitty Kerry O'Neill'le motorsiklete biniyordu."

"Kerry motorsikleti olacak yaşta değil daha, değil mi?"

"Oh, Kerry her şeyi yapabilecek yaşta. Jack Coyne'un bahçesinden alıp gizlice geri götürdü. Kitty'le kilometrelerce gezmişlerdi üstelik."

"Nereden biliyorsun ?"

"Maggie anlattı. Sana söylemedi mi?"

Michael "Hayır" dedi. "Neden acaba?"

"Neden bana ne Kerry'den, ne motorsikletten, ne de başka bir şeyden söz etmedin?" Dara Maggie'ye çok kızmıştı.

Maggie, "Bilmiyorum. Sırdı" diye kekeledi.

"Eğer sır idiyse, Maggie Daly, o halde Tommy Leonard'a neden söyledin ?"

"Bilmiyorum."

"Oh, bilmiyorsun demek. Bilmiyorsun." Dara kıpkırmızı olmuştu. "Çok sıkıcısın Maggie. Hiçbir şey bilmiyorsun, söyleyecek hiçbir şeyin yok."

Mary ezile büzüle, "Biliyorum" dedi.

Ryan'lann mutfağında Cadılar Bayramı oyunları oynanıyordu. Herkesin elleri arkada bağlanmış, odanın ortasında tavana iple asılı bir elmayı ısırmaya çalışıyorlardı. Evyede batıp çıkan elmaları yakalamaya, dişleriyle yerden madenî para almaya uğraşıyorlardı.

Carrie eğlencelere bayılıyor, John Ryan da ara sıra bardan geliyordu.

Rachel Fine uğradı; Kate'in yeni odasına bakıyor ve eve sıkça girip çıkıyordu. White kardeşler de gelmiş, oyun sırasının kimde olduğunu tartışıyorlardı. Tommy Leonard da oradaydı.

Tommy bir ara "Maggie nerede ?" diye sordu.

Dara "Onu çağırmadım," dedi. "Unuttum. Hani o da unutuyor ya bazen."

Dara'nın yüzü asıktı. Maggie'nin ona ablasının yaptıklarından söz etmemesine çok bozulmuştu. Üstelik, Kerry O'Neill'in ödünç mo-torsiklette gezip tozmasını duyunca canı daha da çok sıkılmıştı.

Michael "Koşup çağırayım onu" dedi. "Yoksa üzülür. Hemen Daly'lerin oraya koşarım."

Grace, "Ben de seninle geleyim" diye teklif etti.

Dara çok sert davrandığım hissetti. Maggie'yi gidip kendisi ça-ğırmalıydı. Ama artık çok geçti. Michael ile Grace koşup gitmişlerdi bile.

Sonra onsuz döndüler.

"Annesi soğuk aldığını, yattığını söyledi."

Dara neşeli bir havada, "Peki o halde, zaten fark etmeyecek-miş" dedi. Ancak, kendinden utanmıştı. Maggie'nin aslında soğuk almamış olduğunu da sezmişti.

Grace Maggie'ye çok iyi davranıyordu. Patrick O'Neill çocuklardan bazılarını hastaneye, Bayan Ryan'ı resmen ziyarete götürdüğünde onun da gelmesi için ısrar etti.

İkizler Liam, Jacinta, Tommy ve Maggie'ye annelerini gösterdikleri için pek memnundular. Kate de yatağının çevresinde toplanan küçük kalabalığı görünce duygulanmıştı.

Tommy heyecanla, "Lourdes fonunda küçük bir servet birikti, Bayan Ryan. Bütün ailenizi götürebileceksiniz" dedi.

"Tanrım ne cömertlik, değil mi ? Ama birileri daha gidecekse sizce başka hastalar olması gerekmez mi ?" dedi Kate.

Jacinta, "Bayan Williams'ın kolu kırık," dedi.

"Kırık kol için Lourdes'a gitmezsin, seni budala, çok daha beter olman gerekir." Liam yan çekinerek Kate'e baktı.

Kate hafife almaya çalışarak, "Oh, sanırım her şeyle gidebilirsin aslında" dedi.

"Şimdi. Jacinta çok memnun olmuştu. "Hem Bayan Williams hep çok iyidir, bize bahçesinden bir şeyler verir, ilk gidenlerden biri o olmalı."

Tommy kuşkuyla, "O Protestan tabiî" dedi.

Kate ciddiyetini bozmamaya çalışarak, "Hem de rahibin karısı" dedi.

Maggie, "Hem oraya götürülürse bu onu gerçek imana getirebilir" dedi.

"Özellikle de kolu iyileşirse." Patrick O'Neill güldü.

Çocukları odadan dışarı kovalayıp limonata ve bisküvi yemelerini söyledi.

Kate, "Hepsini beni görmeye getirdiğin için harikasın" dedi. İri yan Amerikalı'yla konuşurken kendini rahat hissediyordu.

Patrick, "Ağabey rolünü oynamaya bayılıyorum" diye kendi kendisiyle dalga geçti.

"Hayır, hiç de değil. Hepsine çok babacan davranıyorsun. İkizlerim evde ne kadar iyi olduğunu anlattılar. Onlara satranç ve scrabble öğretiyor, onlarla oynamaya zaman ayınyormuşsun. Senin kadar meşgul bir adam hem de."

Ona sıcacık gülümsedi.

Patrick iç çekti. "Senin çocuklarını sevmek çok kolay."

"Seninkileri de öyle değil mi ?" Kate gerçekten şaşırmıştı.

"Grace öyle."

"Babalarla oğullar arasında hep sürtüşme olur. Bu bilinen bir

Şey."

"John'da olmuyor."

"Eddie'yle hallerini duymalısın."

"Kate, bunu söylememi bağışlayacağını umuyorum, ama Batı dünyasının büyük bölümü şu ya da bu zamanda Eddie'yle bir sürtüşme yaşıyor. Hayır, benim durumum biraz farklı."

Her nedense çok gergin görünüyordu.

"Bana anlatmanın bir yararı olabilir mi ?"

"Bir gün belki. Evet, çok yaran olabilir. Ama şu anda değil. Dı-şarda yiyecek içecek sözü verdiğim bir çete var, yan çizemem. Hem sen de yakında eve, yanımıza döneceksin. Harika, değil mi?" Gerçekten memnun görünüyordu.

Kate, "Birkaç hafta sonra" dedi. "Her şey eskisi gibi olacak."

Patrick'in gözleri bir an ona takılıp kaldı. "Eskisi gibi olmayacak Kate. Ama Tann'nın izniyle, güzel bir hayat olacak." Sesi öylesine kaygılıydı ki, biraz titriyordu.

Kate yutkunup gülümsedi.

Başka bir şey söylemeye gerek olmadığından konuşmadılar.

Dara Kerry O'Neill'den bir kart aldı. Okulunun yakınındaki kasabadan atılmıştı:

"Nehrin üstündeki bir şatoyu görmek için yanm günlüğüne buraya geldik. Nehir kahverengi ve çamurlu, bence Fern'le kıyas kabul etmez. Annenin yakında eve döneceğine sevindim. Noel tatilinde hepinizi Mountfern'de görmeyi umuyorum. Herkese en iyi dileklerimle, Kerry."

Dara kartı göğsüne bastırdı ve her kelimeyi ezberledi. Kelimelerle de kalmadı; her kelimenin her harfinin nasıl yazıldığını inceledi.

"Bana açıkça söyle Maggie, lafı eveleyip gevelemeden. Kitty de Kerry O'Neill'den kart aldı mı? Evet ya da hayır de, yeter."

"Hayır. Kerry'den Kitty'ye kart filan gelmedi. Bunu sana söyleyebilirim."

Maggie kesin konuşuyordu. Çünkü söyledikleri doğruydu. Ablasına kart gelmemişti. Ancak Kitty çok neşeli görünüyordu, zaman zaman mektuplar geliyor ve hiç konuşulmuyordu. Damgalar Kerry'nin okulunun bulunduğu vilayete aitti. Ancak, o tür spekülasyonlara girmek akıllıca olmazdı. Maggie hiçbir zaman dikkatleri üstlerine çekmek istemezdi. Ve özellikle kartlar sorulmuştu; başka bir şey değil.

Dara koluna girince Maggie memnun oldu. Doğru bile olmayabilecek bir şey için Dara'yı üzmek aptallık olurdu. Kitty herhangi birinden mektup alıyor olabilirdi.

Mary Donnelly kuşkuyla, "Umanın Bayan Ryan evi idare ediş şeklimi beğenir" dedi.

"Neden beğenmesin ki?" John Mary'nin tereddütlü haline alışkın değildi.

"Bu evin hanımı o, beş ay sonra dönüp yerinde başka bir kadını görmek onun için kolay olmayacaktır."

"Ancak sizden ve bizim için tüm yaptıklannızdan ne kadar memnun olduğunu tekrar tekrar söylemedi mi ?" John şaşırmıştı. Mary birçok kez hastanede Kate'i ziyaret etmişti. Çok iyi anlaşmışlardı.

"Ama eve, o büyük odaya dönmek, tekrar her şeyden sorumlu olmamak onun için güç olacak. Gitmemi isterseniz, anlarım."

"Mary, sen gidersen biz ölürüz." John telaşlanmıştı. "O sonunda eve dönerken sen gidemezsin. Lütfen aynlmayı düşünme. Sana emir vereceğini düşündüğünden mi? Kate öyle biri değildir. İşlerin bu şekilde devam etmesinden memnun olacaktır. Burada mutlu olacaksın. Lütfen gitme."

"Ben burada çok mutluyum Bay Ryan. Çok güzel, evim olarak gördüğüm ilk yer. İnsanlar burada hayatı işkence haline getirmiyorlar."

"Ama kim hayatı senin için işkence haline getirebilir ki zaten ?"

"Annem, okuldaki meslektaşlanm. Oturduğum yerdeki diğer kadınlar."

John söyleyecek söz bulamadı.

Sonunda "Pekâlâ" dedi. Bunun yeterli olmadığının bilincindeydi.

"Yani ben diyorum ki, eğer Bayan Ryan'ın evlenmesi gereksey-di, ki evlendi tabiî, kendine çok daha kötü bir koca ve üç erkek evlat bulabilirdi."

John bir daha asla bu kadar büyük bir iltifat duymayacağını biliyordu.

Ciddi ciddi, "Teşekkür ederim" dedi. "Umarım oğullarım ve ben her zaman güvenine layık oluruz."

Fergus, John'a araba kullanmayı öğretirken Mary'den hiç ummadığı kadar yardım gördü. Bara göz kulak olacağını söyleyerek ikisini olabildiğince sık çıkmaya teşvik ediyordu. Fergus'un da kendi işlerinin olabileceği hiç aklına gelmediğinden, çabuk bir ders için hep sabah 11 gibi saatler belirliyordu.

Büroda işe aldığı küçük Deirdre Kate'in dediği kadar güvenilir çıkmıştı. Arayanlara Bay Slattery'nin bir müvekkiliyle acil bir iş için çıktığını söyleyip ayrıntıları not ediyordu. Her nasılsa, o da babası gibi son derece ketum bir havadaydı. İnsan onun en önemsiz ayrıntıları anlatmak yerine işkenceye bile göğüs gerebileceği-ni hissediyordu.

Üstelik, yalan da söylemediğini anlatmıştı Fergus'a. Ne de olsa Bay Ryan bir müvekkildi ve ona araba kullanmayı öğretmek de önemli bir işti.

Yirmi ders sonunda John'a hastaneye yalnız başına gidebilecek kadar güven geldi. Bu da Kate için bir sırdı ve sürpriz oldu. Birkaç kez az daha söyleyiverecekti. Rachel Fine da bir kez ağzından kaçıracak gibi oldu.

Sonra Fergus ile John birlikte Jack Coyne'a gidip açıkça konuştular: Dünyanın en sağlam elden düşme arabasını bulacaktı. Ülkenin de değil; dünyanın.

22 kasım cuma sabahı pınl pırıl bir halde kullanıma hazır olacaktı, çünkü o gün John Ryan kente gidip karısını Mountfern'e getirecekti.

Çocukların hepsi gitmek istiyordu. John arabada yer olmayacağını söyledi. Ancak, babalarının araba kullanması karşısında annelerinin yüzünü görmek istiyorlardı; en büyük eğlence buydu.

Sonunda, her zamanki gibi Paudie Doyle'la, konvoy halinde gittiler. Önde Sheila Whelan ile Fergus, arkada Vauxhall içinde John, sonra da Paudie Doyle'un Austin'inde heyecandan sesleri çıkmayan çocuklar.

Hastanede bolca gözyaşı döküldü ve hemşire Geraldine, Bayan Ryan'ı diğer bütün hastalarından daha çok özleyeceğini söyledi.

İnsanlar tekerlekli sandalyeleriyle uğurlamaya geldiler. Kate de kendi tekerlekli sandalyesiyle hareket bile edemeyenlere ve-daya gitti.

Tedavi için hastaneye yine gelip gideceğini söyledi.

Bu arada hep Paudie Doyle'un Austin'iyle gideceklerini sanıyordu.

Rachel, "Çocuklar nereye sığacak?" diye sordu.

"Şşşt dur, bekle."

Kate bir şeyler döndüğünü hissediyordu, ama büyük siyah Va-uxhall'un direksiyonunda yaklaşan kocası gibi güzel bir manzarayı hiç beklemiyordu.

Direksiyonda onu görünce iki eliyle birden ağzını kapadı. "Tanrı korusun, kendini öldürecek" dedi, sonra hep birlikte bağrıştılar.

John Ryan büyük bir havayla indi. "İşte arabanız, Kate Ryan. Arabacınız da sizi eve, ya da dünyanın istediğiniz herhangi bir yerine götürmek için geldi."

Kate telaş içinde önünde çocuklarının yüzlerini gördü. İkizler bir pankartla mücadele ediyor

gibiydiler. Üstünde 'Eve Hoşgel-din' yazıyordu. Eddie ile Declan da sanki slogan işine katılmak istemiş, ama izin verilmemiş gibi hafif asi duruyorlardı.

John durmadan söylüyordu: Araba kullanmayı öğrenmişti, bu kendi arabalarıydı. Anlaması güç bir kargaşa içinde artık bir aile arabaları vardı. Çocuklar heyecan içinde çevresinde koşuşturuyorlar, Rachel Fine resim çekebilmek için onlan sıraya sokmaya uğraşıyordu.

John araba kullanmayı öğrenmişti! Artık Jack Coyne, Fergus, ya da Paudie Doyle'a ricacı olmadan belki bir günlüğüne gezmeye gidebilirlerdi. Bunu nasıl öğrenmişti ? Başka sürprizler de var mıydı ve bunlarla başa çıkabilecek miydi ?

Yüzünü Declan'ın karmakarışık saçlarına gömüp, "Çok mutlu olduğum için ağlıyorum" dedi. Çocuk annesinin gözyaşlarını görünce koşup kollarını boynuna dolamıştı.

"Ben de sana hoş geldin demek istiyordum" diye burnunu çekti.

"Ama sen de dedin ya" diye itiraz etti annesi. "Harika değil mi? Bundan güzel bir karşılama olamazdı."

Declan hâlâ yumruklarım gözlerine bastırarak, "Ben de adımı yazmak istiyordum" dedi. "Bırakmadılar." İkizlere nefret dolu bir bakış fırlattı.

"Ama Mountfern'e, eve döndüğümüzde sen de kendi afişini ha-

zırlayabilirsin. Söyleyin bana Declan, Eddie, gerçekten eve dönüyor muyum, yoksa bu bir rüya mı?"

Eddie durumun gerçeklerini anlatmayı üstlendi. "Yeterince gerçek" diye burun kıvırdı. Bir yandan da olayları açıklamak için seçildiğine sevinmişti.

ikizler Kate'in bakışlarından afiş karşısında bir şey söyleyemeyecek kadar duygulandığını anlamışlardı. Resim çekilirken ellerini sıkı sıkı tuttu.

Sonra onu otomobile götürdüler. Ön koltuğa oturturlarken az daha ağlayacaktı.

"Bana bunu gerçekten kullanabildiğini söyleme, John Ryan" diye yutkundu. Sonra camdan dışarı, hemşirelere seslendi: "Sakın odamı başkasına vermeyin. Yarım saate kadar yeni yaralarla dönerim."

Ancak yüzü kendi arabalarında, kocasının yanında otururken hissettiği gururla parlıyordu.

Maiyetleri arkadan gelecekti. Fergus ile yolcusu Sheila, kendi arabasında Rachel ve son kez Paudie Doyle'un arabasına binen küçük Ryanlar.

Kate'in dizlerine bir örtü örtüldü ve Jack Coyne'un yüzyılın kelepiri olarak bulduğu elden düşme Vauxhall'un ön tarafında bir kraliçe gibi dimdik ve gururlu oturdu.

Rachel gözyaşlarını sildiğini kimse görmesin diye başını yana çevirdiğinde, o iyi kalpli hemşireyle avukatın da aynını yaptıklarını, bu kadar sevinç karşısında gözyaşlarını tutamadıklarını gördü.

Mountfern Kate Ryan'ın hastaneden eve döndüğü günü hiç unutmadı. Yıllar sonra bile o akşamı bütün ayrıntılarıyla hatırladılar.

Barın her zamanki gibi açık olması düşünülmüştü. Servisi Mary Donnelly yapıyordu. îçki içiyormuş gibi yapan, ama aslında hastanın dönüşünü görmek isteyen çok kişi olacağı için, Sheila Whelan da çağrılmıştı.

Gelirlerken büyük bir bağırış yükseldi ve araba Rosemarie Ku-vaför Salonu'ndan görüldüğünde Rita

Walsh çıkıp eşikte el sallamaya başladı. Loretto Quinn dükkânından, Brian Doyle da köprüden koşup geldiler.

Grup bara geçince yaşlı erkekler taburelerinden kalkıp el sıktılar. Söyleyecek söz bulamıyorlardı. Geri döndüğüne sevinmişler, ama onu hâlâ o kadar solgun ve tekerlekli sandalyede görünce de üzülmüşlerdi.

Carrie yeni, beyaz yakalı lacivert bir elbise giymiş, on kez mut-

faktan gelip gidip Mary'ye çayı ne zaman vereceğini soruyordu. Mary de on kez Bayan Ryan'a sormasını söyledi.

Ancak Kate bu gibi incelikleri duyacak halde değildi. Hayranlıkla seyredilecek o kadar çok şey vardı ki.

Neden kimse ona her yerin badana edildiğini söylememişti ? Hem basamaklar -şuradan bir inip buradan bir çıkan bütün o basamaklar da gitmişti. Bütün katı hemzemin hale getirmek çok büyük bir işti.

John Ryan da sanki kendi yapmış gibi, zor bir iş olduğunu kabul etti. Aslında onların bütün yaptıkları, Patrick'in adamları inşaattan çağrılıp işleri yaparken geride durup arka kapıyı kullanmaktan ibaretti.

Sonra bir de oda vardı. Kate gözlerine inanamadı. Açık yeşil duvarlar, çiçekli yeşil perdelerle çevrili kocaman camlı kapılar. Büyük yatak beyazdı ve yeşil-beyaz örtüsü vardı. Geniş, bembeyaz bir raf neredeyse bir tezgâh gibi odayı çepeçevre dolanıyordu. Tekerlekli sandalye tam altına sığıyordu ve üstüne ara ara dergiler, dikiş malzemesi, kitaplar, dosyalar yerleştirilmiş, Kate'e yapacak işler yaratılmıştı. Rafın bir bölümü tuvalet masasıydı. Kocaman bir ayna ve film yıldızlarının soyunma odalarında olduğu gibi, etrafında ışıklar vardı.

Banyo kocamandı. Rachel oraya giyinme odası diyordu. Kate'in giysilerinin asıldığı askılar indirilebiliyordu, böylelikle kendi giyeceklerini kendisi seçebilecekti. Sessizce, zahmetsizce açılıp

kapanan çekmeceler vardı. Sıkışıp ittirilmesi gereken çekmecelere benzemiyordu. Banyoda oturacak bir yer ve duş, klozetin yanında demir tutacaklar vardı. Ancak hastanedeki beyaz ve steril banyoya hiç benzemiyordu. Açık yeşil tonlardaydı. Yumuşacık yeşil havlular ve kocaman yeşil bir kavanoz içinde banyo tuzlan da konmuştu.

Kate hayatında hiç bu kadar zarif bir yer görmemişti. Üstelik, burası onundu. Bir dergide öylesine baktığı yerlere benzemiyordu.

Fergus ile Brian Doyle, Rachel ile Loretto, ortada John ve kenarlarda annelerinin yüzünü görmek için itiştiren çocuklar, hep birlikte içeri doluştular.

işte hepsi olayı bu şekilde hatırladı, çünkü tam o sırada radyonun açık olduğu bardan haber geldi. Başkan Kennedy Dallas'ta vurulmuştu.

Haberleri dinlemek üzere hep birlikte ağır ağır bara geçtiler. Telefon durmadan çalıyor, insanlar başkalarına haber vermek istiyorlardı. Grange'da televizyon vardı ve otomobili olanlardan ba-

zılan oraya gidip yeni bir şeyler öğrenmeye çalışacaklarını söylediler. Ne de olsa, daha beş ay önce Dublin'de onlara el sallayan Başkan'a neler olduğunu bilememekten daha iyiydi.

Sessizliğin tam ortasında Brian Doyle, "Ölse daha iyi zavallı" dedi. "Onun gibi genç bir adam hayat boyu tekerlekli sandalyeye çakılıp kalsa dayanamaz, aklını kaybeder."

Ne dediğini anlamaları uzun bir an aldı. Hepsi de John F. Ken-nedy'yi düşünüyordu; hayatı boyu tekerlekli sandalyeye çakılıp kalan daha da genç bir kadın olan Bayan Ryan'ı değil.

Sonra Brian Doyle birkaç kişinin yüzünü buruşturduğunu görüp anladı.

Çaresizlik içinde, "Ama tabiî yine de büyük işler yapabilir" dedi. Kimse ona yardımcı olmadı.

"Çok büyük işler" dedi Brian. Bir yandan da yedi kat yerin dibinde olmayı diliyordu.

15

Mountfern'de 1964 bahan yağışlı geçti. Irmak iki kez taştı, hatta Dublin'den fotoğrafçılar gönderilip taşan Fern'in resimlerini çektiler. River Road'daki ağaçlar dallarını eğip birisi sarstığında şelale gibi sular döktüler.

Çocukların salı palamarlarından kurtulup kasabadaki büyük köprüye kadar sürüklendi ve köprü ayaklarına çarpıp parçalandı.

Okullar ıslak giysi kokuyordu, herkes nezleydi.

İnsanlar yine de bir içki içmeye çıkabiliyorlardı ve yağışlı havalar genelde Ryan'ların barında daha da çok müşteri olması anlamına geliyordu.

Kate Ryan açık yeşil renkli aydınlık odasında oturup tekerlekli sandalyede ilk baharını geçirdi.

Eğer büyük cam kapılardan seyredecek bu yan bahçe de olmasaydı, çıldıracağını düşündü. Kardelenlerin belirdiğini, safranların açmaya başladığını ve daha önce hiç fark etmediği san bir köşede çuha çiçeklerinin çıktığını da ilk o fark etti.

Büyük turuncu kedi Jaffa özlemle dışarıyı seyrediyor, eski taş duvarların üstünde yatıp uyuyacağı güneşli günleri bekliyordu. Kate Ryan sandalyesinde oturup kedinin kulaklannı kaşıdı ve o günün de geleceğini söyledi. Sık sık iç çekiyor, bu yağmur hep böyle yağıyordu da, kendisi çok meşgul olduğundan mı fark etmiyordu diye merak ediyordu.

Mountfernliler Kate Ryan'ın hayatının artık böyle geçeceğini yavaş yavaş kabullendiler. Başlannı sallayarak o ani kazadan, onu sonsuza dek felçli bırakan tek bir darbeden söz etmeyi bıraktılar. İnsanlar o aydınlık, güzel odayı ve sandalyesinde oturan, ziyarete geldikleri için neşelenip gülen o güzel esmer kadını gördüler... ve artık akıllarında bu şekilde yer etti. Bundan böyle birbir-

lerine onun eskiden ne kadar tezcanlı olduğunu, Bay Slattery'nin bürosunda nasıl bir aşağı bir yukarı koşturduğunu anlatmamaya başladılar. Genç kızlığında River Road'dan aşağı nasıl koştuğundan söz etmez oldular.

Rachel büyük bir top yeşil yer halısı bulmuştu. Uzun uzun kesip Kate'in yeni halısının üstünde yollar yapmayı teklif etti. Aksi halde insanlar ayaklanndaki çamuru taşımamak için Kate'i yeni odasında ziyaret etmeye çekineceklerdi.

Rachel her gün geliyordu; iki bembeyaz, incecik bacağı yataktan alıp sandalyeye oturtmakta ustalaşmıştı. Sonra eğilip Kate'in kollarını boynuna dolayarak kendini yataktan kaldırmasını bekliyordu.

Kate bunu Carrie'yle yapamıyordu; kız çok huzursuzdu ve kı-pırdayabilirdi. Mary Donnelly'den de yardım istemeyi arzulamı-yordu. Dara üzerinde fazla ağır bir duygusal baskı oluştururdu. John'un da onu her gün o halde görmesini istemiyordu. John sabahları geldiğinde onu giyinmiş, odanın üç yanını dolanan dev masasında oturur görünce neredeyse her şeyin normal olduğuna inanıyordu.

İki kadın sanki yıllardır komşuymuşlar gibi, sanki genç evliyken arkadaş olup birlikte doğum yapmış ve çocuk büyütmüşler gibi çay içip sohbet ediyorlardı. Her ikisi de hasta ve ziyaretçi olarak ancak bir gün önce tanışmış olmalarında bir gariplik görmüyordu. Sanki arkadaşlığın ve dostluğun karşılık beklemeyen keyfini hep paylaşmış gibiydiler.

Kate, Mary Donnelly'ye yönelik mantıksız tepkisinden, Rachel Marian Johnson'dan duyduğu rahatsızlıktan söz edebiliyordu.

"O bu hayata... Patrick'in istediği hayata çok daha uygun."

"Oh hayır, öyle dememelisin. Patrick'in onu seveceğini aklın alıyor mu? Onu birazcık bile sevebileceğini?" Kate düşününce bile başım salladı.

"Beni de çok seviyor olamaz. Bir gün onun planının bir parçası olmadığımı kabulleneceğim. îşte o zaman özgür olacağım."

Kate, "Ama çok yalnız kalacaksın" dedi.

Rachel gülümsedi, içi rahatlamıştı. Duymak istediği de buydu işte.

Dara "Bayan Fine daha çok kalacak mı?" diye sordu. Okuldan gelir gelmez annesiyle oturmayı alışkanlık haline getirmiş ve diğerleri de hiçbir şey söylemeden bunun Dara'nın sa-

öylemede

ati olduğunu kabullenmişlerdi.

"Bilmiyorum hayatım, ona sormuyorum. Onu ara sıra yemeğe davet etsek sence bir sakıncası var mı? Hep o korkunç otelde kalması çok kötü."

Dara hemen razı oldu. "Oh, onu olabildiğince sık çağırmalıyız. Hep Sunset Slieve'de kalmak zorunda olsa yakında kendi kendine konuşmaya başlar" dedi.

Kate güldü. Dara o kadar büyümüştü ki, artık onunla çok daha rahat konuşabiliyordu. Geçen aylar burada annesiz yaşayan, sürekli neler olacağını ve annesinin eve dönüp dönmeyeceğim merak eden küçük kızı muazzam değiştirmişti. Gözle görülür bir değişiklikti bu. Dara kazadan önce erkek gibiydi; evden uzaklaşmaya, herhangi bir işten ya da sohbetten kaçmaya can atar, büyüklerin konuşmalan karşısında iç çeker ve her türlü dertleşmeden kaçınırdı. Şimdiyse bütün bunlar geride kalmıştı. Michael'dan da büyük görünüyordu. Bir zamanlar kendi ne yapacağına karar vermeden önce kardeşini

beklerdi. Artık teknik olarak genç bir kız olmuştu ve daha şimdiden içinde kıpırtılar hissediyordu... aşk olmasa bile... en azından hayranlık. Kate Kerry'den söz açıldığında yüzünün nasıl değiştiğini fark etmişti. Bu küçük hayranlık önceki yazdan beri gelişmiş olmalıydı.

Kate John'a söylediğinde acımasız görünebilecek bazı şeyleri Dara'ya anlatabileceğini hissediyordu. Belki de iki kadın arasında işbirliği gibi bir şeydi... aşırıya kaçmadığını umuyordu. Dara Rachel'ın eve gelmesini onaylar gibiydi. Rachel'ın Patrick O'Ne-ill'le olan ilişkisinden hiç söz edilmedi. Kate konuyu kendisi açmayacak kadar sadıktı; ama Dara'nın içgüdüsel olarak bir şeyler sezdiğini de hissediyordu.

"Mary Donnelly daha çok kalacak mı?"

Kate ilgili ve nazik görünmeye çalıştı. "Hiçbir fikrim yok. Kendisi nasıl isterse." Sesi biraz sert çıkmıştı.

"Ondan neden hoşlanmıyorsun anne? Çok yardımcı oluyor."

"Biliyorum, biliyorum. Ondan hoşlanmıyorsun derken neyi kastettin? Aptallık etme Dara."

"Ama öyle. Neden? Babamın peşinde filan değil ki. Erkeklerden nefret ediyor, Michael yaşındakilerden bile."

Kate, "Böylesine tavır almakla çocukluk ediyor" diye terslendi.

"Bu yüzden mi ondan hoşlanmıyorsun, erkeklere karşı olduğu için mi?"

"Hayır. Doğruyu söylemek gerekirse ondan hoşlanmıyorum,

çünkü benim yapmam gereken işleri yapıyor. Orada durup barda hizmet ediyor ve benim insanlarla tatlı tatlı sohbet edeceğim yerde o hiç konuşmuyor. Loretto Quinn'e gidip aldıklarının parasını verecek yerde pazarlık ediyor. Mutfağı tertemiz ve derli toplu tutuyor, belki benden bile daha iyi. Leopold'ü tanınmayacak biçimde değiştirdi. Ancak Carrie ondan çok korkuyor ve bir fincan tabağı bile kırsa ağlıyor. Yatak çarşaflan tertemiz, ama ev bütün hafta kaynamış su kokuyor."

Dara ağzı açık annesine bakakaldı.

"Ve ondan asıl hoşlanmama nedenim, yukardan başlayıp ayaklarına kadar uzanan iki sağlam bacağı olup, birini diğerinin önüne koyarak yürüyebilmesi. Acelesi olduğunda birini daha çabuk öne koyup koşabiliyor. Yatağa birkaç santim yaklaşabilmek için kendini kollarıyla çekip uzanması, zorlanması, gerilmesi gerekmiyor. Sanırım işte bu yüzden ondan hoşlanmıyorum."

Dara hâlâ konuşamıyordu.

Kate açıklama niyetine, "Çünkü ben acımasız, koca bir domuzum" diye de ekledi.

Dara kendini annesinin kollarına attı.

"Sen acımasız bir domuz değilsin, bu halde olman dünyanın en büyük haksızlığı. Rahibe Laura'ya seni o makinenin önüne çıkardığı için Tanrı'mn çok zalim bir yanı olduğunu söyledim."

Dara başını annesinin omuzuna gömüp hıçkırırken, Kate siyah saçlan ve sarsılan incecik bedeni okşuyordu.

Yavaşça, "Rahibe Laura Tanrı'nın zalimliği için ne dedi?" diye sordu.

Dara bir an geri çekilip yaşlı gözlerle baktı.

"Yüce Tann'nın yaptığı her şeyin bir nedeni olduğunu ve bunu şimdi göremediğimizi söyledi. Önümüzdeki yıllarda görecekmi-şiz. Sence görecek miyiz?"

Kate kızının ellerini tutup ağır ağır konuştu. "Bilmiyorum. Gerçek bu. Eğer iyileştirilebilecek bir şey olsaydı, belki tekerlekli iskemlede geçen bunca ayın, hatta birkaç yılın bir anlamı olabilirdi."

"Ama..." Dara endişeyle bekledi.

"Ama iyileşmeyeceği için ve bir daha asla yürüyemeyeceğim-den, Tann'nın bir nedeni olduğuna inamakta zorluk çekiyorum. Tann benim bu sandalyede daha iyi bir vatandaş, daha iyi bir Hıristiyan olduğuma inanıyor olamaz. Belki de ayakta olsam umarsız bir günahkâr olacağımı biliyordu, o yüzden beni buna bağladı. Sebep bu olabilir sanınm." Yan gülümsedi.

"Ama sen günah işlemezdin değil mi anne, sandalyede olsan

da, olmasan da?" Dara yetişkinlerin herhangi bir günah işleyebileceklerini hayal bile edemiyordu. Yalnızca yetişkin olduklan için her şeyi yapmalanna izin vardı ve annesinin cinayet işlemekle puta tapmak dışında günah işleyebilmesi olanaksız görünüyordu.

"Sanınm en büyük günahım Tann'nın gönderdiğini kabullenememem. Bu da bir günah biliyorsun, Dara. Bugün Peder Hogan geldiğinde günah çıkartmak zorundayım. Ona aynca Lourdes'a gitmek istemediğimi de söyleyeceğim. O daha da zor olacak."

Dara'nın gözleri yine doldu. "Lourdes'a gitmelisin anne, gitmelisin, bu tek ümidimiz. Michael ile ben bunu hep söylüyoruz. Orada mucizeler olmuş, sen de onlardan biri olabilirsin."

"Hayır sevgili Dara, olmayacağım, orada bana mucize yok. Meryem Anamız belkemiğimi tedavi etmek istiyorsa, bunu Mount-fern'de de yapabilir. Oraya giderek insanların parasını harcayıp ümitlerini de boşa çıkarmayacağım. İşte bu kadar. Sana böyle birdenbire söylemek istemezdim.

Yavaş yavaş, farklı bir biçimde söyleyecektim. Ama sen benim için öyle bir sevinç ve teselli kaynağısın ki, sana çocuk değil, yetişkin bir evlat gibi davranıyorum."

Gözyaşlan kurumuş ve Dara pek memnun olmuştu. "Eğer ye-tişkinsem, sana doğru dürüst bakmam gerekecek. Lourdes konusunda dediğini yaptınrsan, Mary Donnelly konusunda makul davranacağına ve çantalannı toplayıp giderse kibar davranacağına söz verir misin?"

Kate bir kahkaha attı. Dara sağa sola emirler yağdırdığındaki kendi sesini çok güzel taklit ediyordu. Yüzünde bile aynı ifade vardı.

"Öyle kibar davranacağım ki, korkacaksın" diye güldü.

Dara dudak bükerek, "Abartmaya gerek yok anne" dedi.

John kızıyla ırmak kıyısında yürüyüş yapıyordu.

"Rachel'ın burada olmasına memnunum" dedi. "Annen ondan çok hoşlanıyor. Düşüncelerini dağıtır biraz."

"Sence bazı şeyleri çok mu düşünüyor?" Dara merak ediyordu.

"Bilmek zor. Tekerlekli sandalyeden önceki hayatını neredeyse unuttuğunu söylüyor. Artık düşlerinde bile yürüdüğünü gör-müyormuş." John üzgün görünüyordu.

"Üzülme baba. O en çok bundan nefret eder."

"Onun önünde üzülmem Dara. Ama Tann aşkına, kendi başıma ya da seninleyken maskemi biraz düşüremez miyim?"

Balık tutan insanlan konuşmalanyla rahatsız etmemeye dikkat ederek yürüdüler. İkisi de Kate'in kıpkırmızı bir yüzle öfkeden

deliye dönmüş, kimseden sempati beklemediğini, etrafında üzgün yüzler görmek istemediğini haykırdığı bazı sahneleri düşünüyorlardı. Hatta John kendine göre nazik ve ilgili bir havasınday-ken o kafasına bir sürahi dolusu süt firlatıp fincan ve tabaklan kırdığı bile olmuştu. Kate John'un tavnnı ezik olarak algılamış ve bunun kendisini beter ettiğini söylemişti.

"Ben yürüyemiyorum bile, sizse her şeyi yapabiliyorsunuz; o halde 'zavallı annem, zavallı Kate' diye sızlanmayı bırakın. Ne anlamı var? Ölmeyi tercih ederim. Zavallı Kate, zavallı annem olacağıma ölüp yedi kat yerin dibine girsem daha iyi."

Onlan öyle korkutmuştu ki, Dr. White'ı çağırmışlardı. Doktor Kate'i görmeye gelmiş ve çıkarken kapının önünde bekleşen aileyi biraz teselli etmişti.

Açıkça, "Bayan Ryan'ın felç olması dışında bir sorunu yok" dedi. "Bir de çevresindeki insanlar ona hayatta bir amaç göstermiyorlar. Biraz celallenip heyecanlanınca hemen doktor çağınyor-lar ve ona verdikleri tek destek de acımak. İyi akşamlar."

Bunu hiç unutmadılar. Declan ile Eddie bile iyimser bir havada olmaları gerektiğini öğrenmişlerdi. Anneleri her şeyin iyiye gittiğini düşünmek istiyordu. Ona kendini yataktan sandalyeye, sandalyeden lavaboya ya da banyoya sürükleme, bahçeye, mutfağa, ya da bara gitme enerjisini veren de buydu. Eğer her şeyin iyiye gittiğine inanmazsa, sabahlan kalkıp oturmayacaktı bile.

Yol boyunca geri dönerlerken Dara babasının koluna girdi. "Otel hakkında gerçekten ne düşünüyorsun baba? İşimizi elimizden alacak mı? Mary Donnelly bizim sonumuz olabileceğini söylüyor."

"Mary'nin bizimle olmasından dolayı çok şanslıyız, ama hemen hemen her konuda yanılıyor."

Dara sevgiyle babasına baktı. "Erkekleri arkadaş olarak görememek, onlardan nefret etmek korkunç olurdu."

John, "Bence de yazık olurdu" dedi. "Sanınm insan uzun vadede kaybeder. Konu açılmışken, senin gibi güzel bir kız bir yaz akşamı neden ırmak kıyısında ihtiyar babasıyla yürüyüş yapıyor? Tommy Leonard'lar, Liam White'lar ve diğerleri neden beni yolla-, nndan çekmiyorlar? Anlat bana."

"Çünkü onlann hepsi aptal baba, sen değilsin."

"Bunu duymak çok güzel. Ama aptal olmayan kimse yok mu? Hiç mi?"

"Hiç kimse." Dara hafife alıyor gibiydi. Bu yalnızca bir gerçekti. "Mary Donnelly gibi ben de zor beğenen biri olabilirim ya da

belki de firsatlan görmekte yavaş davranıyorum. Hayaller kuruyorum tabiî, harika bir şeyler olacak ve o güzel Kerry O'NeiU benim farkıma varacak."

"Bunu ister miydin?"

"Bayılırdım, ama onun için bütün kasabayla mücadele etmem gerekirdi. Grace babasıyla hiç geçinemediklerini söylüyor."

John Dara'nın kolunu okşayarak, "Kimse babasıyla geçine-mez" dedi.

"İltifat aranma, baba."

John Kate'e, "Bence Declan bir serseri olma yolunda" dedi.

"Tanrım, sen ona karşı bir şey söylüyorsan, gerçekten kötü olmalı." Kate böyle bir eleştiri duyduğuna şaşırmıştı. "Bu sefer ne yaptı?"

"Hiçbir şey yapmadı, yalnızca bir gangsterin içgüdülerine sahip. Etrafta dolaşıp sebepsiz yere bir şeyleri yumrukluyor."

"Ne tür şeyler?" Kate tefaşlanmıştı.

"Bilmiyorum. Kümesi mesela, az daha yıkıyordu."

"Onu ben bile burada otururken yıkabilirim." Kate tiksintiyle sandalyesine doğru elini salladı.

"Sen o sandalyeden evi bile yıkabilirsin, bize yüklendiğinde öyle korkunç görünüyorsun." John güldü. "Hayır, Declan farkında bile olmadan, kendiliğinden bir şeyleri parçalıyor gibi."

"Üzgündür."

"Hepimiz üzgünüz" dedi kocası.

"Hayır değiliz, biz iyiyiz. O daha yalnızca bir bebek. Geri döndüğünde bana gönder. Biraz oynayayım onunla."

"Herhalde seni yere yıkar."

"En küçük olduğu için... zavallı çocuk."

"Ben de en küçüktüm unutma, ama bak ne iyi oldum."

"Hem de nasıl." Kate hayranlıkla kocasına baktı. John Ryan bira göbeğini biraz eritmişti, daha dik duruyordu ve yüzündeki yeni çizgilere rağmen yaz başında olduğundan daha genç görünüyordu.

Kate ona yalnızca fiziksel yardımdan çok daha fazlası için güvendiğini fark etti. John neredeyse altı ay bir şekilde onsuz idare edebilmişti. Artık Kate pek çok konuda ona akıl danışıyordu.

Alçak sesle, "Sence onlan hiç etkileyecek mi?" diye sordu. "Biliyorsun işte, hayatlannı değiştirecek mi... bütün bunlar?" Yine eliyle bacaklannı ve sandalyeyi gösterdi.

"Hayır. Bence sandığımızdan da az etkilenecekler. Çocuklann

ne kolay uyum sağladıklarını bilirsin, zamanla her şeye alışabilirler." Sözleri hiçbir şekilde kayıtsızlığa yorulmasın diye nazikçe ve sevgiyle konuşuyordu. "Bence sen eve döndüğüne göre onlar da hayatlarına devam edecekler. Hem de insanı neredeyse mahcup edecek kadar normal bir şekilde."

"Umarım." Kate gözlerini kapadı.

"Kate, bütün bunlan daha önce de konuşmuştuk. Şimdi neden endişelenmeye başladın?"

"Declan'ın ortalıkta dolaşıp sağı solu tekmelediğini duyuyorum ve belki de Dara'ya fazlasıyla yetişkin gibi davrandığımı düşünüyorum. Onun çocukluğunu elinden aldım."

"Hayır, hayır." John yatıştırıyordu. "Onunla eşitmişsiniz gibi konuşmanla gurur duyuyor. O konuda hiç endişelenme."

"Ya Eddie?"

"O bir haydut çetesine katıldı, tırmanılacak duvarlardan, soyulacak meyve bahçelerinden, sinemaya gidebilmek için ıssız köşelerde keşfedilip toplanacak reçel kavanozlanndan başka bir şey düşünmeye vakti yok."

"Geriye bir tek Michael kalıyor. O da bugünlerde çok sessiz, değil mi?"

"Öyle ve sence delilik sayılmazsa, bir gün birlikte balığa çıkmayı teklif edecektim. İnsanlara Fern'in tatlısu levreği kaynadığını söyleyip duruyoruz. Neden gidip doğru mu, değil mi bakmayalım?"

Kate uzanıp eline dokundu. "Gidin tabiî. Michael'a da onu sevdiğimi söyle."

"Ona öyle bir şey söylemem, beni nehre atar."

"Hayır, yani açıkça söylemeden hissettir dedim."

"Biliyor. Ama ben yine de söylemeden hissettiririm."

"Cumartesi günü benimle balığa gelir misin?"

"Balığa mı? Bu havada mı? Donarız. Hem ne tutarız ki?"

"İnsanlara durmadan Fern'in yıl boyu levrek kaynadığını söylüyoruz. Gidip haklı mıyız, değil miyiz bakmasak mı?"

"Tanrım, baba, orası korkunçtur. Neden yazın hiç böyle bir şey sormazsın, yaz olsa bayılırım."

"Ben de yazın bayılırım oğlum, ama bar bu havada olduğunun yansı kadar bile boş olmaz."

"Ama neden, neden şimdi?"

"Birlikte bir gün geçirelim istedim. Belki sohbet de ederiz."

"Ne yaptım ki?"

"Oh Tannm, hiçbir şey yapmadın. İnsanın oğlunun onu gezme-

ye götürmek için tek nedenin azarlamak, cezalandırmak olduğunu düşünmesi ne harika."

Michael "Ama sen beni hiç gezmeye götürmezsin ki" diye yakındı Michael. John onu pek de haksız bulmadı.

"İstediğim zaman da pek beceremiyorum galiba. Pekâlâ, balık olmasa bile, cumartesi öğleden sonra ne yapmak istersin?"

"Sanınm sinema olmaz?"

"Doğru bildin."

"Kitaba çalışalım mı?" Gözleri parladı.

John ne demek istediğini gerçekten anlamadı.

"Kitap baba, Bay O'NeüTin kitabı, aylardır bakmadın. Yani kâ-ğıtlan vesaireyi çıkartalım..." Sesi kesildi. John yüzünde bomboş bir ifadeyle öylece duruyordu. "Yani, onu yazacaksın değil mi? Bitireceksin..."

"Ne? Oh evet. Evet."

Michael rahatlamıştı. "Peki o halde, araştırmalan gözden geçirebilir miyiz? Daha önce olduğu gibi yine sana yardım ederim."

"Evet. Tabiî."

"Bir şey mi var? Balığa gitmeyi tercih mi ederdin? Sanınm iyice sannıp sarmalanırsak..."

"Hayır. Hayır, sen çok iyisin... hayır."

"Kitap için çalışmayı düşünüyor muydun... ya da olanlardan sonra... istemiyor muydun?"

"Bence sen bir dâhisin, cumartesi o işi yapacağız. Kutulan yu-kan, herkesten uzağa götürürüz ve gerçekten de bana yardım edebilirsin. Olan bitenden sonra ona bakacak bir saniyem bile olmadı ama aklımın bir köşesinde duruyordu..."

Michael'a gülümsedi ama oğlan bir kararsızlık yaşandığı duygusuna kapılmıştı. Babası orada, onun önünde Grace'in babası için Fernscourt'un hikâyesini yazmaya devam edip etmemeye karar vermişti.

Birdenbire, "Onu yapmamak annemi iyileştirecek sanki" dedi ve babası omuzunu tuttu.

"Bu doğru Michael. Bunu unutmamalıyız."

Peder Hogan çıkıp da kendisinin Kate'i görmesine izin verilince Rachel, "Sana ne kadar Araf verdi?" diye sordu.

"Bana verdiği Araf değil, seni kâfir, kefaret; Araf'a gitmeyeyim diye."

"Hepsi boşuna, sen zaten bir azizesin. Ona Lourdes'dan söz ettin mi?"

"Evet, hiç hoşlanmadı zavallı, ama bana yardımcı olacak. Farklı bir biçimde söylemeyi önerdi. Diyelim ki paranın başkalarını oraya göndermek amaçlı bölgesel bir fonuna aktarılacağını söyleyip, daha çok para toplayıp, kendim yararlanmayacağım gerçeğini de fazla vurgulamayalım istedi. İnsanları incitebilir ya da üzebilirmiş."

Rachel başıyla onayladı.

"Sen huzursuz gibisin. Bir sorun mu var?"

"Senden hiçbir şey saklanmıyor Kate. Düşünüyordum da, artık geri dönmem gerek. Amerika'ya."

"Orayı evin saymıyorsun. Eve demiyorsun."

"Bu yıl evimmiş gibi gelmiyor."

"Belki de çok hareketli olduğundandır... otelle ilgili şu planlar, neye benzeyeceği ve neler yapılacağı. New York'taki ofisin gerçek değilmiş gibi görünmesine şaşırmamalı. Ama evini düşün. Sli-eve Sunset'e oranla cennet gibi gelecek."

"Öyle."

"Gitmen gerekmiyor. Burada bizimle kalabilirsin."

"Hayır, gitmeliyim. Burada iş icat ediyorum... ve..."

"Ama Patrick burayı bu kadar sevdiğin ve kendini evinde hissettiğin için memnun değil mi? Onun da seninle birlikte sevineceğini sanırdım."

"Ben de öyle sanıyordum."

"Neden öyle değilmiş? Ne dedi?"

"Burada neden bu kadar çok kaldığımı sordu. Aptallık edip buranın ruhunu anlamaktan filan söz ettim. Bana çok sinirlendi. Hem de çok."

Kate uzanıp Rachel'ın elini tuttu. Süet biyeli bordo tayyörü, herhalde bir servete mal olan bluzuyla - iri fiyonklu, krem rengi ipektendi- bu zarif kadının haşmetli Patrick O'Neill karşısında bir çocuk kadar çekingen olması inanılır gibi değildi. On altı yaşındaki bir kız bile daha çaresiz olamazdı.

"Buraya tekrar geleceksin, bu yalnızca bir iş değil." Kate sabah kızını yatıştırdığı gibi, şimdi de Rachel'ı yatıştırdı.

"Ama mesaj çok açık. Burası asla benim evim olmayacak."

Rachel makyajına, ipek bluzuna ya da Kate'in kucağındaki örtüye hiç bu kadar özensiz olmamıştı. Yıllar ve yıllar önce, mahalledeki çocuklar ona küçük Yahudi kızı dediklerinde annesine ağladığı gibi ağladı.

Kate Rachel'dan her mektup alışında hemen o gün cevap yazı-

yordu. Bu şekilde mektuplar bir düzen izliyordu. Postada geçişmiyor, birbirlerine soru sorup cevaplayabiliyorlardı.

Rachel de onun kadar çabuk yazıyor olmalıydı.

Birbirlerine inanılmayacak ölçüde bağlandılar. Rachel New-York'ta O'Neill şirketi için yaptığı çalışmaları anlatıyordu. Gerçi Patrick O'Neill'in kilometrelerce ötede, İrlanda'nın bir köyünde oturmasıyla işin tadı kaçmıştı.

Kate de bir mektubunda Mary Donnelly'nin evi ne kadar sıkıcı bir şekilde iyi yönettiğini, günde on kez ve son derece isabetli olarak onu bulmakta ne kadar şanslı olduklarının hatırlatılması-nın ne kadar rahatsız edici olduğunu anlatıyordu. Üstelik, bu sözlerin doğru olması daha da kötüydü! Kate Rachel'a Mount-fern'den birisi daha çıkıp Mary Donnelly'nin bir dâhi olduğunu söyleyecek olursa kendini kaybedip tekerlekli sandalyesiyle barda koşturacağını ve masalan devirip içkileri yerlere dökeceğini söylüyordu.

Rachel da Gerry Power'ın hakaretlerine ve gizliden gizliye sevinmesine göğüs germek zorunda kaldığını, adamın İrlanda'da işler yürümediği için ne kadar üzüldüğünü yüz değişik şekilde söylediğini anlatıyordu. O da yüz farklı şekilde anlamazdan gelmiş ve kocaman bir gülümsemeyle işlerin çok iyi yürüdüğünü, bir gün bizzat gidip Patrick'in aldığı o harika yeri görmesi gerektiğini söylemişti.

Kate, Dara ile yeni kurduğu kız-kıza ilişkinin biraz zorlaştığını itiraf ediyor, Rachel da evde oturup beklemesine rağmen bazen haftalar geçip Patrick'ten telefon gelmediğini anlatıyordu.

İki kadın haftalarca birbirlerine hayatlarını yazdılar ve aylar aylan kovalarken yaşanan değişimleri anlattılar. İkisi de bir şeylerin değiştiğini fark etmiyordu; ancak dönüp eski mektuplan gözden geçirdiklerinde diğerinin yaşamının nasıl bir yönden bir diğerine ilerlediğini görebiliyorlardı.

Kate John'un gitgide başa çıkmaya çalışan adamdan karar veren adama dönüşümünü yazıyordu. Bunu hiç bu şekilde söylemedi, ama Rachel mektuplann içinde bir iz gibi takip edebiliyordu. John ile bara gelen kaba saba eskicilerin hikâyesi vardı. Herkes onlan dışan atarsa kavga çıkacağından, kalmalanna izin verirse daha da beter olacağından korkmuştu. Ancak Ryan'ın bannda hiç kavga çıkmamıştı ve eskicilere de arzu ettikleri gibi güleryüzle servis yapılmıştı. Yalnızca John'un birkaç kez Çavuş Sheehan'ın ikide bir uğramasından ne kadar canı yandığını söyleyip durması grubu kaçırtmaya yetmişti. John gizli bir şey söyleyecekmiş gibi

tezgâhın üstünde eğilip bu dervirde insanın artık nefes alma özgürlüğünün bile kalmadığını, çavuşun durmadan gelip insanların arabalarının bagajlarında ve bisikletlerinin gidonlannda neler olduğuna burnunu soktuğunu söylemişti. Neredeyse her tarafları yasak olmasına rağmen Coyne Korusu'nda avladıklan sülünlerle dolu olan eskiciler de John'a minnet dolu bakışlar fırlatarak ve ne yazık ki yine geleceklerine söz vererek çıkıp gitmişlerdi.

Rachel, John Ryan'ın şiirlerinin nasıl iki gazetede yayımlandığını, böylece yayımlanmış eserlerinin sayısının yediye çıktığını ve bir seçki olasılığının belirdiğini okudu. Fernscourt ile çevresinin tarihçesinin uzun ve karmaşık bir iş olduğu ortaya çıkmıştı, ama siparişi veren adam süre için baskı yapmadığından, aceleye gelmiyordu.

John ile ona sigorta poliçesi satmaya çalışan adamın hikâyesi vardı: John reddetmiş ve adam çirkefleşmişti. John'un herhalde Fernscourt'un sigortacılarından büyük bir para beklediğini söylemişti. John buz gibi bir sesle bunu reddetmiş, ama adam yalnızca Mountfern'in yarısının arkasından konuştuklarını yüksek sesle söylediğini belirtmişti. Kate üzülmüş, ama John omuz silkip köyde insanlann bir şeylerden konuşması gerektiğini ve son zamanlarda iki başlı bir dana doğmadığına, mayısçiçeğiyle yeni bir tedavi şekli bulunmadığına ve hatta bir politikacı ziyarete gelmediğine göre de, uzun kış gecelerini bir şekilde dolduracaklannı söylemişti.

Kate, Rachel'in gittiği galerileri ve katıldığı on derslik bir semineri okuyor, Amerika'da, İrlanda'nın genişliğinden daha uzun me-safelerdeki şehirlere yapılan tren yolculuklarını öğreniyordu.

Rachel'in pek çok film gördüğünü ve Patrick'ten pek az haber aldığını biliyordu. Artık kendi çevresindeki insanlar tarafından İrlanda konusunda bilirkişi olarak kabul ediliyordu.

Kate Rachel'in yazmasına gerek kalmadan, pek çok gecenin bomboş geçtiğini hissediyordu.

Rachel da Kate'in kâğıda dökmesine gerek kalmadan zaman zaman sandalyesindeki mahkûmiyetine dayanamadığını biliyordu. Çaresizliği Kate'e rağmen Atlantik'in karşı kıyısına ulaşıyordu. Bazı günler hiç durmadan yağmur yağıyor ve yeşil odasından seyretmesi için dikilmiş çeşit çeşit bitkileriyle o güzelim yan bahçe çamur deryasına dönüşüyordu sanki.

Gün oluyor, Kate Ryan'a eğer bu güvenlik supabı; mektup yazıp her şeyi olduğu gibi anlatabildiği bu arkadaşı olmasa, sanki patlayacakmış gibi geliyordu.

Örneğin Dara'nın ne kadar can sıkıcı olabildiğini, biricik güzel

kızının insanı nasıl çıldırtabildiğim yazıyordu.

Dara derbeder görünüşünü kaybetti, diyordu Kate mektupla-nnda. Anlatılamayacak kadar zarif bir kız oldu. Bir yandan da, tekrar o çekilmez haline büründü. Her şey omuz silkme, surat asma ve iç çekmeden ibaretti.

Grace'in armağanı olan pikabı odasında bangır bangır çalıyor, arkasından yerini o korkunç Radyo Luxembourg'un gürültüsü alıyordu.

Kate Patrick hakkında nomıal bir biçimde konuşuyordu. Rac-hel'a onun nasıl gece gündüz çalıştığını, insanlarla kaynaşmaya pek vaktinin olmadığını yazıyordu. Bunun Atlantik okyanusunun karşı kıyısındaki Rachel'ı memnun edeceğini biliyordu. Üstelik, doğruydu da.

Haftada iki gün Kate'in kollannı güçlendirmek ve onu sandalyeden yatağa ve banyoya taşıyan kaslan geliştirmek için egzersiz yaptırmaya gelen Judy Byrne, genelde Bay O'Neill'i nasıl filanca konsere ya da falanca sergiye davet ettiğini, ama onun hiç kabul etmediğini ağzından kaçınyordu. Judy, Kate'in kollannı yoğurur ve yorucu hareketleri tekrar tekrar yaptınrken üzüntüyle başını sallıyordu. İnsan keyfini çıkartamayacaksa o kadar para ve güç sahibi olmanın anlamı neydi ki?

Marian Johnson da az çok aynı şeyi söylemişti: Patrick O'Ne-ill'in biraz dinlenecek zamanı olması için herkesin yardımcı olmaması ne acıydı. Zavallı adam. Marian o akılsızca çocuksu kahkahasını atıp av balosuna, hayırseverler yemeğine ya da beyhude denediği en son sosyal numara neyse, ona gidemediği için yıldı-ğını söylüyordu.

Evde hayat eskisi gibi devam ediyor, diye yazıyordu Kate. Ya da o öyle sanıyordu. Grace çok hoştu. Dara ne kadar huysuzlaşır-sa, Grace de görünürde o kadar tatlı ve sevimli oluyordu. Oturup uzun uzun Kate'le konuşuyor, akıl danışıyor, gençlik yıllanyla ilgili hikâyeler anlatması için yalvanyordu. Dara ise bugünlerde annesiyle aynı odada olmaya bile katlanamıyordu.

Kate, Kerry hakkında rahatsız edici bazı şeyler duymuştu. Fo-ley'in bannda poker oynadığını, kasabanın yüzünü değiştirip herkesi zengin edecek adamın oğluyla kâğıt oynamamayı akıl etmeleri gereken adamlarla büyük paralara kumar oynadığını duyuyordu. Yalnızca dedikodu olduğundan bunları Rachel'a anlatmıyordu, pek de olası olmayan şeyler için onu üzmenin anlamı yoktu.

Birkaç kez önemsiz konular ve kasaba dedikoduları için özür diledi ve Rachel'in onu hayatının dar çerçevesi için acınması ge-

reken taşralı yoksul bir kuzen olarak gördüğünden emin olduğunu söyledi.

Ancak aylar geçtikçe Kate gitgide daha az özür diler oldu. Rac-hel'ın kendini gerçekten evinde hissettiği bu küçük kasabanın haberlerini öğrenmeyi çok sevdiğini fark etti. Belleğinde Mount-fern'i nasıl yücelttiğini anlatıyordu. Yağmurları, çamuru ve huysuzlukları unutmuştu. O korkunç Slieve Sunset'i bile değerli bir yer olarak düşünmeye başlamıştı. Noel'i Catskill dağlarında geçirirken, bir gün Ryan'larla aynı sofraya oturup hindi yeme fikri öyle uzak görünüyordu ki, bir zamanlar bunu nasıl hayatının bir parçası olarak kabul edebildiğine şaşıyordu.

John şantiyeden gelenler olmasa işlerin kötü gideceğini görüyordu. Ustabaşları, saha müfettişleri, şantiyeye uğrayan uzmanlar günün her saati içki içmeye geliyorlardı. Mutlaka çok içmiyor, ama oturup planlar üzerinde konuşuyor... kocaman yeşil kâğıtlar açıyor, tedarikçi listelerini tartışıyorlardı.

Burası onlar için Brian Doyle'un, ağır ağır eskisinin temellerinden yükselen yeni Fernscourt'un yanına koyduğu prefabrik şantiye binalarından daha rahattı. Çoğunlukla yanlannda paketle cips getirdiklerini ve başka yemek yemediklerini fark eden de Mary oldu.

Kate'e, "Sence sandviç işi yürür mü?" diye sordu.

Kate bunu kendisi akıl etmediğine canı sıkılmıştı. İstemeyerek de olsa, yiyecek bir şeyler sunarak ufak bir kazanç elde edebileceklerini söyledi. Günde bir düzine salamlı, salatalı, peynirli ve ev işi turşulu sandviç sunmak için hazırlıklar yaptı. Kalanları akşam aile yiyecekti.

John ilk başta bu fikre karşı çıktı. Sıradan müşteriler barın bir tür kafeye dönüşmesini istemezler, diye burun kıvırdı. Ancak daha ikinci gün Brian Doyle ile iki mühendisin ikişer sandviç yediklerini görünce fikrini değiştirdi.

Kate ile Mary birbirlerine ilk kez gerçek dostlukla gülümsediler. Kate ilerde, talep olursa çorba bile verebileceklerini söyledi.

Mary de bu fikre katıldı. "Bence çorba işini hemen başlatman lâzım. O Amerikalı bütün müşterileri gülücüklerle alıp gitmeden bir şeyler yapmak iyi olur."

Kate, "Öyle olacak, değil mi?" dedi.

Mary sertçe, "Eğer mücadele etmezsek" dedi. "Üstelik, onun gibi mücadele etmemiz gerek. Her şeyden önce, bir erkek gibi. Kötü, ahlaksız bir erkek gibi."

Aslında otelin inşaatında gecikmeler hiç bitmiyor gibiydi. Pat-rick O'Neill eğer batıl inançları olsa, bu oteli yapmanın kısmetinde olmadığını düşüneceğini söyledi.

Önce bir toprak göçüğü oldu. Çok ciddi değildi, ama adamların durup yeniden düşünmelerine yol açtı. Sonra, bütün bir duvarın epeyce pahalıya patlayan bir şekilde yeniden yapılması gerekti.

Bir seferinde bir sığır sürüsü çitlerdeki delikten girip açık bir alanda istiflenmiş odunlara büyük zarar verdiler. Çitlerdeki deliğin nedeni hiç anlaşılamadı ama bir grup çocuğun okul çıkışı açtıkları öne sürüldü. Patrick kötü niyetle yapılıp yapılmadığını öğrenmeye çalıştı, ama Brian Doyle ona çocukların şeytanın arka bacağı olduklarını söyledi. Onlarda iyilik ya da kötülük aramak boşunaydı; yaradılış olarak mantıksızdılar.

Bir seferinde de şantiyede hiçbir araç çalışmaz oldu ve bazılarının depolarına şeker döküldüğü, bazılarının da yakıtına su karıştırıldığı ortaya çıktı. Jack Coyne suçlanamazdı, çünkü olay ortaya çıktığında o Shannon Havaalanı'ndaydı. Ancak, gençlere günün birinde gerekirse araçları nasıl bozacağı konusunda dersler verdiği ve şantiyedeki araçların hiçbiri çalışmazsa ne komik olacağını söylediği anlatıldı. Hiçbir şey kanıtlanamadı. Patrick'i en çok koruyanlar onun kalmasını en çok isteyenlerdi. Onun bilinçli olarak mallara zarar verildiği ve bu girişimlerin büyük ölçüde kendisine yönelik olduğu konusundaki kuşkularını hiçbir zaman doğrulamadılar.

Sonra, toprağını satacağım söyleyen çiftçi meselesi vardı. Araştırıldığında aslında toprağın kendisine ait olmadığı, yıllar önce oğluna devrettiği ortaya çıktı. Oğlan kurnaz bir adam olduğundan, bu işten para kazanma fırsatını sezdi ve görüşmeler o alanda çoktan başlamış olması gereken işleri geciktirdi.

Patrick huysuz Avukat Fergus Slattery'nin bu işte parmağı olup olmadığını merak ediyordu, ama Sheila Whelan ona tam tersinin doğru olduğunu söyledi. Fergus fırsatçılığın kurnaz Amerikalıların işi olduğunu; teklif edilen fiyat adil olduğu için, normal bir insanın bu bedeli kabul etmesi gerektiğini söyleyip çiftçinin oğlunu temsil etmeyi reddetmişti.

Patrick, Kate Ryan'ı her ziyaret edişinde içinin ferahladığını hissediyordu. Kate'in zayıflığı, o bitkin hali geçiyor gibiydi. Ya da belki o kendi kendine böyle diyordu.

Onun havadar yeşil odasında oturup sohbet etmekten hoşlanıyordu. Burada başka her yerde

karşılaştığı sorunlardan uzakta gibiydi. Gürültülü bir bardan birkaç adım ötede olmasına rağmen,

sakin bir odaydı. Ona Manhattan'ın çılgın gürültüsünün göbeğinde bir huzur vahasını andıran Rachel'ın evini hatırlatıyordu. Sonra birdenbire her iki yeri yapanın da aynı kadın olduğunu hatırladı. İki kadının ne kadar iyi arkadaş olduklarını bilmesine rağmen, Kate'le Rachel'dan hiç söz etmiyor; projesinin, bu en büyük hayalini bitirme konusunda gittikçe artan çaresizliğinden de hiç bahsetmiyordu. Orayı İrlandalı işadamlarının da yapabileceğini ya da daha kötüsü, Bayan Ryan'ın tekerlekli sandalyede olmasından ötürü Tann önünde hesap vereceğini söyleyen imzasız mektuplardan da.

Gülümseyerek konuşuyordu. Gözlerinin etrafindaki kırışıklar duruyordu, ama Kate biraz daha derinleştiklerini ve daha başka çizgiler de belirdiğini fark etti. Sesi hâlâ neşeli, kahkahaları içtendi; ama bazı akşamlar oturup konuşurlarken neşesinin zoraki, kahkahasının biraz yapmacık olup olmadığını merak ediyordu.

Kate onun hayatının gidişatından pek emin olmadığından kuşkulanıyordu. Bu konuyu hiç açmadı.

Kate hastanedeyken Patrick onun felç olduğunu kabullenmişti. Ancak, Ryanlann bannda bu çok yanlış gibi geliyordu ona. Hep bakıp eskiden olduğu gibi kapıdan içeri dalıvermesini bekliyordu. Tekerlekli sandalyenin yaklaşırkenki gıcırtısı onu her seferinde çok şaşırtıyordu.

Kate bazen, dostlar olduğunda yine servis yapıyordu. Barın köşesine yapılan rampadan çıkabiliyordu.

Ancak genelde barın arkasında o Mary Donnelly cadısı oluyor ve Patrick'e her gelişinde sanki şeytanın ta kendisiymiş gibi bakıyordu. Bütün erkeklere karşı aynı tepkiyi verdiğini söylemişlerdi ama Patrick kadının kendisinden özellikle hiç hoşlanmadığını hissediyordu.

Leopold'e yeni bir tasma alınmıştı. Mary'nin gittiği bir kermeste köpek tasmalarının üstüne isimler yazılıyordu. O da Leopold Ryan yazılı bir tasma almıştı. Köpek buna sevinmiş göründü. İnsanlara yaklaşıp boynunu uzatıyor, sanki dayak yemiş de yaralarını gösterir gibi duruyor, ama aslında tasmasınm beğenilmesini bekliyordu.

Mary ona "Prenses Grace için güzel görünmelisin" diye fısıldadı.

Dara onu duymuştu. Hemen "Grace'den neden hoşlanmıyorsun?" diye sordu.

"Zavallı annene bu kadar kötülüğü dokunan birinin ne dölünden ne de yetiştirmesinden hoşlanırım."

"Ama onların suçu değildi ki... kazaydı" diye bağırdı Dara.

"Yalnızca kazayı demiyorum. Hayatını; tüm hayatının elinden alınmasını kastediyorum."

Dara anlayamamıştı. "Ama annemin çok güzel bir hayatı var" dedi. "Bize hep bunu gerçek bir hayat olarak görmememizden nefret ettiğini söylüyor."

Mary ağzını açıp tekrar kapadı. Hiç beklenmedik bir şekilde, "Doğru" dedi. "O çoğu kişiden daha mutlu."

Kate, Dara'nm bazı feveranlarım önleme umuduyla Grace'i gece yatısına davet etmesini önerdi. Hem birlikte sohbet etmekten keyif alırlar, hem de Grace, Grange'a kadar o uzun yolu dönmemiş olurdu.

"Oh, demek artık burada kalmasına izin veriliyor. Bir zamanlar uygun değildi."

Kate, "Ben hiç öyle demedim" dedi.

"Hayır, ama sen ilk" hastaneye gittiğinde babam dedi. Uygun değildi, çünkü... oh, bilmiyorum."

Kate iç çekti. "O uzun zaman önceydi Dara, bütün o endişeler artık geride kaldı."

"Zaten onun burada kalmayı isteyeceğini hiç sanmıyorum."

"Neden istemesin? Ziyarete gelmekten hep memnun görünüyor."

Dara burun kıvırdı. "O kibarlıktan."

"Eğer gelmek isterse davetim geçerli." Kate sinirlerine güçlükle hâkim oluyordu.

Dara sanki annesine lütuf yapıyormuş gibi, "Gelebilir tabiî" dedi.

Rachel kişisel deneyiminden bilmese de, dünyadaki bütün on üç-on dört yaşındaki kız annelerinin de aynı şeyleri söylediklerini yazmıştı. Hem hikâyenin sonu mutlu bitiyordu. Çocuklar büyü-yorlardı. Kate bütün kalbiyle Rachel'ın haklı olmasını diledi.

Bir ömrün alışkanlıklarım değiştirmek kolay değildi ve Deird-re Dunne Femscourt'un duvarlarına aptalca şeyler yazan çetenin üyelerinden ikisinin Ryanlann çocukları olduğunu görünce hiçbir şey söylemedi. Sanki aklı başka yerdeymiş gibi, gözlerini dimdik ileri dikip yürüdü, geçti.

Onu gördüklerinde saklanan çocuklar derin bir nefes alıp De-irdre Dunne'ın da Papers Flynn ve Bayan Barry gibi deli olduğunu, kendileri için hiçbir şekilde tehlike oluşturmayacağını söylediler. Mutlu bir şekilde, kocaman çivilerle duvara "Yanki evine dön" ve "Burası İrlanda, Amerika değil" diye kazımaya devam ettiler.

Deirdre Dunne en geçerli felsefenin hiçbir şey söylememek olduğu küçük bir çiftlikte büyümüştü. Çocukluğundan beri konuşmaması konusunda uyarılırdı ve komşu çiftçi pazardan sarhoş gelip karısını bayıltana dek dövdüğünde de aynı kurallar geçerli olurdu.

İşler hallolur, denmiş ve gerçekten de hallolmuştu. Günün birinde çiftçi eve dönerken bir hendeğe düştü. Soğuk bir geceydi ve adamın göğsü zaten hassastı. Deirdre adamın karısının hendeğin yanından geçip kocasının bulunması daha da geciksin diye üstüne çalı çırpı attığını görmüştü.

Yoksa kadının yaptığının bu olduğunu sonradan mı anlamıştı? Ancak gerçek bir Dunne gibi ve ağzı sıkı babasının kızına yakışır bir şekilde hiçbir şey söylememişti.

Bir toplumun günlük insanî işleriyle ilgilenen bir hukuk firmasında çalışmak için yaratılmıştı sanki. Bazen çok geri planda kalıp kalmadığını düşünürdü. Bay Slattery ve Bayan Whelan gibi insanlar bir şeyleri doğru ya da yanlış olarak gördüklerinde müdahale ediyorlardı. Belki bu daha onurlu bir yoldu.

Fergus Slattery Deirdre'den çok memnundu. Açık sarı saçlı solgun bir kızdı ve bir fare kadar sessiz, insanların sözünü ettikleri o yeni dev bilgisayarlar kadar da becerikliydi. Tahmin ettiği gibi ağzı çok sıkıydı ve zengin bir çiftçi Rosemarie kuvaför salonundan Bayan Rita Walsh'a hiç beklenmedik bir miras bırakınca, Deirdre'nin ifadesiz yüzünden bunun anormal bir durum olduğunu anlamak mümkün değildi.

Kate'in dosyalama sistemini çok övmüştü ve sürdürmekte kararlıydı. Sistem Kate'in kaza geçirmesini izleyen aylarda büyük bir kargaşaya gömülmüştü ve Deirdre'nin hastaneye bir defter getirip verdiği yeni kararlar için Kate'den onay alması aslmda ne kadar zeki olduğunun göstergesiydi.

Deirdre'nin açacağı dosyalardan birinde davacı Katherine Mary Ryan, davalı ise O'Neill Şirketi ile Uluslararası Sigorta Kuru-mu'ydu.

Dördüncü bolum

16

Eylülde ikizlerin on beşinci doğum günü için parti verilecekti. Mountfem'de çok parti verilmediğinden heyecanlan büyüktü. Doğrusunu söylemek gerekirse, çocukluklarından beri hiçbiri

partiye gitmemişlerdi. Ancak, Kate Ryan ısrar etmişti. O ve Rachel mektup-laşarak Dara'nın bütün enerjisini yoğunlaştmp kanalize etmenin iyi bir fikir olacağına karar vermişlerdi. Kate partiyi kendisi önerme-mişti tabiî, öyle olsa Dara bunu bir oyun olarak görüp reddederdi. Talep ikizlerin kendilerinden gelmişti.

Böylece Kate herkese partiden sanki iç çekerek söz etti, ikizlerin artık çok büyüdüklerini ve on beşinci yaşgünleri için bir parti isteyeceklerini tahmin ettiğini söyledi.

Uzun sürmedi. Carrie partide ne yapacaklannı sordu. Dans edilecek miydi? Loretto Quinn tekrar on beşinde olmayı dilediğini, en güzel yaş olduğunu söyledi.

Bayan Hayes Grace'e ikizlerin on beşinci yaş günü partisinde ne giyeceğini sordu. Tommy Leonard'ın babası da ona zavallı John ile Kate Ryan'm kendilerine bir teşekkür bile etmeyecek gençleri eğlendirmek için para harcamayacak kadar akıllı olduklarını sandığını söyledi.

Böylece Michael ile Dara partinin bir olasılık olduğunun farkına vardılar.

Dara "Nerede olabilir ki?" diye sızlandı. "Barda ya da annemin odasında olamaz. Mutfak çok dağınık ve oturma odası da çok küçük."

Michael da ona katıldı. "Bir yerimiz olmadığı sürece parti istemenin de anlamı yok."

Ancak Kate onu da planlamıştı. Bara bitişik büyük müştemilat dışardan iyi görünüyordu. Beyaz badanalıydı ve tek girişi de yan

bahçeden olduğu için, içinin ne kadar dağınık olduğunu kimse bilmiyordu.

Temizlenecek olursa...

Bir şeyler için kullanabilirlerdi...

Hem parti için de ideal olurdu.

Böylece John hepsinin biraz harçlık kazanmak için bu işe girişmelerini salık verdi, isterlerse arkadaşlarını da katabilirlerdi. Birkaç gün boyunca çöp toplayıp atmak gerekecekti. Kırık yataklar, üstü çivili eski tahta parçalan vardı. İçleri örümcek dolu bir koli reçel kavanozu ve Mary Donnelly için yer açmak üzere öteki müştemilattan taşınıp getirilmiş bir sürü ıvır zıvır.

Oğlanların büyük odayı badana ettikleri akşam Jacinta hayranlıkla bakındı.

"Harika görünüyor, burada bir parti bile verilebilir."

İşte bu yetti.

Israr ettiler, uğraştılar, yalvardılar. Kate ile John da istemiyormuş gibi görünerek razı oldular. Çok yüksek sesle müzik çalın-mayacaktı. Geceyansı herkes evine dönmüş olacaktı ve çocuklar yiyecekleri kendileri hazırlayıp toparlayacaklardı. Tatsız numaralar, aşın heyecan, nehre atlayan insanlar olmayacaktı. Çocuklar her şeyi kabul edip hazırlıklara başladılar.

Kate, Rachel'a onlan bu kadar yönlendirdiği için suçluluk duyduğunu, ama planın kusursuz işlediğini yazdı. Hatta Dara bir keresinde heyecandan onu bile kucaklamıştı.

Davetliler listesi inanılmayacak kadar birçok kez hazırlanmış, atılmış, yeniden gözden geçirilmişti. Bütün çocuklan meşgul etmenin bundan daha iyi bir yolu olamazdı.

Grace'de Beatles'ın bütün plaklarının yanı sıra Gerry and the Peacemakers ve Freddie and the

Dreamers da vardı; onları getirecekti.

Tommy Leonard ışıklandırma konusunu düşündü. Bir şekilde elektrik çekmeleri gerekiyordu.

John Ryan yalnızca tek bir kez kullanılacak bir yere elektrik tesisatı döşetecek kadar bol parası olmadığını söyledi. Ancak bir uzatma kordonu verebilirdi ve buna tek bir lambayla adaptör bulurlarsa pikabı da bağlayabilirlerdi.

Maggie Cadılar Bayramı'nda olduğu gibi eski şalgam, balkabağı ve sakız kabaklarından harika kandiller yapabileceklerini söyledi.

Epeyce sebze oydular, Loretto Quinn de içlerine koymak için bir kutu mum verdi.

Kitty Daly her şeyin harika olduğunu söyleyince Maggie pek te-

laşlandı. Kitty'nin partiyi çocuk işi görüp küçümseyeceğini ve gelmek istemeyeceğini sanıyordu. Maggie Dara'nın Kerry O'Neill'in yalnız olmasını istediğini ve belki de kendisiyle ilgileneceğini umduğunu biliyordu. Ama Kitty'nin de orada olması işleri kanştıra-caktı. Ancak Maggie bunu daha kimseyle konuşamadan Daly'lere Kitty'nin Dublin'de hemşireliğe kabul edildiğini bildiren bir mektup geldi. İyi bir hastaneydi ve Daly'ler memnun oldular. Büyük kızları her türlü hemşire sıkıntısı çekilen Galler'de olduğundan, Dublin iki adımlık yer gibiydi.

Dara Rita Walsh'a saçlannı reklamlardaki kadar parlak gösterecek bir şey olup olmadığını sordu. Yoksa yalnızca balıkyağı mıydı? Bayan Walsh ona hepsinin aslında balıkyağına dayandığını söyledi, ama ona birkaç şişe eşantiyon saç kremi verip tarakla saçına yedirerek olabildiğince uzun süre tutmasını tavsiye etti.

Carrie Dara'nın başı gerçekten sıkıştıysa satın aldığı yeni saç parlatıcısından verebileceğini, ama dikkatli kullanmasını söyledi.

Eddie Dara'nın banyoda ruj sürmeyi deneyip tuvalet kâğıtlarıyla sildiğini söyledi. Hep birlikte Eddie'ye kızıp ispiyonculuk ettiğini söylediler. Annesi Dara'ya o beyaz rujla sokak kızlarına benzediğini söylediğinden, bunu yalnızca Dara'nın başını derde sokmak için haber veriyordu. Eddie insanlann kendisi hakkında ne düşündüklerini hiç umursamadığım, yakında büyüyüp buradan gideceğini ve Noel'de bile kimseye kart atmayacağını söyledi. Zengin olduğunda ise yalnızca "Yah booo" yazan bir telgraf çekecek, Bayan Whelan da onu yazıp iletmek zorunda kalacaktı.

Eddie'nin annesi bunun sonunun darağacında biteceğini; eğer bacakları olsaydı kalkıp onu yakalayarak duvara yapıştıracağını söyledi.

Eddie'nin babası onu bir kenara çekip hayatın insanlarla geçinmekten ibaret olduğunu ve durmadan bir hiç yüzünden kavga çıkartmamak gerektiğini anlattı.

Eddie, "Ama ne yaparsam yapayım, beni linç ediyorlar" diye sızlandı. "Dara ise canının istediğini yapıyor, insanlar bayılıyorlar."

"Adil olmak gerekirse" dedi John, "sen Fernscourt'un duvarla-nna beyaz boyayla yazı yazmak gibi işler yapıyorsun. Dara yalnızca kendi banyosunda kendi dudaklanna beyaz boya sürüyor."

Babasının en son yaramazlığından haberi olduğunu bilmeyen Eddie şaşırmıştı.

Ne diyeceğini bilemedi: "Evet, öyle. Tamam."

"Bir şey daha var, Eddie. O'Neill'lerin gitmesini gerçekten istemiyorsun, değil mi?"

"Biliyorsunuz işte. Buraya gelip her şeyi değiştirmesi doğru değil." Papağan gibi Jack Coyne'un sızlanışını taklit ediyordu.

"Bu konuyu artık kapatalım. Eğer duvarlara yazı yazıp yakalanırsan, Tanrı aşkına kin tutan bir adamın

sana yazmanı söylediklerini değil de, kendi inandığın şeyleri yazarken yakalan."

"Adam mı? Hangi adam?" Eddie masumdu.

"Jack Coyne'un bütün bunlan neden yaptığını biliyor musun? Mountfem'in değişip değişmemesi hiç umurunda değil. Bütün iddialarına rağmen, annenin kaza geçirmiş olmasına da aldırmıyor."

"Hep o adamın suçu olduğunu söylüyor."

"Yalan Eddie, düşünürsen sen de görürsün. Patrick O'Neill Jack Coyne'a hiç iş vermiyor, çünkü yıllar önce Jack onu kazıklamış ve Patrick adamın gerçek yüzünü biliyor. Jack buna dayanamıyor, herkes onu aptal gibi görüyor."

Eddie'nin gözleri yusyuvarlak açılmıştı.

Bunları sana beraber takıldığın o güzellere anlatasın diye değil, sen bilesin diye söylüyorum. Bir Islahevi mi, her neyse, oraya gönderildiğinde nedenini bilmen gerek.

"Beni Islahevine mi gönderirler?"

Bu, annesinin darağacına gideceğine olan inancından da beterdi. Babasının sakin konuşmasından gerçekten Islahevine gönderilme tehlikesinin bulunduğunu anladı. Babası ona yetişkin gibi davranıyor ve Bay Coyne'un sahtekâr olduğunu söylüyordu. Üstelik, 'yalan' demişti. Eddie açısından bu, işi halletmişti. Kendi babası bunu söyleyen kişiye tokadı basmak yerine böyle sözcükler kullanıyorsa, gidişat kötü olmalıydı.

Eddie'ye parti hazırlıklarında yardım edebileceğini, ama hiçbir koşulda katılamayacağını söylediler. Gitmesi söylendiğinde hiçbir itirazda bulunmadan gidecekti. İyi bir anlaşmaya benzemiyordu. Ancak, oraya yaklaşmasına izin verilmesinin tek yolu buydu.

Eddie yardımseverlikle, "Kül tablalarını boşaltayım mı?" diye sordu.

Dara ile Michael çaresizlik içinde bakıştılar. Eddie bir şekilde sigara konusunu açacaktı tabiî.

Dara buz gibi bir sesle, "Hiç ihtiyaç olmayacak, sağ ol" dedi.

Michael, "Yalnızca genelde yardım et" dedi.

Söyleyecek bir şey yoktu.

Paltolarını toplayamazdı; kimsenin paltosu olmayacaktı. Portakal suyu ve limonata şişelerini dağıtaniazdı, çünkü hepsi masa-

i

nın üstünde olacaklardı. Pikabın yanına sokmazlardı ve herhalde yiyeceklerden de uzak durmak en iyisiydi. Eddie'nin bir tabak sosis ya da küçük bir pasta ikram ettiği düşüncesi kimseye keyif vermiyordu.

Dara biraz düşündükten sonra, "Belki de hiç yardımın gerekmez" dedi. "Belki erkenden yatmak istersin."

Michael daha duyarlıydı. Eddie Ryan'ın ne şimdi, ne de gelecekte erken yatmaktan asla hoşlanmayacağını biliyordu.

Eddie düş kırıklığına uğramıştı. "Parti gecesi yatamam" dedi. Yuvarlak, çilli yüzünde incinmiş ve

olanlara inanamayan bir ifade vardı.

Dara onun yüz kilometre ötede olmasını dilerken bile, bunun fazla sert olacağını gördü.

"Belki hayvanları kontrol altında tutabilirsin" dedi.

"Hangi hayvanları?"

"Bizim hayvanları. Onlara göz kulak olursun."

"Leopold ile Jaffa'dan mı söz ediyorsun?" Eddie çok şaşırmıştı.

"Evet. Bir de Maurice."

"Tanrım, Dara. Bir kediyle bir kaplumbağa partide ne yapabilirler ki?" diye sordu Eddie.

"Hah, işte üstüne bastın. Onlar pek değil, ama Leopold ortalığı dağıtabilir. Belki Leopold'e bakarsın."

"Nasıl yani? Onu yürüyüşe götür deme, haksızlık olur." Eddie çok kurnazdı.

"Hayır ama... hmmm... ona tasma takıp devriye gezebilirsin. Amerika'daki partilerde böyle yapıyorlar, filmlerde gördüm. Birisi köpekle etrafta dolanıyor. Bilirsin işte, görmüş olmalısın, üniforma giyip güneş gözlüğü takarlar."

Dara bir filmde gördüğü güvenlik görevlisini düşünüyordu.

Rüya gibi işledi.

"Pekâlâ, ödünç bir güneş gözlüğü bulup Leopold'un tasmasını takar ve biraz devriye gezerim." Eddie bu role sevinmiş gibiydi.

Michael hemen, "İçeride değil tabiî" diye atıldı.

"Tabiî ki hayır." Eddie tepeden bakıyordu. "Leopold oranın artık şık bir yer olduğunu bilmeyebilir. Hâlâ eski izbe sanırsa çöme-lip pisleyebilir bile."

Dara fenalaştığını hissederek, "Hayır, o hiç olmaz" dedi.

Davetiyelere saatler harcadılar. Leonardlarm dükkanındaki hiçbir şey uygun değildi. Ya ellerinde balonlarla insanları neşeli bir partiye davet eden ayıcıklar ya da süslü gümüş harflerle "Da-

vetlisiniz" yazılı kartlar vardı. Biri fazla çocuksu, diğeri çok resmiydi.

Sonunda düz beyaz kartlar alıp teker teker yazdılar. Bu davetiyelerin Mountfern'deki çeşitli evlerde uzun süre saklanacağını biliyorlardı. Postadan sık sık yazılı davetiye çıkmazdı.

Yiyecekler konusunda uzun uzun tartışmalar yaşandı. Dara gerçek bir akşam yemeği gibi, tabaklarda yemek istiyordu. Mic-hael sosisli sandviçin daha uygun olacağını söylüyordu. Tabakta yemek zor olabilir, insanlar soslarını damlatabilirlerdi.

Carrie aynı anda çok miktarda sosis kaynatabilmek için büyük kaplar arıyordu. Mary bira şirketlerinin birinden sandviçlerin servisinde kullanabilecekleri renkli tepsiler aldı. Sandviçlerin bir gerekçesi de herkesin heyecanlı anlarda domatesli sandviçi seveceğiydi. Ayrıca bolca cips ve fındık

fıstık olacaktı.

Kate tatlı olarak düşünülen pandispanyayı kendisi yapacaktı. Grace'e kendisi gençken hiç jöle, krema, ya da pandispanya yemediğinden, parti yiyecekleri konusunda heyecanlandığını söyledi. Anne babası pek eğlenceli insanlar değildi, doğumgünleri önem-senmezdi.

Grace, Bayan Ryan'a kendi annesinin doğumgünlerinde genelde çok hasta olduğunu söyledi. Ancak, yıllar önce Kerry on iki ve kendisi de dokuz yaşındayken, karton şapkalar giyip annesiyle birlikte bahçede çay partisi yaptıklarını hatırlıyordu. Üçü.

Babası işteydi. Her zamanki gibi.

Kate onun altın buklelerini okşayıp içinden Dara'nın da böyle hevesli ve konuşkan olmasını diledi.

Yine de, partinin planlanmasından beri Dara'nın birlikte yaşanması çok daha kolay bir hale geldiğini söylemek gerekiyordu. Kate hoşgörülüydü; insanın kendisinin seven bir ailesi olsun olmasın, on beşinde olmak kolay değildi. Dara'nın ailesi vardı, Kate'in olmamıştı, ama on beşinde kimse bu tip şeyleri pek anlamazdı.

Pastada otuz mum olacaktı ve sürprizdi. Kate herkesi tanıyan Marian Johnson'dan pastayı yapıp getirecek bir şirket tavsiye etmesini istemişti.

Marian çok yardımcı olmuş, hatta şirket sahiplerini tanıdığı için fiyatı da biraz indirtmişti.

Kate Marian'ın bütün bağlantıları ve sosyal hayatta tanıdığı insanlarla övünmesini acıklı buluyordu. Patrick O'Neill'in gözüne girmek için uygun bir yol değildi bu. Patrick'in Rachel gibi birine ihtiyacı vardı. Bunu fark etmemekle nasıl körlük, nasıl aptallık ediyordu. Ona üç ayda bir, tam da Rachel onu unutup hayatına

devam etmeye karar vermişken bir not yazıvermekle ne kadar duyarsızlık gösteriyordu.

Rachel ikizlere doğumgünleri için harika birer gömlek göndermişti. Michael'ınki kırmızı-siyah, Dara'nınki gümüş-beyazdı.

Kate, Dara'yı beyaz pilili bir etek almaya teşvik etti. Ancak, doğrudan değil. Bir dergiyi ortalıkta bırakıp kendisi güzel bulduğunu açıkça söylemeden çeşitli imalarda bulundu. Dara'yı ikna etme işi her zamanki gibi Grace'e düştü. Eteğin harika göründüğünü söyledi ve Dara da doğumgünü harçlığını önceden alınca kasabaya gidip eteği satın aldı.

İnsanlar gelmeden saatler önce giyinmiş, heyecan içindeydiler. Kate Michael alışılmadık renkler içinde yakışıklı, Dara parlak gümüş ve beyazla göz kamaştırıcı, diye düşündü. Gözleri kocaman ve simsiyah, saçları saten gibi parlıyordu. Kate onları gururla seyretti.

Sesinin titremesine engel olmaya çalışarak, "Umarım hiç unutmayacağınız bir gece olur" dedi.

Michael, "Keşke sen de..." diye söze başladı.

Dara "Girip çıkabilseydin" diye bitirdi.

Kate çabucak gözlerini silip duygusallık etmemeye karar verdi. "Hiç de değil, bunu hiç istemezdiniz. Eğer gelip sizi rahatsız edecek olsam bu sandalyenin sesini kilometrelerce öteden duyarsınız. Her şey harika olacak, parti eviniz dışardan saray gibi görünüyor. Babanız zaman zaman uğrayıp her şey tamam mı diye bakacak."

ikizler başlarını salladılar. Anlıyorlardı. Asıl söylenmek istenen, babalarının zaman zaman uğrayıp hiçbir şeyde aşırıya kaçıl-madığmı kontrol edeceğiydi.

Başlangıçta her gün görüştükleri insanlar olduğu için hepsi çok çekingendi. Kızlar manastırdaki

okulda, oğlanlar pederlerin yanında; birbirlerini Fernscourt'taki eski günlerden, bazıları köprüden, saldan, Coyne Korusu'ndan, ya da kasabadan tanıyorlardı. Sinemada, bisiklete binerken, haftada en az on kez görüyorlardı birbirlerini. Şık giysileriyle içinde mum yanan oyuk lambalarla süslü bu odada birdenbire çekingenlik hissettiler.

Sohbetler başlayıp kesildi.

Grace O'Neill hariç: o sanki hiçbir sessizlik ya da utangaçlığı fark etmemiş gibi kahkahalar atıyor, cips ve portakal suyu istiyordu. Odayı tekrar tekrar methetti, kızların elbiselerini övdü ve dans etmeye can attığını söyledi. Biraz müzik çalabilirler miydi?

Üstü binlerce benekle süslü pembe elbisesi içinde çok çekingen duran Maggie'yle kol kola girip plakları karıştırdı, kendisinin olsalar da heyecanla bağırdı. Kısa zamanda parti başlamıştı.

Eddie devriye gezerken hüzünlü hüzünlü durup gözlüğünü kaldırıyor ve eski müştemilatta dans edenleri seyrediyordu. Leopold düşünceli düşünceli gökyüzüne bakıyor, Eddie de onun acımadan ulumaya başlayacağını sezip bu isteği geçene dek hemen ırmak boyunda yürümeye götürüyordu.

Tommy Leonard, Dara'ya çok güzel göründüğünü söyledi.

Yanlış anlama olmasın diye telaş ederek, "Başka bir şey söylenemez" dedi. "Yalnızca hoş ya da cici değil; çok güzel."

Dara memnun olmuştu: "Teşekkür ederim Tommy, sen de çok iyi görünüyorsun."

"Hayır, iyi görünmek ya da görünmemek meselesi değil. Bu senin ne olduğunu tanımlıyor. Güzelsin."

Zavallı Tommy bunun alelade bir kibarlık olmadığını anlatmaya uğraşıyordu. Ancak Dara dinlemiyordu bile. Gözleri kapıdaydı.

Kerry O'Neill bir not göndermiş ve eğer gelebilirse partiye katılmayı çok isteyeceğini söylemişti.

Not her ikisine de gönderilmişti.

Grace, Kerry'nin ne yapacağının belli olmadığını söylemişti. Okulu altı dersten takdir alarak bitirmişti ve Donegal'de bir otelde işe başlamak üzereydi. Babası Kerry'nin otel işletmeciliğini öğrenmesinin en iyi yolunun bir başkasının otelinde işe başlamak olduğunu düşünmüştü. Ne zaman gideceğini kimse bilmiyordu.

Grace partiden önce gitmeyeceğini umuyordu, ama Kerry'nin ne yapacağı bilinmezdi.

Dara durmadan sormak istemiyordu. Çok çocuksu görünürdü.

Maggie elbisesinin saçına yakışıp yakışmadığını düşünüyordu. Ona kalsa pembe puantiye seçmezdi, ama bu Kitty'ye hiçbir zaman tam uymamış bir elbiseydi ve bu nedenle Daly ailesince neredeyse yeni kabul ediliyordu. Maggie elbiseyi Bayan Hayes'e götürmüş, o da kırmızı biye geçirip Maggie'ye kızıl saçlı bütün kızların artık bu rengi giydiklerini söylemişti.

Maggie partide Liam White'la çok dans etti. Liam, Maggie'yle dans etmenin diğerlerinden daha kolay olduğunu, çünkü normal kızlardan daha minyon olduğu için rock and roll yaparken ezilme tehlikesinin bulunmadığını söylüyordu. Maggie bunun karışık bir iltifat olduğunu düşündü, ama en azından bolca dansa davet edilmesi anlamına geliyordu.

r

Jacinta White, Tommy Leonard'a bütün gece ev sahibesiyle mi dans etmeye niyetli olduğunu sordu. Çevrede başka kızlar da vardı.

Michael ev sahibi olarak herkesle dans etmesi gerektiğini fark etti, ama altın buklelerini kocaman siyah kadife bir kurdeleyle toplamış, başını arkaya atıp kahkahalar atan Grace'i seyrederken zaman zaman başı dönüyordu. Grace çok hayat dolu ve çok güzeldi. Bütün gece onunla dans etmek isterdi, ama yapamayacağını biliyordu. Çok hoş görünen Maggie, Daly'nin yanına gitti. Maggie pikabın başında Liam White'la konuşuyordu.

Michael, "Dans eder misin?" diye sordu.

"Kim, ben mi? Emin misin?" Maggie çok şaşırmıştı.

Michael'ın canı sıkıldı. Onu yalnızca dansa davet ediyordu, Tann aşkına. Neden sanki bu çok büyük bir şeymiş de o layık değilmiş gibi görünüyordu?

John bardan biraz daha maden suyu gerekiyor mu bahanesiyle uğradı. Sonra gizlice çıkıp Kate'e her şeyin kontrol altında olduğunu bildirdi.

"Kimse sigara içmiyor, elinde brendi şişesiyle masanın altına girmiş kimse yok ve hepsi giyinikler" dedi.

Kate şakacıktan, "Tanrım, ne sıkıcı bir parti!" dedi ve ikisi barda birbirlerine gülümsediler. John birdenbire uzanıp karısının yüzüne dokundu, o da elini yanağına bastırdı.

Barda oturan Brian Doyle, Ryanlarm arasında bu tip şeylerin artık bitip bitmediğini merak etti. Herhalde bitmiş olmalıydı. Bu şekilde yaralanan bir kadının üstüne çıkılmazdı, değil mi. Başlarına gelen korkunç bir şeydi. Ama yine de, diye düşündü Brian, ne de olsa kırklı yaşlarındaydılar, herhalde bu tür işleri çok önce bitirmişlerdi. Brian otuz dördündeydi ve kentteki kız arkadaşı eğer şöyle ya da böyle harekete geçmezse, bavullarını toplayıp gitmek üzereydi. Bu düşünceyi kafasından atıp bir bira daha ısmarladı.

Carrie sosisleri götürse mi diye sorunca Mary biraz daha beklemesini söyledi.

Mary bir yandan da Leopold ile Eddie'yi gözetliyordu. İkizlerin kardeşlerini aralarına almaya neden direndiklerini görebiliyordu, ama Eddie'nin Leopold'ü uzaklarda bir ağaca bağlayıp unutmadığından da emin olmak istiyordu. Hayvan tasmayla bu kadar uzun yürüyüşlere çıkartılmaya alışık değildi.

Mary bir kez daha geçtiklerini görünce eliyle işaret edip Eddie'yi mutfağa çağırdı.

"Ne var?" Eddie kuşkulanmıştı.

"Herkes hücum etmeden sen ve Leopold birkaç sosis yemek istersiniz diye düşündüm. Ne dersin?"

Eddie harika olduğunu düşündü. Carrie sosisle koca bir şişe ketçap getirdi. Dışarda, partidekilere bu verilmiyordu.

Jimbo da birkaç dakika yanlarına gelip Carrie'nin kulağını okşadı.

Mary sertçe, "Yeter Jimbo" dedi.

"Birazcık sevgi gösterisi" dedi Jimbo.

Mary, "Serserilik, numaracılık, üstelik yemek yapılan bir yerde hijyenik de değil" dedi.

"Peki." Jimbo iyi huyluydu.

Eddie'yi çalışmalarından dolayı ödüllendirmek için bir sosis daha verildi.

Jimbo, "Niçin devriye geziyorsun?" diye sordu.

Eddie sustu. Bilmiyordu.

Mary'ye, "Neden acaba?" dedi.

Mary, "Bir toplantıda devriyelerin de olduğunu herkes bilir" dedi.

Jimbo, "Otel açıldığında karşı kıyıda devriye gezilecek mi?" diye sordu.

"Mutlaka" dedi Mary.

"Belki elimi çabuk tutup başvurmalıyım."

Eddie kendi kendine gülümsedi. Demek gerçek bir işti; Dara ile Michael'ın onu ayak altından uzaklaştırmak için uydurmuş olacaklarından korkmuştu.

Son gelen Kerry'ydi. Onu ilk Dara gördü, kapıya koşmamaya çalıştı, ama yine de hızla yanma vardı.

Kerry harika görünüyordu. Koyu mavi dikişli açık mavi bir gömlek giymişti, tıpkı kovboylara benziyordu. Elinde iki paket vardı. Birini pikabın yanına bıraktı, birini doğruca Dara'ya verdi.

"Nice yıllara prenses" dedi.

"Neden bana öyle diyorsun?" Mary Donnelly küçümsemek için Grace'e böyle derdi.

"Bütün güzel kızlar doğum günlerinde prensestirler, sen çoğundan da fazla." Ona sıcacık gülümsedi.

Dara sanki koşmuş gibi nefes nefeseydi.

"Açayım mı?"

"Nasıl istersen."

Paket kağıdıyla uğraşırken onu kaybetmekten korkuyordu, yine de yırtıp atmak çok kötü olurdu.

Paketi açmayı başardığında Kerry hâlâ orada duruyordu. Çok güzel bir tokaydı, üstüne kocaman bir gül takılmıştı. İnsan takınca saçına gül takmış gibi görünüyordu. Dara sevinçle baktı.

"Hemen takmalıyım. Bir ayna bulup ne yaptığımı göreyim."

"Kaçma. Dur, ben takayım." Sık siyah saçları toplayıp kocaman ipek gülü olan tokayı taktı. Saçlarını bir yandan sıkıca geri çekmişti. Bu Dara'ya belirli belirsiz bir çingene havası vermişti.

Dara heyecanla, "Güzel oldu mu?" diye sordu.

Kerry, "Çok hoş" dedi.

O sırada pikapta ağır bir şarkı çalmaya başladı: Michelle. Kerry ona sormadan ve havayı hiç bozmadan Dara'yı kollarına aldı, dans etmeye başladılar.

Dara çevresine bakınıp keyifle iç çekti. Kandillerin ışıklan beyaz duvarlarda dans ediyor, kâğıt çelenkler etrafı süslüyor, gazoz ve yiyeceklerle dolu masalar pek neşeli görünüyordu. Dışarda hava ılıktı ve annesinin yan bahçesindeki çiçekler takvim resmi gibi romantik bir görüntü sergiliyorlardı. O ve Michael on besindeydiler; artık neredeyse yetişkin sayılırlardı ve bütün arkadaşları buradaydı. Ancak, özellikle on sekizinde ve İrlanda'nın en yakışıklı erkeği olan Kerry O'Neill kapısına gelmiş, saçları için harika bir gül vermiş, ona güzel göründüğünü söylemiş ve Paul McCartney'in şarkısına dans ederken onu kollarına almıştı. Dara hiç böylesine mutlu olmamıştı.

Maggie Daly Michael'a rüya gibi bir parti olduğunu söyledi.

Michael aslında onu dinlemiyordu; ev sahibi olarak müziği değiştirip değiştiremeyeceğini düşünüyordu. Rolling Stones gibi daha hareketli bir şeyler çalmak istiyordu. Grace'in o yakışıklı ama temelde zekâ yoksunu John Joe Conway'le dans etmesi de aptal-caydı. Grace herkese karşı çok iyiydi, o aptal John Joe Conway'e bu kadar nazik davranmamalı, öyle sarılmasına izin vermemeliydi.

Sosisler ikram edildi, pandispanya son lokmasına kadar yendi. Anne baba ve bardaki az kişi, ve Declan ile Leopold'e sıkı sıkı yapışmış güneş gözlüklü Eddie pastayı yemek için toplandılar. Mary Donnelly, Carrie, Jimbo ve şans eseri oradan geçmekte olan Papers Flynn mumlar üflenirken hep birlikte kapıya toplandılar. Konuşma yapılmadı ama bolca alkış ve tezahürat Leopold'ün aşırı heyecanlanmasına yol açınca Eddie bütün mahalleyi uyandırmasın diye eliyle hayvanın ağzını kapadı.

Sonra büyükler partinin bu kadar iyi geçiyor olmasının verdiği

rahatlıkla çekildiler ve birisi tek elektrik ampulünü de sökünce yalnızca duvarlardaki mumların ışığına kaldılar.

Yaz sonu, Nivea kremi ve Blue Grass parfümü, peynirli ve soğanlı cips, sosis ve bahçedeki eylül çiçekleri kokuyordu.

Artık hep ağır müzik çalıyordu. Sanki yemekten önceki gibi hareketli şarkılar eşliğinde dans etmeye kimsenin hali kalmamıştı.

Michael daha hâlâ dans etmediği kızlar olmasına aldırmıyordu, onlar da herhalde kendisiyle dans etmek istemiyorlardı. Hepsi de mutlu görünüyordu. Ayakta durup ya Grace'le konuştu, ya da dans ettiler. Grace durmadan gülüyor, onu dinliyor ya da bir şeyler anlatıyordu. Pek çok kez "Harikasın Michael," dedi. Michael bunu içten söylediğini biliyordu.

Liam White Maggie'yle çok dans etti.

Tommy Leonard kederli kederli Dara'yla bir kez daha dans etmek için fırsat kolladı, ama Dara Kerry O'Neill içeri girip de saçları için o gülü hediye ettiği andan beri onun kollarından hiç ayrılmadığı için, fırsat bulamadı.

Kate, "On ikiye çeyrek var, sanırım artık ufak ufak gürültü yapmaya başlamamız gerek," dedi.

John, "Yolluk prensibini bilmiyorsun" dedi.

"Aman Tanrım, bana orada içki içmediklerini söyle."

"Hayır, sözün gelişi diyordum" dedi John.

"Deme."

"Demek istediğim, onlara on iki dedik, o yüzden on ikiyi geçince gidip gürültü yapmaya başlarız. Bu iş böyle yapılır."

Kate, "Çok haklısın," dedi. Bu gece John'a sıkı sıkı sarılmayı özlüyordu. Onun da aynı şekilde hissettiğinden emindi.

Tekerlekli sandalyedeki insanların artık böyle duygulara kapılmadıklarını; başka pek çok şeyle

beraber o hissin de geçtiğini sanmıştı hep.

Bilmediği öyle çok şey vardı ki.

Dara Kerry'ye "Umarım bütün bunlar senin için fazla çocuksu değildir," dedi.

"Ne demek istiyorsun? Her şey çok güzel!" Ona sevgiyle baktı.

"Hayır, bu parti, limonata, gerçek içki ve orkestra olmaması, hepsi biraz..."

"Ben gerçek içki istemiyorum, Beatles kadar iyi bir grubu da Mountfern'e asla getiremezdik, o yüzden plaklarını aldık... Sen niçin kaygılanıyorsun?"

"Bir şey yok" dedi Dara.

Kerry, "Güzel" dedi. "Çünkü endişeli olmadığın zamanlarda çok güzelsin. Bir daha kaşlarını çatmanı istemiyorum. Anlaştık mı?"

"Anlaştık."

Tommy Leonard, Jacinta White'ı dansa kaldırdı.

Jacinta memnun oldu.

Tommy, "Çok başarılı bir parti oldu sanırım" dedi.

"Evet, harika." Jacinta, Tommy'den çok hoşlanıyordu.

"Ama O'Neill'ler biraz fazla öne çıktılar, değil mi?"

"Öyle mi?" Jacinta gerçekten şaşırmıştı.

"Belki de çıkmadılar." Tommy haksızlık etmemeye çalıştı. "Yalnızca bir süreliğine öyle düşündüm. Sanki bir tek onlar önemliymiş gibi."

John Ryan içeri girip biraz gürültülü bir şekilde boş şişeleri topladı.

Michael, "Daha zamanı gelmiş olamaz baba" diye tısladı.

"Hayır, hiç de değil, Saha on ikiyi on geçiyor. Ben yalnızca bunları topluyordum." John tatlı tatlı konuşuyordu.

Ampulün pikabın yanma konmuş olduğunu fark etti. Alıp yerine taktı ve oda birdenbire aydınlandı. John sanki ortamın nasıl değişiverdiğinin farkında değilmiş gibi şişeleri toplamaya devam etti.

On dakika içinde, bir daha uğrayıp haber getirmesine ya da uyarmasına gerek kalmadan, parti sona erdi.

Mountfern'li gençler River Road'dan aşağı, ya da anacaddeye doğru evlerine gittiler. Bazıları da bisikletlerine atlayıp Mount-fern çevresindeki küçük çiftliklerine dağıldılar.

Nehir karanlıkta hışırdayıp kıpraşıyordu. Çocuklar sessiz adımlarla geçerken ördekler dinlendikleri

yerlerde hafifçe ötüştüler. Ay Fernscourt'taki tamamlanmak üzere olan binalan aydınlatıyordu. Harabelerin içinden on sekizinci yüzyıl tarzı yepyeni bir ev yükselirken, odaların yer aldığı iki büyük bina yan katlanmış kanatlar gibi arkasında uzanıyordu. Çoğunun buna benzer ilk geceleriydi ve daha böyle pek çok gece yaşayacaklan geleceğin düşünceleriyle doluydular.

İkizler pencerenin içinde oturup saatlerce partiyi konuştular. Liam'm ne kadar komik ve istemeden de olsa ne kadar kaba olduğundan; Maggie'nin ne güzel göründüğünden; o koca John Joe Conway'in ne büyük bir soytan olduğundan; Eddie'nin kara gözlüklerle ne komik göründüğünden, söz ettiler. Carrie ne iyiydi ve Declan'ın utangaçlığının tutup geri planda kalması ne harika ol-

muştu. Anneleri de hiç gelmemişti ve babaları sonunda ne komikti.

Dara Michael'a partinin sonundan söz etmedi.

Michael da Dara'ya Grace'e ne çok âşık olduğunu söylemedi. Evet, aşk. Bu, duygulan için fazla güçlü bir sözcük değildi.

Dara dudaklarını tekrar yalayıp Kerry'nin öpücüğünü hatırlamaya çalıştı. Çok yumuşaktı.

Dudakları önce hafifçe, sonra biraz daha sertçe onunkilere değmişti. Bu ilk keresindeydi; odanın en karanlık köşesinde, kimsenin göremeyeceği bir yerdeydiler.

Dara gözlerini kapatmıştı. Neden bilmiyordu, ama öylesi doğal gelmişti. Kerry tekrar çok güzel olduğunu söylemişti, o halde bunu yapmak normal olmalıydı.

Sonra, parti bitip de hep birlikte yan bahçeden çıkarken Kerry onu birdenbire geriye, sarmaşık güllerin altına çekip yüzünü ellerinin arasına almış ve bir daha, uzun uzun öpmüştü.

"Doğumgünün kutlu olsun, güzel Dara" demişti.

Vedalaşırken onu yakında göreceğini söylemişti. Dara kendini tutup ne zaman diye sormamıştı.

Ertesi gün ve sonraki gün de Grace'e onun Donegal'e gidip gitmediğini sormamak için kendini tutmuştu. Hoşça kal demeden gitmeyeceğini biliyordu. O öpücükten sonra yapmazdı.

Dara kollarını göğsüne doladı ve olan biteni yıldızlara haykırmak istedi. Ama yapmadı, hiç kimseye söylemedi. Ne Michael'a, ne Grace'e, ne de Maggie'ye.

Ve kuşkusuz ne de Tommy Leonard'a. Tommy kendisi partiyi çok beğendiğini, ama belki de Dara bütün gece tek bir kişiyle dans ettiği için onun sıkıcı bulmuş olabileceğini söylemişti.

"Hayır" dedi Dara neşeyle. "Çok komik. Hiç de sıkıcı bulmadım."

Fernscourt'un bütün tasarım ve dekoru Rachel'a aitti. Bu iş uzaktan yapılamayacağı için irlanda'ya tekrar geleceğini biliyordu. Bir süre Patrick'le otelini hayatından tümüyle çıkartabileceğini ummuştu. Sonra titizlikle tuttuğu dosyalan halefine, ya da Patrick'in tutacağı iç dekorasyon şirketine devredecekti.

Ancak, öyle olmadı.

Hayatının çok büyük bir bölümü onunla çok iç içe geçmişti. Patrick'in hayallerinin şatosunun yapıldığını ve doğru yapıldığını görmeden gitmeyecekti.

Patrick başka hiçbir alanda kötü niyetli kişilere kanmazdı, ama

iş bu otelin tasanmına gelince, hazırlıksız yakalandığı pek çok alan vardı. Birisi O'Neill'e daha iyi olacağını söylediği için, oteli minik kuleleriyle Disneyland havasında sahte bir şato şeklinde

yapmaya kalkmıştı. Orijinal evin baştan yapılıp yatak odası bölümlerinin bir açıyla yanlara bağlanmasını önerense Rachel olmuştu.

Eğer işin her aşamasında gözü üzerinde olmasaydı, Patrick orayı İrlanda efsanelerindeki dört yapraklı yoncalar, kılıçlar ve orman cinleriyle doldururdu. Artık inşaat bitip iç dekorasyon başlamak üzere olduğundan, Rachel'ın dönme zamanı da gelmişti.

Artık daha güçlü, daha dayanıklıydı. On sekiz ay önce onun her an kalması için yalvaracağı umuduyla giden Rachel'dan daha yalnız bir kadındı. Şimdi, dönüşünde hayalleri daha az olacaktı.

Sırtında da daha az yük taşıyacaktı.

Bir daha Slieve Sunset'e ayak basmayacağını biliyordu.

Kate'e bu konuda düşünmesini söyledi. Kate mektubu aldıktan birkaç saat sonra telefona koştu.

"Sana tam istediğin gibi bir yer buldum" dedi. Can dostunun Mountfern'e, yanına dönüyor olmasından çok mutluydu. Biraz uğraşması gerekmişti, ama Rachel'ın kalması için en uygun yeri bulmuştu.

Loretto Quinn çok şaşırmıştı.

"Bayan Fine gibi şık ve iddialı bir Amerikalı kadın. Hayır Kate, gerçekten, bununla başa çıkamam. Bütün bunlan yalnızca otel yapıldıktan sonra birkaç kuruş para kazanacağımızı söylediğin için yapıyorum zaten. Hayır, bir de beni çok çok aşan o insanlan memnun etmeye çalışma korkusunu ve endişesini yaşamak istemiyorum."

"Şşşt, Loretto, dinle. Bu senin için çok iyi bir fırsat. Rachel durmadan gelip gidecek, kendi yerini isteyecek, hatta belki satın bile alabilir."

"Şu otel bitince orada kalmayacak mı?"

"Daha yıllarca bitmeyecek ve Grange da çok uzakta. Senin ev ideal. Daha bu sabah, telefonda düşündüm. Ben bir dâhiyim aslında."

"Olabilirsin ama Kate, o odalarda yalnızca yatak ve iskemleler var, doğru dürüst eşya bile yok. Ancak bir tımarhanede bulunabilecek beyaz patiska perdeler..."

"Olduğu gibi bırak, yalvannm. Bu Rachel'ın işi, bunun için bir servet ödeniyor ona, oraya buraya ne konup ne konmayacağını bildiği için. Senle ben bir milyon yıl geçse göremeyiz. Sana çok

iyi fikirler verir. Ciddiyim. Benim için yaptıklarına bak. Senin odaların bütün kasabanın dilinde olacak. Marian Johnson kıskançlıktan ölecek, odalara bir bakmak için oluklara tırmanacak."

Marian Johnson'ın zavallı Loretto Quinn'i kıskanması öyle mutlu bir düşünceydi ki, iki arkadaş gözlerinin önüne getirip güldüler.

"Ama odalar yapılana dek giysilerini nereye koyacak?" Loretto pratikti.

"Biliyorum, dükkânlarda satılan o askılardan uzun bir tane alırız. Jimbo kasabadaki büyük dükkânlardan alıp getirebilir. Ben de birkaç yere telefon ederim."

"Çok çıplak olmaz mı?"

"Anlaşılan hiçbir oda çok çıplak olmuyor. Stil bu demek zaten."

Rachel hepsine armağanlar getirdi. Dara'mn beyaz püsküllü kırmızı elbisesi parlak ve gösterişliydi. Onu Kate'in hep düşündüğü gibi, renkli bir kız haline dönüştürüverecekti. Michael'a balıklar ve dünyanın dört bir yanında balıkçılık hakkında kocaman bir kitap, Eddie'ye uzaydan gelmiş gibi duran bir bisiklet lambası, Declan'a da aralarında oturunca gaz çıkarma sesi duyulan bir yastığın da bulunduğu bir kutu dolusu şaka malzemesi.

Rachel John'un kilo verdiğini unutmamış, -Kate'in mektuplarından unuttuğu hiçbir şey olmadığı belliydi- ona iki tane keten ceket getirmişti. John ayna karşısında ceketleri denerken utandı ama sonucu beğendi.

Kate haklıydı, John Ryan gerçekten incelmişti ve daha da uzun boylu görünüyordu. Hardal rengi ceketi öyle beğendi ki, o renkte tüm bir takım düzmeyi düşündü ve Rachel'a kendisine yardımcı olması için bir gün beraber kente gitmeleri gerektiğini söyledi.

Kate için hepsi birbirinden zarif yeşil, mavi ve altın şansı eşarplar vardı. Onları takıp bağlamaya gelince, Rachel'm parmaklan sihirli gibiydi. Kate mavi-gümüş eşarbı takıp göstermek için tekerlekli sandalyesini çevirince herkes nefesini tuttu. Cam kapıdan seyreden Leopold bile beğeniyle ulumaya başladı ve kuyruğunu mutlulukla salladı.

Buraya geri dönmek, hele kendi şartlanyla gelmek harikaydı. Rachel artık Patrick'i, ne havada olduğunu, ya da Dublin'den ne zaman döneceğini düşünüp kaygılanmıyordu. Marian Johnson her zamanki patavatsızlığıyla ortak anılan deşip şakaları paylaşmak istediğinde telaşa kapılmıyordu. Burada Patrick'i gerçekten özlemiyordu ve Kate'in dediği gibi, kendini daha özgür hissedi-

yordu. Kimseye bağımlı değildi.

Onu bu kadar iyi karşılamalan ve özellikle de Loretto Quinn'in telaşı çok dokunaklıydı. Loretto Rachel daha odaları bile görmeden Ryanlara gelip özür dilemişti. Rachel odalan görüp endişeli kadını rahatlatmak için acele etti.

"Bu harika, Loretto" dedi. "Eğer yanlış anlamazsan, elimde bolca yedek numune ve ufak tefek aksesuvar var. İstersen ben buradayken bu odaları yok pahasına yeniden döşeyebiliriz."

Loretto cennette olduğunu düşündü. Birkaç gün içinde leylak rengi çok güzel perdeler -olağanüstü bir rastlantı eseri ölçüleri de tamdı- açık mavi halı ve yatak örtüsüyle minderler için de leylâk rengi çiçekli krem kumaşlar geldi. Loretto hiçbir telâşa gerek kalmadan, gözlerinin önünde odalannın bambaşka bir havaya büründüğünü gördü. Yukan çıkıp zevkli misafir odalanna bakıyor ve sevinçle el çırpıyordu.

Loretto'nun kendi yatak odasına da örtü için koyu kırmızı bir parça ve kırmızı beyazperdeler bulunmuştu. Rachel bütün göz kamaştıncılığma rağmen çok iyi davranıyordu. Loretto'nun dükkânı için bile uygun boyda renkli bir muşamba parçası bulmuştu. Kırmızı yeşil çok güzel durduğuna göre neden tezgâh kırmızıya, raflar da yeşile boyanmasındı? Kate Ryan'ın oğullan seve seve yardım ederlerdi. İnsanlar Loretto'yu daha önce hiç olmadığı gibi takdir etmeye başladılar. Gelecek turistlerin beklentisi içinde dükkânını güzelleştirmesi çok akıllıca değil miydi? Onun bu kadar akıllı olduğunu kim bilebilirdi?

Patrick Loretto Quinn'e uğradığında değişime inanamadı. O acınası küçük dükkân artık şık ve neşeli görünüyordu. Kadının kendisi bile bir kadm dergisinin önce ve sonra yazısına konu olmuş gibiydi.

Patrick rahat bir havayla, "Bayan Fine buralarda, değil mi?" diye sordu.

Loretto'ya verilen talimat çok açıktı.

"İş için gitti, Bay O'Neill."

"Ne işi?"

"Bayan Fine bana söylemedi efendim."

"Ne zaman dönecek?"

"Onu da söylemedi Bay O'Neill."

"Çok gizli kapaklı davrandığını söylemeliyim."

"Oh, hiç de değil, çok konuşkan birisi Bayan Fine, çok da iyi. İlk başta buraya geleceği için endişeleniyordum, ama boşunay-

mış. Bana öyle yardımcı oldu ki."

Patrick değişen dükkâna Rachel'ın elinin değmiş olduğundan kuşkulandı.

"Evet, eminim öyledir Bayan Quinn, yalnızca burada olup bana rapor vermesini bekliyordum."

"Buraya geleceğinizi biliyor muydu Bay O'Neill? Bilmiyordu herhalde."

"Hayır, son anda karar verdim."

"İşte, bakın." Loretto yeni arkadaşı Bayan Fine'ın hatası olmadığına sevinmişti.

Patrick "Buraya gelmişken odalarına bir bakayım" diye homurdandı.

Loretto mahcup göründü. "Bilemem... yani..."

"Oh, Bayan Fine aldırmaz, Rachel iyi bir yerde kaldığını görmeme memnun olur."

"Öyle ama... işte. Eğer odalan birine verirsem, başkasını içeri sokamam. Anlıyorsunuz değil mi Bay O'Neill, insanların girip çıkmasına izin veremem."

"Ben herkes değilim, girip çıkmıyorum..." Patrick'in canı sıkılmıştı.

"Ama anlıyorsunuz. Belki Bayan Fine dönünce, eğer size odalarını göstermek isterse, o zaman başka."

Patrick sert adımlarla dükkândan çıktı.

Kadın haklıydı tabiî, ama Tann aşkına, buraya son geldiğinde kirli çuvallardan patates çıkartan bir eskici kadına benziyordu. Şimdi de yukardaki odalan gösterme konusunda tavır alıp poz yapıyordu. Bu kadan biraz fazlaydı.

Patrick, Ryan'ın banna girme riskini almadı. Geri döneli beri karşılaştığı herkesle kavga etmeyi başarmıştı, o nedenle John'un yakasına yapışma ya da tekerlekli sandalyesinde Kate'le bağnş-ma olasılığını göze almamaya karar verdi. Arabasını onlann göremeyeceği bir yere park edip yaya köprüsünden yürüdü. Büyük ev bu sabah ona pek keyif vermiyordu. Bütün görebildiği kusurlardı; özellikle de araba yolunun çirkin açısı. Ağaçlann arasındaki bir yoldan doğruca nehre yaklaşmak ne kadar daha iyi olurdu. Ama daha evlerini almayı teklif edeceği gün Kate kendi inşaatında hayat boyu sakat kalmışken böyle bir şeyi nasıl teklif edebilirdi? Sonra, girişteki o geniş meydandan da hoşlanmıyordu. Tıpkı bir otopark gibi, fazla çıplaktı. Rachel orada üç ağaç bırakması için ısrar etmişti, ama diğerleri evin görünümünü kapatacağını,

I

otomobillerle otobüsler için de engel oluşturacağını söylemişlerdi. Onlar yanılmıştı; Rachel haklıydı.

Tann aşkına, neredeydi o?

Brian Doyle onu gördüğüne sevindi. Patrick ciddi ciddi, hiç olmazsa, diye düşündü. Ceketini çıkartıp Brian'ın şantiyedeki ofisinde oturdu.

"Bana neden beni gördüğüne sevindiğini söyle Brian, en az iki yüz insanın geçiminden ve senin kendi iddialı yaşam tarzınla dı-şarda gördüğüm bilmem kaçıncı yeni arabandan sorumlu iyi bir işveren olduğum için mi? Varlığım bu yüzden mi seni memnun ediyor? Yoksa ben beş yüz millik çevrede Büyük Konağı satın alıp bizim istediğimiz yaşamı kuran tek köylü olduğum için mi? Yoksa kıvırcık kumral saçlanm ve parlak mavi gözlerim için mi?"

Brian telaşla Patrick'e baktı. Adam herhalde içmişti, başka açıklaması olamazdı.

"Bir fincan kahve ister misin?" diye söze başladı.

"Bu seni çok şaşırtabilir Brian, ama bir fincan kahve istemem. Bütün bu işler başlayalı beri burada içtiğim hiçbir fincan kahveden keyif alamadım. Bunun gerçekten kahve mi, yoksa çay mı, yoksa bütün bunlann yıkandığı bulaşık suyu mu olduğunu tahmin etmek ilginç bir oyun oldu benim için."

"Oh pekâlâ, unut gitsin." Brian şantiyedeki kahveye yönelik hakaretten hiç alınmamıştı. Bay O'Neill'in kahveyi aşmış olduğunu ve acele bir içki istediğini tahmin etti.

Yumuşak bir sesle, "O halde Ryanlara gidip orada konuşalım mı?" diye sordu.

"Ryanlara gitmeyeceğiz, burada konuşacağız. Saatin sabah on bire on kala olduğunu fark etmemiş olabilirsin, herhalde senin standartlarına göre bara gitmek için erken bir zaman."

"Tannm, bugün hiçbir şey seni memnun etmiyor."

"Haklı olabilirsin. Beni gördüğüne neden sevindin?"

"Birincisi, epeyce mesaj geldi, insanlar seninle görüşmek istiyorlar. Telefon sabahtan beri susmadı."

"Tamam" diye homurdandı Patrick. "Rachel nerede?"

"Kim?"

"Bayan Fine. 1963'ten beri seni birkaç kez milyoner yapan bu otelin tasanm ve iç dekorasyonunda benimle birlikte çalıştığını fark etmedin mi?"

Brian Doyle'un en güçlü taraflanndan biri de hiçbir hakareti üstüne almmamasıydı.

"Oh, Bayan Fine mı? Nerede olduğu konusunda hiçbir fikrim

yok. Gelip gidiyor, ama nasıl olduğunu bilirsin, çok yararlı bir hanım -asla insana ayak bağı olmuyor. îşini yapıyor, bir not bırakıyor ve gidiyor."

"Peki ne not bıraktı?"

"Ölçülerle ilgili. Buradan birisi ona yemek salonuyla ilgili yanlış rakamlar vermiş, her şey yanlış olmuş. Mağaza iki kez fazla malzeme gönderecek olmuş, Bayan Fine engellemiş. O hanım sana bir servet kazandırıyor, söylemiş olayım. Bir servet."

"Birinin de bana servet kazandırdığına sevindim. Diğerlerinin bol keseden harcamasının yanında."

Brian bar taburesinden yıkılmak üzere olan bir sarhoşla konuşur gibi, "Belki kendini daha iyi hissettiğinde" dedi.

Patrick, "Ben kendimdeyim budala," dedi. "Yalnızca senden bu adamlara alo demeni istiyorum. Onlara şu telefondan alo de ve burada olmadığımı söyle."

Brian sonunda dayanamadı ve "Herkes buna alo demek diyor, ben uydurmadım," diye bağırdı. "Üstelik işleri ele almamı söyleyen de sizdiniz Bay O'Neill, başanya giden en emin yolun bu olduğunu söylediniz. Ben de sizi örnek aldım ve uyguladım, işe de yarıyor gibi. Çok daha başarılı oldum."

"Sen çok daha başarılı oldun, çünkü ben sana hayatının işini bir tepsi içinde sundum ve senin bunu tamamlaman da bir ömür sürüyor!" Patrick öfkesinin bir yaran olmadığını biliyordu ama henüz durmaya hazır değildi.

"Şimdi Brian, beni dinle. Hemen, şimdi dediğimi yap. Ben bir kalp krizi geçirmeden cehennem olup giderim, otelin işleri hukuk tarihine geçer ve şansın varsa sen de kalan alacağını hiçbir zaman tahsil edemezsin."

"Peki ne zaman geleceğinizi söyleyeyim?"

"Bilmiyorsun. Hiçbir fikrin yok."

Patrick ceketini kapıp kalktı ve yaya köprüsüne yöneldi.

"Ama Bay O'Neill, size neler yaptığımızı göstereyim..."

"Neler yaptığınızı gördüm. Ön taraf havaalanı pistine benzemiş."

"Lanet olsun Bay O'Neill, her şey planlarda vardı..."

"Bana lanet okuma..."

"Ama her zamanki gibi şantiyeyi gezmek istemiyor musunuz?"

"Burada değilsem nasıl gezebilirim?"

Patrick yaya köprüsünü yarılamışken Dara Ryan'm heyecanla kendisine doğru koştuğunu gördü.

Kız onu gördüğüne memnun olup "Merhaba Bay O'Neill" diye seslendi.

"Dara, seni görmek ne güzel." Oldukça çarpıcı bir kız olacaktı. Uzun boylu, esmerdi; beyaz tişört ile blucin giymiş ve bir kulağının arkasına kırmızı bir çiçek -ya da belki de bir takıydı- sıkıştırmıştı.

"Ne zaman döndünüz?"

"Biraz önce. Şu ana kadar karşılaştığım herkes benimle münakaşa etti. Sen de bana yumruk atmayacaksm, değil mi?"

"Aman Tanrım, hayır." Konuşmaya hevesli gibiydi. "İyi vakit geçirdiniz mi?"

"Dublin'de. Hayır, pek değil, hatta hiç de değil. Toplantılar, toplantılar ve sonunda da pek bir şey çıkmadı. Sen ne düşünürsen düşün, aslında kavgayı pek sevmiyorum."

Dara, "Ben hiçbir zaman sizin kavga sevdiğinizi düşünmedim," dedi. Ona bir şey sormak istiyordu.

Patrick ne olduğunu merak etti.

"Haklısın." Patrick ona sıcacık gülümsedi. Doğruydu, kavga etmeyi sevmiyordu. Birkaç hafta önce iki takım işçi arasındaki bir anlaşmazlıktan sonra yaşanan sahnelerden hiç hoşlanmamıştı. Elli adamın önünde Brian Doyle'a işi hangilerinin yapacağına karar vermeleri için üç saatleri olduğunu söylemişti. Eğer o zaman kadar anlaşamazlarsa, o akşam tek bir adama bile para verilmeyecekti. Yüzündeki ifadeden dolayı, anlaşmazlık onlara tanıdığı üç saatten çok daha kısa sürede çözümlenmişti.

Bir zaferdi ama pek keyif almamıştı.

"Burada, yaya köprüsünde ne yapıyorsun? Beni mi bekliyordun?" diye sordu.

"Pek değil. Ne zaman döneceğinizi merak ediyordum. Harap kilisenin bahçesinde bir pop konseri olacak, pek çok ünlü şarkıcı gelecek, acaba diyordum..."

"Sanırım ben bu iş için biraz yaşlıyım Dara" diye dalga geçti.

"Hayır, acaba Kerry gitmek ister mi diyordum. İkinizin de ne zaman döneceğinizden emin olmadığım için bekliyordum."

Patrick ona bakıp iç çekti. "Kerry konsere gelemeyecek" dedi.

"O sizinle değil mi?"

"Hayır, Dublin'de de değildi. Doğruca Donegal'e gitti. Sana söylemedi mi?"

Dara Ryan, "Ben yanlış anlamış olmalıyım" dedi. İri siyah gözlerindeki pırıltı kaybolmuştu.

Rachel, "Yürüyüşe gidelim mi?" dedi. Güneşli bir akşamüstüy-dü, ılık bir esinti vardı.

Kate hırsla, "Tabiî, bekle de bir çiklet alıp belkemiğimi yapıştırayım, sonra fırlayıp seninle gelirim" dedi.

"Yani ben yürüyeyim, seni iteyim, demek istedim."

"Çok sıkıcı" dedi Kate. "Omuzumun üstünden bağırmak zorunda kalıyorsun, ben de boynumu çeviriyorum. Keşke bir bebek arabam olsaydı. İnsanlar bebeklerin yüzüne konuşabiliyorlar, enselerinden değil."

Rachel, "Oraya vardığımızda konuşabiliriz" dedi.

"Nereye vardığımızda?"

"Orası sır."

"Neden olmasın? Senin eşarplardan birini zarif bir şekilde boynuma dolayayım ki karşılaştığımız kişilerin başını döndürebileyim."

Önce Loretto Quinn'e gittiler. Kate yapılan değişikliklere inanamadı. Loretto normalde öyle kararsızdı ki, patatesleri kâğıda mı sarsa, kesekâğıdına mı koysa, yoksa doğruca alışveriş torbasına mı boşaltsa karar veremezdi. Anlaşılan şimdi iki haftadan az bir sürede bütün dükkânı elden geçirmişti. Adamın biri çıkmış kapıdaki tabelayı bile yeniliyordu.

Dükkândan iki kişi Kate'in tekerlekli sandalyesini kaldırıp içeri götürdüler. Kendi kendini iterek şuna buna dokundu. Artık çok yer açılmıştı. Dükkân tamamen farklı bir havaya bürünmüştü. Çok daha

kaliteli bir dükkân gibi duruyordu. Yine de, fiyatlar aynıydı. Kate övgüler yağdırdı.

"Ama her şeyi Bayan Fine yaptı Kate, o yürüyen bir azize -biraz senin gibi. Benim için bütün bunları neden yaptı bilmiyorum, gerçekten. Bütün bir ay boş dursam kendim akıl edemezdim. Etseydim bile asla yapamazdım."

Kate birdenbire Loretto'nun boyunun uzamış olduğunu düşündü, ama saçmaydı bu. Belki de artık daha dik duruyordu. Kendine çekidüzen de vermişti. Artık solgun saçları gözlerine düşen, o kirli pembe tulumlu Loretto olamazdı. Şık kahverengi bir önlüğün altına beyaz bir bluz giymişti. Saçları da kuşkusuz Rachel'ın armağanı olan güzel kırmızı bir tokayla geriye toplanmıştı.

Kate iç çekti. River Road'dan geri dönerlerken Rachel'a, "Sen bir sihirbazsın biliyor musun, Loretto'nun hayatını değiştirdin" dedi.

Rachel güldü: "Başkalarının hayatını değiştirmek kolaydır. Sorun kendi hayatında."

"Hey, gezi bitti mi? Bu çok kısa bir gizemli geziydi -Loretto'ya gidip geldik."

"Hayır, hayır, daha başlamadı bile. Yaya köprüsünden geçip otele bakarız diye düşündüm."

Öylesine söylenmişti, ama ikisi de pek kolay olmadığını bili-

yorlardı. Kate iki yılı aşkın bir süredir Fern'in karşısına geçmemişti. O yaya köprüsünden yürüyüp de şantiyeden baygın bir şekilde ambulansla götürüleli beri.

"Oh, sanmıyorum Rachel."

Yaya köprüsüne gelmişlerdi. Rachel tekerlekli sandalyenin önüne dolanıp Kate'in karşısında

çömeldi. Her sabah yarım saat uğraşıp kısa, doğal görünümlü buklelerine verdiği şekil hiç bozulmamıştı. Makyajıyla genç bir kız gibi duruyordu. Kocaman, üzgün kara gözlerini Kate'e dikmişti.

Çok ciddi konuştu.

"Ben kaza geçirdiğin yerle ilgili şoku atlatmanı sağlamaya çalışan bir psikolog değilim" dedi. "Tanrım, Kate, bunu neden isteyeyim ki? Hayatının geri kalanını belinin kırıldığı o noktaya bir daha uğramadan geçirebilirsin. Orayı görmenin sana ne faydası olacak? Zaten artık göremezsin."

"O halde neden oraya gitmemi istiyorsun?"

İr'

"Seninle konuşmak istiyorum."

"Burada, ya da yeşil odamda konuşamaz mıyız?"

Kate üzgün gibiydi ama Rachel anlamazlıktan geldi.

"Lütfen Kate, seninle otel hakkında konuşmak istiyorum. Benimle gelip ne demek istediğimi görmeyeceksen, Brooklyn'de de konuşsak fark etmez."

"Neye benzediğini biliyorum. Duydum."

"Lütfen."

"Bacakları olan sensin. Ben en iyisi zarif bir şekilde boyun eğeyim."

Rachel, "Zarif bir şekilde boyun eğmek bu mu?" diye güldü.

Rachel'ın o yaz günü incecik ayakkabıları ve yüksek topukları yüzünden yürüyemediği patika artık asfaltlanıp geniş bir yol olmuştu. Sağda solda, genelde kayaların arasında veya ağaç altlarında küçük banklar vardı. Düzgün ve bakımlı bir park değil de, sanki birileri buranın oturup konuşmak için iyi bir yer olduğuna karar vermiş gibi düzenlenmişlerdi. Toprak bellenip yaprak dökmeyen ağaççıklar ve çimenler ekilmişti. Dik yamaçlar taraçalan-dırılmıştı.

"Burada bu kadar iş yapıldığını bilmiyordum." Çalılarla kayalık bahçelere bakmak için durduklarında Kate soluklandı.

"Çok pahalıya patladı. Bir bahçıvan ordusu hâlâ çalışıyor, ama bittikten sonra fazla bakım gerektirmeyecek."

Eve doğru yola devam ettiler.

Kate burayı kendi evinden daha önce pek çok kez görmüş ol-

sa da, büyüklüğü karşısında şaşırdı. Burası kocaman bir yerdi. Ön kapının önündeki geniş alana baktı. Buraya bir düzine tur otobüsü gelip manevra yapabilir, belki elli araba park edebilirdi. Ancak gerçek bir otopark değildi; o arkadaydı. Üç katlı konak nehre bakıyordu. Klasik on sekizinci yüzyıl stilinde yapılmış, yüksek pencereli, kapısının üstünde yanm daire camlı bir evdi. Sade, temiz çizgileri ve daha şimdiden en az yirmi kök güzel sulanmış sarmaşığı vardı. Beş yıl içinde sanki eskiden beri oradaymış gibi görünecekti. Patrick çok iyi danışmanlar bulmuştu.

Kate hikâyesini duyduğu kınk küpleri de gördü. Pahalı süsler bir gece yere atılıp kırılmıştı. Barda konuşulmuştu; bazıları çocuklar yaptı, demişti.

Burada yaşanan zarar verme olayları normalden fazlaydı. Çavuş Sheehan inanması güç olsa da, bunların sanki bir yerden yönetiliyor gibi olduklannı söylemişti. Ne de olsa, Patrick O'Neill'in bir iş kurup kasabaya refah getirmesine kim karşı çıkabilirdi ki?

Kate hayretle binaya baktı. John'un zamanının dergilerinden bulup çıkardığı o eski resimlere öyle benziyordu ki. Tıpkı ona da gösterdiği o sepya fotoğraflardaki gibiydi. Arkasında yatak odalarının yer aldığı, asıl evin görüntüsünü bozmayan iki kanadıyla kocaman bir konak. İçersini görmek için sabırsızlanıyordu.

Otelin bir tarafında rampa vardı. Rachel tekerlekli sandalyeyi oradan kolayca çıkardı.

Kate kendi kendisiyle dalga geçerek, "Bunu da nasıl akıl ettin?" diye sordu. "Ben ziyarete gelebileyim diye mi?"

îçerde işçiler hâlâ çalışıyor, lamba duylarını takıyorlardı. Bir kısmı holden tırmanan dev merdivende çalışıyordu. Bazıları Ka-te'i tanıyıp hoş geldin demek üzere yaklaştılar. Başkaları onu kaza gününden hatırlıyorlardı. Bayan Fine'ı herkes tanıyordu ve eğer sorulursa, büyük patron Bay O'Neill'le ilişkisi konusundaki görüşlerini de aktarabilirlerdi.

"Asansörler takıldı ama henüz onaylanmadığından bence..."

Kate hemen, "Çok haklısınız" diye atıldı. "İkinci kez buradan baygın bir halde götürülmek artık işi biraz abartmak olur."

Onu burada görünce şaşıran Brian Doyle hayretle kafasını kaşıdı.

Kate aptallık ettiğine karar verdi. Rachel onu Thatch Bar'a da götürdü. Burası iki yüz kişilik, bir de sahnesi olan kocaman bir yerdi. Dört çatı ustasının aylardır çalıştıkları çalılardan örülü dam kadife gibi görünüyordu. Buralarda genelde görülen, eski çalı çırpıyla kaplı damlardan ziyade, Amerikalıların düşlerindeki

I

kusursuz bir İrlanda evine benziyordu.

Arka tarafa dolanıp küçük taş masaların yerleştirildiği terası gördüler. Yaz aylarında burada içki servisi yapılması planlanıyordu.

Sonra, evin içinde odalardan birine "Çalışma Barı" deniyordu. Burada, camlı kütüphaneler içindeki eski kitaplarla çevrili bir bardan içki servisi yapılacaktı. Tabiî bir de yemek salonunun hemen önünde bir kokteyl salonu olacaktı.

Yavaş yavaş anladı.

Kate, "Beni bu gizemli tura neden getirdiğini anlıyorum Rachel, sevgili Rachel" dedi.

"Lütfen beni gelirken geçtiğimiz o güzel taş banklardan birine götürür müsün? İş makinelerinin üstümüze devrilmeyeceği bir yer olsun. Orada konuşabiliriz."

Rachel sessizce sakin bir yer buldu. Tepe aşağı ve yaya köprüsünün karşısında Ryan'ın barım her zamanki yerinde görebiliyorlardı.

Kate sadece, "Fark etmemiştim. Hiç anlamadım" dedi. "Benden hiçbir şey gizlenmedi, hiçbir yalan söylenmedi, ama ben göremedim işte."

Rachel, "İşte bunun için buraya gelmeni istedim" dedi.

"Artık açılışı beklemek yerine hemen kapatabiliriz."

"Hayır, sana söylemek istediği bu değildi" dedi Rachel.

"Neydi o halde?"

"Henüz emin değilim, bambaşka bir şey."

"İşin kalmayınca kapatmaktan farklı ne olabilir?"

"Hayır, yani farklı bir şey yapabilirsiniz. Birazcık bir şeyleri değiştiremez misiniz?"

"Dansçı kızlar belki?" Kate'in sesi acıydı. "Bir tek onu düşünmemiş... kocaman neon bir tabela, 'Ryan'ın Eğlenceli Pavyonu...' iç çamaşırları içinde kadınların bacaklarını kaldırmalarını seyredin. Belki de Rahip Moran gelip kapıda para kesebilir."

"Onları ne bir yoldan yürütüp, yaya köprüsünden geçirip başka bir yere getirebilir?"

"Çok daha sıkıcı bir yer."

"Ne için?"

"Bilseydim kalbim içimde küt küt atar mıydı?"

"Düşün Kate, misafirler ne isterdi düşün: Sen bir yere gittiğinde ne istersin?"

"Ben hiçbir yere gitmiyorum. Ayine gidiyorum ve o zaman da ne istiyorum; Peder Hogan olmasını istiyorum, çünkü o daha hızlı; iki kez para toplanmasını istiyorum ve cereyanda bırakılmayayım istiyorum."

"Kate, ben sana yardım etmeye çalışıyorum."

"Biliyorum, ama neden bana bir yere gittiğimde ne istediğimi soruyorsun? Yemin ederim hiçbir yere gitmiyorum, hayatımda yalnızca üç kez tatile gittim. Birincisi buradaydı ve John'la tanıştım, ikincisi Külarney'de balayımızdı, üçüncüsü de Başkan Ken-nedy'yi görmeye Dublin'e gidişimizdi. Ben ne isterdim ya da herkes ne isterdi nereden bileyim?"

Rachel ona düşündürtmeye çalışmaktan vazgeçti. Eğildi. Güzel manikürlü parmaklarıyla saymaya başladı.

"Dinle. Bir, balıkçılık takınılan isteyebilirler; olta ve yem satabilirsiniz."

"Yem mi?" diye bağırdı Kate. "İnsanların içki içmeye geldikleri bir barda! Bir bardak bira ve kokuşuk bir kavanoz yem!"

"Hayır, yan tarafta demek istedim. İki, eve yazmak için kırtasiye malzemesi isteyebilirler. Kartpostallar. Onlan satabilirsiniz."

"Yazı malzemesi ve kartpostal satacağımızı Jack Leonard'a nasıl söylerim? Akıllı ol Rachel, bizim birbirimize öyle şeyler yapmayacağımızı bilecek kadar kaldın burada."

Rachel hiç oralı olmadı. "Başka ne isterler? Üç, saçlarını yaptırmak isteyeceklerdir ve Rita Walsh Rosemarie Salonu'nda o iş için hazırlanıyor. Bana orayı düzenleme konusunda biraz fikir karşılığında bedava perma yapmayı önerdi."

"Ona yardımcı oldun mu?"

"Elbette oldum, ona bir-iki parça bir şeyler aldım, birkaç yeni kurutucu almasını önerdim -insan onunkilere bakmakla bile korkar. Sonra ona gerçeği söyledim. Patrick'in otelde bir güzellik salonu açmayı planladığını ve ona Rosemarie'nin konuklara hizmette yeterli olup olmayacağını görmek için bir yıl tanımaya ikna ettiğimi. Bugünlerde Rita'nın geceleri başka hiçbir işe zamanı olmuyor, büyük açılıştan önce salonuna çekidüzen vermekle uğraşıyor."

Kate etkilenmişti. "Rita ile Loretto halloldu. Sanınm Jack Coy-ne'a da artık biraz iş verilebilir. Kan davası bitti mi?"

"Pek değil, ama Patrick konuklar araba kiralamak isterlerse hemen yolun karşısında birinin bulunmasının daha elverişli olduğunu görmeli. Onu kartal gibi gözleyecek tabiî ve bütün faturalar otele çıkartılacak, müşteriye değil."

"Geriye yalnız zavallı Ryanlar kalıyor. Biz de yem veya kırtasiye satmayacağız. Bizim için ne planladınız?"

Rachel Kate'in elini tuttu. "Lütfen Kate, bana böyle davranma."

"Affedilir gibi değil, haklısın. Eğil ve bana bir öpücük ver, sandal-

yeyi devirip nehre düşerim diye ben sana uzanmaya çekmiyorum."

Uzun bir süre birbirlerine sarıldılar.

"Tamam. Cidden, artık atlattım. O berbat, kinci sinirim geçti. Lütfen bana yardım et Rachel."

"Geleneksel İrlanda çayı vermeyi, hatıralık eşya satmayı düşünür müsünüz diyordum. Belki patatesli kekler, İrlanda ekmeği."

"Yapamayız. Bir barda olmaz. Rachel, sen barları ve içkicileri bilmiyorsun. Tek bir orman cini satılsa, ya da bir fincan çay verilse çılgına dönerler."

"Barda değil. Yanında."

"İkizlerin partisini yaptığımız yerde mi?" Kate inanamıyordu.

Rachel düşünceli bir şekilde, "Büyük bir iş olurdu" dedi.

"Düşünsek bile, ki bir milyon yıl geçse olmaz, yine de bizi çok aşar."

"Hayır, pahalı olmaz, buradan birkaç adam gelir. Zaten haftalık alıyorlar ve bazen yeterince işleri olmuyor. Patrick de hiçbir zaman insanların ortalıkta'dikilmelerini istemez, bir şeyler yapmalarını tercih eder..."

"Biliyorum" diye sözünü kesti Kate. "Birkaç top muşamba, halı parçalan, masa örtülük birkaç top sonu, perdeliklerde top başları olacak ve sen bütün mağazayı bizim için dekore edeceksin, biz de kendimiz yaptık sanacağız. Bir gün Dara İrlanda elbisesi giyip oğlanlar da ekmeklerin yığılı olduğu masalar arasında halk dansı yaparken birbirimize dönüp, 'Eski günlerde nasıldı ki?' diye soracağız."

Rachel ona baktı ve yanaklanndan aşağı yaşlar süzüldüğünü gördü. "Çok üzgünüm Kate. Oh Tannm, çok üzgünüm."

Kate uzun süre odasında yalnız başına oturdu. Kendi kendine kazadan beri pek ders almadığını, hâlâ

sabırsız ve neyin doğru, neyin yanlış olduğunu yargılamakta çabuk olduğunu düşündü. Ama en azından bir şey söylemeden önce düşünmeyi öğrenmişti. Bugün öğrendikleriyle John'u üzmeyecek; artık gidip her şeyi anlatı-vermeyecekti. Kesinlikle konuşmadan önce düşünecekti. Eskiden bir fikir belirtmeden önce artısını eksisini tartmanın dolandıncı ve düzenbazlara özgü olduğunu söylerdi. Ama o eskidendi.

Bazı kavramlannı sınadı.

Bir yerlerde pazarlama fikirlerini sınamak gerektiğini okumuştu.

"Dara, sence bir pansiyon işletmeli miyiz? Bilirsin işte, yatıya misafir kabul edip para almak işte."

"Pansiyon ne demek biliyorum anne" dedi Dara.

"Peki yapmalı mıyız?"

"Burada mı? Başkalarını bırak, bu eve biz bile sığmıyoruz. Nerede yatacaklar?"

"Sanırım onlar için yeni odalar inşa edebiliriz."

"Ama neden? Neden yapalım ki?"

"Bilmiyorum. Yapabiliriz diye düşündüm yalnızca. Başka herkes yapıyor sanki -Loretto ve sanırım Rita Walsh da düşünüyor."

"Bu kadar rakiple biz niye bu işe girmek isteyelim ki?"

"Bizim ruhsatımız var, onların yok. Biz bar da işletebiliriz. Belki ticarî gezginleri ağırlarız."

"Sen iyi misin anne?"

"Çok iyiyim. Neden sordun?"

"Ancak pek iyi olmayan biri böyle bir fikir atabilir ortaya. Hem de şimdi. Bu kadar iş nereden gelecek birdenbire? Nehrin karşısında otobüs dolusu zenginler, bu tarafta sıradan insanlar, şimdi de sen sarhoşlarla dolu bir pansiyon istiyorsun."

"Öyle demedim."

"Evet dedin, iş için gelen bir sürü insan olacağını, geceleri körkütük sarhoş olmak isteyeceklerini ve onlar için yaptıracağımız odalarda kalacaklarını söyledin."

Kate sinirlendi. "Hiç böyle bir çılgınlık duymadım."

"Ben de öyle düşünmüştüm anne, o yüzden iyi misin diye sordum. Ortalıkta dolaşıp kalacak yer arayan bu kadar işadamı olsaydı herhalde duyardık, değil mi?"

"Loretto, yumurtalarını nereden alıyorsun?"

"Dört çiftçi hanımından. Hepsine sıra gelsin diye siparişlerimi biraz yayıyorum, sonuçta gelip benden alışveriş yapan dört aile var."

"Senin için çok kıymetliler mi?"

Loretto şaşırmıştı. "Hayır, değiller tabiî, yaptıkları iş kadar işte, bilirsin."

Kate Loretto'nun durumu biraz daha iyi anlatabilmesi gerektiğini düşündü. "Demek istediğim, çiftçi eşlerine bağımlı olmak senin için zor olmalı."

"Hiç de zor değil, onlar da yumurtalarım satıp birkaç şilin kazanmaya bayılıyorlar. Neden böyle düşündün?"

"Eğer yakınında tavuk besleyen, güvenilir biri olsa senin için ne kadar daha iyi olur diye düşünüyordum."

Loretto pervasızca, "Oh, hiç istemezdim" dedi. "Onlara ne isteseler ödemek zorunda kalırdım, hiç de aynı olmazdı. Ben kadınlar

gelince onlarla iki laf etmekten hoşlanıyorum. Bunu herkes sever. Bridge Street'te de yumurta alışverişi bu şekilde yapılır."

"Anlıyorum." Demek ki küçük bir kümes kurmanın da anlamı yoktu.

Birdenbire Loretto'nun yüzü değişti.

"Oh Kate, ne kadar düşüncesizim. Senin birkaç tavuğun olduğunu unuttum. Arada sırada bana bir düzine yumurta satmak filan mı istiyordun?"

"Hayır, bizim yalnızca beş tavuğumuz var ve yumurtaları bize bile yetmiyor. Hayır, yalnızca işin ekonomisini düşünüyordum. Bazen bunu yaparım ama hep de hata olur."

"Sheila, burada neden kimse çamaşırhane kurmadı, hiç düşündün mü?"

Bayan Whelan hiç düşünmediğini söyledi.

"Kimsenin aklına gelmemiş olmalı herhalde. Makineler kiralanabiliyor biliyorsun, büyük bir sermaye gerektirmiyor. Sonra bütün yapman gereken insanların gelip ellerinde paralarıyla sıraya girmeleri."

Bayan Whelan sadece, "Ama burada tutmazdı biliyorsun" dedi.

"Bilmiyorum, burası gittikçe büyüyor, şimdi de otel filan, sandığımızdan çok daha büyük bir yer olacak."

"Hem öyle, hem değil, Kate. Otelin kendi çamaşırhanesi olacak, konuklar ellerinde yastık kılıflanyla Bridge Street'e çıkmayacaklar ki."

"Ya da..."

"Ya da çamaşırhane her nerede açılırsa." Bayan Whelan Kate'in çılgınca ümitlerini açıklamaması için çırpınıyor gibiydi.

"Çamaşırhane ya da adı her neyse onun için kendi başlarına yaşayan insanların olduğu bir yer gerek. Burada bir düzine genci çalıştıran bir banka bile yok. Hayır, kimse bir çamaşırhaneye girerken görülmek istemez. Bayan Purcell'i Fergus Slattery'nin iç çamaşırlarını halka açık bir yere götürürken düşünebiliyor musun? Ne ayıp!"

"Sence işlemez miydi?"

"Hayır, Kate. Bence aptallık olurdu."

"Anlıyorum."

"Devir değişecek."

"Devir şimdi iyi. Ben sonrası için endişeleniyorum."

"İdare edersiniz. Hep ettiniz."

"Bilmiyorum. Gerçekten."

"Fergus, ben Kate Ryan."

"Merhaba." Sesindeki sıcaklık ve sevinç çok belliydi.

"Seninle bir endişem konusunda konuşmak istedim. Öğlende buraya gelebilir misin?"

"Hemen geliyorum." Dolaptan bir dosya aldı. Deirdre durup dikkatle bakınca Kate Ryan'ın tazminat dosyası olduğunu gördü.

"O konuda mı konuşacakmış?" diye sordu.

"Sanırım" dedi Fergus.

Mary Donnelly ona kuşkuyla baktı.

"Biraz heyecanlıydı. Onu üzmezsiniz, değil mi?"

"Ben asla hiçbir kadını üzmedim Mary," dedi Fergus. "Bu benim hayattaki en büyük zaafım ve kederim oldu."

"Bu kadar ciddi bir konuyla alay etmeyin." Mary kapıyı çarpıp mutfağa gitti, ama yirmi saniye sonra geri döndü.

"Unuttum Bayan Ryan, bir saatliğine barda duracağınızı söylemiştiniz..."

Kate kızmadan, "Ben de unuttum" dedi. "Yine de, yapabilirim. Bu saatte kimse gelmez, baş başa oluruz. Sen işine bak Mary."

Fergus Kate'in tekerlekli sandalyesini kolaylıkla bara götürmesini izledi. Rampadan çıkıp tezgâhın arkasına geçti."

O da bir taburede her zamanki yerini aldı.

"Tam yerinde olduğuna göre bir içki ister misin?" Kate gülümsedi.

"Hayır, deli taşra avukattan bile içmeye bu kadar erken başlamaz." Fergus ona baktı. Mary haklıydı; gözleri parlak, yüzü pespembeydi.

"Sorun nedir?" dedi yavaşça.

"Bunu özellikle sana söylemekten nefret ediyorum, çünkü seni hep susturdum, ama endişeleniyorum.

Sanırım Fernscourt açıldığında başımız belada olacak."

"Başın zaten belada." Fergus tekerlekli sandalyeye baktı.

"Hayır, tekrar bu konuya girmeyelim. O kadar uyan tabelasına rağmen arazisine girip yaralandığım için bir adamla mücadele edemem. Ben başka bir şeyden söz ediyorum, ticaret konusunda. Sanınm o ve oteli bütün işimizi elimizden alacaklar."

Fergus bir şey söylemedi.

"O yüzden sana danışmak istedim. Neler yapabileceğimizi düşünüyordum. Yani, her şeyi yapabilirim. Her şeyi."

"Oh Kate."

"Bana 'Oh Kate' deme... Burayı sürdürmek için her şeyi yapabilirim ve yapacağım da. Gerçekten. Yalnızca biraz ürktüm. Mount-

fem'de her şeyin nasıl değişeceğini en son fark eden benim anlaşılan."

"Ama sana söylüyorum."

"Hayır, onun ne kötü bir adam olduğundan ve Amerika'da kalması gerektiğinden başlama yine lütfen. Ben pratik tavsiyeler istiyorum. Herkese bak: Loretto kendine çekidüzen verdi, Rita Walsh'ın yerini de gördün mü? Grafton Street'teki salonlara ben-zemiş."

Fergus acı acı gülümsedi. "Hepsini gördüm. Hepsi de paranın kokusunu alınca sıçradılar. Basit taşra kasabası, nasılsın? Bu ahali gözlerini büyük fırsattan hiç ayırmaz. Broadway'deki, Bo-wery'deki, Bronx'taki, ya da seninki parasını her nerede yaptıysa oradaki düzenbazları ceplerinden çıkartırlar."

"İnsanlan açgözlü gibi görme. Onlar yalnızca..."

"Hayır, hepsi değil, kabul ederim. Birkaçı sadakatlerini koruyorlar. Çok değil; birkaçı sadece."

"Ama hangi sadakat?""kate şaşırmıştı. "Eğer bu değişimden biraz para kazanmak istemiyorlarsa, kime sadık kalıyorlar ki?"

"Sana öncelikle" dedi Fergus.

"Oh, saçmalama." Şimdi gerçekten canı sıkılmıştı. "Benimle ne ilgisi var? Ben hiçbir kavganın konusu olmak istemiyorum. Değişikliklerden ve hepimizin onlara hazır olması gerektiğinden söz ediyordum. Evet, biz de. Başka hiçbir şey düşünemiyorum. Hayatımızı nasıl değiştirecek. Her şey nasıl farklı olacak."

"Farklı olacağı doğru." Fergus çok ciddiydi. "Kendin de gördün. Jimbo Rachel'ın seni oraya götürdüğünü söyledi. Kaç bar gördün? İş toplantılan olduğunda toplantı salonlanndaki barlan saymazsak tabiî. Ben saydım. Tam dört tane var, değil mi? İnsan akşam yemeğinden önce bir viski-gazoz ya da votka-limon içmek isterse, yeterli sayıda var."

Kate sanki Michael'ı düzeltir gibi, otomatik olarak "viski-soda ve votka-portakal" dedi.

"Biliyorum, acaba sen biliyor musun diye öyle söyledim."

Kate öfke dolu bir bakış fırlattı. "Pekâlâ, Bay Çokbilmiş, eğer o kadar çok biliyorsan, söyle bana ne yapacağız?"

"Tabiî söylerim." Dosyayı büyük kahverengi zarfından çıkartıp tezgâhın üstüne koydu.

Kate irkildi. "Hayır, benim istediğim bu değil. Ben onun yardımını istemiyorum, her şeyin mahkemeye götürülmesini istemiyorum. Benim istediğim kesinlikle bu değil. Hukukun cilvelerinden yararlanarak ondan aldığım paraya dayalı bir gelecek istemiyo-

rum. Ben hayatımızı kazanmak, onunla bu şekilde eşit olmak istiyorum." Hem üzülmüş, hem de canı sıkılmıştı.

Fergus'un da. "Kendini feda etmeyi bırak Kate, bunun için çok geç artık" dedi.

"Kazam yüzünden burayı böldürmeyeceğim, insanları taraflara ayırtmayacağım. Mountfern'in bu yüzden huzursuz olup kavgaya tutuşmasını istemiyorum..."

"Bunu sana bir kez daha söylemek zorunda kalırsam kalan aklımı da kaçıracağım. Hem seni temin ederim, fazla da kalmadı. Bu onun hayırseverliği değil, sigortası ve Mountfern'in de tamamı senin yüzünden kavga etmiyor. Bunu o kalın kafana sokar mısın?"

"Fergus!"

"Ciddiyim. Gerçekten sabrım tükendi. Sen burada sigorta primi ödüyorsun. Eğer adamın biri tabureden düşüp kafasını kırarsa, parasını ödeyecek olan senin sigortandır Einstein, sen ve John değil. O lanet parayı bu yüzden ödüyorsunuz."

Kate gülüp yelkenleri suya indirdi. "Sanırım haklısın. Bu gece John'la konuşacağım. Artık devekuşlan gibi davranmayı bırakmamız gerek."

Fergus biraz yatışmış göründü.

Kate uzanıp onun ellerini ellerine aldı. "Sen iyi ve gerçek bir dostsun. Çok ciddiyim."

Onlar el ele otururlarken barın kapısı sessizce açıldı ve Rahibe Laura sessizce içeri girdi. Bütün rahibeler gibi, sanki adım atmı-yormuş da, kayıyormuş gibi yürüyordu.

Kate içinden rahibelerin barları reddetmek yerine içine kadar girmelerine izin veren özgürlükleri lanetledi.

Fergus yerçekimi yasası gibi bir de zamanlama yasası olup olmadığını merak etti. İnsanlar her nedense hep yanlış zamanlarda geliyorlardı.

"Umarım yanlış bir zamanda gelmedim Bayan Ryan."

Rahibe Laura ne yazık ki Assisi'li Aziz Francis'e çok bağlıydı. Leopold her zamanki gibi bir hayvanseveri sezip kocaman çenesini açtı, hüzünlü gözlerini kapadı ve Bayan Ryan ile Bay Slattery'nin uygunsuz davranışları için öne sürecekleri herhangi bir açıklamayı bastıracak şekilde ulumaya başladı.

Fergus takdirle, "Hiç kuşku yok Rahibe, sizinkiler artık her yerde" dedi. "Ben gideyim."

"İşinizin bittiğinden eminseniz." Rahibe Laura çok masum bakıyordu.

"Bir barda işin bitmesi çok zordur Rahibe, ama tabiî hayat tar-

zınız sizi henüz insanlığın bu yanını irdelemeye yöneltmedi."

Kapıdan el salladı. "Kate, bir şeyler düşünürüm ve sen John'la konuştuktan sonra gelip tartışırız."

"Sağ ol." Kate de el salladı.

Rahibe Laura sanki hayatı boyunca barlara gitmeye pek alışık-mış gibi oturdu. "Çok hoş bir genç adam. Cemaat için çok cüzi ücretle harika işler yapıyor. Tabiî aslında evlenip yuva kurmasının zamanı geldi. Bekârlar günümüz dünyasına artık eski nesillerde olduğu kadar iyi uyum sağlayamıyorlar sanki. Hem biraz durulur, sizce de öyle değil mi?"

"Evet, öyle..." Kate çok sıkıntıdaydı. Söylediği her şey ters anlaşılabilirdi.

"Uzun kalmayacağım Bayan Ryan. Bir rahibenin burada görülmesi müşterileri kaçırabilir. Söylemek istediğim, Fransa'da bir manastırdan mektup aldık. Orada İrlandalı Katolik ailelerle bağlantı kurup İrlandali Katolik kızları misafir etmek isteyen pek çok aile var."

Kate iç çekti. "Biliyor musunuz, Dara için gerçekten böyle bir umudum vardı, bir Fransız aileyle karşılıklı kızlan misafir etmek, ama bu yıl baktığımızda yeterli paramız çıkışmadı. Burada bir kızı ağırlamanın masrafi fazla olmaz biliyorum, ama onu eğlendirmemiz, gezdirmemiz gerekir. Bu da para ister."

"Hayır, bu evde yardımcılık işi. Bilirsiniz işte, hafif işler yapacak, çocuklarla İngilizce konuşacak."

"Ne zaman olur bu Rahibe?" Kate ilgilenmişti.

"Aslında yaz için düşünüyorlar. Özellikle iki aile. Çok iyi referanslarımız var. Şatoların da olduğu Loire Vadisi'nde. Büyük bir fırsat."

"Dara'nın babasıyla konuşmam gerek, Rahibe Laura. Hesaba katılacak çok şey var. Yol parası filan. Hem giderse! Amerikalılarla çok içli dışlı oldu, yaz ortasında kalkıp Fransa'ya gitmek istemeyebilir."

"Amerikalı kızdan hiç Fransızca öğrenmez, başka da pek az şey öğrenebilir." Rahibe Laura'nın her konuda oldukça katı görüşleri vardı. "Ben gideyim. Eğer karar verirseniz, haberim olsun."

"Haber veririm Rahibe. İlginize teşekkür ederim."

Rahibe Laura, "Dara iyi bir kız" dedi. "Çok da akıllı. Kaza geçirdiğiniz yıl epey sarsıldı zavallı, sizin için çok üzüldü."

Kate, "Nasıl idare etti ben de bilmiyorum" dedi.

"Tabiî bugünlerde herhalde biraz şeytan gibidir, hepsi evlerinde öyleler." Rahibe Laura'nm doğallığı Kate'i güldürdü.

"Hiçbir şeyi doğru yapamıyor gibiyim, haklısınız," diye itiraf etti.

"Sanırım bir süre Fransa'da kaldıktan sonra daha uyumlu olduğunu göreceksiniz. Evlerindeki rahatlık için şükretmeyi öğreniyorlar."

Rahibenin pırıl pırıl, gülen gözleri vardı. Kate manastıra girmese nasıl bir hayatı olacağını düşündü. On beş yaşında bir çocuğun bilge ve akıllı annesi olabilir miydi? Muhtemelen.

"John?"

"Bir dakika, geliyorum." Gelip odayı çepeçevre dolanan geniş rafın kenarına tünedi. Kate'in çevresine saçılmış notlarla dosya sayfalarına baktı, ama ne olduklarını sormadı.

"Bu uzun masa ne harika bir fikirdi, değil mi? Bir milyon yıl düşünsem bu kadar kullanışlı bir şey akıl edemezdim." Eşyayı hayranlıkla okşadı.

"Barda kimse yok mu?" Kate işlerin ihmal edilmesini istemiyordu.

"Yalnızca şeytan." Onunla dalga geçiyordu. Kate birdenbire sinirlendi, ilerde bu İrlanda taklitleri için yeterince talep olacaktı.

"Dinle, bir dakikan varsa sana bir şey söylemek istiyorum... aslında sormak istiyorum. Bir şey konuşmak..." El yazısıyla doldurduğu kâğıtları topladı.

"Evet?" John iyi niyetle bekliyordu. Gerçekten çevresine ve işinin batmak üzere olduğuna karşı bu kadar kör olabilir miydi?

"Düşünüyordum da, epeyce değişmemiz gerekecek."

"Biliyorum. Biliyorum."

Kate yatıştırıcı bir ses duymak istemiyordu; biraz heyecan, biraz atılımcılık istiyordu.

"Bence burada oturup orası açılınca her şeyin parlak ve neşeli olacağını sanmakla aptallık ettik..." Bir an durdu, onun Patrick'i savunmak üzere bir şeyler söylemesini bekledi, ama John hiçbir şey söylemedi.

"Bence başka bir işe girmeliyiz. İnsanların oradaki onca ban bırakıp gelip burada içeceklerini düşünmek delilik olur" diye devam etti.

John, "Özellikle kötü havada" diye ona katıldı. "Hem bizim müşteriler de hareketli yerleri tercih edecekler. O halde onlara içkiden başka bir şeyler daha sunmalıyız."

Kate şaşkınlıkla baktı. "Bir kafe için ne düşünürsün? Bilirsin işte, geleneksel çaylar filan? Alışkın olmadığını biliyorum, beklediğin gibi değil."

John'un hiç de irkilmediğini fark etti. O da aynı sonuca varmış olmalıydı.

Tekerlekli sandalyeye dokunarak, "Hiçbir şey alıştığımız gibi değil" dedi John. "Hiçbir şey beklediğimiz gibi gelişmedi. Ama ayakta kaldık ve kalmaya da devam edeceğiz."

17

I

Fergus Slattery, Kate'e davanın bir dahaki eylülde görüleceğini söyledi. Mutlaka görülmesi gerekiyordu, artık daha fazla ertelemeye olanak kalmamıştı. Fergus otelin açılışıyla aynı zamana denk gelmesini umuyordu. Büyük O'Neill duruşmada aleyhinde yüklü bir tazminat hükmünü dinlerken partiyi kaçırsa ne hoş olurdu. Düşüncesi bile Fergus'un sevinçten başını döndürüyordu. Hayatının gri ve bezgin bir hal aldığını hissediyordu; ancak Kate'in tazminatı düşüncesi onu biraz heyecanlandırıyordu.

Deirdre bazen Fergus'un ince evrak dosyasını karıştırıp bir mektup çıkardığını ya da eklediğini görüyordu. İşler çok ağır ilerliyordu ve savcı bilgilendirilip artık daha hızlı ilerlemeye başlaması gerektikten sonra bile, bir sürü engel çıkmıştı. Büyük şehirdeki adliye binasının kullanılmaz halde olduğunun duyurulup davaların ertelenmesi söz konusu olmuştu. Sonra, bu gecikmenin yol açtığı bir birikim oluşmuştu. Ardından sigorta şirketi bir başka sigorta şirketiyle birleşip ismi değişmiş ve bütün belgelerin yeni baştan hazırlanması gerekmişti.

Fergus bütün gecikme ve ertelemelere kibar ve bilgili bir şekilde değinmiş, gidip gelen her mektupta mutlaka en son durumu belirtmişti. Sanki elinde başka hiçbir dava yok gibiydi.

Patrick de her zaman aynı derecede kibar ve ilgiliydi; olan bitene kayıtsız kalmakla suçlanmamak için her gelişmeden haberdar olmayı iş edinmişti.

Birden fazla kez bir miktar avans ödemeyi teklif etmişti. Teklifi her seferinde soğuk bir biçimde reddedilmişti. Fergus ancak kibar sayılabilecek bir şekilde Patrick'in herhangi bir tutar ödeyerek daha sonra, değerlendirme sırası geldiğinde mahkemelerin gözünde hayırsever bir insan olarak görülmeyi amaçladığını ima ediyordu.

"Şimdi ödeyeceğim herhangi bir tutar her türlü önyargıdan uzak ve yalnızca zorlukları gidermek amacına yönelik olabilir."

"Onlar zorluk çekmiyor, yoksulluklarını gidermek için ne sadakaya, ne de Amerikan yardımına ihtiyaçları var" diye terslenmiş-ti Fergus.

Bir gün Patrick'in sabn taşmış ve "Bütün Amerikalılardan mı nefret ediyorsunuz, yoksa yalnızca benden mi?" diye sormuştu.

"Kendinizi Amerikalı olarak tanımlamanız çok ilginç, O'Neill. Sizi ne zaman duysam İrlandalı olduğunuzu söylüyordunuz..."

Ryan'lann tazminat davasının gününün belli olduğu hiç duyu-rulmamasma rağmen herkes öğrenmişti. Kate ile John insanların taraf tutmaya başladıklarını fark edince telaşlandılar. Ryan'lann O'Neill'den İrlanda piyangosu kadar çok para koparmalarını dileyenler vardı. Anlaşılan bir o kadarı da bu işin Patrick O'Neill'in kasabaya gösterdiği cömertliğe karşı nankörlük olduğunu düşünüyordu. Tazminatın önemsiz bir miktar olmasını umuyor ve bunun bir şekilde Mountfern ve civarından hiç kimsenin kendisinin iyiliğinden başka bir şey istemediğini kanıtlayacağını düşünüyorlardı.

"Ne dediklerini bilmiyormuş gibi yapacağız, ne de olsa bizim önümüzde hiç konuşmuyorlar" dedi John.

"Ama bu çok zor, neden insanlara bizim onunla bir sorunumuz olmadığını söyleyip sigorta şirketlerini ve bütün bu işlerin bir formül olduğunu anlatmıyoruz?"

"İşimizi öyle anlatamayız, her şeyin ortalığa dökülmesini sen de istemezsin."

"Ama bu çok haksızlık" diye sızlandı Kate. "Neden hayatımızı her şey iyiymiş numarası yaparak geçirmeye çalışıyoruz ki?"

John sinirlenmeden, "Pek çok insan öyle yapıyor" dedi.

"Ama her zaman değil."

"Oldukça sık." Öyle sakin konuşuyordu ki, Kate durdu. John'un elini tutup kendi yüzüne götürdü.

Belki de John da uzun zamandır işler yolunda gidiyormuş gibi yapıyordu. Ve o hiç fark etmemişti.

Michael davayla ilgili bir sorun görmüyordu. Jack Coyne birkaç kez ikizlerin Grace O'Neill'le fazla samimi olmamaları gerektiğini, çünkü günün birinde mahkemede karşı karşıya gelineceğini söylemişti. Ama bu saçmaydı. Herkes bunun sigorta şirketlerinin ödeyeceği tazminatla ilgisi olduğunu biliyordu. Hepsine karşı o kadar iyi davranan Bay O'Neill'le hiçbir ilgisi yoktu bu işin.

Michael Grace'le konuşurken hiçbir zaman ailelerinin arasında bir sorun varmış duygusuna kapılmıyordu. Bu nedenle okuldaki arkadaşlarının onları bekleyen büyük savaş hakkında konuştuklarını duymak ağır geliyordu. Daha da kötüsü, iki aptal kardeşinin her türlü aptalca yaramazlığa katılıp duvarlara 'O'Neill'ler Evinize Dönün' yazmalarıydı.

Michael Ryan ilk aşkının heyecanıyla bu sorunları görmezden gelebiliyordu. O yalnızca Grace'i düşünüyordu.

Grace'in evi on kilometre ötedeydi. O bisikletle sekiz kilometre gidip Grace de iki kilometre gelirse Mountfem'e bakan bir tepedeki ağaçlıkta buluşabiliyorlardı. Ancak çok uzun sürüyordu ve bir de uzun uzun nerede olduğunu açıklaması gerekiyordu. Grace de kendi adına açıklama yapmak zorunda kalıyordu.

Bütün istediği onunla beraber uzanmak, onu okşamak, ona; gözlerine, ayaklarına ve ipek tenine yazdığı şiirleri okumaktı. Bir de, son zamanlarda güzel göğüslerine. Oh Tanrım, partiden hemen sonraki gibi olmayı ne kadar çok istiyordu, ama artık ortalığı ayağa kaldırmadan görüşebilecekleri hiçbir yer yoktu.

Belki de annesi sandığından daha fazlasını anlıyordu; çünkü ara sıra onun saçlarını karıştırıp otelin açılmasına, Grace'in hemen ırmağın karşısına taşınmasına az kaldığını söylüyordu. Ancak annesi sanki otelin açılması çok korkunç bir olaymış gibi, bir yandan da ürperiyordu. Michael Grace'in sanki bir milyon kilometre uzaktaki o evden taşınacağı günü iple çekiyordu.

Grace onu sevdiğini söylemişti. Onu baştan aşağı okşarken yanında uzanmanın bu kadar güzel bir şey olacağını hiç hayal etmediğini, ona güvendiğini ve istediği yerde oyalanmasına izin verdiğini, kendisinin de hoşlandığını söylemişti. Onu asla istemediği bir şeyi yapmaya zorlamayacağını da biliyordu. Tabiî ki zorlamazdı. Asla.

Kerry Donegal'de otelcilik işini öğreniyordu. Yıllardır aile otelini işletmekte olan yaşlı Bay Hill iyi bir öğretmendi. O'Neill'in oğluna yanında çıraklık yaptırmak için yüklü bir ücret alıyordu ve bunu hak etmeye kararlıydı.

Oğlan işi her açıdan öğrenecekti. Mutfakta, resepsiyonda çalışacak; günlük geziler için beslenen midillilere bakacak; etler ikram edilirken servis arabasının yanında duracaktı. Dennis Hill istenirse Shannon Otelcilik Okulu'ndan bile daha iyi eğitim verebileceğini söylemişti.

Kerry bir gün ona "Neden yapmıyorsunuz bunu?" diye sordu.

"Burada kolaylıkla bir kurs açabilirsiniz."

"Ve kendime bir dolu rakip mi yetiştireyim?" Bay Hill başını iki yana salladı.

"Ya biz, biz rakip değil miyiz?"

"Hiç de değil evlat, sen aklıbaşında hiç kimsenin gidip de tatilini geçilmeyeceği orta bölgedensin. Denizden millerce ötede kocaman bir bataklık. Burada kimseye rakip olamazsınız siz."

Gözleri gülüyordu. Dennis Hill aptal değildi, O'Neill'in Fems-court'unun o kadar uzaktayken kendisine rakip olamayacağını biliyordu. Aynı zamanda, eğer bu yakışıklı ve yaramaz playboy'u yetiştirmede başarılı olursa, O'Neill'in uzun süre kendisine müşteri yollayacağını da.

Hills of Donegal zaten tanınmış bir oteldi, adı kolayca akılda kalıyordu; müşterileri sadık, yemekleri İrlanda'nın sunduğu hemen hemen her şeyden çok daha üstündü. Dennis Hill'in büyük bir ailesi vardı ve sırf yoğun yaz mevsimine hazırlıklı olsunlar di-ye otelini bütün kış zararına da olsa açık tutuyordu.

Asla aptalca bir adım atmamıştı.

Bazen Kerry O'Neill'in çarpıcı yüzüne ve soğuk gözlerine bakıp oğlana ne olacağını düşünüyordu. Kerry ilk sorun çıkardığında Hills of Donegal'den babasına geri gönderilecekti. Anlatılanlara inanılırsa, babası girişimini olağanüstü başarılı kılmayı aklına koymuş, büyük bir adamdı.

Dara Kerry'den kartpostal alıyordu ama yazılanları herkes okuyamasın diye zarf içinde geliyorlardı. Kimsenin okuması istenmeyen şeyler vardı. Onun o güzel dudaklarım nasıl tekrar öpmek istediği ve güzel saçlarını koklayıp onu kollarına almak istediği gibi. Mountfern'i ne kadar özlediği ve dönmeyi iple çektiği gibi, herkesin okumasını istediği şeyler de oluyordu.

Dara onun mutlaka bir kartpostala yazmak zorunda olmadığını, mektup kâğıdı alıp sayfalarca yazabileceğini fark etmesini diliyordu. Dara cevaplarını sayfalar dolusu gönderiyordu.

Mektup bloknotu aldığında Tommy Leonard onun Aziz Paulus gibi olup kimsenin okumayacağı vaazlar yazacağını söylemişti.

Dara, "Ne demek kimse okumayacak? Hepimiz Aziz Paulus'a deli olmuyor muyuz?" dedi.

"Evet öyle, ama Korintliler de, Efesliler de ve başka her kimse ona hiç aldırış etmediler."

"Ettiler. Hepsine Hıristiyanlığı kabul ettirdi."

"Hayır, ettirmedi. Çoğu kendi yollarına gittiler."

Tommy'nin babası gelip sıkılı dişlerinin arasından oğluyla genç Bayan Ryan'ın İncil konusundaki bu ilginç bağrışmalarını iş saatleri dışında sürdürmelerinin mümkün olup olamayacağını sordu.

Kitty Daly haftasonu için Dublin'den geldi. Hepsi çok daha büyümüş göründüğünü düşündüler. Eteği çok kısaydı ve bolca makyaj yapmıştı. Darmadağın kıvırcık saçlarım toplamak yerine uzun bir perde gibi sırtına salıvermişti. Ayinden sonra günah çıkartmaya giderken çocuklar birbirlerini dürttüler.

Dara "Bence Dublin'de pek uslu durmuyor" diye fısıldadı. Kitty'nin Kerry O'Neill'e göz koyduğundan korkmuştu hep.

Michael "Günah çıkartmaya gidiyorsa uslu durmuş olamaz" dedi. Bu kadarı yetti.

Bayan Meagher Kate Ryan'a gizlice gözüpek kızı Teresa'nın sonunda hamile kaldığını söyledi. Hiç uzun sürmemişti. Bayan Meagher ağlıyordu. Er geç olacaktı zaten. Tanrı aşkına, ne yapacaktı şimdi? Kate onu sakinleştirdi, çay getirmelerini istedi ve alçak sesle konuştu. Teresa Dublin'de kalabilirdi, bu bir olasılıktı ya da çocuğunu doğurup Mountfern'de beraber büyütebilirlerdi. Kasabalı önce büyük ilgi gösterir, ardından ana kızı beraber oturmaya, sonra da yepyeni bir hayata başlamaya bırakırdı. Belki onlar için çok iyi olurdu. Bayan Meagher öyle düşünmüyordu.

Anlaşılan çocuğun babasının Teresa'yla evlenmeye zorlanmasına olanak yoktu; kız babanın kim olduğunu bile tam bilmiyordu. Bayan Meagher yine ağlamaya başladı.

Kate karanlık çağlarda değil, 1966'da olduklarını söyledi. Bir çocuğun bu nedenle başka bir çocukla evlenmeye zorlanmasını istemezdi kuşkusuz...

Bayan Meagher eğer en küçük bir olasılık bile olsa, aynen onu isteyeceğini söyledi.

Kate "Durun bir dakika" diye yalvardı. "Gidip herkese anlatmayın. Biraz bekleyin, bir şey olacak ve sizin için durum açıklığa kavuşacaktır."

Orada, sandalyesinde otururken son derece sakin ve kendinden emindi; dehşete düşmemiş, huzursuz olmamıştı. Bayan Meagher da gerçekten kendini daha iyi hissetti ve onu görmeye geldiğine memnun oldu.

Yanından ayrıldıktan beş dakika sonra Kate Ryan'ın sandalyesinden uzanıp Carrie'nin koluna yapıştığını bilse ilginç olurdu.

"Dinle beni Carrie, çok iyi dinle. Jimbo'yla hayatına bir çeki

düzen ver, tamam mı? İstediğin zaman bir gün belirle ve seni kaldırıp bir yana atmasına izin verme."

"Ne demek istiyorsunuz?" Carrie korkmuştu.

"Bebeğin olsa bile aldırmam. Tanrı aşkına bebekleri severim ben, oynamaya, bakmaya bayılırım. Artık kendi bebeğim olmayacak zaten, ama senin için hiç de iyi olmaz. 1966'da olabiliriz ama Mountfern daha yüzyıllar öncesini yaşıyor. Seni toplumdan dışlarlar."

Carrie kekelemeye başladı. "Ama söz konusu bile değil..."

"tabiî ki olabilir Carrie, ben aptal değilim. Hem ondan hoşlanıyorsun değil mi? Onunla açık açık konuş. Evlenmek istediğini söyle. Kendine bir fırsat ver."

"Ama o beni beğenmez. Biliyorsunuz, şarkıcı olarak çok başarılı, biraz daha klas birini ister."

"O halde Tanrı aşkına, sen de biraz daha klas ol."

"Neden bana bağırıyorsunuz Bayan Ryan?"

"Bilmiyorum Carrie. Gerçekten bilmiyorum."

Dara Grace'e sordu: "Kerry yakında haftasonu için gelecek mi?" Her zamanki cevabı aldı: "Oh, Kerry'yi bilirsin." Gerçekten de çok yetersiz bir cevaptı. Çünkü aslında Kerry'yi bilmiyordu. Onu çok çok daha iyi tanımayı isterdi. Yolladığı kartlarda eve gelip gelmeyeceğini haber vermesini diledi.

Peder Keane oğlanların Bay O'Neill'e mektup yazıp yeni top sahası için ne kadar minnettar olduklarını ifade etmeye çalışmalarını istedi. Bu iyi adamın cömertliği sayesinde elde ettiklerine sahip olmak için aslında yıllar ve yıllarca beklemeleri gerekirdi. Bay O'Neill olmasaydı, onların oğulları bile böyle iyi bir sahada oynayamayacaktı.

İngilizce'de en başarılı olan Tommy Leonard'dı; mektubu yazmak üzere o seçildi. Okuldaki bütün oğlanlar imzalayacaktı. Daha sonra marangozluk dersinde çerçevelenip resmî bir törenle Bay O'Neill'e takdim edilecekti.

Tommy'nin ilk üç çabası reddedildi. Peder Keane gökgürültü-sü gibi bir sesle mektuba "Bu okulu oğlunuz için yeterince iyi bulmamanız gerçeğine rağmen..." diye başlayacak kadar duyarsız olduğuna inanamadığını söyledi. Gerçekten, diye düşündü Peder Keane, bu devirde bu kadar olay sonucu delikanlılar biraz dağıtmışlardı kendilerini.

Brian Doyle Rachel Fine'dan hoşlanıyordu. İnsanlarla çok iyi

geçindiğine dikkat etmişti. Sesini duyurmak için bağırmak yerine çok alçak sesle konuşuyor, herkes onu duymak için dikkat kesiliyordu. Brian onun bazen bir şeyleri eleştirmek istediğini hissediyordu, ama asla eleştirmiyordu. Bir iki kez bir şeyi beğenip beğenmediğini ve yerine başka bir önerisi olup olmadığını soracak oldu. Rachel istemeye istemeye görüşlerini belirtti. İskele, örneğin. Brian onu parlak bir renge boyayacaktı. Rachel doğal tahta olarak bırakılsa acaba daha mı iyi olur diye düşünüyordu. Sonunda gözalıcı boyası olmadan çok daha güzel durdu, ama Rachel övgüleri hiçbir şekilde üstlenmedi; aksine o da herkes gibi Brian Doyle'a iltifat etti.

Brian, O'Neill'in onunla hâlâ neden evlenmediğini merak ediyordu.

Michael, "Kerry bu haftasonu geliyormuş" dedi.

"Olamaz!" Dara boğazının düğümlendiğini hissetti.

"Evet. Dün gece aramış. Birkaç gün izinliymiş. Grace'in babası çok şaşırmış."

"Ne zaman geliyormuş?"

"Sanırım Dublin'den geçecek. O yüzden pazardan önce olmaz."

"Hiç söylemedi."

"Sana sık sık yazıyor mu?"

"Arada sırada kart atıyor." Dara özellikle üstünde durmadı.

"Belki de son anda karar vermiştir." Michael içini rahatlattı. "Herhalde diğer kızlara da söylemedi."

"Hangi diğer kızlara?"

"Oh, sence Kerry'nin her tarafta kız arkadaşları yok mudur?"

Michael Dara'nın yüzüne baktı ve öyle söylediğine pişman oldu.

Maggie Daly'nin annesi onu Loretto Quinn'in dükkânına bakmaya ve o Yahudi hanım yukarıya yerleşeli beri gerçekten tanınmayacak kadar değişip değişmediğini görmeye gönderdi. Daly'ler oranın kendi yerlerine rakip olacağı konusunda bazı tatsız dedikodular duymuşlardı. Hem de Loretto! Tanrı yardımcısı olsun, eskiden zavallı bir eskiciye benzerdi.

Loretto Maggie'ye iyi davrandı ve Maggie elinden geldiğince etrafı kolaçan ederken iki şekerden birini seçmesi için uzun uzun uğraştı.

Loretto saf saf, "Bu şekerleri kendi dükkânınızdan bedava alamaz mısın?" diye sordu.

"Evet, ama fazla yememem gerekiyor." Maggie bu tür uyanık-

lıklar konusunda çaresiz olduğunu biliyordu.

Tam o sırada Bayan Fine merdivenden indi. Kolları kumaşlarla doluydu.

Durup hayran hayran, "Tanrım, ne güzel kızıl saçların var!" dedi.

"Kim, ben mi?" Maggie dönüp dükkâna başkası mı girdi diye baktı.

"Harika değil mi Loretto?"

Loretto içinden bütün Daly'lerin felaket kıvırcık saçları olduğunu düşündü, ama Bayan Fine belki de nazik olmaya çalışıyordu.

"Çok güzel" dedi.

"Sen Maggie'sin, değil mi?"

Maggie çok memnun oldu. "Evet, Bayan Fine."

"Dinle Maggie, burada o saçlarına çok yakışacak bir şey var." Elindeki kumaşları bırakıp bir kurdele buldu. Bakır renkli satendi.

"Sana takayım mı, ister misin?"

Maggie çok heyecanlanmıştı. Kadının kendisi bir dergiden firlamışa benziyordu. Çok yaşlıydı tabiî, ama herkes onun tarzından bahsediyordu ve o da şimdi Maggie'nin saçlarına kurdele takıyordu.

"Bayılırım" dedi.

Rachel bir tutam saç aldı ve kurdeleyle birlikte ördü. Kalan saçlann bir kısmını geri attı. Sonra çantasından bir ayna çıkartıp Maggie'ye tuttu.

"Bak ne güzel oldun!" dedi.

Doğruydu. Maggie gerçekten çok daha hoş görünüyordu. Yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı.

Bayan Fine, "Sende kalsın. Rönesans tablolarına benzedin" dedi.

Ne Loretto ne de Maggie ne dediğini anladılar ama kulağa hoş geliyordu. Loretto'nun bakışlarında samimi bir hayranlık vardı ve Maggie de görebiliyordu. Eve gidince Loretto'nun dükkânının nasıl ve ne şekilde düzeldiğini hatırlayamadığından annesinden hakaret işitti.

Liam White ona her zamanki gibi derbeder görünmediğini söyledi ve Michael Ryan da bisikletiyle geçerken iki laf etmek için durdu.

"Bugün farklı görünüyorsun" dedi beğeniyle.

Mary Donnelly eğer bu kafe işinde başanlı olacak ve müşteri umudu besleyeceklerse, bir plan yapmaları gerektiğini söyledi.

Kate, "Amerikalıların düşüncelerini bilmeliyiz, bu da çok zor" dedi.

Mary sanki Rachel'in onlara her adımda yardım etmesini bek-liyormuş gibi, "Siz Amerikalı bir kadınla yakın arkadaş değil misiniz, Tanrı aşkına?" dedi.

Rachel pek çok bakımdan yardım etti de. Onlara ucuz, ama gerçek İrlanda tabak çanağı satan yerleri söyledi, hatta doğru dürüst bir indirim alabilmek için kendisi sipariş verdi. Amerikalı turistlerin gerçekten İrlandalı bir yerde olmaya bayılacaklarını söyledi.

"Yani orman cinleri ve perileri mi demek istiyorsun?"

Rachel "Hayır" dedi, ama pek inandırıcı değildi.

Kate yine, "Bir miktar orman cinleri ve perileri mi?" diye üsteledi.

"Aynen öyle. Yalnızca birazcık."

Kate "Aman Tanrım" dedi. "Sandığımdan da kötü."

Eddie yine bir şey kırdı. Bu seferki Judy Byrne'ın arabasının yan aynasıydı. Judy içerde Kate'e fizik tedavi yaptırırken arabasını Ryan'lann barının önüne bırakmıştı. Eddie aynanın ne kadar dönebildiğine bakıyordu. Sandığı kadar esnek çıkmadı.

Judy geldiğinde ayna elindeydi.

"Ben takarım."

"Hayır" dedi Judy. "Bunu ödeyeceksin."

Mary ona bir para kaynağı önerdi. "Annen kafenin yeşil peçetelerinin kenarlarını bastınrsan sana biraz para verir."

Eddie "Ben peçete mi bastıracağım? Çıldırmış olmalısın," diye sinirlendi.

"Şöyle bak; pek fazla iş olanağın yok. Protestanların mezarlığını zaten yaptın, başka ne kaldı? Sana hep söylüyorum, iğne eline yakışıyor."

Eddie "Başkasına söyleme de..." diye uyardı.

"Gecede bir düzine yaparsın. Kimsenin görmesini istemiyorsan ya odana çekil, ya da istersen benim eve gelip Leopold ve radyoyla oturabilirsin."

Bu Eddie Ryan'ın kendisi için düşündüğü hayat değildi. Müştemilattan bozma bir evde oturup yanında deli bir köpek ve Radyo Eireann'la yeşil peçeteleri bastınyordu. Mary'nin radyosu Radyo Luxembourg'u çekmiyordu anlaşılan.

Yine de, Bayan Byrne'ın eski aynasını yaptıracak parayı kazandı ve annesi de ona iyi davranıp her şeye rağmen bazen çok tatlı olduğunu söyledi.

Dara ile Michael cumartesi günü sinemaya gitmek için Gra-ce'in gelip kendilerini almasını beklediler. Tam sinemanın önün-

de Tommy ve White kardeşlerle karşılaştılar -içersi çok kalabalık olacaktı. Declan Morrisey mutlu mutlu ellerini ovuşturuyordu. Ona kalsa yıl boyu müzikaller oynatırdı. Bu Yedi Kardeşe Yedi Gelin'i üçüncü ya da dördüncü gösterişiydi ve her seferinde böyle oluyordu. Genci yaşlısı seyretmeye geliyorlardı.

Michael kuyruğu görünce sevindi, belki hepsi ayrı ayrı oturmak zorunda kalabilirlerdi. Sonra o ve Grace arkalara bir yere geçerlerdi. Hep birlikte otururlarsa Grace'e dokunamazdı bile.

Maggie geç kalmıştı. "Özür dilerim" dedi. Aslında sorun değildi, içeri girmek için kuyrukta bekliyorlardı zaten.

"Kusura bakmayın. Kitty Dublin'den aradı, haftasonu eve gel-meyişi için bir hikâye uydurmamı söyledi."

Tommy Leonard sevgiyle, "Tam da hikâye uyduracak birini bulmuş" dedi.

"Biliyorum," dedi Maggie. "Telaşlanıyorum."

Dara, "Neden kendisi söyleyemiyor?" diye sordu.

"Annemle konuşmaklstemedi, çünkü annem ona gerçeği söyletirdi. O yüzden annem duadayken aradı."

"Neyi söyletirdi?" diye sordu Dara.

Maggie heyecanla arkadaşlarının yüzlerine bakarak, "Dublin'de Kerry'yle buluşacakmış, o yüzden eve gelmiyor" dedi.

Kerry pazar akşamı geldi. Rahat bir zamanda Ryan'lara uğradı. Kate tekerlekli sandalyesiyle barın arkasındaydı.

Tatlı tatlı gülümsedi. "Sana ne verebilirim?"

"Ben alkol içmem, Bayan Ryan."

"Çok akıllıca, ama benim için biraz ikiyüzlülük oluyor. Eğer herkes senin gibi olsa bizim işimiz nasıl olurdu acaba?"

"İşleriniz iyi gidiyor, değil mi?" Neredeyse bomboş olan barda göz gezdirdi.

"Genelde biraz daha hareketli oluyor." Kate her nedense bu delikanlının gerçekten kalabalık bir zamanda gelmemiş olmasına sıkıldı. Neden onu etkilemeye çalıştığını düşündü.

"Yalnızca bu güzel akşamda güzel kızınızı ırmak boyunda yürüyüşe çıkartmak için izin istemeye geldim."

Kate gülümsedi. "Güzel kızımın ev ödevi var."

Kerry de gülümsedi. "Eminim daha sonra yapabilir."

"On beş yaş genç adamlarla yürüyüşlerin derslerle arasına girmesine izin vermek için henüz çok genç." Kate hiç içinden gelmese de gülümsemeye devam ediyordu.

"Oh haydi Bayan Ryan. O on beşinde değil. Onbeşinci yaşgünü-

ne katılma zevkini yaşamıştım. Uzun zaman önceydi. Geçen eylülde, yanlış hatırlamıyorsam."

"Doğru hatırlıyorsun Kerry."

"Demek benimle gelemeyeceğini söylüyorsunuz. Öyle mi duyuyorum?"

"Hayır, öyle duymuyorsun, gidip kendine sorsana."

"Oh pekâlâ o halde. Eve girebilir miyim?"

"Hayır, ben onu çağırırım."

Dara pencereden onun geldiğini görmüştü. Saçlarını taramış, dudaklarına ruj sürüp silmişti.

"Selam" dedi.

Kerry hararetle, "Seni tekrar görmek ne güzel" dedi. "Anneni yürüyüşe çıkmamıza izin vermesi için ikna etmeye çalışıyordum."

Dara gözlerinin içine baktı. "Çok isterdim Kerry, ama çok ödevim var" dedi.

Kerry şaşırmıştı. "Sonra yapamaz mısın?" Onu ikna edeceğinden emindi.

"Hayır, bu aşamada artık yapacak çok şey var. Keşke yılın başında daha çok çalışsaymışım, ama nasıl olur bilirsin. Korkarım her şeyi son ana bırakmışım."

"Bu yıl bitirmiyorsun ki." Sesi sertleşmeye başlamıştı.

"Rahibe Laura'yı hiç tanımadığın belli. Bunun hayatımızın en önemli yılı olduğunu düşünüyor. Hemen her hafta sınavımız var."

Kerry deliye döndü. "Bir başka zaman o halde" dedi ve çıkıp gitti.

Kate üzgün kızma baktı.

Yarı gururlu yan endişeli, birinci raunt Dara'ya, diye düşündü.

Bayan Hayes Aziz Anthony'ye edilen duanın karşılıksız kaldığını hiç görmemişti, ama bu kez olmuştu işte. Büfenin üstündeki iki gümüş tepsiyi hiçbir yerde bulamıyordu.

Marian onlan sık sık över ve çok iyi gümüşten olduklarını söylerdi. Bayan Fine'ın onları Patrick'in arzusuyla bir artırmadan aldığını öğrenince şaşırmıştı.

Bayan Fine genelde eski İrlanda gümüşlerini alır ve O'Neill'le-rin eninde sonunda otele gitmeden önce bunları seyretme keyfini yaşamaları gerektiğini söylerdi.

Olive Hayes iki haftada bir küçük koleksiyonu parlatıyordu. Bayan Fine bir kere uğramış ve

gümüşlere çok iyi baktığı için onu övmüştü. Bayan Hayes endişelenmişti -onlara ne olmuştu acaba? Çalınmış olmaları olası değildi. Eve hırsız girmemişti ve zaten ev-

de her zaman biri vardı.

Marian Johnson zaman zaman uğruyordu, ama o asla... tabiî ki yapmazdı. Bir de o küçük Ryan ikizleriyle Maggie Daly. Hayır, söz konusu olamazdı.

Tekrar düşünmeliydi -başka bir yere koymuş olabilir miydi? Ya da belki de Bay O'Neill onlan otele veya değer biçtirmeye götürmüştü.

Olive Hayes çok endişelenmişti.

Amerikalılar eğlence isteyeceklerdi. Kate bunu biliyordu.

Ancak nasıl? Nehrin karşı kıyısındaki eğlence profesyonel ve iyi organize edilmişken kafede amatörce olamazdı.

Bir İrlanda kafesinde ne ararlardı? Tam anlamıyla orijinal olacaksa tabiî şarkı ve danslar olmazdı; kimse çayını içip kekini yemekten başka bir işle uğraşmazdı. Ancak bu plan pek gerçek olmayan, ama olabilecekmiş gibi görünen bir şey içindi.

Hiçbirinin arp çalmıyor olması ve müştemilatlardan birinde kocaman bir arpın bulunmaması ne yazıktı.

Carrie, Jimbo'ya bir ara evlenip evlenmeyeceklerini sordu. "Tabiî, bir gün evleniriz" dedi Jimbo. Carrie bu cevaptan pek tatmin olmadı.

Jack Coyne, Loretto'ya Büyük O'Neill senin kadınla yukarıda hiç gece geçiriyor mu diye sordu.

Loretto kesinlikle hayır, dedi.

Jack Loretto'nun çenesini kapalı tutmakla iyi ettiğini söyledi. O da olsa aynı şeyi yapardı. Loretto'nun canı sıkıldı, çünkü o idare etmiyor, gerçeği söylüyordu. Patrick O'Neill ara sıra uğruyor, ama geceleri asla kalmıyordu.

Dennis Hill arayıp Kerry'nin babasının iyileşip iyileşmediğini sordu.

Olive Hayes ona Bay O'Neill'in hiç hastalanmadığını söyledi.

"Bir hastalık olmalı, başka neden eve gitsin ki?" Bay Hill öğrenmek istiyordu.

Bayan Hayes durumu kurtarmaya karar verdi. "Biraz sorun vardı ama tam olarak hastalık sayılmaz" dedi.

Bay Hill başkasının işlerine asla burun sokmazdı. Yalnızca ne-zaketen aradığını söyledi. Ne zaman dönecekti?

Bayan Hayes, "Ona sizi aramasını söylerim," dedi.

Kerry'ye Donegal'i araması gerektiğini söyledi. Bay Hill'in artık hastalık sandığı durumun aslında ufak tefek sorunlar olduğu izleniminde olduğunu da ekledi.

Kerry ona sıcacık gülümsedi. "Siz büyük bir dostsunuz Bayan Hayes" dedi.

"Ben olsam o kadar güvenmezdim, Kerry."

"Anlıyorum" dedi Kerry.

Dara ile Maggie yaya köprüsündeyken Kerry geldi.

"Maggie, benim için bir şey yapar mısın lütfen?" Gözleri delici bir maviydi. Dosdoğru Maggie'ye bakıyordu.

Maggie yumuşakbaşlılıkla "Tabiî" dedi.

"Otele gidip babamın nerelerde olduğuna bakar mısın? Brian Doyle'la konuşmak istediğim bir şey var, ama babam Donegal'e döndüğümü sanıyor, o yüzden orada olmadığından emin olmak istiyorum. Gidip arabası orada mı, bakar mısın? Zahmet olmazsa?"

"Hiç de değil, ama becerebilir miyim acaba...? Genelde hep yanlış yaparım da."

"Hayır, harikasın, öyle masum görünüyorsun ki, benim casusum olduğunu kimse bilemez."

Maggie defnelerin arasındaki patikadan gitti.

Kerry Dara'ya döndü. "Pekâlâ."

"Pekâlâ ne?"

"Pekâlâ, o numaralar neydi? Ödevin varmış. Doğruca gelip kendimi ortaya atıyor ve annene

soruyorum... sense beni reddediyorsun. Neydi o?" Çok öfkeli görünüyordu. Dara'nın kalbi çarpmaya başladı. Çok riskli bir şey yapmıştı. Daha sonra delirip de-lirmediğini merak etmişti.

Omuz silkti. "Nedeni yok."

"Böyle yapma. Çok aptalca ve seni de çok ucuz, sıradan bir hale getiriyor. Seni görmeye geldim. Benden hoşlandığını sandım. Neden böyle aptalca oyunlar oynuyorsun?" Yakışıklı yüzü incinmiş gibiydi.

"Pekâlâ..." Dara ne diyeceğini bilemedi.

"Çünkü eğer beni görmek istemiyorsan pekâlâ, açıkça söyle yeter. Ama istiyorsan Coyne'un ormanına gidelim."

"Ne zaman?"

"Şimdinin nesi var?"

"Şimdi olmaz. Az önce Maggie'yi otele gönderdin."

"Seninle konuşabilmek için. Babam bugün Shannon'da."

"Ona yalan söyledin!.."

"Sana sorunun ne olduğunu sorabilmek için."

"Dublin'de de Kitty'le buluştun!"

"Aptal Maggie, her şeyi yanlış anlıyor. Kitty'yi Dublin'de gördüm ve bana resmen yapıştı. Ona midye Kitty diyorum."

"Gidip Maggie'yi burada bizi aramaya bırakamayız."

"Sen istersen gideriz."

Dara'nın hayatının en uzun anıydı.

"Hayır, ben Maggie'yi bekleyeceğim" dedi. "Onu boşu boşuna gönderdin."

Kate Ryan eğer seyrediyor olsaydı, "ikinci raunt Dara'ya" derdi.

"John, bana biraz şiir okur musun?"

"Çok yorgun değil misin sevgilim?"

Kate yeşil odasında oturuyordu. Gözleri pırıl pırıl, yüzü gergindi.

"Hayır, uyku tutmayacak sanıyorum."

"Önce seni yatırayım, sonra gidip seveceğin bir şey bulurum. Uzun zamandır hiçbir şöy yazmadım."

"Nasıl yazacaksın ki?" Kate sevgiyle kocasının eline dokundu. "Ama bu gece bana başkalarının şiirlerini okumanı istiyorum, sırf kendininkileri değil ve hayır, daha yatmayacağım."

"Başkalarının şiirleri mi?" Hayal kırıklığına uğramıştı.

Kate özellikle şakacı davranıyordu. "Evet. Ne iddialı değil mi, ama başkaları da şiirler yazmışlar. Yeats, Oscar Wilde, ya da James Clarence Mangan örneğin."

"Sana Lays of Ancient Rome'n okuyayım mı? Onu çok severim..."

"Ya da Hiawatha... Hiaıvatha'nm tamamını hiç yüksek sesle okumadım. O seni pek güzel uyutur."

"Olmaz." Kate sabırsızlıkla sandalyenin kollarını kavradı.

"Peki, peki..." John rafa gitti, uzun süre parmağını kitap sırtlarında gezdirdi. Sonunda bir kitap çıkartıp okumaya başladı:

Oh, esmer Rosaleen İçlenme, ağlama...

Kate, "Şurada dur da seni göreyim" dedi. "Şimdi tekrar başla."

John şiiri el hareketleriyle, epeyce vurgulayarak ve güzel, derin bir sesle okudu.

Kate hayranlıkla, "Çok güzeldi" dedi.

John'un yüzü ifadesizdi. "Yalnızca sana şiir okuyan ben değildim, bu bir denemeydi değil mi?"

Kate alçak sesle, "Evet" dedi.

"Pekâlâ."

"Çok iyiydi. Dayanabilir misin?"

"Tabiî, eğer mecbur kalırsak."

"Mecburuz."

Rachel gece kalmaması konusunda kararlıydı. Patrick Rac-hel'la yalnızca iyi birer dost oldukları masalını sürdürmek istiyorsa sürdürsündü. Rachel kendi kaldığı odalarda sevişmeyi aklının ucundan bile geçirmezdi. O Loretto'da kalan saygın bir hanımdı ve adının çıkmasını istemiyordu. Patrick mutlaka erkenden gitmek zorundaydı.

Bir iki kez Coyne ormanında, arabanın arkasında, ya da ırmağın ıssız bir köşesinde örtü üzerinde birlikte oldular. Hem heyecanlı, hem de rahatsızdı.

Bir mayıs akşamı Patrick Loretto'nun evinde birdenbire, "Bir haftalığına New York'a gidebilirim. Benimle gelsene" dedi.

"Niçin?"

"Öncelikle kasabanın yarısına yakalanma korkusu duymadan ya da belimizi kaydırma riskine girmeden doğru dürüst sevişebiliriz." Ona çok sevdiği, ama son zamanlarda pek de görmediği bir şekilde gülümsüyordu.

"Olmaz, burada çok işim var."

"Burada hiçbir işin yok, kendini kandırma."

Bir öfke kıvılcımı. "Burada yapmam gereken işleri sıralayayım mı..."

"Hayır sıkıcı olma, Rachel. İkimiz de neden burada olduğunu biliyoruz ve çok iyi bir fikir olduğunu düşünüyoruz. Ne olmuş? Bunun gerçek bir kariyer olduğunu ve bir haftalığına ara verip New York'a gelemeyeceğini düşünme sakın."

Rachel hiç bu kadar öfkelenmemişti. Hiç.

İkisi de neden burada olduğunu biliyorlardı, bu kadar barizdi demek, öyle mi?

Sakin olması gerektiğini biliyordu. Sinirlenip parlamak gibi önemsiz bir lüks uğruna hiçbir şeyi gözden çıkartmamalıydı.

Sesi hiç titremeden, "New York'ta bizim için ne planların vardı?" diye sordu.

"Bilmiyorum." Patrick'in yüzünde alaycı bir gülümseme belirdi. "Belki de bir yargıca gidip bizi evlendirmesini söyleriz. Böylece artık üniversite öğrencisi gibi gece on olunca buradan kovulmam."

"Evlenmek ister miydin?" Rachel'm sesi sakindi.

"Hayır, hangi erkek evlenmek ister ki? Elbette evlenmek istemiyorum. Rachel, ben çok yaşlıyım, sen çok yaşlısın, biz böyle iyiyiz. Hey?"

Cevap yok.

"Hey? Rachel, surat asmıyorsun değil mi? Böyle iyiyiz. Neden işleri karıştıralım ki? Beni bir kâğıt parçasıyla bağlayınca seni daha çok seveceğimi mi düşünüyorsun?"

Rachel onun gözlerinin içine baktı.

"Bir şeyler söyle kadın, Tanrı aşkına, bunu söylemekle bağışlanmaz bir günah mı işliyorum? Bana evlenmek fikrinden hoşlanıp hoşlanmadığımı sordun. Ben de sana söylüyorum. Apaçık."

"Tabiî" dedi Rachel.

"Ne demek oluyor bu?"

"Pek bir şey değil sanırım."

"O kadar da korkunç ne dedim ben?"

Sanırım korkunç olan bir kâğıt parçasının yalnızca seni bağlayacağını düşünmen. Her kimse, evleneceğin kişiyi de bağlayacağını hiç düşünmüyorsun. Evlilik bir anlaşma biliyorsun; yalnızca birinin bir diğerine yular takması değil. Bir paylaşma."

Patrick, "Senin denemen de pek başarılı olmamış" diye terslendi.

Rachel, "Senin de kendi girişiminde pek sadık kaldığın söylenemez" diye cevabı yapıştırdı.

Patrick sustu.

Rachel hiç kımıldamadan oturuyordu. Krem rengi keten tayyörü ve yakasına taktığı küçük eflatun çiçek demeti odayla pek güzel bir uyum içindeydi.

Patrick'e değil, batan güneşin ışıklan altında Fernscourt'a baktı. Yüzü kederli değildi; çok sakin ve kendine hâkimdi. Yolun sonuna geldiğini düşünüyordu. Çok uzun yoldan gelmiş, yıllarca ve binlerce mil gitmişti, ama artık pek çok ilişki gibi, karşılıklı suçlamalarla sona eriyordu.

Patrick, "Seninle, senin kişiliğinle bir ilgisi yok," diye başladı.

Rachel hiçbir şey söylemedi, dinlemedi bile, sanki bu konuşmanın, bu vedanın geleceğini hep biliyor gibiydi.

"Aslında herkesten çok senin arkadaşlığını ve seninle beraber olmayı istiyorum, biliyorsun."

Rachel azalan ışıkta adamların hâlâ çalışmakta olduklarını gördü, işi zamanında bitirmek için fazla mesai yapıyorlardı.

"Lanet olsun Rachel, neden gidip evlenmemiz gerektiğini ortaya atıyorsun? Her şey neden eskisi gibi devam edemiyor?"

Rachel istemeye istemeye bakışlarını avlunun çevresindeki taş

duvan tamamlamakta olan adamlardan Patrick'e çevirdi.

"Evlilik konusunu ben açmadım Patrick, sen açtın. New York'ta bir yargıç bulur evleniriz dedin. Lütfen haksızlık etme."

Patrick boş bulunmuştu. "Evet tabiî, ama sen de dedin ki..."

"Ne dediğimi unut. Bir münakaşa içinde sona erdirmeyelim, sen dedin/ ben dedim. Ne fark eder? Hem şahsen benimle bir ilgisi olmadığını söyledin."

Kalkıp eteğini silkeledi. "Seni geçireyim."

"Pekâlâ..."

"İyi geceler Patrick. Bir iki günlüğüne Connemara'ya gideceğim. Herhalde yarın. Şimdi vedalaştık sayalım. Tamam mı?"

Patrick ellerini onun omuzlarına koydu. "Dinle..."

"Evet?" Rachel'ın gözleri kocaman ve simsiyahtı, doğruca onun gözlerinin içine bakıyor, endişeyle ifadesini okumaya çalışmıyordu.

"Dinle Rachel, benim için değmez."

Küçük bir çocuğa gülümsermiş gibi sabırla gülümsedi.

Patrick ne diyeceğini bilemiyordu.

"Eğer biz... eğer ben... isteseydim bile... o kadar çok engel çıkardı ki, büyük bedel öderdik. Bilemezsin ne çok dert açılırdı başımıza..."

Patrick yalvaran bakışlarla baktı. Eğer kendi içine sindirebilse bile evliliklerine hem Kilise'nin, hem de toplumun karşı çıkacağını anlaması için yalvanyordu.

Rachel Fine vakarını tümüyle kaybetmemişti. Onun ne demek istediğini anlamazdan gelmeyi yeğledi.

"Patrick, yarın yapacak çok işin var. Benim de" dedi. Yanağına bir öpücük kondurdu.

"Ama..."

Kapıyı arkasından kapatıvermişti bile.

Rachel filmlerde pek çok kez gördüğü gibi kapının arkasına yaslandı. Ama hiçbir film kahramanı bu kadar aptalca davranamamıştır, diye düşündü. Öyle kapıya rastlanan hiçbir kadın böyle bir adamı gitmeye bırakan Rachel Fine kadar aptal olmamıştı.

Büyük olasılıkla Marian Johnson'ın kollarına koşacaktı. Hatta, otel yapıldığında ve kendini yalnız hissettiğinde Marian John-son'la evlenebilirdi bile. Kilise ve toplum ona karşı çıkmazdı, çok mutlu olurlardı ve dul Yahudi sahneden çıkabilirdi. Ağlamadı, ağ-layamayacak kadar büyük bir boşluk hissediyordu içinde. Pencereye gidip arabasıyla oradan uzaklaşmasını da seyretmedi.

Uzun süre öylece hareketsiz durdu.

John Ryan iç çekti. Bazen birisine içini dökebilmeyi istiyordu.

Mary Donnelly çıkmıştı, zaten Patrick O'Neill'den ölesiye nefret ediyordu. Fergus'la da konuşamazdı,

çünkü genç Slattery Kate'in geçirdiği kazadan bizzat O'Neill'leri sorumlu tutuyor gibiydi ve büyük bir tazminatın ödeneceği günden başka bir şey düşünemi-yordu.

Dr. White da iyi bir müttefik değildi. Dr. White sanki John'un can sıkıcı biri olduğunu düşünüyor gibiydi. Doktor birden fazla kez Kate'in ailesi onu iyimserlik ve umutla kuşatırsa durumunun çok daha dayanılır olabileceğini açıkça söylemişti.

Oğluyla konuşmanın da bir anlamı yoktu, oğlan o küçük Amerikalı kıza çarpılmış, peşinde dolaşıyordu.

Endişelerini Dara'yla paylaşmakta isteksizdi. O hâlâ bir çocuktu ve kendi kızına annesiyle iletişim kuramadığını söylemek zayıflık olacaktı.

John, Ryan's Kafe'nin hazırlıklarına devam ederken kalbi endişelerle doluydu.

Bir gün öğleden sonra bara Mary bakar, Kate kafenin yeşil peçetelerini bastırmakla meşgul, çocuklar okulda ve hayvanlar da nispeten sakinken -Leopold bahçede horluyor, kedi pencere önünde motor gibi mırlıyordu- John oturup bir şiir yazdı.

Bu kez ülkeden ve bir zamanlar buralarda yaşayan insanlardan söz etmedi. Bu kez kendini içinde bulduğu kafesten; parmaklıklarını kendi ördüğü için kaçamadığı kafesinden söz etti. Bunlar endişe, sevgi ve terbiye parmaklıklanydı. Kimseyi incitmemek için kendisinin koyduğu kurallardı. İnsanın kendini bir hareket yolunu seçmeye ve belli bir tavır benimsemeye zorlayarak nasıl kendine ihanet ve gerçek değerini inkâr edebildiğini yazdı.

Kendini kapana kısılmış hisseden ve kaçış yolu göremeyen güçlü bir erkeğin çığlığıydı bu. Kate'in odasına bir göz attı -dikiş dikerken uyuyakalmıştı, iğneyle yeşil keteni yavaşça ellerinden alıp sırtındaki minderi düzeltti. Şiiri onun yanı başına bırakıp uzun bir yürüyüşe çıktı. Coyne ormanına gidip bir süre elindeki sopayla çalılara vurdu. Sonra Grange'a doğru o büyük, yosun kaplı tepeye tırmanırken buldu kendini. İçeri girip bir bira söyledi.

Marian'm barının biraz bozulmaya başladığını fark etti. Akşamüstü olmuş ve daha ortalık temizlenmemişti. Küllükler hâlâ dolu ve bardaklar toplanmamıştı. Stoklar da kontrol edilmemişti. Bazı şişeler bitmek üzere, bazılarının da kenarlarında akmış içki izleri vardı. Buraya gelmeyeli yıllar olmuştu ve eskiden çok daha şık bir yerdi.

Servis yapan genç ne terbiyeli ne de sempatikti. Paranın üstünü yanlış verdi ve John dikkatini çekince özür bile dilemedi.

On kilometre ötede Fernscourt gibi lüks bir yer açılınca Gran-ge'da kim kalırdı ki? John ürperdi. Patrick'in personelle nasıl görüştüğünü, onlara Amerikalıların şımartılmaktan, isimlerinin hatırlanmasından hoşlandığını söylediğini hatırladı. 'Teşekkür ederim,' dediklerinde 'bir şey değil,' denmesini beklerlerdi. Patrick bütün İrlanda'da müdür aramış ve başvuruların hiçbirine aklı yatmamıştı. O da bir başka otele giderek Jim Costello'ya işini hemen bırakıp Fernscourt'a gelmesi için maaşının iki mislini teklif etmişti. Sempatik ve tuttuğunu koparan bir genç olan Costello beş dakika düşünmüş, bu arada maaşı daha da artmış, sonra istifasını verip yerine geçecek birini bulduktan sonra otelinden ayrılmıştı. Costello Patrick O'Neill için doğru adamdı. Köprüleri yakmayan biri olduğundan eski patronlarıyla da iyi ayrılmıştı ve Pat-rick'le arası açılırsa her zaman geri dönebilirdi. Öte yandan, hızlı düşünce ve kararlarıyla yeni patronunu da etkilemişti. Çok sempatik bir adamdı, Ryan'ın barına pek çok kez gelmiş ve arkadaş canlısı tavırlarıyla herkesi memnun etmişti.

Patrick O'Neill ile Jim Costello Manan Johnson'm barına bakan bu asık suratlı delikanlı gibi birini asla işe almazlardı. John eski düzenin ne kadar değişmekte olduğunu düşündü.

Oğlana teşekkür edip karşılık almadan ayrıldı ve tepeden aşağı yürüdü. Bir ara bir ağaçlığın önünden geçerken sanki flört eden bir çifti rahatsız etmiş gibi bir telaş oldu. Toprağın nasıl taşlı ve rahatsız olması gerektiğini düşünerek kendi kendine gülümsedi.

Bir an için çalılıkların arasında kaybolurken gördüklerinin Mic-hael ile Grace olup olmadığını düşündü. Ancak hiç ihtimal vermedi. Tanrı aşkına, daha güpegündüzdü.

Burada ne yapıyor olabilirlerdi? Hem zaten öyle işler için daha çok küçüktüler.

Mary Donnelly ona hiç mi hiç aldırış etmeyen, kendi hallerinde iki çiftçiye dik dik bakıyordu.

John gülümseyerek içeri girdi ve "Burası harika bir bar Mary" dedi.

Çiftçiler başlannı kaldırdılar. Hoşlarına gitmişti.

Biri güldü. "Sen de bilmezsen kim bilecek?"

Mary endişeyle, "İçki mi içtiniz?" diye sordu.

"Haklısın Mary. Tannm, seni kandırmak için çok zeki olmak gerekir. Grange'da bir bardak içtim."

"Beğenmediniz mi?"

"Hayır, beğenmedim. Bu kapıdan girdiğinde olduğu gibi sıcacık bir gülümsemeyle hizmet etmiyorlardı. Yalnızca dik bakışlar ve suratsız omuz silkişler vardı. Kim öyle bir yerde içmek ister ki? İnsanlar bir yere gidince hoş karşılanmak isterler, bar ve otel işletmeciliği bunu gerektirir. Yalnızca boğazlarından aşağı alkol dökmeyi değil."

Çiftçiler bakışıp bıyık altından gülümsediler.

Mary kıpkırmızı oldu. "Eğer demek istiyorsanız ki ben..."

John, "Dostça bir ortama dönmenin çok güzel olduğunu söylüyorum" diye sözünü kesti. "Hapsi bu ve eğer müşterilerimizi O'Ne-ill'in Thatch Bar'ına kaptırmayacaksak, buraya geldiklerine gerçekten memnun olduğumuzu hissettirmeliyiz onlara."

Kapıyı vurup bardan çıktı ve eve geçti.

Mary'nin ağzı bir karış açık kalmıştı. John ilk kez O'Neill'in bir tehlike olduğunu açıkça kabul etmişti, hem de iki müşterinin önünde. Gerçekten endişeli olmalıydı.

Kate açık balkon kapısının önünde oturmuş, elinde bahçe eldivenleri, Rachel Fine'ın kapının iki yanına çok akıllıca yerleştirdiği küplerden birini düzenliyordu. Bunlar yalnızca Kate'indi, içlerinde şifalı otlar ve çiçekler yetiştiriyordu. Uzanması kolaydı ve kendisi de bahçeyle uğraşmış oluyordu.

John, "Düşünüyordum da..." dedi.

Kate'in eldivenlerini çıkartıp ellerini tuttu.

"Ben de. Şiirini okuyup senin neler yaşadığını, beni üzmek istemediğini, benimle nasıl konuşacağını bilemediğini anlayınca bacaklarıma güç gelip peşinden koşabileceğimi sandım. Uyandığımda okudum ve içime öyle bir güç doldu ki, sanki ayağa kalka-bilecekmişim gibi geldi."

Gözleri fıldır fıldır anlatmaya çalışırken sanki daha çok hareket etmek isteyen kısıtlanmış bir çocuğa benziyordu.

"Yavaş Kate, yavaş" diye yatıştırdı onu John.

Sakinleşmiyordu. Sık sık olduğu gibi John'un sevişmek isteyip, onun hayır, güpegündüz saçmalık dediği ve sonra rahat duramadığı o yaz gününü düşündü. Hem de ne rahat duramamak! Eğer onun istediği gibi yanında kalsaydı, Fernscourt'a ve tekerlekli sandalyedeki bu yaşama hiç gitmeyecekti.

John "Sen güçlüsün" dedi. "Bu ülkedeki en güçlü kadın değil misin? Çok ciddiyim."

"Ama sensiz bir hiç olacağımı bildiğini söyle bana. Çocuklar

büyüyüp gidecekler, bar kazanabilir de kaybedebilir de, ama benim istediğim tek şey birlikte olmamız. Bu lanet sandalyeye rağmen olabildiğimiz kadar." Çaresizlik içinde sandalyenin kollarına vurdu.

"Ama bana hep bildiğim şeyleri söylüyorsun. Beni sevdiğini bi-liyojum." John'un zevkten ağzı kulaklarına varıyordu.

Ben sana hiçbir şey veremem. Bir eşin verebileceği hiçbir şey."

"Dur, dur."

"Öyle bencillik ettim ki, sana hiç yardımcı filan olmadım."

Daha önceki, John'a zevk verme girişimlerinden söz ediyordu, ikisi de utanmışlar ve Kate iyi beceremediği için ağlamıştı. John da böyle paylaşılamayacak kadar bencilce bir şeyden utanç duymuştu. Gittikçe daha az dener olmuşlardı.

"Ben iyiyim, Tann aşkına, sen kendi durumuna bak. Eskisi gibi sevişememe-miz benim için o kadar da önemli değil."

"Ama ben sevişebileceğimizi sanıyordum." Kate'in gözleri heyecan içinde, yüzü pembeleşmişti.

"Ne demek istiyorsun?"

"Perdeleri kapat" dedi.

John camlı kapılan kapatıp açık yeşil ve beyazlı perdeleri çekti.

Kate, "Buraya gel" diye fısıldadı.

"Dur kapıyı kilitleyeyim. Leopold, Mary, Carrie, çocuklar ve bann yansı üstümüze gelir."

Kate genç bir kız gibi kıkırdadı.

"Beni bu lanet sandalyeden kaldır ve sev, John Ryan."

John onu yatağa aldı. Elbisesi kolayca açıldı; kendi kendine kolayca giyinebilmek için yalnızca önden düğmeli elbiseler giyiyordu.

"Ama yapamayız..." diye kekeledi John.

"Neden olmasın? Vücut benim. Acımayacak. Pek bir şey hissetmiyorum, ama belden yukarısını hissederim, ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum? Bu da yeter."

"Ama ben... içinde... senin için kötü olmaz mı?"

"Neden olmasın? Yalnızca felçli, yasak değil." Çok heyecanlanmış, onu okşuyordu.

"Kate, sana zarar verebilecek bir şey yapmak istemiyorum..."

"Olmaz. Ben sordum."

"Sordun mu? Ne zaman?"

"Bugün öğleden sonra. Dr. White'ı aradım."

"Tamım! Ne dedi?"

"Devam edin, dedi. Çok sevindi. Hiç başlamayacağımızı sanmış."

I

Fergus Slattery aradı. Bay ve Bayan Ryan'ın, Bayan Ryan'm odasında olduğunu, rahatsız edemeyeceklerini söylediler.

Fergus "Bir sorun yok ya?" diye sordu.

Mary Donnelly, "Fergus bugün yıldınm gibi, belki de kavga ediyorlardır" dedi. "Korkanm bu evde sizinle açık konuşacak tek bir kişi bile yok."

Michael'ın sorgulamasından bunalmıştı. Çocuk annesiyle babasının birlikte kapanmalanndan büyük telaşa kapılmıştı ve bunun tek nedeninin babasının onu Grace'le görmüş olması olabileceğini düşünüyordu. Düşüncesi bile dayanılır gibi değildi.

Babası annesine neler anlatıyor olabilirdi, ne zaman çağnla-caktı ve ne diyecekti? Şu korkunç Mary neden ona homurdanmayı kesip babası eve geldiğinde havasının nasıl olduğunu söylemiyordu ki?

Michael endişeden bembeyaz kesilmiş bir halde yaya köprüsünden ırmağa taş atmaya gitti. Dua edecekti. Tann yardım etmiş de babası görmemişse, o da... ne yapacaktı? Grace'den vazgeçmeyi öneremezdi, çünkü dünyada en çok istediği şey buydu. Tan-n'ya bir dua adayabilirdi. Yetmezdi. Tann'nın İffetsiz Dokunuşlara özellikle karşı olduğu biliniyordu ve Grace ile yaptıkları her neyse, o kategoriye girdiği muhakkaktı. Belki de yakında günah çıkartmaya gitmeye söz verebilir, hatta kesin tarih belirleyebilirdi. Belki o yeterdi.

Mary gecikmeyle de olsa, John'un sevimli olması yönündeki talimatını hatırladı: "Önemli miydi mesajınız?"

"Yazıp gönderebilirsiniz Bay Slattery, ben de ellerine geçmesini sağlanm."

Fergus, "Hayır, sonra aranm" dedi.

Mary, "Telefonu fişten çektiler" diye açıkladı.

"Tannm, feci bir kavga olmalı."

Rachel Meagher'lann vitrinine baktı. Her zamanki gibi, Kate kafeyi açtığında vitrinde sergileyebileceği türden bir şeyler an-yordu.

Meagher'lann vitrini çok ilgi çekici bir yer değildi ve dükkânı işleten kadının elindeki mallar hakkında pek az bilgisi vardı. İnsanlar Rachel'a işi bilenin müteveffa Bay Meagher olduğunu söylemişlerdi. Vitrinde her zamanki müzikli kutular, seyahat saatleri, inanılmaz çirkinlikte birtakım şamdanlar ve bir kutuda, pelur kâğıtlann içinde Rachel'ın Fernscourt için aldığı iki gümüş tepsi duruyordu. Rachel'ın evi tek ziyaretinde bu tepsiler büfenin üs-

tündeydiler. Çocukların ikisinin de olmadığını bildiği bir zamanda, tek bir kez gitmişti oraya.

Rachel iki gümüş tepsiye bakarken gözlerine inanamadı. O vitrindeki her şeyin üç misli daha pahalıydılar. Patrick onları satmış olamazdı. Kuşkusuz, kuşkusuz hayır. Rachel içeri girip Loretto'ya vermek üzere L biçimli bir broş aldı. Kederli yüzlü, endişeli bir kadın olan Bayan Meagher'a tepsileri sordu ve titreyen elleriyle broşun parasını vermeyi başardı. Açık havaya çıkmak ihtiyacındaydı.

Evde Olive Hayes bir karara varmıştı. Bay O'Neill'e tepsilerden söz edecekti.

Tek sorun, nasıl yaklaşacağıydı. Onları saklamak için bir yere götürüp götürmediğini mi sormalıydı? Yoksa onlan bulamadığını mı söylemeliydi?

Danışabileceği kimse yoktu. Keşke kız kardeşi Bernadette dünyanın öteki ucunda olmasaydı.

Sheila Whelan'a söyleyebilirdi tabiî. Suçlu Marian bile olsa, Sheila gidip bütün kasabaya anlatmazdı.

Bardaki Bayan Ryan'a da yaklaşabilirdi. O da ikizlerine hakaret olarak kabul etmezdi.

Çavuş Sheehan sessizce danışabileceği türden bir adamdı, ama haksızlık olurdu. Bir kez ona söz etti mi, iş resmiyet kazanırdı.

Hayır, başkalanna danışma lüksüne başvurmadan, Bay O'Neill'in kendisiyle konuşmalıydı.

Patrick içeri girdi. Yüzü yorgundu.

Ona oturması için biraz süre tanıdı.

Ama Patrick Bayan Hayes'in yüzünden anlamıştı. "Ne var Bayan Hayes?"

"Bir şey olduğunu nereden anladınız efendim?"

"On dört yaşımdan beri insanlarla boşuna çalışmıyorum ben. Nedir?"

"Gümüş tepsiler, efendim. Otel için alınan. Eskiden büfede duruyorlardı."

"Evet, Bayan Hayes." Çok yorgun görünüyordu.

"Bugün orada olmadıklannı fark ettim."

"Yanlış anlamadır. Geri gelirler."

"Oh, peki o halde." Mutfağa gitmek üzere uzaklaştı.

Patrick onun soru sormayacağını, açıklama da istemeyeceğini fark etti.

"Bayan Hayes."

"Efendim?"

"Size tahmin edemeyeceğiniz kadar değer veriyorum."

Yüzü sevinçten kıpkırmızı kesildi. "Çok teşekkür ederim, Bay O'Neill. Burada çalışmak bir zevk. Hepiniz çok kadirbilir insanlarsınız."

"Bizimle otele gelmeniz konusunda ciddiyim. Size ihtiyacımız var sanıyonım."

"Oh, zamanı gelince konuşuruz Bay O'Neill."

"Ne kadar mantıklısınız. Kardeşinizin oradaki o rahibelerin sizi manastıra kapatacaklarından ve bir daha hiç haber alamayacağımızdan korkuyorum."

Bayan Hayes gülümseyerek uzaklaştı. Ancak, mutfağa girmeden önce dönüp bir bakış fırlattı ve Patrick O'Neill'in dünyaya sunduğu sevimli, iyi niyetli yüzün altında, hayatında kimseyi hiç görmediği kadar öfkeli olduğunu fark etti.

Brian Doyle ona bir not uzattı. Yapışkan kâğıtla kapatılmıştı.

"Bayan Fine bunu bir masada filan, kendiniz açmanızı söyledi. İçinde çok ince bir şey varmış, düşebilirmiş." Brian'ın umurunda değildi, ama mesajı Rachel'ın dediği gibi iletmeye özen gösteriyordu.

"Pekâlâ."

Otomobilinde açtı. Tek başına.

Patrick

Bunu yazıyorum, çünkü seninle yararlı bir şekilde tartışabilmemizin hiçbir yolu yok.

İki gümüş tepsiyi Bridge Street'teki kuyumcu Meagher'de bulacaksın. Bayan Meagher onları üç gün önce değerlerinin çok azma Kerry'den satın almış. Bayan Meagher onu kandırmakla suçlanamaz, çünkü aynı derecede olmayacak bir fiyata satıyor.

Neler olduğu hakkında hiçbir fikrim yok, bilmek de istemiyorum. Bilebildiğim kadarıyla sen de bu işin içinde olabilirsin, ama sanmıyorum ve seni uyarmak istedim, tabiî Bayan Meagher'a tepsiler hakkında bilgim olduğu yolunda hiçbir şey söylemedim.

Şunu bilmelisin ki Bayan Meagher burada, Mountfern'de mutlu olmayan ve gitmeyi düşünen dedikoducu, dengesiz bir insandır. Sorun, kalkıp gitmeye yetecek parasının olmaması.

İşi sana bırakıyorum. Yardım etmek için elimden geleni yaparım, ama içimden bir ses bunu kendi başına halletmeyi isteyeceğini söylüyor.

Brian Doyle'a bu mektubun dikkatle açılması gerektiği konusunda

bir yalan uydurdum. Böylece yalnızken okumanı garanti edeceğimi düşündüm. Eğer çok acil ve özel olduğunu söyleseydim, korkarım şantiyedeki bütün çaydanlıkları kullanıp açmaya çalışırdı. Ama belki de onu yanlış tanımışımdır.

Sevgilerimle.

Rachel

"Bayan Meagher, bu güzel günde nasılsınız?"

"Her zamanki gibi uğraşıyoruz, Bay O'Neill. Siz nasıl her zaman böyle neşeli olabiliyorsunuz?"

"Yaradılışım böyle sanırım." Patrick kocaman gülümsedi.

Küçük iskemleyi tezgâhın yanına çekti. "Oğlumun getirdiği şu tepsiler, vitrinde duran..."

"Tam yetkili olduğunu söyledi..."

"Oh evet, o konuda hiç sorun yok..."

"Eğer geri istiyorsanız Bay O'Neill... belki iyi bir fiyat değildi ama oğlunuz memnun göründü..."

"Hiç de değil, öyle bir şey yok... hayır, hayır." Patrick'in sesi sakindi.

"Umarım yanlış bir şey yapmamışımdır..."

"Çocuklar nasıldır bilirsiniz Bayan Meagher, elinizden geleni yaparsınız, sonra doğrusu neydi diye düşünürsünüz..."

Bayan Meagher tezgâhın öte yanına oturup Patrick'e doğru eğildi.

"Bay O'Neill, ne kadar doğru söylüyorsunuz bilemezsiniz..."

Patrick O'Neill ağır ağır eve dönüp oğlunu beklemeye başladı, iki gümüş tepsi çantasmdaydı.

Olive Hayes "Onları parlatayım mı?" diye sormuştu.

"Çok iyi olur Bayan Hayes."

Akşam gölgeleri uzadı, o yalnız başına oturup önüne baktı. Lo-retto Quinn'e telefon etmişti. Hayır, Rachel gelmemiş ve nerede olacağını da söylememişti.

Ryan'lara telefon etmişti, orada da değildi. Bara bakan o komik cadı Bayan Ryan'ı rahatsız edemeyeceğini söylemişti.

Kızından da ses yoktu.

Kilitte bir anahtar döndü.

Kerry içeri girdi.

Babasını yalnız başına, önünde hiçbir iş olmadan oturur görünce şaşırdı.

Şaşırdı, ama telaşlanmadı.

Kerry hafif alaycı bir şekilde, "Burası çok sakin" dedi.

"Dışarı çıkmak istiyorum Kerry." Patrick'in sesi çok sakindi.

Kerry anlamazlıktan geldi. "O halde çıkmalısın baba, sana engel olmayayım" dedi.

"Hemen gidelim."

Kerry onun sesinde duyduğu bir şeyden irkilip bakışlarını izleyince büfede duran pınl pınl iki tepsiyi gördü.

Yüz ifadesi değişmedi. "Anlıyorum" dedi.

"İyi." Patrick tehlikeli biçimde sakindi.

Hiç konuşmadan evden çıktılar.

Bayan Hayes mutfak penceresinden seyretti onları. Ormana doğru gittiler.

Patrick oğluna sordu: "Neden yaptın?"

"Paraya ihtiyacım vardı."

"Hem hırsız, hem de aptalsın. Onların değeri ne kadar, biliyor musun sen?"

"O kadının bana verdiğinden çok daha fazla, ama mesele o değildi."

"Mesele neydi?"

"Mesele şuydu ki, o paraya ihtiyacım vardı ve o da bana verebiliyordu. O yüzden tepsilerin gerçek değerinin ne olduğu hiç mi hiç önemli değildi. Yalnızca ihtiyacım kadannı almama yetiyordu, o kadar."

"Demek ki benim evimden çalıp bizi kendi kasabamda, kendi yerimde afişe edeceksen o mallann değerinin kaçta birini alman önemli bile değil."

"Hayır. Değerlerinin önemi yoktu."

Patrick kontrolsüz bir biçimde yumruğunu sıktı.

Kerry gördü. "Dişçiye harcadığın paralan unutma baba. Yani, eğer paranın değerini almaktan söz ediyorsan, neden kınp döke-sin? Bu kaplamalan yaptırmak sana bir servete mal oldu."

Öfke krizi geçti; yerini çok daha derin bir şeye bıraktı. Uzun zaman unutmayacağı bir şeye.

"Benden nefret mi ediyorsun Kerry?"

"Elbette etmiyorum baba."

"O halde neden?"

"Sana söyledim, paraya ihtiyacım vardı. Neden her şeye bu kadar romantik bakmak zorundasın? Sevgi, nefret -hayat böyle değil."

"Nasıl o halde? Anlat bana, hayatın nasıl olduğunu bilmek istiyorum."

Kerry bir ağaca yaslandı. Akşam güneşinde inanılmayacak kadar güzel görünüyordu. Kendi babasından çalıp en ufak bir pişmanlık dahi göstermeyen bir yalancıya, bir sahtekâra değil de, genç bir kahramanın resmine benziyordu.

"Hayat heyecandan ibaret baba. Geçmişten, eski günlerden, eski düzenden ve yüzyıllar önceki haksızlıkları düzeltmekten değil. Haksızlık yapılmışsa tabiî."

"Heyecan mı?" dedi Patrick.

"Evet, en iyi böyle açıklayabiliyorum." Kerry sıkılmış gibiydi.

"Donegal'de senin deyiminle yeterince heyecan yok mu? Neden bu heyecan odağına -Mountfern'e- gelip de beni kendi yerimde küçük düşürmen gerekti?"

"Küçük düşmedin ki baba, paçayı kurtardın."

"Çok haklısın, kurtardım. Meagher'in dükkânını satın aldım."

"Hey." Kerry güldü. Doğal, eğlenceli bir kahkaha attı. Yaptıkları oğlanın hiç umurunda bile değildi.

"Bayan Meagher'a bir yanlış anlama olduğunu söyledim, o da bana çocukların hep aynı olduğunu söyledi. Oturup dertlerini dinledim. Bir tanesi de dükkânına alıcı bulamamasıydı. Bizim Bridge Street'te bir yere ihtiyacımız var. O hemen gidiyor. Yanlış anlama konusunda da hiçbir şey söylemeyecek. Ben de onun içinde bulunduğu bazı koşullardan söz etmeyeceğim."

"Kızının birazcık hamile olması gibi." Yine güldü.

"Bunun için sana teşekkür borçlu değiliz, değil mi?"

"Teresa Meagher, baba. Lütfen. Çok sıkıntıda olduğumu düşünüyor olmalısın!"

"Paraya neden ihtiyacın vardı?"

"Benim işim, baba."

"Hayır, Kerry. Artık benim işim."

"Beni yine dövecek misin?"

"Tabiî ki hayır."

"Tabiîsi yok, istiyorsun."

"Hayır, bana söylemeni istiyorum. Neden, anlat bana."

"Sen görmüş geçirmiş bir adamsın, altıncı hissin var, sen söyle baba. Hep olan biteni sezdiğini söylersin."

"Kumar mı?" dedi Patrick.

Kerry durakladı. "Evet" dedi.

"O kadar zaman önce okulda da bu muydu?"

"Bir bakıma. Bahis, iddialar."

"Ne aptalmışsın."

"Hayır, bazen kazanıyorum."

I

"Kazandığından eminim. Her oyunun başında gel gel yaparlar."

Şimdi alınma sırası Kerry'ye gelmişti. "Sen nereden bileceksin baba? Sen bir el oyun oynamayacak kadar uyanık, temkinlisin."

"Bir keresinde oynamıştım. O işe yatıracak zamanım olmadığını anlamama yetecek kadar."

Kerry, "Çok erdemli" diye alay etti.

"Hayır, çok pratik. Gerçek buydu. Kâğıt oynamak isteseydim nasıl oynanacağını öğrenirdim; anlaşılan senin gibi etraftaki her iki paralık kıçı kırık adama kanmazdım."

"Bir gece şansım yaver gitmedi, hepsi bu."

"Şans mı? Sen ihtimalleri biliyor musun?"

"Duruma bağlı, baba."

"Duruma bağlı değildir. Açmak konusunda da, hatta elinde iki çift varsa blöf yapmak konusunda bile ihtimaller vardır, seni budala. Gerçek ihtimaller -daha onları bilmiyorsun ve benim gümüşlerimle aptallığının bedelini ödemeye kalkışıyorsun."

"Evet, durumu senin açından görebiliyorum. Zor gerçekten."

"Hayır, hiç de zor değil. Çok kolay."

"Ne demek istiyorsun?"

"Doğru dürüst oynamayı öğrenirsin. İstediğin buysa."

"Öyle değil. Gece kursuna gidemezsin ki."

"İstersen gidersin."

"Nasıl yani?"

"Brian Doyle'un kardeşi iyi bir kâğıt oyuncusu. Galway Ro-ad'da bir yerlerde krupiyelik yapıyor. En iyilerden biri olduğunu söylüyorlar."

"Gahvay yakınlarında bir kulüpte kâğıt dağıtıyorsa o kadar da harika olamaz."

"İçkiye de düşkün. Yolunu kesen o oldu. Bir dahaki gelişinde ona git, bir şişe içki götür, birkaç numara öğrenmek istediğini söyle. O halleder."

Kerry'nin ağzı açık kalmıştı.

"O alçaklık etmez, işaretli kâğıt kullanmaz. Sana bu tür işlere girdikleri için parmaklan kesilen insanları anlatacaktır."

"Burası İrlanda baba. Alkol yasağı dönemindeki Chicago değil."

"Kumar dünyanın her yerinde aynıdır Kerry."

"Yani sence bu adama gitmeli miyim? Bunu ayarlayacak mısın?"

"Ben ayarlamayacağım, sen ayarlayacaksın. Onu duydun, yanına gidersin. Bu arada, hemen Dennis Hill'e git. Sanırım ona bir yalan uydurdun."

"Mecburdum. Bu adamlar para için zorluyorlardı beni."

"Oteldeler mi?"

"Tanrım, hayır, otel bir dodo kuşu kadar ölü. Sınırın karşı tarafında, Derry'deler."

"Bu senin için yeterince heyecanlı olmalı."

"İyi insanlar, yalnızca onlan da zorlayan bir başkası var."

Kerry babasının umurunda olmadığını sezdi.

"Meagher işini nereden öğrendin baba?"

"Onu ben bilirim."

"Ve sanki çok... kızmadın gibi."

Hiçbir şey hissetmiyorum. Garip olan da bu. Hiçbir şey. Belki sen de bana karşı hep böyle olduğundan nasıl olduğunu bilirsin. Ama benim için yeni. Bu sabah kalktığımda birisi senin hakkında neler hissettiğimi sorsaydı, seni sevdiğimi söylerdim. Meagher'da o tepsileri görüp o aptal kadınla pazarlık etmek zorunda kalınca ve seni burada ağaca yaslanmış görünce... Senden nefret ettiğimi söyleyebilirdim. Ama şimdi... hiçbir şey. Hem de hiç." Patrick biraz üzgün gibiydi.

"Şimdi bana ne olacak baba?"

"Dediğim gibi, Dennis'in yanma dön. Açılıştan sonra tekrar konuşuruz. Belki Shannon'daki okula gitmek istersin. Yurtdışına, Fransa, Almanya, ya da İsviçre'de bir otele de gidebilirsin. Oralardan da konuklarımız olacak, gelecek o taraflarda görünüyor."

"Ya bu... bu iş?"

"Artık bitti, değil mi? Yani, evden giden başka bir şey yok. Kiliseye gittiğimde mihrapta bizim şamdanları görmeyeceğim, değil mi?"

"Hayır baba."

"İşte bu kadar. İki kez. Herkes iki kez hata yapabilir. Üçüncüsünde biter."

"Nasıl yani, biter?"

"Vedalaşınz, gazeteye ilanlar verilir: Borçlarından sorumlu değilim... İşte öyle şeyler."

Kerry sustu.

Patrick otomobil anahtarlarını şıngırdattı. "Kâğıt oynamayı bırakmanı beklemiyorum. Bu çocukluk olur, hem zaten Françis Doyle'la konuşursan oldukça başarılı olup hayatını kazanabilirsin. Borçtan uzak kalmanı da beklemiyorum. Bir kez daha borca girersen bana gel ve konuşalım. Makul ölçülerde ve çalışman filan karşılığında sana yardım etmeye çalışırım. Bir de, tatilden önce gelip açılışta yanımda olman gerekiyor. Ancak bir daha benden ya da bir başkasından çalarsan her şey biter. Seni evlatlıktan silerim."

Sesinde hiçbir duygu yoktu. Ne yalvarma, ne nefret. Ne de sevilme arzusu.

Kerry hayatında ilk kez korkudan ürperdi.

Rachel ile Patrick birkaç dakika arayla geçtiler. Rachel akşam vakti patikada yürüyüşe çıktı. Patrick de bir içki içmek için Ryan'la-ra girdi. Orada her zaman ahbaplar vardı ve gittiğine memnun olunduğunu düşünüyordu.

Ona kendini gerçekten rahat hissettiren insanların Mountfern'e gelişinden en büyük zararı görenler olması ne garipti. John ile Ka-te Ryan'a ve birbirlerine nasıl parıldadıklarına baktı. Sanki hâlâ çok âşıkmışlar gibi. Bunca yıldan sonra. O korkunç kazadan sonra.

Rachel'ın evde olmasını diledi. Işıkların yanmadığını görmüştü. Loretto'nun evinin önünde araba da yoktu.

Bu gece her şeyden çok onunla konuşmayı ve onunla yatmayı, o saçlarını okşayıp dertlerini unuttururken başını göğsüne yaslamayı isterdi. Rachel onıTne kadar iyi tanıyordu ve o Rachel'a ne kadar büyük acılar çektirmişti.

Rachel patikada yalnız başına yürüdü. Çalıları ve dikenleri geçti. Konukların kasabayı daha iyi görebilmeleri için bunların neden kesilmediğine bir anlam veremiyordu. Ancak, burada bir peri halkası olduğu ve kesmenin uğursuzluk olacağı yolunda söylentiler vardı.

Yürürken Maggie Daly'yle karşılaştı.

"Yalnız mısın?" diye sordu. Aptalca bir soru diye düşündü ama ağzından çıkmıştı bir kere.

"Sizin gibi, Bayan Fine." Çocuğun sözlerinde küstahlıktan eser yoktu. Yalnızca bir gerçeği dile getiriyordu.

Rachel "Herkes nerede?" diye üsteledi.

"Sanırım Grace Michael'la bisiklete biniyor, Tommy John Joe Conway ve Liam White'la futbol oynuyor, Jacinta yeni bir palto almaya gitti, Dara da... Dara'nın nerede olduğunu bilmiyorum. O yüzden kendi başıma yürüyüşe çıktım."

"İyi bir fikir mi bilmiyorum, ama bazen ben de yaparım bunu."

Maggie "Yapacak ne var ki başka?" dedi.

"Ne yapmak isterdin? Şimdi, şu dakikada."

"Sanırım doğru renkte, çok güzel yeni bir elbisem olsa herkesin beni fark edip 'Maggie Daly'ye bak!' demesini sağlardı. İşte bunu isterdim."

"Benimle eve gel. Kitaplarla dergileri karıştırır, sana uygun bir şey buluruz."

Maggie bir an duraksadı. Annesi Bayan Fine hakkında biraz kötü konuşmuştu. Vaftiz edilmediğini ve ahlaksız bir yaşam sürdüğünü söylemişti. Ancak annesinin nerede olduğunu bilmiyordu ve Bayan Fine ona herkesin bayıldığı o kurdele gibi yeni fikirler verse harika olmaz mıydı?"

"Bayılırım" dedi ve yaya köprüsünden geçip Ryan'ın gürültüsünden uzağa, Rachel'ın odalarına çıktılar.

Mary Donnelly münakaşanın geçmesine memnun olmuştu. Aslında bir tür banşmayla bitmiş olmalıydı. O akşam barda birbirlerine gülümseyip durmuşlardı. Bir ara onları el ele bile görmüştü.

Herhalde John'un barda şiir okuma işiyle ilgiliydi. John o zamanlar çok karşı çıkmıştı ama bu akşam masaya eski irlanda şiirleri kitapları koymuş, okul çocuğu gibi işaretleyip duruyordu. Söz okul çocuklarından açılmışken, Michael da düzelmiş ve hatta daha önce ona sinirlendiği için özür bile dilemişti. Bir yanlış anlama, demişti alçakgönüllülükle.

John'un kimsenin bakmadığını sandığı bir anda eşinin elini tutup dudaklanna götürdüğünü gördü. Birbirlerine gülümsemelerini görünce boğazına bir yumru tıkandı. Uzun süredir ilk kez kendisini yarı yolda bırakan adamı düşündü ve elini öyle tutmasının nasıl olacağını merak etti. Sonra bu düşünceyi kafasından silip bütün dikkatini sevimli olmaya verdi. Bu da çiftçileri o ana kadar yaptığı her şeyden daha fazla ürküttü.

18

Loretto "Meagher'ların öyle apar topar gitmesi garip değil miydi?" diye sordu.

"Oh bilmem, Dublin'de bir fırsat yakalamışlar. Küçük bir dük-kânmış, hem Patrick de Bridge Street'teki dükkân için iyi para vermiş. Çarçabuk gitmeleri iyi oldu. Zavallı Frank öleli beri eskisi gibi değildi hiç."

Kate Bayan Meagher'a biraz dayanmasını, mutlaka bir şeylerin olacağını söyleme ferasetinde bulunduğu için kendi kendini kutluyordu. Üstelik, haklı da çıkmıştı! Patrick O'NeiU'in kasabanın içinde bir yer aradığını kim bilebilirdi ki? Meagher'lann sorunları bir seferde hallolmuştu.

Loretto hâlâ düşünüyordu. "Dublin'de o Teresa'yla başı çok ağrıyacak. Eğer Mountfern'de bile başına buyruk yaşayabildiyse, Dublin'de neler yapar, düşün bir."

Kate ona katılmadı. "Belki başına buyruk yaşamaktan artık sıkılmıştır, biraz durup oturur ve sakin bir dönem geçirir."

Loretto hayretle baktı. "Ne inanılmaz değil mi Kate? Annesi de bana hemen hemen aynı şeyleri söyledi."

Rachel, Kate'e, "Dara'ya elbise diktirmesi için bir kumaş versem alınır mı?" diye sordu.

"Alınmak mı? Havada kapar. Ama ona bir şeyler verip duramazsın. Zaten fazlaca cömertsin."

"Hayır, gerçekten, elimde harika kumaşlar var, gerçekten çok güzel. Bazıları duvar ya da örtü numuneleri -yani döşemelik kumaşlar. Ancak çok kibar bir etek ya da elbise dikilebilir."

"Bayılır!"

Bugünlerde Kate'in eli hiç boş kalmıyordu -peçeteler bitince

tepsi örtüleri başlamıştı. Yeşil odada oturuyorlardı. Yaz neredeyse gelmiş, hava iki camlı kapının ardına kadar açılmasını gerektirecek kadar ısınmıştı.

Carrie servis arabasıyla çay getirdi. Bu da Rachel'ın armağanıydı; otel için sipariş verdiğini söylemişti. Kate doğru söylediğini umuyordu. Rachel'in bazen bu hür cömertliklerini gizlediğini sanıyordu.

Kate, "Ben mi hayal görüyorum, yoksa Carrie'nin beli mi kalm-laşıyor?" diye fısıldadı.

Rachel bir kahkaha attı. "Sen hayal görüyorsun. "Tanrım, ne kadar şüphecisin. Belki de Jimbo'yla çıktıklarında yalnızca oturup sohbet ediyorlardır."

"Pek olası değil" diye geçiştirdi Kate. "Ama haklısın, evhama kapılmamalıyım."

"Seni üzen bir şey mi var? Carrie'den başka yani?"

"Yok." Pek inandırıcı değildi.

Rachel, "Burnumu sokmak istemem" dedi.

"Makul olsaydı sana söylerdim." Kate sanki kendinden utanıyor gibiydi.

"Endişeler genelde makul değildir." Rachel gülümsedi.

"Sana anlatayım: Biraz Dara'yla Kerry için üzülüyorum. İçimden bir ses Kerry'nin biraz... tehlikeli olduğunu söylüyor."

İki kadın kafa kafaya verip oturdular, dikişleri unutup olmayacak durum karşısında iç çektiler. Dara'yı ona karşı ne kadar uyar-salar o kadar çekici olacaktı. Eğer Kate Kerry'ye kızıyla görüşmemesi için zorluk çıkarırsa, o da o kadar inat edip Donegal'den daha sık gelecek ve Dara uğruna ortalığı altüst edecekti.

Jacinta White Dara'ya Bayan Fine'ın Bay O'Neill'in metresi olduğunu söyledi. Amerika'da yıllardır sevgili olmuşlardı. Jacinta bunu çok iyi bir kaynaktan biliyordu. Liam'm inanmadığını, çünkü metresler ya da sevgililer konusunda hiçbir şey bilmediğini söyledi. Ama doğruydu.

Aslında Grace'in Bayan Fine'ın üvey anneleri olmasından korktuğunu söylediği günden beri bunun böyle olduğunu bilen Dara, şiddetle karşı çıktı.

Arkadaşı Grace'in kötü bir babası olmadığını ve annesinin de kötü bir arkadaşı olmadığını savunmak için "Çok hayalcisiniz Jacinta" dedi.

"Sen de çok havalardasın Dara, hem Kerry O'Neill konusunda hiç umudun yok."

Jacinta suratını asıp uzaklaştı.

Grace masum gözlerini iri iri açtı. "Jacinta'nın nesi var, neden artık bizimle gelmiyor?"

"Oh, Jacinta aptalın biri, hep şöyle ya da böyle tavır alıyor." Dara açıklama yapmadı.

Grace, "Seni çok kıskanıyor tabiî," dedi.

"Beni mi?" Dara Maggie gibi sormuştu.

"Evet. Tommy'yi beğeniyordu ama Tommy senden başka kimseye bakmıyor."

"Oh, olamaz. Öyle mi?" Dara memnun olmuştu.

"Michael bana Tommy'nin okulda durmadan senin adını yazdığını söylüyor. Michael da benimkini yazıyormuş, Dara. Bilirsin hani, defterlerin kapağına, iç içe geçmiş Kelt harfleriyle."

"Tanrım." Dara ne diyeceğini bilemedi. Grace gibi, defterlerin kapaklarına geçmek güzel bir şeydi. Ancak adını yazmasını istediği kişi Tommy Leonard değildi.

Birdenbire, "Keşke ben de senin kadar güzel olsaydım Grace" dedi.

Grace ona şaşkınlıkla bakakaldı. "Ama sen benden çok daha güzelsin." Çok içten görünüyordu. "Benim çikolata kutusu gibi yusyuvarlak bir yüzüm var. Grange'da duran o resimdeki baloncuk üfleyen o aptal çocuğa benziyorum. Ben güzel değilim, asıl nefis bir yüzü olan sensin... Dara bunu biliyor olmalısın... Kerry de diyordu..."

"Ne diyordu?" Dara çok hevesliydi.

Grace, "Öyle diyordu" dedi. "Nasıl dedi, yani tam olarak neler söyledi...?"

"Yalnızca o kadar." Grace Kerry'nin dedikleri üstünde fazla durmakta bir anlam göremiyordu, ne de olsa ağabeyiydi. "Hem güneşte yanınca da harika görünüyorsun Dara. Ben güneşe çıkınca cilt hastalığım varmış gibi görünüyorum."

Kerry ne demiş, ne zaman demiş, daha fazla konuşulmadı. Dara çok mağrur biri değildi ama bir daha sormayacak kadar gururu vardı yine de.

Kerry ertesi haftasonu geldi.

"Gayet düzgün. İzin filan aldım." Babasına sırıttı ve babasının da ona gülümsediğini gören Grace çok memnun oldu.

Bugünlerde her şey daha iyiydi.

Babalan otele gidince Kerry kardeşine "Cumartesi ne yapıyoruz?" diye sordu. Patrick O'Neill normal mesai saatleri içinde ça-

lışmakla yetinmiyor, Brian Doyle'a göre aşırı çalışıyordu.

"Oh, iyi. Buralarda mı olacaksın?"

"Evet, sanırım."

"Michael'la balık tutmaya gideceğiz. Son zamanlarda bayağı ustalaştım o işte." Grace hafifçe kıkırdadı. "Bisikletle kilometrelerce gidip çok sakin yerler buluyoruz." Başını eğdi, kaldırdı ve Kerry'le göz göze geldi.

Kerry gülümsemiyordu.

"Aklıbaşında davranıyorsun değil mi Grace?"

Grace anlamazlıktan geldi.

"Oh, hem de çok. Her neyse, bizim gittiğimiz yerlerde nehir tehlikeli değil. Genelde dar ve sığ."

"Benim demek istediğim o değil."

"Oh."

"Babam hayalinin peşindeyken seninle ilgilenmiyor..."

"Neden öyle diyorsun? Eskiden Fernscourt'u severdin."

"Birinin söylemesi lazım. Daha çok küçüksün, Grace. Aptalca bir hata yapman çok kötü olur."

"Hayır Kerry, yapmam."

"Ama oğlanlar için durum farklı. Michael sana saygı gösteriyor mu, yoksa senden yararlanmaya mı çalışıyor?"

"Birazcık öpüşüyoruz yalnızca. Hepsi bu." Grace yine başım öne eğdi.

"O kadarla kalsa iyi olur. Hem öpüşmek için ıssız yerlere de gitmeyin. Dinle beni Grace, neden söz ettiğimi biliyorum ben. Michael daha yalnızca bir çocuk ama sana... aptalca bir şeyler yaptırabilir."

"Hayır, öyle değil..." Grace bu konuşmanın bitmesini diledi.

Tam o sırada kapı çalındı. Bayan Hayes hemen gitmediğinden Grace fırsatı kaçırmadı.

Gelen Rachel Fine'dı.

Kerry'nin canı sıkılmıştı.

Grace Bayan Fine'ı odaya buyur edince Kerry kibar olmak için kendini zorlayarak, "Özür dilerim ama babam Fernscourt'a gitti" dedi.

"Gittiğinden eminim." Rachel tatlı tatlı gülümsedi. "Haftanın her günü, her zaman erkenden işe gidiyor. Hayır, ben babanı görmeye gelmedim Kerry. Ben Bayan Hayes'i ziyarete geldim."

Kerry sanki işin doğrusu buymuş gibi gülümsedi ona. Rachel Fine yalnızca personelle konuşmaya geldiği sürece evin kapısı ona açıktı.

Olive Hayes Bayan Fine'la bir-iki kez konuşmuştu. Hep çok hoş bir kadın olduğunu düşünmüştü. Yahudi demişlerdi, Bay O'Ne-ill'in hanım arkadaşı; ama ne bu evde, ne de Loretto Quinn'de hiçbir zaman uygunsuz bir davranışı olmamıştı.

"Patrick bu evi ne kadar iyi yönettiğinizi anlattı bana Bayan Hayes. Belki yersiz olacak ama, acaba birkaç basit yazlık elbise dikecek zamanınız var mı diye sormak istedim."

"Sizin için mi Bayan Fine? Ben size layık bir şeyler yapamam."

Rachel kolaycacık gülümseyiverdi. "Hayır, benim sorunlu bedenimle uğraşmanızı isteyemem. Bayan Hayes, herhangi bir elbisenin benim üstümde düzgün durmasını sağlamak için kâbuslar görürsünüz. Ben kızlar için demek istemiştim. Dara Ryan, Maggie Daly..."

"Onlara elbise dikilecek..."

"Evet. Mountfern'in dahi terzisi olduğunuzu söylediler..."

Rachel iki boy ipekli kumaş çıkardı. Birisi bakır renkli, birisi turkuvazdı. İkisi de çok güzel kumaşlardı.

Bayan Hayes kumaşları okşadı. "Oh, bunlar çocuklar için çok fazla iyi Bayan Fine."

"Üreticiler bana numuneler yollarlar, Bayan Hayes. Her birinden iki buçuk metre var ve benim işime yaramıyorlar. Acaba kızlara elbise diker misiniz diye düşünüyordum..."

Sustu. Grace mutfak kapısında duruyordu.

Hayranlıkla "Ne harikalar, değil mi?" dedi.

Rachel kibardı. "Elimde bu kumaşlar var Grace ve Bayan Hayes'i Dara ile Maggie'ye birer elbise dikmeye ikna etmeye çalışıyordum. Bayan Hayes çok becerikli. Loretto bana geçen yıl diktiği gelinliğin bütün kasabanın dilinde olduğunu söyledi."

Olive Hayes çok memnun oldu.

"Bunu bilmiyordum." Grace ilgilenmişti.

Bayan Hayes çok sevinmişti. "Oh, ara sıra akşamüstleri dikiş dikerim" dedi.

"Öyleyse ücrette anlaşabilirsek acaba..."

"Benim için zevk olur Bayan Fine."

Grace bakır renkli ipekliyi elledi. "Bu kimin için?"

"Maggie'ye. Tam saçlarının rengi."

"Öyle mi?"

"Evet, ona çok yakışacak. Bu da Dara için."

"Biliyorlar mı, yoksa sürpriz mi olacak?" Grace bu konuda hiçbir şey duymamıştı.

"Bayan Hayes'i görmeye geleceğimi biliyorlar, kumaşları da gördüler."

"Aman Tanrım" dedi Grace.

"Elimde daha çok var Grace, eğer sen de..."

"Amacım istemek değildi..."

"Hayır, ama eminim Bayan Hayes..."

"Grace'e bir şey dikmeyi çok isterim, ama öyle çok pahalı elbisesi var ki, korkanın..."

Hiçbiri cümlelerini bitirmiyordu, ama daha şimdiden üçü arasında rahat bir arkadaşlık kurulmuştu.

Kerry neler olup bittiğim görmeye geldiğinde bunu fark etti ve yakışıklı yüzü hafifçe asıldı.

Rahibe Laura giysilerle bu kadar ilgilenüdiğini bilmiyordu ama ödevlerle yeterince ilgilenilmediğini fark etti. Küçük Fransız kızlarıyla karşılıklı misafirlik konusunda pek heves uyandıramadığı-na da bozuldu. Ailelere düşen yalnızca yol parasını bulmaktı ve Tanrı biliyor ya, içki ya da televizyon gibi şeyler için gereken parayı bulabiliyorlardı.

Rahibe Laura kendi gençliğinde böyle fırsatların olmamasına hayıflandı. O zamanlar kimse bir yere gitmezdi. Paris'teki büyük Nötre Dame Katedrali'ni görmeyi, Chartres'a gitmeyi hep istemişti. Bu devirde kızlar için öyle çok fırsat vardı ki. Hem hayat da kolaydı! Artık cumartesileri okul yoktu. Rahibe Laura dudaklarını büzdü. Cumartesileri öğleye kadar ders yaptıkları günler çok daha iyiydi ve bu yeni usul haftasonunu çok uzatıyor, her türlü yaramazlığa ortam hazırlıyordu.

Dr. White, Rahibe Laura'ya daha çok hareket etmesini ve temiz hava almasını tavsiye etmişti. O da bunu görev bilerek Coyne Korosu'ndan River Road'a indi, Bridge Street'ten çıkıp Protestan kilisesi ve mezarlığının yanından manastıra döndü.

Coyne Korusu'nda Dara Ryan'la karşılaştı. Ağaçların arasından kimin geldiğini merakla bekliyordu. Çocuk öğretmenini görünce düş kırıklığına uğramış, hatta üzülmüştü.

Irmağın kıyısında Grace O'Neill'i gördü. Dara'nın ikiz kardeşiyle el ele tutuşuyordu. Bu tür şeyler için daha çok gençtiler. Rahibe Laura onlara sertçe selam verince hemen ellerini bıraktılar.

Kremalı bir kek almak için Daly'lere uğradığında -Dr. White artık bunlan yememesi gerektiğini söylemişti- küçük Maggie hakkında bir sürü şikâyet dinledi. Annesi onun o yabancı kadına

kapıldığını ve bütün zamanım aynada hayran hayran kendisini seyrederek geçirdiğini söyledi. Daly'lerin tam karşısında Dr. Whi-te'ın muayenehanesi vardı. Rahibe Laura adımlarını hızlandırdı

ve doktorla göz göze gelip kremalı kek yediği yüzünden anlaşılır korkusuyla gözlerini yere indirdi. Doktor yerine bahçe kapısında sallanan ve her zamankinin aksine, konuşmaya hevesli olan Jacinta'yla karşılaştı.

Jacinta rahibelerin artık normal davranıp kremalı kek yemelerinin ne güzel olduğunu söyledi. Vatikan Konsili'nden beri her şey çok daha iyiydi.

Rahibe Laura kremadan bıyığı olduğunu fark edip sinir içinde Bridge Street'ten yukarı yürüdü. 1966 yılında on beş yaşındaki kızlarla uğraşmanın çok zor olduğunu düşünüyordu.

Kerry ağaçların arasından çıkıp gülümsedi.

"Bir yaz günü ormanda ne güzel bir tesadüf."

"Merhaba Kerry."

"Bana bütün söyleyeceğin bu mu?" Kollarını ona doladı ama Dara sıyrılıp çıktı.

"Ne var? Benden hoşlanmıyor musun?"

"Senden yeterince hoşlanıyorum."

"O halde neden böyle nazlanıyorsun?"

"Nazlanmıyorum, yalnızca seni bir süredir görmedim ve konuşmak iyi olur diye düşündüm. Bilirsin, hemen... şey yapmaktansa."

"Tabiî, konuşalım." Yere oturup Dara'nın ayağını okşadı. "Örneğin ayak bileklerin hakkında konuşabilir miyiz? Çok güzeller..."

"Oh lütfen." Dara ne diyeceğini bilemiyordu.

"Seni beğenmemden neden hoşlanmıyorsun?" Gerçekten şaşırmış gibiydi.

"Çünkü... çünkü sanki beni bir kişi olarak değil de, ayak bileği, ağız ya da her neyse, öyle beğeniyorsun." Rahatsız olmuş gibiydi.

"Oh Dara, öyle değil. Bilmen gerekiyorsa, senden insan olarak da hoşlanıyorum. Sen çok özelsin. Sana defalarca söyledim."

"Hayır söylemedin. Hiç de öyle konuşmadık, sen ve ben."

Kerry kocaman gülümseyerek "Haklısın!" dedi. "Yeterince konuşmadık. Seni öyle çok düşünüyorum ki, bu yüzden gerçekte olduğundan çok daha fazla konuşmuşuz gibi geliyor bana. Benimle yürür müsün, ormandan geçip ırmağa inelim ve gerçekten" -iki elini de havaya kaldırdı- "hiç dokunmayacağım, söz veriyorum."

Dara kendini çok aptal hissetti, ama bir tür zafer gibiydi.

"iyi olur" diyerek ayağa fırladı.

Kerry ellerini yere koymadan çevik bir hareketle kalktı.

"Çok güzel" dedi Dara.

Kerry, "Oh haydi, bunu herkes yapabilir" diye iddialaştı.

"Belki, ama bağdaş kurmuştun."

"Haydi, sen de dene."

Dara yosunlu toprağa oturup bağdaş kurdu. "Bakayım, ne yapmıştın?" Kalkarken mutlaka kendini tutamayıp ellerini toprağa koyuyordu.

Kerry durmuş gülüyordu.

"Dediğin kadar kolay değil." Dara kızmıştı.

"Dur, yanına oturup sana göstereyim."

Ama Kerry yanına oturduğunda birbirlerine çok yakın oldular.

Kerry onun pembeleşmiş yüzüne baktı.

Biraz daha sokuldu.

Dara kararsızlık içinde dudaklarını ısırdı.

"Çok kolay" dedi Kerry. Başını hafifçe yana eğip ona gülümsedi.

Dara, "Yapabileceğimi sanmıyorum" dedi.

"Bence yaparsın." Kerry yüzünü daha da yaklaştırdı, ama onu tutmaya çalışmadı.

Dara ona sokuldu, dudakları hafifçe değdi.

Kerry yavaşça geri çekildi. "Eller yok" dedi ve deminki gibi iki elini gösterdi.

Ama artık önemi yoktu. Dudakları birleşmişti ve kimse bu gibi teknik ayrıntılara aldırmıyordu.

O akşam Kate sabırsızlanıyordu.

"Dara, Tanrı aşkına neredeydin? Sanki yerlerde yuvarlanmış gibisin, üstün başın yaprak ve toprak dolu."

Dara tam da öyle yaptığından ne diyeceğini bilemedi, ama annesinin aklında başka şeyler olduğunu fark etti.

"Gerçekten, siz ikiniz dilenciler gibisiniz. Grace ne kadar düzgün ve temiz görünüyor. Maggie bile kendine çeki düzen verdi. Neden deli gibi çalışıp sizi giydirmek için para kazandığımızı anlamıyorum, aldığımız giysileri yerlerde paralıyorsunuz."

Dara hemencecik, "Üzgünüm" dedi.

"Değilsin. Hem zaten neredeydin?"

Kaçınmaya çalıştığı soru da buydu işte.

"Oh, Michael anlatır, ben gidip yıkanayım," diyerek koştu.

Birkaç dakika sonra Michael odaya daldı. Öfkeyle "Pek güzel" dedi. "Neden böyle yapman gerekti ki?"

Dara kıkırdadı. "Özür dilerim, aklıma başka bir şey gelmedi. Ne dedin?"

"Patikada oynadığımızı söyledim. Dikenlerin olduğu yerde. Beni uyarmalıydın."

Dara yatağına oturmuş, kollarını dizlerine dolamıştı.

"Sanırım eğer yaz aylannı O'Neill ailesiyle ormanın değişik köşelerinde geçireceksek, ortak bir hikâye uydurup sadık kalmamız gerek" dedi.

"Kerry'yle miydin?"

"Tabiî." Zafer kazanmış gibiydi.

"Tanrım, Dara. Ne yapıyordun?"

"Boş ver!"

"Dikkatli olsan iyi edersin. Kerry çok büyük ve deneyimli."

"Biliyorum."

"Bu ifadeyi takınınca çok aptal oluyorsun. Kendini yetişkin ve akıllı sanıyorsun, ama aslında aptal görünüyorsun. O korkunç ha-valarındayken Jacinta gibi."

"Sen de bazen nasıl konuştuğunu bilmiyorsun -Grace diyor ki, Grace öyle düşünüyor, Grace hep inanır, Grace merak ediyordu... Takılmış plak gibi."

"Hayır" dedi Michael. Bir an sonra endişeyle, "Öyle mi?" diye sordu.

"Biraz. Dinle, münakaşa etmeyelim. Annem savaş ilan etti. As-lolan barışı korumak."

"Tabiî." Michael dalmıştı. "Başka herkes de fark ediyor mu? Grace'den söz ettiğimi yani?"

"Hayır."

"Grace hep insanlara çok kolay kandığımı söylüyor" dedi Michael.

Bayan Purcell'in bir sorunu vardı. Yaşlı Bay Slattery bir seferinde ırmak kıyısında yürüyüş yaparak çözümlenemeyecek hiçbir sorun olmadığını söylemişti. Rahip Moran da Tann'nın gürültü patırtıya oranla ırmak boyundaki sükûnet içinde kalbe daha sık seslendiğini söylemişti.

Bayan Purcell endişelerine çözüm bulmak için ırmak kıyısında yürüyüşe çıktı. Fergus Slattery'yi bırakıp kilisenin lojmanında çalışmaya başlasa mıydı? İnsanın görev yerini terk etmesi ihanetti. Bu doğruydu. Ancak, Tann'nın rahipleri için çalışmak da yüce bir işti. Bu da doğruydu.

Uzun yıllardır ona çok iyi davranan Slattery ailesini unutmak feci bir nankörlük sayılırdı. Bayan Barry'nin yerini almak da onun süresiz olarak bir bakımevinde tedaviye çekilmesi demek-

ti. Bu iyi mi, yoksa kötü mü olurdu?

Bayan Purcell uzun uzun, azimle yürüdü. İşleri aydınlığa kavuşturacak bir ses duymayı umut ediyordu.

Onun yerine sazlarla çalıların arasından kıkırdaşmalar ve gülüşmeler duydu. Boynunu uzatıp neler olduğunu görmeye çalışırken ayak bileklerine kadar suya girdi.

Kaçan iki kişi gördü. Çocuklar, diye düşündü. Birisi hemen hemen kesinlikle O'Neül'lerin küçük kızıydı, oğlanı tanıyamadı. Sinir içinde, ayaklan sırılsıklam ve hiçbir karar veremeden geri döndüğünde holde Fergus'la karşılaştı.

"Gerçekten Bayan Purcell, suda oynarken önce ayakkabı ve çoraplarınızı çıkarmak gerekir" diye şakalaştı.

Bayan Purcell hiç de şakalaşacak havada değildi. "Burası neye dönüyor bilmiyorum" dedi. "O'Neill'lerin küçük kızını gördüm, daha çocuk ama hiç de hoş işlerle uğraşmıyor. Sazlıkların içinde birisiyle fingirdiyor. Daha on dört-on beşinden fazla olamaz. Çok ayıp." Bayan Purcell'in yüzünde iki kırmızı leke parlıyordu.

"Oh, babasına çekmiş. O da bu çevrenin en büyük zamparası."

"Bay SLATTERY, lütfen." Bayan Purcell daha önce bu tip konuşmalara hiç kulak misafiri olmamıştı ve şimdiden sonra da niyeti yoktu. Fergus bilmeden de olsa ırmak kıyısında hiçbir sesin ona verdiremediği karan verdirmişti. Bayan Purcell hayatının sonbaharını din adamlarıyla geçirecekti. Orada böyle sözler ya da duygular duymazdı.

Kerry'nin önünde uzun bir haftasonu vardı. Dara'ya pazartesi akşamına kadar dönmesinin gerekmediğini söylemişti. Onu hem pazar, hem de pazartesi görebilecekti.

Dara, "Bara uğrama... ben çıkıp senle buluşurum" dedi.

Kerry, "Saygın davranmaya çalışıyorum" dedi. "Doğru olanı yapayım, annenlerden izin alayım filan. İşin doğrusu bu değil mi?"

"Değil elbette" dedi Dara. "Bizim yaptıklanmız için asla izin vermezler."

Kerry gülümsedi. "Nereden bilecekler?"

"Tahmin ederler. Sizin eve gideceğimi söyleyeceğim."

"Sen nasıl istersen."

"Peki seninle nerede buluşacağız?"

"Ben gelip seni ormanda bulurum."

Buldu da. Ama akşam geç saatlerde. Dara bekliyordu. Üzülmüş ve sıkılmıştı.

"Saat söylememiştik" dedi. Kerry. "Tarih ve yer de belirtmedik.

Gelip seni almama izin vermiyorsun. O halde bu alınganlık neden?"

"Alınganlık filan yok" dedi Dara.

Kerry, "Güzel. Bir hiç yüzünden olay çıkartan kızlardan nefret ederim" dedi.

Dara bu sözlerde iki uyan sezdi.

Birinci uyan: Başka pek çok kız olmuştu ve büyük olasılıkla hâlâ da vardı. Bir de, mızmız kızlara uzun süre dayanamayacağı uyansı.

Dara isteksizce gülümsedi.

"Elbette, her neyse, zaten burası pek güzeldi. Bu ormanı oldum olası çok severim."

Kerry, "Akşam vakti çok güzel" dedi. "Bence dünyanın en güzel yerlerinden biri. Düşün bir, Jack Coyne'un adı bir ormana verilmiş. Keşke bir de O'Neill ormanı olsaydı."

"Burası aslında Jack'in ormanı değil, buralarda Coyne'lar hep vardı." Dara tamirhanedeki köstebek yüzlü adamın bu yosunlu, çiçeklerle dolu yerde payı olmasını istemiyordu.

Kerry rahatsız gibiydi. Neredeyse huzursuzdu.

"Bugün neler yaptın?"

Şaşkınlıkla kıza baktı. Dara yutkundu. Çok korkunç bir soru değildi, değil mi?

"Özür dilerim?" dedi Kerry.

"Yalnızca ne gibi şeyler yaptığını merak ediyordum." Dudağını ısırdı ve susmadığına pişman oldu. Bugün onunla konuşmak çok zordu. Dünse bir melek gibiydi.

"Bilmen gerekiyorsa, Galway Road'da bir bara gittim."

"Bir bara mı? İçki içmiyorsun, değil mi?"

"Hayır, 1966 Merak Güzeli, haklısın. İçki içmem. Ama kâğıt oy-nanm ve orada da bu işle uğraşıyorlar."

"Pazar günü bir barda kâğıt mı oynuyorlar?"

"Arka odada. Brian Doyle'un bir kardeşi orada çalışıyor. Kâğıtları dağıtıyor diyelim. Harikaydı."

"Parasına mı oynadın?"

Kerry durdu. Sanki kafasında bir şeyi tartıyor gibiydi.

"Hayır. Bu sefer değil."

"Başka bir sefer oynayacak mısın?"

"Evet, aksi halde hiç anlamı yok."

"O halde bugün neden kâğıtlara para koymadın?"

"Francis koyma, dedi. Yalnızca onun dağıtmasını seyretmemi istedi. Çok güzeldi."

"Bir dahaki sefere ben de gelebilir miyim?"

"İmkânsız. Ben bile biraz genç kalıyorum, seni beşikte bebek gibi görürler."

"Epey büyüdüm ben."

Kerry kolunu Dara'ya dolayarak, "Çok güzel ve çok yetişkinsin" dedi. "O yüzden seni görmelerine izin vermeyeceğim."

Dara mutlulukla gülümsedi. Sheila Whelan geçerken bir an onun kolunun altından çıktı. Bayan Whelan ikisini de kısaca selamladı.

Dara, "Umarım kimseye söylemez" dedi.

Kerry sıkılmış gibiydi. "Ne söyleyecek ki?"

Dara konuyu değiştirdi. "Amerika'da böyle ormanlarınız var mıydı?"

"Böyle değil. Arazimizde ağaçlar vardı... ama buradan farklıydı."

"Ağaçların altında yürür müydün?"

"Evet. Annemle, o iyiyken."

Grace bile annelerinden pek söz etmezdi. Dara nefesini tuttu.

Çekinerek, "Nasıldı?" diye sordu.

"İyiydi. Eskiden akşamlan yürüyüşe çıkar ve ateşböceklerini seyrederdik. Burada onlardan yok mu?"

"Ateşböcekleri mi?" diye sordu Dara.

"Hiç görmedim. Neden acaba?"

"Neye benziyorlar?"

"Küçücük ışık noktaları gibi. Milyonlarca minicik yıldız gibi."

Dara nefesini tuttu. "Çok güzel olmalılar."

"O zamanlar çok güzeldi, ama her şey değişti. Her neyse, burada bu kadar çok şey varken ateşböceklerini aramak saçmalık."

"Burada neyimiz var?"

"Öncelikle çok güzel kızlar var."

"Oh, pek çok, öyle mi?" Dara sinirlenmiş gibi yaparak yokuş aşağı koşmaya başladı.

"Evet, binlerce, ama en güzelleri sensin. Uzak arayla." Kerry peşinden koşup kolayca yakaladı onu.

Dara zaten çok hızlı koşmuyordu.

Sheila Whelan kendi kendine, Dara Ryan, Kerry O'Neill için çok küçük, dedi. Çok küçük. Akşamın bu vakti Coyne Korosu'nda onunla yalnız olmaması gerekirdi.

Ancak Sheila kimseye bir başkasının işlerinden söz etmezdi. Söz konusu olan on beşinde bir kız bile olsa, burnunu sokmaması gerektiğini düşündü.

Acaba kendi kızı olsa, diye düşündü, dostlarının ne yapmasını isterdi? Bilmek olanaksızdı.

Fergus Slattery'nin halletmesi gereken sıkıcı bir iş vardı. On beş yaşında bir oğlanın ana babası gelip bir kızın çocuğunun babası olarak oğullarını gösterdiğini söylemişlerdi. Bir babalık da-vasıydı.

Böyle bir şeyin mümkün olabileceğine inanmayan sert, tavizsiz insanlardı.

Çiftçi hayretler içinde, "On beş yaşında bir çocuğun çocuğu olmaz ki" demişti.

Fergus, "Olabilir pekâlâ" dedi. Oğlanın iki katı yaşında olmasına ve hiç çocuğu olmamasına rağmen, bunun mümkün olduğunu biliyordu.

Çiftçinin karısı, "Kız pis bir sürtük ve kasabanın yansıyla yatmış" dedi.

Fergus korku içindeki çocukla daha önceden konuşmuştu.

"Böyle konuşmakla bir yere varamayız. Oğlunuz evlenmek için çok genç, bu bir para meselesi. Adil bir şekilde ne kadar ödeyebileceğimize bakalım."

"Bu kızın piçinden oğlumuzun sorumlu olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Eğer konuyu sterlin, şilin ve peni cinsinden ifade edebilirsek kendimizi büyük bir dertten kurtarabileceğimizi söylüyorum. Şikâyetlerinizi kendi mutfağınızda, ocağın başında dile getirin, ya da daha da iyisi, hiç dile getirmeyin."

"Ne düşündüğünüzü Tann bilir Bay Slattery, siz herhalde bu dünyadan değilsiniz."

Fergus, "Ben herhalde bu dünyaya ait değilim" diye ona katıldı. Yüzü çok ciddiydi ve Michael Ryan'ı düşünüyordu. Ya çok kötü bir şans eseri Michael Grace O'NeiU'i hamile bırakırsa? Tann adına, o zaman ne olurdu?

Dr. White bir şey yapabileceğinden değil de, nezaketen Kate'e uğradı.

Onun cinsel ilişkinin akıllıca olup olmadığı, hatta mümkün olup olmadığı konusundaki sorusuna bir daha hiç değinmemişti. Pek çekici olmayan, asık suratlı bir adamdı ama Kate onu severdi. Asla sahte ümitler vermediği ve hastanelerdeki uzman doktorlann süslü beyanlarını hep tercüme ettiği için ona güvenirdi de.

Martin White bazılarının insanı rahatsız edecek şekilde doğru-

cu bulabileceği bir ifadeyle, "Bugünlerde kınk bir belkemiği dışında hiçbir sorunun yok," dedi.

"Hayır, hiçbir şeyim yok. Bir o, bir de ergenlerin annesi olmak. Zor bir durum, değil mi?"

"Ah, bana söyleme. Jacinta gece gündüz surat asıp duruyor. Ya korkunç hakaretler, ya da kavga gürültü. Bizi deli ediyor."

"Oh Tanrım. Kiminle?" Kate bunu hiç duymamıştı.

"Seninkilerle sanırım. Bir de Daly'lerin küçüğü ve Tommy Le-onard ile. Aldırma, geçer diyoruz kendi kendimize. Tek sorun, biz atlatabilecek miyiz?"

"Oh, umarım Dara ile Michael ona yanlış bir şey yapmamışlardır."

Konunun ne olduğunu bilemeyiz. Sanırım öncelikle kıskançlık. Jacinta Dara ile Michael'ın O'NeiU'lere âşık olduklarını ve pınl pınl gözlerle el ele dolaştıklannı, grubun artık eskisi gibi olmadığını söylüyor. Biz onlann yaşındayken öyle şeyleri ne bilir, ne de konuşurduk."

"Ben hepsinin hâlâ birlikte oynadıklannı sanıyordum." Kate'in sesi buz gibiydi.

"Tannm Kate, olabilir. Jacinta başladığı zaman insana o elektrikli hızarları hatırlatıyor. Yansını dinlemiyorum bile."

Kate onun konuyu değiştirmesine izin verdi.

Akşam yemeğinde babalan çok ciddi konuştu.

"Bundan böyle kendi başınıza çekip gitmeleriniz bir son bulacak. Hepiniz her an gözümün önünde olacaksınız."

Eddie hemen itiraz etti: "Bu, barda olmamız anlamına gelir."

"Kapa çeneni Eddie, bir kerelik sus."

"Neden?" Eddie çok kızmıştı.

"Yalnızca sen değil, hepiniz demek istedim. Dara, Michael, beni dinliyor musunuz?"

Bakıştılar.

Babalan, "Hem zaten siz nereye gidiyorsunuz?" diye üsteledi.

Michael, "Oraya, buraya" dedi.

Dara "Çoğunlukla O'NeiU'lere" diye yalan söyledi.

"Çok garip, anneniz Bayan Hayes'ten bir mesaj almış. Sana diktiği bir elbisenin provası için teşrif etmeni rica ediyormuş. Anlaşılan bütün haftasonu saçının telini bile görmemiş."

Dara "Başka taraflardaydı herhalde" diye mınldandı.

"Evet, çok büyük bir ev, dört odalı sanınm, orada bir bölüğü bile kaybedebilir insan."

John'un yüzü çok ciddiydi. Kate'in anlattıklanndan hoşlanmamıştı- Birilerinin Dara'yı kullanması düşüncesi bile onu gazaba getiriyordu. Dara'nın apaçık yalan söylüyor olması da Dr. Whi-te'ın söylediklerinin doğru olduğunu gösteriyordu."

"Nerede olmamızı istiyorsun?"

"Sizi çağırabileceğim bir yerde. Yaya köprüsünde ya da kasabanın ucundaki gerçek köprüde."

Eddie, "Biz oraya gidebilecek yaşta değiliz" dedi.

John Ryan bezgin bir halde, "Sen çayını iç Eddie" dedi.

"Neden kimse benim nerede olduğumla ilgilenmiyor?" Eddie bilmek istiyordu.

O akşam Michael, Grace'e sordu: "Sence kuşkulanmış mıdır?" Yaya köprüsünde durmuşlar, Michael yeni karan açıklıyordu.

"Tabiî ki hayır."

"Ben seninle baş başa olmak istiyorum. Biz gerçekten yanlış bir şey yapmıyoruz "ki."

"Yine beraber olabiliriz." Grace onu yatıştınyordu.

"Etrafta korkunç insanlar varken beraber oluyoruz sayılmaz."

"Onlar korkunç insanlar değil, arkadaşlanmız."

"John Conway gibi tipler." Michael isyan ediyordu.

"Saçmalama Michael, sen hep onun benimle ilgilendiğini hayal ediyorsun."

"Herkes seninle ilgileniyor Grace. Bunu biliyoruz. Yalnızca John öyle kaba biri ki, sana bakmasına, dokunmasına dayanamıyorum..."

"Bana dokunmuyor."

"Bakmasına bile."

"Böyle konuşman delilik."

"Sana deli oluyorum." Elini ona uzattı.

"Dikkat et" dedi Grace. "Bardan görebilirler."

Michael, "Yazın geri kalanı harika geçecek" dedi.

Olive Hayes Bayan Fine'dan provalarda hazır bulunmasını istedi.

Elbiseler aynı aşamadaydı -Dara'mnki turkuvaz, Grace'inki açık gülpembesi ve Maggie'ninki de olağanüstü bir bakır rengin-deydi.

Rachel, "Bir arkadaşınız daha yok mu? Dr. White'ın kızı da sizinle gezmiyor mu? Ona da bir kumaş bulabilirim" dedi.

Maggie, "Jacinta" dedi. "Buna bayılır."

Dara, Jacinta'nın Bayan Fine'ı bir metres olarak gördüğünü ha-

tırlayıp sertçe, "O bunu hak etmiyor" dedi.

"Haydi Dara, böyle acımasız olma. Hepimize birer elbise dikiliyor, Jacinta'ya neden olmasın?" Grace her zaman çok cömertti.

Rachel sağlıksız Kathleen O'Neill ile Patrick'in güzel sansın kızına baktı. Son zamanlarda kadar çocuğun kendisine karşı hep çekingen ve düşmanca davrandığını hissetmişti. Grace artık ona sanki en yakın dostuymuş gibi, sevinçle bakıyordu.

"Bunu ona siz önerir misiniz Bayan Fine? Biz Jacinta'yla biraz danldık gibi. Ona elbiselerden siz söz eder misiniz? Belki aramız yine düzelir."

Maggie de "Oh, n'olur Bayan Fine" dedi.

"Sen ne düşünüyorsun Dara? Herkesin görüşünü almak istiyorum."

"Bence Jacinta aptallık ediyor. Ama Grace haklı, eğer siz söylerseniz alınıp burun lavıramaz."

"Peki." Rachel öneriyi hoş karşıladı. "Evlerine uğrarım. Bir bahanem var nasılsa." Doğruydu. Rachel Dr. White'a Kate'in kendisiyle alışverişe Dublin'e gelmesinin çok yorucu olup olmayacağını soracaktı. Arkadaşının kısa süreliğine de olsa bardan ve yeni kafeyle ilgili kaygılarından uzaklaşması gerektiğim düşünüyordu.

"Buradan biraz daraltılması gerekiyor, sizce de öyle değil mi Bayan Fine?"

Bayan Hayes kendi başına iş yapmak istemiyordu. Kumaşı küçük bir pens koyacağı yerden tuttu.

Ötekiler Maggie Daly'nin sıskacık omuzlanyla ufacık sivri göğüslerinin en düzgün şekilde göründüğünü fark ettiler.

Dara içinden gelerek, "Harika görünüyorsun Maggie" dedi. "Her zamankinden çok farklısın."

Maggie yalnızca iltifatı gördü, inanmak istemedi. "Laf olsun diye söylüyorsun" dedi.

"Neden diyeyim ki? Öyle değil mi?"

Grace hiç ses çıkarmadan bakıyordu. "Gerçekten, Maggie. Olağanüstü, tıpkı bir tablo gibisin."

Maggie sevinçli bir mahcubiyet içinde ellerini kavuşturup ayırdı. Sanki el çırpıyor gibiydi.

"Size nasıl teşekkür edebilirim Bayan Fine! Düşünün bir, tam da bu renkte bir perde parçası bulmak!"

Rachel tam istediği renk tonunu ararken Brown Thomas ve Swit-zer mağazasının kumaş bölümünde geçirdiği saatleri düşünerek, "Biliyorum, ne olağanüstü!" dedi.

Grace, "Harikasınız Bayan Fine" dedi. Maggie'nin Külkedisi gi-

iKasınız üayan r ine a<

ORHAN KEMAL

İL HALK KUTUP

bi olmasına çok sevinmişti.

Rachel sevdiği adamın güzel kızına bakıp bu yeni arkadaşlığı tehlikeye atacak hiçbir şey söylememesi gerektiğini düşündü.

"Metrelerce perdeliğe bakıp hepsi aynı renkte olması gereken yatak odası halılarının neden yansının bir partiden, diğer yansının da başka partiden geldiğini düşünmek yerine, üç güzel kızın giyinmesini seyretmek benim için çok hoş bir değişiklik oluyor. Sizi temin ederim, asıl eğlenceli iş bu."

Onlara tek işin bu olduğu konusunda hiç renk vermemeliydi. Bundan ve Kate Ryan'la yaptığı konuşmalardan.

Başka neden buradaydı ki? Patrick'le birbirlerinden kilometrelerce uzak olduklannı hissediyordu. Daha önce, okyanusun iki yakasındayken bile hiç olmadıkları kadar uzaktılar.

Jacinta White elbise istemiyordu.

"Ben kimsenin peşinden gitmek, taklitçi olmak istemem" dedi.

"Haklısın sanırım. Her neyse, bu pantolon da sana çok yakışmış."

Jacinta şaşkınlık içinde blucinine ve botlarına baktı. Kuşkuyla "Ne?" dedi.

"Ben hiç böyle şeyler giyemedim. Pantolon, blucin, her ne denirse. Popom çok büyüktü. Ama hep istedim."

Jacinta'yı kazanmak o kadar kolay değildi.

"Benim giysilere ayıracak pek vaktim yok" diye burun kıvırdı.

"Çok akıllıca. Her neyse, eğer istersen, alabilirsin."

"Teşekkür ederim, ama kumaş seçme ve provalar gibi işler için zamanım yok zaten."

"Maggie ile Grace senin de bir elbisen olmasını istediklerini söylüyorlardı. Ama sen istemiyorsan kendini mecbur hissetme." Rachel gitmeye hazırlandı.

"Bahse girerim Dara elbisem olmasını istememiştir. Dara çok can sıkıcı, Tommy Leonard'ın kendi kölesi olduğunu düşünüyor. İnsanı hasta eder."

"Bence Dara da senin bu artık kumaşlardan payını almanı istiyor. Hem onun Tommy Leonard'ı değil de, Kerry O'Neill'i beğendiğini kendi kulaklarımla duydum."

"Kerry O'Neill'i beğeniyorsa aklını kaçırmış demektir. Kerry onun için fazla büyük ve her yerde kız arkadaşlan var. Elinizde blucin kumaşı yoktur, değil mi?"

Hiç kibar değildi.

"Hayır, ama hoş duracak bir parça deri biyem var. Birazını gömleğine, birazım da botlarına takabiliriz."

"Botlara mı?"

"Evet, Foley'in orada ayakkabıları tamir eden birisi yok mu? Eğer ona nazikçe sorarsak, bu biyenin bir parçasını botlarının konçlarına dikebilir."

"Bunu bana verir miydiniz?"

"Zevkle." Rachel gülümsedi.

Jacinta gömleklerinde ve botlarında biyelerle Tommy Le-onard'ın ilgisini çekeceğini ve Dara'nın yüzündeki o gülümsemeyi de sileceğini düşündü.

Bayan Fine fikrini değiştirirse diye, "Sizinle gelip alayım," dedi.

Patrick Brian Doyle'la Meagher'lann dükkânında yapılacak değişiklikleri kararlaştınyordu.

Dükkân küçük bir büro ve seyahat acentası olacaktı.

Yalnızca bir kişi çalışacak; o konukların turlarını ayarlayıp Mo-untfern'de doğabilecek herhangi bir talebi karşılayacaktı.

Rachel'ın o karamsar doktorun kızı, Jacinta isimli o suratsız çocukla birlikte Bridge Street'ten aşağı geldiğini gördü.

Tam yanlarına gidecekken kendini tuttu.

Bu çocuğun önünde birbirlerine yabancı gibi davranmak zorunda kalacaklardı. Rol yapmaları gerekecekti.

Değer miydi? Bütün gün bu boş konuşmalardan öyle çok yapılıyordu ki. Bir diğerinin daha ne anlamı vardı? Tam dükkânın ka-pısındayken durdu ve geri döndü. Rachel onu gördü, kalbi buz kesti. Artık ondan kaçıyordu demek.

"Kerry?"

"Evet Bay Hill?"

"Biraz konuşabilir miyiz?"

"Buyurun."

"Kendi oğlum tavsiyelerimi dinlemiyor, sen de herhalde babanı dinlemiyorsundur. İşler böyle, herhalde hep de böyle olageldi."

Kerry başını kibarca bir yana eğmiş, yaşlı adamın sadede gelmesini bekliyordu. Bu hafta barda çalışıyordu ve memnundu. Yazın işler hareketlenmişti ve Kerry hoşsohbet biriydi, insanlar onunla iyi geçiniyorlardı.

Dennis Hill birkaç saniye bir şey söylemeden ona baktı.

"Dün gece buraya gelen o kalabalık; McCann, Burns, onlar..."

"Evet Bay Hill?"

"Onlar bu otelin klasına uygun değil. Çok kabalar. Uymuyorlar."

"Yasaklılar mı?"

"Elbette yasaklı değiller. Daha önce buraya hiç gelmemişlerdi, seni görmeye geldiler. Derry'den geliyorlar."

Kerry hafifçe gözlerini kıstı. Yaşlı adam sandığından fazlasını fark etmişti.

"Evet, onlarla otelin dışında buluşmuştum, içeri buyur edip kalabalığı artırmalarının iyi olacağını düşündüm. Ancak doğru tipte konuklar olmadıklarını düşünüyorsanız, buraya gelmelerini teşvik etmem. Yapmamı istediğiniz bu mu?" Küstahlığını iyi saklıyordu, bulmak için iyice derine inmek gerekiyordu. Ama oradaydı.

"Hayır, gelip gelmemeleri umurumda değil, insanlar sorun çıkartırsa dışan atabiliriz, o konuda kaygılanma. Ben seni düşünüyorum."

"Beni mi?"

"Seni. Sert insanlar. Aksanlarını ya da giyim kuşamlarını kastetmiyorum. Yaptıklarını kastediyorum."

"Ne yapıyorlar?"

"İyi soru. Çok iyi bir soru. Pek iyi anlatılabilecek, ya da insanın pasaportunun meslek hanesine yazılabilecek bir şeyler değil."

"Sanırım iş dünyasındalar."

"Evet, ben de öyle düşünüyorum. Özellikle suç işlerinde."

"Oh Bay Hill..."

"Bir kısmı pek doğru işler değil, ama yalnızca bir kısmı ve yalnızca ucu ucuna."

"Yani?"

"Yani, seni uyarıyorum. Umursamayabilirsin, ya da uyarılmış olmayı takdir edebilirsin. Veya işime gidip çenemi kapatmamı da dileyebilirsin."

"Hayır Bay Hill. Tavsiyeleriniz makbule geçti."

"Bu da tavsiyelerinin canı cehenneme demektir. Pekâlâ Kerry. Ben görevimi yaptım. Şimdi tatiline gelelim. Temmuz ve ağustosta işler iyice yoğunlaşmadan hemen çıkmak ister misin?"

Kerry yaşlı adamın onu yeni arkadaşlarından uzaklaştırdığı duygusuna kapıldı. Tam bir mazeret uyduracakken güneş altında Mountfern'i, pırıl pınl ırmağı ve dalından koparılmayı bekleyen bir meyveye benzeyen güzel Dara'yı düşündü.

"Çok naziksiniz Bay Hill, bunu düşüneceğim."

"Bundan eminim, Kerry." Dennis Hill iç çekti.

Kerry o gece Tony McCann ve Charlie Burns'le kâğıt oynamaya gitti. Eskiden olduğundan daha şanslıydı. Yoksa, Brian'ın o sefih kardeşi Francis Doyle'un tavsiyeleri işe mi yanyordu? Her neyse, Mountfern'e cebi para dolu olarak gidecekti.

Patrick John ile Kate'e bugünlerde gençlerin hayatlarının tatil kampına benzediğini söyledi. Hill'in otelinden Kerry'ye üç hafta tatil vermişlerdi. Üstelik düşünün, Kerry bir araba alıyordu. Daha on dokuzunda bile değildi ve istediği her şeye sahipti.

Kate sordu: "Sen bu yüzden öldüresiye çalışmadın mı, çocukların istedikleri her şeye sahip olsunlar diye?"

"Sanırım öyle." Patrick emin değildi.

John, "Kesinlikle öyle" dedi. "Arkamızdan gelenlere bakmak zorunda olmasak başka niçin çalışalım ki?"

Patrick ilgiyle, "Ailen ve çocuklann olmasaydı ne yapardın?" diye sordu.

"Sanırım sırtıma çantamı vurup dünyayı dolaşır, insanlarla canım istediği gibi, şundan bundan konuşurdum."

Kate, "Papers Flynn gibi" diye terslendi.

"Ben Papers'dan daha ileri giderdim, ama aslında öyle tabiî." John kararlıydı.

"Hayır, yapmazdın!" Kate kızardı. ""Peşinde hiçbirimiz olmasaydık bile o yine de burada durur, nehrini seyrederdi."

Kerry'nin evde geçireceği bu tatil için planlarını öğrenmek istiyordu. Otomobil işinden hoşlanmamıştı, onu Dara'yı kendilerinin erişemeyeceği yerlere götürmek için kullanabilirdi.

"Kerry burayı fazla sıkıcı bulmayacak mı? Gençlerle mi oynayacak?" Bakışları masumdu. Ama Patrick'in ne demek istediğini anladığına yemin edebilirdi.

"Ona elimden geldiği kadar göz kulak olurum" diye söz verdi Patrick.

"Belki de başka taraflara da gider, özellikle de arabası varsa?" Kate umutluydu.

Patrick hiçbir şey demedi ve her şeyi demiş oldu.

Kate korkuyla ürperdi.

Maggie, "Keşke bir parti daha olsaydı" dedi.

"Neden ailenden sana bir parti vermelerini istemiyorsun? Evinizde bolca yer var" dedi Dara.

Maggie gözlerini yuvarladı. "Biz mi parti vereceğiz? Anneme gö^ re akşamları yapılacak en iyi şey dizlerimize çöküp otuz günlük duaya başlamak ve arkasından kiliseye gidip takdis edilmektir."

Diğerleri gülüştüler. Maggie bugünlerde kendine çok daha güveniyor gibiydi. Daha az özür diliyor, hatta köprüdeki yüzücülere bile katılıyordu. Eskiden kasabanın ortasında mayosuyla görünmekten utanırdı; bugünlerdeyse diğerleriyle oturup gülüşüyordu.

Eskiden yaptıkları ve köprüye sürüklenmiş olan sal etkinliklerinin odak noktasıydı. Onun üstünden atlıyorlardı. Bazen üstüne koliler yığıp daha da yüksek bir atlama tahtası yapıyorlardı. Tommy Leonard köprüden de atlayabiliyordu. Dara hayranlıkla onun bir kırlangıç gibi süzüldüğünü söyledi. Diğerleri ya bacaklarını kıvırıyor, ya da göbek üstü düşüyorlardı.

Yalnızca Tommy, John Joe Conway ve Jacinta köprüden atlamayı heceliyorlardı ve tartışmasız şampiyon onlardı.

Jacinta yavaş yavaş aralarına geri dönmüştü. Daha fazla uzak kalamazdı, eğlence oturduğu sokağın başındaki köprüye taşınmıştı. Bu yaz köprü için yeterince büyümüş olduklarından, uzakta kalması zaten mümkün değildi.

Üstelik, onun kadar atletik olmak da bir avantajdı. Sinemada ya da Bridge Street'te piyasa yaparken bir işe yaramıyordu, ama Tommy Leonard hayran hayran seyrederken köprünün duvarından atlayabilen tek kız olmak da güzeldi doğrusu.

Kerry, "Jack Coyne'dan bir araba alsam kızar mısın? Onunla iyi geçinemediğinizi biliyorum," dedi.

"Araba alacak paran var mı?"

"Bir daha asla para konuşmayacağımızı söylemiştik."

"Hayır, bir daha tekrarlanmadığı sürece hırsızlık konusunu açmayacağımızı söylemiştik."

"Tekrarlanmadı ama."

Sessizlik oldu.

"Kuzeyde kazandım."

Patrick başını salladı. "Pekâlâ. Coyne'a gelelim. Zalim, namussuz bir serseri, ama Rachel ne kadar sevimsiz olurlarsa olsunlar, buranın yerlilerini kendime düşman etmemem için beni uyarmıştı. Alabilirsin. Ama gerçek bir otomobil olmasına dikkat et. Sana sahtesini satmasın."

"Hayır, senin gözüne girmeye öyle hevesli ki, bana şahane bir kelepir bulacaktır." Kerry sırıttı.

Patrick de gülümsedi. Güzel düşünceydi. Jack Coyne aynen böyle yapacaktı. Oğlu bundan yararlanmakla akıllılık ediyordu.

"Bu yaz düzenin biraz değiştiğini görebilirsin" dedi.

"Ne bakımdan?"

"Anlaşılan artık kendi başınıza çekip gidemeyeceksiniz, herkes köprüde yüzüyor."

"Eh, benim bir arabam olacağına göre düzen biraz daha değişecek demektir."

"Biraz direnişle karşılaşabilirsin. Öncelikle Dara Ryan'm annesi." Patrick öylesine konuşuyordu.

Kerry çok neşeliydi. "Sorun değil, gezdirecek başka çok kız var. Hem zaten ben de yüzmeyi severim."

Dünyada hiçbir derdi yokmuş gibi babasına gülümsedi.

Loretto Quinn Rachel'a Jack Coyne'un krema yemiş kediye benzediğini söyledi. O'NeiU'lerin delikanlı ondan elden düşme bir araba almak istediğini söylemişti. Jack Coyne heyecan içinde kente koşturmuştu. Oğlan için şeker gibi bir araba bulacağını söylemişti. Loretto onu yıllardır bu kadar memnun görmemişti.

Rachel sordu: "Buraya çok sık uğruyor. Bir hayranın mı acaba?"

Loretto bir kahkaha attı. "Jack Coyne hayranım mı olacak? Tanrım, hayatta para seven biri varsa, odur. Ama bir hayranım olabileceğini düşünmeniz çok hoş, Bayan Fine."

"Sen iyi bir kadınsın, Loretto. Neden ziyaretçilerin ve hayranların olmasın?"

"Ah Bayan Fine, siz beni geliştirdiniz, ama o kadar da değil. Böyle bir yerde değil. Her neyse, zaten ben de istemem onları. Ben böyle mutluyum. Siz geleli beri mutluluğum daha da arttı."

Rachel memnun olmuştu. Mountfern'e gelmekteki amacını gerçekleştirebilmiş olmasa bile, en azından buralı kadın ve kızlara yardımcı olduğunu bilmek bir teselliydi.. Rachel o sıralarda Amerika'yı kasıp kavuran kadın özgürlüğü hareketi hakkındaki haberleri okuyordu. Hareket Mountfern'e pek ulaşamamıştı. Ancak, onun buralı birkaç kadının hayat kalitesini geliştirmeye yardımcı olduğu kesindi."

Maggie Daly yeni elbisesini kapının arkasına astı. Buruşmasın diye gardıroba asmayı istememişti. Hem zaten gardırobunun içindeyken göremezdi onu.

Kitty'nin ne diyeceğini merak etti. Kitty haftasonu geliyordu.

Kerry'nin arabası kırmızıydı ve üstü açılıyordu. Tam değil ama, neredeyse bir spor araba sayılırdı.

Grace'e, Bridge Street'te bir şeref turu attırdı ve Classic Sine-ması'mn önünden şık bir dönüş yaptı. Oğlanın camlı kapılardan içeri gireceğini sanan Declan Morrissey'in yüreği ağzına geldi. Grace'in saçları rüzgârda uçuşuyor, başının çevresinde bir hale gibi duruyordu. Michael yüzüne bir gülümseme yerleştirip araba kullanabilecek yaşta olmayı, beyaz bir spor araba alabilmeyi ve

Grace'le birlikte Mountfern'de böyle dolaşabilmeyi öyle yoğun bir şekilde diledi ki, fiziksel olarak canı acıdı.

Dara da köprünün duvarında Maggie'nin yanında otururken yüzüne bir gülümseme yerleştirdi.

O da canını acıtan bir şiddetle Grace'in yerinde oturuyor olmayı ve Kerry'yle kasabada bir tur daha attıktan sonra o güzel arabasıyla kilometrelerce uzağa gitmeyi diledi. Saçlarının içeri kıvrılmasını ve kulaklarının delik olmasını diledi. İşte o zaman gerçekten mutlu olacaktı.

Peder Hogan ile Peder Moran yürüyüş yaparken kırmızı arabayı gördüler. Tam birbirlerine dönüp Bay O'Neill'in çocuklarını gerçekten şımarttığını ve kötü örnek olduğunu söyleyeceklerdi ki, araba durdu.

"Denemek ister misiniz? Bir saatliğine aldım." Kerry heyecanlı gibiydi.

"Denemek mi?"

"Sizi deneme sürüşüne götüreyim."

Rahipler şaşkın şakın bakıştılar. Daha önce kimse onlara bu kadar heyecanlı bir teklifte bulunmamıştı.

Peder Moran kulaklarına inanamayarak, "Biz mi?" dedi.

"Evet, Peder. Birer birer ama, yalnızca iki kişilik yer var."

"Çok iyisin Kerry... ama ihtiyar kemiklerim..."

Peder Hogan'ın yüzünde apaçık bir özlem vardı.

"Ya siz, Peder? Siz bu riske girersiniz, değil mi?"

"Ne iyi bir çocuksun, din adamlarıyla ilgileniyorsun..." Grace inmiş, kapıyı tutuyordu. Peder Hogan cüppesinin eteklerini toplayıp arabaya yerleşti.

"Ama şüpheniz din adamlarıyla ilgilenirim Peder Hogan, onlar kasabadaki en önemli kişiler değil mi?" Kerry gülümseyip vitese taktı ve yanındaki Peder Hogan'la gazlayıp gitti.

Ilık bir akşamdı. Hava çaydan sonra tekrar köprüye gelip yüzecek kadar sıcaktı.

Saat yedide tekrar orada toplandılar.

Jacinta çok gösterişli dalışlar yaptı. Kerry onun dalışını ilk kez görüyordu ve hayran oldu. Jacinta sevinçten kızarıp sustu. Fark edip fark etmediğini görmek için Tommy Leonard'a baktı. Ancak Tommy'nin gözleri iri iri açılmıştı. Yeni elbisesiyle Maggie geliyordu. Tanıdıkları Maggie'den çok farklıydı.

Dara, "Hemen giyeceğimizi bilmiyordum, özel bir gün için bek-

leyeceğimizi sanmıştım," diye homurdandı.

Maggie, "Özel ne olabilir ki?" diye sordu.

Michael, "Tablo gibisin" dedi.

Kerry, "Hey, ablandan bile daha gözalıcısın" dedi.

Dara kendini çok çirkin ve aptal hissetti.

Annesi şahin gibi peşindeydi. Nereye gidiyorsun, ne yapıyorsun, Michael'la mı olacaksın? İnsanı deli ediyordu. Tam çıkarken baloya gider gibi giyinmemesini söylemiş, o da çizgili tişörtüyle mavi düz eteğini giymişti.

Bu kıyafetiyle kendini bir şezlonga benzetiyordu. Kim ona bakardı ki? Maggie ise saçlannı fırçalamış, pınl pırıl gelmiş, Kerry'ye Dublin'deki Kitty'yi anımsatıyordu.

Dara için bütün akşamın keyfi kaçtı. Ellerini düz eteğinin cebine sokup arkasını döndü. Ötekiler hayran hayran Maggie'yi seyretmekle öyle meşguldüler ki, fark etmediler.

Dara River Road'a doğru yürümeye başladı. Burada onun için hiçbir şey yoktu, kaldığı her dakika ne kadar sıkıcı olduğunu görüyordu. Ne Jacinta gibi atlayabiliyordu, ne de Grace ve anlaşılan Maggie kadar güzeldi. O yalnızca bildik, sıkıcı, soğuk Dara'ydı.

River Road'a saptı ve Jack Coyne'un yerine yaklaşmışken Mag-gie'nin peşinden koştuğunu fark etti.

"Kalmıyor musun?"

"Seni ne ilgilendirir ki?"

Maggie endişeyle, "Eğleniyorduk, değil mi?" diye sordu.

Dara, "Oh Maggie, sen hiçbir konuda karar veremez misin?" diye terslendi.

Maggie üzüntüyle ona baktı.

"Çok zayıfsın. Eğlenip eğlenmediğimizi bile bilmiyorsun. Eğleniyor muyduk diye bana soruyorsun. Ben seni bilmem. Ben eğlenmiyordum, o yüzden eve döndüm. Ama en azından biliyorum. Sen hiç bilmiyorsun."

"Neyi bilmiyorum?"

"Gördün mü?!" Dara haklı çıkmıştı. "Canın dondurma istiyor mu, Kerry'nin arabasında gezmek istiyor musun, yüzmek işiyor musun, yüzme bonesi takmak istiyor musun, hiç bilmiyorsun. Sen hiçbir şey bilmiyorsun."

Zavallı Maggie Dara'nın arkasından, "Ben sana ne yaptım Dara?" diye sızlandı.

Dara dönüp bakmadı bile, omzunun üstünden seslendi: "Hiçbir şey yapmadın. Sen hiçbir zaman bir şey yapmazsın. Mesele de bu işte."

Maggie nehir kıyısında kalakaldı. Dara hışımla eve gitti, kendini yatağa atıp ağlamaya başladı.

Mary gelip kapıyı vurdu. "Annen odasına gidip onunla konuşmanı istiyor."

"Ona yattığımı söyle."

"Dara, lütfen. Annen beni özellikle gönderdi."

"Yatıyorum, inmeyeceğim."

"O yukarı gelemez."

Sessizlik oldu.

"Lütfen Dara, aşağı iner misin?"

Kapı açıldı ve Dara'nın yaşlar içindeki yüzü belirdi. "Bu hayatta duyduğum en acımasız şantaj. Bana annemin merdivenleri çıkamayacağını hatırlatmak. Ne zalimlik ve ne haksızlık." Hışımla Mary'nin yanından geçip annesinin yeşil odasının kapısını öyle bir çarptı ki, kapı az daha menteşelerinden kurtulacaktı.

"Evet?" Dara az önce çarptığı kapının hemen önünde durdu.

"Acaba bana yardımcı olabilir misin, diyordum."

"Ne için?"

"Kafemize bir isim düşünmek için. Öncelikle tabela yaptırmamız gerek ve eğer bir isim koyarsak tepsilere yazdınr, hatta belki peçetelere de işletiriz."

"Ne derseniz deyin, umrumda değil."

"Ama uzun bir süre göreceksin onu."

"Mutlaka değil," dedi Dara.

"Eğer evden gideceksen bile, kafenin adı konusunda söz sahibi olmak isteyebilirsin."

"Hayır anne, gerçekten istemiyorum. Kabalık etmiyorum, ne isim seçerseniz seçin, ben aldırmam." Gidecekmiş gibi yaptı.

"Ryan'm Saçma Kafesi belki?" diye denedi Kate. "Ryan Çöplüğü, Ryan Viranesi? Ryan Hanı." Her birini düşünüyormuş gibi yaptı. Dara gülümsemeyi bile beceremedi.

"Acaba oturabilir misin?"

"Hayır anne. Eğer sence bir sakıncası yoksa... gidip yatmayı tercih ederim."

"Saat daha sekiz bile değil. Daha iki saat önce bana onda evde olmanın istenmesinin insanlığa sığmadığını söylüyordun. Hatırladın mı?"

"Evet."

"Benim yapabileceğim bir şey var mı?"

"Hayır, yok. Gerçekten. Yine de teşekkürler."

"Dara?"

"Evet."

"Senden aşağı gelmeni istedim, çünkü seni seviyorum. Başka hiçbir nedeni yok; seni bütün kalbimle seviyorum ve mutsuz olmanı istemiyorum. Benim senin sevmemin pek işe yaramadığını biliyorum, ama bir gün faydası olabilir, o yüzden hiç unutma, tamam mı?" Kate ona gülümseyerek devam etti. "Hayır, tabiî ki artık burada oturman gerekmiyor. Ben kendi başıma otururken yalnızlık çekiyorum ve gelip biraz yanımda otursan iyi olacağını düşündüm. İkimiz de daha az yalnızlık çekerdik. Ama işe yaramadı. Haydi git, yat. İyi geceler, canım."

"Sen bir isim düşünürsün."

"Evet, düşüneceğim. Ya da sen veya bir başkası düşünürsünüz."

"Neden bir ismi olması gerekiyor ki?"

"Emin değilim," dedi Kate. "Rachel insanların aklında öyle daha çok kalacağını söylüyor. Bir şeylerin tanımlanması nasıl sevilir, bilirsin: Zümrüt Ada, Yoncalar Ülkesi. Sanınm biz de her yer gibiyiz, İspanya'yı düşününce aklımıza kastanyetler geliyor."

Dara, "Yoncalı Kafe diyebilirsin," dedi.

Kate ağır ağır, "Ryan'ın Yoncalı Kafesi" dedi. "Olabilir."

"İyi geceler anne."

"İyi geceler canım."

Dara'nın içinden dönüp annesinin kollarına atılmak geliyordu, ama çok fazla gözyaşı dökecek ve neden ağladığını açıklaması gerekecekti. Bu yüzden kendini tuttu ve yukarı çıktı, pencerenin girintisine oturup güneşin Fern Nehri'nin üstünden batmasını seyretti. Ona beş kala Michael'ın küskün küskün eve doğru yürüdüğünü gördü.

Grace Kerry'nin küçük kırmızı arabasında geçti.

Dara Michael'a, "Şimdiye kadar yüzdünüz filan mı?" diye sordu.

"Jacinta senin suratını asıp gittiğini söyledi. Öyle mi?"

Dara, "tabiî ki hayır" diye yalan söyledi. "Herkes ne yaptı?"

Michael, "Kalsaydın görürdün" dedi ve oğlanların odasına girip kapıyı kapadı.

Dara kendini her zamankinden daha yalnız hissetti.

Annesinin onu sevdiğini söylediğini düşündü. Güzel sözlerdi ama annesi haklıydı, şu anda pek yaran yoktu.

Ertesi akşam hepsi ayrı ayn kararlar verdiler. Dara surat asmayacaktı. Siyah mayosunun üstüne kırmızı bir gömlek giydi ve Kerry'nin aylar önce, on beşinci yaşgününde ver-

diği ipek gülü kulağının arkasına yerleştirdi. Herkese gülümsedi.

Maggie güzel yeni elbisesini giymemeye karar vermişti. Dün biraz abartmış ve her nedense herkesi kızdırmıştı. Bir zamanlar Kitty'nin olan eski bir elbiseyi giydi. Artık solmuş ve küçülmüştü. Maggie'yi on yaşlarında gösteriyordu.

Jacinta'nın babası ona sesindeki sürekli sızlanma yüzünden durmadan başağnsı ilacı aldığını söylemişti. O da daha neşeli konuşmaya karar verdi.

Michael John Joe Conway'in Grace'e her baktığında "Ne güzel kızsın sen" demesinin dünyanın sonu olmadığına karar verdi. Üstelik, her seferinde tepki verince kendisi aptal durumuna düşüyordu.

Tommy Leonard Dara'nın kendisinden hoşlandığına karar verdi. Kız ona bakıp iç çekmiyordu; çevresindeki her şeye iç çekiyordu.

Liam White Maggie Daly'ye sinemaya gitmeyi teklif etmeyi düşündü. Öyle küçük görünüyordu ki, on iki yaşından küçüklerle birlikte yarım fiyata girebilirdi.

Grace Michael'a çok daha. iyi davranacağına yemin etti. Onun için çok korkunçtu, anne babası birer polis kesilmiş, hep birlikte hareket etmeleri gerektiğinde ısrar ediyorlardı. Birisi onlan görmüş olmalıydı. Kendi babasının kulağına bir şeyler gidecek olsa neler diyeceğini düşünüp ürperdi. Ama babası o kadar meşguldü ve öyle çok çalışıyordu ki, fark etmezdi.

Dört kız; Dara, Maggie, Grace ve Jacinta köprüde oturup bacaklarını sallandırdılar. Oğlanlar da bisikletlerine ilişip onlarla sohbet ettiler.

Başkaları gelip gitti. John Joe Convvay kaba saba kahkahalarıyla kızların hepsi giyinik olduğuna göre seyredecek bir şey olmadığını söyledi.

Kerry'den iz yoktu.

Sonra onun Bridge Street'ten aşağı yürüdüğünü gördüler. Akşam güneşi altın saçlarına vuruyordu. Yürürken, gözlerinin rengindeki açık yakalı gömleği ve pırıl pınl beyaz pantolonuyla genç bir ilaha benziyordu. Filmlerdeki kasabayı kurtarmaya gelen kovboylar gibiydi. Bu gece kırmızı arabası yoktu -bisikletini de Slat-tery'lerin evinin parmaklıklanna dayayıp bırakmıştı.

Köprüdeki çeteye katılmaya geliyordu. Akşam artık başlayabilirdi.

Kerry'nin nehrin bu kesiminde yüzdüğünü hiç görmemişlerdi. Yukarıda, yaya köprüsünün gerisinde evet, uzun zaman önce. Ama burası bir bakıma daha ayakaltıydı. Mayosunu içine giymiş-

ti. Akşam güneşinin altın ışıklarında durmuş, gözlerini kırpıyordu. Sonra mavi gömleğini çıkartıp onlara güldü.

Sanki bütün bakışların üstünde olduğunun hiç farkında değilmiş gibi, "Düşündükçe daha kötü oluyor" dedi. İncecik ve güneş yanığı, altın renkli ve kendinden emin, köprünün kenarında durup düzgün bir atlayışla Fern ırmağına daldı.

Tommy Leonard kasvetli kasvetli işte bu kadar, diye düşündü. Herhangi bir şeyde iyi olmak için tek fırsatı da kaybolmuştu. Kerry O'Neill Tommy'den çok daha iyi atlıyordu. Nedense şaşır-mamıştı buna.

Dara hayretle Kerry'yi seyretti. Sala ilişmiş, güneş yanığı omuzlarındaki ve kollarındaki su damlacıkları parlıyordu. Çok, çok yakışıklıydı ve başını kaldırmış, ona gülümsüyordu.

"Haydi Dara, seni görelim."

Dara hiç düşünmeden kırmızı gömleğini çıkardı, ipek gülü dikkatle saçlarından çekti ve köprünün korkuluğuna tırmandı.

Michael, "Dikkatli ol Dara" dedi.

Tommy Leonard, "Biraz daha ortaya kay" diye uyardı.

Dara atladı. Yüzeye çıkıp yüzündeki suları silkelerken kendi kendine şaşırmış gibiydi.

Kerry salda kenara çekilip ona yer açarken, "Harika" dedi.

Jacinta, "Çok güzel, bacaklarını kırma ama" diye seslendi.

Grace "Çok yüksek mi?" diye bağırdı.

Dara güldü. "Fena değil, durup düşünme."

Grace çizgili şık mayosuyla Michael'a dönüp akıl danıştı: "Sen ne düşünüyorsun?"

Michael, "Neden kenardan inmiyoruz? Saldan atlayabiliriz" dedi.

Ama Grace yüksekten atlamak istiyordu.

Oraya çıkınca fazla yüksek geldi.

Dara, "Durup düşünme!" diye seslendi.

Güzel bir öneriydi. Grace bir atlayışta suya, yanlarına geldi. Dönüp köprüye baktı.

Hayretle, "Bu kadar yüksekten atlayabileceğimi hiç düşünemezdim" dedi.

Böylece hepsi birden başarmış oldular. Hep birlikte köprüden atlayabildikleri tek yazdı. Yıllar önce, bazılarının köprüden atlayabildikleri yazlan hatırlıyorlardı, ama herkesin birden atladığı bir yaz hiç olmamıştı.

Küçük Maggie Daly de bunun farkındaydı. Aşağısı sanki bir milyon kilometre gibi görünüyordu.

Iiam White "Önce çivileme dene" diye teşvik etti. "Sonra balık-

lama atlamak daha kolay olur."

Maggie çekinerek, "Yeterince derin mi?" diye sordu.

Liam güldü. "Altı metreden fazla. Sana yeter, Maggie."

Maggie dışarda kalmama kararlılığıyla titreyerek korkuluğa tırmandı.

Kerry, "Hey, Maggie, senin için fazla yüksek" diye seslendi.

Grace, "Kıyıdan in" diye bağırdı.

Maggie aldırmadı. Atlayabildiği kadar ileri atladı ve muazzam bir gürültünün ardından yine titreyerek su yüzünde belirdi. Sala, Dara ile Kerry'nin yanına tırmandı.

Kerry "O kadar da soğuk değil" diye sakinleştirdi onu.

Maggie soğuktan değil, korkudan titriyordu.

Artık herkes, Maggie bile atlamıştı ve akşam güneşinde kendilerinden hoşnut, geri tırmandılar. Dara bacaklarını düzeltti, Tommy Leonard ters takla attı ve Kerry bunun harika olduğunu söyleyip Tommy'ye kendisine de öğretmesi için ısrar etti.

Tommy birdenbire kendini yeniden önemli hissetti.

Grace Michael'a Tommy'den de, Kerry'den de daha iyi daldığını; çünkü daha çok stili olduğunu ve daha az gösteriş yaptığını söyledi.

Jacinta köprüde doğru dürüst bir tramplen olsa çok daha iyi bir açı yakalayabileceklerini söyledi.

Maggie tekrar yukarı tırmandı. Bu kez balıklama atlamayı deneyecekti. Tam hazırlanırken ayağı kaydı.

Maggie Daly ters bir açıyla köprünün altından akan derin suya değil de, kenara düştü ve başı insanın içini bulandıran bir çatırtıyla salın köşesine çarptı.

O sesi yıllarca hiç unutmadılar. Öylesine sertti. Bir tüfek sesine, ya da Coyne ormanındaki yosunlu topraklar üstünde kınlan koca bir dalın sesine benziyordu.

Yan su yüzünde, yan salın üstünde serilip yatan Maggie'ye bakarken gözlerine inanamadılar.

Çok da ters bir açıdaydı.

Korkutucu olan Maggie'nin gözpınanndan sızan kan değildi. Yatış biçimiydi.

Sanki boynu kınlmış gibi.

Jacinta ile Liam'ın babasına gitmeleri de gerekmedi. Dr. White çığlıkları kendisi duydu.

Bayan Barry'ye bu şekilde devam edecek olursa günlerinin sayılı olduğunu ciddi bir biçimde anlatmış, rahiplerin evinden çıkıyordu.

Panik ve kriz sesleri kulağına geldiğinde yüreği hop etti. Koşmaya başladı. Koşarken bir yandan da aklından geçen düşüncelerin yersiz olduğunu biliyordu. Lütfen Tanrım Liam ya da Jacin-ta olmasın. Lütfen Tanrım Liam ya da Jacinta olmasın. Lütfen Tanrım.

Daly'lerde çalışan Charlie sesleri duyduğunda Conway'den çıkıyordu.

Charlie kolayca ürken bir adamdı. Hemen Conway'e geri koşup bir brendi söyledi.

Bay Conway, "Sen böyle yapmazdın Charlie" dedi.

"Köprüde bir kaza oldu" dedi Charlie.

Bay Conway tezgâhı kaldırıp bardan dışarı koştu.

"Tanrım John Joe olmasın" diye bağırdı ve daha o sabah üç tokat attığı koca oğlu John Joe'yu görebilmek için Bridge Street'ten aşağı koştu.

Joe'nun koşarak geldiğini görünce içi rahatladı.

John Joe ağlıyor, bir şeyler söylemeye çabalıyordu.

"Maggie Daly" diye bağırdı. "Öldü galiba. Ölmüş olamaz, değil mi?"

Bay Daly'ye sakinleştirici verildi. Dr. White onu yatağa yatınp kolunu sıvayarak iğne yapmayı başardı.

Bayan Daly farklıydı. Yüzü bembeyaz ve hareketsizdi. Ancak, sakinliği doğal değildi.

Sıradan bir şeymiş gibi, "Tann'nın iradesi" dedi. "Bu akşam Maggie'yi istedi. O bu akşam Kutsal Babamız ve Kutsal Annesinin yanında. Mountfern'den çok daha iyi bir yerde."

Martin White ona öfkeyle baktı. Bir anne nasıl bu kadar anlayışlı olabilirdi? Nasıl bir Tanrı Maggie'nin daha on beşinde köprüden ölümüne atlamasını ve annesinin bunu anlayıp nza göstermesini isteyebilirdi? Alnında bir damar zonklamaya başladı.

Sheila Whelan hemen yanına geldi. "Tamam Martin" dedi. "Herkes kendince yas tutmalı."

Dr. White, "Ama bu doğal değil" diye fısıldadı.

"Böylesine inançlı olması iyi değil mi?"

"Bu inanç değil, isteri. Çocuğu öldü, gözyaşı dökmesi gerekir."

"Sen buralılara hep çok iyi davrandın, şimdi yargılamaya başlama. Şu sıra yapma."

Yerinde bir uyarıydı. Martin White Sheila Whelan'a minnetle baktı. Sonra normal sesiyle konuştu.

"Seni Bayan Daly'yle bırakayım ve çocuklara bakayım, Sheila. Hepsi de şoktalar."

Daly'lerin evinden çıktı ve teselli için kapının önünde biriken küçük grubun arasından geçip gitti.

Çocuklar Fergus Slattery'nin evindeydiler.

Bayan Purcell çay yapmış ve bir kutu bisküvi açmıştı.

Dr. White onlara ıslak mayolannı çıkartıp giyinmelerini söylemişti.

Fergus'la Bayan Purcell'den de onlara battaniyeler vermelerini rica etmişti. Fergus odanın iki ucunda birer elektrikli soba yakmıştı.

Çığlıkları duyduğunda evden çıkıyordu. Birkaç dakikada, doktorla aynı anda köprüye varmıştı. Martin White'la göz göze gelmişler ve doktor başını iki yana sallamıştı.

"Onları evine götür Fergus ve biriyle de haber yolla, Seamus Sheehan gelsin."

Fergus çocukları evine götürüp üstlerini değiştirmeleri için çeşitli odalara dağıttı.

Sonra gidip Ryan'lara telefon etti. John orada değildi. Kate bütün yıl katıldığı tek sosyal etkinlik olan bölgesel Tarih Derne-ği'nin toplantısına gittiğini söyledi. Eserleri yayınlamış bir şair ve Fernscourt'la ilgili bir kitabın yazan olarak çok saygı görüyordu.

Fergus sohbeti kısa kesti. "İkizler burada, benim evdeler. İkisi de iyiler, yammdalar."

Kate sesindeki gerilimi hemen sezmiş ve korkunç bir şey olduğunu anlamıştı.

"Ne oldu? Hemen söyle" dedi.

Söyledi. Lafı hiç dolaştırmadan. Zaten birkaç dakika içinde duyacaktı. Elden gelenin yapılmakta olduğunu ve Dara ile Michael'a gözkulak olacağını bilmesini istiyordu.

"Tanrım, neden John'un dışarda olduğu akşam, bütün bir yıl çıktığı tek akşam? Oraya geleyim mi? Eddie beni itebilir."

"Hayır, köprü çok kalabalık. Yapabileceğin hiçbir şey yok. Çocuklar burada iyiler. Kolay değil biliyorum, ama olduğun yerde kal."

Kate onun haklı olduğunu görüyordu.

"Patrick'i arayayım," dedi. "Aksi halde ona da karışık bir halde anlatırlar. Onunkiler de yanında mı?"

Fergus karamsar bir ifadeyle, "Buradalar" dedi.

Bir battaniyenin altında birbirlerine sarılmış Grace ile Michael'a baktı. Grace durmadan titriyor ve Michael'ın yanından ayni-

mayı reddediyordu. Elbisesinin altındaki ıslak mayosunu bile çıkartmamıştı.

Kerry bir iskemlede oturmuş, yakışıklı yüzü şoktan gerilmişti. Yanına, neredeyse koltuğunun altına Dara Ryan ilişmişti. O da bembeyazdı ve olanlara hâlâ inanamıyordu. Kerry dalgın dalgın Dara'nın siyah saçlarını okşuyordu. Dara'nm bir kulağının arkasına yapma bir gül iliştirilmişti.

Fergus genç Ryan'lann O'Neill'lerle bu kadar iç içe olduklarını görmekten hoşlanmıyordu. Ancak, böyle düşüncelerin sırası değildi. Maggie Daly'nin o kocaman gözlerini ve gür saçlarını aklından çıkartmaya çalıştı. Onun gibi incecik, çekingen bir kızı yüksek bir köprüden atlamaya iten ne olabilirdi? Neden diğerleri onu durdurmamışlardı? Evindeki şaşkın gruba bakarken, o an hepsinin bunu düşündüğünü fark etti.

O gece sanki hiç bitmedi.

John Joe Conway'in babası bardan ayrılıp arkadaki atölyeye geçti. Küçük bir tabuta ihtiyaç olacaktı.

John Joe onun peşinden gidip söylendi. Tanrı aşkına, birisi ölmüşken babası neden hep işi, para kazanmayı düşünmek zorundaydı? John Joe inanamadığı ölüm sözcüğünü tekrar tekrar söyledi.

Babası pek açıklama yapmadı, mazeret de bulmadı.

"Maggie'yi ne yapalım istersin? Bırakalım da orada öylece gökyüzüne mi baksın? Ölüler için

yapabileceğimiz tek şey düzgün bir cenaze düzenlemektir. Eğer bir gün burası senin olacaksa John Joe, bunu öğrenmen gerek."

"Ben çalışmak istemiyorum, ben büyümek istemiyorum," dedi John Joe.

Babası ona uzun uzun baktı. "Biliyorum evlat, büyüyüp çalışmak dünyanın en iyi şeyi değil. Ama seçeneklere bak bir."

John Joe Conway ile babası hayatlarında ilk kez birbirlerine anlayışla baktılar.

Rachel köprüdeki sesleri duyduğunda odasında kitap okuyordu. Önce çocuklann oynadıklarını sandı. Sonra endişelendi. Kitabını kapatıp aşağı indi. Loretto elini ağzına kapatmış, eşikte duruyordu.

"Bir kaza oldu" dedi Rachel'a. "Jack Coyne neler olup bittiğini anlamaya koştu. Ben gidemedim."

"iyi ettin." Rachel Barney Quinn'in o kadar gururlandığı yeni kamyonuyla nehirden nasıl çıkartıldığı hikâyesini biliyordu. Kolunu Loretto'nun omzuna doladı.

"İçeri gel. Bir fincan çay yapar mısın? Jack şimdi gelip anlatır. Orada seyretmekle kimseye bir faydamız olmaz."

Loretto minnetle mutfağa girdi.

Daha masaya yeni oturmuşlardı ki, Jack Coyne koşarak geldi. Kadınların asla ummayacakları bir biçimde, gözleri dolu doluydu.

Daha adını bile veremeden tekrar tekrar "Zavallı, aptal kız" dedi. "Zavallı, aptal şey. Daha hayata başlamamıştı bile ve şimdi de boynu kırılmış, köprünün altında yatıyor."

Jacinta ile Liam'ın anneleri onları almaya gelse de onlar arkadaşlarıyla kalmak istediler. Ellerine çay fincanları ve bisküvilerin tutuşturulduğu, dışarda akşam olup odada iki elektrikli sobanın kıpkırmızı yandığı, kimsenin ışığı açmadığı Bay Slattery'deki gerçekdışı dünyada kalmak istiyorlardı.

Fergus girip çıkıyor, onların üstüne düşmeden sakinleştiriyor-du. Her şey yolunda demek yerine, olanların korkunç olduğunu söylemesi bile onları rahatlatıyordu.

Marian Johnson geldi ve O'Neill'leri eve götürüp götüremeye-ceğini sordu. Fergus odaya bakıp soru sorar gibi kaşlarını kaldırdı. Çocuklar holdeki sesi duymuşlardı. Kerry başını iki yana salladı. Grace hiçbir şey söylemeden Michael'a daha da sokuldu.

"Özür dilerim Marian, şimdilik kalmaları gerektiğini düşünüyorlar. Ben onları daha sonra götürürüm, ya da babalan alır."

Marian yardımcı olamadığı için üzülmüştü.

Fergus'a "İnsan kendini çok çaresiz hissediyor" dedi. "Keşke elimden bir şey gelseydi."

Fergus içinden Marian'a yakınlık hissetti. Zaman zaman komik ve züppe oluyordu tabiî, ama yalnızdı ve Patrick O'Neill'i olası bir koca olarak görmekte ne kötülük vardı ki? Marian bütün saçmalıklarına rağmen düzgün ve saygıdeğer bir insandı. Fergus Patrick O'Neill hakkında sevmedikleri listesine bu kadını aptal yerine koymasını da ekledi. Bir yandan onun kendisiyle ilgilendiğini sanmasına izin verirken, öte yandan metresini Loretto Quinn'in bakkal dükkânının üstündeki odalara yerleştirdiğini herkes biliyordu.

Çavuş Sheehan işinde birkaç üzücü olaya tanık olmuştu. Düşüncesizlikten kaynaklanan pek çok kaza da görmüştü. Hiç kızı yoktu; oğullan vardı ve hep küçük bir kızı olsun istemişti. Bir kızı olsa karısının hiç yapmadığı gibi onun her sözünü hayranlıkla dinleyeceğini düşünürdü. Bir kızı olsa babası için hırslanır, terfi etmesini, önemli insanlarla tanışıp ilgi görmesini dilerdi. Duygu-

sal düşündüğünü biliyordu. Kızı olan insanlar da en az onun oğullarıyla yaşadıkları kadar sorunlar yaşıyorlardı.

Zavallı Bayan Meagher ile Teresa örneğin. Doktor White'm küçük kızının da zaman zaman şirretleşebildiğini söylüyorlardı.

Ama zavallı Maggie Daly. Kimse onun aleyhinde tek bir söz bile söylemezdi. Kendi huysuz annesi bile yalnızca çocuğun sürekli kilisede dua ediyor olmamasından yakınıyordu.

Seamus Sheehan kırık vücudu yavaşça saldan alıp sedyeye yatırdı.

O ve Martin White bellerine kadar suya girip salı kendilerine doğru çekmişlerdi. Doktor kızın öldüğünü söylemişti.

Seamus Sheehan Maggie Daly'nin korku dolu iri gözlerini şefkatle kapadı ve kollarını incecik vücudunun yanına getirdi. Yaklaşık elli kişi onu seyrediyordu.

Çocuk incecik mayosunun içinde ölüme hiç yakışmıyordu. Genç Grace O'Neill soluk bir basma elbiseyi uzatmıştı eline.

"Bunu giyiyordu."

"Senin Bay Slattery'nin evinde olman gerekir."

"Onun çıplak olmasına dayanamadım. Maggie'yi bilirsiniz," dedi kız.

Sonra Michael Ryan koşa koşa gelip Grace'i götürdü.

Çavuş Sheehan eski elbisenin daha da uygunsuz olduğunu düşündü. Ama çarşafı örtmeden önce elbisesini kızın üstüne serdi.

Dr. White ile Çavuş Sheehan sessizce ve büyük bir ciddiyetle Maggie Daly'yi sedyeyle çıkardılar. Kentten ambulans hemen gelmişti. Adamlar kenarda durup sessizce Maggie Daly'nin vücudunu kendi büyüklerinin sudan çıkarmasını bekliyorlardı. Geri dönüşte acele etmelerine gerek yoktu. Kız önce hastaneye götürülecek, otopsi için tarih belirlenecek ve daha sonra da cenaze Mo-untfern'e getirilip kendi evinde, mumlarla çevrili bir şekilde bekleyecek, sonra kiliseye, oradan da mezarlığa götürülecekti.

Çavuş Sheehan içinde büyük bir ağırlık hissetti. Yalnız başına suyun içinde durup ağlayabilmeyi diledi.

Güneş kıpkırmızı bir ateş topu gibi batıyor, güzelliği ve küçük kasabanın üstüne saçtığı huzurlu ışığıyla sanki onlarla alay ediyordu.

Fergus, O'Neill'ler eve gidince herkesin gideceğini fark etti.

Patrick'in büyük arabası kapıya yanaştı ve Patrick hızlı adımlarla içeri geldi.

Grace her nasılsa Michael'dan kopmayı becerip babasının kollarına atıldı.

Sonra Fergus onun bir elini Kerry'nin omzuna koyduğunu gördü.

Kesin bir ifadeyle, "Sizi eve götürmeye geldim" dedi. "Burada, karanlıkta oturarak Maggie'ye hiçbir faydamız olmaz. Maggie artık huzura kavuştu."

Her nedense doğru sözlerdi. Fergus kendisi de böyle sözler söylemiş olmayı diledi. Bekleyişi kırmış gibiydi.

Çocuklar kukla gibi değil de, normal bir şekilde hareket etmeye başladılar. Evlerine dönmeye bile hazırlandılar.

Tommy Leonard, Ryan'larla birlikte River Road'dan yürüyeceğini söyledi.

Liam Jacinta'yı yanına çağırdı. Anneleri sinirlenecek ve yine onları aramaya gelecekti.

"İnanamıyorum" dedi Dara. "insan inanamıyor. Gözlerim hep Maggie'yi arıyor. Burada olmalıydı, bizimle gelmeliydi diye düşünüyorum. Bizden önce kapıya koşmalıydı."

Dara hepsinin duygularını sözcüklere döküyordu.

Grup Maggie'siz hiç toplanmazdı ve o olsa gerçekten kapıya koşacak, insanları acele ettirecek, bu kadar uzun kaldıkları için Bay Slattery'den özür dileyecek, bir değişiklik olduysa ve hepsi onsuz buluşurlarsa endişesiyle ertesi gün nerede toplanacaklarını soracaktı.

Dara konuşurken gergin bir sessizlik oldu. Sanki hepsi birden aynı şeyleri düşünüyorlardı.

Jacinta birdenbire kendini tutamadı. "Eğer sen olmasaydın bunu asla yapmazdı Dara" dedi. Dehşet dolu bakışlara hiç aldırmadan devam etti: "Üzülmeyi bırak, artık çok geç. Dün ona çok korkunç davrandın. Ağlaya ağlaya peşinden koştu. Bugün bile gösteriş yapıyordun ve ona tek kelime bile söylemedin."

"Maggie bizler kadar iyi olduğunu göstermeye kalkışmasa öyle bir atlayışı asla yapmazdı. Dara'ya göstermek, Dara'yı memnun etmek. Maggie'nin bütün derdi buydu. Artık önemli değil, öldüğüne göre. Dara'yı memnun etmeye çalışırken öldü..."

Jacinta gözyaşları dökerken birden gülmeye başladı ve sesi gittikçe tizleşti.

Patrick O'Neill kızını bırakıp Jacinta'nın yanına gitti, yüzüne bir tokat atıverdi. Jacinta sustu.

Sonunda, "Eve gitmek istiyorum" dedi.

"Onu eve götür Liam. Sanırım baban artık benden daha da nefret edecek ama, birinin bunu yapmak zorunda olduğunu söyle, tamam mı?"

Patrick çocuklarını kapıdan çıkardı, taş basamaklardan indirip

arabaya bindirdi. Fergus Kerry'nin bisikletini kaldırıp oyuncak-mış gibi bagaja atıverdiğini gördü.

Tommy Leonard ile Michael Dara'nın kollarına girdiler.

Fergus, "Ne dediğini bilmiyordu" dedi. "İnsanlar değişik şekillerde tepki verirler. Öyle demek istemedi. Hiçbiri doğru değil."

Grup sessizce kapıya doğru gitti.

Fergus arkalarından karanlığa, "Korkunç bir kazaydı sadece. Bir kaza" diye seslendi. Aklına bir şeyler takıldı, üç yıl önce Kate Ryan ambulansla kente götürüldüğünde insanlar ona korkunç bir kaza olduğunu söylemişlerdi.

Tahmin edildiği gibi, hastane Maggie Daly'nin cenazesini yirmi dört saat sonra teslim etti.

Bay Conway işleri halletmek için oradaydı.

Bayan Daly gece evde bekletilmesini istedi.

Dr. White karşı çıktı. Bu bir çocuktu, herkes için çok üzücü olacaktı. Yaşlıların çoğunun bilip isteyebileceği gelenekler bir çocuğa uygulanmayabilirdi. Tabutu kapatıp gece kilisede bırakmak daha iyi olacaktı.

Bayan Daly o tehlikeli sükûnetiyle doktora şimdiye dek yaptığı her şey için teşekkür etti, ama

sözlerinin boşuna olduğunu söyledi. Dostlarla komşular gelip yüzyıllardır yapılageldiği gibi, Maggie'nin bedeninin yanı başında ruhu için dua edeceklerdi.

Martin White rahiplerin evinde hiddetlenip köpürdü.

"Rahip Moran, şu çılgın kadının Maggie Daly'nin ruhunun günahları hakkında konuşmasına bir son vermek sizin göreviniz. Günah filan yok, Tann aşkına. Bu nasıl bir iştir ki insanlar isteriye kapılıp var olmayan günahlar hakkında konuşup duruyorlar?"

İhtiyar rahip feri solmuş gözlerinde şefkatli bakışlarla, "Yalvarırım sakin olun Dr. White" dedi. "Tann'ya yönelik dualaların duyulmayacağını, ziyan olup gideceğini söylemiyorsunuz, değil mi?"

Dr. White, "Oh, unutun gitsin Peder" dedi ve evin kapısını çarpıp çıktı.

Rahip ikisi için yumurta pişirmeye çalışan genç Rahip Hogan'a dönüp bağışlayıcı bir ifadeyle, "Büyük baskı altında zavallı" dedi.

Martin White Amerikalı'nın kızına gereken şekilde davrandığını itiraf etmek zorundaydı. Olayı hem Fergus Slattery'den, hem de Liam'dan dinlemişti.

Jacinta olay hakkında konuşmak istemiyordu.

Babası gelip yatağının kenarına oturdu.

"Biliyorsun, hepimiz bazen kendimizi kaybederiz" diye söze başladı.

Sessizlik.

"Az önce ben de rahibe karşı kendimi kaybettim. Zor bir iş değil. Sen de benden almış olmalısın."

Sessizlik.

"Tek yapman gereken, olabildiğince kısa sürede özür dilemektir. Bu işleri biraz yatıştırır, yani asitle baz gibi."

Jacinta, "Ama sen hiç özür dilemezsin" dedi. Doğruydu. Pek di-lemezdi.

"Dara'ya bir şeyler söyle. Çok üzgün."

"Hepimiz üzgünüz," dedi Jacinta.

"Nedir bütün bunlar?" Dr. White birdenbire ihtiyar ve yorgun göründü.

Jacinta ona bakarken dudağını ısırdı. "Sen anlamazsın baba" dedi.

"Belki anlarım." İç çekti. "Anlatırsan anlayabilirim belki."

"Yalnızca Dara'ya bozuldum. Onun her şeyi var, harika görünüyor ve hepsi de ona deli oluyor; Kerry'yle Grace. Hem kardeşi de ona çok iyi davranıyor, Liam gibi değil ve Maggie de ona tapıyordu. Tommy Leonard da ondan başka hiçbir şey konuşmuyor." Ja-cinta'nın yüzü kıpkırmızı, omuzlan sarsılıyordu.

"Elbette söylememem gerekirdi, ama o kadar da korkunç değil, insanlar genelde telaş içinde ashnda inanmadıkları bir şeyler söyleyebilirler."

Babasının anlayıp anlamadığını görmek için baktı. O elini ok-şayınca şaşırdı.

"Biliyorum" dedi. "Çok zor."

"Oh baba, çok üzgünüm." Ağladı.

Babası onu kucaklayıp bebek gibi okşadı.

Sonra, fırtına geçince yavaşça, "Gidip arabayı getireyim, sen de yataktan çık ve giyin" dedi. "Seni Ryan'lara götüreyim ve Dara'ya öyle demek istemediğini söyle. Doğru olmadığını."

"Mecbur muyum?"

"Evet, mecbursun."

"Anlaşılan Dara bütün gün orada oturmuş ve çevresinde olup bitenlere hiç aldırmamış. Çok kötüymüş."

"Herhalde benim yüzümden değil..."

"Hayır, yalnızca senin yüzünden değil. Dün bu saatlerde küçük arkadaşınız öldü. Öldü, Jacinta, buna tanık olmak çok korkunç. Hepinizin altüst olmasına şaşmamak gerek. Bizim yapmamız ge-

reken herkesin işini biraz kolaylaştırmak, güçleştirmek değil."

"Pekâlâ." Jacinta doğrulup yere bastı.

Pijamasıyla kalkıp ne giyeceğine bakmaya gitti. Bir an üstü deri püsküllü gömleğine baktı, ama sonra bıraktı. Bugünler için fazla eğlenceliydi.

Kate Dr. White ile Jacinta'yı gördüğüne şaşırdı. Olayı çeşitli ağızlardan duymuştu. Ancak olan biten karşısında, neredeyse önemsiz kalıyordu. Yaşanan şok biraz azalınca Dara Jacinta'nın yalnızca hep yaptığı gibi söylenmekte olduğunu anlayacaktı kuşkusuz.

"Korkarım Dara odasından çıkmıyor" dedi.

Dara yemeklere inmiş, ama hiç konuşmamıştı. Hiçbir şey de yememişti. Midesinin almadığını söylemişti.

Kate onu bir günlüğüne kendi haline bırakmaya karar vermişti.

John birkaç kez çıkıp ona bakmış, olay olduğunda Mount-fern'de olmadığı için kederinden deliye dönmüştü. Toplantıdan ve arkasından yenen sandviçlerle içilen biralardan memnun mesut döndüğünde kendisini bekleyen haberin şaşkınlığı içindeydi hâlâ.

Ancak Dara onunla konuşmamıştı. John Kate'e onun bembeyaz bir yüzle oturmuş, elindeki tel saplı yapma gülü ileri geri çevirdiğini söylemişti. Bazen gözlerinden aşağı yaşlar boşanıyordu. Garip yaşlardı bunlar, sanki yüzüne boyayla yapılmış gibiydi.

Dr. White çekinerek, "Jacinta çıkıp onu görebilir mi?" diye sordu.

"Kimseyle konuşmak istemiyor gibi. Hepsi için, hepiniz için çok kötü günler." Kate Jacinta'ya karşı

olmadığını göstermek ister gibi hafifçe kolunu okşadı.

Jacinta anladı. "Dün aptalca bir şey söyledim. Ona gerçekten öyle düşünmediğimi söylemek istiyorum."

"O halde neden çıkıp söylemiyorsun? İçinin rahatlayacağından eminim" dedi Kate.

Martin White'a isteyip istemediğini sormadan bir kadeh viski koydu, o da kendi kendine aynı soruyu sormadan aldı. Oturup kızlarının barışmasını beklediler.

"Dara?"

"Evet."

"Gelebilir miyim?"

Jacinta kapıda duruyordu.

Dara halsizce başını kaldırıp baktı.

"Söylediklerim için özür dilerim."

"Ne?"

"Seninle bir ilgisi yoktu. O düştü yalnızca. Olacağı varmış."

"Biliyorum."

"Ama öyle söylediğim için üzgünüm."

"Sorun değil."

Jacinta ile Dara hiçbir zaman diğer kızlar gibi samimi olmamışlardı. Sarılmaz, gözyaşı dökmez, duygusal barışmalara girişmezlerdi.

Jacinta, "Kâbus gibi, değil mi?" dedi.

Dara, "Biliyor muydu acaba?" dedi.

"Neyi biliyor muydu?"

"Öleceğini."

"Bilemezdi. Çok çabuk oldu."

"Ama diyorlar ki insanlar..."

"Hayır Dara, bilemezdi, çok kısa zamanda oldu. Bir atlayışı düşünmeye çalış, bir saniyede biter. Onun için de öyle oldu."

"Evet."

"Sen... iyi misin?"

"Kim, ben mi?" Dara fark etmeden Maggie gibi konuşmuştu. "Evet, ben iyiyim."

Jacinta bara döndü.

Dr. White, "Pek uzun sürmedi" dedi.

"İçinden konuşmak gelmiyor. Sorun olmadığını söyledi."

Kate, "Eminim unutulmuştur," dedi. Aslında öyle düşünmüyordu, ama karşısındaki bu zavallı çocuğu teselli etmek için de bir şeyler söylemek zorundaydı.

Jacinta, "Orada çok yalnız görünüyor, sanki yanında birileri olsa iyi olur gibi" dedi.

"Biliyorum. Ama kim? Ben merdivenden çıkabilsem bile istediği ben değilim. Babasıyla veya Michael'la da konuşamaz." Kate endişeli görünüyordu.

Dr. White ayağa kalktı. "Haydi Jacinta, yapmamız gerekeni yaptık, herkesi yormanın âlemi yok."

"Onu açık tabutta mı yatıracaklar?"

"Anlaşılan öyle." Dr. White çok ciddiydi.

"Çocuklar gitmemeli."

"Tabiî ki gitmemeliler. Lanet olası ortaçağda değiliz ama o çılgın kadın herhalde sağdan soldan çocuklar bulup korkutacaktır."

Jacinta birdenbire, "Ben Maggie'yi tabutta yatarken görsem korkmam" dedi. "Aslında görmek isterim. Onu o halde salda görmekten iyidir."

Martin White ile Kate Ryan şaşkın şaşkın bakıştılar. Hiç öyle düşünmemişlerdi.

Maggie'nin naaşım o akşam getirdiler. Öldükten tam yirmi altı saat sonra Barry Conway'in cenaze arabası Bridge Street'ten aşağı inip dükkânının hemen hemen tam karşısında durdu.

Daly'lerin salonu hazırlanmıştı. Mumlar yakılmış, duvara kutsal su kâseleri asılmıştı.

Babası yıkılmış, Galler'den gelen ablaları şaşkındılar. Haftaso-nu Dublin'den gelecek olan Kitty bembeyaz yüzle bir köşede oturuyordu. Charlie salona daha iskemle getirdi.

Bütün gece orada oturmayacaklardı, eski usul bir cenaze nöbeti değildi. Ancak saat dokuz ile on iki arasında Mountfern'deki hemen her erkek ve kadın gelip aileye olanlar için ne kadar üzgün olduklarını söyleyeceklerdi.

Çocuğun yüzüne bakacak, dua edeceklerdi. Sonra ayin kartlarını; Maggie Daly'nin ruhunun huzura kavuşması için kutsal ayin adandığını belirten gümüş ya da siyah kenarlı kartlarını bırakacaklardı. Çoğunda Margaret Daly yazıyordu. Maggie sanki bir ölüye uygun bir isim değildi.

Kate, John'a söylendi: "Gitmeyeceğim."

"Elbette gitmeyeceksin" diye yatıştırdı kocası.

"Hayır, eğer ayaklarım sağlam olsaydı bile gitmezdim."

"Yavaş ol Kate, yavaş."

"Ya çocuklar? Sence Jacinta iyi miydi? Onu o halde görmesi daha mı iyi olurdu...?"

"Bence olabilir." Sakin, ama kesin konuşuyordu. "Unutma ki zaten ölüsünü gördüler. Bunun daha iyi olması gerekir."

"Dara'ya söyleyecek misin?"

"Evet." İçi sıkılıyordu. "Şimdi çıkıyorum."

"Eğer istersen Dara, Daly'lere seninle gelirim. Bunu yapmak istiyor musun, yoksa onu eskisi gibi, gülüp koşuştururken mi hatırlamak istersin?"

"Gözleri açık olacak mı baba?"

"Hayır canım, kapalı olacak."

"Gözlerini görmeye dayanamam, ama bir şekilde Maggie'ye veda etmek isterim."

"Gitmek istediğin zaman bana söyle, seninle gelirim."

"Michael?" Dara bütün gün ilk kez ondan söz ediyordu.

"O da ona veda etmek istediğini söylüyor. Siz ikiniz hep aynı

şeyleri söylersiniz, hiç değişmez." Tatlı tatlı gülümsedi.

"Değişmeyen tek şey bu olmalı. Başka her şey değişti. Kötüye doğru."

"Gitmek istediğinde bana seslen Dara."

"Michael hazır mı?"

"Evet, hazır canım."

"Hemen gidebilir miyiz?"

Tam bir sessizlik içinde ırmak boyunca yürüdüler.

Loretto Quinn'in dükkânına bakmadılar bile. Baksalardı, Rac-hel'ın penceresinde oturduğunu görürlerdi. Loretto da Barney'in öldüğü o gecenin anıları aklında taptaze, aşağıda oturuyordu. Coyne'un tamirhanesine de bakmadılar. Jack Coyne uzun zamandır yapmadığı bir şeyi yapıyordu. Her zamanki gibi önünde çay fincanı, masasında oturuyordu.

Ama Jack Coyne akşamlan genelde yaptığı gibi gazetesini okuyup ilanlarda kelepir mâl aramıyordu.

Kendi kendine yüksek sesle şiir okuyordu.

Bütün gün hatırlamaya çalışmış ve sonunda çaresizlik içinde rahiplere gitmişti. Rahip Keane ona bir antoloji vermişti.

Ve Yates ismi altında bulmuştu.

Haydi gel, ey insan çocuğu! Sulara ve yabana, Bir periyle, el ele,

Çünkü dünya senin anlayabileceğinden çok daha fazla gözyaşıyla dolu.

Şiiri daha fazla okumadı. Ne hakkında olduğunu bile bilmiyordu, ama Mountfern'de olan biteni özetler gibiydi.

Tommy Leonard kapıda duruyordu.

Dara'nın er geç Daly'lere geleceğini biliyordu.

Ryan üçlüsüne katılmak için davrandı. "Birlikte gidelim diye bekledim."

Dara sadece, "Teşekkür ederim" dedi.

John Ryan neredeyse onları tek başlarına gitmeye bırakması gerektiğini hissetti.

Tam Daly'lerin dükkânının kapısına geldiklerinde Dara durdu.

"Jacinta ile Liam'ı da çağırmalıyız" dedi.

Michael White'lara koştu. Birkaç dakika sonra peşinde iki kardeşle geldi.

Dara, "Grace'in babası onun gelmesini istemedi" diye açıkladı. "Bunun yapabileceğimiz en iyi şey olduğunu anlamadı."

Tam o sırada bir araba geldi. Grace inip ağır ağır, neredeyse çekinerek yaklaştı.

"Babam gelmemi istemedi, ama Bayan Fine sizlerin yoldan aşağı yürüdüğünüzü görüp onu aramış. O da beni hemen getirdi."

Kimse Kerry'nin nerede olduğunu sormadı. Sanki onu unutmuş gibiydiler.

Altı çocuk yetişkinlerin anlayışlı bakışlarının hiç farkında olmadan eve girdiler. Mumlann titreştiği ön odaya geçince dualann okunduğunu duydular.

Maggie taşbebek gibi duruyordu. Yüzü neredeyse şeffaf bir beyazlıktaydı. Çok kötü yaralandığı için yüzünün iki yanı saçlanyla örtülmüştü. Gözünün üstündeki büyük kesik görülmüyordu.

Uzun kollu beyaz bir elbise giymiş, parmaklannın arasına bir teşbih verilmişti.

Sandıklan gibi ölüye benzemiyor, garip duruyordu. Sanki rol yapıyormuş gibi, fazlaca sessizdi.

Bayan Daly tabutun yanında oturuyordu. "Maggie'ye dua etmeye geldiğiniz için teşekkür ederim" dedi.

Çocuklar diz çöktüler. Niyetleri öyle değildi, ama sanki Bayan Daly bunu bekliyordu.

Birlikte dua edip kalktılar ve Maggie'ye son bir kez baktılar.

Sanki odada ailesinin ve diğer büyüklerin varlığını unutmuş gibiydiler. Alçak sesle birbirleriyle konuşuyorlardı.

Tommy, "Çok korkunç değil" dedi.

Grace, "Bazen olduğu gibi endişeli görünmüyor" dedi.

Michael, "Artık hiçbir şey için endişelenmesine gerek kalmadı" dedi.

"Kalkmayacak olması mümkün değil" dedi Jacinta.

Liam White, "Çok iyiydi biliyor musunuz, çok, çok iyiydi" dedi.

Dara, "Çok, çok üzgünüm Maggie" dedi.

Eddie Ryan Daly'lerin kapısına geldi.

Sheila Whelan koridorda duran Martin White ve Judy Byrne'le göz göze geldi.

Tam onu geri çevirecekti.

"Sorun yok" dedi Eddie. "Kimsenin beni burada istemeyeceğini biliyorum."

"Öyle değil..." diye söze başladı Sheila.

"Ben ölü göremeyecek kadar küçüğüm. Ama çiçek getirdim."

Sheila onun elindeki solan çiçeklere baktı. Bir kısmı Judy Byrne'ın penceresindeki çiçeklikten kopartılmıştı. Duvar çatlaklarında büyüyen mor çan çiçekleri, çuha çiçekleri ve kara hindibalar da vardı.

Sıcacık elinde sıkı sıkı tuttuğu için içleri geçmişti.

Hemen hepsi yabani otlardı ama Eddie Ryan onları çiçek olarak görüyordu.

Sheila onları yavaşça oğlanın elinden aldı. "Çok teşekkürler Eddie. Bunlan özel bir yere koyacağım. Bayan Daly bu ince düşüncene minnettar kalacaktır."

Eddie endişeyle, "Tabutun üstüne koyacaksanız biraz sulan-malan gerekebilir" dedi.

Bayan Whelan ona merak etmemesini, halledeceğini söyledi.

Ertesi gün herkes çocukların ayindeki halinin çok hüzünlü olduğunu söyledi. Kilisenin ön tarafında sessizce oturmuşlardı. Manastırdaki rahibeler ve rahipler de gelmişti. Şantiyedeki adamlar da gelmişlerdi; çoğu şu ya da bu şekilde Daly'leri tanıyordu.

Rachel Kate'e ayine katılmasının doğru olup olmayacağını sordu. Yersiz bir şey yapmak istemiyordu.

Kate "Oradan olmanı beklerler" diye temin etti onu. "Sen onun en iyi arkadaşlarından biri değil miydin?"

Yaz çiçekleriyle kaplı küçük tabut mihrabın basamaklannda duruyordu. Peder Hogan Rahibe Laura'ya okuldaki şarkıcılann en iyilerinden bir kısmının koro yapıp yapamayacağını sormuştu.

Rahibe Laura ağlamayacaklanm umduğu büyük kızlardan on ikisini toparladı. Kızlar Maggie'den iki sınıf büyüktüler. Ave Ma-ria'yı ve Panis Angelicus'u ve ayinin sonunda da Tanrı Çoba-nımdır\ söyleyeceklerdi.

Rahibe Laura prova için vakit olmadığını, ilk seferde doğru yapmalan gerektiğini söyledi. Bütün kederi ve hüznüyle bu acil koroyu toparladı. Tann'nın Maggie Daly'yi neden bu kadar erken ve böylesine garip bir biçimde almayı tercih ettiğini düşünecek zamanı kalmamıştı.

Rachel daha önce hayatında tek bir Katolik ayinine katılmıştı. O da, kilisenin vizon mantolarla dolup pahalı bir çiçekçi tarafından süslendiği bir ttalyan-Amerikan düğünüydü. Tütsüyü özellikle unutmamıştı; insanın burnuna dolup hafifçe başını döndürüyordu.

Mountfern'deki kilisede de aynı duyguya kapıldı. Tommy Le-onard ile Michael Ryan'ın ayinde hizmet ettiklerini, rahiplere yardımcı olduklarını fark etti. İkisi de solgun yüzlerle, tütsülüğü sallayarak arkadaşlarının tabutunun çevresinde dolanıyorlardı. Rac-hel Patrick'i kilisede görmedi ama oralarda bir yerde olduğunu biliyordu. Ona geleceğini söylememiş, fikrini de sormamıştı. Bunun ne Patrick'le, ne de Rachel'ın bu topluma uyum sağlama arzusuyla bir ilgisi yoktu. Yalnızca arkadaşı Maggie Daly'nin ölümüyle ilgiliydi bu.

Mountfern Manastın'ndaki kızların saf ve tiz sesleri Otuz ikinci Mezmuru söylerken Rachel'in gözlerinden yaşlar boşandı. "Beni sakin suların kıyısına götürdü" sözleri çocukların ağzına hiç uymuyordu. Çocuk hayatını bu kiliseden yüz metre ötede, suda kaybetmişken sakin suları bir tür sığmak olarak görmek garipti.

Rachel elbiseyi gördüğünde Maggie'nin yüzündeki heyecanı anımsadı. O gün evde kendini aynada gördüğündeki şaşkınlığı, ellerini sevinçle çırpışı.

Rachel Maggie'nin endişeli bakışlarını ve güvensizliğini düşündü: "Fazla uzun kalmadığımdan eminsiniz, değil mi Bayan Fine?"

"Bu kurdeleyi kendime saklayabilir miyim?"

"Sizinle tanışana dek bütün saçlarım dökülüp baştan çıksın isterdim, Bayan Fine. Şimdiyse harika olduklarım düşünüyorum, çok memnunum."

"Anlatın bana, siz büyürken nasıldı? Oturduğunuz yer hep Yahudilerle mi doluydu, yoksa normal insanlar da var mıydı?"

Ve o son gün: "Elbiseyi bir kez giydim Bayan Fine, ama yeri değildi. Beni bilirsiniz, hep yanlış yaparım. Ancak bir dahaki sefere doğru dürüst göstereceğim."

Rachel, Sheila Whelan'ın Maggie'nin yeni elbisesiyle gömülmesini önerdiğini duymuştu. O elbise onun için o kadar önemliydi ki.

Bayan Daly bunu hiç düşünmemişti bile. Çocuk ebediyete bu yaşamın tuzakları ve kaprisleriyle gitmeyecekti. Beyaz bir kefene sarılacaktı.

Elbise hâlâ Maggie'nin kapısının arkasında asılıydı.

Rachel'ın içinden onu geri istemek geldi, ama yanlış anlaşılacağını biliyordu.

Günün birinde onu Kitty Daly'nin giymesine dayanamazdı. Ne de bir başka kasabada, bunun on altıncı yaşgününden önce gömülen bir kızın kısacık, korku dolu yaşamında ne kadar önemli olduğunu bilmeyen bir başka kız tarafından giyilmesine.

Rachel özenle yaptığı makyajının akmasına aldırmadan göz-

yaşları döktü. Karşıya bakınca tekerlekli sandalyesinde oturan Kate Ryan'ı gördü. O da ağlıyordu.

Küçük tabutun peşinden mezarlığa gittiler. Geriden ırmağın o bildik ve kıyısında yaşayanlarca artık duyulmayan sesi geliyordu. Haziran güneşi mezarlığa vuruyor, mezartaşlan birer ölüm kaydı değil de, sanki güzel ve heyecanlı bir şeylermiş gibi parlıyorlardı.

Çocuklar rahatlamak için birbirlerine sokulmuş duruyorlardı. Kerry birkaç adım gerideydi.

Son kez kutsal sular serpilip son dualar da okunduktan sonra mezarcılar yerdeki, sanki Maggie için fazla büyük olan o kocaman karanlık çukuru doldurmaya başladılar.

Çocuklar son kürek toprak atılana dek kıpırdamadan beklediler. Sonra çiçeklerle çelenkleri toplayıp mezarın üstüne yerleştirdiler. Ancak o zaman gideceklerdi.

Diğer mezartaşlarının arasından geçerlerken -Kelt haçları, sade demirden haçlar, mermer taşlar vardı- kilisedeki mezartaşla-nnı inceledikleri günleri hatırladılar. Genç yaşında Transvaal'de-ki Majuba Hill'de ölen William James Fern'ün kitabesini okurlardı. O da gençti ama Maggie kadar genç değildi. James Edward Gray'in ihmal edilmiş mezartaşını da temizlemeye çalışmışlardı. Bir kez daha gidip James Edward Gray'in mezannı yeniden temizlemeye karar verdiler.

Maggie olsa memnun olurdu.

Kate Rachel'a, "Herhalde insanların cenaze münasebetiyle buraya gelip saatlerce içmelerini barbarlık

olarak görüyorsundur" dedi.

"Hayır, her nedense çok rahatlatıcı buluyorum" dedi Rachel. "Sizlerle gittikçe daha fazla özdeşleşiyorum, biliyorsun. Artık dışardan bakmıyorum."

"Hep söylüyorum, annene hastanede yanlış bebeği vermişler. Sen bizlerden daha İrlandalısın." Kate bunu iltifat olarak söylüyordu.

Rachel, "Buraya gelirken hiç beklemediğim bir şeydi" dedi. "Eskiden Patrick'in burada hayal kırıklığına uğrayıp eve, New York'a dönmeye karar vermesini umut ederdim. Kendimi burada evimde hissedeceğimi bir an bile düşünmedim."

Kate ona endişeyle baktı. Mountfern'e yönelik övgülerine rağmen, Rachel'm sesinde bir yalnızlık seziliyordu. Sanki terk edilmiş gibi.

"Buradaki herkes için ne kadar önemli olduğunu biliyorsun." Rachel gülümsedi. "Evet, kendimi evimde hissediyorum, burası çok huzurlu. Bazı bakımlardan Patrick'den bile daha rahatım. O çok şey bekliyordu, bense çok az. Bu yüzden olmalı." Kate nazikçe konuştu: "Artık ne gibi şeyler bekliyorsun?" "Artık uzun dönemli planlarım, stratejilerim ve pek umudum yok. Günden güne yaşıyorum."

Dara Leopold'le Coyne ormanına doğru yürüdü.

Mary Donnelly Leopold'ü hiç küçümsememek gerektiğini söylüyordu. Zaman zaman ihtiyaç duyulan dostluk ve dayanışmayı başka hiçbir insan gösteremezdi ve Leopold işte o zamanlarda imdada yetişiyordu.

Dara arkadaşlık umudundan çok, onu memnun etmek için Leopold'ü ormana götürdü.

Hayvan çok uslu davranarak onu şaşırttı. Her dönemeçte deli gibi bir tarafa koşturmak veya oturup inlemek yerine, durup sanki niyetini soruyor gibiydi.

Dara Mary'nin gizli gizli Leopold'ü eğittiğine karar verdi. Aslında görünüşü de çok daha iyiydi, sanki biri onu fırçalamış gibiydi. Dara o tüylerin düzelebileceğine hiç ihtimal vermemişti, ama oldukça parlak görünüyorlardı ve gözleri de çaresizlikten solmuş, ya da deli gibi devinmek yerine, pırıl pınl bakıyordu.

Bir ağaç gövdesine oturdu ve Leopold de sağı solu koklamaya başladı. Bir yandan da, hareket ederse diye bir gözünü Dara'dan ayırmıyordu. Dara kıpırdamadı. Elinde uzun saplı bir papatyayla oturup sapına başka papatyalar dolayarak bilezik yaptı.

Diğerleriyle daha fazla zaman geçirmek istememişti. Tommy Leonard iyi davranmış, böyle bir zamanda yalnız başına gezmenin kötü olduğunu söylemişti. İnsanın içinden gelse de, gelmese de, başkalarına ihtiyacı vardı. Michael kendi başına nehrin yukarısına gidip balık tutacaktı. Dara'nın bunu kabalık olarak görmeyeceğini umuyordu. Dara onun kolunu sıktı. Tamamen anlıyordu, insanlar onların hep aynı duyguları paylaştıklarını söylerlerdi.

Kerry'yi beklemiyordu. Ormanın bu kısmına onunla hiç gelmemişti. Burası anayoldan uzakta, büyük bir öbek küpe çiçeğinin ortasındaydı. Kerry ağaçların arasından yavaşça geldi.

"Yalnız olmak istiyorsan giderim" dedi.

Hâlâ cenazede giydiği koyu gri takım elbiseyleydi. Gömleğinin yakasını açmış, kravatını gevşetmişti. Dara onu hiç bu ka-

dar yakışıklı görmemişti.

"Hayır, seni gördüğüme sevindim" dedi sadece.

Oturup papatyalarla oynadı. Dikkatle eğildiğinde saçları yüzüne dökülüyordu. Cenazede giydiği beyaz yakalı lacivert elbiseyi çıkarmış, düz beyaz bir tişörtle blucin etek giymişti. Çok genç ve çaresiz görünüyordu.

Kerry onun yanına çömeldi. Bir papatya koparıp demet yapmaya başladı. Bir süre hiç konuşmadılar.

Leopold bunun bir şekilde önemli olduğunu sezmişti. Eşinip koklamayı bıraktı. Sanki sohbetin başlamasını bekler gibi oturup başını kibarca yana eğdi.

Kerry, "Keşke sana yardım edebilseydim" dedi.

"Ben iyiyim. Yalnızca Maggie'ye olanlar çok korkunç."

"Uyumak gibi" dedi Kerry.

"Hem onun Araf'a falan gitmemesi gerekiyor. Bilirsin işte, hani cennete girmek için beklerken."

"Oh Dara, o tabiî ki beklemez!" Kerry bu düşünceye güldü.

"O halde neden günahlarının bağışlanıp Tann'yı görmesi için dua ediyorlardı? Henüz oraya gitmiş olamaz, değil mi?"

"Nereye?"

"Cennete. Günah çıkartıp ölmediği sürece doğrudan oraya gitmiş olamaz."

Kerry'nin kafası karışmıştı. "Dara tatlım, uyumak gibi, sana söylüyorum. Annemi öldüğünde görmüştüm, derin bir uyku. Gra-ce dün gece Maggie'nin yüzünü gördüğünü söylüyor, gözleri kapalıymış. Hepsi bu."

"Araf ateşlerinde olmadığından emin misin?"

Kerry uzanıp onu kendine çekti. "Çok eminim. Kesinlikle biliyorum."

Dara onun göğsünde hıçkırdı. "Oh, çok sevindim, Maggie'nin Araf'ta yapayalnız olmasına dayanamam, çok korkar."

Rahibe Laura kaza şokunun etkisinin sonradan görüleceğini söyledi. Kızlar olayı fazla sakin karşılamışlardı. Çıkıp Protestan mezarlığında bir mezan temizlemişler, yaya köprüsünün yakınına bir ağaç dikmişlerdi. Bayan Daly'den Maggie'nin bakır renkli elbisesini istemiş, ama alamamışlardı. Ne yapacaklarını bilmiyorlardı, ama istiyorlardı yine de.

Rahibe Laura Dara, Grace ve Jacinta'nın neden okula gelip Maggie Daly'nin ruhu için okunan özel duaya katılmak istemediklerini anlamıyordu.

Dara "O zaten huzura kavuştu" demiş ve diğerleri de ona katılmıştı.

Rahibe Laura anlayamamıştı. Dara sanki Maggie'nin iyilerin uykusunda olduğu konusunda özel bir mesaj almış gibi, bu sözlerinde ciddiydi. Diğerleri de ona katılıyorlardı.

Grace ile Michael sık sık balığa gidiyorlardı. Ya da öyle yaptıklarını söylüyorlardı. Michael erkenden çıkıp geç dönüyordu.

Köprüde oyunların ya da yüzmenin devam etmesini kimse beklemiyordu. Tommy Leonard hemen hemen her zaman dükkânda çalışmak zorundaydı. Jacinta ile Iiam'm Dublin'den korkunç bir kuzenleri

gelmişti ve onu eğlendirmek zorundaydılar. Onu arkadaşlarının yanına getirmeye haklı olarak utandıklarından, gündüzleri bisikletle eski kilise harabesine, akşamları da sinemaya gidiyorlardı.

Dara yapayalnızdı.

Böyle olmak istiyordu.

Kendi başına yürümek, düşünmek istiyordu.

Bazen Kerry O'Neill gelip onu buluyor ve birlikte yürüyorlardı. Genelde en az yanm saat hiç konuşmuyorlardı. Sonra Kerry onun yüzünü ellerinin arasına alıp yavaşça öpüyordu. Ya da yürürken kolunu omuzlanna doluyordu.

"Bir gün geçecek" dedi. "Bir gün bambaşka bir anı olduğunu anlayacaksın." Çok düşünceli görünüyordu.

"Sen de annen için öyle mi hissettin?"

"Evet. Bir gün geldi, onu düşünmek o kadar acı vermedi. İnsanlar söylediğinde inanmamış, yalnızca kibarlık ettiklerini düşünmüştüm."

"Değiştikten sonraki gün neler hissettin?

"Onun huzura kavuştuğunu, onu orada bırakmam ve sürekli onu düşünmemem, hayıflanıp öfkelenmemem gerektiğini..."

"Ah, ama anneni seviyordun, ona iyi davranıyordun. Grace bana eskiden başucunda oturup ona kitap okuduğunu anlattı."

"O pek teselli değil." Yüzünde acı bir ifade vardı.

Yine sessizlik oldu. Rahat ve samimiydi.

Dara ona annesinin neden teselliye ihtiyacı olduğunu düşündüğünü sormadı. O da Dara'ya neden arkadaşı hakkında bu kadar suçluluk duyduğunu sormadı.

Dara Grace'e, "Maggie'yi rüyanda görüyor musun?" diye sordu. "Hayır, görmüyorum." Grace özür diler gibiydi. "Onu düşünüyorum ama hiç rüyamda görmedim."

Dara'ya endişeyle baktı. Dara'nın yüzü bembeyazdı. "Ben görüyorum" dedi Dara. "Her gece."

Dara durup dururken Fergus Slattery'ye, "Babanıza iyi davranır mıydınız?" diye sordu.

"Hayır, sanırım ona çok tatsız davranırdım. Çoğu insana karşı öyleyim. Neden sordun?"

"Acaba geri gelse de ona bazı şeyleri açıklayabilseniz diye düşünüyor musunuz, merak ettim."

"Hayır, Dara, o ihtiyardı. Hayatını yaşamıştı. Maggie'yle farklı, herkes ona bazı şeyleri açıklayabilmek için geri gelmesini diliyor. Hem zaten senin açıklayacak hiçbir şeyin yok, hepiniz ona çok iyi davrandınız. Annesi biraz zor olsa da bir sürü iyi arkadaşı vardı." Sululuğa kaçmadan şakacı olmak istiyordu.

Dara "Hayır," dedi. "Arkadaşlarının ona iyi davrandığını düşünmüyorum. Bence yalnızdı ve hayatı boyunca hep korku içindeydi. Ben de çok geç orana kadar görmedim."

"Kerry, benden neden hoşlanıyorsun? Cidden. Şaka yapmıyorum." Dara'nın koyu renk gözleri hüzünlüydü.

"Çünkü seninle olmayı seviyorum. Güzel ve sevecensin, akıllısın, zekisin ve eğlencelisin. Başlangıç için yeterli, değil mi?"

Dara, "Ben senin için çok küçüğüm" dedi.

"Yaşın bununla ne ilgisi var?"

"Ben yeterince bilmiyorum, eninde sonunda daha öğrenciyim. Senin çok daha akıllı, bilgili biriyle olman gerekir."

"Bana yetecek kadar bilgilisin sen."

"Çok gizemli." Dara başını salladı. "Zengin olsaydım, paramın peşinde olduğunu söylerdim. Seninle yatmayacağımı da biliyorsun... O yüzden sebebini göremiyorum." Çok gerçekçi bir havada konuşuyordu.

Kerry "Belki bir gün benimle yatarsın" dedi.

"Sanmam."

Kerry "Ama umut edebiliriz" diye şakaya vurdu. "Bu arada, seni şu melankoliden kurtarmamız gerek. Maggie böyle olmanı istemezdi."

"İnsanların bana onun neyi isteyip neyi istemeyeceğini söylemelerinden bıktım," diye terslendi Dara. "Annesi bana Maggie'nin cennetten bizi seyredip Declan Morrissey'in sinemasında oynattığı filmlere

içinin sızladığım söylüyordu."

Kerry "Yavaş, Dara" dedi ve onun eline uzandı.

"Delirmedim, depresyonda da değilim. Yalnızca kafam çok karışık."

Kerry ona sarıldı ve kafasının karışıklığı geçer gibi oldu. Ondan sonra, Kerry hep sarıldı ona.

Bir zamanlar yaptıkları gibi gülüşüp birbirlerinden kaçmadılar. Irmakta yüzmediler, sular sıçratıp bağnşmadılar. Coyne ormanının yosunlu toprağında uzanıp birbirlerine sarıldılar.

Güneş tepedeki ağaçların arasından süzülüp gelirken Kerry Dara'nın mavi gömleğini sıyırdı. Pamuklu sutyenini çözüp yavaşça çıkardı. Başını göğsüne dayayıp kalbinin atışlarını dinledi.

Dara onu hiç durdurmadı.

Öylece yattılar. Kerry onu okşadı. Aynı zamanda hem heyecanlı, hem de sakindi.

Dara hiçbir zaman yaptıklarının yanlış olduğunu düşünmedi.

Ancak kendi giysilerini de çıkarmaya davranınca kıpırdadı.

"istemiyorum" dedi.

Kerry buz gibi, kalkıp oturdu. "Nasıl istersen."

"Kızma. Değişme."

"O halde sen de tahrik etme, söz verip vazgeçme."

Dara, "Öyle yapmak istemedim" diye sızlandı.

"Ama hoşlandın. Sana sarılmamdan hoşlandın."

"Ne diyeceğimi bilemiyorum."

"Bildiğin zaman haber ver." Ayağa fırlamış, öfkeyle ağaçların arasından gidiyordu.

Kate John'a, "Bence Dara bütün günlerini Kerry'yle Coyne ormanında geçiriyor" dedi.

"Hep birlikte gezmiyorlar mı? Birbirlerinin gözünün önünden hiç ayrılmadıklarını sanıyordum" dedi John.

"Hayır. White'lann kuzeni gelmiş, zavallı Tommy dükkânda çalışıyor, Grace ile Michael da balığa gittiler."

"Bütün bunları nereden biliyorsun?"

"Rachel bugün beni Bridge Street'e götürdüğünde Leonard'lara uğradım. Tommy'yle konuşuyordum. Hâlâ çok kötü görünüyor."

"Neden Kerry'yle olduğunu düşünüyorsun?"

"Heyecanlı ve sinirli görünüyor ama bütün gün ormanda tek başına oturmuş bir hali de yok."

"Ne yapacağız?" John endişeliydi.

"Bilmiyorum. Ne yapabiliriz ki? Yani eğer onunla birlikteyse bile, peşine düşüp onu daha da fazla huzursuz edemeyiz." Kate kadere razı olmuştu.

"Sence o..." John cümleyi bitilmedi.

"Kerry isterse sanmam ki o gerçekten..." Kate de sözlerini bitiremedi.

Olive Hayes mutfak masasında oturmuş Bemadette'e mektup yazıyordu. Ryan'lann küçük kızı kapıyı çaldı.

"Korkarım Grace çıktı. Seninle ve kardeşinle buluşacağını sanıyordum" dedi Bayan Hayes.

Dara Grace ile Michael'a arka çıkarak, "Oh evet, Hep birlikte ırmağın kıyısındalar" dedi. "Ben geçiyordum da, Kerry buradaysa diye bir uğrayayım dedim."

"Hayır çocuğum, o arabasıyla gitti. Gahvay yolunda bir yerlere."

"Oh, anlıyorum." Dara üzülmüştü.

"Diğerlerinin yanına dönmeden önce bir fincan süt veya çay ister misin?" Bayan Hayes çocuğun bir sıkıntısı olduğunu düşündü. Öyle kötü bir ölüme tanık olmak hepsi için korkunç olmalıydı.

"Diğerleri mi?" diye sordu Dara.

"Irmağın kıyısında. Hep birlikte kıyıda olduklarını söylemiştin..."

"Oh evet, unuttum. Diğerleri." Sesi çok donuktu.

"İyi misin Dara?"

"İyiyim Bayan Hayes. Artık gideyim."

Olive pencereden baktı. Çocuk ırmağa doğru gitmiyordu. Anayola yönelmişti.

Dara daha önce hiç otostop yapmamıştı. Tanıdığı birini dur-durmamaya dikkat etmeliydi.

Büyük ve yabancı bir kamyon göründü. Mountfern'li biri olmadığından, elini kaldırdı.

Öğrenci bir kızla da olsa, iki laf etmek isteyen bir adamdı. Kamyonunda cips ve papağan fıstığı taşıyordu.

"Şu lokantayı biliyor musunuz?" Dara ona Kerry'nin kâğıt oynadığını söylediği barı sordu.

Adam orayı iyi biliyor, kendisi de oraya uğruyordu. Oraya varmadan birkaç yere daha uğrayacaklardı. Bir kızın kendi başına oraya gitmesi garipti.

Dara ona kardeşini aradığı yolunda bir hikâye uydurdu. Satıcı bunu makul buldu. Konuşa konuşa yola devam ederken kara gözlü küçük kızın sohbete pek katılmadığım fark etmedi bile.

Mountfern'den söz etti.

"Orası epeyce canlanacak, eskiden buraların en uyuşuk köyüydü" dedi.

Bir cevap bekliyor gibiydi. Dara "Öyle mi?" diye sordu.

"Köye servet yağacak, biraz büyüyünce sen de orada bir iş bulabilirsin." İyi huylu bir adamdı, bu çekici kızın göç etmek zorunda kalmaktan ziyade kendi köyünde kalabileceğini düşünmek istiyordu.

"tabiî kaybedenler de olacak. Senin Grange'la bir ilgin yok, değil mi?"

"Hayır, hayır. Yalnızca kapıdaki evde birine uğramıştım."

"Grange epeyce sıkışacak, sana söyleyeyim. Yeni otel varken orada kim kalır? Sonra, Ryan'lann orada artık kim içer?"

"Neden içmesinler?" Dönüp adama baktı.

"Sizin Amerikalı onların hemen karşısında gerçek bir bar açacak. Pahalı, züppe bir yer değil. Bütün müşterileri gidecek. Çok zor. Zavallı adamın karısı kazadan sonra tekerlekli sandalyeye düştü, şimdi de bu."

Dara dönüp camdan dışarı baktı.

"Söyle bana, geçen hafta ölen o zavallı çocuğu tanıyor muydun, çok üzücü..."

Kızın yüzündeki gözyaşlannı görünce sesi kesildi. Kendi kendine çok kızdı ve "Tabiî tanıyordun herhalde. Üzüldüm," dedi.

Dara onları Galway'e doğru götüren yolu seyretmeye devam etti.

"Bekleyip kardeşini bulduğundan emin olayım mı?"

"Hayır, teşekkürler. Ben iyiyim. Gerçekten."

"Bana aldırma, koca ağızlı Mikey derler bana."

"Hayır, beni almakla büyük iyilik yaptınız."

"Ölen küçük kız da cennete gitmiştir elbette."

Dara garip, donuk bir sesle, "Elbette," dedi.

İlk içeri girdiğinde arkada bir oda göremedi. Eski görünüşlü bir bardı ve içerde yalnızca yüksek sesle müzik çalan bir makine vardı. Yerlere sigara izmaritleri ve çöpler atılmıştı.

Üzerinde el yazısıyla tuvaletler yazılı tabela asılmış kapının arkasında olmalıydı.

Kapıyı itince karşıda başka bir kapı daha gördü, hafifçe ittirip araladı. Kerry bir sarhoşla masadaydı. Kâğıtları yelpaze gibi açıp ustaca karıştırıyordu. Bütün dikkatini toplamıştı.

Kendisine oldukça uzun gelen bir süre durup onu seyretti. Sonunda Kerry başını kaldırıp gördü onu.

Yüzü değişmedi; ne sıkılmış, ne de şaşırmıştı.

"Selam" dedi ve kâğıtları karıştırmaya devam etti.

"Öyle değil Kerry, başparmağını doğru koy." Francis Doyle'un dili dolanıyordu.

Dara oturup seyretti. Sarhoş zaman zaman biraz daha viski alıyordu. İkisi de onunla konuşmadılar.

Dara sonunda, "Kendimi çok yalnız hissettim ve buraya gelmeyi düşündüm" dedi

"Tabiî." Kerry kibar, ama ilgisizdi.

"Seni bulmak için."

"Buldun da."

Francis Doyle sanki bu basık, boğucu odada uçan bir sinekmiş gibi, hiç aldırmadı ona. Dara kendini

bayılacakmış gibi hissetti.

Kerry'ye "Benimle konuşacak mısın?" diye sordu.

"Şimdi değil, hayır."

"Ne zaman?"

"Çağlayan yapmayı öğrenince" dedi.

Dara o havasız odada otururken hiçbir şey düşünemedi. Çevresini de, orada ne kadar oturduğunu da unuttu. Sonunda Kerry'nin omzuna dokunduğunu hissetti.

Sanki onu evinden kilometrelerce uzakta, bu garip yerde bulmak dünyanın en normal şeyiymiş gibi, "Artık seni eve götüre-yim" dedi.

Küçük kırmızı arabanın kapısını tuttu. Dolambaçlı yollardan hızla geçerek Mountfern'e döndüler. Dara hiç konuşmadı. Ama kendini daha rahat hissediyordu. Koltuğa iyice yerleşip bir iki kez gözlerini kapadı. Araba Mountfern'e birkaç kilometre kala bir tepede durdu. Kerry ona baktı.

Sevecen ve sinirli bir ifadeyle "Seninle ne yapacağız Dara?" dedi.

Dara ona döndü. "Bilmiyorum. Kendimi bomboş hissediyorum. Anlamı olan tek şey seninle olmaktı."

"Ama benimle olmayı istemiyorsun. Ormanda bunu açıkça belirttin."

"Seninle yatmak istemiyorum."

"Hiç uykumuz yoktu."

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

"Beni itip kaktığını biliyorum. Neden benimle olmak istediğini düşüneyim?" Şaşırmış gibiydi.

Dara Kerry'nin elini tutup dudaklarına götürdü. "Daha önce hiç kimseyi sevmedim. Bu ilk kez oluyor ve çok karmaşık. Her şey her Şeyle karışıyor, kendimi çok garip hissediyorum ve korkuyorum."

Çok küçük görünüyordu. Kerry onun elini alıp onun yaptığı gibi hafifçe öptü. Hiçbir şey söylemedi.

Dara, "Beni hiç sevmiyor da olabilirsin" diye devam etti. "O yüzden seni aramaya giderken kaybedecek hiçbir şeyim yoktu. Ben oyun filan oynamıyorum."

Kerry, "Kimseyi seviyor muyum, bilmiyorum" dedi. "Ama eğer seviyorsam, buna en çok yaklaştığım sensin. Buraya gel."

Onu kollarına aldı ve Dara küçük arabanın içinde uzanıp ona sokuldu.

On günlük tatili daha kalmıştı.

Dara hâlâ solgun ve endişeli görünüyordu. Ancak her gün ormanda oturmaya gidiyordu. Kerry bazen geliyor, bazen gelmiyordu. Dara onun orada olup olmayacağını hiç bilmiyordu.

Kerry her seferinde ona sarılıyor, daha istekli ve aceleci görünüyordu. Dara direncinin yavaş yavaş kırıldığını görebiliyordu. Bir hafta önce mücadele ettiği artık kabul edilebilir geliyordu.

Kate Rachel'a, "Kerry Donegal'e ne zaman dönüyor?" diye sordu.

"Patrick birkaç günü daha olduğunu söylüyor."

"Keşke hemen gitse."

"O kadar kaygılanma Kate."

"Elimde değil. Dara çok heyecanlı görünüyor ve buradayken bile aklı bir karış havada, ya da daha doğrusu, on kilometre ötedeki evde."

"Ona benimle dolaşmaya gelmesini söyledim, ama hayır dedi." Rachel elinden geleni yapmıştı.

"Biliyorum, çok iyisin. Sanırım o gidene kadar dayanmaktan başka yapacak bir şey yok."

Dara, "Donegal'de hiç arkadaşın var mı?" diye sordu.

"Pek yok. Çoğunlukla iş, biliyorsun.... bazen tanıştığım birkaç kişiyle kâğıt oynuyorum. Tony McCann, Charlie Burns. Sınırın öte yanında, Derry'de oturuyorlar."

"Orada kırmızı otobüsler ile kırmızı posta, kutuları yok mu?"

"Sen kuzeye hiç gitmedin mi?"

"Hayır, kuzeye nasıl gideyim Kerry?"

"Her şey kırmızı ve kırmızı, beyaz, mavi bayrakları var."

"İngiltere'nin bir parçası zaten."

"Birleşik Krallık'ın parçası."

"Aynı şey."

"irlanda'nın bir parçası olmamasına aldırmıyor musun?"

"Pek değil. Eninde sonunda öyle olacak sanırım."

"McCann aldırıyor, arkadaşları da. Çok kesin tavır alıyorlar." Kerry sanki konuşuyor değil de, alıntı yapıyormuş gibiydi.

Dara, "Sen Amerikalı olduğun için bunlar çok iddialı sözler" dedi.

"Sen ne bilirsin ki?"

"Hiçbir şey." Dara güldü.

Kerry, "Oraya döndüğümde beni özleyecek misin?" diye sordu.

"Hem de çok. Gitmek zorunda mısın?"

"Belki kalabilirim... belki kalmak için bir bahane bulabilirim..." dedi.

"Sahi mi?"

"Kalırsam bana iyi davranacak mısın?" Kolunu uzatmıştı.

"Ben sana hep iyi davranıyorum, işten nasıl kurtulursun?"

"Ben istediğim her şeyi elde ederim" dedi Kerry.

Kate masum bir havada, "Kerry ne zaman gidiyor?" diye sordu.

Dara gözleri fıldır fıldır, "Gideceğini sanmıyorum" dedi.

Michael, "Doğru, Grace onun iznini biraz daha uzatacağını umuyordu" dedi.

"Hill'in otelinde çalışmıyor mu?" Kate'in sesi sertti.

Michael, "Oh, Kerry konuşarak her işini halledebilir" dedi.

Dara kaşlarını çattı: Kerry'nin fazla playboy olarak tanıtılmasından hoşlanmıyordu. "Biraz daha izin alabilecek, sorun olmazmış" dedi.

Heyecanlı ve hevesli görünüyordu.

Kate'in dudakları incecik bir çizgi halini almıştı.

Fergus ertesi gün Kate'e, "Dara'yı bir yerlere tatile götürmemi ister misin?" diye sordu.

"Dara'yı mı?"

"Onu Kerry O'NeüTin pençelerinden uzak tutardı. En azından benim yanımda güvende olduğunu bilirsin." Kasvetli bir ifadeyle ekledi: "Benim yanımda herkes güvendedir."

Kate ona her zamanki gibi şakayla karşılık vermedi. Bir süre hiçbir şey demedi.

Sonra "Hayır" dedi. "Bence Dara'nın tatile çok daha uzağa gitmesinin zamanı geldi."

"Nereye demek istiyorsun?"

"Bilmiyorum. John'la konuşacağım. Bütün bunlar olmuyormuş

gibi davranmayı bırakmamız gerek artık."

"Gerçekte neyin olup neyin olmadığını bilmiyoruz tabiî." Fer-gus sözünü geri almaya çalıştı.

Kate ciddi bir ifadeyle, "Bilinçli bir tahmin yapıyoruz" dedi.

Yan bahçede oturdular. İkizlerin doğumgünü partisinin yapıldığı büyük müştemilatın beyaz duvarlan filbahri ve hanımelleriyle kaplanmıştı. O binanın River Road'a bakan ön yüzü de düzgün görünüyor, parlak renkli çiçekliklerle Ryan's Shamrock Cafe olarak açılacağı gün için hazırlanıyordu.

John ile Kate bir süre yan bahçede oturdular. Sigara dumanı ve içki kokan bir yerde geçen bir günün ardından buranın havası serin bir çağlayan gibi geliyordu insana. Her yer yasemin kokuyordu.

"Dara'yı ne yapacağız?" Kate'in sesi ciddi ve kederliydi.

John ağır ağır, "Düşünüyorum" dedi.

"Düşüneceğini biliyordum." Umutla ona baktı.

"Rahibe Laura'nm bize en baştan ne dediğini hatırlıyor musun? Onu neden Fransa'ya göndermiyoruz?"

19

Madam Vartin Kederlerin Hanımı gibi duruyordu. Uzun, beyaz bir yüzü ve sanki sürekli ağlayacakmış gibi titreyen incecik dudakları vardı. Açık mavi gözleri keder içinde yüzüyordu. Mösyö Vartin ise çok farklıydı. Ufak tefek, toparlacıktı ve tıpkı bir makineli tüfek gibi, sürekli tıkırtılar ve patlamalarla gülüyordu. İkisi de tek kelime ingilizce bilmiyorlardı. Madam Vartin'in kuzini Matmazel Stephanie Dara'ya görevlerini açıklamaya yetecek kadar İngilizce konuşuyordu.

Vartin'lerin üç küçük çocuğunun kahvaltısını hazırlayacak, onları yürüyüşe çıkartacak ve her gün beş cümle İngilizce öğretecekti. Sonra öğle yemeğine kadar onlarla oynayacaktı. Yemekten sonra kendi derslerini yapmakta serbestti. Akşam yemeğinde servise ve sonra da sofranın toplanmasına yardım edecekti.

Haftada üç sterlin karşılığı harçlık alacaktı ve kırların ortasında, her yerden uzakta olduklarından parasını harcayacak hiçbir yer yoktu. Çocuklar korkunçtular ve Mösyö de ona sık sık dokunma eğilimindeydi, yanından geçerken üstüne abanıyordu. Madamın gözleri öylesine kederliydi ki, Dara neredeyse onunla konuşmaya çekiniyordu. Eğer Stephanie olmasa çıldırabilirdi. Stepha-nie'nin evde ne iş yaptığı bilinmiyordu. Genelde örtü katlarken, ya da çiçek toplarken görülüyordu. Odalardan birine perde dikme işi bütün yaz sürmüştü. Bazen öğleden sonraları küçük otomobili alıp gidiyor, bazen meyve topluyordu. Dara hiçbir anlam veremiyordu.

"Avez vous un vrai job, Mademoiselle Stephanie?1" diye sordu bir gün. Stephanie güldü ve Dara'nın yanaklarına birer öpücük kondurdu.

I ¦ "Gerçek bir işiniz var mı Bayan Stephanie ?"

I

Hâlâ kahkahalar atarak, "J t'adore, mon petit chou2" dedi.

Dara anlayamamıştı. Stephanie ona neden bayılıyordu ki ? Biri işi olup olmadığım neden söylememişti? Neden senli benli konuşmuştu ? Buraya geleli beri resmi davranıp çocuklar dışındaki herkese 'siz' demesi gerektiğini biliyordu Dara. Anlaşılır gibi değildi. Stephanie birkaç gün kendi kendine un vrai job diye tekrarlayıp güldü.

Dara nasıl apar topar Fransa'ya gönderildiğine inanamıyordu. Daha önce Londra'ya veya Belfast'a hiç gitmemiş olan o, Dara Ryan, arabayla Paris'ten geçmiş, Zafer Takı'yla Eyfel Kulesi'ni görmüştü. Matmazel Stephanie sonra onu Fransız taşrasındaki bu ıssız, eski eve getirmişti.

Sarışın ve dolgun vücutlu Matmazel Stephanie İngilizce konuşma fırsatı çıktığına memnun olduğunu söylemişti; günün birinde İrlanda'ya gelip oradaki bütün ünlülerle tanışmayı istiyordu. Dara Rahibe Laura'nın Mountfern'in güzelliklerini ya da Ryan'lann toplumsal ilişkilerini abartmış olabileceğinden korktu.

Ancak en çok neden burada olduğunu merak ediyordu. Çok heyecanlanmış ve babasının parayı bulmuş olmasının harika olduğunu söylemişti. Dara için ne büyük, ne harika bir şanstı bu. Michael oğlanları çağırmamalarına hayıflanmış, Grace de hayatında duyduğu en heyecanlı şey olduğunu söylemişti. Tommy Le-onard yalnızlık çekmesin diye birkaç günde bir mektup yazmaya söz vermişti. Mary Donnelly de bütün erkekler içinde en aşağılık olanların Fransız erkekleri olduğunu söylemişti.

Kerry hiçbir şey dememişti.

Koşup Coyne ormanında ona haber verdiğinde omuz silkmekle yetinmişti.

"Eğer gitmeyi istiyorsan, harika."

"Seni bırakıp gitmek istemiyorum."

"Neden istediğini yapmıyorsun Dara?"

Maggie'ye söylediklerinin korkutucu bir yankısı gibiydi. Kazadan önceki gece Maggie'ye neler söylediğini hatırladı.

"Sen ne istediğini hiç bilmiyorsun." Bunu suçlama olarak söylemişti ve şimdi Kerry de ona aynı şeyi söylüyordu. Hayretler içinde bakakaldı.

Kerry biraz alttan aldı. "İyi yazlar" dedi ve burnundan öptü onu.

Dara, "Bana yazacak mısın?" diye sordu.

"Sana kart atarım."

"Söz mü?"

2. "Sana bayılıyorum tatlım."

"Gönderirim, dedim." Sabırsız görünüyordu.

"Ben gittiğime göre sen burada mı kalacaksın, yoksa Donegal'e gitsen daha mı iyi olur?"

"Kim bilir küçük Dara? Kim bilir?" Burnuna bir öpücük daha kondurdu.

Dara iki kez onu görme umuduyla evine gitmişti. Ama ikisinde de yoktu.

Grace onun Gahvay yolunda sevdiği bir yere gitmiş olabileceğini düşünüyordu. Bayan Hayes öyle ummadığını söylemişti. Orası adı kötüye çıkmış, sarhoş ve aylaklarla dolu bir yerdi.

Dara, "Hayır, öyle değil, yalnızca pis ve eski" deyince şaşkınlıkla ona baktılar.

İçinden Grace'den mektup yazıp Kerry'den söz etmesini istemek geliyordu. Ama yaran yoktu, Grace Dara'nın onun Kerry'ye olan yakınlığını ne kadar kıskandığını bilemezdi.

Az daha Michael'dan isteyecekti, ama onu da yapamazdı.

Gitmeden önceki gece Michael, "Seni çok özleyeceğim," dedi.

"Hayır, hiç de değil. Grace var ya."

Michael şaşkınlıkla, "O başka. Ben seni yine de özleyeceğim Dara," dedi. "Tann aşkına, sen benim ikizimsin."

Dara boş bir ifadeyle, "Öyleyim" dedi.

"Bir sorun mu var?"

"Her şey değişti."

"Büyüyoruz, o kadar."

"Maggie büyümedi" dedi Dara.

Ve işte birdenbire Fransız taşrasına gelmiş, hiçbir özelliği olmayan yabancı kır yollarında çocuklan yürüyüşe çıkartıyordu. Tarlalann doğru dürüst duvarlan yoktu, hatta çitleri bile olmadan kilometrelerce uzanıyorlardı. Çiftlik evi dıştan bakıldığında çok perişan görünüyordu, ama içi çok zengin ve kocaman mobilyalarla doluydu.

Koltukaltlan simsiyah kıllarla kaplı, neredeyse Madam kadar keyifsiz görünen İtalyan hizmetçi Mana vardı. Pazarlan yalnız Madam, Maria ve Dara ayine gidiyorlardı. Bu da rahibelerin katolik ailelerin aynı ölçüde Katolik kızlan davet ettikleri sözlerini boşa çıkanyor gibiydi. Mösyö ona kiliseye beş kez gittiğini söylemişti; vaftizinde, komünyonda, düğününde ve üç çocuğundan ikisinin vaftiz törenlerinde. Üçüncüsü onsuz idare etmişti. En azından Dara onun böyle söylediğini sanmıştı; anlatırken gidişlerini tek elinin parmaklanyla gururla sayıyor gibiydi. Rahip Moran'a ya da okul-

dakilere anlatsa neler diyeceklerini düşünüp ürperdi ama anlayamadığı bir nedenden dolayı onlara anlatamayacağını hissetti.

Madam'ın Lourdes ziyareti büyük hazırlıklar gerektiriyordu. Merdiven sahanlığına büyük bir bavul kondu, bir sürü giysi tekrar tekrar katlandı, ayin kitaplan ve küçük dua kitapları yerleştirildi. Kimsede gülümseme ya da heves yoktu; yalnız her zamankinden daha kararlı çalışıyorlardı. Dara kadının dua etmek için neden o kadar uzağa gittiğini merak etti.

Gideceği sabah büyük bir cesaretle, "Bir mucize mi diliyorsunuz Madam Vartin ?" diye sordu.

Sıska esmer kadın durup Dara'ya onu sanki daha önce hiç görmemiş gibi baktı.

"Un miracle !"3 diye tekrarladı. "Un miracle. Tiens !"4

Birdenbire ve hiç beklenmedik bir şekilde Dara'yı omuzlarından tutup yanaklarına birer öpücük kondurdu. Gözleri yaşarmıştı.

Dara kendini çok kötü hissetti. Madam Vartin belki de çok hastaydı. Mucize bekleyip beklemediğini sormak ne aptallıktı! Dara sözlerim geri alabilmeyi diledi, ama garip bir şekilde Madam'ın duygusallığı devam etti ve kapıda bütün aile tarafından uğurlanır-ken Dara'yı özellikle okşadı. Fransızları anlamak mümkün değildi.

Dara akşamlan çok geç yenen yemeğe kadar elma bulup açlığını bastırmak için her zamanki gibi bahçede yürüyüşe çıktı. Annesine uzun bir mektup yazmaya karar vermişti ve önce yukarı çıkıp kâğıt aldı.

Yaz güneşi garip, duvarsız Fransız tarlalarının tepesinde parlıyordu. Yeşil elmaları yedi, sonra Madam'ın Lourdes'a gitmesinden ve kendi patavatsız sözlerinden bahsetti. Dara annesine konuşur gibi yazma alışkanlığını edinmişti. Mektupların evde yüksek sesle okunmadığını, annesinin herkese özetlediğini biliyordu.

"Acaba neden o kadar kederli ?" diye yazdı. "Yani, senin gibi katlanması gereken korkunç şeyler yok;

yürüyemiyor değil, bir tezgâhın arkasına çakılıp saatlerce sıkıcı adamların içki içip ahkâm kesmelerini de dinlemek zorunda değil. Aslında Mösyö'nün neden onunla evlendiğini anlayamıyorum, çok can sıkıcı olacağını biliyor olmalıydı herhalde. Madam düğün resminde bile pek keyifsiz görünüyor. Ancak buradakilerin neler çevirdiklerini anlayabilmek için bir ömür boyu burada yaşamış olmak gerekiyor sanırım.

Ertesi sabah pul istemek için Matmazel Stephanie'nin kapısını

3. Bir mucize!

4. Bir mucize! İşte !

çaldı. Postacı geldiğinde mektuplarım ona veriyorlardı.

Matmazel Stephanie'nin hâlâ yatakta olması garipti. Yanında Mösyö Vartin yatıyordu. Bu öyle beklenmedik bir durumdu ki, Dara mektubu elinden düşürdü.

"Çok özür dilerim..." diye başladı.

Matmazel Stephanie hiç umursamamış göründü. Pul alması için masanın orta çekmecesini işaret etti ve Dara'ya holdeki masanın üstünde duran mektupları da postacıya vermeyi unutmamasını tembihledi.

Dara'nın Fransa'ya gidişinden sonra Michael'ın dikkatleri üstüne çekmeden Grace'le buluşması biraz daha güçleşmişti. Eddie ile Declan bu yaz özellikle iğrençtiler; Grace'le balığa gideceğini söylediğinde öpücük sesleri çıkarıyorlardı. Annesiyle babası onları susturuyorlardı, ama yine de çok can sıkıcıydı.

Grace'in aldırmıyor görünmesi içini rahatlatıyordu. Bara Dara varken olduğu kadar düzenli uğruyordu. Dara'nın mektuplarını görmek istedi ama annesi mektuplar kime gönderildiyse ancak onun

okuyabileceğini söyledi. Grace de Dara'ya yazarsa ondan mektup alırdı. Michael da öyle.

Dara gözlerinden özlem dolu yaşlann süzüldüğünü hissetti. Madam Vartin onu mektup okurken bulup sıska, kemikli kolunu kızın omzuna doladı. Fransızca yatıştırıcı bir şeyler söyledi ve Dara da bir yandan burnunu silerken bir yandan neşeli bir şeyler söylemeye çalıştı. Gerçekten de o kadar yalnız değildi, yalnızca saçmalıyordu işte.

Sonra Madam Vartin'in uzun, kederli yüzüne bakınca içinden daha da çok ağlamak geldi.

Madam Vartin'e Maggie'yi anlatmayı denemişti. Açıklaması çok zordu, sözlükten bazı kelimelere bakmıştı ama yine de fazla karmaşıktı. Bazen hikâyeyi tam ortasında bırakmak zorunda kalıyordu. Her neyse, zaten Madam Vartin'e kendine olduğundan çok daha fazla üzülüyordu. Mösyö'nün yokluğunda sanki hiçbir şey olmamış gibi Madam'ın yanağına öpücük kondurduğunu görmek dayanılır gibi değildi.

Dara iç çekti. Belki de erkekler yaradılıştan sadakatsizdi. Rahibe Laura bunu az çok ima etmiş ve doğada erkek hayvanın birkaç dişi hayvana hizmet verdiğini söylemişti. Mary Donnelly başka hiçbir şey söylemezdi. Dara hüzünlü hüzünlü erkeklerin dünyasını düşündü. En başta da Kerry'yi.

Herkes mektup göndermiş, hatta kibar Fergus Slattery bile kart atmıştı. White'lardan sayfalar dolusu mektuplar geliyor, Tommy Leonard hemen her gün yazıyordu. Ama Keny'den hiçbir şey yoktu.

Daha şimdiden bir başkasını bulmuş olamazdı. Olamazdı. Onu bu kadar çabuk unutacaksa bütün o sözleri neden söylemiş ve ona yakın olmak istemişti ki ?

Ancak Dara Bayan Whelan'ın çekip giden kocasını, Bayan Fine, Bayan Johnson ve büyük olasılıkla bir de fizik tedavici Bayan Byme arasında karar veremeyen Kerry'nin kendi babasını düşündü. Brian Doyle'un da kentte pek ilgi göstermediği bir kız arkadaşı vardı.

Bir de Rosemarie kuvaför salonunda Rita Walsh'a uğrayan bütün o erkekler vardı. Dara onlann kurutucuları tamir etmeye, ya da sıcak suyu kontrole gelmediklerini biliyordu. Hayır, o artık dünyayı

tanıyan, görmüş geçirmiş bir kadındı. Onların oraya neden gittiklerini ve dışan çıkıp eve doğru sıvışırken neden öyle gizlenmek istediklerini artık çok iyi anlıyordu.

Dara tanıdığı bütün erkekleri düşündü. Yalnızca babasıyla erkek kardeşi masum görünüyorlardı. Babası başka bir kadına bakmazdı ve Michael da Grace'i öylesine yüceltmişti ki, büyük olasılıkla onu uslu uslu öpmekle yetiniyordu. Michael'ın Kerry'nin yaptıklarını yaptığını hayal bile edemiyordu. Bir süre Kerry'yi düşündükten sonra günah çıkartırken o okşama ve öpüşmelerini söylemesi gerektiğine karar verdi. Ancak nasıl anlatacağını bilemiyordu.

Bir Fransız rahibe günah çıkartabilecek kadar Fransızca bilmek çok iyi olurdu. Anlaşılan insan burada cinayet bile işlese paçayı kurtarabilirdi.

Fergus, "Dara Loire'da çocuk bakma işini nasıl götürüyor?" diye sordu.

Kate güldü: "Ben zavallı Fransız çocuklar için kaygılanıyorum. Bu sabah aldığım mektupta hepsine pogue mahone5 demeyi öğrettiğini yazıyordu. Günaydın demek sanıyorlarmış."

Fergus güldü. "Fransızlan biraz tanıyorsam, çocuklarına küfür öğretildiğini bilseler hoşlarına giderdi. Mizah anlayışlarında belden aşağı esprilere çok ağırlık verdiklerini görmüşümdür hep."

"Öyle kibirli olma, görmüşümdür hep diye. Ne zaman gördün? On yıl önceki beş günlük Paris seyahatinde mi ?"

5. İrlanda dilinde "kıçımı öp" anlamında küfür.

"Ya sen Paris'te kaç gün geçirdin, akıl kutusu ?"

"Hiç. Ve hiçbir zaman gitmeyeceğim."

"Lourdes'a gitmeni istediğimizi unutma."

"Evet ama yanlış olurdu Fergus. Lourdes kırık belkemiklerini iyileştirmiyor. Hiçbir şey iyüeştirmez. İnsanlar düş kırıklığına uğrarlardı ve hayatımın geri kalanında beni tekerlekli sandalyede gördüklerinde ben de onlara ihanet etmiş gibi hissederdim kendimi."

Fergus, "Bence çok saçma" dedi.

"Ciddi olamazsın." Kate çok şaşırmıştı. "Eğer doğru olmasa Tannm neden insanlann inanmasına ve milyonlarcasının oraya gitmesine izin versin ki ?"

"Tann'mızın orada olmayabileceğini hiç düşündün mü?"

"Hayır, düşünmedim, sen de düşünmedin. Tıpkı bir okul çocuğu gibi, bunlan beni dehşete düşürmek için söylüyorsun. Tabiî ki Tann'ya inanıyorsun."

Fergus, "inanıyorsam da pek hoşlanmıyorum ondan" dedi. "Kahyam ağlayarak görevinin ne olduğunu düşünüyor. Gözyaşla-n içinde bir sonuca varmış: Peder Hogan'la Peder Moran'ın ona benden daha çok ihtiyaçları varmış."

"Çok sevindim" dedi Kate. "Onun için de, senin için de, onlar için de en iyisi."

"Peki ben ne yapacağım ?" diye bağırdı Fergus.

Kate, "Bir eş bul" dedi.

"Hayır, cidden, şimdi ne yapacağım? Bayan Purcell gidiyor."

"Ben sana gelip evini temizleyecek birini bulurum. Bütün ihtiyacın bu."

"Ama yemek, çamaşır?"

"Sana yemek pişirmeyi öğretirim. Grace O'Neill'e de öğretiyorum zaten, öğrencilerim iki olabilir. Çamaşınnı doğru düzgün yıkayacak birini bulana dek de buraya getirebilirsin."

Kate Dara'ya yazıp derslerden söz etti. Çok eğleniyordu. Gra-ce'in pastırmanın dilimlenip alınabildiğini bilmediğini, hayata plastik ambalajda başladıklannı sandığını anlattı. Michael hamurun yarısını saçlarına ve mutfak duvarlarına sıvaştırmıştı ve Fergus da çok ukalalık ediyordu. Bu işin hiç zor olmadığını söyleyip duruyordu; ne zaman daha ince işlere geçeceklerdi ?

Bütün Vartin ailesi her sabah güne pogue mahone diyerek başlıyorlardı ve Dara bunu İrlanda dilinden anlayan birine ilk kez

söylediklerinde oralarda olmayı diliyordu.

Dayanışma olarak Madam Vartin'e sözlerin gerçek anlamını söylemeye karar verdi. Ona verebileceği tek armağan bu; biraz bilgiydi. Uğraşıp tercüme etti: Va baiser ma fesse.6

Madam duyduğunda dehşet içinde kaldı ve Dara fazla ileri gidip gitmediğini merak etti. Ama hayır, Madam bunun değerli bir bilgi olduğunu söyleyip neşeyle ona sarıldı.

Her sabah rakibesine "Pogue mahone, Stephanie" diyor ve kimse bakmazken Dara'yla birbirlerine göz kırpıyorlardı.

Rachel Patrick'e havaların kötü olduğu günler için etkinlikler düzenlemesi gerektiğini söyledi. Ne demek istediğini anlasın diye, bunu ona söylemek için özellikle yağışlı ve kasvetli bir günü seçti.

Patrick, "Ah, balıkçılar böyle bir günde de balığa gider, golfçü-ler de biraz yağmurun oyunlarını engellemesine asla izin vermezler" dedi.

"Ya eşleri ?" diye sordu Rachel.

"Saçlarını taratabilir, manikür yaptırabilirler."

"Her gün yaptıramazlar."

"O halde ne düşünüyorsun ?"

"Birtakım etkinlikler, hatta belki yemek kursları. Geleneksel İrlanda yemeklerinin pişirilmesi."

"Fena fikir değil" dedi Patrick. "Bunu kime yaptırabiliriz ?"

"Zamanı gelince düşünürüz. Belki buralardan birileri de olamaz mı ?"

Patrick birdenbire, "Hey" dedi. "Kate Ryan Grace'e pek güzel öğretiyor. Grace onun çok komik olduğunu ve malzemeler hakkında filan uzun hikâyeler anlattığını söylüyor. Sence o yapabilir mi?"

Rachel hayranlıkla, "Bunları nasıl akıl ediyorsun bilemiyorum Patrick" dedi.

Genç müdür Jim Costello henüz evin oğlu Kerry'le tanışmamıştı. Kerry eve döndüğünde Jim uzakta personel arıyor ve başvuranlarla görüşüyordu.

Trajedi olduğunda Mountfern'de değildi. Daly'leri tanıyordu tabiî ve uzun saçlı, iri gözlü kızı da Grace O'Neill'in arkadaşlarından biri olarak biliyordu. Döndüğünde başsağlığı dilemek üzere dükkâna uğradı.

Orada genç bir kız görünce şaşırdı. "Tanıştığımızı sanmıyorum" diyerek elini uzattı.

6. Fransızca'da "kıçımı öp".

Kitty Daly onu gizlemediği bir beğeniyle süzerek, "Ben Dublin'e hemşirelik yapmaya gideli beri Mountfern gerçekten canlandı" dedi. "Siz ve Kerry O'Neill. Asıl kalınması gereken yerin burası olduğunu söylemeliyim."

Jim, "Onunla henüz tanışmadım. Bir film yıldızına benzediğini duyuyorum" dedi.

"Aynen. Başka dünyadan gelmiş gibi" dedi Kitty.

"Ah, bizlerin hiç şansı yok o zaman." Jim kibar, iltifatkâr, ama mesafeliydi. Buraya başsağlığı dilemeye gelmişti, işi flörte dökmek yakışık almazdı. Her neyse, zaten Jim Costello küçük bir kasabada birisine kapılmayacak kadar temkinli bir gençti. Kariyeri bu ince uzun, güzel dalgalı saçlı kız kadar güzel bile olsa, herhangi biriyle eğlenmekten çok daha önemliydi onun için.

Çıkarken tekrar kız kardeşinin başına gelenlerden dolayı çok üzüldüğünü söyledi.

Kitty donuk bir ifadeyle, "Olanlara inanmak çok güç" dedi. "O olaydan beri ilk kez eve geldim ve üç

kez onu çağırmaya yukan çıktım. Her an arkadaşlarının gelip onu sormalarını bekliyorum."

"Sizi üzmek istememiştim."

"Hayır, biraz konuşmak iyi geliyor. Babam ondan hiç söz etmiyor ve o cennete gideli beri annem onunla dünyadayken olduğundan çok daha fazla ilgileniyor." Jim Costello kapıdan çıkarken minnetle gülümsedi.

Grace, "Dara'ya mektup yazalım" dedi.

Michael, "Ne zaman kollarımdan kurtulmak istesen böyle diyorsun" diye yakındı.

"Bu doğru değil. Her neyse, zaten ben o korkunç çocukların yanında kapana kısılıp kalmış zavallı kardeşini senden daha çok anıyorum."

Michael "Sürekli bize mektup yazıp bizimkileri okursa nasıl Fransızca öğrenebilir?" diye homurdandı. Güzel Grace'le uzun uzun öpüşmelerine ara verildiği için canı sıkılmıştı.

Ama Grace doğrulup oturmuş ve mektup bloknotunu çıkarmıştı. "Haydi Michael. Yaramazlığı bırak... ben başlıyorum. Ona ne anlatayım ?"

"Declan Morrissey'in sarhoş olup Mary Donnelly'ye neden hiç evlenmediğini sorduğunu anlatma. Onu ben anlatmak istiyorum."

"Bu haksızlık, en güzel hikâye o. Hemen hemen bütün konuşmayı hatırlıyorum."

"Hayır, onu ben düşündüm. Sen önce giysilerden veya öyle sı-

kıçı şeylerden bahset biraz."

"Ben giysilerle ilgili yazmam. Hey, ona Kerry'nin haftasonu için geldiğini söyleyeyim."

"Onu herhalde kendisi söylemiştir."

"Kerry'nin yazdığını hiç sanmam. Mektup konusunda ihmalcidir."

"Ama Dara'ya yazıyordur herhalde ?" Michael Kerry'nin bu kadar ihmalkâr olmasının çok kötü olduğunu düşündü.

"Evet, belki." Grace kuşkuluydu.

"Ben de Kitty Daly'nin döndüğünü yazayım."

"Bilemiyorum." Grace bundan da emin değildi.

"Tanrı aşkına Grace, yazalım diyen sendin, şimdi de hiçbir şeyi yazmak istemiyorsun."

Eddie Ryan, Leonard'larm dükkânına girdi. Tommy sağa sola bakındı. Babası Bay Williams'la konuşmaya dalmıştı. Tommy el ça-bukluğuyla Eddie'ye bir kavanozdan üç anasonlu kurabiye verdi.

Eddie kısaca "Sağ ol" dedi.

"Burada yeme" diye tısladı Tommy.

Tommy Eddie'ye bir tür haraç ödüyordu. Çetesinden kurtulmak için büyük kavanozlardan eksikliği hissedilmeyecek birtakım şekerler veriyordu. Eddie çoğu gün uğruyordu ve anlaşmaya göre şekerleri Tommy seçiyordu. Aksi halde çocuklar hep birlikte geliyor ve Tommy'nin babası sinirlenip onları kovalıyor, Tommy'ye de Ryan'lann küçük oğlunun bir serseri olduğunu söylüyordu. Tommy onun yüzünden Dara'nın ismine herhangi bir leke sürülsün istemiyordu.

Keşke Dara yazsaydı. O ana kadar yalnızca üstünde Loire'daki bir şatonun resmi bulunan ve yemeklerden, dondurma ve pul fiyatlarından şikâyet eden bir kart almıştı.

Eddie'ye, "Dara'dan haber var mı ?" diye sordu.

Eddie, "Her seferinde soruyorsun" dedi.

"Sen de evet veya hayır diyeceğine ukalaca cevap veriyorsun" diye terslendi Tommy.

"Bu sabah bir mektup geldi. Annem kahvaltıda bazı kısımlarını okudu. Sence okumadığı yerlerinde neler yazıyordur?"

"Belki senden kurtulmanın ne harika olduğunu yazıyordur Eddie."

Eddie, "Sen de herkes gibi davranacaksan anlaşmamızı bozalım istersen?" diye tehdit etti.

Tommy Eddie'nin çetesinin gazetecide itişip kakışarak ortalığı

altüst ettikleri düşüncesiyle bile fena oldu.

"Böyle devam edelim" dedi.

Eddie Ryan neşeyle "Ben de öyle düşünmüştüm" dedi.

Tommy onun çıkıp eskiden Meagher'lann olan ve Bay O'Ne-ill'in satın aldığı dükkâna gitmesini seyretti. Bir tür seyahat acen-tasıydı. Eddie herhalde onlara da dehşet salıp karşılığında Ring'e veya Kerry'ye otobüs gezintisi almayacaktı?

Tommy için günler çok uzundu. Yarım gün çalıştığındaysa saatler çok uzun geliyordu, iki kez Maggie'yi sohbete çağırmak için sokaktan yukarı yöneldi. Delirdiğini, ya da onun ölümüne aldırmadığını düşünmesinler diye kimseye söylemeye cesaret edemedi.

Tommy sık sık uyanıyor ve Maggie'nin düşüşü aklına gelip çarpıntı tutuyordu.

Jacinta ile Liam kuzinlerinin o kadar da fena olmadığını keşfettiler. İsmi Amanda'ydı, Mountfern için biraz zengindi ve atlan seviyordu. Onların taşrada yaşamalarına rağmen at binmediklerini öğrenince çok üzülmüştü. Çaresizlik içinde babalarına Bayan Johnson'dan kendilerine öğretmesini isteyip isteyemeyeceklerini sordular.

Marian iki uysal midillisi olduğunu söyledi. Çok yaşlıydılar ve onlardan kimseye zarar gelmezdi. Bunu söylediğinde dudaklarını ısırdı. Mountfern'deki çocukların acısı hâlâ kimsenin aklından çıkmamıştı.

Dr. White'a, "Neden midillileri alıp manejde biraz oynamıyorlar?" diye sordu. "Ücret yok, ders yok, düşünceleri dağılır biraz."

Martin White içtenlikle, "Sen çok iyi bir kadınsın Marian" dedi. Eskiden onun biraz züppe olduğunu ve havalara girdiğini düşünürdü, ama O'Neill tarafından aşağılanmasından hiç hoşlanmamıştı. Üstelik bu iş çocuklarının onu yıllar boyu pek çok hastayı gönderdiği tepedeki akıl hastanesine göndermelerini de engellerdi belki.

Grace Grange'ın arkasındaki manejdeki hareketliliği gördü. "Biz de katılabilir miyiz ?" diye sordu.

Liam ile Jacinta Grace'i tekrar gördüklerine çok sevindiler. Önce Amanda'dan utandılar, ama Amanda GVace'le çok iyi anlaştı. Herkes gibi.

Marian Patrick'in kızının da ilgilendiğini görünce başka ve daha iyi atlar da getirdi ve küçük bir binicilik okulu kuruldu.

"Haydi Michael. Bir tok alacaksın, hepsi bu. Marian başımıza

tok giymemizde ısrar ediyor."

"Deli olma, öyle bir şeyi nereden bulabilirim ? Silindir ya da melon şapka almamı istemek gibi bir şey bu."

"Lütfen Michael."

"Olmaz. Bir denemek için seninkini ödünç alırım ama belki de hiç denemem. Henüz karar vermedim."

Yaz mevsimini Grace'le oturup konuşacaklan, balık tutacakları, birbirlerine sarılıp öpüşecekleri günler olarak görüyordu. Onunla gezecek, daha şimdiden başladığı gibi, ona kalbinin sırlarını açacaktı. Ona büyüdükleri zaman için plan ve umutlarını, nasıl çok çalışacağını, belki muhasebeci

olacağını söyleyecekti. Babasını muhasebecilik eğitimi gören bir kişinin her şey için eğitilmiş olduğunu söylerken duymuştu. Grace'e beraber seyahat edeceklerini anlatacaktı. Grace ise çocuksu oyunlar oynamak ve yaşlı bir midilliye binip turlar atmak istiyordu.

"Grace, birlikte pek fazla zamanımız yok zaten, neden ziyan ediyorsun ?"

"Ziyan etmiyorum ki, at binmeyi öğreneceğiz" dedi Grace. "Sana kalsa yalnızca oturup konuşuruz, ya da her neyse işte."

"Ama unutma ki bir ara bizi ayırdılar, kendi başımızı alıp gitmemizi istemediler. Hatırlıyor musun, o yüzden hep beraber köprüye gidiyorduk." Ürperdi.

"Hatırlıyorum." Grace onun elini okşadı. "Ama bu da iyi değil mi ? Jacinta, Liam ve Amanda'yla hep beraber olduğumuzu bilirlerse memnun olurlar. Bizi ayırmaya kalkışmazlar." Kocaman, berrak gözleriyle ona baktı. Sanki bu dünyadaki en bariz şeymiş de, o görmüyormuş gibi.

Michael açıkça, "Benimle birlikte olmak istemiyor musun?" diye sordu.

"Oh Michael, tabiî ki istiyorum, ama birlikte olabileceğimiz çok zamanımız var. Bundan keyif alamaz mısın? Yeni bir şey, çok eğlenceli."

Jim Costello beş dakika içinde Kerry O'Neill'i bir baş belası olarak niteledi. Beş dakika daha düşünüp onunla nasıl başa çıkacağım planladı. Fernscourt'taki iş büyük bir ödüldü, hiçbir şeyin bunu mahvetmemesini sağlamak ona düşüyordu. Eğer Fernsco-urt'ta başarılı olursa, beş ila yedi yıl içinde ülkedeki bütün bankalar ona kendi oteli için kredi verirlerdi. Bu arada, doğru türde turistlerle tanışacak ve onları hayal ettiği biçimde eğlendirecekti. Son çalıştığı otel biraz sıkıcı bir yerdi; yalnızca statü belirtisi olan

iş yemekleri üzerine odaklanmıştı. Jim Costello yerel avukatlara ve banka müdürlerine hayal gücüne dayanmayan, ucuz tabldot yemekler çıkartarak para kazanılmayacağını biliyordu, ama küçük bir yerde otelin imajı ancak bu şekilde iddialı tutulabiliyor-du. Fernscourt ise farklıydı.

Patrick O'Neill'i seviyor ve beğeniyordu. Ama oğlu Jim Costello hayatı boyu otelcilik işinde çalışmıştı. Kendini bildi bileli önce babasının küçük otelinde, sonra Shannon meslek okulunda, Fransa ve İsviçre'de hep bu işle uğraşmıştı. Yirmi dört yaşmdaydı ve sorunları hemen görebiliyordu. Barda sorun çıkartacak müşteriyi, faturasını ödemeyebilecek müşteriyi anlıyordu. Otelin lobisini müşteri bulmakta kullanan saygm görünüşlü kadınları da. Jim'in en güçlü yanlarından biri bunları hep zamanında; olay olmadan önce sezip olayı geçiştirebilmesiydi.

Kerry'yi ilk gördüğünde sorun çıkartacağını sezdi. Derry'den gelip Tony McCann'la birlikte salınarak otele girdiğinde.

Tomy McCann'da meydan okuyan bir hava vardı. Jim'i sanki kovulmayı bekliyormuş gibi selamladı.

Öte yandan, Kerry çok hoştu. "Babam otelcilik işinde bilmediğiniz hiçbir şey olmadığını söylüyor" diye söze başladı.

Jim rahat bir kahkaha attı. "Otel açıldığında da öyle demeye devam edeceğini umalım."

Tony McCann, "Sizin gibi iddialı biri için biraz sapa bir yer" dedi.

"Sanmıyorum, sevimli bir yer ve öyle dolu olmayı umuyoruz ki, benim parlak ışıklara ayıracak pek vaktim kalmayacak."

Tony McCann Jim Costello'ya dudak büktü. "Şu hırslı tipler var ya, hani hayatları hep işten ve merdiven tırmanmaktan ibarettir."

"İşte o benim. Okuldaki arkadaşlar da benden nefret ederlerdi eskiden -çalış, çalış, yaltaklan, öğretmenin sevgilisi. Siz de otelcilik işinde misiniz Bay McCann ?"

"Hayır."

"Ne işte çalışıyorsunuz ?"

"Şu bu."

Kerry hemen araya girdi. "Tony benim kuzeyden arkadaşım. Onu atalarımızın evinin yeniden yükselişini görmeye getirdim."

Jim doğrudan Kerry'ye sordu: "Memnun musun ?"

Kerry omuz silkti. "Bu babamın hayali. Sanırım istediğini elde etti. Güzel görünüyor."

"Ama sen de döneceksin..."

"Rahat ol Jim, daha uzun süre kurban kesilmeyecek bana. Hayır, daha birkaç yıl emniyettesin."

Jim'in sıkıntıdan yüzü kızardı. Kerry'ye nasıl davranacağına şimdi karar vermesi lazımdı. İfadesiz ve mesafeli, tümüyle patrona sadık mı kalacaktı ? Bu şekilde kendisiyle ancak birkaç yaş küçük olan bu oğlan arasında bir duvar oluşurdu. Yoksa Kerry'yi bir tür müttefik mi yapmalıydı? Bu daha kolay olmaz mıydı? Arkadaşlık yolundan gitmeye karar verdi.

"Eğer dönecek olursan ikimize de yetecek kadar iş olduğunu sanıyorum. Babanın çok güzel planlan var."

"Sence işe yarayacak mı ?"

"Hepsi değil, ama epeycesi yarayacak ve bence o hatalanndan ders alan biri. Haksız mıyım?"

Kerry kendisine fikir danışılmasından hoşlanmış gibiydi. "Evet, pek çok bakımdan doğru. Olağanüstü pratiktir ama bu sefer emin değilim. Buranın başanlı olmasını öyle çok istiyor ki, gözleri körelebilir."

"Dediğim gibi, başanlı olacağını ve sorun çıkmayacağını umalım." Jim nasıl davranacağına karar vermişti: Arkadaşça ama alttan almadan; sır tutarak, ama tepeden bakarak değil. Oğluyla yaptığı bütün konuşmaları tatlı tatlı Patrick'e anlatacaktı. Kerry karşısında insanın kendini koruması gerekiyordu.

McCann'ın da çekip gitmesini umuyordu. Kerry'nin McCann'ı alarak arabasıyla kente gidip onsuz döndüğünü görünce memnun oldu. Adamın kuzeye döndüğü anlaşılıyordu. Neden böylesine alelacele bir ziyarete gelmişti ki? Sanki Kerry O'Neül'in böyle bir yerden geldiğine inanmamış da, kontrole gelmiş gibi bir havası vardı.

Jim'e bir zamanlar tanıdığı ve haftaarası kapatma saati konusunda esneklik gösterdiği için teşekkür olarak cumartesileri bir biftekle birkaç viski ikram ettiği bir subayı anımsamıştı. O da payını almaya geldiğinde böyle salınarak yürürdü. Tony McCann da sanki Mountfern'e borç tahsiline gelmiş gibi, salınarak geziyordu.

Kate'i yalnız bulmak kolay değildi. Patrick üç kez denedi. Sonunda bir sabah geldiğinde Mary bahçede gelen mallarla meşgul, John kente gitmiş ve etrafta nöbetçi yok gibiydi.

Kate büyük camlı kapının önünde oturmuş, Dara'ya öğretmek için büyük bir daktilo kılavuzunu inceliyordu. Patrick hafifçe kapıyı vurmuş, içeri girerken Kate başını kaldınp bakmamıştı.

"Senin daktilo yazmayı bildiğini sanırdım" dedi.

Kate şaşınp başını kaldırdı. "Sen misin Patrick, oturmaz mısın? Buralarda olduğunu bilmiyordum."

Onu teşvik edercesine gülümsedi, ama karşılık göremedi. Patrick derin derin iç çekti.

Kate, "Bana iç çekmeye mi geldin ?" diye sordu.

"Hayır. Yalnızca keyifsizim, hepsi bu."

"Neden keyifsizsin?" Yakınlık gösteriyordu, ama onun ciddi olduğundan emin değildi.

"Keyifsizim, Kate. Her şeyin kötü gittiğini düşünüyorum. Öyle korkunç şeyler oldu ki. O çocuk, o zavallı çocuk öldü gitti."

"Ah evet, Patrick, o hepimizi üzdü. Hiçbir nedeni de yok."

"Hiç böyle olması gerekmezdi. Anlamsız bir trajedi, her yerde kanşıklık."

Kate ona baktı. O böyle konuşmazdı hiç. Neler olduğunu duymak için bekledi.

"İstediğim her şeyi aldım -araziyi, inşaat ruhsatını- ve Tann biliyor ya, oteli de inşa ettim."

"O halde sorun nedir?"

Patrick ilk başta nelerin doğru olduğunu saymaya başladı. "Çocuklar burayı sevdiler. Hatta daha da öte, bayıldılar. Bu gerçek bir ödüldü, daha parlak ışıklar için yalvaracaklannı sandım, ama hayır. Bu arada, bu büyük ölçüde senin çocuklann sayesinde oldu."

"Biliyorum. İkizlerim bir O'Neill-ailesini-ağırlama kampanyası başlattılar, değil mi?" Kate kibar

konuşuyor ve onları ne kadar sıcak ağırladıklan konusundaki endişesini gizlemeyi neredeyse başanyordu.

"Hayır, o konuda kaygılanma Kate. Grace ile Michael daha hâlâ çocuklar ve Dara'yı da Kerry'nin pençelerinden uzaklaştırdın."

Demek fark etmişti! Kate suçlu suçlu güldü.

Ama Patrick sözlerine devam ediyordu. "Artık sürekli üzülüyorum. Olan bitenden sonra, sanki doğru değilmiş gibi geliyor..."

"Geri dönmek mi ?"

"Evet, ya da buralara dönmek. Hiçbir şey yolunda gitmedi..."

"Bu sana yakışmıyor -tanıdığımız Patrick böyle değildi."

"Saçma, Kate, birilerinin büyükannesi gibi davranmayı keser misin? Sana şu lanet sandalyede her bakışımda eğer olduğum yerde kalsaydım senin de iki ayağının üstünde olacağını düşünüyorum. Yola konan tabelaları gördüğümde, turizm kurulundan insanlarla buluşup pazar paylan ve tahminler hakkında konuştuğumda, her şeyin niçin olduğunu düşünüp duruyorum. Neden New Jersey'de-ki otoyolda birkaç lokanta daha satın almakla uğraşmıyorum? Burada dokunduğum her şeyi değiştirerek, rahiplerden mezarlıklarına çekidüzen vermelerini isteyerek ne yapıyorum? Tanrım, benim

yapmak istediğim bu değildi. Burada iyi karşılanmak istedim, ana kimse benimkilerden hiçbirini hatırlayamadı..."

Kate, "Oh, Tanrı aşkına kendine acımayı bırak" diye sözünü kesti. "Daha birinci günden O'NeiU'leri kimsenin hatırlamadığını biliyordun, o yüzden şimdi şaşırdığını söyleme bana. Bunu dört uzun yıl

önce biliyordun. Burada, geldiğin topraklarda bir yaşam kurmak istedin ve basardın. Bir şeyleri değiştirmek ve hatırlanmak konusunda sızlanmayı bırak..." Yüzü öfkeyle kızarmıştı.

Patrick uzanıp elini tuttu. "Sanırım bana inanmıyorsun, ama bana en büyük pişmanlığı yaşatan da sana bakmak. Gerçekten, eğer her şeyi geri çevirebilseydim, sana bunu yapmam anlamına geldiği sürece asla buraya gelmezdim."

"Bunu bana sen yapmadın, seni koca ağızlı palyaço. Ben yaptım. O lanet kepçenin altına ben girdim. Bunu sana, Fergus'a ve herkese daha kaç kez söyleyeceğim? Ben her gün sana bakıp 'Oh, o neden New Jersey'de kalmadı da ben yürüyemiyorum ?' diye düşünmüyorum."

Gözleri parlıyordu. Patrick'in elini itti.

"Eğer keşke New Jersey'de kalsaydın deseydim -ki inan bana, günde pek çok kez diyorum- bu yüzden değil... bu sandalyede olduğum için değil... oh hayır."

"O halde nedir?.." Patrick telaşlanmıştı.

"Keşke o değerli Amerika'nda kalsaydın diyorum, çünkü sen orada kalsaydın bizim burada geçim kapımız olacaktı. John bunu en baştan gerçekten istememişti, ama bizim için, karısı ve çocukları için çalıştı ve eğer burada kalmak isterlerse çocukları için de bir iş hazırladı. Burası yıllardır John'un ailesine ait. Köklerini arayan bir Amerikalı yüzünden buhar olup uçmasını seyretmek kolay değil."

Patrick'in ağzı açık kaldı.

"Çok ciddiyim. Hiç başlamamam gerektiğini biliyorum, çünkü ben senin yaptığın gibi birdenbire susamam. Kurnaz değilim, ağzımdan çıkana dikkat etmiyorum. İşte bu nedenle keşke gelme-seydin diyorum; kaza geçirdiğim için değil. Ben bütün bu lanet işi bir kaza olarak görüyorum, aksi halde deliririm."

Patrick çok şaşırmıştı. "Ama bunu onlarca kez konuştuk, hepimiz. Müşteri kaybetmeyeceksiniz, kazanacaksınız. Otelden de gelenler olacak... Bunları konuştuk."

"Evet, buradan müzikli yoncalar ve orman cinleri alacaklar, onları satacağız. Buraya içki içmeye gelmeyecekler. Kafasında dirhem aklı olan biri senin Thatch Bar varken buraya gelmez."

"Hiç söylemediniz..."

"Neden sana bir şey söyleyeyim ki ? Sen hiç gerçek bir şeyler söylemiyorsun. Hep çıkarının nerede olduğunu belirleyip ona göre konuşuyorsun. Sana neler hissettiğimi hiç söylemeyecektim; özellikle de işin başında itiraz etmediğimiz için. Fergus yapmamız gerektiğini söylemişti."

"Lütfen, lütfen, seni temin ederim, söz veriyorum..."

"Ben sadaka istemiyorum, yalnızca her zamanki gibi başımızın çaresine bakabilmemizi istiyorum. Bunu anlarsın herhalde."

"Bunu dünyada herkesten iyi anlarım. Tanrım, vakar nedir, kendi yerinin olması nedir, bilirim. Ben şarapçı bir adam tarafından büyütüldüm; bir serseriydi, hiçbir yere ait değildi. Bana Bay O'Neill desinler istedim. Dünyada her şeyden çok kendi yolumu çizmek istedim..."

"Daha önce baban hakkında hiç böyle konuşmamıştın..."

"Neden sana ya da herhangi birine söyleyeyim ki ? Bu benim işim, hayatımın pek de övünmediğim bir kısmı."

"Oh, hayır. Sen bir amacı olmadan hiçbir şeyi anlatmazsın..."

"Ne demek istiyorsun ? Sen ne söylüyorsun ?"

"Bir şey değil, yalnızca ne kadar huysuz olabileceğimi sanırım." Kate birdenbire tükenmiş gibiydi.

"Burada ikimize de yetecek kadar iş var, Kate."

"Umarım haklısındır."

"Ben gerçekten yalnızca kendi çıkarıma olan şeyler mi söylüyorum?"

"Ben öyle demedim" dedi Kate. "Düşünmeden konuşmadığını söyledim -bizler gibi."

Patrick, "Sanınm haklısın, ama benim dünyamda arkanı kollaman gerekir" dedi. Ses tonu değişmişti.

"Sana bir şey söylemeye gelmiştim. Çok ciddi bir şey."

"Nedir?" Kate'in bakışları endişeliydi.

Patrick onu temin etti: "Hayır, ciddi derken, hassas değil anlamında. Seni davayla ilgili olarak uyarmak istedim."

Kate gözlerini kıstı. "Fergus o konuda konuşmanın doğru olmadığını söyledi. Çocuklara bile bahsetmemeye özen gösterme-liymişiz, çünkü... Michael'la Grace yüzünden sanırım."

"Evet, avukatlarım da aynı şeyi söylediler. Kendi arkalarını kolluyorlar ya..."

"Yani?"

"Yani, şunu söylemek istedim, aramızda kalsın. Büyük bir kaza geçirdin, bir daha hiçbir şey yürümeni sağlayamaz. Bir şeyler al-

malısın, hayatını daha iyi bir hale getirebilecek tek şey bu. Olabildiğince çok para almalısın."

Kate şaşırdı.

"İkimizin arasında. Üç gündür seni tek başına yakalamaya çalışıyorum ve münakaşaya tutuşup az daha mahvediyorduk... Yalnızca tek bir şansın var Kate."

"Bana bunları neden söylüyorsun ?"

"Hakkın olanı alabilmen için."

"Yine de, benimle bu konuyu konuşmanın doğru olmadığına inanıyorum. Fergus demişti ki, konuşacak olursan..."

"Fergus şunu dedi, Fergus bunu dedi, bana Avukat Slattery'den bahsetme, midemi bulandırıyor, inek yüzlü o adam..."

"Fergus hakkında böyle konuşamazsın." Kate yine kızardı.

"Özür dilerim, özür dilerim. Sakin ol." Patrick ellerini uzattı. "Bak, çok uğraşıyorum ve sanki her adımda tökezliyor gibiyim..."

"Ama Fergus dedi ki, gelip teklifte bulunursan..."

"Bir seferlik haklıymış. Eğer gelip sana anlaşma teklif edecek kadar alçak olsaydım, benimle konuşmaman gerekirdi. Ama değilim Kate. Seni uyarıyorum: Mahkeme dışında daha düşük bir teklifi kabul ettirmeye çalışacaklar. Eğer mahkemeye giderse seni kandırmaya, daha azla yetinmene, sıradan insanlardan oluşan jüriyi rahat bir hayat yaşadığına inandırmaya çalışacaklar. Küçük barınızın hiçbir zaman bir altın madeni olmadığını ve tekerlekli sandalyenin tepesinde bir dam olmasına memnun olması gereken bir kadın olduğunu, en ufak bir tazminatın bile minnetle diz çökmen için yeteceğini söyleyecekler."

Kate "Niçin...?" diye söze başladı.

"Niçin ? Çünkü ben seni tanıyorum. Hem büyük bir güç, ama aynı zamanda da bir zaaf olan gururunu biliyorum. Şu 'Ben iyiyim, teşekkür ederim' havan... kimse Kate Ryan'a yakınlık göstermeye cesaret edemez, etse de sonuçlarına katlanır."

Kate, "Kendime göre idare ediyorum" dedi.

"Çok iyi idare ediyorsun, hem yalnız kendine göre değil, kocana, çocuklarına ve herkese yardım etmeyi de istiyorsun. Kimse seni sakat olarak görmüyor, ama üç hafta içinde eğer dava mahkemeye giderse bu havanı bırakman, bu cesaretten vazgeçmen gerekir. Onlara gerçekten neye benzediğini anlatmalısın. Aksi halde hiçbir şey alamazsın."

"Yani yalan mı söyleyeyim? Rol mü yapayım?"

"Yalan söyle ya da rol yap demiyorum, seni aptal. Onlara burası için planlarından ve artık onları gerçekleştiremeyeceğinden

söz et. Kocanla olan yaşamınızı, bir çocuk daha istediğini, ama artık her şeyin bittiğini anlat."

"Neden kalkıp bu acıklı hikâyeleri uydurmamı, herkesin diline düşmemi, bankaya para koymak için bir sürü yalan söylememi istiyorsun ki? Her şeyi ne kadar da az anlıyorsun."

"Tanrım, asıl sen hiçbir şey anlamıyorsun. Senin belini ben kırmadım. Eğer kırsaydım, öderdim. Bazen keşke ben kırsaydım diyorum, kepçeyle çıkıp kırsaydım. O halde hapse girebilirdim." Yüzü allak bullak olmuş, ağlamak üzereydi.

Kate hiçbir şey söylemeden ona baktı.

"Aileni hakkı olan şeyden mahrum etmek nasıl bir gururdur?"

"Tıpkı Fergus gibi konuştun" dedi Kate.

Patrick ayağa kalktı. Çaresizce omuz silkti.

"Yeniden başlamadan gideyim Kate" dedi. Gülümsedi ve her zaman olduğu gibi yüzü değişti. Sandalyesinde kıpırdamadan oturan Kate'e baktı.

"Kasabanın yarısının sana âşık olmasına şaşırmamak gerekir" dedi. "Sana ben de âşık olabilirdim."

"Oho, elde edilemeyecek kişilere âşık olabileceğini söylemek bilinen bir numaradır. İrlandalılara özgü, Patrick, dedelerinden çok şey kalmış sana. O eski dağlı bekârlar da böyle şeyler söylerlerdi."

"Sanırım yaradılış olarak ben de dağlı bir bekârım."

"Bu buradaki dedikoduculara çok üzer."

Patrick'in bakışları buz gibiydi. "Ne diyor bu dedikoducular?"

"Günün birinde Rachel'a evlenme teklif edeceğini."

Patrick Rachel'in yakın arkadaşı olan Kate'in böyle konuşmasına şaşırmıştı.

"Pekâlâ" dedi.

"Ama bu Rachel'la konuştuğumuz bir şey değil."

"Konuşmuyorsunuz demek."

"Kendini fazla üstün görme. Eskiden senden söz ederdik tabiî, ama bugünlerde değil."

Sözlerinde insanı huzursuz eden bir gerçeklik vardı. Küçük bir sessizlik oldu.

Sonunda Patrick, "Bazen olayları iyi idare edemiyorum" dedi.

"İş anlaşmaları gibi idare etmeye, başa çıkmaya, ya da ayarlamaya bağlı olmayan bazı şeyler de vardır."

"Biliyorum."

Birkaç dakika sakin sakin oturdular.

Kate artık eskisine oranla çok daha sakin biriydi. Bir zamanlar

iki saniyeden uzun süren bir sessizliğe dayanamazdı.

Patrick de oturup düşünmeye fazla alışık biri değildi. Ancak orada oturmuş, çiçeklerle dolu bahçeyi ve güneşlenen kocaman turuncu kediyi seyrediyordu. Tavukların uzaktan gelen gıdaklamaları huzur vericiydi. O korkunç köpekten iz yoktu, belki de birisi onu alıp ulumasıyla başka bir köyü rahatsız etsin diye uzaklara götürmüştü.

"Artık gideyim" dedi.

"Beni görmeye gelmen büyük nezaket. Söylediklerin için teşekkür ederim. Ne olursa olsun, bunları unutmayacağım."

Patrick eğilip alına hafif bir öpücük kondurdu. Bunu daha önce hiç yapmamıştı.

"Söylediklerimi unutmayacağına söz verir misin? Seni zayıflatmaz; aksine, güçlü yapar."

"Unutmayacağım" dedi Kate.

Patrick gitti.

Kate uzun süre kıpırdamadan oturdu. Rachel'ın bu adama neden bu kadar bağlandığını anlayabiliyordu. Hayat doluydu, uyanıktı ve sürekli tepki veriyordu.

Bu adam için ne kadar önemli olduğunu ve onun kendisine ne çok ihtiyaç duyduğunu anlamak

Rachel'ın başını döndürmüş olmalıydı.

Artık o kendisine fazla ihtiyaç duymadığına göre kendini yoksun hissetmesine şaşırmamak gerekirdi. Kate yumruklanyla işe yaramaz bacaklarını dövdü. Yaşamanın tek anlamı ihtiyaç duyulmak, esin vermek, bir şeyin arkasındaki güç olmaktı. Bunu kimse anlamıyordu, hiç kimse.

O'Neill'lere karşı bütün o çocuksu kiniyle Fergus da hiç arılamıyordu. Onun neden tazminata ihtiyaç duyan bir insan olduğunu göremiyordu. Felçle pek ilgisi yoktu. Bir rolü olmakla ilgiliydi.

John Ryan bir milyon yıl geçse de anlamazdı. Duygularına kapıldığını söylerdi, tabiî ki önemliydi o, hem de önemliden de öte... hepsi için çok gerekliydi.

Ancak Kate Ryan artık hiç de gerekli olmadığını biliyordu. Bir zamanlar olduğu gibi ihtiyaçları yoktu ona. John daha güçlüydü ve başının çaresine daha çok bakabiliyordu. Kesin kararlar veri- . yor, onun bir zamanlar dilediği ve dua ettiği gibi ban yönetebiliyordu. Yine de şiirlerini yazmaya da zaman buluyordu. Bir zamanlar sandığı kadar saf değildi artık. Çocuklara kararlı davranıyor, Mountfern civarında bir otomobili; hem de kendi otomobilini kullanıyordu. Üç yıl öncesine oranla daha ince, daha sağlıklı bir adamdı. Her bakımdan daha çok güveniyordu kendine.

I

Öte yandan, Kate'e bir zamanlar olduğu kadar çok bağımlı değildi. Artık günün her anında ona ihtiyaç duymuyordu.

İşte bu yüzden o lanet tazminata ihtiyacı vardı. Para bir işe yarayacağından değil; ama bir şeyler almasının nedeni kocasının artık ona bağımlı olmamasıydı.

Bunu en ufak bir şekilde anlayan tek adam da aslında en büyük düşmanları olması gereken adamdı: Patrick O'Neill.

Fergus Kate'e, "Şu genç Costello'dan hoşlanmıyorum" dedi.

"Sen Fernscourt'ta eli, rolü ya da görevi olan kimseden hoşla-namazsın."

"Yanlış. Onun yanında çalışan pek çok düzgün adam var. Beni bu kadar mantıksız sanma."

"Tanrım, sen genelde dünyanın en mantıklı adamışındır; tek zaafin bu. Zavallı Jim Costello bu sefer ne yaptı ?"

"Rahip Moran'la konuşurken duydum, güya özel bir sohbetti. Ama neye varmak istediğini anladığıma yemin ederim."

"Günah çıkartırken mi dinledin?!"

"Hayır, kilise bahçesinde, açık havadaydı. Bilirsin, 0'Neill'in işçilerinin yaptığı o bahçenin yanında. Zavallı titrek ihtiyara açılışa piskoposun gelmesinin ne harika olacağını söylüyordu."

"Piskopos açılışa gelecek herhalde ?"

"Evet, ama Jim onun takdis kısmında da konuşmasını istiyordu ve rahibe Bay O'Neill'in bu fikri ortaya atmak istemediğini, rahibin konuşmasını arzu ettiğini söylüyordu. Ama piskopos da birkaç söz söylese harika olmaz mıydı ? Biliyorsun işte, bir sürü ikiyüzlü saçmalıklar."

"Bir de hep Patrick'in kullandığı sözcükleri eleştirirsin!"

"Zavallı ihtiyar rahip piskoposa rica edecek olanın kendisi olduğunu sanarak evine döndü ve şimdi mektup yazmaya çalışıyor."

Kate konuyu değiştirdi. Fergus sinirleniyordu.

"Sizin Bayan Purcell onlann yanında nasıl ?"

"Çok mutlu."

"Her neyse, sen de biraz daha özgür oldun. Yapacağın her şeyde bir de onun geleceğini düşünmek zorunda değilsin."

"Pek bir şey yapmak istemiyorum Kate. Her şeyin böyle kalmasını istiyorum."

Kate tekerlekli sandalyeden eğilip elini okşayınca şaşırdı. "Biliyorum. Ne demek istediğini biliyorum" dedi.

"Otelin açılışına gidiyor musun Mary?" Fergus nazikçe sordu.

"İlgi göstermeniz büyük nezaket, ama cevabım hayır. İrlanda Cumhuriyeti'nde açılışa gitmeyen bir iki kişi çıkar da yol kenarında bir barda birkaç kadeh içmek isteyebilir diye birisi burada kalmalı."

Mary'nin yüzü öfkeyle ve sadakatine bağlı olarak, Ryan'lann yaptığı her şeyin doğru, O'NeiU'lerinkinin yanlış olduğu inancıyla kızarmıştı.

Fergus bezgin bir şekilde gözlerini kırptı. Bu saldırıyı kendi aranmıştı ve pekçok bakımdan onu tümüyle destekliyordu. Ancak, Mary insanı yoran bir kadındı.

Konuyu Sheila Whelan'ın talimatı üzerine açmıştı.

Sheila, "Geçerken ara sıra Mary'ye hoş bir şeyler söyle" demişti.

"Onunla konuşurken giymem için bir zırhın var mı?"

Fergus Mary O'Donnelly'yle rahat rahat konuşamayacak kadar çok kez ısınlmıştı.

"Tanıyınca harika biridir o. İyi bir eşte gereken tüm niteliklere sahiptir; sadakat, kararlılık, her şey." Sheila iç çekti.

"Acaba bir çöpçatanlık yapmaya çalışıyor olabilir misin ?"

"Oh, sanırım bugünlerde Mary için çöpçatanlığa kalkışan kişi çok cesur biri olmalı."

"Ya da benim için ?" Fergus takıldı.

Sheila, "Seni evlendirmek için can atıyoruz Fergus" dedi.

"Biz kim?"

"Kate ve ben evlenip çoluk çocuğa karışmanı çok isteriz. Ama başını şişiriyorum. Dinle, kuzinim Mary'yi gördüğünde ona otelin açılışına gitmesi gerektiğini söyle. Boykot etmesi yanlış bir sadakat gösterisi olur. Çekiciliğini kullan."

Fergus kasvetli kasvetli, "Çekiciliğim pek bir işe yaramamıştır" dedi.

Gerçekten de haklı olduğunu düşünüyordu; kibar tavrına Mary Donnelly'nin tek tepkisi yeni otelin yakınma gitme düşüncesini bile reddetmek olmuştu. Burun kıvırdı ve Ryan'lann tepki vermeyeceklerini, çünkü O'Neill ailesinden çok daha yüksek ve cömert tavırları olduğunu söyledi.

Fergus yine iç çekti. Mary'yle konuşmak bir çağlayana tırmanmaya çalışmak gibiydi.

"Kate'le konuşabilir miyim ? Avukat Kevin Kennedy'le görüşmesini istiyorum. Doğru dürüst bir istişarede bulunmalı, ama Kate patates keki yapmakla, peçete kenarı bastırmakla, ya da öyle bir saçmalıkla meşgul hep. Bütün aklını ve kalbini Kevin Ken-nedy ve bu davaya vermesi gerektiğini bir anlayabilse, o peçete-

leri bastırmasına da gerek kalmayacak."

"Sence ona büyük bir tazminat alabilecek misiniz?" Mary heyecanlanmıştı. "O adamdan bir servet koparmasını her şeyden çok isterim. Gerçekten bayılırım."

"Öyle olmayacak, adam hiçbir şey ödemeyecek, sigorta şirketi ödeyecek. Bilmiyorum gerçekten. Bu davalar zar atmaya benzer. Herhangi bir sayı gelebilir."

"Bir sistemi olmalı."

"Bir tür sistemi var tabiî, ama nasıl sunulduğuna bağlı. Çok pratik ve gerçekçi bir iştir. Eski kazancı neydi, para açısından kaybı ne kadardır? Çekilen acılar için de bir şeyler konur, bir de manevi tazminat kategorisi vardır. Ama eninde sonunda her şey yargıçla jüriye bağlıdır ve onlar da genelde temkinli insanlardır. Sigorta şirketi de olsa başkalannın parasını dikkatli harcarlar. Oh Tannm, keşke bilseydim."

"Çok kaygılı görünüyorsun." Mary güçlü bir tavır almadığı zamanlarda yüzü oldukça Koş görünüyordu. Normalde alışılmadık yumuşak bir tarafı vardı.

"Kaygılanıyorum Mary. Kate ile John'un hak ettiklerini almak yolundaki tek şanslarını da teptiklerinden kaygılanıyorum. Bunun herhangi bir yaşam kurmak için tek şanslan olduğunu anlamıyor gibiler."

"Bir de o alçağa İrlanda mahkemelerinin onun hakkında ne düşündüğünü gösterme fırsatı."

"Evet ama, saygısızlık bir yana Mary, işin bu tarafını pek vur-gulamasak daha iyi etmiş olmaz mıyız ?"

"Ne demek istediğini anlıyorum. Ben de herkes kadar akıllıyım. İşin intikam tarafını biraz ağırdan alalım -demek istediğin bu mu?"

"Evet, bu."

Mary, "Ama kalbimde bunları hissediyorum" dedi.

"Ben de" dedi Fergus.

Fergus Kevin Kennedy'le görüşmeyi önerdiğinde Kate "Getir onu, tabiî ki" dedi.

"O çok önemli biri Kate, sen şakalar yapıp hatanın yan yanya sende olduğu konusunda aptalca sözler söylemeyeceksin değil mi?"

"Ben hiçbir zaman aptalca sözler söylemem. Yazıhanede senin sağ kolun olduğumu hatırlıyor musun, aptalca sözler söylediğimi deme sakın."

"Hatırlıyorum. Çok iyi hatırlıyorum." Fergus iç çekti.

"O yüzden kibar davranacağım ve uzun kelimeler kullanacağım. Ama o bizim tarafımızda değil mi, bizim avukatımız değil mi? Neden onu etkilemek zorunda oluyorum ve kendi avukatımıza rol yapıyorum ? Trajediler kraliçesi rolümü asıl yargıç ve jüri karşısında oynamam gerekmiyor mu?"

Fergus bunu duyunca şaşırdı, ona hiç böyle dememişti. Ancak Kevin'in yeteneği de buydu işte, insanları konuştururdu. Çoğu zaman bir dava soruşturmasında karşı tarafta olur, kibar ve ikna edici sesiyle insanlara gizli tutmak istedikleri şeyleri bile anlattı-nrdı. Ancak Kevin Kennedy burada, Kate'in yeşil odasında ağır ağır ihtiyacı olan resmi çiziyordu.

Kevin Ryan çiftiyle hayatlarının nasıl değiştiği, çekilen acılar, muazzam yetersizlik hissi, herkes gibi çocuklarına gerçek anlamda annelik yapamamak; okula gidememek ve hiçbir geziye ya da etkinliğe katılamamak gibi konulan konuşuyordu.

"Ve tabiî normal kan-koca hayatınız, ikiniz arasındaki, umduğunuz hayat?" Kevin Kennedy çok nazik konuşuyordu.

Fergus ensesine kadar kızardığını hissetti.

Uzun zaman önce, Kate kaza geçirmeden onun John Ryan'la olan seks hayatını aklından silip atmıştı. Bunun var olması gerektiğini biliyor, ama düşünmek bile istemiyordu. Yine de ikisinin sarmaş dolaş halleri gözlerinin önüne gelirdi eskiden. Kazadan beri bunun söz konusu olmadığını varsaymıştı. John kekelemeye başlayınca o da utandı.

"Onun tam olarak bittiğini söyleyemem... bilirsiniz, bir bakıma..."

Fergus midesinin bulandığını hissetti. John herhalde o kadar bayağı ve duygusuz olup Kate'den... Hayır, mümkün değildi. Bir an başı döndü.

"Ben gidip bardan bir şey alayım..." dedi.

"Sağ ol Fergus." Kate soğukkanlıydı. "Mary'den bir tepsi hazırlamasını istemiştim, belki onu getirebilirsin..."

Fergus dışan çıkıp yakasını gevşetti.

Mary "Kate birkaç sandviç ve bir şişe iyi Jameson Önerdi" dedi. "Hepsini hazırladım ama içeri girip rahatsız etmek istemedim."

"Çok düşüncelisin."

"İyi misin Fergus ?" Gerçekten kaygılanmış görünüyordu.

"Evet, yalnızca yorgunum. Beklerken büyük bir kadeh verir misin?"

"Neden bekliyorsun ?" Mary söz dinleyip ona bir duble koydu ve uzattığı parayı elini sallayıp geçiştirdi.

"Bilmiyorum aslında, yalnızca onlara konuşma firsatı veriyo-

rum sanırım" dedi. Kevin Kennedy'nin evlilik haklan ve tazminatı konusunu ne kadar süreyle konuşacağını düşünüyordu. John'un bu konuda Patrick O'Neill'i suçlamanın haksızlık olacağını, çünkü her şeye rağmen Kate'le son derece tatmin edici bir ilişki yaşadık-lannı söyleyip söylemediğini merak etti.

Fergus ellerinin titrediğini fark etti ve bardağı iki eliyle birden sıkıca kavradı.

"Aynı zamanda aile dostu da olunca bu işler çok zor olmalı." Mary yakınlık gösteriyordu.

"Bir içki iç Mary."

"Hayır, sağ ol Fergus. Bence olmaz..."

"Lanet olası bir içki iç."

"Pekâlâ, sakin ol. Bir votka tonik içeyim, teşekkürler."

"Hiç de değil. İyi şanslar. "

Mary kadehini ciddiyetle kaldırdı. "İyi şanslar, gerçekten ve tam anlamıyla iyi şanslar. Sana güveniyorlar."

"Hayır, güvenmiyorlar'harika olduklarım; parasal olarak müflis ve özürlü olmanın çok güzel olduğunu düşünüyorlar."

"Sus şimdi."

"Susmayacağım. Hem zaten kimse bana güvenmez, asıl güvenmeleri gereken Kevin."

"Oh, o mu" diye burun kıvırdı Mary. "Dublin'li bir erkek."

"Evet, sanınm bunlar onun aleyhine. Acaba benim de erkek olduğum hiç aklından geçti mi Mary? Belki bu küçük sosyal içkilerimizi içerken bunu da dikkate almalısın."

Mary, "Senin erkek olduğunu biliyorum Fergus" dedi.

"Birinin bildiğine sevindim. Neredeyse kendim de unuttum."

"Ama sen gerçek bir erkek değilsin, sıradan erkekler gibi." Mary takdir doluydu. "İşte, almaya geldiğin şu tepsiyi götür lütfen, yoksa kötü arkadaşlara takıldığını düşünecekler."

Fergus "En kötüsü sen değilsin Mary" dedi ve tepsiyi alıp odaya götürdü.

Cinsel işlev bozukluklan ve yitirilen evlilik haklan için tazminat talebi konusunu bitirmiş görünüyorlardı. Ne kadar alabilecekleri konusuna gelmişlerdi.

Tepsiyi Kate'in yanına, Rachel'ın bulup, yere kadar inen yeşil bir örtüyle kapladığı yuvarlak masaya koydu. Bu odadaki zarafet Ryan'ın bannın hiçbir yerinde yoktu.

Kate içkileri bol bol koyar ve evdeki tek kristal sürahiden azar azar su eklerken Fergus birer içki içen dört sıradan insan gibi göründüklerini düşündü. İşle ilgili hiçbir belirti yoktu.

Sheila Whelan otobüsle sessizce döndü.

Yolun iki saat üç çeyrek sürmesi gerekiyordu, ama otobüs yoldaki her kasabaya uğramıştı. Dağlık yola sapmış ve anayolun dışındaki kavşaklardan çiftçileri almak için kırlarda neredeyse tam turlar atmıştı. Oturup düşünecek bolca zamanı olmuştu.

Hastane yatağından uzanıp ona yapışan John'un çökmüş yüzünü ve hüzünlü hikâyelerini düşünmek için.

Umduğu gibi olmadığını söylemişti ona. Mountfern'e, eve dönmek istiyordu. Ölmek için.

"Ölmek söz konusu değil Joe" diye yatıştırmıştı onu. Sözler ağzından otomatik olarak dökülüyordu. Yüzünde şefkatli bir ifade vardı. Onca yıl önce onu terk eden, giderken de kendini haklı çıkartmak için hakaretler yağdıran adama karşı bile.

Hayatı gerçekten de beklediği gibi olmamıştı. Çocukları olmuştu; iki oğlan, iki kız. Bu çocukları Sheila ona veremezdi ve o da başka bir adamın oğullarını evlat edinme düşüncesine burun kıvırmıştı.

Uğrunda her şeyi terk ettiği kadın huzursuz bir kadındı. Çocuklar başına buyruk büyümüşler, kendi başlarına ortalığa salınmışlar-dı. Hiçbiri ne okulda, ne bir işte tutunamamıştı. En büyük oğlan polislerin elinden birkaç saat arayla kurtulup İngiltere'ye gitmişti.

Joe son haftalarda Mountfern'i düşünmeye başlamıştı. Orada tanıdığı insanları, Jack Leonard ile Tom Daly'yi düşünüyordu. Tom Daly'nin küçük kızının korkunç bir kaza geçirdiğini duymamıştı. Sheila ona Maggie'yi anlattı, ama Joe hikâyenin ortasında dalıp gitti. Sheila da bir süre sonra, onun dinlemediğini görünce sustu. Zaten çok hüzünlü bir hikâyeydi.

Joe Jack Coyne'u ve iyi kalpli Dr. White'ı anımsıyordu. İhtiyar Slattery de ortalıkta mıydı ? Hayır mı, eh, oğlu da iyi bir adamdı. Ve tabiî rahip. Eski günlerde olduğu gibi River Road'dan aşağı, Ryan'lara gitmek iyi olacaktı. Nehrin karşısındaki yeni oteli duymuştu, gazetelerde çok sözü geçiyordu. Kate Ryan'ın geçirdiği kazayı duymamıştı, ama büyük bir tazminat koparacaklarından emindi.

Dublin'de gerçek anlamda bağlan olmadığı için -gerçi evi ora: daydı ama bir yuva değildi orası- Sheila sonunda eve gitmek istemesine anlayış gösterirdi. Herhalde onun için memnun da olurdu. Her şey bittikten sonra. Bu yüzden, Mountfern'e dönebilir miydi ? Eve gelebilir miydi ?

Sheila hemşireyle konuştu. Kadın Sheila'nın gerçeklerin anlatılması gerektiği biri olduğunu hemen anlamıştı. Joe'nun birkaç

haftalık, belki de birkaç günlük ömrü kaldığını öğrendi. Hemşire kuşkularını doğrulamıştı; Joe

hastane yatağından hiç kalkamayacaktı.

Ona eve dönebileceğini söyledi.

İnsanların ne deyip ne düşünecekleri konusunda kaygılanmaması için yalvardı. Artık insanlar orta yaşlı postane müdürüyle kocası için kaygılanamayacak kadar kendi işlerine güçlerine düşmüşlerdi. Dr. White'ın tedaviyi sürdürebileceğini söyledi.

İyiliği karşısında Joe'nun gözleri doldu. Geçmişte hiçbir zaman onu incitmek, zalim davranmak istememişti.

Sheila anladığını söyledi. Oturup uyuyana dek onun elini tuttu. Üç gün orada kalıp planlar yapmasına yardım etti, yatağını nereye koyacaklarını anlattı.

Joe evde yeniden bir erkek olmasının bir bakıma iyi olacağını söyledi ve Sheila işte bir tek o zaman ağladı. Gözyaşları yanaklarından aşağı süzülürken çoğu insanın ne kadar yararsız hayatlar sürdüğüne ve herkesin başkaları hakkında ne kadar az şey bildiğine ağladı.

Hemşireye geldiği için kimsenin ziyaretine engel olunmamasını rica etti ama hemşire başını salladı ve Bay Whelan'ın karısının sağlığının pek iyi olmadığını, onu görmeye gelemediğini söyledi. Sheila bundan Joe Whelan'a dört çocuk veren kadının ya sinir hastası olduğu, ya da çok içtiği sonucunu çıkardı. Belki ikisi birden doğruydu. Cenazeye Dublin'in küçük bir sokağında, Mount-fern'deki eski yaşamlardan hiç haberleri olmayan komşuların nezaret edeceğini öğrendi.

Joe komaya girdiğinde ve Sheila'ya artık bir daha hiç kimseyi tanımayacağını söylediklerinde, geldiği gibi sessizce oradan ayrılıp Mountfern otobüsüne bindi. Kendini ne çok iyi, ne de fedakâr hissetmiyordu. Sadece yorgundu. Bir de, hayatında ilk kez öfkeye yakın bir duyguya kapılmıştı. Kenarda durup olan bitene izin veren insanlara öfkeliydi. Onca yılı Joe'nun ne yaptığını bildiğini, bir planı olduğunu düşünerek geçirdiği için kendine öfkeliydi. O kadar gururlu ve ağzı sıkı olmasa daha iyi olacaktı. Onun peşinden gidip mücadele edebilirdi. Ve onu geri alabilirdi.

Ya da ismine bu kadar önem vermese, hiçbir şey istemeyecek kadar gururlu olmasa, mahkemeden karar çıkartıp nafaka alabilirdi. Böylelikle pençeli kunduralarla gezip su birikintilerinden kaçınmak yerine, sağlam ayakkabıları olurdu. Mary Donnelly'ye daha iyi bir şeyler verebilir; acısının şiddetini azaltmak için, insanın kafasını dağıtması gereken günlerde bir tatile gönderebilir, ya

da bir giysi hediye edebilirdi.

Bunun yerine Mountfern otobüsüne binmiş dönüyordu. Kate Ryan dışında hiç kimse Joe Whelan'ın hayatta mı, ölmüş mü olduğunu bilmeyecekti. Rahip Moran'dan ruhu için dua okumasını isteyecek, ama bunu sanki bir arkadaşı için istiyormuş gibi söyleyecekti. Rahip de kimseye söyleyecek değildi ama, bu konuda hep öylesine suskun ve gizli davranmıştı ki, sonuna kadar böyle devam edecekti.

Öte yandan, artık hayatının sonuna kadar oturup arka planda kalmayacaktı. Olayları gözlemlemek yerine, rol alacaktı.

20

Patrick biftek ve böbrekten oluşan yemeğini bitirdi. "Harikaydı, Bayan Hayes."

"Size hizmet etmek bir zevk, Bay O'Neill."

Sofrada yalnızdı. Grace akşam yemeğine Ryan'lardaydı. Yemek dersi günü diye açıklamıştı. Patrick bunun genç Michael'ı görmek için yeni bir fırsat olduğunu biliyor, ama yemek derslerini çok ciddiye alıyormuş gibi yapıyordu. Kerry kilometrelerce ötede Donegal'deydi. Olive Hayes mutfağa döndüğünde tek başına oturdu. Çoğu akşam olduğu gibi.

Otel açıldığında farklı olacak, dedi kendi kendine. Kendini yemekte kitap okurken bulmayacak, sonra tembel tembel oturup yapacak iş bulamazsa televizyonu kurcalamayacaktı. Marian'ı gezme tekliflerinden caydırmıştı ve artık onu küçük planlarına alet etmeye çalışmaktan da vazgeçmişti. Rachel'ı çağırabilmeyi diledi.

Durup gerindi... akşam da uzayıp gidiyordu sanki.

Otel açıldığında Rachel'a ne olacağı düşüncelerini öyle uzun süredir ve öyle kesinlikle ertelemişti ki, yine otomatik olarak öyle yaptı. Ancak bu akşam her nasılsa biraz düşünebiliyordu.

Dinini değiştirebilirdi. O halde önceki evliliği de Katolik evliliği olmadığından, sorun yaratmazdı. Bir Hıristiyan evliliği bile değildi ki!

Ve Rachel buraya uyum sağlayabilirdi. Bazı bakımlardan ondan bile daha iyi uyum sağlamıştı.

Rachel Kate Ryan'la, Sheila Whelan'la, Loretto Quinn'le çok iyi geçiniyordu. Brian Doyle onun girişimde rol alan herkes içinde aklı başında olarak kabul edilebilecek tek kişi olduğunu söylemişti. Erkeklerin yeryüzünden kaldırılması için tek kişilik bir

Haçlı seferine girişmiş olan o çılgın Mary Donnelly bile Rachel gibisinin milyonda bir bulunduğunu söylemişti.

O halde neden onu evine yemeğe davet etmek gibi basit bir şeyi bile yapamıyordu ?

Nedenini biliyordu; suçluluk yüzündendi.

Hâlâ bu kadının geçmişinin bir parçası olduğunu hissediyordu. Çocuklar New Jersey'deki büyük beyaz evde, hep hasta olan anneleriyle kalırken o da isteye isteye, heyecanla bu kadının kollarına atılmıştı.

Hem Rachel ne İrlandalı, ne de büyük planın bir parçası değildi. Bu yüzden onu biraz uzak tutuyordu.

Dara'nın Kerry'ye gönderdiği kart Hill'in oteline ulaştı. Çok rahat bir ifadeyle, biraz da kinayeli yazılmıştı:

Evde bankaların greve girdiğini duymuştum ama posta işletmesinin de grev yaptığım bilmiyordum!!! Ancak o halde de herkes bana nasıl yazabiliyor, onu merak ediyorum. Kral ve Ben'de dedikleri gibi, çok şaşırtıcı.

Fransa harika.

Ağustosun son perşembesi Mountfern'de olacağım.

Sevgiler, Dara

Kerry kartı okuyup gülümsedi. Otelden bir kart alıp hemen yazardı, ama kafası çok meşguldü. Üç gece arka arkaya büyük kaybetmişti.

Babasını arama zamanı gelmişti.

Ame bu gece kazanırsa her şey yoluna girerdi. Babasına hiçbir şey söylemesine gerek kalmazdı.

Tony McCann mahcup görünüyordu. Ona kalsa hiç sorun olmazdı, Kerry biliyordu, öyle değil mi? Eğer McCann kendi başına, ya da Charlie'yle olsaydı, hiç sorun olmazdı. Ama bu adamlar... McCann'ın sesi kesildi. Kerry ilk kez biraz korkmaya başladı.

"Nerede olduğu konusunda hiçbir fikriniz yok mu Bayan Ha-yes ?"

"Hayır Kerry, nereye gittiğini bana söylemez. Yalnızca geç döneceğini söyledi."

"Saat kaçta gelirse gelsin, duyuyor musunuz, kaçta gelirse gelsin beni aratır mısınız ?"

"Not bırakırım tabiî. Burnumu sokmak istemem ama bir sorun mu var?"

"Hayır, hayır, yok bir şey." Sesi yapmacık bir neşe içindeydi.

"Çok endişeli gibisiniz de. Bay O'NeüTin telaşlanmasını istemem."

"Hayır, hayır, bir şey yok." Sabırsızlanıyordu.

"Yatsam da not bırakırım. Onu aramanızı, ama acil olmadığını söyleyeceğim."

Kerry ağır ağır, üstüne basa basa konuştu. "Ona âcil olduğunu, ama kaza filan olmadığını söyleyin. Çok acil."

"Pekâlâ, Kerry. Nasıl istersen."

Patrick on bir buçukta geldi.

Rachel'la çok hoş bir akşam geçirmişti. Loretto'ya uğrayıp arabayla gezmek isteyip istemediğini sordu. Yeni iskeleden tekne kaldıracaktı. Konukları götürebilecek bir yer olup olmadığını görmek için eski kilise harabesine gidip bakmak istiyordu.

"Geceleri tekne gezintileri mi düzenleyeceksin ?" Rachel şaşırmıştı.

"Hayır. Ama belki de hiç fena fikir değil. Ağaçların arasından gidebilirler, tek ışık... karanlıkta ateşböcekleri olur."

Rachel, "Burada onlardan yok," dedi.

"Ateşböcekleri mi? Tabiî ki var."

"Hayır. Hiç fark etmedin mi?"

"Her neyse, benimle gelip kilise zamanımızı ayırmaya değer mi diye bakar mısın ?"

"On dördüncü yüzyıldan kalmış, sanınm bir bakmaya değer. Ayağıma uygun bir şeyler giyeyim."

Eski günlerde olduğu gibi rahat, arkadaşça bir yürüyüş yapmışlardı. Üç kez daha açık olmalarını ve yakın arkadaş olmalarının bilinmesini istediğini söyleyecek oldu. Üç kez de kendini tuttu.

Ne de olsa, henüz ona pek bir şey teklif etmeye hazır değildi ve durumu hafifçe bile olsa değiştirmeden önce çocuklarının onayını almalıydı. Her şeyi olduğu gibi bıraktı.

Ertesi sabah otelde Jim Costello Patrick'e gelip Donegal'deki oğlundan acil telefon geldiğini söyledi.

"Sakin bir yerde konuşmak ister misin?"

"Hayır, sağ ol Jim. Uzun sürmez."

Jim Kerry O'Neill'in sesindeki gerginliği fark etmişti. Oradan uzaklaştı.

"Sana mesajımı iletmedi mi?"

"İyi bir selamlama, Kerry. Evet, Bayan Hayes bir mesaj bırakmış ama eve döndüğümde çok geçti."

"Saat kaçtı?"

"On bir buçuk." Patrick derin bir nefes aldı. "Rachel Fine'la kilise harabesinin orada yürüyüşe gittim... diyor ki orada...."

"Bayan Fine'ın düşüncelerini başka zaman dinlerim baba. Başım biraz dertte. Parasal açıdan."

Patrick'in sesi buz gibiydi. "Evet, Kerry?"

"Ve beni kurtarırsan minnettar kalırım."

Sessizlik.

"Hâlâ orada mısın baba?"

"Evet. Hâlâ buradayım."

"Ne dedin?"

"Henüz hiçbir şey demedim."

"Yardım edecek misin?"

"Sanmıyorum."

"Edeceğini söylemiştin."

"Hayır, konuşuruz dedim ve konuşuyoruz. Ne kadar?"

"Bin sterlin."

Patrick dehşete düşmüştü. Kelimenin tam anlamıyla dehşet içindeydi. "Ciddi olamazsın."

"Ciddiyim."

"Bul o halde."

"Bir anlaşma yapmıştık."

"Anlaşma filan yapmadık. Konuşacağımızı söyledim, insanların bir yıllık maaşını bir telefon edip sanki hakkıymış gibi isteyen küstah bir sıpaya verecek değilim."

"Baba bu çok ciddi."

"Eminim ciddidir" dedi Patrick.

"Sanmıştım ki sen..."

"Ben de babamın benim için bir sürü şeyler yapacağını sanmıştım. Karnımı doyurup ayağıma ayakkabı almak gibi. Ama olmadı. Güç yoldan öğren Kerry."

"Konuşmayacak mısın ?"

"Evet, konuşacağım. Döndüğünde." Patrick'in öfkesi biraz yatışıyordu.

"Bugün gelebilirim."

"Hayır, gelemezsin. Orada kalıp yapman gereken işi yapacaksın. Birkaç hafta sonra, tatile geldiğinde konuşuruz. Bu arada elinden geldiğince başının çaresine bak ve eğer benden çaldığın

gibi Hill'den de çalarsan, seni hapse attırırım."

Sessizlik oldu.

"Hayat kolay değil Kerry. Her şeyin bir yolunu bulmaya dayanıyor. Bir şey işe yaramazsa başka bir şeyi denersin. Bunu öğreneceksin."

"Evet, herhalde öğreneceğim" dedi Kerry ağır ağır.

Rachel Fine oturma odasında oturmuş, akşamın gölgelerinin Fernscourt'un üzerine düşmesini seyrediyordu.

Çok yorgun hissediyordu. Oyun çok zorluydu. O soğuyunca peşinden koşuyor, biraz tepki verse kaçıyordu. Son derece çocuksu, sinir bozucuydu. Her nedense Rachel bu gece ilk kez mücadeleye, bu hiç bitmeyen umut sarmalına, işlerin iyi gideceği inancına son vermeye hazırdı.

Patrick kalbinde tam zamanlı bir sevgi ilişkisine yer olmayan bir adamdı. Eşi Kathleen'le de hiç vakti olmamıştı. Onun gerçekten sağlıksız olup olmadığını hâlâ merak ederdi ve tümüyle sosyal bir ilişki kurmak yerine bir iş arkadaşına yönelmesi de gözden kaçacak gibi değildi.

Rachel geride kalan ve önünde uzanan yıllan düşünüp iç çekti. Pikabında alt kattaki Loretto'yu rahatsız etmeyecek kadar alçak sesle müzik çalıyordu. Chopin; sakinleştirici ve bildik. Belki hayatının bu geç aşamasında bile yine piyanoya başlayabilirdi. New York'a dönünce.

New York'a dönecek miydi?..

Evet, er geç. Neden erken olmasın, kendi istediği zaman gitmesin ? Öyle çok çalışmıştı ki, firsatı değerlendirebilirdi. Ona bir ültimatom verir, o da bilmediğini söyleyemez ve Rachel giderdi. Ama gitmeye hazır olması gerekiyordu; kendine kedi gibi dokuz can tanımayacaktı, aksi halde ültimatom vermenin ne anlamı vardı ki?

Kapı hafifçe vuruldu. Loretto onu asla yukarı bırakmazdı, ama başka kim olabilirdi ?

Yorgun yorgun kapıya gidip açtı.

Karşısında hep günün birinde üvey oğlu olmasını umduğu Kerry O'Neill duruyordu.

Kapının çerçevesine yaslandı. "Merhaba Rachel."

"Merhaba Kerry."

Onu içeri davet etmeye yeltenmedi.

"Nasılsın?"

"İyiyim, ya sen?" Orada öylece durdular.

"Fena değil ama doğrusunu söylemek gerekirse, bir içki içersem daha iyi olacağım."

"Beni bilirsin Kerry, içki içmem. Ama eminim ki Ryan'lara gidecek olursan..."

Sertçe, "Ryan'lara gitmek istemiyorum," dedi.

Rachel omuz silkti.

"Babam herhalde burada içki bulunduruyordun"

"Baban evinde oturuyor Kerry. Burada ben oturuyorum."

"Demek onu hiç görmüyorsun ?"

"işte."

"Ben seninle konuşmak istiyorum, onunla değil."

"İçkim olmadığını söyledim."

"Biliyorum. Önemi yok, bende var." Bir şişe viskiyi salladı. "Şimdi girebilir miyim?"

Mary daha önce genç Kerry O'Neill'i sessizce yaya köprüsünden geçerken gördüğünü sanmıştı, ama bara gelmediğine ve başka bir yere de gidemeyeceğine göre, yanılmış olmalıydı.

Rachel geri çekilip Kerry'yi oturma odasına aldı. Kerry durup tarafsız bir gözle odayı süzdü.

Sonunda, "Çok güzel" dedi.

"Teşekkür ederim."

"Ciddiyim, çok zevklisin Rachel. Başkası olsa burayı mahveder ve ıvır zıvırla doldururdu."

Pencerenin önünde, Patrick'in hep oturduğu koltuğa oturup akşam karanlığında Fernscourt'a baktı.

Rachel, "Bardak ve su verebilirim" dedi.

"Harika, burası insanın oturup şişeden içki içmesi için fazla zarif bir yer."

Tıpkı babası gibi, çok sevimliydi. İltifatları otomatik olacak kadar sık ve abartılı değildi. Aksine, insanları duygulandırıyor ve takdir edildiklerine memnun olmalarını sağlıyordu.

Küçük sehpaya bir tepsi koydu, içinde İrlanda kristalinden kadehlerle bir sürahi vardı. Bir de buz dolu güzel porselen bir kâseyle peynirli bisküviler ve kendine de portakal suyu. Karşısına oturdu. Onu davet etmemişti, ama burada olduğuna göre ağırlayacaktı. Ev sahipliği Rachel Fine'm yaradılışında vardı; yıllardır Kerry'nin babasına da aynı zerafetle hizmet etmişti.

Portakal suyu bardağını kaldırıp kibarca, "Sağlığına" dedi.

"Senin de." Kerry'nin gözleri pırıl pınldı. İrlanda viskisi dolu

kocaman kadehini kaldırıp desenlerini hayranlıkla seyretti.

Rachel ilk konuşan olmamayı becerirdi. Bunu önce annesinden öğrenmişti. Annesi önce ailenin erkeklerinin düşünülmesi gerektiğini söylerdi. Bir de konuşmadan önce Patrick'in havasını değerlendirdiği sayısız geceler vardı. Karşısındaki kişiyi başlamaya teşvik edecek, son derece huzurlu bir sessizlik yaratmayı bilirdi.

Kerry sanki onun düşüncelerini okuyormuş gibi gülümsedi. Güven dolu, bilgiç bir gülümsemeydi.

Arkadaşça, "Ne kadar süre bizimle olacaksın ?" diye sordu.

Rachel sesindeki küstahlık karşısında çok şaşırmıştı. Öyle şaşırmıştı ki, sertçe konuştu.

"Ben de tam sana aynı soruyu soracaktım. Bizimle çok kalacak mısın, yoksa Donegal'e dönmen gerekiyor mu ?"

Kerry daha da çok gülümsedi. Bir münakaşayı sezmiş ve hoşuna gitmişti.

"Oh, ben sonuna kadar buradayım, Rachel. Burası benim evim."

Rachel kendini zor tuttu. "Tabiî. Baban otelde nasıl bir rol oynayacağına karar verdi mi ?" Kibarca bir ilgi, ama patronun Pat-rick olduğunu herkesin bildiğini iletiyordu.

"Eminim babamın neye karar verip vermediğini en iyi sen bili-yorsundur."

Rachel buz gibi gülümsedi, ama cevap vermedi. Yıllardır kendini aşın tepki vermemeye, tepesi atmamaya eğitmişti ve her türlü terbiye ya da hakkaniyet sınırlarının dışındaki durumlarda bile sakin, ölçülü cevaplar verebiliyordu.

"Benim rolüm hep düşünce ve tasarım aşamasında ve bazen çok zor bir iş." içinden gelmese de kendini gülmeye zorladı. "Seni temin ederim, işin suçu hep tasarımcının üstüne kalır -çok yalın, çok soğuk, yeterince İrlandalı değil;- Tanrım, bu işte olağanüstü sabır gerekir. Neyse ki bende var!" Yine sahte bir kahkaha attı ve Kerry'nin fark ettiğini hissetti.

"Belki de fazla sabır gösterdin."

"Ne demek istiyorsun ?"

"Biliyorsun, fazla takıldın. Şu bitince, bu bitince her şeyin senin istediğin gibi, senin tasarladığın gibi olmasını umdun."

Buna, kabalığını bile bile yanlış anlıyormuş gibi yapmaya daha ne kadar dayanabileceğini düşündü.

"En azından açılış günü yaklaştı" dedi. "işe yarayıp yaramadığını o zaman göreceğiz."

"Peki o zaman ne yapacaksın? Brooklyn'e mi döneceksin?"

"Ben Manhattan'da oturuyorum."

"Tabiî, ama orası da New York -hemen oraya mı döneceksin? Otel açıldıktan sonra?"

Sorduğu soru o akşamki acı düşünce ve kararlarını öylesine yansıtıyordu ki, Rachel bir bezginlik hissetti. Sanki neşeli cevaplardan birdenbire vazgeçmiş gibiydi.

"Bilmiyorum," dedi sadece. "Emin değilim."

"Rachel!" Takılıyordu. "Emin değil misin? Tabiî ki eminsin, her adımını planladın, değil mi ?"

"Hayır. Her adımı değil."

"Çoğunu o halde. Uzun zamandır babamın hayatının bir parça-sısın. Pek çok insan sana pek şans vermiyor."

"Bunları nereden biliyorsun anlamıyorum. Sen daha çocuktun."

"Tabiî ki çocuktum, aslında annemin son hastalığına kadar da kesin bilmiyordum. O zaman öğrendim."

Rachel'ın bakışları bomboştu.

Kerry büyük bir kadeh viski daha doldurdu. Eli hafifçe titriyordu.

"Evde yalnız olduğu o geceler, babam seninleydi -Manhat-tan'da, hatırlattığın gibi. Sabahın erken saatlerine kadar. Bazen holde durup içeri girmesini, tuvalete gidip ağzını çalkalamasını, onun yatak odasına çıkmadan önce kendine çekidüzen vermesini seyrederdim. Annem hep uyanık, hep onun senden geri dönmesini beklerdi. Senin Manhattan'daki dairenden."

Rachel onun bembeyaz öfkeli yüzüne baktı.

"Bir koltuğa oturup viski içerdi, o yüzden ağzını çalkalardı, benim izlerimi silmek için değil. Oturup onun hastalığından, sizlerden söz ederdi. O yüzden o aylarda ona yalnızca bir koltuk, bir viski ve sorunlarını dinleyen bir kulak verdim."

"Eve dönseydi orada da pek çok kulak vardı."

"Tabiî vardı ama sizler çok küçüktünüz. Anneniz de çok hastaydı, o..."

Kerry'nin gözleri birdenbire çakmak çakmak oldu.

"Sakın annemden söz etme, onu böyle ağzına alma... ondan söz etme."

"Kerry, bu çok saçma. Annenden sen söz ettin, geçmişte seni rahatsız eden bir şeyden söz ettin, ben yalnızca gerçekte nasıl olduğunu söylüyorum..."

"Ben olayları senin açından dinlemek istemiyorum. Eğer gerçek öyleyse oldukça sefilmiş demek ki."

"Buna inanmakta ısrar edersen babana da, herkese de haksızlık etmiş olursun..."

"Oh, yalnızca el ele tutuştunuz ve platonikti demek. Saçma-

lama Rachel."

"Saçmalamıyorum. Sana doğruyu söylüyorum. Kathleen'in son hastalığında..."

"Sana onun adını ağzına almamanı söyledim."

Birdenbire gözleri hiç beklenmedik yaşlarla doldu. Onları saklamak için başını çevirdi.

Kerry kadehini sehpaya bıraktı. "Özür dilerim."

Rachel konuşacak kadar güvenemedi kendine.

"Ciddiyim, özür dilerim. Sanınm çok üzgünüm. Hırsımı senden çıkarmamam gerekirdi."

Rachel hiçbir şey söylemeden ayağa kalktı. Sanki ziyaretin bittiğini belirtmek istiyordu. Ancak Kerry henüz bitmediğine karar vermişti.

"Lütfen, yersiz konuştum. Lütfen."

Rachel öyle ikna edici ki, diye düşündü. Kerry eğer insan yeterli dozda sevimli olursa her kapıyı açabileceğine inanıyordu. Genelde de haklı çıkıyordu."

"Niyetim buraya gelip seni azarlamak değildi. Niyetim..."

"Niyetin neydi ?"

"Sanırım neler olup bittiğini öğrenmek istedim. Bu o kadar kötü mü? işler oldukça karışık. Babam beni ülkenin öbür ucuna gönderdi. Bana karşı çok mesafeli, hiçbir planını anlatmıyor. Bu taraftan bir şey duyuyorum, o taraftan başka bir şey... Burası bir dedikodu fabrikası gibi, değil mi ?" Tatlı tatlı sırıttı. Bağrışmalar geride kalmıştı.

"Ve bütün bu farklı taraflar ne diyorlar?"

"Oh, bazısı babamın bir nefret kampanyasının, vandalizm, sloganlar, gizemli olayların hedefi olduğunu söylüyor; diğerleri îlyas peygamberden beri böyle olaylar olmamıştır, diyor. Sonra otelin zamanında açılacağını ve açılma şansının hiç olmadığını; babamın Marian Johnson'la evleneceğini ve onun saç şeklini değiştirip yeni kıyafetler edineceğini, ya da seninle evlenip senin bütün cici kıyafetlerini tutacağını ama dinini değiştireceğini... Amerika'dan yüzlerce rezervasyon yapıldığını ve hiç rezervasyon yapılmadığını da duyuyorum... O yüzden bu konulardan bazılarında bana doğruyu söylersin diye, neden seninle konuşmaya geldiğimi anlıyor musun ?"

Rachel ona baktı ve hepsini uydurduğunu düşündü. Mount-fern'lilerin Patrick O'Neill'in oğluna böyle şeylerden söz etmesinin imkânı yoktu. Ancak, farklı bakış açılarını güzel toparlamıştı.

Kerry eliyle yanındaki koltuğa vurdu. "Haydi Rachel, otur ve ko-

nuş benimle. Bir daha yersiz laflar etmeyeceğim. Söz veriyorum."

Yaptığının çok tehlikeli olduğunu bile bile oturdu.

"İşte, bu daha iyi. Şimdi bir içki iç. Haydi Rachel, onursal irlandalı olacaksan içmeyi öğrenmen gerek."

Kendi başına oturmaktansa burada onunla oturmak daha kolaydı.

Öfkesini ve duygularını itiraf etmişti. Bir çocuğun annesini sevmesi ve onun anılarını o dönemki sorunlu ergenlik bakış açısından neredeyse dondurmak istemesi doğaldı.

Rachel Kerry'nin hazırladığı içkiden bir yudum aldı. Viskili zencefil şurubuydu. Tatlıydı ve içini ısıtıyordu. Zaman zaman toplantılarda içtiği acı ve yabancı şarap gibi değildi. Nehrin karşı kıyısında güneş batar ve yakışıklı delikanlı asabi tavırlarını kabul edip ona suç ortağıymış gibi bakarken oturup konuşmak ve tatlı, gazlı, zararsız içkiyi yudumlamak kolaydı.

Kerry Donegal'deki otelden, orada ne kadar yalnız olduğundan ve oranın ne kadar uzak geldiğinden söz ediyordu. Sık sık sınırın öte yanındaki Derry'ye geçiyordu. Her nedense başka bir ülkenin egemenliğindeki bir yere geçmek, başka bayrakların dalgalandığını görmek heyecan vericiydi. Derry'deki insanların çoğu da temelde îrlandalı'ydı ve cumhuriyet topraklarında kendilerini çok daha rahat hissediyorlardı. Orada beraber dolaştığı birkaç tiple tanışmıştı. Sitemle karışık biraz sert tipler olduğunu söyledi; Fernscourt'un kapılarından kolay kolay buyur edilecek adamlar değillerdi. Yine de hayat doluydular ve bu kadarı bile bu ülkenin güneyinde ve kuzeyinde yaşayan çoğu insan için söylenemezdi. Rachel bu sözlerden adamların ya onunla kâğıt oynadıkları, ya da şehirde bir çeşit kumara yönlendirdikleri sonucunu çıkardı.

Rachel da teslimatların zamanında alınması konusunda düşündüğünden daha çok şeyler anlatmaya başladı. Patrick'i işlerin sorunlu taraflarından korumaya çalışıyordu; bu kısmen zaten kafasında çok sorun olmasından ve Connemara'daki bazı kumaşçıların aylar önce söz verdikleri teslimatı neden yapamadıklarını düşünecek hali olmamasındandı. Kısmen de en hafif eleştiriler bile onun bu ülkeye gelip hayallerinin şatosunu yapma kararını kına--mak olarak algılanıyordu.

Birlikte büyük Patrick O'Neill'le uğraşmanın zorluklan karşısında iç çektiler. Aralarında her zamanki atışmalar, öfke parlaması, ölmüş annesinin adını anmaması emri hep unutulmuş gibiydi.

Rachel ona Ryan'ların kayıp kaplumbağası Maurice'in nasıl kümeste bulunduğunu anlattı. Anlaşılan aylardır mutlu mesut orada

yaşıyordu. Kerry de ona Jimbo Doyle'un balad şarkıcılığında çok başarılı olduğundan, hatta

irlanda'nın Vegas'ı sayılacak Done-gal'de bile sahneye çıkmak üzere anlaşma yaptığından söz etti.

Güneş büyük evin ve ağaçlann arkasında battı. Nehir yaşayan, akan bir varlık yerine kıpraşan simsiyah bir görünüme büründü.

Bir yerlerden, belki de köprünün oralardan bir keman sesi duydular. Hüzünlü ve sızlanan bir havaydı, ama Rachel'la Kerry'ye bütün İrlanda şarkıları böyle geliyordu. Oğlan uzanıp Rachel'ın elini okşadı. Rachel'in gözleri yine doldu, ama bu kez gizlemedi; gözyaşları yanaklarından aşağı süzüldüler.

"Buraya uyum sağlayabilirdim, kalıp buranın bir parçası olabilirdim" diye ağladı.

"Ama artık geri döneceğini mi düşünüyorsun ?" Sesi bal gibi, yumuşacıktı.

"Bugün geri dönmem gerektiğine karar verdim. Bana ihtiyacı olmadığını, kendi başına yapabileceğini düşünüyor..." Sesi bir hıçkırıkla bölündü.

"Biliyorum, biliyorum."

"Bilemezsin."

"Biliyorum işte, bana da ihtiyacı yok. Hiç olmadı."

Rachel gözyaşlarının arasından baktı ona. Bu gece çok farklı, hassas, anlayışlıydı.

"Bence kendini sana ifade etmekte zorlanıyor..." diye başladı Her zamanki gibi arabuluculuk yapmaya çalışıyordu.

"Ben onun tek oğluyum, kendi canından ve kanındanım. Kendini ifade etmesi bu kadar güç olmamalı."

"Seni çok seviyor... biliyorum."

"Senden ne kadar hoşlandığını ben biliyorum. İtiraf edeyim ki çoğu zaman bunu görmek istemedim, ama..."

Çok dürüst görünüyordu. Rachel biraz başının döndüğünü ve kafasının karıştığını hissetti, ama Kerry'nin ona karşı içtenlikle davrandığını görüyor ve onu babası için önemli olduğuna temin etmeye çalışıyordu.

Şimdi de Kerry onun, Rachel'ın da Patrick'in bir parçası olduğunu söylüyordu. Biraz sersemlemişti.

Elini Kerry'nin dizine koydu. Kerry elini tutup hayranlıkla yüzüklerine baktı.

Yavaşça, "Bunlar çok güzel" dedi. "Kendin mi seçtin, yoksa hediye mi ?"

Rachel bu sözlerde hiçbir art niyet sezmedi. Bir soruydu yalnızca. Elini uzatıp topazla zümrüte baktı.

"Topazı uzun zaman önce baban almıştı. Zümrütü de kendim aldım. Küçük bir de gametim var ama hepsini bir arada takmıyorum."

"Yok, olmaz." Kerry onun elini tutmuş, ışığın taşlardan yansımasını hayranlıkla seyrediyordu.

Rachel dalgın dalgın, "Topaz sadakat demektir" dedi. "Onu çok iyi hatırlıyorum."

Kerry ilgiyle, "Doğum taşın mı ?" diye sordu.

Bu gece öyle rahat, konuşulması öyle kolaydı ki, Rachel onu neden huysuz ve geçimsiz olarak tanıdığını merak etti.

"Hayır, ben İkizler burcundanım, taşım zümrüt" dedi. Elini çevirip yeşil taşı incelemeye başladı.

"Zümrütü de hem bu yüzden, hem de 'aşkta başarı' anlamına geldiği için aldım. Sanırım o konuda pek şanslı olamadım."

Kerry hiçbir şey söylemedi, parmaklarıyla bugünlerde hep taktığı kravat iğnesini yokladı. Gömlek karavat takmadığı zamanlarda bile bu iğneyi yakasında taşıyordu.

Rachel ilk kez fark etti: "O da topaz."

"Evet, doğru. Topaz." Sesi gergin gibiydi.

"Peki o bir armağan mı, yoksa sen de benim zümrütümü aldığın gibi kendin mi aldın onu ?" Kıkırdamaya başlamıştı.

"Bir bakıma her ikisi de. Kravat iğnesine ben taktırdım ama bir armağandı. Annemden. Babam ona da sadakat için bir topaz vermişti. O öldüğünde taşın nerede olduğunu hiç sormadı ve sonunda buraya geldiğini fark etti mi, bilmiyorum."

Rachel birdenbire midesinin bulandığını hissetti. Sendeleyerek ayağa kalkarken, "Sanırım kusacağım" dedi.

Ertesi sabah Loretto Quinn Jack Coyne'a servis yaparken Kerry dükkânda belirdi. Ayaklarında

çoraplar, rahatça yürüyordu ve giysileri bumburuşuktu.

"Selam, Loretto. Selam, Jack. Ne haberler ?"

"Fena değil." Jack O'Neill'in oğlunun rahat bir tavırla dükkânın arka tarafından girmesine öyle şaşırmıştı ki, her zamanki kadar çabucak cevap veremedi. Akşamı burada geçirmiş olacaktı.

Yukarda, O'Neill'in kadınıyla.

"Benim için de öyle, fena değil. Loretto, biraz portakal alabilir miyim lütfen, altı tane yeter... Özür dilerim Jack, araya girmiyorum ya?"

"Hayır, lütfen." Jack genç O'Neill'in başka neler isteyeceğini görmek için sabırsızlanıyordu.

Kerry yumurta, ekmek ve o harika pastırmadan dört dilim ala-

cağını söyledi. Amerika'dakiler İrlanda'ya gelmedikçe pastırma yediklerini nasıl söyleyebilirlerdi ? O aspirinlerden de bir paket alsa iyi olacaktı.

İkisine de gülümsedi, Jack'e şakayla hafif bir yumruk attı ve küçük kırmızı spor arabanın hayal gibi bir şey olduğunu, onu satın alması gerekeceğini söyledi. Ya da belki de Jack'le arabasına bir poker oynayabilirlerdi.

Sonra hafif ve neşeli adımlarla yukarı koşup Loretto'yla Jack'i ağızları bir karış açık aşağıda bıraktı.

Rachel sızılar içinde uyandı. Başı zonkluyor ve kendini topla-yamıyordu. Onu ne bu kadar hasta etmiş olabilirdi ? Parça parça anımsadı. Viski, Kerry'le uzun sohbet.

Sonra öyle bir şok geçirdi ki, dimdik oturup kustuğunu hatırladı.

Elini boğazına götürüp deli gibi etrafına bakındı. Yatak dağınıktı. Kerry'nin ceketi iskemleye atılmıştı. Ayakkabıları çıkartılıp fırlatıldıkları yerde duruyorlardı. Yatağın öteki tarafında küçük bir sehpa ve sehpanın üstünde de Kerry'nin saati, sigara tabakası ve çakmağı duruyordu.

Rachel gördüklerine inanmakta zorlandı. Kendim neler olduğunu düşünemeyecek kadar güçsüz hissediyordu. Yatıp battaniyeyi de zavallı ağnyan başının tepesine çekmek istiyordu. Ama yatamazdı. Daha değil. Öğrenene kadar değil.

O anda Kerry içeri girdi. Gömleği açıktı, gülümsüyordu.

"Selam."

"Ne... ne?"

Kerry anlamazdan gelerek neşeyle "Portakal suyu" dedi. "Altı portakal sıktım, bayılacaksın. Eğer kendini yeterince güçlü hissediyorsan yumurta da yapayım."

"Yumurta istemem" dedi Rachel.

"Oh evet yumurta, Rachel, sana iyi geldiği bilinir. Biraz da pastırma aldım ama emin değilim. Bilemedim..."

"Pastırma istemem." Sözcükler ağzından güçlükle çıkıyordu.

"Tamam, tamam. Kahve içersin ama, portakal suyundan sonra."

Laubali bir tavırla yatağın üstüne oturdu. Rachel endişeyle fazla yakınına geldiğini hissedip geri çekildi.

Üstünde külotunun olduğunu ve sutyeninin de açık olduğunu fark etti. Kerry O'Neill ona sevgiyle bakıyordu. Oda başının çevresinde yüzer gibi oldu.

"Kerry nasıl... nasıl..."

"Loretto'dan aldım," dedi neşeyle. "Oh, sana biraz aspirin de al-

dım. Önce portakal suyunu yudumla, sonra kahveyle aspirin veririm."

"Loretto'ya mı söyledin?.."

"O küçük dükkânda gerçekten tutundu, değil mi? Jack Coyne da oradaydı. Bence iyi biri. Babam hep onun bir haydut olduğunu söyler ama bu işler görecelidir. Bazılarına göre de asıl babam haydutun biri. Ama onun hakkında konuştuğumuz yeter, seninle benim hakkımızda konuşalım..."

Rachel sıçradı.

"...biraz domuz pastırması kızartmak yeterince koşer değilse kahvaltıda ne yiyeceğiz örneğin." Ona sıcacık gülümsedi ve Rachel Fine ince, gergin yüzü, ağrıyan başı, bulanan midesiyle ona acıklı acıklı baktı. Ve bir şekilde onun pençesine düştüğünü hissetti.

Ağustos ayının son perşembesiydi ve Dara Ryan Mountfern'e dönmüştü.

Kendini iki ay önce giden Dara'dan çok farklı hissediyordu. Daha büyük, daha akıllı, daha görmüş geçirmiş biri olduğunu düşünüyordu. Ne de olsa, damının altında olan bitene inanılmayacak bir evde yaşamıştı. Artık Rosemarie kuvaför salonunun erkek gece müşterilerine daha başka gözle bakacaktı. Daha tecrübeli göründüğünü umuyordu. Trende konuştuğu bir kız ona on sekizinde olabileceğini; on altısından çok daha büyük gösterdiğini söylemişti.

Babası da onun daha büyük göründüğünü söyledi ki, harikaydı bu. Şehirdeki istasyonda onu karşılamaya geldiğinde bir kol boyu mesafede tuttu. Grace ile Michael'ın da gelmek istediklerini, ama arabaya mal alacağı için reddettiğini söyledi.

Dara bakmınca eski siyah arabanın arkasının gerçekten de koli dolu olduğunu gördü. Babası kafe için bazı şeyler, dedi. Her gün yeni yeni malzemeler getiriliyordu. Artık açılışa hazırdılar.

"Ya annem ne durumda? Artık çok fazla sıkılmıyor, değil mi?"

Dara babasına sevgiyle bakıyordu; değişen bir dünyada onun hep dimdik ayakta kaldığım biliyordu. Babasını kaza öncesinde annesi de dahil, herhangi biriyle yatakta düşünmek çok zordu. Hem Dara onun o korkunç Mösyö Vartin gibi, annesine asla ihanet etmeyeceğini biliyordu.

"Annen harika" dedi sadece. "O fikirleri ve o enerjiyi nereden buluyor bilmiyorum. Bacaklan olan hepimize örnek oluyor. Senin eve döndüğüne öyle seviniyor ki. Uzun zamandır sekiz gün kaldı, altı gün kaldı diye gün sayıyor..."

Dara memnun olmuştu. "Çok hoş değil mi, ben de öyleydim.

Umarım hemen münakaşaya başlayıp her şeyi mahvetmeyiz."

"Tabiî ki başlayacaksınız." John anlayışlıydı. "Ama hemen değil. Önce birkaç günlük bir balayınız olacak."

Bridge Street'ten geçtiler. Liam White el sallıyordu ve John durdu.

"Farklı görünüyorsun, hastalandın mı ?" diye sordu Liam.

Dara, "Aman Tanrım, Liam, bu çok güzel," dedi.

"Hayır, yabancı görünüyorsun. Belki de havadan ya da yemeklerdendir."

"Bence harika görünüyor." Dara'nın babası tarafsız değildi ve esmer, güzel kızıyla gurur duyuyordu.

Liam sanki hiç kuşku yokmuş gibi, "Oh, iyi görünüyorsun," dedi. "Soru şu ki; sürecek mi?"

"Jacinta nerede ?"

"Tommy'le bir yerlerde, onu dükkândan bir tek Jacinta çıkartabiliyor. Babası Jacinta'dan çekiniyor."

Dara içtenlikle, "Hepimiz öyle değil mi ?" dedi.

Dara Daly'lerin dükkânına baktı. Hâlâ aynı görünüyordu. İnsanlar kek, tereyağı ve çeşitli mallar almaya geliyorlardı. Hayat devam ediyordu. Dara yutkundu. Başka herkesin Maggie'siz bir Daly'ye alışmak için iki ayı olmuştu. Dara da bir gün alışacaktı. Charlie vitrini temizliyordu, ıslak beziyle ona el salladı. Eskiden Meagher'lann olan dükkân da yenilenmiş gibiydi.

"Mountfern'de bir seyahat acentası neden gerekiyor?" diye sordu.

Babası neredeyse hüzünlü, "Oh, bugünlerde burada inanılmaz ihtiyaçlar doğuyor" dedi.

Dara'nın gözleri kasabada Kerry'yi aradı.

Belki dönmüştü. Seyahat acentasının başına geçmiş olabilir miydi ? Babasına buralarda olup olmadığını sorsa mıydı ? Hayır, eve birkaç dakika kalmıştı. Hem ona dönüş tarihini bildiren bir kart yollamıştı. Eve vardığında ondan mutlaka bir haber alacaktı.

"Ryan's Shamrock Cafe" tabelası takılmıştı. Kimse Dara'ya bu kadar büyük olacağını söylememişti. Daha bir yıl önce doğum günü partilerini yaptıkları eski artık müştemilatın yeni bir kapısı vardı artık.

Eski pencereler boyanmış, yeni camlar takılmıştı. Her pencerede renk renk sardunya saksıları güneşin altında sallanıyorlardı.

Dara nefesini tuttu. "Böyle olacağını hiç düşünmemiştim... hiç..."

Babası neşeyle tamamladı sözlerini: "Hiçbir şeye benzemiyor, değil mi? Yine de, karnımızı doyurabilir. İşte annen seni bekliyor."

Kate yeni kafenin kapısında oturuyordu. Giyinmiş, şıklığını vurgulamak için de Rachel'ın fularlarından birini boynuna dolamıştı. Dara arabadan inerken kollarını uzattı.

Dara'mn içi hop etti.

Annesi kocaman ve sıcacık gülümsüyordu, ama çok solgundu ve gözlerinin altında mosmor halkalar vardı.

Annesi hiç de iyi görünmüyordu.

Dara'mn dönüşü büyük heyecan yarattı.

Grace ile Michael koşarak geldiler. Grace onu kucaklayıp Fransıza benzediğini söyledi.

Michael da telaffuzunun bozulup ingilizce'yi aksanlı konuşmaya başladığını söyledi.

"Ne diyoğ sen ?" Dara kıskançlıktan öyle dediğini itiraf edene kadar yumrukladı onu.

Eddie onun neden salyangoz yemediğini öğrenmek istiyordu. Bütün arkadaşlarına Dara'nın kahvaltıda, yemekte ve çayda salyangoz yediğini, tıpkı bir aptala benzediğini söylemişti.

Declan gelecek yaz kendisinin de Fransa'ya gidip gidemeyeceğini sordu. Çocuk da bakabilirdi, kendinden daha küçük ve oraya buraya koşturup emirler verebileceği birileriyle olmak hoş bir değişiklik olurdu.

Carrie onların her şeyi çiğ mi yediklerini sordu. Jimbo öyle duyduğunu söylemişti.

Mary Donnelly Fransızların hep söylendiği gibi herkese aşılmadıklarını duyduğuna sevindiğini söyledi.

Grace ile Michael buna gülüştüler ve Kate ile Dara da bakıştılar. Mösyö Vartin'le Matmazel Stephanie hakkında keşfedilenler Mary'ye anlatılmamıştı.

Eve dönmek, herkesle İngilizce konuşmak ve herkesin bir ağızdan konuşması harikaydı.

Ama Kerry'yi soramamak çok kötüydü. Kimse onun adını anmamıştı.

Dara akşam yemeğinden sonra Grace'in koluna girip bahçeye çıkardı. Güya kafeyi dolaşacaklardı.

Hafif ve şakacı bir sesle sormaya gayret etti: "Ağabeyinden ne haberler?"

"Oh, sana yazmadı mı ? Ona bugün eve döndüğünü söylemiştim. Telefonda babamı arıyordu."

"Nasıldı?"

"Asıl Bayan Hayes'i yokluyordu. O duymasın diye telefonu kulağıma çok yakın tutmak zorunda kaldım. Bir gece önce de babamı aramış ve Bayan Hayes... bilmiyorum işte, doğru mesajı vermemiş. Ama ona bugün döndüğünü söyledim."

"Sağ ol, Grace." Dara'mn morali bozulmuştu.

"Fransa güzel miydi?" Grace hevesliydi. "Hiç partiye, dansa filan gittin mi ?"

"Hayır, öyle bir şey olmadı."

"En iyisi neydi?"

"Pikniğe gittik... onlar piyk-niyk diyorlar, gerçekten. Kocaman somunlarla Fransız ekmeği, peynir, şeftali ve şarap vardı... Nehir kıyısında bir yere gittik. Loire değil de, Fern gibi küçük bir ırmaktı ve hepimiz yüzdük. Madam bile. Geç saatlere, hava kararana dek kaldık. Hepsi çok mutlu görünüyorlardı..."

Grace ona bakıp bunun neresinin büyük bir eğlence olduğunu merak etti.

Dara sözlerini sürdürdü. "Çok güvende görünüyorlardı, bir bakıma. Sanki hep beraber olacaklarmış gibi. Bütün konuşmaları anladım, ki genelde anlamazdım. Sanırım şaraptan olabilir... Ve birdenbire her taraf küçücük ışık noktacıklarıyla doldu. Ateşbö-cekleriydi."

Grace, "Oh evet, ateşböcekleri çok güzeldir" dedi.

"Onlara burada hiç ateşböceği olmadığını söyledim, Mösyö de eve döndüğümde tekrar bakmamı söyledi. En güzel gün oydu sanırım."

Grace Dara'mn anlaşılmaz da olsa, mutlu anılan olduğuna memnun oldu. Arkadaşına sarıldı. "Eve dönmen çok güzel" dedi.

Kerry'den Mountfern'e ne zaman döneceğini bildiren bir not olsa, dönmek harika olacaktı. Maggie yemekten sonra ellerini heyecanla kavuşturup her bir ayrıntıyı duymak üzere River Ro-ad'dan yukarı koşsaydı. Tommy gelip Fransızlarla ilgili şakalar yapsaydı.

Ve annesinin yüzünde o yorgun hal olmasaydı, söğüş tavuğu tabağında oradan oraya ittirmek yerine yemeğini yiyebilseydi.

Loretto Quinn birine anlatmak zorundaydı ve Sheila Whelan'ı seçti.

Sheila, "Tamamen masum olabilir" dedi.

"Öyle olmalı" dedi Loretto. "Tanrım, sence karı koca gibi bera-

ber yatmamışlardır, değil mi?"

Sheila, "Hayır" diye iç çekti.

"Ama o halde kasabada ben arıyor, hem de onun odasında?" Loretto şaşırmıştı. "Rachel onun açılışa kadar gelmeyeceğini bana kendisi söylemişti. Küçük Dara Ryan da Bay O'NeüTin onun hâlâ yukarıda, Donegal'de olduğunu söylediğini anlatmıştı."

"Anlaşılır gibi değil gerçekten" dedi Sheila. İçinden bir ses burada bir şeylerin yolunda olmadığını söylüyordu. Kerry gerçekten herhangi bir nedenle gizlice Mountfern'e ve Rachel'a geliyorsa, bunun nasıl yorumlanabileceği bir yana, neden böyle açıkça ilan etmişti ?

insanlar portakal suyu ve yumurta olmazsa ölmezlerdi. Jack Coyne dükkândan gidene kadar bekleyebilirdi, içeri girmeden önce sesini duymuş olacaktı mutlaka. Kate Ryan hep Kerry'den endişelenirdi; onda çok garip bir şey olduğunu söylerdi, normal insanlar gibi tepki vermiyordu.

Belki de Kate haklıydı.

Tommy Leonard Dara'nın dönüşünü kaçırdığı için üzülmüştü. Jacinta'yla birlikte Mountfern'in fotoğraflarını hangi güzel açılardan çekebileceklerini araştırmaya gitmişti.

Bay O'Neill gelecek hafta bir fotoğrafçı çağırmıştı. Adam kasabanın renkli resimlerini çekecek, sonra bunlardan kartpostallar bastırılacaktı. Bazıları otelde, bazıları da Leonard'larda satılacaktı. Tommy içinden müşterilerin onlan otelin resepsiyonunda bulabilecek olduktan sonra, aynı şeyleri almak için dükkâna kadar yürümelerinin pek olası olmadığını düşünüyordu. Ancak babası çok saygılı davranmış ve Bay O'NeiU'e fazlasıyla teşekkür etmişti.

Jack Coyne kâğıt almaya geldi. Tommy'yi görmezden gelip doğruca yaşlı adamın yanına gitti. Jack sesini alçalttığmdan, Tommy duyabilmek için uğraştı. Kerry O'Neill'in Loretto Quinn'le kahvaltı etmesinden söz eder gibiydi. Yoksa Bayan Fine mıydı? Her iki durumda da, konuşacak ne çok şeyleri vardı!

Tommy'nin düşünceleri tekrar Dara'ya yöneldi. Keşke Jacinta'yla gitmeseydi, bir işe yaramayacağından emindi zaten. Liam White Dara'nın iyice değiştiğini söylemişti. Beli incelmiş, göğsü genişlemiş ve sanki her şeyi görüp yapmış gibi daha cüretkâr bir hava gelmişti üstüne. Tommy bunun doğru olamayacağını biliyordu, ama kendi görebilmeyi ve göğsüyle beli hakkındaki gözlemleri Liam'dan dinlemek yerine kendisi yapabilmeyi isterdi.

Orada durmuş bacaklan ağnyor, babasının Bay O'Neill'in çalışkanlığından bu kadar etkilenip dükkânı akşam dokuza kadar açık tutmasına hayıflanıyordu.

Fergus yürüyüşe çıktı ve hemen her zaman olduğu gibi, yolu Ryan'ların kapısına düştü.

John'a, "Parisli'yi bir görebilir miyim ?" diye sordu.

"İçerde, annesiyle konuşuyor ve durmadan evet yerine 'oui' diyor. Biranı al da girip gör onları."

"Ah hayır, bırakalım konuşsunlar. Önümüzdeki günlerde bolca görürüm nasılsa." Fergus Kate'in kızının dönüşünü nasıl özlemle beklediğini biliyordu.

"Onun için ne büyük bir fırsattı, değil mi Fergus ?" John olayların gelişiminden çok memnundu. "Aslında biz de çocuğu neden gönderdiğimizi bilmiyorduk. Yalnızca..." Cümlenin sonunu getirmedi.

Bu konuşmanın bu ev9e kalmasının iyi olacağmı düşündü. Fransız erkeklerinin genç ve güzel Dara Ryan'ın başını döndürmüş olmalarını ve O'Neill'in o tehlikeli görünen oğlunu unutmuş olmasını diledi.

Dara'nın eve dönmesi çok güzeldi. Kate kızı olmadan nasıl yaşayabildiğini düşündü. Dara'nın yanında numara yapmaya gerek yoktu; Dara varken her tarafta umut vardı. Kate Shamrock Cafe konusundaki asıl planların ve gerçek endişelerin Dara'ya söylenebileceğini biliyordu.

Dara, "Bizim hayatımız için planladığımız şey bu değildi" diye yakınmıştı.

Dara Kate'in sandalyeden ne kadar nefret ettiğini fark etmişti. Sandalye daha oturduğu ilk günden beri hapisane parmaklıkları gibi gelmişti ona. Bunu bir özgürlük, etrafta dolanmanın bir yolu olarak göremiyordu. Bunun yerine sandalyeye nefretlik bir nesne olarak bakıyor, bütün öfkesini ona yönlendiriyor, sanki sakatlığının nedeni oymuş gibi davranıyordu. Gece ihtiyacı olabileceğine aldırmadan, yataktayken gözünün önünde durmasını istemiyordu. Üstüne örtüler ve şallar atıp gizliyordu.

Dara anlıyor gibiydi. Bir keresinde üstüne bir not asmıştı: "Tanrı aşkına, ben yalnızca bir sandalyeyim Bayan Ryan." Kate uyanıp da notu görünce kahkahalar atmıştı.

Artık rahatça konuşabiliyorlardı. Fransa yolculuğu çok iyi bir fikirdi.

Dara yeni düzen başlayınca işte tutunabilme sorunlarına eğildi.

"Hoşuma gitmeyen tek bir şey var anne."

"Söyle bakalım."

"Senin yemek dersleri vermek için otele gitmenden hoşlanmıyorum."

"Aha" dedi Kate.

"Ne demek aha?"

"O konuda küçük bir planım var. Sana henüz söyleyemem ama sorun olmayacak diyelim."

"Söyle bana, ben sana her şeyi söylüyorum"

"Yalnızca çok kısa bir süreliğine gideceğim.

"Ne anlamı var o halde ?"

"Anlamı şu: Bir kez kendimi tanıttıktan sonra Dr. White bana ve Patrick'e bunun çok ağır bir yük olduğunu, fazla dayanamayacağımı söyleyecek ve... ve derslere burada devam edeceğim. Anlıyor musun ?"

"Anne!"

Kate içinden gelerek kollarını açınca Dara ona doğru koştu.

"Eve dönmen çok güzel, kızım. Seni öyle çok özledim ki. Kızı olmayan insanlar ne yapıyor? Söyle bana."

"Oh anne, eve dönmek harika. Onlar da kendi açılarından iyi insanlardı ve çok zahmetlere girdiler ama beni çoğu zaman aç bıraktılar ve günaha batmışlardı."

Kate neredeyse ağlayana dek güldü; solgun yüzü artık daha renkli görünüyordu.

Dara kendini daha mutlu hissediyordu, ama yine de Bayan Fine'a annesinin ara sıra hastalanıp hastalanmadığını sormaya karar verdi. Yarın soracaktı. Kerry'nin haftasonu eve dönüp dönmeyeceğini düşünürken yarım kulakla annesini dinledi. Grace hiç bilgi veremiyordu. Ama tabiî ki bu haftasonu eve gelirdi. Artık hem attığı karttan, hem de telefonda Grace'den Dara'nın döndüğünü öğrenmişti.

Kate Dara'nın Fransız güneşinden hafifçe yanmış olan yüzüne baktı. Rachel'ın onu nasıl beğeneceğini ve kulaklarını deldirip küçük birer altın top takmak üzere yeni girişimlerde bulunacağını biliyordu.

Rachel'm gelmemesi garipti. Bütün gün uğramamıştı.

Rachel Fine bütün gün odasından hiç çıkmadı.

Çok kötü yaralanıp yaralanmadığını bilemeyen bir orman hayvanı gibi sindi. Bir yaz günü Mountfern'in seslerini duyuyordu. Arabalar, kamyonetler gelip geçiyor, nehrin karşısından çekiç sesleri geliyordu. Loretto'nun dükkânına girip çıkanların seslerini ve Ri-

ver Road'da koşuşturan çocukların bağrışmalarını da duyuyordu.

Kerry onu hiç görmediği kadar neşeyle çıkıp gitmişti. Burnuna sevgi dolu bir öpücük kondurmuştu. Ona takılmış ve flört etmişti. Herhangi bir kadınla yatakta geçirdiği bir geceden sonra olabileceği gibi.

O şekilde birlikte olmamışlardı. Ama bunu kanıtlamasının imkânı yoktu.

Kendi kendine yüz kez bedenini daha bir delikanlı olan Kerry O'Neill'e açacağına kimsenin inanmayacağını söyledi. Babasını tanıyıp sevdiğinde o daha çocuktu.

Ensest gibi bir şey olurdu bu.

"Buraya geldiğimi kimse bilmeden yeniden Donegal tepelerine döneyim. Sağ ol Rachel, her şey için teşekkür ederim" demişti.

Ne için teşekkür ediyordu ?

"Ama insanlar biliyorlar, sanacaklar ki... Loretto'yla, Jack Coy-ne'la konuştuğunu söyledin..." diye fısıldadı.

"Onu demek istemiyorum. Onlar sayılmaz. Ben babamla karşılaşmak istemiyorum. Borçlandığım bir para var, er geç ona söylemem gerekecek. Daha söylemeden kızdırmanın anlamı yok."

Rachel Kerry'ye baktı ve mide bulantısıyla başdönmesini bastırmaya çalıştı.

O gittiğinde dışardaki güneşli havayla alay edercesine kemiklerinin üşüdüğünü hissetti.

Loretto seslenip yeni getirilen kumaşları yukarı getirsin mi diye sorduğunda cevap vermedi. Loretto da her zamankinden daha çok kafası karışmış bir halde paketi merdivenlere bırakıp başmı iki yana salladı.

Rachel yeni dönen Dara'yı görmeye de gitmedi. Postaneye uğrayıp mektuplarını almadı, merdivenlerdeki pakete de dokunmadı.

Brian Doyle haber gönderip genç Costello'nun gebe bir kedi gibi sabırsızlandığını, bazı kumaşların hâlâ gelip gelmediğini sorduğunda Loretto yukardan cevap almaya çalışmanın bir yaran olmadığını söyledi.

Brian bunun olacağını hep bildiğini söyledi. Buradaki insanların çoğu aklını yitirmişti ve kasaba artık tepedeki tımarhaneye dönmüştü.

Kerry O'Neill'in Donegal'de olduğunu duymuştu, ama daha o sabah o küçük alçak arabasını son sürat geri vitese taktığında az daha altında kalıyordu.

Rachel Fine'ın gece gündüz birtakım kumaş kartelalarını beklediğini duymuştu, ama kumaşlar gelince de anlaşılan ta-

vuk gibi kuluçkaya çekilmişti.

O'Neill şeytan gibiydi, bardaki o uzun bacaklı küçük Ryan da söylediği kibar bir çift sözü ağzına

tıkayıvermişti.

Tımarhaneyi arayıp deli gömlekleriyle gelmelerini ve Mount-fern ahalisini alıp götürmelerini söylemenin zamanıydı.

Fernscourt'a döner dönmez Patrick'i Brian Doyle'un kulübesinde telefona çağırdılar.

"Ben Dennis Hill, Patrick. Her şey yolunda mı diye sormak için aradım."

"Çok iyisin Dennis. İşler ağır ilerliyor ama açılışta bir fincan kahve vermek için sıcak suyumuz olabilecek belki. Gelip içeceksin değil mi ?"

"Ben küçük kızından söz ediyordum."

"Grace'den mi?" Patrick telaşlanmıştı.

"İyileşti mi?"

"İyileşmek mi?"

"Kaza. Köprüdeki kaza."

"Grace kaza geçirmedi ki." Patrick'in çarpıntısı tutmuştu. Grace'in başına bu sabah bir şey gelmiş de o duymamış olabilir miydi? Cos-tello'ya seslendi. "Bu sabah köprüde kaza oldu mu? Çabuk söyle."

Costello hemen cevap verdi. "Hiçbir şey olmadı" dedi.

"Ya Grace, o iyi mi?"

"Daha beş dakika önce Michael Ryan'la bisiklete binerlerken gördüm."

"Sağ ol Costello."

Patrick'in nefesi normale dönmüştü.

"Özür dilerim Dennis. Bir an için telefonu bıraktım. Sen ne duydun?"

Bay Hill'in sesi buz gibiydi. "Oğlunun dün söylediklerini duydum. Kız kardeşinin kaza geçirip köprüden düştüğünü, orada diğer çocuklarla suya atlayarak oynadığını söyledi. Hemen Mount-fern'e gitmesi gerekiyormuş. Doğal olarak ona izin verdim."

Patrick donuk bir sesle, "Kaza filan olmadı" dedi.

Dennis Hill kibarca, "Bunu duyduğuma sevindim" dedi. Bir sessizlik oldu.

Yine Bay Hill konuştu: "Zor bir delikanlı senin şu oğlun."

"Benimle açık konuş. Bir şey filan mı çaldı ?"

"Hayır, öyle bir şey yok!" Dennis Hill şaşırmıştı.

"Onu kovmadan önce bir baksan iyi olur. Onu kovacaksın, değil mi?"

Yine bir duraksama.

"Evet. Evet, sanırım en iyisi onu sana geri göndermek. Orada onu çeken bir şey var."

Patrick bezgin bir sesle cevap verdi: "Biliyorsam ne olayım."

"Bir kız olabilir. Yakışıklı bir çocuk o."

"Görünürde beraber olduğu tek kız yaşı küçük bir öğrenci. Ama ondan da bu beklenir. Hiçbir zaman kendisinden beklenen şekilde davranmadı ki o."

"Öyledir bu çocuklar. Burada, yanımda oğullarım ve damatlarım var. Benim ihtiyar bir budala olduğumu düşünüyor ve işi bırakmamı istiyorlar. Bir iş kurup tepsi içinde onlara sunmanın mükâfatı da bu işte."

"Sağ ol Dennis."

"Ne için? Oğlana yol veriyorum, teşekkürlük bir şey değil."

"Oğulların hakkında söylediklerin için demek istedim. Kendimi daha az yalnız hissettim nedense."

"Atlatırsın. Kız iyi mi Kari?"

"Ah evet, daha iyisi olamaz."

"Ailemde aklı başında tek bir delikanlı var. O da otelle işi olsun istemiyor, bir burundaki küçük bir çiftlikte çalışıyor. İçlerinde en iyisi odur, onunla oturup saatler boyu sohbet etmek bir zevktir. Kızla da bunu göreceksin."

"Kerry'yi gördüğümde seni aramasını söyleyeyim mi ?"

"İşi neden uzatalım ki ? Konuşmalar, yalanlar, bahaneler. Ona eşyasını istediği zaman gelip almasını söyle."

Patrick telefonu kapatırken Kerry'yi daha bir süre görmemeyi umdu. En azından bir gün kadar. Kontrolünü tamamen kaybedebilirdi. Maggie Daly'nin ölümünü bile kullanıp kendi kız kardeşine yakıştıran biriydi o. Üstelik, hepsi de şurada burada kumara gitmek içindi. Onu öldürebilirdi bile.

Kerry Fern'in karşısına baktı. Babasının arabası otelin önünde yoktu. Demek ki evde olmalıydı. O da eve gidecekti. Zaten orada konuşmak daha kolay olurdu. River Road'dan gidecekti -Bridge Street'te çok fazla insanla karşılaşırdı. Bu taraftan yalnızca Coy-ne'u, Ryan'ları ve Rosemarie Kuvaför Salonunu geçerdi. Jack Coyne'u görmüştü zaten; Kerry hikâyenin nasıl anlatılacağını düşününce gülümsedi. Jack normalde hiç işinin olamayacağı insanlarla bile konuşmak için binbir türlü bahane uyduracaktı.

Rachel'in olanları kendi açısından anlatıp anlatmayacağını merak etti. Anlatmazdı herhalde. Yakmda görecekti.

Arabanın radyosunu açtı. 'Pretty Flamingo' çalıyordu. Sesi iyice açtı, güneşten korunmak için tenteyi indirdi ve hızla bir köşeyi döndü.

Yoldan çıkmasına sebep olduğu araba babasınınkiydi. Fren sesleri Manfred Mann'ı bastırdı.

Kerry arabayı durdurup derin bir nefes aldı. Kıl payı geçmişlerdi ve tabiî hata kendisinindi. Eliyle

saçlarını düzeltip babasının yansı hendeğe girmiş arabadan inmesini seyretti. Babası ağır ağır ona doğru yürüyüp kapıyı açtı.

Kerry'nin daha önce hiç duymadığı bir sesle, "İn şu lanet arabadan," dedi. Sanki iki güçlü erkek onu tutuyor gibiydi. Kerry babasının sanki zaptedildiğini gözleriyle görüyor gibiydi.

Babası bir yandan da onu paramparça etmek istiyordu.

İndi. "Özür dilerim. Fazla..."

Babası hiçbir şey söylemedi.

"Biraz hızlı gidiyordum sanırım."

Sessizlik.

"Yine de, bir şey olmadı. Sence arabayı çıkartabilir miyiz, yoksa Jack Coyne'un oraya kadar yürüyelim mi ?"

"Burada ne işin var?"

"Seni görmeye geliyordum. Acilen seninle konuşup sonra Do-negal'e gidecektim. Öğlene döneceğimi söyledim onlara."

"Öğlende dönmen gerekmiyor."

"Ama Bay Hill'e bugün dönmek için elimden geleni yapacağımı söyledim. Bana güveniyor ve ben de..."

"Hill sana aynı odadayken bile güvenmez Kerry. Seni kovdu o."

"Bunu yapamaz."

"Yaptı bile. Aynen öyle."

Kerry bir an düşündü.

"Demek birdenbire karar verdi ve bana söylemek yerine açıp sana söyledi, öyle mi ? Pek akla yatkın değil."

Hâlâ soğukkanlılığını koruyor, ne geveliyor, ne de yalan ve mazeretlerle kendini savunuyordu.

"Ah evet, buna pek ihtimal vermeyebilirsin, çünkü bazı insanların insanca, cömert duyguları olduğunu unutuyorsun. Dennis Hill küçük bir kızın korkunç bir kazada köprüden düşüp de ağabeyinin alelacele başucuna koşmak zorunda kalması fikrinden pek hoşlanmamış. Kızın durumunu sormak için aradı."

"Anlıyorum." Kerry renk vermedi.

"Hayır, anlamıyorsun. Yaptığının nasıl mide bulandıran bir şey olduğunu hiç göremeyeceksin."

"Bir şey söylemem gerekiyordu. Gitmek zorundaydım."

"Ne harika bir bahane."

"Oradan çıkmam, burada olmam gerekiyordu."

"Neden?"

"Bir konuyu halledip seni görmem lazımdı."

"Beni görüyorsun Kerry. Tann aşkına beni görüyorsun. Ne söylemen gerekiyorsa söyle hemen, çabuk ol."

"Baba, para?"

"Para için dün aramıştın. O inanılmaz miktar... Benden bir kuruş bile alamayacaksın."

"Nasıl insanlar olduklannı gelip sana kendim anlatmak istedim."

"Papa'nın kuzenleri bile olsalar umurumda değil, pokerde kazandıklarını benden alamazlar."

"Üzmeyi istemeyeceğimiz saygıdeğer insanlar olduklannı söylemiyorum. Tam tersine, çok katılar."

"Güzel, demek sonunda belanı buldun. Sana her istediğini vermeyecek insanlar."

"Buseydin güzel demezdin baba... Tony canlannı çok sıkmaya başladığımı söyledi."

Patrick oğluna baktı.

"Sen şımank ve bencil bir veletsin. Hata annende değil, bende. Sana olanlan göremedim. Başka her şeyi gördüm ama senin gerçek yüzünü görmedim. Çok meşguldüm, Tann affetsin."

"Seni affedeceğinden eminim baba, Tann ne yaparlarsa yapsınlar, onunla güzel güzel konuşup ayinlere katılan insanlan affeder."

"Bana bunlan anlatma."

"Kiliselere vitray taktıranları, Katolik okullanna yeni binalar yaptıranlan da; Tann onları çok sever."

Kerry'nin gözleri çakmak çakmaktı. Susamryordu.

"Paçayı kurtanrsın baba, hep kurtardın, kestirmelerden gidersin, verdiğin sözlerden dönersin, şehirdeki her sürtüğe bir topaz hediye edersin, ama Paskalya'da bağışlan bol tuttun mu Tann görmezden gelir."

Patrick ona doğru hamle yapıp vurmak istermiş gibi kolunu kaldırdı.

Kerry devam etti. "Hem Tann biraz dayağa da anlayış gösterir, amaç doğruysa. Devam et. Haydi, ben aldırmam. Hiç umurumda değil."

Patrick geri çekildi.

"Bu serserilerin parasını ödemek için hayatında ilk kez gerçek

bir işte çalışman gerekince umurunda olacak. Ücretinin dörtte üçü bu çiftçilerin bir ömür süresince ödemeleri gerekse bile geceleri uykularını kaçıracak miktardaki borcunu ödemeye gittiğinde umurunda olacak."

"Bir an için bile olsa, haftada on beşer sterlinden ödememi bekleyeceklerini düşünmüyorsun, değil mi? Bir yılı geçer. Parayı hemen istiyorlar. En geç pazartesi."

"Vazgeç, alamazsın. Eğer yine kumara otururşan borcun iki misline çıkar. Bir yıl, iki yıl çalış. Bunu çıraklık olarak kabul et. Beklerler."

"Beklemezler, onlar sıradan insanlar değil. Onlar bir örgüt."

"Bırak bu palavraları. Gafil birini avlayıp bir iki banka soymak için çete kurmuşlardır olsa olsa. Bu adamların kendilerinden başka hiçbir amaçları olamaz."

"Anlamıyorsun..."

"Bunu kesin biliyorum. Hill bir süre önce onlar hakkında uyarmıştı beni. Sınır harekâtı sona ereli beri Derry'de bir harekete katılmış bazı insanlar olabilir, ama seninkiler değil. Onlar kendi çıkarları için bu işe girmişler."

"Hill ihtiyar budalanın biri. Hiçbir şey bilmiyor."

"Eşyanı gidip ondan alacaksın. Hem eli uzun olduğunu da biliyor, o nedenle ayrılmadan önce kasaya dalıp açıklarını kapatmaya çalışma boşuna."

Kerry ona sertçe baktı. Eğer babası bir yabancıyı ona karşı uyarmışsa, işler çok ileri gitmiş demekti.

"Döndüğümde evde kalabilir miyim ?" diye sordu.

"Evet."

"Grace'e söyledin mi?"

"Yani arkadaşı Maggie gibi köprünün altında kaldığını ama bu sefer kurtulma umudunun olduğunu mu? Hayır."

"Ne diyeceksin?"

"Olabildiğince az şey. Sana ve senin hakkında."

"Aynı evde oturacaksak kolay olmayacak."

"Ben yakında otele taşınıyorum. Grace de. Sen Noel'e kadar evde kalabilirsin. O zamana kadarki kirayı ödedik."

"Bayan Hayes?"

"Birkaç hafta sonra Yeni Zelanda'daki kız kardeşinin yanına gidiyor."

"Ya oteldeki odam ?"

"Öyle bir şey olmayacak Kerry."

"Konuşup yalvaracak değilim baba. Bu otelin geleceğiyle filan

ilgili değil. Bu şimdiyle ilgili. Lütfen sırf bu parayı verir misin? Bir daha hiç istemeyeceğim."

"Olmaz."

"Lütfen. Daha önce hiç lütfen dememiştim, belki de demeliydim. Yalvarıyorum sana."

"Olmaz. Eğer şimdi yaparsam, gelecek ay bin beş yüz sterlin olur. Git onlara, bir yıl ya da ne kadar sürecekse beklemeleri gerektiğini söyle."

Kerry gözlerini kıstı.

"O halde sen istedin, baba. Eğer sen vermiyorsan başka bir yerden bulmam gerekecek."

"Kolay olmayacak, pek güvenilirliğin kalmadı."

"Sanırım nereden alabileceğimi biliyorum." Kerry az daha gü-lümseyecekti.

Arabasına binip anayola doğru gitti. Patrick Jack Coyne'un tamirhanesine yürüyüp üç adam getirdi ve arabasını ittirdi. Hendeğe nasıl düştüğünü söylemedi ama Jack Coyne'un kendisine bakışlarından da hiç hoşlanmadı.

Ufak tefek, fareye benzer adamın kaçamak bakışlarında bilgiç ve memnun bir hava vardı.

Carrie Dara'ya gizlice fısıldadı: "Kerry'le konuştun mu ?"

"Hayır, henüz eve dönmedi ama belki haftasonu gelir. Umudumu koruyorum," dedi.

"Ama o burada. Gördüm onu."

"Olamaz!"

"Evet, dün gece. Çok garip, dedim, hafta ortası Kerry evde. Sonra bu sabah yine gördüm. Saatte yüz kilometre hızla geçti buradan."

"Yanında kimse var mıydı ?" Dara cevabı duymaya korkuyordu neredeyse.

"Hayır, kimse yoktu. Neden yanında biri olsun ki ? O senin erkeğin değil mi?"

Dara Carrie'nin her şeyi fazla basit gördüğünü düşündü.

Dara pencerenin girintisine oturmuş, mehtabı seyrediyordu. Kerry'nin Mountfern'e gelip de bir merhaba demek için bile uğramamasına inanamıyordu.

Grace ona hiç yalan söylemezdi. Kitty Daly ile çıkıyor olması gibi, ondan saklamak isteyecekleri korkunç bir şey olamazdı. Hayır, Michael öyle bir şeye alet olmazdı.

Michael gelip yanına oturdu.

"Benden sakladığın bir şey yok, değil mi ?" diye sordu Dara.

"Nereden anladın ?"

"Oh Tanrım." Dara elini boğazına götürdü.

Michael, "Grace yakında burada oturmaya başlayacak," diye söze başladı.

"Neymiş o?"

"Düşünüyordum da, merak ediyorum, acaba... ona tüneli gösterebilir miyiz diye ?"

"Hepsi bu mu ?"

"Büyük bir şey istediğimi biliyorum."

Dara dinlemiyor gibiydi.

"Kerry bugün evde miydi?" diye sordu. "Dün gece evde mi kaldı? Bütün bilmek istediğim bu. Fazla bir şey değil, değil mi?"

"Tabiî ki değildi. Olsaydı benimle konuşurdu. Benimle çok sık konuşuyor o."

"Dönmedi o halde ?

"Hayır. Kaç kere söylemem gerekiyor?"

"Carrie deliriyor olmalı o halde" dedi Dara.

"Ya sen ne diyorsun şu tünel hakkında... ?"

Michael cümlenin sonunu getiremedi. Dara pencerenin içinde mutlu mutlu oturuyordu. Ayağını altına toplamış, yüzündeki endişe gitmişti. Ne tüneller, ne de başka bir şeyden konuşmak istemiyordu. O, Kerry O'Neill'i düşünmek istiyordu.

Kerry Hill otelinde vedalaşmayı kısa tuttu. Personel onun gidişine üzgündü; mevsimlik olarak oda temizliğinde çalışan bazı öğrenci kızlar özellikle üzülmüşlerdi. Öyle neşeli, öyle yakışıklıydı ki, yaz güneşi gibiydi sanki.

McCann'e parayı cumartesi akşamı alacağını söyledi.

McCann parayı almaya kendisinin geleceğim bildirdi.

Kerry'nin istediği bu değildi.

"Bak, Mountfern'e geldin, durumu biliyorsun. Küçük bir yer. Biz orada şatonun krallarıyız, eğer bulacağım diyorsam bulacağım ve sana ben getiririm."

McCann alaycı bir havayla, "O kadar yolu gidip gelmene gerek yok" dedi. "Ben de seninle geleceğim. Otobüsle dönerim."

Moral bozucu bir yolculuktu. Arabanın arkası Kerry'nin eşya-sıyla doluydu. İsteseler de yolda gördükleri kızlardan hiçbirini arabaya alamayacaklardı. Kerry istemiyordu zaten.

Yol boyu müzik dinlediler. Tony McCann These Boots Are Ma-

de For WalkingJi seviyordu. Harika bir şarkı olduğunu söylerek Nancy Sinatra'ya eşlik etti.

Kerry Pretty Flamingo'yu sevdiğini söyledi. Neden bilmiyordu, ama ona Dara Ryan'ı hatırlatıyordu. O daha çocuk olmasına karşın çok çekiciydi.

McCann gülerek sordu: "Pembe mi ve tek ayak üstünde duruyor mu ?"

Kerry O'Neill birkaç kez kendine McCann'm arkadaşlığından neden bu kadar hoşlandığım sordu.

Mountfem'de McCann'a içebileceği üç bar olduğunu ve işinin en çok bir saat alacağını söyledi. Parayı alıp gelecekti.

McCann çekin de yeterli olacağını söyledi. Arkadaşları Kerry'nin onlara karşılıksız çek verecek kadar aptal olmadığmı biliyorlardı. Bu, hiçbir şey vermemekten bile daha aptalca olurdu.

Kerry hararetle başını salladı.

Asık suratlı Bay Foley'le suskun McCann arasında pek sohbet olmayacağını düşünerek McCann'ı Foley'e yerleştirdi.

Sonra sağına soluna bakmadan Bridge Street'ten aşağı indi. Buraya kesin dönüş yaptığında hayatının ihtiyar HiU'in otelindeki, insanların ıstakozları her açıdan seyredebildikleri o akvaryumlardan birinde yaşamaya benzeyeceğini düşündü. Fergus Slattery'den bakışlarını kaçırıp River Road'a saptı.

Loretto'nun iri iri açılan gözlerine aldırmadan yanından geçip merdivenden yukarı, Rachel Fine'ın yanma çıktı.

Rachel'm yüzü kâğıt gibi bembeyazdı. Kâğıtlarla dolu bir masada oturuyordu. Yanı başındaki kahve fincanı dolu, ama soğumuştu. Kerry yavaşça içeri girerken telaşla başını kaldırdı. "Konuşmamız gerek Rachel" dedi. Yamna bir iskemle çekti.

Cuma akşamüstü. Gerçekten eve döneli yalnızca yirmi dört saat mi olmuştu ? Dara kendini haftalar önce dönmüş gibi hissediyordu.

Jacinta'yı sormaya gitmiş ve Marian Johnson'la binicilik dersinde olduğunu öğrenmişti.

Dara'nın er geç bir ara Daly'lere gitmesi gerekecekti. En iyisi hemen gitmekti.

Bayan Daly ona sıcacık gülümseyip Fransa hakkında sorular sordu.

"Oradayken Lourdes'a da gittin mi ?"

"Hayır Bayan Daly, ama yanında kaldığım hanım gitti. Ona Maggie için de dua okumasını söyledim. Kutsal bir resmin arkasına adını yazdım."

Bayan Daly memnun olmuştu. Dara'mn elini okşadı.

"Sen her şeye rağmen iyi bir kızsın" dedi.

Dara küskün bir sesle bunu Tommy'ye tekrarladı. "Neye rağmen ? Ne demek istedi ?" diye sordu.

Tommy gözlerini Dara'dan alamıyordu. Onun çok güzel göründüğünü düşündü.

"Güzel olmana rağmen, demek istiyor. Bayan Daly güzel insanlardan nefret eder. İnsanların ütü tahtası gibi yüzleri olmasını tercih eder."

Dara kıkırdadı. "Biraz benimle gelemezsin sanırım ?" dedi.

"Gelemem. Bütün izin süremi dün Jacinta'yla fotoğraf çekimi için yer aramakla harcadım. Harika görünüyorsun, biliyor musun?"

"Sağ ol Tommy. Eğer iznini Jacinta'yla harcadıysan, ben de gidip başka yerde eğlence arayayım. Sokakta oturup Kral Kerry'nin haftasonu için gelmesini bekleyeyim."

"Oh, senin deyişinle Kral Kerry geldi bile." Tommy bunu itiraf etmekte zorlanıyordu, ama en azından Dara'nın döner dönmez onunla kapanmış olmaması da iyiydi.

"Olamaz!"

"O halde bir ikizi var. Onu korku filmlerinden çıkmış gibi bir adamla Foley'e girerken gördüm. Belki de artık orada içmeye başlamışlardır."

"Kerry içmez," dedi Dara.

Tommy, "Başlamış olabilir" dedi.

"Bugün mü demiştin ?"

"Oh, Tann aşkına, Foley'e gidip onları aramaya kalkma Dara."

"Onları hiçbir yerde aramaya niyetim yok" dedi Dara. "Kerry hazır olunca gelip beni arar."

Dara yaya köprüsünde bekledi. Onun gelip kendisini bulacağını biliyordu.

Gölgelerin uzadığını gördü. Eğilip sudaki aksine baktı. Fena gö-rünmüyorum, diye düşündü. Güzel sayılmam, ama fena da değilim.

Neredeydi o ?

Arabanın durduğunu ve arkasındaki hafif adımlan duymadı. Kollarının beline sarıldığını hissetti ve nehre bakınca onun aksini gördü. Kerry öptü onu.

"Barın önünde, herkes pencereden seyrederken mi ?" diye itiraz etti Dara.

"Tamam, penceresi olmayan bir yere gidelim. Bin haydi." Küçük kırmızı arabanın kapısını açtı.

Dara ağır ağır yürüdü. Hemen peşine takılmakla kolay kız izlenimi mi veriyordu acaba? Kerry hiç mektup yazmamıştı. Bir kez bile. Bir kart bile atmamıştı.

Döndüğünde de aramamıştı. Şimdi de eğer onu görmemiş olsa, belki de hiç uğramazdı.

Kerry arabadan ona baktı. "Öyle güzelsin ki Dara. Umarım bana vermediğini o Fransızlar almamıştır."

Yüksek sesle konuşuyordu. Barın penceresine yakın olsalar herkes duyabilirdi.

Dara hemen arabaya bindi.

"Sırf susasın diye biniyorum," dedi.

"Ne zekiyim, değil mi?" Kerry ona gülümsedi ve araba hızla Ri-ver Road'dan yukarı yönelip Coyne ormanına doğru saptı.

Ormanda Kerry durup ona baktı.

Başını bir yana eğip tüm sevimliliğiyle gülümseyerek, "Seni tanıyamıyorum, nedir anlamıyorum. İki ayda değişmişsin. Seni özledim" dedi.

"Hayır, özlemedin tabiî ki, beni hiç düşünmedin bile. Bir kez bile yazmadın. Sana kart gönderip haber vermeme rağmen döndüğümde beni görmeye bile gelmedin."

"İstedim ama gelemedim. Olmadı" dedi.

Dara ona dik dik baktı. Öyle yakışıklıydı ki. Ama tabiî bahane uyduruyordu.

"Ellerini mi bağlamışlardı ?" diye sordu.

"Hayır, yazmam gerekirdi tabiî, ama o konuda umutsuzum. Hayır, seni karşılamak için burada olacaktım, ama sorunlarım vardı. Halletmem gereken bir sürü iş." Yüzü dertliydi.

"Neydi?"

"Pekâlâ, sana söyleyeceğim. Hep burada olabilmek için Done-gal'den kurtulmaya çalışıyordum. Burada ve seninle. Biraz uğraşmak gerekti."

"Peki hallettin mi ?" Sesi kuşkuluydu. İşe yaramadığını söylemesini bekliyordu.

O "Evet" deyince şaşırdı.

"Güzel bir zamanlamayla, dünyanın en inanılmaz zamanlaması sayesinde artık özgürüm. Tam da senin dönüşün sırasında."

"Hill'in otelinden ayrılıyor musun ?"

"Evet, hanımfendi." Yapmacık bir selam çaktı.

"Nasıl becerdin bunu ?"

"Kolay olmadı. Epeyce huzursuzluk çıktı, inan bana. Hâlâ toparlamaya çalışıyorum. Herşeyim arabada, bak."

"Yani, daha şimdi mi ayrıldın ?"

"Şimdi. İlk seni görmeye geldim." Ona uzandı.

Sanki artık bu konuyu konuşmak istemiyormuş gibiydi. Dara güvenli sular olduğunu sandığı konuya geçti.

"Buralarda olacağına çok sevindim. Sadakatsiz ve unutkan olsan da, seni severim."

"Neden sadakatsiz ve unutkan oluyor muşum ? Buraya seni görmeye koştum. Bırak sarılayım sana."

"Bir an bile olmaz."

"Neden? Ne oldu?"

"Artık daha büyüdüm ve çok daha fazla anlıyorum. Sana sarılmayı ve... şey... bana dokunmanı istemiyorum... sonra ben olmaz deyince çok sinirleniyorsun."

"Çok basit. Olmaz demezsin ve kimse de sinirlenmez."

Dara kocaman siyah gözleriyle ona baktı. "Benim istediğim bu değil. Seninle olmaktan hoşlansam bile, o işleri de sevsem, eninde sonunda benim bedenim, değil mi ? Canımın istediğini yaparım. Ya da yapmam."

Kerry durup hayran hayran baktı ona. "Vay vay vay" dedi.

"Şimdiden söylersem iyi olur, dedim. Hiçbir şeye başlayıp da sen öfkeyle çekip gitmeden."

"Çok akıllıca." Kerry bilgece başını salladı. Onunla dalga geçiyordu.

"Anlaştık, o halde. Daha fazla ileri gitmek istemediğimi söylediğimde sinirlenmeyeceksin."

"Tabiî, ama sen de her dakika kucak köpeği gibi koşup gelmediğim zaman sinirlenmeyeceksin. Artık burada oturacağım ve hem iyi, hem kötü günler olacak. Alışmam için bana biraz zaman ve rahatlık ver. Durmadan bir sürü soru sorma."

"Anlaştık," dedi Dara. "Bana bir şey anlatırsan ardından bir sürü soru sorup durmayacağıma da söz veriyorum. Hâlâ kimseyi sevmediğin ve birini sevecek olursan onun ben olacağım doğru mu ?"

"Bunu nereden duydun ?" Kerry gülümsedi.

"Bir seferinde sen söylemiştin. Arabanda otururken. Yoldaki o lokantada seni aramaya geldiğimde."

"O zaman doğruydu, şimdi de doğru" dedi Kerry. "Eğer durum herhangi bir yönde değişirse, ilk öğrenen sen olacaksın."

I

Okul açılmadan önceki son haftasonuydu.

Grace okul açıldığında artık otelde oturuyor olmayı umduğunu söyledi.

"Kerry hiç bahsetmedi." Dara şaşırmıştı.

"Kerry daha otele gelmiyor. Yani, sonra da gelip gelmeyeceğinden emin değilim." Grace mahcup görünüyordu.

"Neden otele gelmiyormuş ? Ne oldu ?"

"Hiç, hiçbir şey."

"Tanrı aşkına, ben senin en iyi arkadaşınım. Ben sana her şeyi anlatıyorum Grace, sen neden bana anlatmıyorsun?"

"Michael'a bile söylemedim. Sanırım bir kavga olmuş. Babam onun Donegal'deki otelden ayrılmasını istememiş ama o ısrar etmiş. Mountfern'e gelmek zorunda olduğunu söylemiş."

Mountfern'e gelmek zorundaymış. Dara sevinçle bunu düşündü. Gerçekten de başı derde girmişti, ama her şeye göğüs germişti. Mountfern'de olması gerektiği için. Dara'yla birlikte.

21

Pazar günü Kate Rachel için artık endişelenmeye başlamıştı.

Perşembe günü Dara'ya hoş geldin demek için aramamıştı. Ne cuma, ne de cumartesi uğramamıştı.

Pazar sabahı Loretto iki şişe viski almak için bara uğradı.

Kate şişeleri paket kâğıdına sararken, "Eğlence mi var?" diye sordu.

"Hayır. Jack Coyne yemeğe gelecek. Ağır rafları indirip kaldırırken bana çok yardımcı olmuştu. Bir seferlik ona bir yemek pi-şireyim dedim."

"Harika. Rachel nereye gitti bu arada?"

"Rachel mi?" Loretto kaçamak bir bakış firlattı.

"Evet, bana söylemiştir ama unuttum. Günlerdir uğramıyor. Connemara'ya mı, yoksa Dublin'e mi gitti ?"

"Ben... şey... bilmiyorum." Loretto gitmek istiyordu. Olan biteni Kate'e anlatmaya hiç niyeti yoktu.

O akşam daha sonra Kate yaya köprüsüne doğru baktı ve karşıda, köprüden inen patikada yürüyen birini gördü.

Güneş gözlüğü takmış, başına eşarp bağlamış Rachel Fine'dı. Hava eşarp bağlayacak kadar serin değildi. Güneş gözlüğü için de yeterince aydınlık değildi. Sanki görünmek istemiyor gibiydi.

Dara pazartesi sabahı Kerry'yi göreceğini biliyordu. Ona hafta-sonu babasıyla barışmak için uğraşacağını, o yüzden ortalıkta olmayacağını söylemişti.

Dara çok özenli giyindi. Onu tekrar görmek için can atıyordu. Buluştuklarını herkese söylemesini istemediğinin de farkındaydı. Bu ona pekâlâ uyuyordu, o da anne babasını olabildiğince

habersiz tutmak istiyordu zaten.

"Çok gözalıcısın Dara."

Dara, "Şık diyelim" dedi. Jack Coyne onu gözalıcı buluyorsa başı dertte demekti. Ruj sürmekle fazla ileri gitmiş olmalıydı.

"Köpeklerin ağzına layık." Hayranlığını belirtiyordu.

"Leo'nun neler yediğine bakılacak olursa bu pek iltifat değil."

"Leopold bir köpek değil, o bir hilkat garibesi," dedi Jack Coyne. "Onu burada tutup müşterileri kaçırtmak yerine bırakacaktınız, boğacaktım."

"Oh, saçmalama. İnsanlar onu seviyor."

"Orası tartışılır. Kerry O'Neill'den hiç haber var mı, bu arada?"

"Yok, neden bana soruyorsun ?"

"Ondan haber almış olabileceğini düşündüm. Özellikle seni böyle süslenmiş görünce."

"Tanrım, hayır." Dara fazlasıyla rahattı. "Kerry O'Neill benim tipim değil, ben de onun değilim, bu kesin."

"Zevkinin daha olgun hanımlara kaydığını söylüyorlar ama hiç bilemezsin."

"Daha mı olgun ?"

"Çok daha olgun. Hatta yaşlı bile diyebilir bazısı. Yine de, eğer onu görecek olursan, o poker oyununu düşündüğümü söyle. Birkaç gün önce buradayken sözünü etmişti."

"Demek geçen gece gerçekten buradaydı."

"Sabah kahvaltı zamanı kesinlikle buradaydı. Yukardaki sevgilisine portakal suyu ve aspirin alıyordu."

"Nesine?"

"Hayır, ben bir şey söylemiyorum, ama Loretto'nun annene anlatmış olmamasına şaştım doğrusu. Yine de, kendi de annenin arkadaşı olduğu için sanırım işler biraz karışık. Söylediklerimi unut, tamam mı ?"

Dara'yı River Road'da öfke içinde bırakıp gitti. Dara eğilip nehir kıyısından bir avuç kuru ot kopardı ve rujunu sildi.

Jack Coyne hep insanın canını sıkardı ve annesiyle babasının Eddie'yle Declan'm onun bahçesinin oralara gitmelerini istemediklerini biliyordu. Ama herhalde Jack Coyne bile bir nedeni olmadan Kerry ile Bayan Fine hakkında öyle bir şey uyduramazdı.

Bayan Fine. Annesinden de büyüktü kesinlikle. İğrençti.

"Oh Patrick, bu ne sürpriz!" Marian Johnson keyifle saçlarını düzeltti.

"Pek sürpriz sayılmaz" diye homurdandı Patrick. "Burası benim ofisim."

"Hayır, Dublin'e gideceğini duymuştum."

"Hayır." Patrick'in suskunluğu üstündeydi. "Senin için ne yapabilirim...?"

"Hiçbir şey aslında, yalnızca buraya bir bakmaya, ahırları filan görmeye gelmiştim."

Patrick kuru bir sesle, "Dışarda, Marian" dedi. "Böyle evlerde genelde dışarda olur."

Fazla sert konuştuğunun farkına vardı.

Tatlılıkla, "Haydi gel, seni dolaştırayım" dedi. "Görecek pek bir şey yok tabiî, burada yalnızca atçılık oynuyoruz. Konukların hepsi Grange'a götürülecek."

"Biliyorum." Marian minnetle onun kolunu okşadı. "Sen olma-san ne yapardık bilmem. Mountfern'in yüzünü değiştirdin."

"Ben bunun için yola çıkmamıştım ki." İç çekti.

"Çok iyi oldu tabiî. Burayı tanınmayacak kadar geliştirdin. Yani, nehrin karşısındaki şu zavallı Loretto'nun dükkânına bir bak..." Marian, Quinn'lerin bakkalının parlak renkli girişine doğru elini salladı. "Eskiden eskici dükkânına benzerdi. Şimdiyse Kerry O'NeiU'in bile gece gündüz her saat girip çıkabileceği kadar şık bir yer." Muzip olduğunu umduğu bir ifadeyle güldü.

Patrick ona neredeyse acıyarak baktı. "Biliyorum Marian. Biliyorum. Kasabanın yansının bana söylediği bir şeyi anlatmanın yollarını arayarak hiç yorma kendini." ,

"Ne demek istediğini anlıyorum." Öfkeyle kızardı.

Dara'.Loretto Quinn'in dükkânının önünden geçerken Bayan Fine'ı yukarki pencerede gördü. Nehri seyrediyordu, Dara'yı görmemişti.

Dara bir an duraksadı. Jack Coyne çok kesin konuşmuştu. Sonra kendini toparladı. Bir faydası olabilirdi ve zararı olmayacağı kesindi.

Loretto arkalarda bir yerlerdeydi. Dara doğruca yukarı koştu.

"Bayan Fine ?" Kapıyı hafifçe vurup içeri girdi.

Rachel Fine başını pencereden çevirdi. Aşağıdan ne kadar kötü görünse de, buradan daha da kötüydü. Dara şaşkınlığını gizleyemedi^

"Özür dilerim Dara, seni beklemiyordum. Çok hoş görünüyorsun."

"Teşekkürler Bayan Fine... hmm... Siz iyi misiniz?"

"Biraz üşüttüm sanırım. Griptir belki de."

"Oh, anlıyorum. Annem de nerede olduğunuzu merak ediyordu."

Sessizlik oldu.

Dara çekinerek, "Ben gideyim o halde," dedi.

"Fransa'yı sevdin mi? Çok... çok büyümüş olmalısın."

"Evet. Biraz yalnızlık çektim tabiî, bunu pek beklemiyordum. Buradaki herkesi özledim. Her an."

Yine sessizlik.

"Annem sizi çok seviyor Bayan Fine. Ona nezle bulaştırmanızdan korkmaz."

Bayan Fine'ın gözleri kocaman yaşlarla dolunca Dara korktu. Rachel yatak odasına geçip tuvalet masasının önüne oturdu. Yaşlı ve gergin, buruşuk ve acınası görünüyordu. Usta hareketlerle makyajını sildi, cildini temizledi, hücreleri yenileyici bir jel sürdü ve makyajını dikkatle yeniden yaptı.

Rachel Fine hafif hareketlerle göz çevresini boyarken delirip delirmediğini düşündü. Örtce günlerce arkadaşından kaçınmış; şimdi de yastık kılıfı giyip gelse bile fark etmeyecek, iyi kalpli felçli bir kadını görmek için fahişe gibi süsleniyordu.

Kate önce biraz sitem etti.

"Seni görmenin çok hoş olduğunu söylemeliyim. Dara uğradığını öğrenince sevinecek."

"Dara'yı gördüm. Neden hiç uğramadığımı merak ettiğini söyledi."

"Onunla haber göndermemiştim." Kate'in gözleri çakmak çakmak oldu.

Rachel bezgin bir halde, "Biliyorum," dedi.

Aralarında ilk kez sessizlik oldu. Sonunda Rachel konuştu.

"Faydası yok Kate. Ben tükendim, bittim, konuşacağın bir ben yok artık. Buralardan gideceğim, bana söyleyecek hiçbir şeyin yok, kimsenin yok."

Kate'in gözleri öfkeyle parladı. "Sana söyleyecek hiçbir şeyim yokmuş! Bana böyle söyleme. İstersen alın, surat as, haksızlığa uğradığını düşün, bir şekilde hakaret edildi de, ama sana söyleyecek bir şeyim olmadığını söyleme. Söyleyecek, soracak, anlatacak, paylaşacak bir milyon şeyim var. Kapının önünden geçip giden, görüşmekten kaçınan ben değilim. Tanrı aşkına, kimseden kaçamam ben. Artık o lüksüm yok."

"Üzüleceğini düşünmemiştim."

"Tabiî ki üzülmedim, bitkilerin üzülmeye hakkı var mıdır ki ?

Zavallı Kate, şansı var ki gelip onu ziyaret eden oluyor."

"Kate, biliyorsun..."

"Hiçbir şey bilmiyorum. Onları ikna edip açtırdığım bu kafe için çok korkuyorum. John'u Amerikalılar için rol yapan bir folklorcuya döndürmek istemiyorum. Bundan sonrası şapkasını çıkartıp içine para atmalarını istemek olur. Oğlanların da patatesli ekmek ve çörek servisi yapmalarını istemiyorum. Arkadaşları onlarla alay eder. Michael'ın Grace'in tatlı sözlerine ve gülücüklerine kapılmasını istemiyorum. O lanet olası Kerry O'Neill'in serçe parmağını kaldırıp kızımı, güzel Dara'mı çırılçıplak soymasını ve sonra bir kenara atıvermesini istemiyorum... O yüzden bana bu harika, sorunsuz aile yaşamımdan söz etme hiç."

Rachel birdenbire, "En kötüsü nedir?" diye sordu.

"Kerry sanırım. Dara'yı oltadaki balık gibi oynatıyor, istediği anda onu elde edecek, o istediği her şeyi elde eden bir tip. Bu arada kimin canını yaktığı da hiç umurunda değil."

"Haklısın."

"Öyle korkuyorum ki. Seninle konuşmak istiyorum ama sen de bana sırtını döndün. Bu kadar aptallık ettiğim için üzgünüm." Kate beceriksizce mendilini aradı ve tuzlu gözyaşları yeni pudraladığı yüzünden aşağı süzüldü.

Rachel'ın da gözleri dolmuştu. "Sana yaklaşamadım, çünkü ne kadar aptallık ettiğimi öğrenmeni istemedim. Öylesine aptalca bir şey yaptım ki inanamazsın. Çok utanıyordum..."

"Anlatmak zorunda değilsin..."

"Kerry... Öyle aptalca bir şey yaptım ki... öyle korkunç bir aptallık ki...."

İki kadın hava kararırken el ele oturdular ve Kate Rachel Fi-ne'ın güzel yüzüklü ellerini okşadı. Rachel ona kendini nasıl Kerry'nin eline düşürdüğünü anlattı.

Tony McCann'ın bankada hesabı yoktu. Ancak, bu şubeye para bozdurmak ve birilerinin adına yazdığı çekleri tahsil etmek için öyle çok girip çıkmıştı ki, burayı hep kendi bankası gibi görüyordu. Grevdeyken özlemişti. Bin sterlinlik çeki uzattı.

Veznedar tatlı tatlı gülümsedi. "Zenginsin anlaşılan ?" "Hepsi benim olsa yüzlerce kilometre uzakta bir kumsalda romlu kokakolamı yudumluyor olurdum," dedi Tony McCann. Veznedar iç çekip bir an düşündü. "Parayı nasıl istiyorsun ?" McCann, "Yüz tane on sterlinlik banknot," dedi. Kadın proviz-

yon almaya giderken tembel tembel etrafına bakındı. İnsanlar kırk yıl boyunca haftada beş gün nasıl çalışabiliyorlardı? Herhalde hepsinin içinden deste deste para dolu bir torbayı kapıp kaçmak geliyordu. Düşününce, bunu gerçekten yapanların sayısının bu kadar az olması çok ilginçti.

"Bay McCann?" Takım elbiseli, ekşi suratlı, üst düzey bir adam gelmişti.

"Evet?"

"Çekte bir sorun var gibi görünüyor."

"Bu mümkün değil."

"Korkarım öyle. İptal edilmiş ve çalındığı bildirilmiş."

"Benim. McCann."

"Evet?" Kerry O'Neill birden endişelendi.

"Çek geçmiyor."

"Sana inanmıyorum."

"İnansan iyi olur." "

"Sürtük. Aptal sürtük."

"Halledeceksin o halde?"

"Ben hallederim."

"Bay O'Neill?"

Brian Doyle tereddüt ediyordu. Patrick O'Neill bugünlerde şeytan gibiydi. En hafif bir istek bile sinirle karşılanıyordu.

"Doyle?" Çok sertti.

"Bayan Fine sizinle konuşmak istiyor."

Brian bir zamanlar Rachel'a ilk ismiyle seslenirdi ve o da patronunun hoşuna gitmemişti.

"Güzel, o halde eminim konuşacaktır" dedi Patrick.

"Telefonda" diye açıkladı Brian. Sanki bir çocukla konuşur gibiydi.

Patrick İrlanda telefon sisteminin karşısında aklına mukayyet olmakta zorlanıyordu. Bunun yalnızca İrlandalılara özgü olmadığı, tüm Avrupa'da böyle olduğunu söylemişlerdi ama, bu katlanmasını kolaylaştırmıyordu. Avrupa'da da oteller zinciri açmayı düşüneceğini söylemiş ve insanlar ona şefkatle gülümsemişlerdi. Hevesli Amerikalı, sürekli telaş ve koşuşturma. Ne dediklerini biliyordu.

Ancak Rachel onu telefonla aradığına göre odasından çıkıp Brian Doyle'un odasına gitmesi gerekiyordu. Şu ana kadar çektirmeyi başardığı tek hat oradaydı.

Patrick hemen kalktı. Doyle'un Rachel tarafından çağrılmaya

ne kadar sinirlendiğini görmesini istemiyordu. Onun sevgilisi olduğunu herkes biliyordu. Avluyu geçecek, Thatch Bar'ın içinden yürüyüp Doyle'un bürom dediği o berbat yere gidecekti.

Brian'm daracık yerde bir şeylerle meşgulmüş gibi yapmasını seyrederken sertçe "Evet ?" dedi.

"Konuşabilir miyiz ?"

"Burada mı ?" Kulaklarına inanamıyordu.

"Hayır, herhangi bir yerde. Çok önemli."

"Neden geleceğini söylemek için beni bu kadar yol yürütmek yerine kalkıp gelmedin ki ?"

"Oraya gelmek istemiyorum."

"Benim Loretto'nun oraya gelmeye vaktim yok."

"Hayır, buraya gelmeni de istemiyorum."

"Saklambaç mı oynuyoruz?"

"Lütfen."

"Nerede o halde?"

"Coyne Korusu'nda. Arka tarafta, eski harap kilisenin yanında sizin eve giden küçük bir arka yol, yakınında da bir tümsek var."

"Aman Tanrım," dedi Patrick.

"Şimdi gidiyorum, bekleyeceğim. Çıkabildiğin zaman gelirsin."

Patrick almacı bir süre elinde tutup Doyle'un penceresinden dışarı baktı. Yığın yığın inşaat malzemelerinin arasından Fern'in karşı kıyısında birinin Loretto'nun dükkânının kapısından çıkıp küçük yeşil bir arabaya bindiğini gördü.

Almacı yerine koyarken "Sağ ol Brian" dedi.

Brian, "Kırlarda biraz dolaşmak için harika bir gün," dedi.

Patrick ona öyle bir bakış fırlattı ki, aklı olanın bugünlerde büyük O'Neill'e hiçbir şey söylememesi gerektiği anlaşılıyordu.

Rahip Moran Coyne ormanının ucundaki tümseğin yakınında çiçek topluyordu. Patrick için bir bu eksikti.

Amerikalı yaklaşırken yaşlı adam memnuniyetle baktı. Bu onun için bir ödüldü; güzel bir sohbetten hoşlanırdı.

Patrick düşünceli düşünceli baktı ona. irlanda'da taşra rahibi olmak ne güzeldi. Rahip Moran çok saygı görüyor ve hiçbir iş yap-. mıyordu. Herkes bildi bileli bu çevredekileri o vaftiz etmiş, evlendirmiş ve defnetmişti. Buradan uzaklaştırılmasının, ya da yetkisinin elinden alınmasının imkânı yoktu.

İkinci çocukluğuna dalıp yaz çiçekleri toplayabilirdi.

"Bana hiç vaftiz olmamış kişilerle evlenme konusunu sorduğunuzu hatırlıyor musunuz ?"

Patrick sıkıntısını yüzüne yansıtmamaya çalıştı.

"Evet, Rahip Moran. Yalnızca öylesine merak ettiğim bir şeydi. Hani bazen melekleri de merak ederiz ya. Bilirsiniz, tahtlar, katlar, başmelekler. Cennette neden bir VİP sistemi olduğunu merak ederim."

"Rahip Moran da melekler hakkında, özellikle de koruyucu melekler hakkında çok düşünmüştü. Zavallı meleklere göz kulak olacakları ölümlüleri neye dayanarak verdiklerini anlayamıyor-du. Bazı meleklerin işi çok kolay, bazılarıysa çaresiz olmalıydı.

Patrick bütün sabahı kucağı kır çiçekleriyle dolu ihtiyar bir rahiple koruyucu meleklerden konuşarak geçirip geçirmeyeceğini düşündü. Yine de, dinsizlerle evliliği tartışmaktan iyiydi. Rac-hel'dan bir iz görebilmek için telaşla bakındı.

Rahibin yaşlı gözleri Patrick'in sandığından daha keskin olmalıydı.

"Sizi tutmayayım, siz meşgul bir adamsınız Bay O'Neill. Hem meşgulsünüz, hem de iyi ve cömert bir insansınız. Sizin gibi insanların tüm dünyevi servetleriyle hâlâ Tann'nın kanunlarına uyduğunu görmek çok güzel."

Patrick'in söyleyecek söz bulamadığı pek sık olmazdı. Ancak şimdi ne söyleyeceğini bilemiyordu.

Rahip Moran onun adına boşluğu doldurdu. "Eğer günün birinde vaftiz edilmemiş ama Katolikliği

kabul eden insanların evliliği hakkında konuşmak isterseniz -tabiî farazi olarak- Başpiskoposun makamında tam adamını biliyorum. İlahiyat okuluna beraber gitmiştik. O Mountfem gibi sakin bir yere gelmedi, ilahiyat hukukunda önemli bir uzman oldu ve Katolik Kilisesi ya da başka herhangi bir kilise dışında gerçekleştirilip kendilerine göre Hıristiyan kabul edilen evlilikler konusunda bilmediği yoktur..."

"Evet, evet."

Rahip Moran muzaffer bir edayla sözlerini, "Bu evlilikler tümüyle geçersizdir ve hiç göz önüne alınmalarına bile gerek yoktur" diye bitirdi.

"Peki, güzel. Bir gün bu konuyu düşünmem gerekirse bunu aklımda tutarım" dedi Patrick.

"Düşünmeniz gerekse iyi olur, Bay O'Neill. Hayat zaman zaman yalnızlaşır ve burada hepimiz atalarınızın ülkesine dönmenize sevindik. Kendinizi o kocaman evde biraz... yalnız hissetmenizi istemeyiz."

Patrick ikinci kez söyleyecek söz bulamadı. Yaşlı adam onu duygulandırmıştı, gırtlağına bir yumru tıkandığını hissetti.

Sessizliği yine Rahip Moran doldurdu. "Sanırım artık gidip sarmaşık güllerin dolandığı şu ağaçların altında biraz gezinmek istersiniz. Bu mevsimde öyle güzel görünüyorlar ki, birinin bunları bir takvime koyması gerektiğini düşünürüm hep."

Yaşlı adam yola doğru yürüdü ve Patrick kocaman, kalın göv-deleriyle dallarına gerçekten güllerin dolandığı ağaçların oraya doğru gitti. Rachel devrik bir kütüğün üstünde oturuyordu.

Kate Carrie'ye, "Jimbo'nun şarkıcılık işi nasıl gidiyor?" diye sordu.

Carrie gururla, "Çok iyi gidiyor, bir plak dolduracak" dedi.

"45'lik mi, uzunçalar mı ?" Kate çocukların konuşmalarından plak tiplerini öğrenmişti.

"EP olacak, han'fendi. İkisinin ortası gibi." Carrie'nin yüzü parlıyordu.

"Peki bu kadar gezmekten memnun mu? Donegal'e kadar gittiğini duydum."

"Oh, çok memnun, Bayan Ryan, onun için çok güzel. Ama doğruyu söylemek gerekirse, ben pek o kadar hoşlanmıyorum."

"Kate anlayışlıydı. "Peki senin de onunla birlikte gitmeni teklif ediyor mu?"

"Hep ediyor, ama nasıl gidebilirim ki?"

"Zor tabiî."

"Öyle. Aslında hiçbir zaman Bayan Jimbo Doyle olarak gitmemi istemedi. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Yalnızca Carrie olarak." Çok üzgün görünüyordu.

"Acaba buralarda iş bulacak olsa evde kalır mıydı ?"

"Ama mesele de bu zaten, buralarda iş çok. Otel de varken haftanın yedi günü çalışabilir. Ama o yıldız olmayı aklına koymuş, iş onun için bir engel yalnızca."

"Ben eğer şarkıcılık işi bulursa demek istemiştim. Otel açıldığında yani."

Carrie'nin yüzü aydınlandı. "Bizim için ne harika olurdu. Ama Bay O'Neill Jimbo'yu bir usta olarak görüyor, onu şarkıcı olarak işe almaz ki."

"Ben bir konuşabilirim belki."

"Oh efendim, eğer Bayan Fine'a söyleyecek olursanız, belki Bay O'Neill onu da dinler."

Kate "Elimizden geleni yaparız" diye söz verdi. Carrie de mutfağa gidip birisiyle kutlamak için Leopold'e kocaman bir yemek hazırladı.

Kate John'a, "Fernscourt açıldığında zavallı Jimbo orada şarkı

I

I

söyleme fırsatı bulsa ne iyi olurdu, değil mi?" dedi.

"Zavallı Jimbo deme, pazar günü gazetede ondan söz ediliyordu. Bayağı başarılı oldu."

"O halde ara sıra Thatch Bar'da söylemesi pek zor olmamalı."

"Bana kalırsa ona pek zamanı olmaz" dedi John.

Kate mantığını anlayamamıştı. "Ne demek istiyorsun?"

"Ona Ryan's Shamrock Cafe'de iş teklif ederiz. Eğer iyiyse gelsin burada söylesin, nehrin karşısında değil."

Kate heyecansız bir tavırla, "Bu daha da iyi bir fikir," dedi.

"Tabiî ki öyle." John onun elini okşadı.

"Dara şu peçeteler için bana yardım eder misin*"

"Hayır anne, hayır, hayır, hayır."

"Pekâlâ."

"O iş hariç ne olsa yapanm. O lanet peçeteleri bastırmaktan nefret ediyorum."

"Ben hoşlanıyorum mîı sanıyorsun ?"

"Ama senin başka ...." Sustu.

"Yapacak başka işim yok. Ne kadar haklısın. Tekerlekli sandalyede oturt, eline kenarları bastırılacak peçeteler ver, ellerinin de başka tarafları gibi felç olmasını önle..."

"Oh anne, gerçekten..."

"Ne demek istiyorsun, gerçekten diye ? Gerçekten hiçbir şey. Demek istediğin buydu, değil mi ?"

"Böyle kendine acımak sana yakışmıyor."

"Böyle bencil bir hanım olmak da sana yakışmıyor."

Bir duraksama. "Özür dilerim, demek istediğim o değildi..."

"Ne diyecektin?"

"Sustum ama şimdi söylemem gerek, çünkü senin tamamlama şeklin daha beter."

"Neydi peki?"

"Benim gibi, yapacak daha önemli bir işin olmadığını söyleyecektim. Ben... şey, biraz dolanmak istiyorum..."

Kate ona boş boş baktı.

"Biraz dışarda yani, burada karelerin kenarlarını bastırmak değil."

"Ben de biraz dışarı çıkmak istiyorum."

"Biliyorum anne, biliyorum, ama sen hayatını yaşadın bir bakıma. Oh Tanrım, onu demek istemedim.

Yani sen şu avlanma, karar verme ve önemli işlerle uğraşma dönemim geçirdin."

"Evet."

"Anlamıyorsun."

"Anlıyorum. Ben önemli kısmı geçirdim. Sen geçirmedin. Haydi bakalım, git o önemli olanı bul."

"Bazen hiçbir şeyden memnun olmuyorsun anne, biliyor musun ? Sana olan biteni anlatmazsak kızıyorsun, ama anlatırsak daha da çok kızıyorsun. Bu işler olduğundan değil..." Dara elini sandalyeye doğru salladı. Evde felçli, sakat gibi sözcükleri hiç kullanmazlardı. Yalnızca bazen, ara sıra, "kaza"dan söz edilirdi.

Kate kızgın değil, düşünceli görünüyordu. O kadar üzgün de değildi.

"Biraz kenar bastıracağım anne, ama şimdi değil. Şimdi biraz ortalıkta olmak istiyorum, ne demek istediğimi anlıyorsan."

Kate'in mizah anlayışı geri gelmiş gibiydi.

"Hayır, ne demek istediğini anlıyorum. Ortalıkta olmalısın. Ama Dara, bu kez oyun oynayıp eğlenmek için gelmeyebilir, belki kafasında başka şeyler vardır."

"Oh, o mu?" Dara biraz kızarıp şaşırdı. "Ben onu düşünmüyordum ki."

"Elbette hayır, zaten düşünsen bile neden onun hakkında söyleyeceklerimi dinleyesin ki ? Yalnızca ben bu kez burada olmasının bir amacı olduğunu sanıyorum."

"Tanrım, zaman zaman çok dramatik oluyorsun." Dara çıkıp gitti. Rimeli ve ruju Ryan'ların barının görüş alanından çıkar çıkmaz sürmek üzere beyaz ceketinin cebindeydi.

Patrick devrik kütüğün üstüne, Rachel'ın yanına oturdu.

Bir süre ikisi de hiçbir şey demedi. Orman mis gibi çiçek kokuyordu. Rahip Moran sendeleyerek uzaklaşmış, onları rahatsız edecek hiçbir şey yoktu. Ağaçlann arasında kelebekler uçuşuyor, bazen bir kuş kanat çırpıyordu. Sakin bir yerdi.

Patrick, "Burada daha çok zaman geçirmeliymişiz" dedi.

Rachel ona gülümsedi. Bu belki korktuğu kadar zor olmayacaktı. Telefonda sesi çok aksiydi.

Ellerini ovuşturdu. "Bunu sana söylemek çok zor."

Patrick manşetini hafifçe çekiştirip saatine baktı. "Ama dinleyeceğim. Tamam mı Rachel ?" dedi.

Rachel'ın yıllardır tanıdığı o gülümsemesi vardı yüzünde. Bu, birileri vaktini ziyan edeceği zaman takındığı gülümsemeydi. Ama onlara borcu vardı. O yüzden dinleyecekti.

Rachel hikâyesini o gülümsemeye karşı anlatmak zorundaydı.

"Bana büyük bir brendi ver lütfen, John."

John Ryan kadehi Brian Doyle'un önüne koyarken sohbet edercesine, "Öğlen yemeğinden önce büyük brendiler içiyorsan, işler bayağı kötü olmalı" dedi.

"Elimde olsa çay termosuna saklanırım."

"Özel bir neden veya nedenler var mı ?"

"Kim bilir? Hiçbir şey onu memnun etmiyor. Çocuklar gibi Coyne ormanında seninkiyle buluşmaya gitti. O da uzun sürmedi, yüzünde saatleri bile durduracak bir ifadeyle geri döndü."

John, "Gezi güzel geçmiş olamaz" diye katıldı ona. "Rachel da onunla birlikte döndü mü ?"

"Onunla birlikte dönmek mi ? Hayır, dönmedi. Bu ikisi termometrelerde o gördüğümüz kadın ve erkek bebeklerine benziyorlar. Biri çıkınca diğeri içeri giriyor; biri yağmuru, öteki güneşi simgeliyor. Bir seferinde bir yerlerde görmüştüm. Blackpool'day-dı sanırım."

John güldü. "O kadar mı kötüler?"

"Oh Tanrım, John,"şu aşk işi başa gelince yetişkinler daha da beter oluyorlar. Ben bile bu iş için fazla yaşlı olduğumu düşünüyorum ve üstelik O'Neill'den kaç yaş gencim."

John "Elini çabuk tutup başkası kapmadan kentteki o kız arkadaşınla evlensen iyi edersin" dedi.

"Bağlanmak istemiyorum. Erkekler bağlandıkları zaman çok mutsuz oluyorlar. Onların doğada olduğu gibi, özgürce dolanmaları gerek."

John, "Neyse ki Mary Donnelly bugün postanede" dedi.

"Öyle. Bir aydır O'Neill'in masasında duran bazı formlar vardı. Hiç bakmadı bile, ama bugün onlar

yüzünden beni payladı. Bizim cadı suratlı da bankoda durmuş, paketlerinde çok fazla balmumu olduğundan mıdır, nedir, zavallı Fergus Slattery'yi haşlıyordu. Tanrım, insan canına okuyacak bir kadına bağlı olmak yerine özgür gezmeyi istemez mi hiç?"

John ılımlıydı. "Bilmiyorum, etrafta kadınlara bağlı olmayan erkeklere bak: Jack Coyne, Fergus Slattery, Papers Flynn, O'Neill'in kendisi... Pek özgür kuşlar olduğunu söyleyemezsin, değil mi?"

"Bırak şimdi. Seninki etraftaki pek az mutlu evlilikten biri ama karşılığında aldığın teşekküre bak. Sakıncası yoksa o brendinin kalan yarısını da alayım."

"İyi ki bina yapılırken de bu kadar içmedin" dedi John. "İnsan başına yıkılır korkusuyla içeri girmeye bile cesaret edemezdi."

Jack Coyne, "Kendine bir iyilik yap Eddie" dedi.

"Nedir o Bay Coyne ?" Eddie artık kuşkulanmıştı. Her adımda çavuş Sheehan'ın gölgesi düşüyordu aklına.

"Şu ilerki yolda yeni giriş için kazdıkları yeri biliyorsun. Hani bütün araçların park ettiği yeri."

"Evet, biliyorum."

"Düşünüyordum da, birisi o araçlardan birkaçının el frenini boşaltsa, sabah çalıştırdıklarında ortalık nasıl birbirine girerdi. İnsanlar birbirlerinin üstüne kayıp devrilirlerdi... Büyük eğlence olurdu."

"Eddie Jack Coyne'a bakıp babasının onun hakkında söylediklerini hatırladı. Sesinde hissettiğinden de fazlasını yansıtan bir cesaretle, "Orada yeterince kaza oldu" dedi.

Buna verilecek cevap yoktu. Jack irkildi, ama bozuntuya vermedi.

"Bunun öyle bir şeyle ilgisi yok, hem O'Neill'in her şeyi yapıp edip buraları ayaklar altına alması herkesten çok seni endişelendirmiyor mu ?"

"Ben o işleri bıraktım artık Bay Coyne."

Eddie hafiye gibi konuşuyordu.

"Boğazına kadar battın ama" dedi Jack. "Sen dur bakalım, ben babana ve çavuş Sheehan'a tenekelerle vemik alıp yaptıklarını bir anlatayım."

"Bize verniği kimin verdiğini öğrenmek isteyeceklerdir Bay Coyne."

"Galiba O'Neill sana benden daha fazla para veriyor. Eninde sonunda iş buna dayanır hep."

"Siz bize hiçbir zaman para vermediniz ki Bay Coyne." Eddie alınmıştı.

"Demek ki artık bir şeyler istiyorsun, seni küçük paragöz."

Eddie aynen iyi şerifin kasabadaki kötü adamlara sırtını dönmesi gibi, arkasını dönüp yürüdü gitti.

"Işığı açma."

Rachel ışığı yaktı ve onu koltuğunda yayılmış oturur buldu.

"Neden yaktın?" diye sordu Kerry. "Loş bir yaz akşamında oturup güzel bir sohbet etmeyi istemiştim. Belki sana bir içki daha verip yine havaya sokardık. Hey, iyi olurdu bu."

"Eğer sen gitmezsen ben gideceğim."

"Beni gördüğüne şaşırmadın."

"Mesajını aldım. Er geç geleceğini biliyordum."

"Erken oldu, çünkü bana verdiğin o çekle ilgili küçük bir yanlış anlama var."

"Fikrimi değiştirdim. İptal ettim."

"Çok aptalca bir şey yapmışsın."

Rachel, "Gidiyor musun?" diye sordu ona.

"Hayır, sen de gitmiyorsun. Burası Mountfern, Rachel; burası bir daire değil, yol kenarındaki bir dükkânın üstündeki odalar yalnızca. Burada kalıyorsun, çünkü Grange'da kalabilecek kadar iyi değilsin, çünkü Fernscourt'ta asla kalamayacaksın."

Rachel kapıya doğru yöneldi.

"Dur" diye emretti Kerry. "Durumunun ne kadar umutsuz olduğunu gör, Rachel. Bu çeki yeniden yaz ve bir yanlış anlama olduğunu belirten bir de not ekle. Şimdi. Bay McCann'ı mahcup ettiğin için özür dile onlardan."

"Bay McCann." Rachel neşesiz bir kahkaha attı. "O adama hayatında kimse bay dememiştir ve demeyecektir de. Beni korkutamazsın Kerry. Patrick'e gidiyorum."

"Babama gidiyorsun."

"Elbette gidiyorum. Eğer oğlu böyle davranıp beni taciz ediyorsa, onun bilmesi gerekir."

"Rachel, Rachel." Kerry çok rahattı. "Sen romantik filmler ve kadın dergilerinin dünyasında yaşıyorsun. Kendini hakarete uğramış bir hanımefendi gibi görüyorsun. Büyü artık. Gerçeği gör. Sen vakti geçmiş, kenara atılmış, orta yaşlı bir kadınsın..."

"Beni incitemiyorsun."

"Memnun oldum, çünkü niyetim o değil. Yalnızca ne kadar komik olduğunu görmeni istiyorum. İnsanlar kendi saçmalıklarını görürlerse onlara yararı olur."

Elinde bir kâğıt ve kalemle ona yaklaştı. "Yaz, Rachel. En akıllıca iş bu."

"Asla yazmayacağım."

"Ne oyunlar oynayıp eğlendiğimizi babama söyleyeceğim."

"Söyleyebilirsin. Ben söyledim bile."

Kerry'nin yüzü hiç değişmedi. Tek bir kası bile oynamadı.

"Aramızda hiçbir şey olmadığını biliyor."

"Öylemi?"

Kerry elindeki çeke baktı. Sonra bakışlarım yine Rachel'a çevirdi.

Gülümsemesinde onu telaşa düşüren bir şey vardı.

"Demek bu çeki neden yazdığını da açıklayabildin ona?" diye sordu.

Rachel'ın yüzünden onu etkilediğini anlamıştı. Patrick'le Coyne ormanmdaki konuşmalarının en tatsız yanı buydu. Devrik kü-

tüğün üstünde oturduğu yerde hiç tepki vermeden dinlemişti onu. İçki, baş dönmesi, baygınlık, sonraki baş ağrısı, Kerry'nin sabah dükkâna inmekteki küstahlığı... hepsi bir şekilde açıklanabiliyordu. Ama onun para istemesine neden hemen boyun eğmişti? Bir şekilde parayla onu susturabileceğine inanmıştı demek.

Dara'ya o sabah giyinip çıktıktan ve Bay Coyne'la o can sıkıcı karşılaşmadan beri çok uzun bir gün gibi gelmişti.

Bugün Mountfern'de insanlar çok garip davranıyorlardı. Jacin-ta Bay O'Neill'in metresi olan Bayan Fine'la Bay O'Neill arasında büyük bir kavga olduğunu söylemişti. Kadının yaptığı çok kötü bir şeyden dolayı Bay O'Neill ona Amerika'ya dönmesini emretmişti.

Dara ne olduğunu sormuştu, ama Jacinta söyleyemezdi.

Liam White Bayan Fine'ın sarhoş olup Kerry'ye asıldığını sanıyordu.

Tommy Leonard Kerry'le ilgili bir skandal olduğunu sanıyordu; yanlış yerde kahvaltı etmişti. Ama o, Tommy, hiçbir şey bilmiyordu ve fikir yürütmeye de niyeti yoktu.

Mary Donnelly Dara'nın elbisesini beğendi ve artık bu kadar büyüdüğüne göre hep aynı küçük grubun içinde kalmak yerine neden kendine iyi yeni arkadaşlar bulmadığını sordu.

Dara şaşkınlıkla, "Bu küçük bir grup değil, yalnızca burada kim varsa o" diye bağırdı.

Daha önce Mountfern'de kimse gruplardan söz etmemişti.

Biraz şaşırmış ve her nedense düş kırıklığına uğramıştı. Bir süre annesiyle oturdu. Annesinin bile garip göründüğünü düşündü.

Kate güzel kızına baktı. Lütfen, bir şey olup şu tehlikeli Kerry O'Neill'i oradan uzaklaştırandı.

Rachel'a bile bile yaptığı kötülük, şantaj, herkese karşı duygusuz davranışları Kate'i ürpertiyordu.

Dara annesinin birdenbire ürperdiğini fark etti. "İyi misin anne?" diye sordu.

"İyiyim. Bana şu hafif yünlü şalı uzatabilir misin... Rachel'ın getirdiği yeni şalı." Kate şalı omzuna aldı.

Dara sanki bir şey söyleyecekmiş de, vazgeçmiş gibi duruyordu.

"Nedir?"

"Bayan Fine'ın Kerry'yi beğenebileceğini sanmıyorum. Saçma geleceğini biliyorum ama sence doğru olabilir mi ?"

Dara annesinin yüzünde önce şok ve utanç, ardından da öfkeyi görünce Jack Coyne'un o korkunç sözlerinin gerisinde gerçek-

ten de bir şeyler olduğunu anladı. Bütün kalbiyle hiç sormamış olmayı diledi.

Hayatında duyduğu en iğrenç şeydi ve en kötüsü de, annesi zaten biliyordu.

Fergus Kate'e, "Ne giyeceksin?" diye sordu.

"Otelin açılışına mı ?"

"Hayır Kate. Duruşmaya."

"Mahkemeye gitmeden halledilmesinin daha iyi olacağmı söyledin sanmıştım."

"Öyle. Kevin de öyle düşünüyor, ama mahkemeye gitmeye de hazır olmalıyız. Hepimiz."

"Ben hiç düşünmedim."

"Düşün öyleyse."

"Yanaklarımı beyaza boyayıp gözlerimin altına halkalar çizmemi mi istiyorsun ?"

"Hayır, ama Rachel Fine'ın ipek eşarplarını ve mücevherlerini takıp takıştırmanı da istemiyorum."

"Fergus, bundan yoruldum artık. Bu bir para. Ne giyersem giyeyim, bir para. En fazla on bin, en az iki bin sterlin olacak. Bu konuda anlaşmamış mıydık?"

"Sen ve John ve ben ve Kevin Kennedy ve yaklaşık üç kişi daha anlaştık. Nehrin karşısındaki o kodamanlarla büyük ve isimsiz sigorta şirketleri daha razı olmadı. Muhallebi suratlı çiftçiler ile dükkâncılardan oluşan jüri de razı olmadı. Henüz değil."

"Ne giymemi istiyorsan onu giyerim." Sesi yorgun çıkıyordu.

"Yakında bitecek." Fergus da yorulmuştu.

Dara'nın yatak odasının kapısı açıktı. Meryem Ana resminin önünde duruyordu.

Michael "Ne düşünüyorsun ?" diye sordu.

Dara, "Gelecek hafta çok para almak için dua etmeli miyiz, yoksa bu yanlış mı olur?" diye sordu.

"Bilmem."

"Ben de senin ne düşündüğünü merak ediyordum. Bugünlerde öyle az konuşuyorsun ki. Senin bir fikrin olabileceğini düşünmüştüm."

Michael daha da sinirlendi. "Çok az konuşuyorum, hiçbir fikrim yok, hiçbir şey anlatmayan asıl sensin, yalnızca omuz silkip herkesi çok kötü tersliyorsun."

"Ha ha." Dara alınmıştı. "İnsanların başkalarını kendi kusurları

yüzünden suçlamalarını çok duydum. Asıl bugünlerde sen bir köpeğe bile söyleyecek bir kelime bulamıyorsun ve Leopold bile artık sana yaltaklanmaya zahmet etmiyor. Tahtaya sokulsa daha iyi."

Michael, "Ben bir odaya girer girmez sen çıkıp gidiyorsun" diye bağırdı. "Şu haline bak. Kalktın bile, yine gidiyorsun. Bana ne. Hiç umrumda bile değil, yalnızca ortalıkta dolanıp geçimsiz olanın ben olduğumu söyleme, asıl tatsız olan sensin."

"Burada duruyorum, çünkü daha oturmaya vaktim olmadı, seni şarlatan. Sana uygar bir soru sordum, makul bir soruydu. Otuz gün dua edelim mi, etmeyelim mi gibi. Eskiden böyle şeyleri konuşurduk. Sen konuşurken yani."

Dara'nın dudağı hafifçe titriyordu. Michael gördü.

"Bence dualar işe yaramaz" dedi. "Emin değilim, ama yaradıklarım sanmıyorum."

"Ben de emin değilim, ama ya yarıyorlarsa, yanlış mı olurdu ?" Ağlayacakmış gibi duruyordu.

Michael "Neden birdenbire parayla ilgilenir oldun ?" diye sordu. "Daha önce hiç ihtiyacımız olmamıştı."

"Biliyorum, yalnızca işleri düzeltmeye, herkesin bu kadar sıkılmasını önlemeye yaran olur diye düşünmüştüm. Bütün bu korkunç şeyler bitsin artık."

Michael çekinerek kolunu kardeşinin omzuna doladı. "O kadar da kötü değil."

"Bazen öyle."

"Biliyorum, benim için de öyle."

"Oh sen! Senin için her şey yolunda." Kıskanıyor gibiydi.

"Her zaman değil. Bir ara anlatırım."

"Bugünlerde artık hiç konuşmuyoruz" dedi Dara.

"Artık aynı odada uyuyamayacağımız için ne kadar sinirlen-miştik, hatırlıyor musun ?" dedi Michael.

"Ben hâlâ senin daha iyi odayı aldığını düşünüyorum."

"Evet, ama Eddie ile Declan'ı da aldım."

Dara ona gülümsedi. Bu daha iyiydi, eski günlerdeki gibi.

"Dışarı çıkalım," dedi. "Özgürlüğümüzün son günü. Tünele gideriz."

Michael, "Öyle güneşli bir gün ki..." diye söze başladı.

"Oh haydi, tünele hep güneşli günlerde giderdik."

Michael istemeye istemeye razı oldu. River Road'dan aşağı yürüdüler. Tam Loretto Quinn'in önünden geçerlerken krem rengi keten tayyörü, kahverengi-bej bluzuyla Rachel çıktı.

Onları görünce durdu. Huzursuzdu.

Dara da durdu.

Önce Rachel konuştu.

"Sizi götürebilir miyim?" diye sordu.

"Hayır, teşekkürler, yürüyüşe çıkmıştık" dedi Michael.

Dara hiçbir şey demedi.

"Emin misiniz...?"

Michael Dara'ya bakıp onun cevap vermesini bekledi. Ondan ses çıkmayınca tekrar konuştu.

"Gerçekten, teşekkürler. Bugün tatilin son günü."

"Evet, tatilin son günü" diye tekrarladı Rachel. "Bu tatili hiç unutmayacaksınız..." Bakışları büyük

köprüye yöneldi. "Kimse böyle olacağını bilemezdi."

"Yeşil arabasına binip uzaklaştı."

Michael, "Neden öyle davrandın ?" diye sordu.

"Ne gibi?"

"Biliyorsun işte."

"Sana söyleyemem. Daha d£ğil."

"Pekâlâ." Üzülmüş gibiydi. Dara fark etti. Belki de tünelde anlatırdı.

Bayan Hayes Dublin'e gitmişti. Yapması gereken çok iş vardı. Pasaportunu ve seyahat çeklerini alması gerekiyordu. Seyahat acentasında biletiyle ilgili formaliteleri tamamlamalı, uzak kuzen-leriyle buluşmalıydı. Yolculuk için birkaç giysi dikmek üzere kumaş almayı da istiyordu. Bayan Fine sentetiklerden kaçınıp saf pamuklu kullanması konusunda çok yardımcı olmuştu. Bay O'Neill onu kasabaya kadar götürüp oradan trene binebileceğini söyledi.

Kerry Grace'i görmeye eve gelmişti. Dağınık ve hırpanî görünüyordu.

"Keşke böyle davranmasan Kerry, kaçak biri gibi. Babamla yine büyük bir kavga ettiğinizi biliyorum ama bana kimse bir şey anlatmıyor. Grace'in üzücü şeyler duymaması lazım... ama o seni kovmadı, işi bu kadar büyüten sensin."

"Biraz karışık işler. Her şeyi halledersem sorun kalmayacak. Eve dönmek istemiyorum, işler hallolana dek.

"Bana anlatamaz mısın?"

"Hayır Gracie. Henüz değil."

"Kerry, nerede kalıyorsun ?"

"Eninde sonunda anlatacağım. Gerçekten."

"Öyle huzursuzsun ki, benimle bir şey konuşmak istediğini söyledin. Neydi?"

"Gracie, sen her şeyin harika olduğunu düşünüyorsun. Herkes iyi ve her şey mutlu sonla bitecek."

"Hayır buna inanmıyorum, yalnızca beni mutlu eden şeyler üstüne odaklanıyorum. Sense seni mutsuz eden şeylere odaklanıyorsun. Babamla kavga edip yaşlı Bayan Hayes'in yalnızca titiz yanlarını görmek gibi. Senin giysilerini memnuniyetle elden geçirirdi..." Grace Kerry'nin her şeyin kolay yolunu görememesine şaşırarak başını salladı.

"Çıkmam gerek. Birisiyle buluşacağım. Sonra gelirim ve gelecekten, planlarımızdan konuşuruz. Sen de bana istediğin gibi ders verirsin."

Dara tünele girer girmez içinde bir huzur hissetti. Michael'la burada Fernscourt harabelerinde olduğu kadar mutlu olmuştu.

"Biliyor musun, bu tünellerden çok varmış. Eskiden bunun dünyada tek olduğunu sanırdık" dedi.

"Bizim için öyleydi" dedi Michael.

Dar geçitten yürüyüp kendi özel odalarına geçtiler. Dara uzun zamandır olduğundan daha çok konuşuyordu.

"Farklı görünüyor" dedi.

Michael, "Tabiî uzun zamandır gelmedik buraya," dedi.

Çöplükte bulup parlattıkları eski ve paslı şamdanlardaki mumları yaktılar.

Ancak Dara daha önce hiç görmedikleri şekilde bağlanmış samanları gördü. Eskiden yere koydukları minderler kırık kanepenin üstüne yığılmıştı. Birdenbire burayı böyle bırakmamış olduklarını fark etti.

Michael Grace'i tünele getirmişti. Bu ihanet kalbini sızlattı.

Mesele etmemeye karar verdi. Zaten çok fazla dram yaşanmıştı. Ama ona Bayan Fine'dan, doğru olduğunu bildiği o korkunç hikâyeden söz etmeyecekti. Artık ona güvenemezdi.

Havadan sudan söz ettiler. Ertesi günkü okuldan konuştular. Biraz da annelerinin gelecek perşembe yapılacak duruşmasından söz ettiler. O gün ikisi de sınıflarında, ders çalışıyor olacaklardı.

Dara ikiz kardeşinin sadakatsizlik ettiği duygusunu bastırmaya uğraştı. Onu bu tünelde Grace'le düşünmemeye çalıştı. Onun biraz huzursuz ve kaygılı göründüğünü düşündü. Sanki canım sıkan bir şey varmış gibiydi, ama ne olduğunu söylemedi ve Dara da sormadı.

Papers Flynn Çavuş Sheehan'a kışın soğuk geçeceğini, bunu böyle duyduğunu söyledi.

Çavuş Sheehan "Kışa daha aylar var" dedi. Sözün nereye geleceğini merak etmişti.

"Rahiplerin evinin arkasında çok güzel bir baraka var. İnsan sığınacak bir yer istese, rüzgârların esip üfürmeyeceği bir yer."

Çavuş, "Tam da bir sığınaktan bekleneceği gibi" dedi. "tabiî kendisi kiliseye mensup olmayan bir kâhya hanım seni çıkartıp atmazsa."

"O biraz zor olurdu. Anlatmamın nedeni birisi orayı karargâhı yapmak isterse diye" diye açıkladı Papers.

Çavuş bilgece başını salladı.

Papers yaşlanıyordu. Eskiden olsa herhangi birinin barakasında şansını denerdi. Hayattaki asıl önceliği düzene girmekten kaçınmaktı. Ancak, artık mücadelede zorlanıyordu. Bu, onun Çavuş Sheehan'a havalar soğuyunca orada oturması için Bayan Purcell ve rahiplerden izin almasını rica etme şekliydi.

Patrick otelin tamamlanması on yıl bile sürse umurunda olmadığını, kendi dairesinin bu hafta tamamlanıp taşınmaya hazır hale getirilmesini söyledi.

Brian Doyle "Bu programda yoktu" demek gafletinde bulundu.

"Senin programın ciltlenip basılıp satılsaydı, Doyle, yılın en çok satan mizah kitabı olurdu."

Brian'a hakaret etmek kesinlikle mümkün değildi. "Bu doğru olabilir, ama bunu halletmek için adamları başka işlerden almamız lazım. Sorun yalnızca orayı hazırlamak değil, bir de devamlı oradan gelip geçmek zorunda kalmamız lazım."

Patrick alaycı bir ifadeyle, "O çok iyi olurdu" dedi. "Senin şu ustalar ordusunun dairemden gelip geçmemeleri. Evet, gerçek bir ödül olurdu bana."

Brian pratikti. "Ne zaman burada kalmak istiyorsun ?"

"Yarın gece."

Tazminat davası başlamadan otele yerleşmek istiyordu. Oğlundan uzaklaşmak istiyordu. Artık kendi evine geçmesi gerektiği belli olmuştu. Hemen.

Yeni evi olacak, bitmemiş odaların içinde dolandı. Üç yatak odası, iki banyo, bir oturma odası, bir çalışma odası ve küçük bir mutfak.

Büyük odalar evin birinci katında ve Fern'e bakıyordu. O mutfak istememiş, ama Rachel ısrar etmişti. Her zaman otel yemekleri yemek istemeyebilirdi. Grace bazen ailesi için yemek pişirmek isteyebilirdi. Kapılarını kapatıp otelden uzaklaşabile-

çekleri bir yerlerinin olması iyiydi.

En büyük oda çalışma odasıydı. İki duvar raflarla doluydu. Rachel daha sonra başka antikalar alabileceklerini, belki büyük konaklardaki müzayedelere gidebileceklerini, ama şimdilik evrakına ve kitaplarına bir yer gerektiğini söylemişti.

Acaba kendini hiç burada, onunla düşünmüş müydü, diye merak etti. Önerilerinde hiçbir zaman, ona katılabileceğini ima bile etmemişti. Onun giysileri için bir oda hiç düşünülmemişti. Bunun yerine, daha en başından beri hem Kerry, hem de Grace'e bir oda hazırlamakta ısrar etmişti. Böylece burayı evleri olarak göreceklerdi.

Grace her şeyle meşgul olmuş, dolabını, masasını nereye koyacağına karar vermişti. Kerry'nin de bir odası olmakla beraber, ne döşenmiş, ne de görüşülmüştü. Artık resmen giyinme odası olmuştu.

Brian Patrick'in teftiş turuna eşlik etti.

Tehlikeli bir sarhoşu, ya da hem kafadan çatlak, hem de şiddete yatkın birini teskin edermiş gibi bir ses tonuyla, "Yarın gece," diye tekrarladı.

"Güzel." Patrick onun sesinin tonunu anlamazdan geldi ve zemindeki boşluklardan, ortalıktaki elektrik kablolarından gözlerini kaçırdı.

Pencerelere cam takıldığını belli etmek için beyaz boyalar sürülmüş, marangozların işleri devam ettiğinden ortalık talaş yığın-larıyla doluydu. Eşyalar sandıklar içinde koridorlarda duruyordu.

Patrick tatlı tatlı gülümsedi.

"Burada başımı sokacak bir yerim oldukça sorunum olmaz Doyle" dedi.

"Tanrı beni affetsin, ama çoğu zaman yuvaya dönüp bu arazide kendinize küçük bir ev yaptırsaydınız hem kendinizi, hem de başkalarını bir sürü dertten kurtarmış olurdunuz diye düşünüyorum Bay O'Neill" dedi.

"Ne kadar da düşüncelisin Doyle. Düşün bir, cebe attığın o muazzam servet bir yana, bir de fazladan sağdan soldan toparladığın o kadar parayı da kaçırmış olurdun."

Brian'ın elini samimiyetle sıkıp sırtını okşadı.

"Yarın saat altı sularında taşınırım. Kutlamak için sen de gelirsin, bir içki içeriz."

"Gelirim, Bay O'Neill. Sabırsızlıkla bekleyeceğim. Alice Harikalar Diyartnda'ya ben de oldum olası bayılmışımdır."

Rachel arabasına binip ikizlerden uzaklaşır uzaklaşmaz gırtlağı yine tıkandı. Dara hakaret ve nefret doluydu.

I

Hiç şaşırmamalı. Daha on altısına bile gelmemiş, büyük olasılıkla kafasını yalanlar ve sahte vaatlerle doldurmuş yakışıklı bir oğlanla ilk aşkını yaşayan bir kız. Sonra kasabada insanlar her yerde çıkıp oğlanın kızın annesinin en iyi arkadaşıyla yattığını fi-sıldaşıyorlar.

O siyah gözlerin acı ve nefretle yanmasına şaşırmamak gerekirdi.

Rachel haziran ayında, kızlarla çok samimi olduğu o günleri düşündü. Abla rolünü oynamıştı. O günler artık hayallerden oluşan bir Kelt sisinin içinde kalmış gibiydi.

Ama kendine acımanın sırası değildi henüz; otele gitmeli, işini bitirmeli ve olabildiğince çabuk yola çıkmalıydı.

Eğer olan bitenden sonra biraz vakarı kalmışsa, seyircilerin gözlerinin önünden kaybolana dek sakin ve profesyonel kalmalıydı.

Arabasını park edip bilinçli adımlarla otelin basamaklarını çıktı ve Jim Costello'yu aramaya koyuldu.

İrlanda keteninden panellerin bazılarıyla ilgili bir sorun çıkmıştı. Her partide aynı rengi tutturmak zor oluyordu. Genç Jim Costello konuyu hemen kavramıştı. Hepsini aynı yapmaya çalışmakla, bilinçli

olarak farklı tonları kullanmak arasında bir karar vermek gerekiyordu.

Birlikte salonlardan geçtiler, merdivenleri çıkıp toplarla kumaş açtılar.

Jim otelin açılışının rakiplerini ve gelecekteki işveren ya da destekçilerini çok şaşırtmasını istiyordu. Rachel onun doğrulan yapmak için herkes kadar hevesli ve istekli olduğunu biliyordu.

Sonunda farklı tonları kullanmaya karar verdiler. Bazı panellerin güneşten solup yerine aynısının konamaması olasılığı da vardı.

Küçük keten fabrikalarına bir ziyaret daha yapmak gerekecekti.

Arabasına giderken işçiler onu selamladılar. Kimseye tepeden bakmadığı, herkese gülümsediği ve durup kadınca konuşmalarla canlarım sıkmadığı için severlerdi onu.

Kerry küçük yeşil arabaya yaslanmış duruyordu.

"Ne yapıyorsun ?"

"Seni bekliyorum."

"Boşuna beklemişsin. Gidiyordum. İzninle..."

Yanından geçmeye çalıştı. Kerry kıpırdamadı.

"Sana son bir şans veriyorum" dedi.

Rachel dönüp merdivenlerden yukarı çıkmaya başladı. Kerry

peşinden koştu; sanki doğruca babasına gittiğini biliyor gibiydi.

"Sana son bir şans veriyorum" dedi.

Rachel durmadı. Kerry yanına gelmişti.

"Şu eve bak Rachel, bu her şeye sahip olmak için son şansın. Bütün hayatını bunun için harcadın, değil mi ? Fırlatıp atma. Şu çeki yaz. Hemen şimdi. Yoksa ona her şeyi anlatırım."

"Benimle gel, beraber anlatalım." Merdivene yönelmişti.

"Parayı almam gerek. McCann'ın adamları sana ve senin yüzünden de bana çok kızgınlar. Bu adamlarla oyun olmaz."

Onun önüne geçip yolunu kesti.

"Yolumdan çekilir misin ?" Sesini özellikle yükseltmişti, işçiler işlerini bırakıp birbirlerini dürttüler. Herkesin gözünün önünde O'Neill'in kadınıyla oğlu arasında çıkacak bir münakaşayı seyretmeye değerdi.

Tam o anda Patrick O'Neill merdivenin tepesindeki sahanlıkta belirdi. Olan biteni bir anda anladı ve bu beklenmedik gösteriyi seyretmeye hazırlanan gözleri de gördü.

Heyecana son verecek ve her şeyden çok etkili olacak tek şeyi yaptı. İkisine de şöyle bir bakıp tek

kelime bile etmeden yanla-¦ nndan geçip gitti.

Neyse ki dokuma fabrikalarına giden yol büyük ölçüde dümdüzdü. Rachel dikkatini hiç toplamadan kullanıyordu. Zaman zaman gözleri doluyor, önünü görebilmek için gözlerini kırpıştırmak zorunda kalıyordu.

Durduk yere yaşlı Yahudilere yönelik Haddassah bakımevinin bahçesindeki o küçük ihtiyar adamı düşündü. Rachel'ın annesinin öldüğü yerdi orası. Yaşlı adam bahçede otururken dayanılmaz derecede kederli görünüyordu. Rachel bir keresinde ona kendisini bu kadar üzen şeyin ne olduğunu sormuştu.

"Ben deli değilim," demişti adam. "Siz ya da başka herhangi bir ziyaretçi kadar aklım başımda. Yeğenim bütün icatlarımı çalıp kendininmiş gibi gösterebilmek için beni buraya koydu. Bu çok delice bir şey gibi geliyor ve herkes benim deli olduğumun bir göstergesi olarak kabul ediyor."

O dönemde ihtiyarın gerekçesinin ne kadar mantıklı olduğundan etkilenmişti. Ancak, yalnızca başını üzüntüyle sallayıp akılları hiç başlarında olmayanlann da ne kadar aklıbaşında laflar edebildiğine şaşırmıştı.

Bugün, yaz sonu güneşi altında İrlanda'yı geçer, zaman zaman durup bir koyun sürüsüne, sığır sürüsüne, ya da bir seferinde de

I

gezintiye çıkmış, neşeli bir grup rahibeye yol verirken, Rachel Fine o ihtiyar adamı hatırlayıp ona daha çok yakınlık göstermiş olmayı diledi.

Grace Kerry'yi eve döndüğünde çok telaşlı görüp şaşırdı.

"Az önce bir pencerede aksimi gördüm ve haklıymışsın, gerçekten çok kötü görünüyorum. Dinle,

üstüme başıma bir çekidüzen vereceğim. Grace, sen de şu yeni aşçılık becerini kullanıp bana yumurta yapabilir misin? Sonra konuşuruz."

Grace onun banyoda şarkı söylediğini duydu ve yüzü parladı. Mutluluk içinde evin güneşli mutfağına gitti.

Ağaçların ortasındaki bu küçük evden ayrılmak üzecekti onu. Bayan Hayes'in tatlı arkadaşlığını, küçük boz tavşanların pencerenin pervazına sıçrayıp burunlarını cama bastırdıkları odasını arayacaktı.

Yine de, otelde yaşamak heyecanlı olacaktı.

Jim Costello ona başarılı bir otel kadar başdöndüren hiçbir şeyin olmadığını söylemişti. İçersi çok hareketli olur ve insan yirmi dört saat yaşadığını hissederdi. Grace bu sözleri hatırlayıp gülümsedi.

Jim her otelin merkezinde gerçekten güzel bir kadının bulunması gerektiğini ve şimdi Fernscourt'un her şeye ek olarak bir de buna sahip olacağım söylemişti.

Kerry saçlan ıslak, temiz beyaz bir pantolon ve beyaz bir kazak giymiş olarak çıkageldi.

"Böylesi daha iyi." Kardeşine gülümsedi. "Şimdi anlat bakalım, neler yaptın?"

Grace asıl anlatması gerekenin o olduğunu düşündü. "Hiçbir şey yapmadım" dedi.

"Hiç mi ? Her gün, bütün gün, genç Ryan'la bisiklete binip gidiyorsun. Hiçbir şey yapmadığını söyleme bana."

"Biliyorsun işte. Balık tuttuk, konuştuk, oyalandık işte." Mahcup, güldü.

Kerry'nin ifadesi sertti. "Ne tür oyalanmaktı bu ?"

"Oh Tanrım. Bilirsin. Ciddi bir şey değil."

"Ciddi olmasa iyi olur, hem de çok."

"Ne demek istiyorsun ?" Grace korkmuştu.

"Sen kendini düşüremezsin; kendini bir bardan gelen, ama her hayvan kadar ne istediğini bilen ve almak için de her şeyi yapan bir çaylağın kucağına atamazsın."

Grace gözleri alev alev yanarak ayağa fırladı. "Michael bir hay-

van değildir. Onun hakkında böyle konuşamazsın."

"Sana hiçbir zarar vermediğini, yapmaman gereken bir şeye zorlamadığını bilene dek olmaz."

"Yapmamam gereken pek çok şeyi yaptım ben, sen de öyle." Grace içinden gelerek haykırdı. "Michael'la yaptığım her şeyi istediğim için yaptım."

"İstememelisin, o seni istetmemeli. Sen çok gençsin, benim kardeşimsin, herhangi bir köylünün altına yatamazsın."

"Öyle değil."

"Olmasın da, en iyisi."

"Ya sen, senle Dara, neden kimse size bir şey söylemiyor?"

"O farklı." Geçiştirdi.

"Ama neden farklıymış ?"

"Dara erkek değil."

Aralarındaki sessizlikte telefon tiz bir sesle çaldı.

Grace içi rahatlayarak, "Bu Michael" dedi. Ama değildi, Kuzey İrlanda aksanıyla konuşan biri Kerry'yi istiyordu.

Kate doktorun geldiğini duyunca Declan'ı gönderdi.

Martin White henüz ağabeyi Eddie gibi bir serseriye dönüşmemiş olan bu en küçük Ryan'a gülümsedi.

"Yarın gittiklerinde onlan arayacak mısın, yoksa senin için biraz rahatlık mı olacak?" diye sordu.

"Sanırım ortalıkta başıboş dolaşmak yerine manastırın ve biraderlerin duvarlarının arkasında olurlarsa daha az yaramazlık yaparlar." Kate iç çekti.

"Biliyorum. Benimkiler de bu binicilik işiyle kafayı bozdular; binici şapkaları, kamçı ve çizmeler ve

Tann bilir başka neler neler. Tann'ya şükür ki sen bu işten kurtuldun. Solgun görünüyorsun. Ağnn sızın var mı?"

"Midem rahatsız. Biraz bulantım var ama sanırım kafede sunacağımız yemekleri denemekten oldu... Sunacak birileri olursa tabiî."

"Bu işe girmek zorunda mısınız ?"

"Ya bu işe girecek, ya da batacağız."

Doktor çekinerek, "Ya tazminat?" diye sordu.

"Bir aileyi geçindirmez, Martin. Tanrım, perşembeden öyle korkuyorum ki, düşününce bile avuçlarım terlemeye başlıyor."

Dr. White duruşma gününde Kate'e hafif bir sakinleştirici vereceğini söyledi.

"Beni uyuşuk ve sersem yapar mı?" Kate bilmek işitiyordu.

"Hiçbir şey yapamaz." Dr. White gülümsedi.

"Belki de sakinleştiriciye ihtiyacım yoktur. Zaten yeterince yavaşım." Kate çok moralsiz görünüyordu.

"Endişeni biraz azaltır, hepsi o. Bir milyon sterline evet ya da hayır deme gücünü etkilemez."

"Evet-hayır diyecek olan ben değilim; John. John ile Fergus."

Martin ona setçe baktı. Son birkaç haftadır hayata bağlılığını yitirmiş gibi görünüyordu. Tam olarak ne olduğunu anlamak kolay değildi.

"Psikiyatri diplomam olmadığını biliyorum ama bir sorun mu var Kate ? Konuşmak ister misin ?"

Kate hafifçe gülümsedi. "Felç olmaktan, hayat boyu tekerlekli sandalyeye bağlı kalmaktan, büyük olasılıkla müşterileri nehrin karşısındaki bir bara kaptırmaktan başka mı? Pek sorun yok."

Dr. White genelde hastalara pek şefkatli davranmamakla suç-lanırdı. Hiçbir hastasından zamanını ve enerjisini esirgemez, ama kasabanın çoğunun zaman zaman ihtiyaç duyduğu ikna ve tesellilerde de pek başarılı olamazdı.

Kalkıp gitmeye hazırlandı. Kate'in söylediklerini duymazdan geldi.

Kısaca "Perşembeye görüşürüz" dedi ve tam kapıdan çıkacakken Kate seslendi.

"Martin, özür dilerim."

"Sen neden özür dileyecekmişsin ?" Eli kapıdaydı.

"Ukalalık ettiğim için. Sen nezaket gösterdin. Bir sorun var gerçekten. Ama söylemesi çok güç."

Dr. Martin White onun sözcükleri bulmasını bekledi. Gerekirse bütün gün ve bütün gece orada dururdu ve Kate de bunu biliyordu.

"Ben artık işlerin başında değilim. Kararlan alan ben değilim..." Elindeki dantelli mendille oynuyordu. Doktor ona baktı ve biraz daha konuşturmaya çalıştı.

"Bugünlerde artık ben yokum. Sanki kişiliğimi filan kaybetmiş gibiyim."

Martin hiç anlamadan, bomboş bakıyordu. "Sana ne diyeyim bilemiyorum, çıldırmış olmandan başka. Sen bu çevrede bir efsane değil misin ? İşlerin başında olmaya gelince, bizim hepimizi alıp satamaz mısın ? Kafe fikrini ortaya atanın da sen olduğunu söylüyorlar. Herhalde bir altın madeni olacaktır."

Kate artık kazanacağı bir şey olmadığını gördü. Doktora teşekkür etti, yalnızca duruşma yüzünden sinirlerinin bozulmuş olaca-

ğını söyledi ve kendi kendine tekrar tekrar etrafta ne hissettiğini anlayan tek insanın Patrick O'Neill olmasının kaderin ne garip bir cilvesi olduğunu düşündü. Patrick'le ilgili gördüğü bir rüya o kadar canlıydı ki, durup durup hatırlıyordu.

Düşünde onunla Coyne ormanında olduğunu görmüştü. Patrick eline kocaman bir kürek alıp büyük bir çukur kazmaya girişiyordu.

Bir mezar, diyordu, açlık dönemindeki o kocaman toplu mezarlar gibi ve bu seferki Mountfern halkı içindi. Aslında hepsinin yüzyıl önce, açlık döneminde ölmüş olması gerekiyordu, ama yanlışlıkla yaşamışlardı. O işte bu nedenle geri gelmişti; işi doğru dürüst bitirecekti.

Kate düşünde ona kimsenin kurtulup kurtulmayacağım soruyor ve o da yalnızca Kate'in gidebileceğini söylüyordu. O zaten buralı değildi ve bu yüzden eğer hemen koşarsa geldiği yere geri dönebilirdi. Kate koşmaya çalışmış, ama dehşet içinde uyanmış ve öyle bir rüyadan uyananların normalde hissedecekleri rahatlığı da hiç hissetmemişti. Kate Ryan uyurken ya da uyanıkken hiçbir zaman ormanda koşamayacaktı ve sürekli ona yakınlık göstererek gülümseyen Patrick'in yüzünü görüyordu. Sanki odanın karşı köşesinde gibiydi. Bir mahkeme salonunun.

Michael ile Dara çabucak köprüden geçtiler.

Birbirlerine hemen Leonard'lara gidip ertesi gün için defter ve kalem almalarının iyi olacağını söylüyorlardı. Rahiplerin evinin önünden geçip Bridge Street'ten aşağı koştular. Aslında kırtasiye malzemelerini almak için acele etmiyorlardı; her zamanki düşünceler akıllarına hücum etmeden köprüyü geçmek istiyorlardı.

Üstelik, ikisi de kendilerince tünel hakkında düşünmek istiyorlardı.

Dara, Michael Grace'i oraya götürdüyse, kendisinin de kullanabileceğini düşünüyordu. Keny O'Neill'i işte bu yüzden; ona güvenmediği, onu doğru dürüst sevmediği için kaybettiğini düşündükçe deliye dönüyordu. Üstelik sevmeyi öyle çok istemişti ki. Neden Mic-hael'a Kerry'yi tünele götürmek istediğini çoktandır söylememişti?

Orada güvende olurlar ve kendilerini evlerinde hissederlerdi.

Minderlerle dolu kanapeyi hatırladıkça, Grace ile Michael'ın öyle düşünmüş oldukları belli, dedi kendi kendine.

Michael'a tünelden hiç çıkmayacaklarmış gibi gelmişti. Her yerde Grace ile oradaki beraberliklerinin işaretlerini görüyordu. Da-ra'nın fark etmemiş olması inanılmazdı. Ancak onu daha da telaş-

landıran, gördükleriydi. O ve Grace minderleri öyle yığmamışlar-dı ve onlara ait olmayan bir de kilim vardı. Kibritler ve portakal kabukları da.

Tünele birisi girmişti.

Grace'in bir başkasına söylemiş olabileceğine inanamıyordu. Oraya başka biriyle gitmiş olması da olanaksızdı.

Jim Costello Brian Doyle'a kısa konuştu.

O'NeüTin dairenin hazırlanması talebinin çok saçma olduğunu söyledi. Ama Tann aşkına, Doyle maaşları kimin ödediğini unut-masındı.

Jim hayretle, "Şu lanet duruşma onu bütün servetini bu otele yatırmaktan daha çok huzursuz ediyor," dedi.

"Daha akıllı olmasını beklemez miydin ?" Brian'ın inceliklere ayıracak zamanı yoktu.

"Bir bakıma ne demek istediğini anlıyorum. Bütün kasaba neler olacağını merak ediyor. Kate Ryan yeterli tazminatı alamazsa herkes hemen ona karşı cephe alacak. Artık burada devam etmesi kolay olmayacak."

"Ah, bu ailevi sorunlarının yanında ufacık kalır..."

Jim bulunduğu yere dedikodu ederek gelmemişti. "O konuda pek bir şey bilmiyorum. Ben onun yalnızca iş hayatını biliyorum."

"Boş versene. Oğlunun kadınına asıldığını sen de bizler kadar biliyorsun ve eğer burası bu yüzden yanıp yakılmazsa, bir daha hiç tutuşmaz."

Jim ciddiyetle, "En azından kızı sorun çıkartmıyor," dedi.

Brian her şeyi biliyordu. "O tarafta gözün olduğunu biliyorum. Akıllı adamsın," diye takdir etti.

"O daha çocuk, ama bizler açılışta nişanlın Peggy'yi görebilecek miyiz acaba?"

"Herhalde." Brian isteksizce mırıldandı.

"Güzel. Davetliler listesinde olmasını sağla. Hepsi gelecek hafta gönderilecek."

Brian şaşkınlıkla çevresine bakındı. "Sonunda açılacak olması bir mucize değil mi ?"

"Sil şu ifadeyi yüzünden Brian. İnsanlar binanın ayakta durmasına hayret ettiğini sanacaklar. Bu da işler için iyi değil."

Kerry telefonun öbür ucundaki sesi dikkatle dinliyordu. Hanımefendi bankaya bir hata olduğunu, çekin çalınmadığını söylemişti.

Kerry rahat bir nefes aldı. Rachel direnişin anlamsız olduğunu görmüş olmalıydı.

Hayatında hiç bu kadar rahatlamamıştı. Ancak telefondaki ses Kerry'ye sorunlarının henüz bitmediğini söylüyordu. Daha yeni başlıyorlardı. Çek artık çalıntı kabul edilmediğinden yasal takibat olmayacaktı. Ama yine de bloke edilmişti. Tahsil edemiyor-lardı.

Kerry'nin hâlâ bin sterlin bulması gerekiyordu.

Tiz, yapay bir sesle "İmkânsız" dedi.

Sessizlik oldu.

Sonra bir öneri getirdiler. Bunun yerine onlar için bir şey yapabilirdi. Borcunu o şekilde ödeyebilirdi.

Ondan ne istediklerini duymayı beklerken bütün vücudu gerildi ve parmak eklemleri bembeyaz oldu.

Birtakım mallan gözden uzak, güvenli bir yerde saklaması gerekecekti. Kimsenin bilmediği bir yerde.

Kerry kaslarının gevşediğini hissetti. Tam yerini biliyordu.

Michael o akşam Grange'daki eve gitti.

Bayan Hayes trenle Dublin'den gelmiş, aldığı kumaşları Gra-ce'e gösteriyordu.

"Açılış için size bir elbise dikerdim, ama mağazadan daha şık bir şeyler almak istersiniz" dedi.

"Neden açılışa kadar kalmıyorsunuz ?"

"Gemi daha önce kalkıyor."

Michael sabırsızlanmakla birlikte, sohbete katılmaya pek hevesli görünmüyordu. Grace sonunda anladı ve onunla dışarı çıktı.

"Kimseye söyledin mi? Tünelden kimseye bahsettin mi?" Gözleri deli gibiydi.

"Neden? Ne oldu?"

"Bugün Dara'yla oraya gittim. Oraya gittiğimizi fark etmedi ama her şey değişmiş. Oraya birisi gitmiş,

hatta belki de orada yatmış."

Grace birdenbire anladı. Tabiî, Kerry geceleri orada geçiriyordu.

Michael ona, kimseye söylemeyeceğine dair yemin ettirmişti, ama Donegal'den son geldiğinde Kerry'ye söyleyivermişti işte. Önemli olmadığını düşünmüştü.

Michael'ın yüzüne bakınca önemli olduğunu düşündü.

"Hayır" dedi. "Elbette söylemedim, bana kimseye söylemememi tembih etmemiş miydin ?"

Dara, Coyne Korusu'nda yürüyüşe çıktı. Onu görmeyi beklemiyor ve istemiyordu.

Ama içinden bir sesin söylediği gibi, o oradaydı. Fazla şaşır-madı.

Kerry çok mutlu ve rahat görünüyordu, önceden olduğu gibi gergin değildi.

Dara hiçbir şey söylemedi. Sarı beyaz çizgili elbisesi ve yakasındaki kocaman sarı yapma gülle öylece durdu. Gülü Fransa'dan ayrılırken Matmazel Stephanie vermiş, bir de bilmiş bilmiş göz kırpmıştı.

Yarın okula gidecek ve bu garip yaz da sona erecekti. İkizler bu yıl doğumgünü partisi planlamıyorlardı. Parti salonları artık kafe-ye dönüşmüştü ve tarih de neredeyse annelerinin tazminat davasıyla aynı güne denk geliyordu.

Kerry'nin gözlerine baktı.

Kerry başını bir yana eğip gülümsedi.

Dara ona gülümsemedi.

"Ne var? Söyle bana."

"Biliyorsun. Bütün kasaba biliyor."

"Ben bilmiyorum." Masum ve şaşkındı.

"Bayan Fine."

Kerry burun kıvırdı: "Açması biri o. Yıllardır babamın peşinde koştu, babam ondan sıkılınca o da... Pek konuşmaya değmez aslında."

"Hayır, değer."

"Bana garip yaklaşımlarda bulundu, sarhoş olup ağlamaya başladı ve burayı, Mountfern'i çok sevdiğini, tam ona göre insanlar olduğunu ve kalmayı istediğini söyledi..."

Bayan Fine'ın Dara'nın annesiyle yaptığı konuşmalardan bildik ve olası sözlerdi bunlar. Geçmişte kulak misafiri olduklarından anladığı kadarıyla.

"Sonra saçmaladı. Çok bayağı, ama kendimi kollarından kurtarıp onu yatırmam gerekti. Ertesi sabah kendine bir şey yapmış filan olmasın diye bakmaya gittim ve ona kahvaltı götürdüm diye herkes üstüne atladığımı sanıyor."

Dara ona baktı. Doğru olmasını diliyordu.

"Ciddiyim Dara. Bana bak. Ben o yaşta bir kadına, Brooklyn'li tombul bir Yahudiye asılacak biri miyim? Çok komik."

Öyle yakışıklıydı ki, annesi olabilecek bir kadının peşine düşecek biri değildi.

"Bana bir şey söyleyecek misin, yoksa bütün gün orada durup

suçlamaları mı tekrarlayacaksın ?"

"Bilmiyorum."

Kerry incinmiş ve şaşkın göründü.

Dara konuştu. "Fransa'dayken ateşböceklerini gördüm. Ne olduklarını bilmiyordum; akşam karanlığında minicik ateşlere ben-ziyorlardı. Madam'a onlara ne dendiğini sordum. 'Mouches a feu' dedi. Sözcükleri doğru telaffuz edebilmem için bana tekrarlatır-lardı. Sürekli 'mouche a feu, mouche a feu' deyip durdum. Ateş böceği, ateş böceği. Ve seni düşündüm. Her seferinde seni düşündüm."

Kerry onu kollarına alıp başını göğsüne yasladı. Dara onun kalbinin sesini duyabiliyordu.

Dalgın dalgın konuştu: "İrlanda'da onlardan neden olmadığını öğrendim. Sordum ve artık biliyorum. Onlar egzotik böcekler ve İrlanda onlar için fazla soğuk, ıslak ve rüzgârlı. Burada yaşayamazlar. Hiç hayatta kalamazlar."

Patrick O'Neill büyük bir ciddiyetle ve sandığından çok daha az keyif alarak oteline taşındı. Bu işi törensiz yapmaya karar vermişti. Bütün eğlenceleri büyük açılışa saklayacaktı.

Kendi eşyasını getirip yarattığı yerde bir gece yattı. İyi uyuya-madı.

Düşünde her türlü istenmeyen düşünce doluştu kafasına. Sonunda kalkıp ay ışığında yürüdü. Yıllar öncesi gibi gelen bir zamanda, burası harabeyken yaptığı gibi.

Mehtap pek değişmemişti; üstünde parladığı nehir de. Ama başka her şey değişmişti.

22

Olive Hayes Mountfern'den tam da istediği gibi, vakur ve havalı bir şekilde, ama gürültü patırtı olmadan ayrıldı.

Dört yıldır sessizce bu ailenin yanında yaşamış, sırlarını saklamış, onları hiç yargılamamıştı. Artık onların hayatlarının bir parçası olmayacaktı.

Kerry onun gidişini umursamadı bile.

Bayan Hayes böyle olacağını biliyordu. Artık onun işine yaramayacaktı. Bir zamanlar olsa sevimli davranırdı, ama sevimlilik geçer akçeydi; Bayan Hayes için harcamaya gerek yoktu artık.

İçinde büyük bir huzur ve başarmış olma duygusu vardı, hiçbir şey için pişmanlık duymuyordu. Hep bunu planlamıştı.

Bay O'Neill'in cömertliği eğer işler umduğu gibi gitmezse geri dönmesini de olası kılmıştı. Kasabadaki küçük evini bebeği olan genç bir çifte kiralamıştı. Az bir kira ödeyecek ve onu da adına Sheüa Whelan'ın postanesinde yatıracaklardı.

Olive Hayes her zamanki sakinliği ve nezaketiyle bardakilere veda etmeye geldiğinde Kate'e de uğradı. Tazminat davasında ona şans dileyen çoğunluğun aksine, o farklı bir şey diliyordu.

"Bu konuda ne diyeceğimi çok düşündüm Bayan Ryan ve belki de ben yalnızca ihtiyar bir işgüzarım, ama eve bağlı yaşadığınızdan Kerry O'Neill'in ne kadar tehlikeli bir genç olduğunun belki farkında değilsinizdir."

"Oh Bayan Hayes, bilmem mi." Kate iç çekti. "Ne kadar dengesiz olduğunu çok iyi biliyorum. Elimden geleni yapıp kızımı Fransa'ya gönderdim, ama çocuğu sonsuza dek de kendi köyünden süremem ki."

"Saygısızlık etmek istemem ama o dengesiz biri değil; ne yaptığını ve ne istediğini çok iyi biliyor. Son derece bencil. Belki de

Tann'nın izniyle kızınız onun gerçek yüzünü görür."

"Hemen o rahibelerin yanına gidip kızım için dua etmelerini sağlamanız gerek." Kate acı acı gülümsedi.

Olive Hayes onu ciddiye aldı. "Evde kendi başına oturacağını duyduğumda Bernadette'den özel bir nedenle dua okumasını istemiştim zaten."

Kate uzun bir süre onun elini tuttu, ardından Olive Hayes Mo-untfem'den ayrıldı.

Michael'ın umduğu gibi, Grace otele geldikten beri onu görebilmek pek de o kadar kolay olmuyordu. Yeni hayatın heyecanı ve gördüğü ilgi okul dışında onu devamlı meşgul ediyordu.

Geceleri belirli saatlerde birbirlerine el sallayıp aynalarla ışık yansıtmak üzere sözleşmişlerdi.

Michael mors alfabesinde "Seni seviyorum"u öğrenmişti ama Grace bunun çok uzun olduğunu, insanın tek bir cümle için bütün o kısa-uzun-kısa-uzunları ezberlemeye çalışırken bitkin düşeceğini söylemişti.

Tommy Leonard anlayışlıydı. Michael'a "Kızlardan önce çok daha kolaydı, değil mi?" diye sordu.

"Cennet bahçesinde Adem Baba yalnızken olduğu gibi mi ?" Michael güldü.

"Hayır, ne demek istediğimi biliyorsun."

"Ama senin Jacinta'yla sorunun yok, değil mi ? O hep burada, sokağın karşısında oturuyor." Michael kıskanıyordu.

"Benim istediğim Jacinta değil ki, kalın kafalı."

Grace Michael'a babasının açılış için ona yeni bir elbise hediye edeceğini söyledi. Onu almak için Dublin'e gidecekti. O gün okuldan izin isteyecekti. Michael da gelip seçmesine yardım eder miydi ?

Okul yeni açılmıştı ve Michael'a bir kızla Dublin'de alışveriş yapsın diye izin vermeleri olasılığı bir uçan dairede gezmeye gitmesiyle aynıydı.

"Haydi Michael, düşün bir şeyler."

"Ama yalnızca Peder Keane değil ki, annemle babama da anlatmam gerek. Eğer onlara hiçbir şey söylemeden gidersem Eddie duyup söyler, ya da Tommy Leonard söyler. Tanrım, Grace, sanki birer yetişkinmişiz gibi kalkıp Dublin'e gidemeyiz ki."

Grace dudak büktü. "Yetişkiniz biz pek çok bakımdan" dedi.

"Evet, öyle." Michael tünele son ziyaretlerini düşününce yüzü

kızardı. Artık Dara izin verdiğine göre, oraya gitmelerinin resmiyet kazandığını düşünüyordu. Bunu kutlamak üzere Grace'e yaklaşırken daha girişken davranmıştı.

Grace, "Bu kadar ana kuzusu olma" diye dalga geçti.

Bu incitti. Özellikle de en çok annesinden çekindiği için. Grace'le olan arkadaşlığının onu kaygılandırdığını hissediyordu. Bu alışveriş gezisini teklif etmesi bile onu dehşete düşürmeye yetecekti.

Kate o sabah ilk kez Dara ile Michael'a yaklaşan duruşmadan söz etmişti.

Onlardan ellerinden gelen tüm desteği vermelerini istemişti. Bu konuda uluorta konuşmalarını ve aptalca şakalar yapmalarını istemiyordu. Yalnızca şu birkaç gün için bile olsa, bütün Mount-fern'in gözleri ailenin üstünde olacağından, örnek bir tutum sergilemeleri gerekiyordu. Bazıları bir servet almalarını istiyor, bazıları da otele zararı olmasın diye hiçbir şey almamalarını diliyordu. Ancak işin doğrusu, hatırı sayılır bir para alınacak ve çocukların eğitimi için bankaya yatırılacaktı.

Mahkemeye gitme durumunda kalmak hiç hoş değildi, ama Ryan ailesinin çocuklarının çok çalıştıklarım ve buradan gelebilecek herhangi bir kazanca layık olduklarım düşünmek teselli oluyordu.

Kate çok ciddiydi ve uzun zamandır ilk kez üzgün görünüyordu.

Kendi hayatının pek çok bakımdan artık sona erdiğini, buna pek de üzülmemek gerektiğini; insanların hayatlarının başka başka biçimlerde sona erebileceğini söyledi. Ancak, çocukları küçük bir

kasabadaki dedikodular ve aşırı heyecan karşısında güçlü olup soylu tavırlar sergilerlerse, her şeyin bir anlamı olacaktı.

Michael ile Dara onu düş kırıklığına uğratmayacaklarına söz verdiler.

Hafta ortası trenle Dublin'e gitmek, Peder Keane'e bir sürü yalan söylemek -bu onu düş kırıklığına uğratmak olurdu.

Michael Grace'le gidip elbise seçmesine yardım edemeyeceğini söyledi.

Grace pekâlâ o halde, dedi, Jim Costello'ya bu aralar Dublin'e gidip gitmeyeceğini sorardı; onun arabasıyla gidebilirdi. Michael hiç dert etmesindi.

Kentte bölge mahkemesi her gün toplanıyor ve daha yüksek yargı organına gitmesi gereken davalarla temyiz edilenler yılda dört kez, üçer hafta toplanan daha yüksek mahkeme tarafından görülüyordu.

Bir seferinde balıkçılığa meraklı bir yargıç her akşam yaşlı bir

berduş gibi, arabasına binip Fern'e gelmişti. O ve Fergus Slat-tery'nin babası birbirlerinin hukukçu olduğunu hiç bilmeden dost olmuşlardı. Fern'de yüzen balıklara ve onları oradan çıkarmaya olan ilgileri o kadar büyüktü.

Artık yollar ve tren seferleri daha düzeldiği için yargıçlar da, avukatlar da kentte uzun süre kalmıyorlardı. Mountfern'e kadar geldikleri de pek enderdi.

Kate ile John Ryan duruşmadan önceki akşam Kevin Kennedy bara girince şaşırdılar.

Kate telaşlandı. "Fergus Slattery geleceğini söylemedi" dedi.

Tekerlekli iskemlesini çevik bir hareketle rampadan indirip onu büyük yeşil odasına davet etti. Bu odayı onun için bir oturma odası haline dönüştürmek ne iyi olmuştu. Hayatının geri kalanını oturarak geçireceğine göre, hoş bir ortamda bulunmak ve sürekli özür dilemek zorunda kalmamak durumu daha katlanılır kılıyordu.

John Kate'in yerine geçmesi için Mary'yi çağırdı. Müşterilerin çoğu Kevin Kennedy'nin kim olduğunu ve ne iş yaptığını zaten biliyordu.

Kevin aralarına sıkışıp bara sokulurken adamın biri, "İyi şanslar ve onlara bir servet kap" dedi.

Kevin, "Şansın çok rolü olacak" diyerek döndü. "İnsanların neye hakkı olup olmadığıyla bir ilgisi yok; aksi halde büyük para alırlardı."

Sesindeki ciddiyet müşterileri şaşırttı. Esprili bir cevap ummuşlardı.

Odaya geçtiklerinde "Fergus buraya geldiğimi bile bilmiyor..." diye söze başladı.

John, "Sence acaba..." dedi.

"Hayır, hayır, buradan sonra ona uğrayacağım zaten. Bir teklif aldık. Kesin bir teklif. Altı bin sterlin. Evet veya hayır. Öyle dediler."

"Evet" dedi Kate.

John, "Fegus'a sormalıyız" dedi.

Kate John'a "Sen ne düşünüyorsun ?" diye sordu.

"Ne düşüneceğimi bilmiyorum. Mahkemeye gidip bütün gün mücadele eder ve elimizde daha az parayla çıkabiliriz, ama duruşmaya yirmi dört saat kala böyle bir teklifte bulunmaları daha çok aleyhlerine olabileceğini düşündüklerini gösteriyor."

Kevin Kennedy ikisinin de yüzüne baktı.

Davalarında çok fazla fikir danışma olmazdı, genelde doğruca dava dosyasına bakarak çalışırdı. Ancak söz konusu insanları

kendi evlerinde görünce, taşralılara karşı kentli ön yargılarının doğrulandığını hissederdi. Bu insanlar çoğu zaman durumu kav-rayamaz, duygularını ifade edemezlerdi. Ama bu kez farklıydı. Mountfem'de hoşuna giden bir sükûnet; bu çiftte ve kısaca gördüğü kara gözlü güzel çocuklarında bir zarafet vardı.

Sakat Kate Ryan'da onu yürüyüp koşabilen pek çok kadına oranla daha hayat dolu gösteren, bastırılmış bir enerji vardı. Tez-canlı, ne istediğini bilen ve sabırsız bir kadındı; başkalanna dayanma mecburiyetini uzun ve zor derslerden sonra öğrenmişti. Kevin kocayı da seviyordu. Dışardan bakılınca canayakm ve yumuşak huyluydu ama güçlü bir mantığı vardı. Fergus Slattery adamın kendi çapında bir şair olduğunu da söylemişti.

Kendini bu insanlara uzun zamandır kimseye hissetmediği kadar yakın hissediyordu. Benzer tüm davaları gözden geçirmişti: Daha bu yıl bir fabrika işçisine 3 000 sterlin tazminat hükmedil-mişti. Bu tutar adamın kazancına ve daha ne kadar kazanabileceğine dayanarak hesaplanmıştı. Yirmi sekiz yaşındaydı, bir gözünü kaybetmişti. 3 000 sterlinin adil bir rakam olduğunu herkes kabul etmişti; adam haftada 14 sterlin kazanıyordu.

Bir de kırklı yaşlarının ortasındaki tarım işçisi vardı. Yaralarını okurken bile ürküyordu insan. 7 000 sterlin almıştı. Dava dilekçesinde hiçbir zaman evlenip çocuk sahibi olamayacağı da belirtilmişti. Tazminat yüksek görülmüştü. Bir de İngiltere'de özel bir hastanede dört ay kalan bir kadın vardı. Avukatları öyle bir manevi acı çektiğini kanıtlamışlardı ki, kadın 7 000 sterlin tazminat kazanmıştı.

Sanki o bilirmiş gibi, ona bakıyorlardı. Ve o bilmiyordu. Onlara bunun adil bir rakam olup olmadığını ve neler olacağını söyleyemiyordu.

Kate, "İnsanın içinden kabul etmek geliyor" dedi. "Öylesine güçlü bir dürtü ki, yanlış karar olduğunu düşünmek zorundayım."

John konuşurken elini karısının elinin üstüne koydu. "İşi çok kolayca bitirmiş olurduk," dedi. "Bunu alıp belki çocukların üniversite okuması için bankaya koyar, ya da önümüzdeki kötü günlere hazırlanırdık." Başıyla Fernscourt'u işaret etti ve Kevin Kennedy yeni otelin küçük barı nasıl tehdit ettiğini hatırladı.

"Demek reddetmek istiyorsunuz?.."

John, "Bence hemen kabul etmemeliyiz" dedi. "Biraz risk almak olduğunu biliyorum... ben ne kumarbazım, ne de pazarlıklar ve anlaşmalarla pek işim olur. Ama içimden bir ses ilk teklifi kabul etmemek gerektiğini söylüyor. Haksız mıyım ?"

Kevin yarın kuşkusuz yeterince vakit olacağından, şu anda hiçbir şeyi kabul etmeye gerek olmadığını söylemek üzereydi, ama Kate ondan hızlı davrandı.

"Eminim Fergus'un bizim için yalnızca bir avukat olmaktan çok daha öte olduğunu biliyorsundur. Sanki kendi beli kırılmış gibi oldu" dedi. Apaçık, abartılı bir duygusallığa sapmadan konuşuyordu. Uzun boylu taşra avukatının hayatlarında ne kadar önemli olduğunu anlamasını istiyordu yalnızca.

Kevin, "Evet tabiî, öyle" diye mırıldandı.

"O yüzden sanırım bunu ona da söyleyeceksin değil mi, hem ona ne yapmamız gerektiğini düşündüğünü de sor. Fergus yokken John'la benim bir karar vermememiz gerektiğini düşünüyorum."

"Elbette. Ben yalnızca ilk tepkinizi almak istedim. Bazen avukat çokluğunun insana yarardan çok zararı olur."

"İlk tepkimizi aldın mı?" diye sordu Kate.

"Evet. Siz ne olsa alırsınız Bayan Ryan, mahkemeye çıkmamak için ne olsa kabulünüz. Kocanız da bunun farkında, ama o her ikinizin de yıllar sonra neler hissedeceğinizi düşünüp onu da hesaba katmaya çalışıyor. Ben Bay Ryan'ın yanındayım, ama olay da benim başıma gelmedi tabiî."

Fergus tahmin ettikleri gibi, bu miktarın yeterli olmadığını söyledi.

Kevin Kennedy jüriden bundan fazlasını bekleyemeyeceklerini bildirdi.

Dr. White bunun büyük para olduğunu ve otomobil kazalarından sonra sakat kalan pek çok hastasının bunun üçte birini bile almadığını söyledi

Fergus muhataplarının mültimilyoner, uluslararası büyük yabancı şirketler olduğunu ve para dolu kasalarım kıskançlıkla koruyup yıkıları, hak ettiği belli insanlara bile koklatmadıklarını söyledi.

John temkinli bir adam olduğunu söyledi, ama 6000 sterlin yüklü bir miktar değil miydi, ve onlara ihtiyaç duyacakları her şeyi almaz mıydı? Hiçbir miktarda para Kate'in bir daha yürümesini sağlamayacağına göre, belki de şimdi bunu alıp konuyu kapatmaları iyi olurdu. Ama öte yandan...

Onlar konuşurken Kate hiç ses çıkarmadı.

Eğilip bir noktayı vurguluyor, birbirlerinin sözünü kesiyorlardı. Dört adam hepsi de onun iyiliğini istiyor, olaya farklı açılardan bakıyorlardı. Kate kendini her şeyden soyutlanmış hissetti. Sanki

doktoru, avukatları ve bar işletmecisini havadan bir yerden seyrediyor gibiydi.

Hemen hemen aynı anda söyleyeceklerini tükettiler ve ona baktılar.

"Eninde sonunda her şey sana bağlı Kate. Sen ne dersen onu yapacağız."

Ağır ağır küçük gruptakilerin yüzlerine baktı.

"Mücadele edelim" dedi. "Bence bu çocuklara boynumuzun borcu. Sonuna kadar mücadele edelim."

Kevin Kennedy geceyi Mountfern'de geçireceğini söyledi. Grange isimli çok hoş, eski bir otel olduğunu duymuştu. Herkesin bakıştığını gördü. Sorun neydi acaba? Hiçbir şey, yalnızca Patrick O'Neill de orada kalıyordu.

Kate "Taşındı o" dedi. "Otele geçti."

"Bu diğerlerini şaşırttı, ama Kate her şeyi herkesten önce öğrenirdi."

"iyi o halde." Kevin Kennedy profesyonelce davranıyordu. "Onları ararım. Eğer dostumuz Bay O'Neill çıkmışsa sorun yok demektir."

Güneşli bir sabahtı.

Kate "Bu, işi daha mı iyi, yoksa daha mı kötü yapıyor, bilemiyorum" dedi.

John onun odasındaki kanepede yatmıştı. İkisini de pek uyku tutmamıştı. John iki kez kalkıp çay

hazırlamıştı. Camlı kapıların önündeki perdeleri açınca Leopold'ün dışarda kederli kederli oturduğunu gördüler.

"Eğer o hayvan en ufak bir şekilde uluyacak olursa, onu çıplak ellerimle boğacağım" dedi Kate.

Leopold tehlikeyi sezmiş gibiydi. Sanki birisi kapalı kapının ardından onunla el sıkışacakmış gibi, ön patasını kaldırdı.

Kate uykulu ve endişeli görünüyordu.

John yatağının yanında durdu. "Işığı kapatıp seni rahat bıraksam bir saat daha uyur musun ?" dedi.

"Hayır, çok heyecanlıyım."

"Ben de öyle. Ne oturabiliyor, ne yatabiliyorum."

"Ne yapacağız?" Kate kocasının gömleğinin üstüne bir kazak giydiğini gördü. Bu kadar erken saatte yıkanıp mahkemeye hazırlanacak değildi.

"Bilmiyorum. Her nedense kendimi burada kapana kısılmış hissediyorum."

"Kate'in yüzündeki ifade ona karısının her zaman kendini kapana kısılmış gibi hissettiğini hatırlattı.

Alelacele, "Dışarı çıkacak filan değilim ama," dedi.

"Beni de götür."

"Daha saat sabahın altı buçuğu."

"Haydi gel, bir yürüyüş yapalım."

John onu giydirdi ve Kate sandalyesine geçti. Yavaşça barın ön kapısından çıktılar -Mary Donnelly'yi uyandırmamak için arka taraftan geçmediler.

Eylül sabahı nehir çok güzeldi. Leopold de sabah erkenden çıkma fırsatından memnun, saygılı bir mesafeden peşlerinden geliyordu.

Pembe perdeleri sıkı sıkı kapatılmış Rosemarie Kuvaför Salonunun önünden geçtiler.

John, "Sence hâlâ devam ediyor mudur?" diye sordu.

Kate güldü. "Hiç sanmam. Amerikan saç modelleri hazırlamakla çok meşgul. İstedikleri gibi yapabilmek için kitaplar bile almış."

"Oh, o insanların hoşlanacağı şekilde yapmayı hep bilirdi zaten" dedi John. "Bana anlattıklarından biliyorum tabiî, kendim denemedim."

Yaya köprüsüne dönüp de gün herkes için başlamak üzereyken durup Fernscourt'a baktılar.

Birinci kattaki pencerelerin birinde gömleğiyle Patrick O'Ne-ill'i görebiliyorlardı.

Kate, "Onun için de zor bir gün" dedi.

Nehrin karşısındaki iskeleye, kayalık bahçelerle çalıların yukarısında, araba yolunun gelişine baktılar. Büyük evin merdivenlerinden yukarı, arkada iki tarafa açılan yatak odası kanatlarını, ikişer üçer gelen işçileri gördüler.

Patrick penceresinde kıpırdamadan duruyordu.

O da onları görmüş olmalıydı.

Ancak gün o gün olduğundan, kimse diğerine el sallamadı.

Rachel Kate'i giydirmeye gelecekti.

O kadar uzun zamandır öyle yakın arkadaştılar ki, davanın bu iki tarafının bir araya gelmesinde kimse bir gariplik görmüyordu.

Gri-beyaz sade elbisesiyle ne giymesi gerektiği konusunda bazı fikir ayrılıkları olmuştu. Elbiseyi önce Carrie ütülemiş, sonra Dara bir daha ütülemiş, en sonunda da Mary el atmıştı.

Rachel hiçbir hanımefendinin eldivensiz gezmeyeceğini öne sürdü. Kate buralarda ancak kibarların eldiven giydiğini söyledi.

I

Rachel birazcık göz farının Kate'i çok daha çekici hale getireceğini söyledi. Kate ise göz fan sürerse taşralı jürinin ona Bâbil fahişesi gözüyle bakacağını anlattı.

"İnsanları kara cahil olarak görmekten vazgeç Kate. Altmışlı yıllardayız. Her yerde olduğu gibi onlar da zamana ayak uyduru-yorlardır."

Kate bu riske girmeyeceğini söyledi. Fergus'a ciddi görünmeye söz vermişti.

Çok erkenden hazırdılar.

Rachel olacaklarla hiç ilgisi olmayan hikâyelerle onu oyalamaya çalıştı.

Bu sandığından çok daha zordu. Hemen hemen anlatabileceği her şey ya Patrick, ya da oteliyle ilgiliydi.

Oldukça sıradan bir konu olduğunu düşünerek, "Grace bugün Dublin'e gidiyor" dedi.

"Bilmez miyim!" diye bağırdı Kate. "Zavallı Michael üzüntüsünden mahvoldu. Ona Grace'in dolaplar dolusu elbisesi varken bir tane daha almak için bu kadar yol gitmesinin kendini beğenmişlik olduğunu söyledim, ama hata etmişim. Hanımefendiyi eleştirmek yasak."

Rachel, "Prenses Grace" dedi.

"Biraz çokbilmiş, değil mi ? Ama ben önyargılıyım tabiî. Bana göre Michael Ryan'ın kanına giren herkes cehennemin derinliklerinde olmalı."

"Belki de o genç otel müdürüyle bir yere varamaz." Rachel Kate'in son derece taraflı tepkilerine gülümsedi.

"Aslında Michael'dan bıkmasını tercih ederim, hem de bir an önce. İkizlerin ikisi de bu pırıltılı O'Neill'lerden ne kadar erken kurtulurlarsa o kadar iyi."

Rachel acı acı, "Evet, O'Neill'lerden erkenden kurtulmak hepimiz için iyi olurdu" dedi.

Rachel çok üzgün görünüyordu ve Kate onu tanıdığından beri ilk kez arkadaşının yaşlanmış göründüğünü düşündü. Yüzündeki hayat pırıltısı gitmişti. O canlılık olmayınca da geriye bir tek çizgiler kalıyor ve onlar da oldukça derin görünüyordu.

Rachel'ın elini ellerine alıp bir an sessizce okşadı. Yanlış şey söyler ya da ağlamaya başlar diye konuşmaya cesaret edemedi.

Rachel, "Bırak şimdi, bu kadar kendime acımak yeter" dedi. "Bugün senin kader günün, benim değil. Sen iyi misin ?"

"Evet, Dr. White bana sakinleştirici bir şeyler verdi. Kendimi iyi hissediyorum."

"Tuvalete gittin mi?"

"Evet. Üstelik, pek bir şey yiyip içmediğim için sorun çıkmaz."

"Aynadan birbirleriyle konuştular. İkisi de diğerinin aksini görüyordu. Yüz yüze konuşmakla aynı değildi. İnsan daha açıksöz-lü olabiliyordu."

"Kate?"

"Evet?"

"Senin çok almanı istiyor, biliyorsun. Teklifi reddettiğine çok sevindi. Diyor ki..."

"Hayır... lütfen yapma."

"Sen benim arkadaşımsın ve hep arkadaşım kalacaksın; Flat-bush'da bir yaşlılar evine girdiğimde bile."

"Tabiî ki öyle."

"Ufacık bir köyden gelme şansına sahip, on azizenin ismini taşıyan biriyle evlendiğinde..."

"Rachel..."

"Ona ne sadakat borcum var ki ? Ona göre en az kabul etmen gereken..."

Sandalye donuverdi. Kate'in gözleri alev alevdi.

"Yapma, duyuyor musun beni, yapma. Susmalısın. Eğer kalkıştığım şu oyundan ufacık bir vakarla bile çıkacaksam, bunun yolu dürüstçe yapmak..."

"Ben söylemeyecektim..."

"Evet söyleyecektin, bana onun tarafının nereye kadar gidebileceğini söyleyecektin. Bunu bilemem, görmüyor musun ? Ne vermeye hazır olduklarını hiçbir zaman bilmemem gerekir."

Rachel hâlâ duygu yoğunluğundan şaşkın, "Ama sen benim dostumsun. Senin için en iyisini istiyorum" diye bağırdı.

Kate sesini alçalttı. "İyi niyetli olduğunu biliyorum, ama anlamıyor musun, eğer şu adamla nehrin karşısında komşum olarak normale benzer bir yaşam sürdüreceksem, oğlum onun kızına deli gibi âşıkken... biz onun otelinden gelecek müşterilere bel bağlamışken... elini görsem kendimi nasıl hissederim?"

"O senin tarafında, bütün dediğim bu."

"Biliyorum, biliyorum. Şimdi lütfen, yalvarıyorum daha fazla söyleme. Şimdi, Rachel Fine, bana bir veda öpücüğü verip iyi şanslar diler misin ?"

Rachel onu öpmek için eğildi. Kollarım Rachel'a dolayıp yanağını yanağına dayadı.

Titreyen bir sesle, "Her zaman mümkün olan en güzel şeylere, hatta mümkün olamayanlara da sahip olmanı dilerim," dedi.

Kate sandalyesini kapıya doğru çevirirken, "Sen benim en iyi dostum değil misin? Bu benim için çok değerli," dedi.

John ile Dr. White onu barda bekliyorlardı. Fergus ile Kevin Kennedy önden mahkemeye gitmişlerdi.

Kate gittikten sonra Rachel yeşil odada durdu. Bunun dua etmek sayılıp sayılmayacağını bilmiyordu, ama mavi-yeşil renkler ağırlıkta olduğu ve odaya uyduğu için bizzat seçtiği Meryem Ana'nın kederli resminin önüne gitti.

Resmin önünde durup kocaman kederli gözlere baktı.

"Lütfen onu kandırmalarına izin verme, onu ucuza ikna etmesinler. Haydi, lütfen. Çok şey

istemiyorum. Bugün her yerde binlerce iyi ve binlerce kötü şey oluyor. Kate Ryan için bu iyi bir gün olsun. Lütfen."

Sıcak ve sıkıntılı bir sabahtı. Dara aklını derse veremiyordu.

"Haydi Dara, uyan. Sıfat tamlaması neyi pekiştiriyor?"

"Efendim, Hemşire ?" "

"Neyi pekiştiriyor?"

"Emin değilim, Hemşire Laura."

"Eğer pencere yerine kitaba baksaydın daha emin olabilirdin. Cevap ateşten harflerle Dublin yolunda yazmıyor. Cümle şöyle... Haydi, Dara, dikkatini toplarsan çok kolay."

"Biliyorum hemşire." Kızın yüzü çok kederliydi.

Rahibe Laura duruşmanın bugün görüleceğini biliyordu.

"Dili eğitmenin bundan daha iyi bir yolu yoktur. Cümlelerin nasıl kurulduğunu sonsuza dek bileceksiniz." Rahibe bembeyaz yüzlü çocuğa yardımcı olmaya çalışıyordu.

"Başka kim biliyor... ?" Rahibe Laura Dara Ryan'ı rahat bırakmaya karar verdi.

"Hemşire! Hemşire!" Birkaç kişi ellerini salladı.

Rahibe Laura sınıfta bakındı ve normalde Grace O'Neill'in oturduğu boş sandalyeyi gördü. Çocuk günübirlik Dublin'e gitmişti. Babası izin istemişti.

"Grace doktora gitmesi gerektiğini söyleyecek. Bu doğru değil, elbise almaya gidiyor. Ama göründüğü kadar da saçma değil, Hemşire Laura. Tazminat davasının gününde Mountfern'de olmamasını istiyorum, o yüzden genç müdürümden onu götürmek için bir bahane bulmasını istedim. Daha uygun olur. Daha duyarlı."

Haklıydı tabiî. O çok iyi bir adamdı. Yalnızca onlara salon için para, ya da Yahudi hanımın getirdiği o perdelik kumaşları verdiği için değil. O gerçekten iyi yürekliydi ve insanların iyiliğini istiyor-

du. Rahibe Laura insanların onun hakkında kötü konuşmalarına dayanamıyordu. Yalnızca kıskançlıktı bu; başarılı olup da parasını babasının bir hiç olduğu yerde harcamaya gelen bu adamı çekemiyorlardı. Ona kalsa Ryan'lara istedikleri her şeyi vereceğini biliyordu. Ama tabiî, onun eline bakarak yaşamak Ryan'lar için imkânsız olurdu.

Rahibe Laura'nın bakışları sınıfta asılı duran kutsal resme yöneldi. Yolların Hanımı. Meryem Ana'nın kederli gözlerine bakıp içinden Oğlu'na Ryan'lara doğru dürüst bir tazminat verdirmesi için kısa bir dua okudu. Sonra cümleyi kendi çözümleyeceğini ve bütün sınıfın dikkat etmesini söyledi.

Peder Keane bugün dişi ağrıdığını, kendisiyle uğraşmamalarını söylemişti. Öğrencilerini bırakıp kasabaya dişçiye gitmesini gerektirecek kadar ciddi bir durum yoktu ama, uyanık olduğu her dakika dişinin varlığını hissedecek kadar da sorunu vardı. Oğlanları önceden uyarmanın adil olacağını düşünmüştü.

Michael tekrar tekrar Grace ile Jim Costello'nun şu an nerede olacaklarını düşündü. Okuldan izin almasında hiç sorun çıkmamış, erkenden yola koyulacaklarını söylemişti.

Michael iyi yolculuklar dilemek için erkenden bisikletle Gran-ge'a gitmiş, Grace merdivenden daha önce hiç görmediği, sarı çiçekli bir elbiseyle inmişti. Papatya kadar güzel görünüyordu...

"Harika görünüyorsun" demişti. "Yeni bir elbiseye hiç ihtiyacın yok, otelin açılışında bu harika olmaz mıydı ?"

Yanlış sözlerdi bunlar. Yine de, Grace onu görmek için bisikletle o kadar yol gitmesine memnun oldu. Hiç söyletmeden onu öptü. Kollarını boynuna dolayıp parmak uçlarına kalkarak bir öpücük kondurdu, tam o anda da Jim Costello'nun arabası geldi.

Michael'a, "Dava hakkında konuşmamaya yemin ettiğimizi biliyorum" diye fısıldadı.

"Biliyorum." Michael yutkundu.

"Ama ne olursa olsun, biz değişmeyeceğiz. Annenin çok para almasını dilerim, gerçekten."

Bunu söyleyişindeki bir şey Michael'ın kendini dışlanmış hissetmesine yol açtı. Ancak belki de o korkunç Jim Costello'nun insanın içini bulandıran gülümsemesiyle oturup Grace'i bekleme-siydi. Asıl o olmalıydı.

Sınıf havasızdı. Ölmekte olan bir eşek ansı boşuna camlara çarpıp duruyordu. Dışan çıksa bile bir saatlik ömrü daha kalmamıştı. Michael işini cetvelle hemen bitirse mi diye düşündü.

Peder Keane ona bakıyordu. Michael hayal mi ediyordu, yoksa öğretmenin şiş yüzünde yumuşak bir ifade mi vardı ?

Bugün sınıfın her şeyden çok nefret ettiği bir alıştırma yapıyorlardı. Peder Keane onlardan bir dakika boyunca herhangi bir konuda konuşmalannı istiyordu. Hmmm ve şeyyy denmeyecekti. Pederler bunun oğlanlann kendilerini ifade etmesini kolaylaştıracağını umuyorlardı. Oğlanlarsa bu işten nefret ediyor ve oyun sahasında hiç konu eksikliği çekmeseler de, sınıfın önünde ko-nuşmalan istendiğinde susup

kalıyorlardı.

"Michael Ryan. Bizi Fern nehrimizde bolca bulunan tatlısu turnası konusundaki bilgilerinden yararlandır bakalım."

Sınıfta homurtular duyuldu. Peder Keane ya tuzak soru sormuştu, ya da formunu kaybediyordu. Turna hakkında konuşmak çok kolaydı; hepsi kendilerini bildi bileli turna tutuyorlardı.

"Bu konuda neyi öğrenmek istiyorsunuz Peder?" Michael'ın yüzü endişeliydi. "Söyleyecek o kadar çok şey var ki."

"O halde birini seç ve sınıfı daha fazla bekletme." Peder Keane elini yüzüne götürmüştü.

"Turna da diğer tüm balıklar gibi oksijene ihtiyaç duyar. Akciğerleri için değil tabiî, insanlarınki gibi, hatta hayvanlannki gibi bile akciğerleri yoktur; hiç akciğerleri yoktur. Bizim bildiğimiz anlamda."

"Bize lütfen nelerinin olmadığının yerine nelerinin olduğunu anlatır mısın? Baştan başla."

"Turnalar ağızlarından su almak zorundadırlar ve o suda da havada olduğu gibi bir miktar oksijen bulunur. Suyu solungaçlann-dan çıkartırlar. Bütün balıklar öyle yapar. Peki turnada farklı olan nedir? Turna hayvanlar krallığındaki kurt gibi kötü bir üne sahiptir. Diğer balıklan avladığını, nehir kıyısındaki sazlıklann arasında pusuya yattığını söylerler. Ancak bu bir bakıma iyidir, çünkü turna bir iş yapıyor; nehir yatağını daha temiz ve daha iyi bir yer haline getiriyordur. Eline geçeni avlamak onun yapısında vardır. Turnayı suçlamak yalnızca cehalettir aslında, elimizde olsa hepimiz birer turna olurduk ve çıkıp kendi başlanna avlanmaya hazır tur-nalann sayısı daha fazla olsaydı, dünya da daha iyi bir yer olurdu."

Oğlanın yüzü kıpkırmızı ve öfkeliydi. Kimse turnalar aleyhinde tek bir söz bile söylememişti. Peder Keane bildiği kadarıyla asla.

Peder Keane daha önce bahçede şu anda karara bağlanan duruşma hakkında konuşmalar duymuştu.

Oğlanın evin kızıyla pek sıkı fıkı olduğu söyleniyordu ve büyük olasılıkla sadakat çelişmesi söz konusuydu.

Peder Keane Michael Ryan'ı severdi. Küçük kardeşi Eddie'ye oranla Melek Cebrail'e benzerdi o.

"Çok aydınlatıcı" dedi ve sınıf çok şaşırdı. "Şimdi, Tommy Le-onard, senin Kırsal Elektrik Programı hakkındaki görüşlerini alabilir miyiz?"

"Ah Tanrım, Peder, bu turnadan çok daha zor" dedi Tommy Le-onard. Hayatın hiç de adil olmadığını öğreniyordu.

Bayan Daly Rita Walsh'a mahkemeden haber gelip gelmediğini sordu.

Rita'dan önce Marian Johnson yanıtladı ve saat on birden itibaren her an gelebileceğni söyledi. İçeri girmelerine gerek kalmadan dışarda da halledilebilirdi. Bunu en yüksek yerden duymuştu. Ryan'lan temsil eden Bay Kennedy dün gece Grange'da kalmıştı. Dublin'li, çok hoş bir adamdı. Sonuç ne olursa olsun, orada bir gece daha kalacaktı. Dublin'e dönmek için yolun çok uzun olduğunu ve Grange'm hep kalmak isteyip de hiç rastlamadığı gibi bir yer olduğunu söylemişti.

Marian düşünceli düşünceli saçını düzeltti ve Rita Walsh Bayan Johnson'ı ince, uçuşan saçlarıyla düzenli olarak Rosemarie Kuvaför Salonuna getirecek yeni bir neden daha sezdi.

Kasabalılardan birkaçı Rahip Moran'la Rahip Hogan'dan özel bir nedenle dua etmelerini istemişlerdi. Hatta o amaçla ayin bile teklif etmişlerdi. Amaç hiçbir yerde belirtilmemişti.

Rahipler konunun mahkemeyle ilgili olduğunu, bir tarafın Ryan'ların büyük para almalarını dilerken, diğerlerinin O'NeüTin canını sıkmamak endişesiyle çok az almalarım dilediğini tahmin ediyorlardı.

Genç Peder Hogan "Müşkül bir durum, değil mi?" demişti.

"Hiç de değil. Yalnızca bugün mahkemelerde adaletin yerine getirilmesi için dua ederiz, o her şeyi kapsar" dedi Rahip Moran. Çok uzun bir ömür sürmüştü ve hemen hemen her şeyi biliyordu o.

Sheila Whelan çaydanlığı boşaltmıştı. "En iyisi bu güzel, sakin yerde saklanmaktan vazgeçip gideyim" dedi.

"Gerçekten de sakin ve güzel bir yer. Beni buraya getirmekle çok iyi ettin." Mary Donnelly minnettarlık içinde, sertçe konuşuyordu.

"Tam da birine ihtiyaç duydukları anda seni bulmaları ne şanstı, değil mi? Sen olmasan asla yapamazlardı."

Mary artık ne o yazı, ne de geçirdiği şok ve üzüntüyü pek ha-

tırlamıyordu. Onu o kadar düş kırıklığına uğratan adamı da hemen hiç düşünmüyordu. Genelde tüm erkekleri suçlarken bile, onun yüzünü kolay kolay hatırlayamıyordu.

Kadınlar güneşe çıkarken Çavuş Sheehan geçiyordu.

Şakayla karışık, "Erken başlamışsın Sheila" dedi.

"Tanrım, yakalandım." Sheila güldü.

O gittikten sonra düşünceli göründü.

Mary fark etti. "Ne var?"

"Bilmiyorum. İçimden orada ona bir şey söylemek geldi ama görüyorum ki ben de diğerleri kadar kötüleşiyorum."

"Neydi o?"

"Hiçbir şey herhalde, ama patikada epeyce hareketlenme gördüm. Nehrin karşı kıyısında, köprünün arkasında. Gecenin ortasında ışıklar ve gürültüler."

"Gecenin yansında sen patikada ne arıyordun?"

Sheila uyku tutmadığı için yürüyüşe çıkmıştı.

Joe'nun öldüğünü haber almıştı. Hemşire istediği gibi, sessizce haber vermişti ona.

Dublin'deki cenazeye gitmeyecek, Kate Ryan dışında hiç kimseye de ölümünü söylemeyecekti.

Yine de, Joe Whelan'ın herkesin ona o kadar iyi davrandığı Dublin'deki o hastanenin morgunda yattığını bilirken gözlerini uyku tutmamıştı. Kansı hiçbir zaman yeterince toparlanıp saygılarını sunmaya gitmeyecek ve dört çocuğundan üçü de anneleriyle kalacaklardı. Dördüncü de tutuklanma endişesiyle İngiltere'den gelmeye cesaret edemezdi.

Uyumak çok zordu, onun yerine yürüyüşe çıkmıştı.

"Oh, beni bilirsin Mary, sağım solum belli olmaz benim."

"Belki de hayal gördün" dedi Mary.

"Belki" dedi Sheila.

Fergus tıraş olmaya başladığında ellerinin titrediğini fark edip tıraş bıçağını hemen bıraktı. Mahkemeye kanlar içinde gitmek istemiyordu. Ellerinin titremesini nasıl geçirebileceğini düşündü. Dalgın dalgın küçük bir kadeh brendi ve port, diye düşündü, eskiden babası üşüttüğünde o kanşıma başvururdu.

Ama Fergus reddetti. İçini ısıtıp sakinleştirebilirdi, ama çok geçmeden her gün tıraş olmadan, hatta yataktan kalkmadan bir tane içmek zorunda kalabilirdi.

Evden çıkmaya hazır olduğunda ellerinin titremesi de geçmişti. Aynada yüzüne baktı, harika bir iş çıkardığını düşündü; hiçbir

yerde tek bir kesik bile yoktu. Koyu gri kravatını sıkıca bağladı.

Kevin Kennedy'nin saçlarını bile öylesine tarayacağını biliyordu, ama işte o -yoksul taşralı avukat, önemsiz bir tip- bir tavus-kuşu gibi süsleniyordu. Tıpkı hanımının bayrağıyla savaşa giden bir ortaçağ şövalyesi gibi.

Tanrım, onları devam etmeye teşvik etmekte haklı çıksın. Kevin Kennedy ona defalarca taşralı jürileri kestirmenin olanaksız olduğunu söylemişti ama Kevin de taşradan hep korkan bir kentliydi. Sütü şişelerle almadıkça ve arazi dedikleri küçük, bakımlı bahçeler anlamına gelmedikçe rahat etmezdi.

Fergus arabasına binip kente gitmeden önce sokağın karşısında Sheila Whelan'a hafifçe el salladı. Onun Mountfern'de, sanki hepsi bir iddiadan ibaretmiş gibi iyi şanslar dilemeyecek tek insan olduğunu biliyordu.

Lütfen Tanrım 12 000 sterlin alsınlar. Bu onları on beş yıl, 1980'le-re kadar geçindirirdi. Onu alsınlar. Kate artık endişe ve korku nedir bilmesin.

Dümdüz yoldan kente giderlerken Kate arabada oturmuş sakin sakin sağa sola bakmıyordu. Bu yıl eylül ayında kırlar çok güzeldi. Yaz iyi geçmiş, fazla kuraklık olmamıştı. Mountfern kadar küçük köylerden geçtiler, ama buraları her nedense, anayolun üstünde olduklarından daha önemli yerlerdi, tabiî bütün bunlar yakında değişecekti. Daha şimdiden tabelalar konmuştu; artık ıssız bir yerleşim yeri olarak kalmayacaklardı.

Kaşlarını çatmış yola bakan John'a, "Seninle daha sık gezmeye çıkmalıyım" dedi. "Benim için o kadar zahmete girip araba kullanmayı öğrendin ama ben pek arabana binmiyorum. Artık güzel güzel gezmeliyiz, ikimiz."

Martin White sertçe bugünden sonra daha iyi bir araba alabileceklerini umduğunu söyledi.

Kate şaşırmıştı. "Ben yeni bir araba almayı hiç düşünmemiştim, ya sen John ?"

"Tanrım, hiç düşünmedim, bu bize yetmiyor mu ?"

"Peki parayla ne yapmayı düşünüyorsunuz?" Martin White on-. lan bu soruyu sorabilecek kadar uzun zamandır tanıyordu.

"Gelecek, çocuklar..."

"Bizim orayı biraz toparlarız..."

"Elimizdeki işi sürdürmeye çalışırız..."

"Ve belki nehrin karşısındaki otele gelen para babalarından bir kısmını çekmeye çalışırız."

Birden ikisi de gülmeye başladılar.

Kate gözlerini silerek, "İkizler gibi olduk" dedi.

Adliyenin merdivenlerine yanaşıyorlardı.

Kocaman, çirkin bir binaydı. Ne John, ne de Kate hiç içine girmemişlerdi. Dr. White birkaç kez girdiğini söyledi; insanı düş kırıklığına uğratan bir yerdi. Dışardan bir sürü sütun ve basamağıy-la çok etkileyici görünüyordu. Ancak içersi bakılacak gibi değildi.

Bir tarafında Garda karakolu, diğerinde kütüphane olduğundan, çoğu insan binayı biraz tanıyordu zaten.

Kentin tam ortasında olmasa, yıkıp yerine daha uygun bir şey yapabilirlerdi. Kimse yıkılmasına hayıflanmazdı; ulusal bir anıt filan değildi. Zaten adaleti İngilizlerin dağıttığı bir devirden kalma olduğundan, kimsenin binaya karşı duygusal bir bağı da yoktu.

Ancak adliyeyi yıkmak, kenti altüst etmek anlamına gelecekti. Aynı zamanda, en tanınmış bina da kaybolacaktı. Kalabalık ve dar sokaklarda birini bulabilmenin en emin yolu "adliyenin mer-divenlerinde buluşalım" demekti. Adliyenin tam karşısında otobüs durağı vardı. Merdivenlerde her zaman birkaç kişi bekleşir; çoğunun hukuk ve adalet işleriyle hiçbir ilgisi olmazdı.

Ancak bugün kendi davalarıyla ilgili birkaç kişiyi tanıdılar.

Jack'in kuzenlerinden Mike Coyne yerel gazetede çalışıyordu. Hastane personelinden iki kişi de tanık olarak çağrılmışlardı. Tam otobüs durağına park edilmiş, çekileceği kesin olan araba da Fergus'undu.

Fergus nöbet bekleyen asker gibi arabasının yanında duruyordu. John Ryan, Kate ve Dr. White yaklaşıp da üçünü de dünyada hiçbir kaygıları yokmuş gibi kahkahalarla gülerken görünce gözlerine inanamadı.

İnsanlar küçük gruplar halinde duruyorlardı. Kate'in tekerlekli sandalyesi arabanın arkasından alınıp oturduğu yere getirildi. Yavaş yavaş ve telaş yaratmadan bir koltuktan diğerine geçti. Sandalyesinde rahat görünüyordu.

Adliyenin kapısına onyedi basamak merdivenle çıkıldığı söylenmişti ve iki seçeneği vardı: Ya iki güçlü adam onunla beraber sandalyeyi kaldıracak -Dr. White ile John yapabilirlerdi- ya da arka taraftan dolaşıp rutubetli koridorlardan geçerek gelecekti.

Arka yolu tercih ettiğini söyledi. Aksi hem taşıyanlar, hem de seyredenler için heyecanlı olacaktı. Birinin yerel gazeteye tekerlekli sandalyedeki insanlar için imkân eksikliğini yazması gerektiğini de ekledi.

Arka kapıya yöneldiler.

Ama oraya varamadılar. îki adam; Dublin'li bir avukatla oranın yerlilerinden biri koşarak merdivenlerden indi. Peşlerinden başkaları da geliyordu. Birisi cüppeli avukattı ve arkasında da yine cüppeli Kevin Kennedy vardı.

Fergus içinin hopladığım hissetti ve son anda bir teklifin geldiğini anladı.

Tekerlekli sandalyenin arkasındaki gruba boğuk bir sesle, "Durun bir dakika," diye seslendi.

Kate döndü. "Bir şey mi var?"

John gözlerini kıstı. "Bay Kennedy. Bizimle konuşmak istiyor anlaşılan."

Avukatlara saygı duymadığını pek de gizlemeyen Dr. White, "Oh Tanrım, davayı ertelemiş olmasınlar," dedi.

Çok, çok uzakta, geniş merdivenlerin öbür tarafında Patrick O'Neill kendi başına duruyordu.

Kate onun yalnız olmasını garip buldu, kendi yanında bu kadar çok insan vardı. Öte yandan, kim gelirdi ki ? Grace okulda, Rac-hel Ryan'ların bannda, ya Kerry? Onun nerede olduğunu kim bilebilirdi?

Patrick huzursuz ve çok yalnız görünüyordu. Kate'in içinden ona seslenmek geldi. Ona bir mesaj gönderip kendi sözleriyle; hep arkadaş kalacaklarını söyleyebilmeyi diledi. Kate'e söylediği gibi bu, arkadaşlıklarını sürdürmek için gerekli bir formaliteydi yalnızca.

Ama konuşamadı. Her neyse, zaten yanına geliyorlardı. Kevin Kennedy ile Fergus. Yüzleri ifadesizdi. İkisi de konuşmadan bakıştılar.

Kevin Kennedy bir adım geri çekilip sahneyi Fergus Slattery'ye bırakarak, "Sen söyle, Fergus" dedi.

"Bir teklifleri var." Fergus'un sesi pek titrekti.

John, "Evet Fergus, sen ne düşünüyorsun ?" diye sordu.

"Ne diyorlar?" Kate sakindi.

Fergus sanki bir milyon kilometre öteden gelen bir sesle, "8 000 sterlin diyorlar," dedi.

"8 000 sterlin." John tekrarladı.

Kevin Kennedy biraz daha açıklama yaptı: "Dün söylediklerinden 2 000 sterlin fazla."

"Aman Tanrım" dedi Kate.

Sessizlik oldu.

Karşı taraf küçük bir grup halinde Fersus ile Kevin'in arkasında

ORHAN KEMKL

duruyordu. Patrick hâlâ onlardan biraz uzaktaydı. Katılmıyordu.

Kevin Kennedy konuştu: "Avukatınız olarak yalnızca görüşümü bildirebilirim; kabul etmek zorunda değilsiniz. Bunu anlıyorsun, değil mi Kate ?"

Ona Bayan Ryan dememişti. Kimse fark etmedi bile.

"Evet anlıyorum, ne diyorsun ?"

"Bence kocanla bir an baş başa kalıp birbirinize bunu adil ve makul bir tazminat olarak içinize sindirip sindiremeyeceğinizi sormalısınız. Eğer sindirebiliyorsanız, sizin adınıza kabul edeceğim."

Bir duraksama oldu. Kimse kıpırdamadı.

"Yok, eğer her zaman mücadeleye devam etseydiniz ne alacağınızı merak edip üzülecekseniz, devam edeceğiz."

Fergus, Kevin ve Martin yavaşça uzaklaştılar ve John ile Kate karşı karşıya kaldılar.

John eğilip karısının gözlerinin içine baktı. Hiçbir şey konuşmadılar, ikisi de ne bir kelime söyledi, ne de başını salladı. O uzun bakışmanın ardından John doğruldu.

Eli karısının buz gibi elinde, "Kabul ediyoruz" dedi yalnızca.

Fergus ıslık gibi bir nefes verdi. "Eminim doğru olanı yapıyorsunuz" dedi mutlulukla. "Eminim, eminim."

Kevin Kennedy de gülümsüyordu. Martin White da.

Küçük grup neredeyse dağılmaya isteksizdi, ama sonunda Fergus davrandı.

Küçük bir öğrenci gibi, "Haydi Kevin, gidip onlara haber verelim" dedi.

Kate John'un elini yanağına bastırdı. Ne onun, ne de John'un hiçbir şey söylemesine ihtiyaç yoktu. Bir tek Dr. White konuştu.

"Bakın, buraya geliyorlar" dedi ve önce duraksayan adımlarla yürüyen Patrick O'Neill göründü. Ancak, yaklaştıkça koşmaya başladı.

Adliyenin arkasındaki küçük barda şerefe kadeh kaldırdılar. Sigorta şirketlerinin ve adaletin yerine gelmesinin şerefine içtiler. Kevin'in başka davaları olduğu için mahkemeye dönmek zorunda kaldı. Merdivenlerde dostça çözümlenemeyen davalardı onlar.

Hepsinin ellerini sıktı ve haftanın geri kalanını Grange'da geçireceği için yeniden bir araya geleceklerini umduğunu söyledi. Aslında orası Grand, Commercial ya da Central otellerinden çok daha iyiydi. Bu dava sayesinde buralara geldiğinde kalacak bir yer keşfetmesi büyük şanstı. Herkesin memnun olmasına da sevinmişti. Kendi seslerini seven insanlar olarak bilinmelerine rağ-

men, avukatların aslında tüm istediği buydu.

Fergus da kendi kendine 8 000 sterlinin neredeyse onlar için istediği para olduğunu, fark çok az olduğundan önemli olmadığını söyledi. Zavallı Kate'in çok çekindiği o işlerden kurtulmuş olmasına değerdi.

Dr. White da kendine göre epeyce konuşup uzman tanık olarak çağrıldığı davaların hikâyelerini anlattı.

John bu bar şansına adliyenin, kütüphanenin ve belediye daireleriyle kışlanın tam arkasında olmasa yaşayamayacağım düşündü. Masalar eski ve çizik çizik, döşemeler delik deşikti, ama bar doğru yerdeydi. Ryan'ın barının da gerçekten doğru bir yerde olmasını, vaat edilen tüm ek müşterilerin gelmesini diledi. Kate'i üzmek istemiyordu, şimdi değil; bütün bu olayların travması geçene dek, daha uzun bir süre değil.

Orada, aralarında oturan Kate'e baktı. İçeri giren kimse onun tekerlekli sandalyede olduğunu anlamazdı. Başını arkaya atmış, doktorun anlattığı saçma bir şakaya kahkahalarla gülerken son derece hayat dolu, güzel görünüyordu. Bu işin bittiğine hepsi çok rahatlamıştı.

Patrick de formundaydı. İçinden gelen, herkese durmadan içki ısmarlama arzusunu bastırıyor, doktorun tezgâha gitmesini, ya da Slattery'nin kendilerine hizmet eden kirli önlüklü oğlanın tepsisine 10 sterlinlik bir banknot atmasını bekliyordu. Hepsi de davanın bitmesine çok mutlu olmuş, çok rahatlamışlardı. Patrick de iyi niyet ve sevince ortak olması gerektiğini biliyordu. Onlara Ka-te Ryan'ın alabileceği tazminatın yansını bile almadığını söylemesi kötülükten başka bir şey olmazdı. Sigorta şirketleri mahkeme kapısında 12 000, hatta duruşma başlar başlamaz 14 000'e kadar çıkmaya razıydılar.

8 000 sterlinle gerçekten çok ucuz kurtulduklarını düşünmüşlerdi. Ancak Patrick eğer bu ortaya çıkacak olursa, yapmak için bu kadar uğraştığı her şeyin yıkılacağını biliyordu.

Tabiî ki bilinmiyordu. Sigorta şirketlerinin söyleyeceği bir şey değildi. Bunun yerine, alınan tazminat Mountfern'de heyecanla duyuldu. Büyük olasılıkla herkesi memnun eden bir miktardı. İnsanın bankaya koyup kendini varlıklı bir aile zannetmesine yetecek kadar büyüktü ki, Ryan'lar bunu zaten hiçbir koşul altında yapmazlardı. Öte yandan, ceza gibi görünecek kadar da büyük değildi. Haber Mountfern'e ulaşınca başlar memnuniyetle sallandı. Herkesin her an bir kepçenin altında kalabileceğini ve böyle

iyi bir adamı dava etmenin skandal olduğunu söyleyen Daly'ler bile anlaşmada kusur bulamadılar. O'Neill'e kendisinin ve makinelerinin ahaliyi ezip geçemeyeceğini göstermek için dünyanın bir ucuna kadar kovalanması gerektiğini savunan Jack Coyne bile susmak zorunda kaldı.

8 000 sterlin Jack Coyne da dahil, herkes için büyük paraydı.

Sheila Whelan Kate'i ilk ziyaret edenler arasındaydı.

"Her şeyin bittiğine çok seviniyor olmalısın" dedi. Her zamanki gibi, tam da doğru sözleri, Kate'in duymak istediklerini söylemişti. Ne tebrik ediyor, ne de bu muazzam paranın nasıl harcanacağını soruyordu. Kate oturup onunla konuşabildiği için minnet duyuyordu.

Sheila, "Yakında herkes gelir, seni yalnız bırakayım" dedi. Herkesle konuşmak istersin."

"Hayır, konuşmayacağım. Bir bülten yayınlayıp şuraya, küpe çiçeklerinin yanına asmak istiyorum: Bayan Ryan soranlara teşekkür eder..."

"Bence barda otur ki insanlarla baş başa olmak zorunda kal-mayasın. Gerçekten konuşmak istediğin birisi gelirse buraya geçebilirsin." Postane müdiresinin bakışları sıkıntılıydı.

Kate, "Bir şey mi oldu ?" diye sordu.

"Şimdi olmaz. Başka zaman anlatırım."

"Kötü mi?"

"Hayır, artık bitti."

"Oh Sheila." Sessizlik içinde oturdular. Birbirlerine öyle yakınlık duyuyorlardı ki, bunu dile getirecek kelime yoktu. Çekip giden ve ancak ölüm döşeğine yatınca geri dönmek isteyen bir adam. Böyle şeylere normal şekilde yas tutulamazdı. Bunların söylenmemesi gerekiyordu.

Sheila haklıydı; bütün gün gelen gidenin arkası kesilmedi. Rita Walsh geldi. Habere çok sevinmiş, bittiğine pek memnun olmuştu. Acaba parayı arkadaşı bir beyefendinin sözünü ettiği işe mi yatır-salardı ? Bir sendikasyon gibiydi; koyduğunuz para kadar gelir alıyordunuz ve hemen hiç riski yoktu. Yatınmım bir yü içinde iki misline çıkartan insanlar vardı, Rita bütün ayrıntüan öğrenebilirdi. Kate ona aslında kendisinin bunu çok isteyeceğini, ama John'un muhafazakâr düşündüğünü söyledi. Rita genelde kocalann süacı-lığına hak verdi ve Kate ihtiyaç duyarsa teklifinin her zaman geçerli olduğunu söyledi. Bir kadın başının çaresine bakmayı bilmeli,

dedi. John dinlemiyormuş gibi yaparken Kate onunla göz göze gelmemeye dikkat etti. Gülmeye başlamaktan korkuyordu.

Peder Moran ile Peder Hogan birlikte geldiler. Mutlu sonuçla ilgili iyi haberlerin dua ederken geldiğini söylediler. Tann'nın adaletinin yerine gelmiş olduğuna çok sevinmişlerdi. Bu aynı zamanda sabırla kadere ozanın bu dünyada bile ödüllendirildiğine örnekti.

Yalnızca Peder Moran konuşuyordu. Peder Hogan büyük bir şaşkınlıkla tezgâhın üstünde gördüğü böğürtlenli kek ve çöreklere bakıyordu. Shamrock Cafe için yapılan hazırlıklar iyice ilerlemişti. Masalarla iskemleler yerleştirilmiş, artık açılışa hazırdı. John büyük bir açılış töreni yapmamaya, insanların kendiliğinden duymasına karar vermişti.

Peder Hogan'm yuvarlak pembe yüzü heyecan içindeydi. "Buraya düzenli olarak gelebiliriz, Peder," dedi. Bu arada Kate John ile beraber, aldıklan bu cömert tazminattan köyün ihtiyaçlarına ufak bir katkıda bulunmayı çok istediklerini mırıldanıyordu. Din adamları için son derece başarılı bir ziyaret olmuştu.

Dara manastırdan dönerken öğrendi. Jacinta White söyledi ona.

"8 000 sterlin. Artık önemli kişiler olacaksınız" diye dudak büktü Jacinta.

Dara inanamıyordu. "Öyle şakalar yapma."

"Aslında bir şaka değil, siz de herkes kadar iyi olacaksınız."

"Biz zaten herkes kadar iyiydik."

Jimbo Doyle Carrie'ye telefon edip bildirdi.

Carrie, "Biliyorum zaten, kutluyorlar" dedi.

Jimbo, "Gitarımı alıp geleyim mi?" diye sordu.

Carrie hemen, "O kadar da kutladıklarını sanmıyorum" dedi.

Artık rahiplerin evine yerleşmiş ve mutlu mesut iki rahibe bakan Bayan Purcell eski patronu Fergus Slattery'ye bir not bıraktı. Bayan Ryan ile ailesi için bu kadar para alabildiğine çok sevindiğini, babası olsa onunla gurur duyacağını söyledi. Öte yandan paranın her şey demek olmadığını, ama Ryan'lann onu gayet akıllıca kullanacağından emin olduğunu söylemeyi de ihmal etmedi. Belki Fergus onlara Kutsal Yürek Mihrabından sızan rutubetten söz edebilirdi; genelde çok kazanan iyi insanlar aldıkla-

I

İl

n paranın bir kısmını ilk fırsatta Tann'ya iade etmek için sabır-sızlanırlardı.

Michael ile Tommy duyduklannda okulun bahçesinden çıkıyorlardı. Tommy hâlâ öğretmenlerin adaletsizliğinden yakınıyordu. Peder Keane sonunda pes etmiş ve rahiplere defter, kalem ve diğer kırtasiye malzemesi getiren adam tarafından kasabadaki dişçiye götürülmüştü.

Küçüklerden biri koşarak geldi.

"Annen bir servet edinmiş" diye bağırdı.

Michael karnının kasıldığını hissetti.

"8 000 sterlin" diye bağırdı ufaklık. Haberi ilk veren olduğuna sevinmişti.

"Fena değil" dedi Tommy. "Bizim evde de bu kadarının hakkı olduğu söyleniyordu."

Patrick Ryan'lara daha sonra bir içki içmek için uğrayacağını söyledi. Önce otelde yapması gereken bazı işler vardı. Ellerini hararetle sıktı ve aralarında belirmiş herhangi bir çekingenlik de böylece ortadan kalktı.

Ofisine döndüğünde içinde garip bir boşlukla masasına oturdu. Bu seferlik gelip giden olmadı; çoğu zaman şöyle ya da böyle bir kriz çıkmadan beş dakika bile çalışamazdı. Ancak bugün kimse yaklaşmadı. Brian Doyle adil bir anlaşma diye duyduğunu söylemiş, Patrick de onaylamıştı.

Ağzındaki kötü tat bir türlü geçmiyordu. Dün gece 12 000 sterlin teklif etmek istemiş ve kendisine herhangi bir miktar teklif etmenin ona düşmediği kesin bir dille söylenmişti.

"Kimseye söylemeden katkıda bulunayım" demişti.

Söz konusu bile değildi. Bir tazminatta anlaşılması gerekiyordu ve anlaşılacaktı. Patrick'in tazminatlarla Noel Baba'cılık oynaması diğer sigortacılara karşı haksızlık olurdu.

Ryan'lann beklediklerinden ve kabul etmeye hazır olduklan-nın çok daha fazlasını aldıklan duyulacak olursa, diğer bütün davacılar da benzer beklentiler içine girmezler miydi ?

Patrick O'Neill'in kendi adına, kendi cebinden aynca ödeme yapmasını engelleyecek hiçbir şey yoktu. Ancak buna sigorta şirketinin adı kanştınlmamalıydı.

Öte yandan, Patrick ödemeyi kendisi yapacak olursa sadaka gibi görüleceğini biliyordu.

Masasında oturup kızının Dublin'den dönmesini diledi. Birlik-

te bahçede yürüyüp konuşabilirlerdi, tıpkı eski günlerde, o baş-döndürücü ve flörtçü bir kız olmadan önce yaptıkları gibi.

Kerry'nin farklı olmasını diledi. Evet öyle, yalnızca farklı. Bambaşka biri gibi. Artık oğluyla aralarında herhangi bir samimiyet ve anlayış olabileceğini sanmıyordu. O bir kumarbaz, yalancı, hiç kimseyi umursamayan duygusuz bir oğlandı. Ve büyük olasılıkla Rachel'la birlikte olmuştu. Oğlunun Rachel'la sarmaş dolaş olduğu düşüncesini aklına getirmemeye çalışıyordu.

Rachel yatağa uzanmış, kafası alışık olmadığı içkinin etkisiyle karmakarışık, belki de aptalca gülüyor. Gür saçları yastığa yayılmış ve Kerry, onun oğlu, üstüne eğiliyor. İnanılır gibi değildi. Yumruğunu masaya indirdi. İnanmayacaktı.

Daha önce hep başa çıkabilmiş, ya da üstesinden gelemediği şeyleri de aklından çıkartıp atmıştı. Kathleen'in yanında değilken hastalığını düşünmemeye karar vermiş, işe gidip gelirken uzun yolda, ya da mesai sırasında hiç aklına getirmemişti. İlk namussuz müdürünü dövüp işten attığında hiçbir aşamada adamı düşünmemiş, hiçbir pişmanlığa kapılmamıştı. Kerry'nin okuldan kovulması, gümüşleri çalması, bunları da düşüncelerinden kovmayı başarmıştı. Ancak oğlunun Rachel'la birlikteki hayali silinip atılamayacak kadar korkunçtu.

Küçüklüğünden beri hayalini kurduğu güne birkaç hafta kala her şey bir karabasana dönüşüyordu. O gün, efendilerinin büyükbabasını bir göçmen gemisine sürdükleri noktadaki kendi muazzam sarayını açacaktı.

Fergus Slattery de odasında yalnız başına oturuyordu. Deirdre Dunne her zamanki sakin yüzü, sımsıkı kapalı dudakları ve herhangi bir şey söylemeden sağa sola bakma alışkanlığıyla harika bir sonuç olduğunu, çok memnun olması gerektiğini söylemişti.

Şimdi, tek başına oturup masasındaki diğer dosyalara da biraz zaman ayırmaya çalışırken, her şeyi bir kez daha aklından geçirdi.

Hâlâ O'Neill'in Mountfern'e hiç gelmemiş olmasını diliyordu. Adamın yapacağı hiçbir şey Fergus'u

hayatı boyu çalışarak ve yatırım yaparak kazandığı her şeyi büyükbabasının terk ettiği kö: yün çehresini değiştirmekte kullanmasına memnun etmeyecekti.

Neden otelini doldurmasını umduğu insanlar gibi o da tatile gelmekle yetinmemişti? Yonca desenli bir gömlek giyip salıte bir kılıç alabilir, eşekli eskicilerin yanında, ya da belki de köklerinin bağlı olabileceği kulübenin önünde bir resim çektirebilirdi.

Ancak, kime ne olursa olsun, O'Neill işleri kendi usulünce yap-

mak zorundaydı. Fergus'a göre pek çok kişi zarar görmüştü. Yalnızca Kate Ryan değil.

İnsanlar değişmiş ve açgözlü olmuşlardı. Herkes her şeyi yanlış nedenle yapıyor gibiydi. Şu Bayan Purcell örneğin, kilisedeki Kutsal Yürek mihrabını yenileyip rutubetten kurtulmaktan ve orayı ziyaretçiler için güzelleştirmekten söz ediyordu. Bütün parayı küçük mihrabın içindeki rutubeti temizlemeye ayırmak önemliyse, ki Fergus bunun hayatın olmazsa olmazlarından olmadığını düşünüyordu, o halde kuşkusuz bunu yalnızca Tanrı için, ya da o kilisede dua edecek Mountfern'liler için yapmak gerekirdi. Kutsal Yürek heykelinin çevresindeki duvarların ağlamasını, heykeli saran yosunlan ve tavandan damlayan suların mihrabın lambasına kısa devre yaptırmasını görmemek onların hakkıydı. Fernscourt'a gelen konuklar Katolik bile olmayabilirlerdi; olsalar bile herhalde ayin için elli kilometre ötedeki katedrale gidip bir de tarihi eser görmeyi tercih ederlerdi. Protestan rahip de konuklar gelmeden önce mezarlığı temizletmekle meşguldü. Fergus bunun da yanlış yaklaşım olduğunu düşündü. Protestan mezarları ve mezartaşlan-na değer verilecekse, neden büyük olasılıkla Protestan bile olmayan Amerikalıların onları görmeye gelmeleri bekleniyordu ?

Öte yandan, kimse Fergus'un bu düşüncelerine katılmazdı. Kate onu sık sık genç yaşında çatlak bir ihtiyar olmaması için uyarıyordu. Daha otuz birindeydi. Acaba vakti gelmiş olabilir miydi?

Loretto Quinn haberi Rita Walsh'dan aldı. Koşup Kate'i tebrik etmek için ölüyordu, ama dükkânı bırakamazdı. O anda Jack Coyne içeri girdi.

"On dakikalığına dükkâna göz kulak olur musun? Hemen gidip dönerim."

"Tanrım, neyim ben, haberci oğlan mı ?"

Coyne tamirhanesinin sahibi olan ve kendini hatırı sayılır bir işadamı olarak gören adam, hep eskici dükkânı olarak gördüğü bir dükkânda tezgâhın başında durmaya layık görülmesinden hoşlanmamıştı.

Loretto önlüğünü çıkartmaya çalışıyordu. Rachel'ın aylar önce aldığı şık önlüklerden biriydi. Rachel insanın ayrı bir çalışma kıyafeti giyip iş bitince çıkarmasının güzel bir fikir olduğunu söylemişti. Loretto da hemen kabul etmiş, zaten önlükle çok şık göründüğü için de, iyi bir öneri olmuştu.

Jack Coyne homurdandı ama on dakikalığına kaleyi beklemeye razı oldu.

"Bir dakika gecikirsen kapıyı arkamdan çekip çıkarım."

Loretto iyi niyetlerini bildirmek için uçarak gitti.

Mary Donnelly "Dükkâna kim bakıyor ?" diye sordu. Güneş gibi gülümsüyor ve herkese koşuşturuyordu.

"Jack Coyne göz kulak olacağını söyledi," dedi Loretto.

Mary kasvetli bir sesle, "Onun sende gözü var" dedi.

"Dünyada olmaz. Tek kelime bile söylemedi." Loretto başını arkaya attı. Jack Coyne'un neden o kadar sık uğradığını merak etmemiş değildi. Üstelik, ince ve acımasız yüzünde ilgi emaresi görmüş de olabilirdi.

Mary, "Oh, kesinlikle öyle" dedi. "Kendi işine eklemek için küçük, derli toplu bir iş değil mi ?"

"Evet, öyle." Loretto ne diyeceğini bilemedi. Kate ile John Ryan bir kez daha bakıştılar.

Aynı dalga boyunda olduklarına, çilelerinin bittiğine ve geleceklerinin güvence altına alındığına memnundular.

Jim Costello davanın bittiğine sevindi. Patron artık bütün dikkatini otelin açılışına verebilirdi. Bir sürü sorun çıkmıştı ve Pat-rick'in her şeye bir çekidüzen vermesine ihtiyaç vardı. Jim bir gündem üzerine toplantı önerdi.

Patrick dudak büktü. Gündemler - "karar verildi", "kabul edildi" gibi sözler- çocuk işiydi. Önemsiz kişiler uğraşırdı. Servetini poposu üstünde oturup toplantılara katılarak yapmamıştı o.

Jim Patrick'e göre biraz züppece, "Başkalarının önünde çözümlenmesi gereken bazı alanlar var" dedi.

"Ne gibi ve kimler mesela?"

"Organizasyon şeması ve oğlunuzun otelde hangi konumda olmasını istediğiniz gibi. Bunun da onun önünde tartışılması gerekir. Bir bu var."

"Brian Doyle'la onun deyimiyle son rötuşlar, bana göre hâlâ tamamlanmamış işler hakkında ne gibi cezai şartlar konuştuğunuz gibi. Bayan Fine'ın dekordan sorumlu olup olmadığı ve açılış günündeki sunumun hazırlıkları gibi."

Patrick kalakaldı. Bu üç darbeyi beklemiyordu. Önce en kolayını ele aldı.

"Rachel'la hiçbir zaman sorun olmadı" dedi. "Ona tam yetki ver. İnsanlarla geçinmekte yıllardır tecrübelidir o, benim gibi ayaklarına basıp durmaz. Zaten sorun ne ki? Kim itiraz ediyor?"

"Hayır, mesele o değil. Bayan Fine açılış organizasyonunu onun yapmasını sizin istemediğinizi söylüyor. O zaten burada olmaya-

cakmış ve siz de hazırlıkları Dublinli halkla ilişkiler uzmanlarının yapmasını istiyormuşsunuz. Onlar da iki kez telefon edip rapor istediler. Bayan Fine yalnızca bana gülümseyip burada olmayacağını söylüyor, sizse 'Rachel halleder' diyorsunuz. Özür dilerim Bay O'Neill, sanki ağlayıp sızlayıp en ufacık sorunlarda bile size koşuyormuşum gibi görünüyor. Ama neyin benim sorumluluğumda olup neyin olmadığına karar vermenin ne kadar güç olduğunu görüyor musunuz ? Bunlann hepsi önemli ve oldukça hassas konular."

Patrick ona baktı. Costello gözlerini hiç kaçırmadı. Devamlı sızlanan biri gibi de değildi. Adam haklıydı.

"Ne demek istediğini anlıyorum. Önce Doyle'a o kenefleri ya da her neyseler yarına kadar kaldırmazsa, yarın sabah buradan Galway'e; yetmezse oradan da Dublin'e kadar kıçını tekmeleyeceğimi söyle. Duydun mu? Bu gece." "Onun ofis ve depo dediği şeyler."

"Onlara katedral bile dese umurumda değil. Onlar birer kenef ve yarın sabah burada olmayacaklar. Ama o olacak, saat sekizde." "Evet, arayayım mı... ?"

"Ona kendisini sekizde burada göreceğimi söyle. Bir de, Costello?"

"Bay O'Neill?"

"Eğer oğlumu görürsen defolup gitmesini söyle. Açılış gününde doğru düzgün giyinmiş bir halde gelirse, tabiî onu gördüğüme memnun olacağım. Aksi halde olmaz."

Jim Costello'nun gözleri parladı. "Hayır, korkarım sizin adınıza öyle bir mesaj veremem. Bu aile işi. Ben bir tür ültimatom verip sonra başka bir tür omuz silkme haberini taşıyamam. Özür dilerim ama

olmaz."

Patrick ona hayranlıkla baktı. "Seni seçmekte haklıymışım. Pekâlâ, Kerry'yi ben hallederim, ama senin durumun apaçık. Onun bu otelde yeri yok." "Peki ya öteki...?"

"Rachel'ı kendim bulacağım. Nerede olabileceğini biliyor musun?"

Jim başını iki yana salladı ve tam onu ilgilendirmediğini söylemek üzereydi. Ama Patrick bir kahkahayla sözünü kesti.

"Hey, rahatla. Eğer oğlumla olan kirli işlerimi yapmayacaksan,

sanırım iki sevgiliyi barıştırmanı hiç isteyemem senden, değil mi?"

Müdürünün koluna dostça vurup otelinin kapısından çıktı ve

basamaklarda durup gözlerini Brian Doyle'dan ertesi günü kal-

dırması istenen o çirkin prefabrik kulübelere dikti. Boş bulunup Rachel'la aralarındaki anlaşmazlığın yalnızca iki sevgilinin münakaşası olduğunu söylemişti. Jim Costello'nun bu hatasını bir bakışıyla bile yüzüne vurmaması dikkatinden kaçmamıştı.

Rachel neredeydi ?

Kate onu her an bekliyordu ama artık arkadaşından kuşku duymaması gerektiğini de biliyordu. Rachel bir ara gelecekti, ne zaman olduğu önemli değildi. İyi haberleri sevinçle paylaşacak, en az bir tam günü mahkemede geçirmek zorunda kalmamalarına memnun olacaktı.

Patrick'in de bu kadar sevinip adil bir tazminat olduğunu düşünmesine sevinecekti.

Kate tekrar tekrar kapıya baktı. Serin yeşil odasına dönüp Rachel Fine'la konuşmak için sabırsızlanıyordu.

Rachel nehir kıyısında yürüyordu. İskeleden yukarı, çalı çırpılarla örtülmüş, ama Fernscourt'tan köprüye inen yol kadar da dikenli olmayan patikadaydı.

Burası sakindi ve hiç kimseyle karşılaşmazdı. Düz topuklu ayak-kabüarıyla şık, ufak tefek bir kadındı. Rachel on yedi yaşından beri yüksek topukları olmadan pek gezmemişti, ama Mountfern'de öyle çok alışkanlığını değiştirmek zorunda kalmıştı ki, ayakkabıların değişmesi önemsiz olmuştu. Ellerini süet ceketinin ceplerine sokmuş, Hermes eşarbını havalı bir şekilde boynuna atmıştı.

Seyreden herkes onu nehir kıyısında dolaşmaya çıkmış zarif bir kadın olarak görürdü. Yıllar içinde duygularını herkesten saklamayı öğrenmişti. Yüzünde hep gülümsemeye hazır bir ifade vardı. Ancak düşünceleri yüzündeki hoş ifadeden çok uzaktı.

Patrick O'Neill, Kate'in en az 12 000 sterlin alacağını ve sigorta şirketinin hiç uzatmadan 14 000 vermeye de hazır olduğunu söylemişti. Peki ona kıyasla neden bu kadar az tazminat çıkmıştı ? Patrick bunun yeterli olmadığını göstermek için neden hiçbir şey söylememiş, hiçbir şey yapmamıştı ?

Duyduğu kadarıyla, ki pek çok şey duymuştu, eğlenip kutlamışlar, herkes birbirinin sırtını sıvazlamıştı ve artık aralarından su sızmıyordu.

Patrick'in bu kadar ikiyüzlü olabilmesi karşısında midesi bula-nıyordu. Kendisinin arkadaşının karşısına dikilip sınırın ne olduğunu söyleme cesaretini bulamamış olmasına daha da kızıyordu.

Eğer Rachel Fine birkaç saat önce Kate'in o saçma sapan izci

prensiplerine karşı çıkacak cesareti gösterebilseydi, şimdi Ryan ailesinin banka hesabında 14 000 sterlini olacaktı. Bu para onlan sonsuza dek güvenceye almaya yeterdi. Fernscourt yüzünden işlerine ne olursa olsun.

Rachel dönüp otele baktı. Artık açılışa kadar beklemeyeceğini kesinlikle biliyordu. Masum insanları üzmeden, elinden gelen en kısa sürede New York'a dönecekti.

Evine dönecekti.

Girdiğinde bar çok kalabalıktı. Doğruca Kate'e gidip yanaklarından öptü.

Kate'in gözleri dolu doluydu. "Harika değil mi, rüya gibi" dedi.

Rachel yutkundu.

"Patrick'le konuştun mu ?" Kate sordu.

"Hayır. Sabahtan beri konuşmadım."

"Çok sevindi, hakkın yerini bulduğunu düşünüyor."

"Eminim öyledir." Rachel geri çekiliyordu.

"Oh, gerçekten gitmek zorunda mısın ? Herkesten çok seninle konuşmak istiyordum."

Rachel hiç bu kadar duygulanmamıştı. Hiçbir şey söyleyemedi.

"Hem Rachel, sana yapmaya çalıştığın şey için teşekkür etmek istiyorum. Ama doğru olmazdı, sen de görüyorsun, değil mi? Zaten her şey istediğimiz gibi gelişti. Patrick bu kadar vereceklerini söylemişti ve biz de bu kadar aldık." Kate'in gözleri parlıyordu. Yüzü yorgun, ama gözleri ışıl ısıldı.

"Öyle mi dedi ?" Rachel'ın sesinde şüphe yoktu, oldukça duygusuz bir ifadeydi.

"Evet, sonradan sorduk ona. Barda."

"Evet, tabiî. Kate, ya daha sonra, ya da yarın gelirim ve akşama kadar konuşuruz. Ama şu anda erteleyemeyeceğim bir işim var."

"Pekâlâ, seni tutmayayım. Verdiğin destek için bir kez daha teşekkür ederim. Bu gece uzun süredir ilk kez rahat bir uyku çekeceğim."

Rachel elini daha önce hiç yapmadığı bir şekilde Kate'in yüzüne koydu. Sanki başka hiçbir şekilde söyleyemeyeceği şeyleri avucuyla iletmek istiyor gibiydi.

Sonra alelacele Ryan'lardan çıkıp River Road'dan aşağı yürüdü. Yaya köprüsünden Fernscourt'a geçmedi, Loretto Quinn'in orada da durmadı. Rachel Fine köprüye kadar inip sola döndü. Sonra merdivenleri çıkıp Fergus Slattery'nin aynı zamanda yazıhane olarak da kullandığı sarmaşık kaplı evinin kapısını çaldı.

Kısa ve açık bir görüşme oldu.

Rachel karmaşık açıklamalara girmedi. Patrick'e oğluyla kafa çektiğini, ama yatmadığını anlatırken olduğu gibi ellerini ovuşturup mendilini de bükmedi.

Fergus farklı bir dinleyiciydi. Yüzü ifadesiz değildi; her cümleye öfkeyle ve yüksek sesle tepki verdi.

Rachel ona çeşitli toplantıların ayrıntılarını, stratejileri, altı bin teklif etme ama reddedilmeyi göze alma görüşünü, sekiz bin reddedildiği anda onbine çıkıp, duruşmanın başlamak üzere olduğu anda bile on dört bine kadar her şeyin kabul edilmesi kararını anlattı.

"Sanırım bütün bunları sana neden anlattığımı merak ediyor-sundur."

"Hayır, bana anlatman çok doğal. Sen Kate'in arkadaşısın, onun adına üzüldün." Nazik konuşuyordu.

"Ama Patrick'in de arkadaşıyım. Bunu biliyor olmalısın."

"Evet, tabiî ki biliyorum."

"Sebebi bitmiş olması, Patrick'in beni artık istememesi değil..." Kaşlarını şaşkınlıkla kaldırdığını gördü ve alelacele devam etti. "Hayır, garip ama, onunla bir ilgisi yok."

Fergus "tabiî" dedi, ama Kate onun buna gerçekten inanıp inanmadığını merak etti.

"Çünkü adil değil. Patrick hep adil olmuştur. Son zamanlarda kendini kaybetti ve hiç de adil davranmıyor."

Çok dertli görünüyordu. Fergus akşamüstü güneşinde kocaman siyah gözleri huzursuz, çok güzel bir kadın görüyordu karşısında.

Fergus, "Artık elden hiçbir şey gelmeyeceğini biliyorsun, değil mi ?" diye sordu. "Tekliflerini aldık

ve isteyerek kabul ettik. Ben yeterli olduğunu düşündüm. Avukat Kennedy de. Ama ondan da önemlisi, Kate ile John da tatmin oldular."

Rachel solgun yüzlü, karmakarışık saçlı, uzun boylu genç adama baktı. Rachel onun Kate Ryan'ı umutsuz, beyhude bir şekilde hep sevmiş olduğunu görebiliyordu. Onu, adına savaşa gitme firsatını bulduğu bu tek seferde de ne kadar yetersiz temsil etmiş olduğu düşüncesi yüzüne yansıyordu. Belki de köyün de ancak. bu kadarını kaldırabileceğini söyleterek tazminatın küçüklüğüne mazeret arıyordu.

"Bu sabah beni dinleseydi çok daha fazlasını alabilirdi. Ona söylemeye çalıştım, ama dinlemedi."
"Hayır, Kate öyledir." İç çekti. "Ama biz arkadaştık. Arkadaşlar arasında usulsüzlük sayıl-

mazdı ki."

"Benden ne istiyorsun Rachel?"

Rachel şaşkınlıkla ona baktı.

"Hayır, ciddiyim. Şimdi ne yapmalıyım ? Kendi içgüdüm bunu aklımdan çıkarmamı, bu konuşmayı hiç yapmamışız gibi davranmamı söylüyor. Sence başka türlü mü davranmalıyım ?"

"Bana kızdın mı?"

"Kesinlikle hayır." Masasında eğilip onu temin etmek için elini avuçlarının arasına aldı. "Bazen seninle çok fazla vakit geçirdiğini düşündüğümü itiraf etmeliyim. Sen O'NeüTe çok yakındın ve O'Neill de pek çok bakımdan onun düşmanıydı."

"O istemese de düşmanı onun" dedi Rachel. 'İşlerini kapattıracak ve 8 000 sterlin de bunu telafi edebilecek bir tazminat değil."

Fergus bir süre sustu.

"Fergus, eğer Kate'e söylemeye çalışacağıma sana söylesey-dim, sen beni dinler miydin ?"

Yine bir sessizlik. Sonunda Fergus konuştu:

"Doğrusunu söylemek gerekirse, evet, sanırım dinlerdim. Etik olmazdı ve bunu sana söylediğimi duyan olursa beni defterden silebilirler, ama dinlerdim."

Rachel onun dürüstlüğünü takdir etti. "Bir arkadaşa yardım etmenin etik olmadığım sanmıyorum."

"Baro öyle görmeyebilir." Kederli kederli gülümsedi. "Kate'e ne kadar bağlı olduğum konusunda bu kadar anlayışlı olmayabilirler."

"Bir bakıma onu seviyorsun, değil mi ?"

"Evet, öyle, bir bakıma." Hiç utanmadan konuşuyordu, ama bakışlarını Rachel'a değil, Bridge Street'e yöneltmişti.

"Onda her şey var, biliyor musun? Hayat dolu, sağduyulu, bende olmayan çabuk bir zekâsı var ve... oh, daha pek çok şey. Ama haklısın, bu bir bakıma sevgi; gerçek sevgi değil. Onu John'dan ayırmak, ya da onunla yatmak istemiyorum. Sanırım ben insanlara yakın olmaktan kaçınıyorum ve Kate'e karşı bu duygularımı da onun yerine koyuyorum. Çok aptalca aslında."

"Sana söylemek zorundaydım Fergus. Artık bildiğine göre ne yapacağın sana kalmış. Eğer sen de herkes gibi bu gelmiş geçmiş en büyük tazminatmış gibi davranacaksan, devam et. Ben burada olmayacağım. Eve dönüyorum."

"Burası evin değil mi ?"

"Öyle sanıyordum, ama değilmiş."

"Seni özleyeceğim. Keşke gitmeseydin."

Eddie Ryan, Jack Coyne'dan özellikle kaçıyordu. Ancak, Eddie beladan kaçamazdı. Coyne'un tamirhanesinde oynamaya öyle alışmıştı ki, artık her türlü araç ilgisini çekiyordu.

Bay Williams'ın eski püskü bir steyşın vagonu vardı. Mezarlarla uğraşırken mezarlığın önünde bırakmıştı. Eddie etrafta kimseyi göremedi. Mezarlıktaki otlar çok uzamıştı. Bay Williams da iyice eğilmişti.

Eddie sağa sola bakınıp şoför koltuğuna oturdu. Otomobili yolun sonundaki çift kapılı çiftlik evine kadar sürecekti. Bir kapıdan girip diğerinden çıkabilir ve arabayı yerine getirebilirdi.

Süt sağımından sonra kapıdan çıkıp meralarına dönen inek sürüsünü hesaba katmamıştı. Sanki pencerelerden içeri girecek gibiydiler ve Eddie de sandığı kadar iyi bir sürücü değildi.

İneklerin normal süt sağma işine ara verilmesinden bir şikâyetleri olmazdı. Akşama kadar orada öylece durup geviş getirmeye hazırdılar. Tam o anda bir traktör köşeyi döndü. Eddie rahibin arabasında ne aradığını açıklamasının çok zor, hatta imkânsız olduğunu biliyordu. Hızla arabayı terk edip, durmuş seyreden ineklerin bakışları altında sıvışıp gittti. Traktörün arabaya vurduğunu duydu ve Bridge Street'e varana kadar hep koştu.

Zavallı Bay Williams'ın arabası, zavallı Brigid Kenny'nin inekleri ve Brigid Kenny'nin traktörü kullanan zavallı oğlunun hikâyesini bara ulaştığında çok masum bir yüzle dinledi. Bütün kabahat oğlanın üstüne kalmıştı.

Postanedeki Bayan Whelan'm gelip annesiyle babasına Bridge Kenny'nin genç Eddie'yi çiftlikten kaçarken gördüğünü bildirdiğinde çok şaşırdı ve sinirlendi. Bayan Whelan o zamana kadar hep iyi davranmıştı.

Eddie'nin babası çok kızdı.

Eddie arka bahçeye çağrıldı.

Bunun tek bir anlamı olabilirdi.

Kate de çok kızmıştı. İşin tehlikesi, aptallığı, insan hayatına hiç önem vermemek.

Elleri, bacakları ve poposu arka bahçede yediği dayaktan, sızlayarak eve dönen Eddie'ye hışımla, "Hiç olmazsa bu evde araçların ezdiği insanlara neler olduğunun bilineceğini sanırdım" diye söylendi. Çocuk çok kötü görünüyordu ve içinde ona karşı bir merhamet kıvılcımı hissetti.

Samimi bir ilgiyle ona, "Neden bu kadar kötüsün ?" diye sordu. Eddie onun sesindeki değişimi fark etti.

"İçimden kendimi kötü hissetmiyorum" dedi. "Başka bir yerde, önemli bir yerde olmayı istedim, insanlar benim hakkımda konuşsunlar," dedi.

"Bu akşam herkes senin hakkında konuşuyor."

Sanki onu affetmiş gibi anlaşılmasını istemiyordu. Önlerinde korkunç şeyler vardı; Bay Williams'tan özür dilemek, Jack Coyne'dan arabayı tamir etmenin kaça mal olacağını öğrenmek, Bridge Kenny'ye (ki en iyi günlerde bile ekşi suratlı bir kadındı) ve oğluna (kafası Kenny ailesine göre bile yavaş

çalışıyordu) Eddie Ryan'ın çiftliklerinde neden ortalığı altüst ettiğini anlatmaya çalışmak gibi.

Eddie, "Sanırım bir şekilde önemli olmak istiyorum" dedi.

Kate şaşkınlıkla baktı oğluna. Gözleri dolu doluydu. "Sen benim için çok önemlisin."

"Yalnızca azarlaman ve insanlardan benim adıma özür dilemen için." Yakınmıyordu, yalnızca durumu öyle görüyordu.

"Neden böyle düşünüyorsun ?"

"Açılışa giymek için yeni bir şey alıp almayacağımı sorduğumda herkes güldü. Kimse o açılışa gidebileceğimi bile düşünmedi. Bu önemli olmak sayılmaz pek."

Annesinin tekerlekli sandalyesinden eğilip onu kollarına almasına hiç hazırlıklı değildi.

"Ne demek istediğini biliyorum Eddie. Dublin'e kıyafet almaya gidecek kadar önemli biri olmamak çok zor. Ben de gitmek isterdim. Grafton Street'te ve Wicklow Street'teki dükkânlara girip çıkmak isterdim. Sonra George Street'e gidip oradan bir şeyler alır, biraz başka alışverişler yapardım, ev için filan, sen sıkılırdın. Belki bir kitapçıya uğrar, babana bir hediye alır, sonra vakitlice çıkıp paketlerle rıhtımdan aşağı yürür ve trene binip dönerdim. Baban bizi kasabada karşılayıp eve getirirdi. Ben aldıklarımı denerdim, hepsini giyip sağlam iki bacağımın üstünde dönerek gösterirdim, sizler ne düşündüğünüzü söylerdiniz ve insanlar beni fark ederdi. Tekrar önemli biri olurdum."

Konuşurken hâlâ ona sarılıyordu. Onu bırakıp kendinden uzaklaştırdığında oğlanın dudaklarını ısırdığını gördü.

"Hiç düşünmemiştim anne... hiç düşünmemiştim" dedi.

"Sorun yok, Eddie. Hayat devam edecek."

"Eğer param olsaydı anne, seni bir günlüğüne Dublin'e götürürdüm."

"Götüreceğini biliyorum."

Artık susmuştu, Eddie de yavaşça çıktı.

Her şey çok garipti, hiç kuşku yoktu. Bayan Whelan onu gammazlıyor, babası öldüresiye dövüyor ve annesi de ona sarılıp tekrar iki bacağı olmasını dilediğini anlatıyordu.

Her an yeni gariplikler oluyordu. En az yüz yaşında olan Bay Coyne, yüzüne yakın Bayan Quinn'e bir demet çiçek getirmişti ve ikisi sanki bir müzikaldeymiş gibi davranıyorlardı. Kerry O'Neill'e neden bir kayığa binip iskeleyle köprü arasında gidip geldiğini sorunca ona defolup gitmesini söylemişti. Tommy'nin küçük kardeşi Marty Leonard Tommy'nin odasının duvarında Dara'nın dört resmi olduğunu ve Tommy'nin geceleri yatmadan önce her birini öperek iyi geceler dilediğini anlatmıştı. Peder Hogan da ona Shamrock Ca-fe açıldığında hangi saatler arasında çalışacağını, patatesli çörekleri paket yaptırıp almasının mümkün olup olmadığını sormuştu.

Eddie Mountfern'de herkesin delirdiğini düşünüyordu.

Dara annesinin bugünlerde içine kapanık ve hüzünlü göründüğünü fark etti. Oturup yaz çiçeklerinin artık solmaya başladığı bahçesini seyrediyordu.

Dara "Çapayla tırmığı getireyim mi?" diye sordu.

"Hayır. Bir süre böyle bırakalım. Kim görüyor ki hem ?"

"Sen görüyorsun, biz görüyoruz."

"Ben de onu dedim zaten."

Dara heyecanla, "Orayı görenler hep bizlerdik, Telefis Eire-ann'a filan çıkmadı ki" diye cevap verdi.

Kate birdenbire, "Açılışta giyeceğin keten elbisenden memnun musun ?" diye sordu.

"Memnuniyet doğru sözcük değil, göründüğü gibi sıkıcı bir keten elbise işte. Oturunca eteği balon gibi kabarıyor. Rengi güzel bir mavi ve Bayan Fine bana o kolyeyi verdi. Sanırım fena değil, zaten orada bana kim bakacak ki. Fena değil işte, neden sordun?"

Kate, "İstiyorsan yeni bir elbise alabilirsin" dedi.

"Nasıl bir elbise anne?"

"Nasıl istersen."

Bu hayatlarında hiç söylenmemiş bir sözdü. Dara'nın ağzı açık kalmıştı. Tazminat yüzünden kendilerini milyoner saymamaları konusunda uzun bir vaaz dinlemişlerdi. Asılsız beklentilere kapılınmaması ve hayat tarzlarının değiştirilmemesi yönünde uyarılmışlardı. Şimdi, durup dururken istediği gibi bir elbise alabileceği söyleniyordu.

Kulaklarına inanamayarak, "Dublin'de bir mağazadan mı demek istiyorsun ?" diye sordu.

"Tabiî."

"Ama neden anne? Shamrock Cafe'yi büyütmemizin gerekebileceği günler için tasarruf yapmak zorunda değil miyiz ? Üniversite harçları da var."

"Para benim, ben sırtımı kırarak kazandım. Eğer yeni bir elbise alabilirsin diyorsam, alabilirsin. Beni duyuyor musun?"

Kate'in gözleri dolmuştu. Dara koşup ona sarıldı.

"Anne özür dilerim. Tabiî ki yeni bir elbise isterim. Yalnızca bütün paranı bana harcamanı istemedim, hepsi bu."

Kate'in hıçkırıklarla sarsıldığını hissediyordu.

"Yeni bir elbise çok isterim. Cumartesi günü trenle Dublin'e giderim, bayılırım."

"Michael da gidip bir ceket alabilir. Onunla gidip eski bir paçavra filan almasını engeller misin?"

"Peki anne."

"Şıklıkta kimseden geri kalmayacaksınız. Hafta ortasında ikiniz için de okuldan bir gün izin alırım. Prenses Grace giysileri için Dublin'e gidebiliyorsa, Ryan'lar da derslerinden başlarını kaldırıp öyle yapabilirler."

Çavuş Sheehan yorgundu. Düzgün gidebilecek hiçbir şeyin düzgün gitmediği, her şeyin tirbuşon gibi dolambaçlı olduğu bir gündü. Otelin açılışı için ek muhafız ayarlamak gibi basit bir iş bile politik bir mayın alanına dönüşmüştü. Köyde doğru dürüst konuşabileceği kimse kalmamış mıydı? Sheila'nın kiliseden çıktığını görünce gülümsedi.

"Ne için dua ediyordun? Dur tahmin edeyim. Benim gibi aptalca sorular soran birine daha rastlamamak için."

Sheila ona sevgiyle baktı. Seamus ve Mary Sheehan'ı yıllardır tanıyordu. Zaman zaman Mary'le beraber tepedeki hastanede talihsiz oğlunu görmeye gitmişti. Seamus genelde karısıyla gidemeyecek kadar üzgün olurdu ve bir kadının kendi başına yapması için çok güç bir yolculuktu.

"Hayır Seamus, dua etmiyordum."

"Eh, yeterince işin var zaten. Umarım o çılgın Bayan Purcell seni kiliseyi temizleyip Kutsal Yürek mihrabındaki rutubeti silmen için kandırmamıştır."

Sheila güldü. "Oh, ben de herkes kadar kandırılıyorum, ama bambaşka bir iş için gitmiştim oraya. Bunun sonucunda görmek istediğim kişi de sensin. Aslında ben de karakola geliyordum."

"Bir sorun mu var?"

"Emin değilim. Bir sorun olabileceğini düşünüyorum. Gelir misin, anlatayım ?"

"Dublin'de ne yapacaksınız ?"

"Kes sesini Eddie" dedi Dara. "Sır olması gerektiğini biliyorsun. Gittiğimizi herkes bilsin istemiyoruz. Annem bunun özel bir ödül olduğunu ve trenle gittiğimizi herkese anlatmamamız gerektiğini söylüyor. Rahibe Laura'yla Peder Keane babamla kasabaya gittiğimizi sanıyorlar.

"Ama ne yapacaksınız, George Street'e de gidecek misiniz ?"

"Tanrım, George Street'i de duymuş. Ne de akıllı bir çocuk" diye alay etti Dara.

"Sadece bilmek istiyorum."

"Sen bizimle gelmiyorsun, kesinlikle olmaz." Michael çok kararlıydı. "Her bir dakikamızı mahvedersin. Hem sırf bizim de değil; trendeki ve Dublin'deki herkesin."

Eddie "Hepsinin gününü birden mahvetmeme imkân yok" diye karşı çıktı.

"Edersin, senin orada olman yeter onlara. Git buradan Eddie." Dara sabırsızlanıyordu.

Eddie, "Ben yalnızca belki annemi de götürebileceğinizi düşünmüştüm" dedi.

"Ne ?" İkisi de şaşkınlıkla ona baktılar. Eddie hayatında bencilce olmayan hiçbir şey söylememişti daha.

"Evet, o da bir dolaşmak, kendine yeni bir şeyler almak ister."

"Onun giyecek bir şeye ihtiyacı yok, Bayan Fine ona yeni elbiseler veriyor" dedi Dara.

"Belki kendi almak ister."

"Gürültü patırtıdan nefret eder o, hem tekerlekli sandalyeyle nasıl olur ki?"

"Rampalardan itebilirsiniz. O'Connel Köprüsü'nden" dedi Eddie.

Dara, "Bu bir tür numara mı?" diye sordu.

"Bunun arkasında ne var?" Michael bilmek istiyordu.

"Yalnızca iyi olmaya çalışıyorum" dedi Eddie.

Ona inanmadılar, ama babalarına söylediler.

John Ryan Kate'e söylemeye değer buldu. Odasına gidip teklif etti.

"Ne dersin, yarın çocuklar seni de götürsünler mi?"

Kate çok telaşlandı ve memnun oldu. Ama hayır, düşünemiyor-

du, çok zahmet olurdu. İkizlere çok ayak bağı olur, günlerini mahvederdi.

"Saçma, onlarla konuştum. Harika bir fikir olduğunu düşünüyorlar ve gitmeni çok istiyorlar. Eğer biraz seni bırakıp dolaşmak isterlerse, dolaşıp geri gelebilirler, değil mi ? Burada ve kasabada olduğu gibi. Göldeki büyük kiliseye gittiğimizde de insanlar yanına gelip gitmişti ve çok iyi vakit geçirmiştin."

"Öyle." Mutlulukla gülümsedi. "Düşündüğün için teşekkür ederim John." Sesi alçak, duygu yüklüydü.

"Oh, ben düşünmedim" dedi neşeyle. "Hakkını vermek gerek. Anlaşılan bu geziden hoşlanacağını düşünen Eddie'ydi, bizim gangster Eddie."

Onun da kendisi kadar imkânsız ve komik bulmasını bekleyerek sırıttı. Yüzündeki sevincin gölgelendiğini görünce şaşırdı. Kate John'un onu sevindirmek için akıl ettiğini sanmıştı. Ama hiç de onun fikri değildi.

Fergus yakında Ryan'ların karşısına çıkması gerekeceğini biliyordu. Onlara Rachel'la yaptığı konuşmadan asla söz etmeyecekti ve Rachel onların adına ne kadar üzülüp hayıflanırsa hayıflansın, onun da bildiklerini kendine saklayacağından emindi.

Ancak artık gitmesi gerekiyordu, yoksa bu iş büyüyüp kocaman bir sır halini alacak ve kontrolden çıkacaktı.

Bazı şeyleri bilerek oraya gitmekten nefret ediyordu, ama ilk seferden sonra daha kolaylaştı. O'Neill'in tarafının çok ucuz kurtulduğunu başka hiç kimse bilmiyordu. Fergus kabahatin büyüğünün O'NeüTde olduğunu düşünüyordu. Bunun nedeni adamı oldum olası sevmemesi değil, işin doğrusunun öyle olmasıydı.

Rachel'ın öfkesini biraz dindirmek için O'Neill'in belki masum olabileceğini düşünür gibi yapmıştı. Rachel'ın da buna inanmak istediğini biliyordu. Ancak içinden O'Neill'in kötü bir adam olduğunu ve sonu her neyse, sonuna kadar da öyle kalacağını düşünüyordu.

Fergus O'Neill'in kadınının kendisinin Kate Ryan'a yönelik duygularını bu kadar açıkça ifade etmiş olmasına şaşırmıştı. Daha önce bu duyguları kendine bile itiraf etmemişti. Ama Kate'i yarı yanya sevdiğini dile getirme gerçeği bile, ki bu ne onu, ne de bir başkasını mahvedecek türde bir duygu değildi, onu özgürleş-tirmişti.

Ryan'larda oturup patatesli çörekler hakkında şaka yapar ve otelin konukları geldiğinde sahnede söylenecek İrlanda şakaları

düşünürken bir tür özgürlük hissetti. Sanki omuzlarından bir yük kalkmış gibiydi. Sanki isterse burayı terk edebilecekti, buraya bağlı değildi. Sonsuza dek burada kalacağını biliyordu. Ama artık istediği için kalacaktı; huzurunu kaçıracak bir şey denmesin diye değil.

Grace Fernscourt'taki odasını inceliyordu. Pek memnun değildi. Kısa süre öncesine kadar burası hep pek eğlenceliydi. Bayan Fine ona masasının ışığını en iyi nereye koyabileceğini gösteriyor, babası her fırsatta ona sarılıp kucaklıyor, düşünün gerçekleşmesinin ne harika olduğunu söylüyor, Jim Costello da ortalıkta dolaşıp hayran hayran gülümsüyordu.

Şimdiyse her şey çok farklıydı. Babası uzak ve dalgındı, Bayan Fine ortalıkta yoktu ve Jim de havalardaydı. Evet, en doğru sözcük buydu.

"Grace, senden üstüme düşmemeni rica ediyorum. Bu olacak iş değil."

Olacak iş değilmiş; böyle konuşmaya nasıl cüret edebilirdi, böyle sözcükler kullanıp onun üstüne düştüğünü nasıl söyleyebilirdi ? Ona yalnızca artık büyüdüğünü ve her şeye hazır olduğunu söylemişti.

Jim Costello ona hayatında gördüğü en güzel kız olduğunu söylemişti. En azından bu kadarı bir şeydi. Ama bu aşamada, babasıyla ağabeyinin gözleri önünde onunla ilişkiye girmesinin çok tehlikeli olduğunu da eklemişti.

Sonra gidip onların önünde de az çok aynı sözleri tekrarlamıştı. Grace utancından nereye kaçacağını bilememişti.

Keşke Dublin gezisi konusunda Michael'a o kadar sert davranmasaydı. Sonunda babasının duruşma günü onu Mountfern'den uzaklaştırmak istediği anlaşılmıştı. Belki Michael'la Dara'nın gitmesini de ayarlayabilirdi.

Grace yatağına oturup hiçbir şeyi beceremediğini düşündü. Satın aldığı çok pahalı elbise hakkında bile şüpheleri vardı.

Bayan Fine olsa ona daha iyi bir şey seçerdi.

Dara ile Michael pencerenin içinde oturuyorlardı. Neredeyse eski günlerdeki gibiydi.

Michael "Ne okuyorsun ?" diye sordu.

"Madam Vartin'den bir mektup. Okuması çok zor, kargacık burgacık bir yazısı var."

Michael sırıttı. "Ve Fransızca yazmak gibi kargacık burgacık bir alışkanlığı."

Dara doğru olmasa da havalı bir şekilde, "Oh, ben Fransızca'yı kolaylıkla okuyabilirim" dedi.

"O halde ne yazıyor? Dur, bakayım." Michael mektuba uzandı.

"Hayır, senin okumaman gereken bir şeyler olabilir."

"Madam Vartin'den mi? Fanatik dinci olduğunu söylemiştin."

"Evet, ama belki seks hakkında yazıyordun"

"Oh, ben seks hakkında her şeyi biliyorum" dedi Michael.

"Öyle mi?" Dara pek hevesli ve meraklıydı. "Gerçekten her şeyi biliyor musun? Güzel mi?"

"Şey, her şey değil... her şey sayılmaz. Ama olduğu kadarıyla çok güzel."

"Hep merak etmişimdir acaba siz..."

"Biraz, ama tamamen değil..."

"Ne kadar?.."

"Bana mektubu ver."

Dara sır paylaşmanın sona erdiğini fark etti. Mektuptan bir paragraf okudu.

"Burayı anlamadım. Mösyö'nün işten ayrılmasıyla ilgili bir şey, ya da kovulmuş sanırım. Umarım. Her neyse, onun tövbe etmek için çok genç olduğunu söylüyor. Tann adına, zaten neden tövbe etsin ki? O günaha batmış ve bundan da gurur duyuyor."

"Tövbe etmekten nerede söz ediyor?" Michael paragrafı okuyup gülmeye başladı. "Seni Fransa'ya göndermekle parayı pek iyi değerlendirmişiz. Bunu ben bile anlıyorum, ki rahiplerin orada bizim durumumuz da hiç parlak değil. Emekliye ayrılmaktan bahsediyor, seni aptal, 'faire sa retraite' emekliye ayrılmak demek."

Dara üzülerek, "Bütün gün Matmazel Stephanie'ye atlayıp duracak" dedi, sonra neşelendi. "Oh hayır, yapamayacak. O da evle-niyormuş. Ne güzel, değil mi ?"

Michael "Bana sorarsan hepsi birer çatlak" dedi.

Dara birdenbire, "Patikadan Grace geçiyor" dedi.

Michael ayağa fırlayıp baktı. Doğru, Grace kararlı adımlarla köprüye doğru yürüyordu. Blucinini ve o komik kırmızı bağcıklı ayakkabılarını giyiyordu. Üstünde mavi kırmızı çizgili bir bluz, saçında kırmızı kurdeleler vardı.

Resim kadar güzeldi.

Michael solgun ve mutsuzdu. Dara akıl vermeme prensibini bozmaya karar verdi.

"Senin yerinde olsam ne yapardım, biliyor musun ?"

"Hayır" dedi Michael sertçe.

"Grace'e açıkça sorardım. 'Bir sorun mu var, değişmiş gibisin?'

derdim. En azından bilirdin."

Michael, "Gülümseyecek ve hiçbir şey değişmedi diyecektir" diye homurdandı.

"Gerçekten bir sorun varsa sana söyleyebilir de."

"Varsa bile duymak istemiyorum" dedi Michael. Grace'in o yakışıklı otel müdürüne tutulduğundan ve Jim Costello kolay elde edilmeyen adam rolünü oynadığı için de Grace'in aklını büsbütün ona taktığından korkuyordu.

Kuşkuyla, "Kızlar öyle açıkça sorulmasını severler mi?" dedi.

"Ben severim" dedi Dara. "Birisi bana doğrudan bir soru sorsa ona saygı duyarım. Gerçek bu."

Tommy Leonard, "Dara, buradan geçiyordum da" dedi.

"Oh Tommy, nasıl buradan geçiyor olabilirsin ki? Rahipler köyün öbür tarafında, manastırdalar."

"Biliyorum, birbirimize gelemeyelim diye manastın özellikle oraya yaptıklannı duydum."

Dara güldü. "Hiç de değil, akıllanndan bile geçmemiştir."

"Dinle, lafi dolandırmak yerine açıkça sorulmasından hoşlanan dünyadaki pek az insandan biri olduğunu duydum..."

Dara'nın kafasının içinde bir uyan zili çaldı. Tommy Leonard'ın arkadaşlığını yitirmek istemiyordu.

Telaşla, "Eskiden öyleydim, doğru, ama yine vazgeçtim," dedi. "Apaçık sorulardan nefret ediyorum ve bana soracak olanın da kafasını kopartıveririm."

Tommy Leonard düş kınklığıyla kanşık rahatlayarak, "Of, bunu hallettiğimize sevindim" dedi.

Grace Michael'a neden bahsettiğini anlamadığını söyledi. Tabiî ki onunla olmaktan hoşlanıyordu. Ama yapacak öyle çok ders vardı ki. Akşamlan çalışabilmek için salonlardan birine bir masa koydurtmuştu. Hem her dakika çıkamazdı. Bazen ödevlerini bitirdiğinde otel hakkında öğrenmesi gereken şeyler oluyordu. Ne de olsa, o hep burada oturacak ve çalışacaktı.

"Ama hemen değil" diye bağırdı Michael. "Önce üniversiteye gideceğiz, değil mi ? Diplomalanmızı alıp seyahat edeceğiz, sonra Mountfern'e dönüp çalışacağız."

"Oh elbette öyle" dedi Grace.

Ama pek ikna olmuşa benzemiyordu.

Zavallı Michael ağzından kaçırdı: "O halde neden şimdi Jim Costello'dan resepsiyon işlerini öğreniyorsun?"

Grace ona uzun uzun baktı.

"Babamın yanında çalışan hiç kimseye kabalık etmemi istemeyeceğinden eminim" dedi. Michael onun sesinde daha önce hiç olmayan bir patron kızı havası sezdi.

Dara Kerry'nin Bayan Fine'la olan biteni anlattığı günden beri göğsünü sıkıştıran kocaman bir taş kaldınlmış gibi hissediyordu, tabiî hep biliyordu o, Kerry yapmazdı... kendi isteğiyle değil... ama insanlar öyle kesin konuşmuşlardı ki.

Ve tabiî bir de işin nasıl yorumlanacağı vardı. Kerry dediği gibi, fazlasıyla kibar davranmış ve karşılığında ne görmüştü? Eğer kendinden bekleneni yapıp ona hayat hikâyesini anlatan ve her çeşit teselli bekleyen sarhoş ve sıkıcı bir kadından kaçsaydı... işler çok daha iyi olacaktı.

Dara onu görmeye sık gitmiyordu. Kerry ona babasıyla çok kötü kavga ettiği için son derece sıradan ayak işleri yaptığını, şimdilik sesini çıkarmadığını, birkaç hafta içinde bu durumun sona erip birbirlerini istedikleri kadar görebileceklerini söylemişti. Ondan bugün okulu kıracağına söz almıştı, arabayla Galway'e gideceklerdi. Sonbahar güneşinde Salthill sahilinde yürüyecekler, o harika cipslerden torbalar dolusu alıp ortalarında kocaman birer sütlü çikolata bulunan o dondurmalardan yiyeceklerdi. En iyisi de, Gahvay sokaklarında el ele dolaşıp istedikleri zaman öpüşebileceklerdi.

Dara birdenbire, "Gidebileceğimiz bir yer biliyorum Kerry" dedi. "Bir tünel. Küçükken Michael'la benim gizli yerimizdi ama artık kimse kullanmıyor." Hevesle baktı.

Kerry'nin yüzünün tamamen değiştiğini görünce şaşırdı.

"Olmaz" dedi sertçe. "Tünele filan gidemeyiz, söz konusu olamaz."

Ayağa kalktı. Dara ona sanlmak istemediği zaman kalkıp gittiği o günü hatırladı. O kayıp duygusunu çok net hatırlıyordu. Özlemle baktı.

"Neden diye sormadan söz verir misin ? Benim için ?"

Dara, "Evet, söz veriyorum" dedi. Bunu söylerken kendinden hafifçe utanıyordu.

Martin White Kate Ryan'ın uğramasını istediğini öğrenince şa-şırmadı. Dublin'e gitmeden önce bir kontrol için olduğunu söylemişti.

Doktor, "Yalnızca o değil, değil mi?" diye sordu.

"Nereden bildin?"

"Bir gün olabileceğini düşünmüştüm."

"Olamam ama?.." Kate dehşete düşmüş gibiydi.

"Neden olmayasın? Nasıl yapıldığını biliyorsun ve yapabildiğine çok sevindim." Martin hiç alışkın

olmadığı şekilde gülümsedi.

"Ama ben böyleyken olmaz."

"Elbette olabilir ve olacaktır."

Kate eğilip onun elini tuttu. "Çok güçlüyüm, biliyorsun, gücüm de büyük ölçüde bana her şeyi açıkça anlatmandan geliyor. Şimdi de açık söyle. Tehlikeli olacak mı?"

Martin onun ince elini avuçlarının arasına aldı. "Yalnızca tehlikeli olmamakla kalmayacak, harika olacak. Senin için daha çok sevinemezdim."

Yattıklarında Declan Eddie'ye sordu: "Sence hapse girecek misin?"

"Hayır. Bu kez değil."

"Ya gelecek sefer?"

"Belki. Neden sordun?"

"O zaman senin yatağına geçebilirim."

"Yeterince cesur olsan sen de benim kadar yaramaz olabilirdin."

"Ben cesurum."

"Hayır, değilsin. Sen ütünün içinde hayalet olduğunu sanıyorsun."

"Aslında olduğunu sanmıyorum, olabilir diyorum."

"Büyük bir tane var, ama ben korkmuyorum. İyi geceler."

Eddie arkasını dönüp uyudu. Declan'ın saatlerce uyumayıp odanın köşesindeki dolabın kapısına bakacağını ve içinden çıkabilecek şeyden korkacağım biliyordu.

Irmak hiç o geceki kadar güzel olmamıştı. Ağaçlarda kuşlar uçuşuyordu. Sessiz gecenin içinde bir tilkinin sesini duydular. İki kentlinin uzaktan bir tilkiyi tanıması fena değildi. Rachel sanki yürüyüşe çıkacaklarını bilmiş gibi düz ayakkabılarını giymişti. Patrick de düşmüş bir dalın üstünden atlar, ya da karmakarışık kapılardan geçerken ona yardım ediyordu.

Oraya ayrı arabalarla gitmişlerdi. Rachel ısrar etmişti. İki arabayı da nehir kenarına park ettiler. Arkalarında Coyne ormanı karanlık ve gizemli bir şekilde yükseliyor, ilerde Grange'ı çevreleyen tepeler görünüyordu.

Ayak sesleri yapraklann arasında hafif bir hışırtı şeklinde duyuluyordu. Eski bir duvara geldiler. Burası Fernscourt'u seyret-

mek için iyi bir yerdi. Şimdiye kadar hiç konuşmamışlardı, yine de bir beklenti havası yoktu. Hiçbir gerilim ya da birinin konuyu açma sıkıntısı sezilmiyordu.

Çok doğal oldu. Patrick elini Rachel'ınkinin üstüne koydu.

"Keşke bambaşka olsaydı" dedi.

"Bence de." Rachel iç çekti. Ama suçlayarak değil; daha çok insanların ilkbahar artık bittiği, ya da günler serinlediği zaman yaptıkları gibi.

"İrlandalı olmamakla hiçbir ilgisi yok... inan bana."

"Sana inanıyorum. Senin Amerikalılıkla ilgili duyguların hayatta tanıdığım herkesten farklıydı. Hepsi Amerikalı olmayı da, başka her neyseler onu da seviyorlardı; ama senin için Amerikalı olmak İrlandalı olmayı yitirmek demekti. O nedenle buraya dönüp onu yeniden elde etmen gerekti."

Yan yana sakin sakin yürürken Ryan'ların karşısındaki yaya köprüsüne geldiler.

Rachel önden Fernscourt tarafına geçti. Patrick Rachel bu gece onun bütün parasını, zamanını ve kalbini çalan yere gitmek istemezse diye tereddüt etmişti. Birlikte Rachel'm uzun zaman önce, daha bahçenin planları tartışılırken yerleştirdiği banka oturdular.

Oturup nehrin karşısına, Ryan'lann barının ışıklarına baktılar. Hâlâ bir düzine kadar müşteri vardı. Loretto Quinn de Rachel fikrini değiştirirse diye odaları başkasına kiralamıyordu. Yumuşak ve karanlık gecede köpekler havlıyor, uzaklarda bir baykuş ötüyor ve çevrelerinde pervaneler hafifçe uçuşuyordu. Irmağın hiç dinmeyen sesi de vardı ama onlar o kadar alışmışlardı ki, artık duymuyorlardı.

"Burada çok yalnız kalacağız."

"Hayır, hayır, yapacak çok işin olacak" dedi Rachel. "Günlerin sabahtan akşama kadar dolacak. Bazen bu saatlerde seni düşüneceğim ve ofisinde, ya da ön tarafta Jim Costello'yla beraber olduğunu bileceğim. Burada boş boş oturup gökyüzündeki yıldızları seyredemeyeceksin."

"Ya sen New York'ta ne yapacaksın?" Çok nazik, hüzünlüydü.

"Henüz bilmiyorum. Çok çalışıyorum, artık her yere çok iyi referansla gidebilirim..." Elini arkalarındaki otele doğru salladı. "Bütün işlerimi bir portföy haline getirdim. İhtiyacım olacağını biliyordum herhalde."

"Sence arkadaş kalacak mıyız ikimiz ?"

"Bir gün, ama daha bir süre değil."

"Kimse beni senin kadar paylaşmadı. Ben kendimden parçalar

vermeyi pek beceremiyorum." Yere baktı.

"Rachel'ın içinden ona bağınp ülkede en ağır ihanete uğrayan kadın olduğunu söylemek geliyordu. Hiç durmadan onun rüyası için ve ailesiyle ilişkilerini iyi tutması için çalışmıştı. Bildi bileli çocuklannın doğumgünlerinde hediyeler almış, aralannda bir tür aile sevgisini koruyabilmeleri için uğraşmıştı. Peki ödülü ne olmuştu? Oğluyla yattığı ve sonra onu susturmak için para verdiği varsayılmıştı.

"Ve bu kadar uygar davrandığımıza göre tek bir şey söyleyebilir miyim... kalkıp gitmeyeceksin ama?" dedi.

"Tabiî." Patrick çok resmiydi.

"Ve bana o resmiyet maskesini takınmayacaksın."

"Pekâlâ, söyle haydi Rachel." Ona gülümsedi. Gözlerinin yanından yıldız gibi çizgilerin yayıldığı, o bildik gülümsemeydi.

Rachel'ın sesinde hiç de istemediği bir duygusallık vardı. O gülümsemesini ne çok sevdiğini unutmuştu.

"Kerry'nin odama geldiği o gece hakkında."

"Evet." Sanki bu olduğunu biliyormuş gibi iç çekti.

"Bir amaç için gelmişti, belirli bir amacı vardı."

"Evet, öyle söyledi" diye katıldı Patrick.

"Saçmalama Patrick, komik olma. Eğer onun benimle... o şekilde beraber olmak istediğini sanıyorsan sende gerçekten eksik bir şey var demektir."

Sesi kendinden emin ve küçümseyiciydi. Bu Coyne'un ormanında ellerini ovuşturup açıklama yapan, çelişkiye düşen ve özür dileyen kadın değildi. Rachel şimdi kesin ve kararlıydı; Kerry'ye de, anlattığı bütün o masallara da gülüp geçiyordu.

"O halde amacı neydi ?"

"Beni kovmak, eve göndermek için geldi. Ve o amacına da ulaştı."

Gözleri öfkeli, ama sesi sakindi.

"Ne diyordu...?"

"Öncelikle eğer annesinin yerine geçme umudum varsa unutmam gerektiğini, onun adını bile ağzıma almaya layık olmadığımı, ilişkimizin çok acıklı ve iğrenç olduğunu, senin benimle evlenmen gibi bir hakaretle annesinin anısının asla... kirletilemeye-ceğini söylüyordu. Çok kırgındı. Çok şiddetle saldırgandı."

"Sanınm her şey büyütüldü. Kerry bana karşı hiçbir şey hissetmez... Evlenip evlenmemem onu pek ilgilendirmez."

"Sana karşı bir şey hissetmediğinde haklı olabilirsin, ama annesiyle ilgili duygulan çok güçlü."

"Bana hiç renk vermiyor."

"Nasıl versin ? Hem de sana. Sana Kathleen'in topazını kravat iğnesi yaptırdığını, onun resmini kösteğe takıp cüzdanında ve cebinde bir plastik dosyada taşıdığını da söylemiyor."

Patrick bir şey söyleyecek oldu ama Rachel devam etti. "Ve bunu sana benim hakkımda bir sürü yalan söyledi diye anlatmıyorum. Kendi başına en kötüsü o değil."

"En kötüsü nedir?"

"En kötüsü senin ona inanman. Seni kendine inandırabilmesi. Aldatma, kumar, hırsızlık, yalan ve muazzam bencilliğiyle bilinen Kerry'nin senin; akıllı, sevgi dolu ve duyarlı bir adamın benden çok ona inanmasını sağlayabilmesi... Ben bunca yıldır seni sevmiş, seninle ve senin için çalışmış olan bir kadınken. En kötüsü bu işte, seni bu kadar kolayca ikna edebilmesi..."

"Gitme nedenin bu mu?"

"Bu ve bir iki şey daha. Senin değiştiğini düşünüyorum. Burayı değiştirme çabası sanınm seni de çok değiştirdi."

"Beni nasıl değiştirdi?" "

"Hep çok açıksözlüydün. New York'ta çok sıkı mücadele içindeyken bile hep kurallara göre dövüşürdün. Bir başkası sözleşmeyi kazansa elini sıkar, başarılar dilerdin. Birisi kaybederse onun da elini sıkardın. Çok doğruydun."

"Burada kimseyi kandırmadım." Patrick çok şaşırmıştı.

"Kate Ryan'ı kandırdın."

"Mecburdum Rachel. Başka ne diyebilirdim ki ? 'Aldatıldınız hanımefendi, ama lütfen kalan miktar için kişisel çekimi kabul ediniz' mi deseydim ?"

"Hak yerini buldu diye onlarla birlikte kutladın ama. Hak yerini bulmamıştı."

"Bunda hatam olduğuna gerçekten inanıyor musun?"

"Evet" dedi Rachel yalnızca.

Patrick onun elini tutup okşadı. "Senle ben birbirimizden uzaklaştık. Bir zamanlar sabaha kadar konuşabilirdik ve sen de benim mümkün olan tek şeyi yaptığımı kabul ederdin. Onlara yeterince tazminat veremedimse de, vakarlannı kazandırdım."

"Eğer bütün gece konuşabilseydik bile, eğer hâlâ öyle bir hayatımız olsaydı, yine de anlaşabileceğimizi sanmıyorum."

Patrick, "Ama neden böyle yaptığımı anlardın" diye iç çekti.

"Evet, anlardım."

Birlikte oturup Ryan'lan seyrettiler. Sonunda ışıklar sönmüş ve son müşteriler de River Road'dan yürüyerek, ya da bisikletle uzaklaşmışlardı.

"Açılışa kadar kalır mısın? Lütfen Rachel."

"Hayır, hayır, her şey bitince arayıp nasıl geçtiğini anlatırsın."

"Telefonla konuşmak da iyi olur. Sana anlatmak istediğim öyle çok gündelik şey var ki."

"Hayır Patrick. Aramak yok. Yalnızca açılış gününde."

"Aramak yok mu ?"

"Eğer kendi hayatlarımızı yaşayacaksak birbirimizi arayıp durmamız çok çocukça olur."

"Ama arkadaş olarak da mı ?" Yalvanyordu.

"Hayır, henüz arkadaş değiliz. Bir gün olacağız."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Büyük bir boşluk hissediyorum. Seni düş kırıklığına uğrattım, değil mi ?"

Rachel gitmek üzere kalkarken, "Dünya tarihinde birbirini suçlamadan veda eden ilk çift olalım" dedi.

Eğilip Patrick'in alnına bir öpücük kondurdu.

Patrick kollarını beline dolayıp sanldı ona.

Rachel yavaşça çekilip uzaklaştı. Yoldan aşağı, yaya köprüsüne doğru gidip Fern'i geçti.

Patrick otelinin bahçesinde oturup Rachel'ın hiç arkasına bakmadan nehir boyunca, eski duvarın önünden yürüyüp kapılardan dışan çıkmasını seyretti.

Arabasının motorunun çalıştırılıp köye doğru uzaklaştığını duydu.

23

Hava tahmininde güneşli olacağı, yer yer yağış görüleceği bildiriliyordu.

Bayan Purcell sertçe, "Umarım yağmurlar İrlanda'nın geri kalanına dağılır ve hepsi birden burada toplanmaz" dedi.

Rahibin soğuk algınlığı bir türlü geçmiyordu. Dr. White o yaşta bir adamın üşüteceğini düşünüp cereyanda durmaması gerektiğini söyledi.

Bayan Purcell biraz daha ilgi ve daha kesin bir reçete isterdi. Rahip takdis töreninde herhalde şiddetli cereyanda kalmış olacaktı. Yünlü iç çamaşın giymesi konusunda ısrar etmiş ve dini görevler dışında mutlaka atkı bağlamasını istemişti.

Peder Hogan onu teselli etti. Peder Moran pek cereyanda kalmayacaktı. İskelenin yanına kurulan dev çadır hiç rüzgâr geçir-miyordu. Binanın içinde de çok etkinlik olacaktı. Bayan Purcell artık kaygılanmamalıydı.

Peder Hogan aynca duyduğu kadarıyla sunulacak yemekleri ayrıntılı biçimde anlatmaya başladı. İnsan otele getirilen somon miktarını duysa korkardı. İnsanlar istediği sürece, akşama kadar tabaklarla sunulacak, tekrar tekrar doldurulacaktı. Patates salatası ve başka her türlü salata ve tereyağlı kahverengi çörekler olacaktı.

Peder Hogan öğlende sıcak yemek çıkartılıp çıkartılmayacağının çok tartışıldığını, ancak somoncularm ağır bastığını söyledi. Önden çorba verilecekti tabiî; insanların daha kolay içebilmeleri için kâseyle sunulacaktı. Kendi ısıtıcıları üstünde iki koca tencere çorba vardı. İsteyenler ikinci, hatta üçüncü kâselerini bile alabileceklerdi.

Peder Hogan kremalı taze meyve salatasıyla dondurmak sıcak

elmalı tartın değerlendirmesine başladığında Bayan Purcell genç rahibin yemeğe fazlaca düşkün olup olmadığını merak etmeye başladı. Cüppesini bir kez bollaştırmış olmasına rağmen yeniden dikişlerinden açmak gerekiyordu.

Sonra bu düşünceden rahatsız oldu. Neredeyse günah gibiydi. Genç bir rahibin yediğinden zevk aldığını görmekten iyi ne vardı? Genç Fergus Slattery'nin sofrada bir şişe domates ketçabı olduğu sürece ne yediğini hiç umursamadığı günleri düşündü.

Papers Flynn sabaha kadar güzel bir uyku çektiği barakada uyandı. Bugün bir olay vardı. Neydi ? Otelin açılışı olduğunu hatırladı.

Dublin kanalından bir mavna getirilip parlak renklere boyanmıştı. Gölün yakınındaki eski kiliseye turlar düzenlenecekti. Seyretmek çok eğlenceli olacaktı. Papers kendine kıyıda güzel bir nokta seçecek ve gelip geçenleri seyredecekti.

Bu kadar hareketli bir gün olacağına seviniyordu. Carrie'den bütün ayrıntıları öğrenmişti. Papers her zamanki gibi oraya uğradığında Bayan Ryan onu bir tabak yemek yemesi için mutfağa davet etmişti.

Çok sevdiği bir hanımefendiydi Bayan Ryan. Ona üstünü başını temizlemesini hiç söylemezdi. Başının üstüne bir dam bulsun diye kafa da şişirmezdi. Bayan Ryan Papers'ın bağlanmak istemediğini biliyordu. Ona bir çift sağlam saplı kocaman heybe gibi yararlı şeyler verirdi: Eşyasını taşımak için işe yarayacağını söylemişti ve gerçekten tam da ona göreydi. Bayan Ryan Papers'ı bir yana çekip geçirdiği kaza için tazminat olarak hatın sayılır bir para aldıklarını söylemişti. Papers duymuştu, tabiî. Köyün ucundaki Matt Foley'in yerinde Ryan'ların bütün parayı halı kaplı, müzikli bir bar için harcayacakları konuşuluyordu. Conway'in barın-daysa bütün paranın hesaba yatırıldığı ve tek bir kuruşunun bile harcanmayacağı söyleniyordu. Bu onların ilerki yıllardaki sigortası olacaktı. Papers Paddy Dunne'ın barındaysa paranın Bayan Ryan'ı Boston yakınında, başka yerlerde tedavisi mümkün olmayan hastaların iyileştirildiği bir hastaneye göndermek için ayrıldığı konuşuluyordu. Orada insanı muayene etmek için bile beş bin sterlin isteniyordu, bir de uçak parası filan vardı, ama ilkbahara yürürdü. Paddy Dunne pazar gazetesinde bir haberde görmüştü. Papers, Bayan Ryan'a bu hikâyelerin hangisinin doğru olduğunu sormayı aklından bile geçirmezdi. O birdenbire kendiliğinden söyleyiverince çok şaşırdı.

"Şansımız yaver gitti Papers. Bu talihimizi kutlarken sen de bize katılır mısın?"

"Ama şimdi, hanımefendi." Papers temkinliydi.

"Yani, normalde kimseye para teklif etmek aklımdan bile geçmez, ama biz bu kadar para aldığımıza göre... Büyük kısmı tasarruf hesabına yattı ve çocuklann eğitiminde kullanılacak, içlerinden biri onu kullanacak kadar akıllı çıkarsa diye. Ancak birkaç sterlini de kendimiz ve tanıdıklarımız için bir yana ayırdık."

Ona üç adet katlanmış sterlin banknotu uzattı.

"Büyük bir şey değil, ama şapka ister miydin bilemedim. Sana bir şapka alacaktım, ama John insanın kendi şapkasını kendisi seçmesi gerektiğini söyledi."

Papers bilgece onayladı. "Orada haklı."

"Ya da belki de istediğin şapka değildir, o yüzden lütfen bizim talihimize ortak olmak için sen de kendine bir şey alır mısın ?"

Papers kendi isteklerinin de düşünülüp tartışılmasından çok hoşlanmıştı. Üstelik, iyiliğini isteyen insanların genelde yaptığı gibi, huzurevi meselesinden hiç söz edilmemişti.

Kendinden hiç beklenmeyecek bir konuşkanlıkla Bayan Ryan'a kendine bir dükkânda gördüğü küçük ispirto ocağını alabileceğini söyledi. Bu yatırıma değip değmeyeceğini düşünmüştü, ama ona daha büyük bir özgürlük tanıyacaktı. Eğer kendi kendine bir fincan çay yapabilse, daha uzaklara gidebilirdi.

Bayan Ryan'a büyük bir ciddiyetle teşekkür edip ispirto ocağı konusunda bilgi vereceğini söyledi. Eğer satın alacak olursa da çok dikkatli olmaya söz verdi. Konuşmasını, onun başına konan talih kuşunu kutladığı için harika bir kadın olduğunu, halbuki ülkede iki bacağını kaybetmekte kutlayacak bir şey olmadığını söyleyen pek çok insan bulunduğunu, ama Bayan Ryan böyle şeyleri aştığı için sevindiğini bildirerek tamamladı.

Bayan Ryan'ın gözlerinin dolduğunu görünce şaşırmıştı. Üstelik bacaklarının işe yaramamasına üzülmediğini, o kısmı atlattığını, yalnızca kişiliğini kaybedip insan olarak işe yaramaz hale geldiğini düşündüğünü söyledi. Papers bunu anlamadı ve kendisi için biraz derin konular olduğunu söyledi. Bayan Ryan da o zaman neşelendi ve ona gitmeden bir tas çorba içmesini, açılış gününde de gelip olan biteni Ryan'ların barından izlemesini söyledi.

"Biliyorsun, sen de herkes gibi akşam Thatch Bar'a davetlisin. Bütün Mountfern'lilerin gelmesini istiyor."

"Ama..." Papers emin değildi.

"Bay O'Neill özel davetiye göndermiyor, yalnızca herkesin bir

içki içmeye uğrayıp iyi şanslar dilemesini istiyor, tabiî hep bir arada gitmek yerine oteli kendi başlarına incelemek isteyenler de olacaktır. Bazı insanlar daha bağımsız yaradılıştadır; onlar bu daveti daha ileri bir tarihte kabul edeceklerdir."

Papers bunu duyunca memnun oldu. Önce gitmesinin beklendiğini sandı, ama Bayan Ryan o konuda içini rahatlatmıştı. O daha bağımsız yaradılışta, sürünün bir parçası olarak gitmek istemeyen insanlardan olabilirdi.

Rita Walsh irkilerek uyandı. Saatini neden yediye kurmuştu ? Sonra hatırladı.

Açılış günüydü. Saat sekizde manastırdan iki kız gelip şampuana başlayacaktı. Okullar o günlük tatildi. Rita kendisine yardımcı olmak üzere altıncı sınıflardan güvenilir iki kız seçmiş ve onlara müşteriyi boğmadan saç yıkamayı öğretmişti.

Bütün havlularla örtüler küçük, tertemiz yığınlar halinde hazırdı.

Loretto'dan sütle bisküvi alacaktı. Çayla kahveyi zaten hazır etmiş ve olay şerefine bir düzine mavi-beyaz, güzel fincan almıştı.

Bütün sabah gelip gidenler olacaktı. Herkes yarımdan önce işini bitirip gitmek isteyeceğinden, çok erkenden açıp herkese yardımcı olmaya karar vermişti.

Bugün her zamanki müşteriler geliyordu. Bayan Daly, Bayan Johnson, fizik tedavici Bayan Byrne, Dr.

White'ın hanımı. Loretto Quinn yalnzca saçını taratacakti; dünden fön çektirmişti. Yüzük de takmıştı. Rita Walsh'a hayatta tek bir Barney bulunabileceğini söylemişti. Bir ikincisini bulmak hayal bile edilemezdi. Ancak Jack Coyne da çok yanlış anlaşılan bir adamdı ve Loretto'ya büyük işlerle uğraşıp da akşamlan yorgun argın eve döndüğünde konuşacak kimseyi bulamayınca çok yalnızlık çektiğini söylemişti. Loretto da bunu anlıyordu.

Rita Loretto için çok sevinmiş ve Jack'i tanıyana kadar yanlış anlamanın mümkün olduğunu söylemişti. Kutlamak için Loret-to'nun saçını ücret almadan yapmış ve bu özel bir gün olduğundan, yeniden tarayıp briyantinlemesi için tekrar gelmesini söylemişti. Bugün insanlar nişanlandıklannı öğreneceklerdi. Loret-to'nun çok güzel olması gerekiyordu.

Jack Coyne'un açılışa gitmesine göz yumuluyordu. Son derece romantik ve pratik anlaşmalannın koşullanndan biri Jack'in Bay O'Neül'e karşı sürdürdüğü kan davasına son vermesi, bir diğeri de Loretto'nun da kendine çekidüzen verip araba kullanmayı öğ-renmesiydi. Yeni Bayan Jack Coyne yalnızca kendi başına başarı-

lı bir dükkân sahibi olmakla kalmayıp, usta bir sürücü de olmalıydı.

John Ryan saat yedide uyandı. İyi uyuyamamıştı. Gece iki kez kalkıp su içmiş, boğazı kurumuş ve yatakta rahat edememişti.

Eskiden, Kate yanında yatarken o da uyanır, gidip bir fincan çay koyardı. Belki gece karanlığında oturup sonunda açılacak olan otelden konuşur, ortak korkulannın yanı sıra birinin hissedip diğerinin hissetmediği korkulan da paylaşırlardı. Karşı kıyıdaki büyük konak da daha az gölgeli, daha az korkutucu görünürdü.

Ancak Kate odadan gideli üç yılı geçmişti. John bazen aşağıda, yeşil odadaki divanda yatıyordu. Kate'in onun yanında tuvalete gitmek zorunda kaldığında ister kendini sürüklemek olsun, ister sandalyeye geçip gitmek olsun, isterse de oturağı kullanmak olsun, durumundan ne kadar nefret ettiğini biliyordu. Bundan o kadar rahatsız oluyordu ki, John ona eşlik etmek yerine yük olduğunu hissediyordu. Yalnızlık çekse de, yukarda yatması daha doğruydu.

Bazen, özellikle de seviştikten sonra, bencillik ettiğini düşünüyordu. Ancak bugünlerde sevişmek bile

bencillikti. Kate'de daha önceleri John'u pek mutlu eden zevk ve heyecandan eser yoktu.

John sabah güneşi büyük çadıra vurmaya başladığında Ferns-court'a baktı. Normalde bu tür düşüncelere dalmazdı ama bugün elinde değildi. Yatak odasının perdesini açıp iskeleyi, rengârenk boyanmış mavnayı ve geniş, bakımlı bahçelerdeki ilk kıpırdan-malan seyrederken, Patrick O'Neill'in büyükbabası ülkenin ortasındaki bu küçük köşe yerine Cork'ta, Galway'de, ya da Clare'de bir evden kovulsa neler olurdu diye düşündü.

Her şey ne kadar farklı olurdu.

Grace O'Neill yatak odasında bir gürültü duyup sıçrayarak uyandı. Ancak, yalnızca yeni elbisesi ağır askısıyla dün gece yatarken astığı dolabın kapağından düşmüştü. Sabah uyandığında önce elbiseyi görüp hemen bir değerlendirme yapabilmeyi istemişti ama elbise şimdi bir yığın halinde yerde duruyordu.

Yataktan fırlayıp elbiseyi kaldırdı ve ışığa tuttu. Çok güzeldi. Çocuksu olduğunu düşünmekle aptallık etmişti; son derece şık ve çarpıcı duracaktı.

Grace Michael'm bugün neşeli olmasını umuyordu. Onun sanki birisi en sevdiği oyuncağını elinden almış gibi öyle küskün durmasından hiç hoşlanmıyordu.

Pencereye gidip dışarı eğildi. Dev çadır nehrin manzarasını en-

gelliyordu. Ryan'lann barını doğru dürüst göremiyordu.

Michael'ın odasını o korkunç Eddie'yle paylaşmak zorunda kalmasına üzülüyordu. Declan yeterince zararsızdı, ama Eddie çok fazlaydı.

Michael arada bölme olduğunu anlatmıştı. Bir bölme yapılması için yalvarınca Jimbo'dan araya

kontrplaktan bir duvar yapması istenmişti.

Grace orayı Jim Costello'nun odasıyla karşılaştırdı. Orası daha çok bir daire sayılırdı. Çalışma odası, banyosu ve küçük bir de mutfağı vardı. Büyük yatak odası da nehre bakıyordu. Grace'e oteli gezdirirken görmüştü orayı.

Jim büyük kanepenin gece yatak olduğunu söylemişti. Gündüzleri oda geniş ve kişiliksiz görünüyordu. Sanki gerçek bir otel odasıymış da, Jim oradan geçiyormuş gibi. Etrafta hiçbir fotoğraf ya da kişisel eşya yoktu.

Grace onun içten, hayranlık dolu bakışlarını düşünmekten hoşlanıyordu. Jim bugünü atlatıp da düşünecek zaman olduğunda oturup onunla doğru dürüst konuşacağına söz vermişti.

Loretto Quinn uyandı ve hemen saçlarının ne halde olduğuna baktı. Rita daha sonra onları fırçalayıp briyantinleyecekti.

Dükkânını açmadan önce yapmak istediği birkaç şey vardı. Bayan Fine'a yazdığı mektubu bitirmek istiyordu. Ona odalar için bir düzine kadar talep geldiğini, onları genç bir aşçıya kiralamayı düşündüğünü bildirecekti. Adam çok telaş olduğu için hiçbir zaman otelde oturmadığını, ama yakında bir yer istediğini söylemişti. Küçük mutfağı çok beğenmiş ve ocağın çok kaliteli; piyasanın en iyilerinden olduğunu söylemişti.

Loretto, Rachel'a onun için de teşekkür etmek istiyordu. Zamanında hiç anlamamıştı. Bahardaki düğününe ne giyeceği konusunda da fikir danışmak istiyordu. Limon sarısı bir tayyör hoş olur muydu, yoksa tenini solgun mu gösterirdi ?

Loretto, Fergus Slattery'ye de bir not bırakmak istiyordu. Jack Coyne ona Evli Kadınlann Mülkiyetini Koruma Yasası'ndan beri hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını söylemişti. Şakaydı tabiî, ama Fergus'a eğer ilerki yıllarda Jack'le aralan açılacak olursa Jack'in küçük dükkânını elinden alıp alamayacağını sormak istiyordu. Bütün bunlann üstüne elbisesini ütülemesi gerekiyordu ve patatesleri ayınp topraklarını silkeledikten sonra tırnaklanm pembeye boyayacaktı. İnsanlar yüzüğünü görmek isteyeceklerdi.

Bamey'in mutfaktaki şöminenin üstünde asılı duran resmi ko-

nusunda da bir karar vermesi gerekiyordu.

Resmi indirip Bamey'in yüzüne baktı. Ne büyük, ne de çok güzel bir resimdi. Bamey'in saçları aslında öyle olmadığı halde dik dik çıkmıştı. Aradan geçen yıllar onun aslında neye benzediğini hatırlamasını güçleştiriyordu.

Loretto resme bakarken eski ve ağır çerçevenin çatlamış olduğunu gördü. Bunu orada asılı tutmak tehlikeliydi; birinin üstüne düşebilirdi. Loretto'nun karan kendi adına verilmişti işte. Resmi bu halde tekrar asamazdı.

Barney Quinn'in fotoğrafını çıkartıp daha küçük, ayaklı bir çerçeveye koydu. Bir saksının önüne, bir rafa yerleştirebilirdi. Zamanla saksının yanına, ya da rafın arka tarafına itilebilirdi de.

Eddie Ryan uyanıp pencereden baktı.

Annesine bugün ailesini utandıracak bir şey yapmayacağına dair söz vermişti.

"Önemli bir gün ve zaten biraz telaşlıyım, o yüzden bir de sen beni üzersen, etrafta insanlara oğlan nerede diye sorup acaba şimdi ne iş çeviriyor diye kaygılanmak zorunda kalırsam benim sonum olur."

Eddie oldukça ciddi, "Belki bütün gün yataktan hiç çıkmasam iyi olacak" demişti. Hiçbir sorun çıkarmamayı garanti etmenin tek yolu buydu.

Kate homurdanmıştı: "Hayır, pencereden düşeceğinden ya da kendini asacağından filan korkanm. O taraftayken gözlerimi evden ayıramam."

Annesi o gün Dublin'den ona harika bir ceket almıştı. Bir sürü cebiyle fermuarı vardı ve hiç de annesinin alacağı tipte bir şeye benzemiyordu. Paketi açarken bleyzer ya da takım elbise ceketi olduğunu sanmıştı.

"İstediğimin bu olduğunu nereden bildin?" Gözleri parlıyordu.

"Tahmin ettim" demişti annesi.

Ona bunun rüşvet de sayılabileceğini, açılış gününde huzur verme vaadi olduğunu söylemişti.

Declan uyanıp gözlerini ovuşturdu. "Sabah oldu mu ?" diye sordu. Declan bazen geri zekâlı gibi davranıyordu.

"Hayır" dedi Eddie. "Gecenin yansı ve korktuğun bütün o hayaletler yine işbaşında. Jaffa'nın kafasını kopartmışlar. Tannm, kurumuş kanlar içinde yerde yatıyor."

Declan ta Dublin yolundan duyulabilecek bir çığlık atıp bakmak için fırladı.

Carrie art arda dördüncü sabahtır banyoda çıkartmakta ve bunun arkasında çok tatsız bir neden olabileceğini düşünmekteydi. Declan'ın çığlıklarından öyle korktu ki, beyaz bir şifonyerin üstünde eğreti durmakta olan tepsiyi olduğu gibi yere devirdi. Tepsinin içinde talk pudrası, Dettol, kurumuş bir kalamin losyonu, bir şişe mide ilacı, camdan bir göz damlalığı ve içi banyo tuzlany-la dolu, bol etekli kadın biçiminde bir şişe vardı.

Cezalar uzun sürdü. Bu ıvır zıvınn neden o tepside olduğu konusundaki soruşturmalar bitip tükenmedi. Kate tekerlekli sandalyede oturan bir kadının yukarıdaki, asla çıkıp göremeyeceği banyosunun eski şifonyerler, tepsiler ve Tanrı bilir başka neler nelerle dolu bir tür ardiyeye ya da çöplüğe dönüşmüş olduğunu öğrenmesinin pek hoş olduğunu söyledi.

Etekli kadın şişesiyle ağırlık yaptığı için Dara suçlandı. Kendince son derece haksız suçlamalarla uykusundan uyandırılmış olan Dara eğer hatırlayan varsa, bol etekli kadının bir davette Grange'a yardım etmeye gitmesi karşılığında Marian Johnson'dan hediye geldiğini söyledi. O aslında para alacağını sanarak gitmiş ve şişeyi alınca çok kızmıştı.

Annesi de o halde onu banyoya, insanların görmeyeceği bir yere koymasını söylemişti ve şimdi de bu yüzden Dara suçlanıyordu.

Eddie neden bağırdığını birine söyleyecek olursa Declan'ın kalbine pergel batıracağını söyledi. Hiç şakası yoktu.

Zavallı Declan kâbus gördüğünü anlatmaya çalıştı. Bir hayaletin kedinin kafasını koparttığını, yan bahçenin kanlar içinde olduğunu görmüştü.

John bir insanın bu kadarını kaldıramayacağını söyledi. Oğullarından biri kaşarlanmış bir suçlu, diğeri de fiilen deliydi.

Jack Coyne kendini bile şaşırtan bir moralle uyandı. Neden kendini bu kadar iyi hissediyordu ?

Sonra bazılarında kendi katkısı da bulunan bir sürü dert ve zahmetlere rağmen, Fernscourt'un bugün açılacağını hatırladı.

Eğlencelere gidecekti tabiî, zaten olacak bir şey karşısında tek başına tavır alıp bedava yemeği de kaçırmanın hiç anlamı yoktu.

Her neyse, zaten Turizm Kurulu'ndan, Aer Lingus'tan ve American Airlines'dan da gelenler olacaktı. Gazeteciler, belediyeciler, en az iki piskopos, pek çok papaz, son sayıma göre dört milletvekili ve kilometrelerce çevrede yaşayan hatırı sayılır herkes gelecekti. Eğer bugünden de bir iş çıkartamazsa, hali kötüydü.

Sonra Loretto'yu ve nasıl her şeye razı olduğunu hatırladı. Ona

o çiçekleri almaya ve bir haftasonu memnuniyetle dansa gidebileceğini söylemeye değmişti. Kadınlar bu tür şeylerden gerçekten hoşlanıyorlardı. Böyleydiler işte. Loretto da çok pratik düşünmüş ve bazı önerilerini kabul etmişti. Otel açıldıktan sonra dükkânın satılıp yerine başka bir iş açılması yerine, kendi dükkânını işletmekte kesin kararlılık göstermişti. Tamir işleri konusunda da hiçbir şey öğrenmemeye kararlıydı. Hayatını yağlı tulumlar içinde bir kamyonun altına yatarak geçirmek istemiyordu. Ancak araba kullanmayı öğrenmeyi kabul etmişti; bu da arabaları teslim ederken, ya da yedek parça almaya giderken çok işe yarayabilirdi.

Loretto güzel gülümsüyordu. Son zamanlara kadar onu hiç fark etmemiş, döküntü bir dükkânın içinde pasaklı bir kadın olarak görmüştü.

O'Neill'in o yabancı kadını geldikten sonra nasıl olağanüstü bir biçimde hayat dolu olmuştu ? Peki onun neden bu kadar aniden gittiğini kimse açıklayabilir iniydi?

Fergus Slattery yediyi çeyrek geçe telefonun çaldığım duydu. Bir kriz çıkmış olmalıydı.

Rolling Stones'a gramer dersi verdiği rüyasından istemeyerek kendini koparttı. "I Can't Get No Satisfaction" şarkısının aslında kelimenin tam anlamıyla tatmin olabildiklerini anlattığını ve demek istedikleri buysa, sorun olmadığını söylüyordu.

Rolling Stones Fergus'a bayılmış ve bordroya girmesini söylemişlerdi. Mountfern'den ayrılmak zorunda kalmayacaktı, ama gözden geçirmesi gereken her şeyi telefon ya da mektupla danışabilirlerdi. Bir daha yollan oraya düştüğünde gelip onu görmeye söz vermişler, Fergus da Ryan'lann orada harika bir pansiyon olduğunu söylemişti. Dara ona öylesine minnettar olmuştu ki, yaşlı bir at gibi uyutulması gerektiğini düşündüğü için özür dilemişti.

Böylesi bir eğlenceden ayrılmaya isteksiz, çıplak ayakla telefona gitti.

"Ben Rosemary."

"Kim?"

"Geçmişte çok görüşmediğimizi biliyorum Fergus, ama ben senin tek ablanım."

"Tanrım, Rosemary, bir sorun mu var ? Gecenin bir yarısı. Bir şey mi oldu?"

"Tabiî ki bir şey oldu. Seni durup dururken sohbet etmeye aramıyorum."

"Ne var? Çocuklar... bir kaza mı?.."

"Oğlanlar her neredeyseler iyiler. Bana haber vermeye zahmet etmezler."

Fergus bekledi.

"James. Beni evden kovup kilitleri değiştirdi. Bunu bana yapamaz. Beni kendi evimden atamaz." Ağlamak üzereydi.

"Ne zaman oldu bu?"

"Kilitler dün gece değiştirilmiş, ben pansiyonda kaldım. Seni arayıp ne yapabileceğimi sormak için bekledim."

Hiçbir sıcaklığı ya da çekiciliği olmayan, uzun boylu bu kadına acıdı. Babalarının cenazesine gelişini, hiç şefkat göstermeyişini, acımasız ve alaycı sözlerini hatırladı.

Şimdi de sabahın köründe sonunda Manchester'deki evinden atılmıştı.

"Saat dokuz buçuk olana kadar bekle Rosemary" dedi.

"O zaman ne yapacaksın ?"

"Ben hiçbir şey yapmayacağım ama sen bir avukata gideceksin -Manchester'de bir avukata, Mountfern'de değil. Ve ona olanları, sebeplerini anlatacaksın. O sana ne yapacağını söyler."

"Manchester'de hiç avukat tanımıyorum, Tanrı aşkına. Eğer hukuk danışmanlarım olsaydı seni arar mıydım ?"

"Aramazdın, biliyorum. Çok iyi biliyorum."

"O halde neden avukat bul, avukat bul diyorsun? Rehbere kendim de bakabilirdim."

"Sanırım en iyisi bu." Sesini kontrol ediyordu.

"Ciddi misin?"

"Evet, Rosemary. Tavrım mesafeli ve hatta acımasız bile gelebilir, ama ben sana hiçbir fikir veremem. Bunu anlamalısın."

Sessizlik oldu.

"Üzgünüm. Sence James'le aranızdaki sorunlar halledilebilir mi?"

"Sorunlar." Kısa bir kahkaha atıp onun sesini taklit ederek tekrarladı. "Sorunlar! Hayır, dediğin gibi halledilebileceğini sanmıyorum." Sesi alaycıydı.

"Pekâlâ o halde. Sana ancak yeterli nafaka alıp olayı olabildiğince dostça bitirmeni dileyebilirim."

"Tanrım, sen kendini beğenmiş züppenin birisin Fergus."

Tam tatil yapmak isterse Mountfern'e, baba evine gelebileceğini söyleyecekti ama vazgeçti.

Ona annesine ait olan, geçen yüzyıldan kalma eski dikiş masasını vermeye niyetlenip de bir hakaret karşısında vazgeçtiği akşamı hatırladı. Belki de ablasının bütün hayatı böyle olaylarla geçmişti.

"Sandığın kadar kötü olmadığımı umanm, ama eminim herkes gibi benim de hatalarım vardır." Bunları söylerken çılgınca sırıttı. Holün aynasında kendine bakmaya çalıştı ama çok loştu ve ancak karmakarışık saçlarıyla buruşuk pijamalarını görebildi.

Telefon elinde, aynadaki aksine bakarken biraz dans etti. Ro-semary'nin ne yaptığını göremiyor olduğuna memnundu.

Artık söyleyecek bir şey kalmamıştı ve Rosemary telefonu kapattı. Fergus kendini dansa iyice kaptırdığından devam etti, holde dönüp durdu, aynanın önüne her gelişinde sanki eteğini elinde tutuyormuş gibi reverans yaptı.

Hol kapısının önünden muhteşem bir dönüşle geçerken posta kutusundan iki gözün ona bakmakta olduğunu gördü.

Fergus birdenbire durdu. Çekinerek "Kim o?" dedi.

"Özür dilerim Fergus." Kapıdaki delikten ince ve çekingen bir ses duyuldu.

Holün kapısını açtığında elinde bir mektup, Loretto Quinn'le karşılaştı.

"Tam bunu kapıdan atacaktım ki, hışırtılar duydum ve bir sorun mu var diye bakayım dedim."

Loretto'yu bildi bileli hiç bu kadar telaşlı görmemişti.

"Ama her şeyin normal olduğunu gördüğüne sevindin." Fergus mektubu alırken Loretto'ya gülümsedi. "Güne hep böyle ufak bir dansla başlarım. Yıllar önce mahkemede stajdayken bize öğrettiler. İnsanın aklını sağlam bir hukuki düşünce biçmine yöneltmenin daha iyi bir yolu olmadığını söylemişlerdi."

Loretto'nun ağzı bir karış açık kalmışken Fergus abartılı bir şekilde eğilerek onu selamladı ve kapıyı kapadı.

Jim Costello dişinin ağrısıyla uyandı.

Bütün gün dayanıp dayanamayacağını görmek için beş dakika bekledi ve sonra hiç konuşamayacağına karar verdi.

Dr. White'ı arayıp kasabadaki dişçinin ismini sordu. Sonra dişçiyi aradı.

Dişçi üzgündü, ama bugün muayene saatleri sınırlıydı, büyük otelin açılış törenlerine davetliydi.

Jim hem acıdan, hem de hattın öbür ucundaki adamın ağır ve inatçı sesinden delirmiş bir halde "Ben o lanet otelin müdürüyüm ve dişime bir şey yapmazsanız açılış filan olmayacak" dedi.

"Vay, vay, vay."

"Yapabilir misiniz, yapamaz mısınız ?" Jim Costello konuşurken bir yandan da konuşmasının Patrick O'Neill'e ne kadar ben-

zemeye başladığını fark etti. Yalnız, orta yaşlı Amerikalı milyonere genç İrlandalı otelciye olduğundan daha çok yakışıyordu.

Yaklaşımını değiştirdi.

"Görebildiğiniz gibi, tümüyle size güveniyorum. Yalnızca geçici bir pansuman, ne olursa. Bu taraflarda sizi çok methediyorlar."

"Ben gerçekten..."

Jim son kozunu oynadı. "Ve eğer bugün karşılaştığınız sorunları, gelmesi beklenen bütün ünlüleri bir bilseniz... Ama zaten kendiniz de göreceksiniz. Açılış olursa tabiî."

Bu, işi halletti. Adam Jim'e hemen bir arabaya atlayıp deli gibi sürmesini, muayenehanesini onun için erken açacağını söyledi. Fernscourt'un hikâyesini birinci elden dinleme fırsatını kaçıra-mazdı.

Mary Donnelly uyanıp sabırla kalkmasını bekleyen Leopold'le konuştu.

Leopold pek çok insanın sandığından daha zeki bir köpekti. Mary'yi uyandırmadan, ortalığı karıştırmadan ve el sıkışmak için patasını uzatmadan onun gözüne girmeyi biliyordu. Mary dünyada

çok fazla samimiyetsizlik ve abartılı selamlaşmalar olduğunu düşünen bir insandı. Sessiz ve düşünceli karşılaşmaları tercih ediyordu. Leopold de onâ uyum sağlamıştı.

Leopold Mary'nin onunla konuştuğunu görünce şaşırdı. Genelde güne böyle başlamazdı. Başım bir yana eğip ne söylediğini anlamaya çalıştı.

Yürüyüşe çıkmakla ilgisi yoktu. Ancak kızgınlık da değildi. Hiç anlayamadı.

"Leopold bu, bu ev için kara bir gün. Ama anlaşılan hiçbirimizin buna değinmesine izin yok. Yeni usule göre sanki hiç sorun yokmuş gibi davranacağız. Böylece içip birbirimizin sırtını sıvazlamaya devam edebiliriz."

"Beni iyi dinle, Leopold. Bu, sonun başlangıcı. Sen ve ben sırtımızda çantalarla İrlanda yollarına düşebiliriz. Otel açıldıktan sonra burası artık sofrada ikimize de yemek verecek kadar para kazanmayacak. Ama haksızlık etmeyelim Leopold, senin yemeğini zaten hiçbir zaman sofraya koymadılar. Daha çok yere."

Köpek güvenle baktı ona.

Mary onun kulağını kaşıyarak, "Sen bana aldırma Leopold" dedi. "Ben iyice deliyim. Birazcık değil. Tamamen ve iyice deli."

Brian Doyle başında bir ağırlıkla uyandı. Geç saatlere kadar

kutlamışlardı. O'Neill çıplak gözle görülebildiği kadarıyla binanın sağlam durduğunu ve Brian Doyle'un eline verilen planlara az çok benzediğini söylemişti. Buna dayanarak Brian'a birkaç içki ısmarlamıştı. Brian daha sonra kasabaya gidip kaç yıllık kız arkadaşı Peggy'yi açılışa götürme planlarını görüşmüştü. Onu öğlende alacak, gün boyu kaygılanmadan içki içebilmeleri için de arabayı kardeşi Paddy kullanacaktı.

Özellikle şu son haftalarda Peggy'yi ihmal etmişti. Ona her şeyin bittiğini söylemek istiyordu. Cadı gibi bir kadın olan annesiyle karşılaşmaya hiç hazırlıklı değildi. Annesi ister Brian Doyle, isterse de Çin İmparatoru tarafından yapılmış olsun, Peggy'nin hiçbir otel açılışına gitmeyeceğini söylemişti.

Annesine göre Peggy Brian Doyle konusunda geç uyanmış, isminin onca yıl onunla birlikte anılmasının kendisine kalp kırıklığı ve aşağılanmadan başka hiçbir şey getirmediğini fark etmişti. Daha da üzücü olanı, başka bir gelecek ihtimalini de engellemişti. Ancak Tann'nın gözlerini açması sayesinde artık bütün bunlar geçmişte kalmış ve Peggy annesine Brian önümüzdeki bir yıl içinde filan görünecek olursa, ona bu mesajı vermesini söylemişti.

Bu, ağır ateş altında kalmak demekti.

Brian Peggy'nin annesinin mutfağında oturmuş, söyledikleri bir kulağından girip diğerinden çıkıyor, bir yandan da Peggy'nin nerede olabileceğini düşünüyordu. Önündeki, eve girdiğinden beri hiç susmayan kadın "Tekrar başlama" dedi. "Sen müzmin bir bekârsın Brian, öyle de kal. Tanrı aslana, lütfen o otele geri gidip onu okşar, sever ve gece gündüz onunla kalır mısın? İstediğin bu zaten."

Brian sonunda "Otelle yatamam ki" dedi.

"Ve şunu adının Brian Doyle olduğunu bildiğin kadar iyi bil ki, kızımla da yatamazsın. Ağzından bal da damlasa. Yüzük olsun olmasın."

Brian işin içine bir yüzüğün gireceğini hiç düşünmemişti. Onun için bolca zaman vardı daha. Evi üzgün üzgün terk etmiş ve köşede Mountfern'li çavuş Sheehan'a rastlamıştı.

Seamus görevde olmadığından bir bara girdiler ve Brian aslında çapkın ya da zampara biri olmadığını, yalnızca evlenip durulmak için çok genç olduğunu söyledi.

Çavuş Sheehan temelde bütün erkeklerin evlenmek için çok genç olduğunu, Muhafızlarda geçirdiği uzun yılların ona bunu öğrettiğini söyledi. Brian'a yatak odalarının arkasındaki tünel ve çalılıkla dikenlerin altında da bir girişi olup olmadığı hakkında sorular sordu.

Brian otelin şimdi olduğundan daha fazla giriş çıkışı olduğunu düşünmeye bile dayanamayacağını söyledi. Zaten işin başında yolun nereden geçeceği konusunda acımasız bir tartışma yaşanmış, çoğunluk inşaatın hiç başlamayacağını bile düşünmüştü.

Ancak çavuş Sheehan işin peşini bırakmadı. Eski dehliz ya da tünel girişlerine filan rastlamışlar mıydı ?

Brian Doyle peri kalesi denen bir çukur konusunda adamların bazılarının yaşlı kadınlar gibi batıl inançları olduğunu ve gidip mayıs ağacına bir şeyler bağladıklarını söylemişti. Oralara yaklaşmaktan bile kaçınmış ve sonunda çukurun tepesine bir kafes atıp sarmaşıklar sardırmışlardı. Bir tür kuyu haline dönüştürmüşlerdi.

Hayır, içinde bir şey olup olmadığı konusunda hiçbir fikri yoktu. Kendisi cinlerle perilerle pek uğraşmazdı, gerçek dünya zaten fazlasıyla hareketliydi. Brian'ın felsefesine göre eğer ordaysalar, ki pek olası değildi, bırakın işlerine baksınlardı. Oh, çavuş perilerden bahsetmiyor muydu ? Hayır, birazcık aklı olan bir insanın o böğürtlenlerle dikenlerin altında eşelenmek isteyebileceğini düşünemiyordu. Ama her şeyden en son Brian'ın haberi olurdu. Birisi gelip zavallı müteahhite haber vermeyi akıl edene kadar, o çalıların arasında Öncü Yeşilaycılar Birliği yıllık genel kurullarım bile toplamış olabilirdi.

Ama otelin bitip de içlerinden kimsenin hapishaneye, ya da tepedeki tımarhaneye düşmemiş olması bir mucize değil miydi ?

Brian Doyle Sheehan'lann en küçük oğlunun o tımarhanede olduğunu çok geç hatırladı. Suratını asıp gözlerini içkisine dikti. İnsanın geri alamayacğı bazı sözler vardı ve en iyisi hiç denememekti.

Çavuş Seamus Sheehan uyandı ve karısına bir fincan çay hazırladı.

Kadın uykulu uykulu, "Bu senin büyük günün" dedi. "Hava güzel mi bari ?"

Çavuş perdeleri birazcık aralayıp dışarı baktı.

"Açık" dedi. "Güneşli, ama yer yer yağışlı olacak dediler."

"Ah, çok iyi. Zaten çadır kuracaklarmış, yağmuru da hissetmezsiniz."

Kocasının bugün önemli bir adam olarak göz önünde olacağına memnundu. Garda'nın merkezi olan Phoenix Park'tan önemli adamlar davete gelecek, VlP'ler de olacağı için çevre kasabaların muhafızları da gelip trafiğe yardımcı olacaklardı. Seamus her zamankinden büyük bir sorumluluk üstlenecekti.

Seamus Sheehan o sabah tünele baskın yapma planından söz

etmediğine memnundu. Önceki gece kasabaya inip oradaki kuvvetlerle hazırlık yapmıştı.

Mükemmel gözcülüğü için takdir toplamış ve kumandan onun becerikli bir yerel çavuşun ahaliyi tanıyıp olağandışı şeyleri gözlemleyerek neler yapabildiğine örnek olduğunu söylemişti.

Plan onları erkenden yakalayıp konuklar gelmeye başlamadan önce iş bitirmekti.

O güruhun çevirdiği iş her ne ise, açılışla bir ilgisi olmalıydı. Belki adam kaçıracaklardı.

tabiî olaylar kahverengi ekmekle somon atıştırmakta olan bir sürü Amerikalı gazetecinin gözlerinin önünde cereyan ederse İrlanda için hiç de iyi reklam olmayacağı kesindi. Adamları ayrı arabalara koyup başka bir yoldan kasabadaki Garda karakoluna götüreceklerdi.

Charlie Byme kalın kafalıydı, olan biteni kesinlikle anlatırdı onlara.

Çavuş Sheehan, kansı buruşmasın diye gardırobun dışına astığı yeni tayyörünü ve firfirlı beyaz bluzunu giyip daha paketinin içinde duran, kâğıtları çıkartılmamış yepyeni çantasını da eline almadan her şeyin bitecek olmasından memnundu.

Kate günün iyi başlamadığını düşünüyordu. Bütün o bağırış çağırışlar ve banyodaki karmaşa iyi değildi.

Ancak, bunlar Carrie'nin hamile olduğunun hemen hemen kesinleşmesinin yanında hiç kalırdı. İlk halletmeleri gereken sorun buydu.

Kızı odasına çağırıp kapıyı kapatmasını söyledi.

"Bir bisküvi ye Carrie, pencerenin içindeki kutuda var."

Carrie'nin gözleri iri iri açılmıştı. "Yalnızca acı limon filan içecektim hanımefendi."

"Hayır, en iyisi bisküvidir. Kendimden hatırlıyorum."

Carrie'nin gözleri yaşlıydı. "Kesin olmalı hanımefendi" dedi. "Çok üzgünüm."

"Neden üzgün olduğunu bana söylüyorsun ?"

"Siz bana çok iyi davrandınız, sizi utandırmak istemem. İstediğim en son şey bu olurdu."

"Utandırmayacaksın. Duruma nasıl baktığımıza bağlı."

"Ne demek istiyorsunuz ?"

"Bayan Fine eskiden bana hayat her şeye nasıl baktığından ibarettir, derdi. Eğer güneşli tarafı görürsen, işler iyidir... Biliyor musun, Amerikalılar bu konuda bir kitap bile yazmışlar."

Carrie şaşkın şaşkın baktı.

"Yani şunu demek istiyorum, gözyaşları, özür dilemeler, utanmalar olmayacak. Jimbo'ya üzgün olduğunu söylemeyeceksin. Bu senin olduğu kadar onun da hatası."

"Ama benim herhangi biriyle beraber olduğumu söyleyebilir. Jimbo tanınmış bir şarkıcı olacak. Bugün gelenlerden bazıları onu tanıyor olmalılar." Carrie buna saygı duyuyordu.

"Evet, ama o senin Jimbo'n, seni terk etmeyecek, değil mi ?"

"Eğer ona boyun eğdiysem, istediğini yapmasına izin verdiysem, neden başkalarına da öyle davrandığımı düşünmesin ?"

Kate sabırsızlanıyordu.

"Loretto Quinn ile Jack Coyne bugün nişanlandıklarını açıklayacaklar. Brian Doyle bile üşenmeyip o zavallı Peggy'ye evlenme teklif ederse şaşırmam. Seninle Jimbo'nun da öyle yapmanızdan daha doğal ne olabilir?"

"Ama hanımefendi, belki o istemez..."

Kate onu dinlemiyordu. "Evet, böyle büyük bir günde, güzel bir yerde, gazetelere bile geçebilir. Şarkıcı evleniyor, Paskalya'da düğününü düşünmek için uygun bir zaman."

"Paskalya'da mı?"

"Evet, Loretto ile Jack için. Ama sen ve Jimbo hemen, Noel'den önce evlenmenizin onun kariyeri açısından daha uygun olacağını düşünebilirsiniz."

"Oh hanımefendi, kabul etse ne harika olurdu, değil mi?"

Kate hissettiğinden çok daha büyük bir güvenle, "tabiî ki kabul edecek. Çok sevinecek," dedi.

Sheila Whelan içinde bir sıkıntıyla uyandı.

Patrick O'Neill dün gece konuşmaya gelmişti.

"Sen gerçekten oturup konuşabileceğim tek kişisin," demişti. Yorgun ve yalnız görünüyordu.

"îstesen köyün yansıyla konuşamaz mısın?" Sheila gülümsedi.

"Pek değil." Derin derin iç çekti.

"Yarın Rachel'ı arayacak mısın ?" Sheila onu rahatsız etmeden bu konuyu açabilen pek az insandan biriydi.

"Onu özleyeceğim, bu doğru. Buraya öyle çok emek verdi ki, açılışı görmesini isterdim. Gerçi sonradan... şey..." Sesi kesildi.

Sheila, "Eğer zaten gidecek idiyse, hemen gitmesi herhalde daha iyi olmuştur" dedi.

"Evet, kadınlar olaya öyle bakıyor. Onu yarın gece arayacağım. Bizim saatimizle geceyansı New York'ta akşamüstü olur. Yarın te-

lefonda konuşmayı kabul etti."

Genç ve hevesli görünüyordu, irlanda'nın en çok konuşulan otelini açan ve burada bulunduğu sürece hanım arkadaşına gerçek niyetini hiç belli etmeyen büyük O'Neill gibi değildi. Sheila Whelan erkekleri anlamanın imkânsız olduğunu ve bunun için ne kadar az zaman ve emek sarf edilirse, o kadar iyi olacağını düşündü.

"Bu gece ne yapıyorsun ? Yarın için iyi bir uyku çekersin umarım. Uzun bir gün olacak."

"Bu aralar hiç uyuyamıyorum. Bahçede çok dolaşıyorum. Doyle'la birkaç kadeh içtim. Birimiz dolandırıcılıktan, diğerimiz cinayete teşebbüsten hapse düşmediğimize hangimiz daha çok şaşırıyoruz bilmiyorum!"

"Haydi, ortalıkta bağınp çağıracağın Brian olmasa ne yapacağını bilemezdin. Emin ol, onu özleyeceksin."

Patrick, "Sheila, sen çok ketumsundur..." diye söze başladı.

Sheila onun sözünü keşti. "Artık değilim."

"Ne demek istiyorsun ?"

"Aynen bunu. Artık hiç ketum değilim. Bugünlerde hoşuma gitmeyen bir şey görürsem, söylüyorum. Alışmak kolay değil, ama doğru olanı yaptığımı düşünüyorum."

Patrick kaygılanmasına rağmen Sheila başka açıklama yapmadı.

Sheila yaptıklarından zarar görecek olan biri varsa, onun da Patrick olduğunu biliyordu. Kerry O'Neill'in Fernscourt'a bağlı kullanılmayan bir tünele kutu ve paketler sakladığını keşfetmişti.

Çocuk bir gangster çetesine karışmıştı. Büyük olasılıkla onların banka soyguncusu değil, özgürlük savaşçısı olduklarını sanıyordu. Sheila otelin açılacağı sabah tünelin de kapatılacağını, çetenin gözaltına alınacağını, ancak Patrick O'Neill'in ve bölgeye getirdiği canlılığın hatırına oğlunun ertesi güne kadar sorgulanmayacağını biliyordu.

Kerry O'Neill kesinlikle suç ortağı olmasına rağmen, işlerin suç teşkil eden tarafına bulaşmadığı sanılıyordu. Belki de henüz değil. Çavuş Sheehan her şeyi kumar borçlanın ödemek için yaptığını söylemişti.

Sheila Seamus, Sheehan'ın bakımevindeki oğlunu, Patrick'in soyguncularla düşüp kalkan oğlunu ve kendi kocasının, İngiltere'den babasının cenazesine bile gelmeyen oğlunu düşündü.

Pek çok kez bir oğlu olmasını dilemişti. Gözlerinin önünde büyüyecek, kendi çocuğu. Bu sabah giyinip günün getireceklerine hazırlanırken oğlu olmadığına memnun olmuştu. Bugün yalnızca kendisi için kaygılanması daha iyiydi.

Dara'nın uzun uzun ve rahat rahat hazırlanma umutları yok olmuştu. Önce banyoyu temizleme işi çıkmış, sonra da annesine yardım edilmesi gerekmişti.

Annesi çok solgun, hatta hasta görünüyordu. Alnı hafifçe terlemiş ve zaman zaman takındığı o çaresiz ifadeye bürünmüştü. Dara, "İyi olacak," diye yatıştırdı onu. "Ne iyi olacak?" "Açılış. Bugün!" "Oh evet. Tabiî."

Dara ona endişeyle baktı. Annesi son zamanlarda hiç iyi değildi. Dublin gezisinden sonra kendini nasıl hissettiğini düşündü. Şimdi de öyle olmasındı. Dara lacivert beyaz elbiseyi havaya tutup baktı. Rachel Fine tarafından seçilmişti tabiî. Her şey öyle değil miydi ? Şıktı ama Dara olsa annesine daha süslü bir giysi giydirirdi. Arkasında iliklenmesi gereken bir sürü küçük düğme vardı.

Annesi kaliteli sabun ve talk pudrası kokuyordu. Yine Bayan Fine'ın armağanları. Belki yıllar geçtikçe Bayan Fine'ın armağanları da tükenecek, etkisi geçecekti. Annesi onun bir daha Mount-fern'e gelmeyeceğini kısaca, ama kesin bir dille ifade etmişti.

Dara yeşil odanın tuvalet masası tarafında oturdu. Annesinin yüzüne bakıp hastalık belirtisi aradı.

"Eğer kendini kötü hissetsen, bir sorunun olsa bana söyler miydin?" diye sordu

"Hem evet, hem hayır. Eğer elinden bir şey gelecekse, evet." "O halde bir sorun var demek!"

"Hayır, bugün kendimi çok huzursuz hissediyorum, hepsi bu. Biraz tazminat davasına giderkenki gibi. O duyguyu bilirsin."

Dara o duyguyu biliyordu, o da öyle hissediyordu. Kerry'nin elbisesini beğeneceğinden hiç emin değildi. Dublin'de onu seçmek için saatlerce uğraşmış ve çok para harcamıştı. Sade bir kırmızı ipekli gibi görünüyordu. İnsan eline alınca buruşuk bir eşarba benziyordu, ama Dara üstüne giydiğinde harika durmuştu! Ya da o öyle umuyordu. Ama Kerry'yi görünce anlardı.

Minicik düğmeleri ilikleyince annesi çok iyi ve şık göründü. Elbisenin bol bir eteği vardı. Annesinin bacakları fena olmasa da, onların belli olacağı elbiseleri hiç giymezdi.

Dara zaman zaman olduğu gibi ayağa kalkamayan ve asla kalkamayacağını da bilen annesine karşı büyük bir yakınlık hissetti. "Dara, bugün hakkında ufak bir konu."

Dara içini çekti. Çok fazla makyaj yapmamak, Kerry'le görünmemek, Michael'a anlayışlı davranmak, ya da Declan'a göz kulak

olup Eddie'nin bütün köyü kendine düşman etmesini engellemekle ilgili olacaktı.

"Evet, anne" dedi.

"Ben senin yaşında ve senin kadar güzel olsaydım... Şimdi söyleyeceklerimi kimseden dinlemek istemezdim, ama çok kısa ve bugün bir daha bu konuda konuşmak zorunda kalmayacağız. Tamam mı ?"

Dara başını salladı. Başka seçeneği var mıydı ki ?

Kate onun elini tuttu. "Yalnızca Rachel bugün burada olmadığı için ne kadar üzgün olduğumu bilmeni istiyorum. Buranın her taşına en az Brian Doyle'un adamları kadar, Patrick kadar emeği geçti. Ve şu anda New York'ta büyük olasılıkla bunlan düşünüp gözyaşı döküyordun "

Dara elini çekmiş ve huzursuzca dolanıyordu.

"Ve burada olmamasının nedeni Kerry. O hiçbir şey yapmadı, kötü hiçbir şey; kalkıp kürsüde anlatamayacağı hiçbir şey yapmadı. Biraz sarhoş oldu ve içkiye alışık değildi, hepsi bu."

"Anne, lütfen..."

"Kısa olacağını söyledim. Kerry onu uzaklaştırdı, Dara. Nedeni de şu: Babasıyla evlenmesini

istemedi. O her zaman Patrick'ten çok annesini sevdi ve Rachel'ın onun yerini almasını istemedi."

"Sonra kumarda büyük borca girip Rachel'dan para istedi... Çok karışık ama sonunda alamadı, o yüzden herkesin Rachel'la beraber olduğunu düşünmesini sağladı. Bunu duydun, biliyorum. Ben yalnızca doğruyu bilmeni istedim."

Dara, "Oh anne, ben Kerry'den gerçek hikâyeyi duydum" dedi.

"Hikâyeyi Kerry'den duydun. Gerçeği anlattığından kuşkuluyum."

Kate'in gözleri dalmıştı. "Sen yetişkin bir kızsın, Kate. On altı yaşındasın. Bunun hâlâ çok küçük olduğunu biliyorum, yirmi altına geldiğinde de daha çok küçük olduğunu düşüneceğim... Seni zehirlemiyorum, uyarıyorum. Hepsi bu. tabiî ki bugün Kerry'yle olacaksın, o da çok çekici ve hoş davranıp sana kendini iyi hissettirecek. Ama tehlikeli biri olduğunu bilmeni istedim."

Michael ellinci kez ceketinin biraz fazla süslü olup olmadığını merak etti. Dublin'deyken iyi görünmüştü. Ama her şey öyle değil miydi ? Tommy harika olduğunu söylemişti, insan Michael'dan onu giyer giymez valse başlamasını bekliyordu. Grace fikir belirtmemişti. Onunla gitmediği halde Dara'yla Dublin'e gitmeye zaman ve olanak bulduğuna biraz canı sıkılmıştı.

Michael, Maggie'nin durup dururken otelin açılışından söz etmesini hatırlıyordu. Televizyondan ünlülerin geleceğini ve O'Ne-ill'leri çok iyi tanıdıkları için kendilerinin de onlarla tanıştınlaca-ğını söylemişti. Maggie'nin bu hevesine gülmüşlerdi. Şimdi de otel açılıyordu ve o öleli üç ay olmuştu.

O yaz bir şey kaybolmuştu, Maggie'den daha başka bir şey. Her nedense artık grup değildiler. Jacinta ile Liam'ı artık pek görmüyorlardı ve korktuğu gibi, Grace nehrin hemen karşısına gelmiş olmasına rağmen, bir milyon kilometre uzakta gibiydi.

Tommy Leonard, Michael'ınki gibi yeni bir ceketi olmasını diledi. Keşke cildi tuvalet temizleyicisiyle silinmiş gibi durmasaydı ve keşke Eddie Ryan'ınkilere benzeyen diken diken saçlarının yerine ne tarafa düşerse düşsün, harika görünen san saçları olsaydı.

Thatch Bar'da dans edileceğini duymuştu. Geçen yıl Ryan'ların şimdi kafe olan o müştemilatında verdikleri harika partiyi düşündü. Kerry odaya girdiğinde Dara'nın dikkatini üstüne çekecek kadar hızlı ve ilginç davranamadığını hatırladı. Herhangi birinin yeterince hızlı ve ilginç olup olmayacağını merak etti. Yalnızca yakışıklılık değildi. Dara yalnızca görünüşe aldanacak kadar sığ bir kız değildi çünkü. Ancak Kerry hem çok zeki, hem de uyanıktı. Ne zaman susmak, ne zaman gülümsemek gerektiğini biliyordu. Sanki insanların ne düşündüğünü bilip onlardan önce söylüyordu.

Ya Kerry başka bir yerde iş bulsaydı ? Bu her şeyin yoluna girmesini sağlar mıydı ? Yoksa herkes hâlâ onu izler, yolunu gözler, neredeyse dönüşünü bekler miydi ?

Tommy o gün ne giyerse giysin, Kerry zıddını giyecekti ve Kerry'nin bugün tam olması gerektiği gibi görüneceğinden emindi. Tommy en iyi takım elbisesini giyecek olsa Kerry mutlaka açık mavi bir kazak ve blucin giyerdi. Tommy fitilli kadife pantolon ve kazak giyecek olsa, Kerry mutlaka takım elbise ve kravatlı olurdu. Ne seçip giyeceğini görebilmek harika olmaz mıydı ?

Kerry erkenden kalkmıştı.

Her şey tünele düzgünce istiflenmişti. Hiç olmazsa bugün buralardan uzak durmak gerektiğini biliyordu.

Her şey çok kolay olmuştu. Yalnızca bir depo bul, demişlerdi. Tünel iyi bir fikirdi. Bir depodan, ya da kilitli bir barakadan daha iyiydi.

Koliler istiflenmişti. İçki kasaları ve büyük sigara kartonları vardı.

Kerry silahlan anlıyordu. İçki ve sigaralardan pek emin değildi. McCann pek konuşmamıştı. Bunlar satılırdı, para kazınılırdı ve malzeme almak için paraya ihtiyaç vardı.

Zaman zaman ne türden bir hareketin içinde olduklarım merak ediyordu. Hatta bazen kendi çetelerinin

çıkarı dışında hiçbir harekete karışmadıklarından bile şüpheleniyordu. Ama artık onu ilgilendirmiyordu. Mallarını saklamış, borcunu sildirmişti.

Gün başlıyordu. Yeni bir şeylerin başlamak üzere olduğunu bil-diğindeki heyecanı duydu. Kerry kendini iyi hissediyordu. Yapamayacağı hiçbir şey yoktu. Şimdiye dek yaptıkları ortadaydı.

Rachel Fine'ı ait olduğu yere postalamıştı.

Poker borcunu ödemişti.

Babasıyla olan durumu da halledecekti. Babası etrafında bir oğlu olsun istiyordu, Tanrı aşkına. Pek sorun çıkarmazdı.

Konuşmalar yapılacak ve babası kuşkusuz eşi Kathleen'in yaşayıp da bugünü görememesine ne kadar üzüldüğünü söyleyecekti.

Kerry annesinin bu köyde yaşamak istemeyeceğini biliyordu. Ama olanları görse, onunla gurur duyardı. Oğlu onu unutmamıştı. Kravat iğnesini yokladı. Başka hiç kimsenin onun yerini almasına izin vermemişti.

Papers Flynn Kerry O'NeüTi severdi.

Kerry'nin ona neden güldüğünü hiç anlamamıştı. Kerry çoğu zaman giysilerine iltifat eder ve beline bu kadar ip bağlamasının harika bir fikir olduğunu söylerdi. Moda yazarları bir duysa moda olabilirdi bu.

Papers çoğu zaman Kerry'nin ne dediğini bile tam anlamıyor-du. Ancak oğlan hep gülümsüyordu ki, bu da iyiydi. Ve tabiî Kerry de bazen açık havada yatıyordu. Papers onun o tünelde yattığını biliyordu.

Kendisi de birkaç kez orayı incelemeye girmişti. Kuramsal olarak çok iyi bir kalacak yerdi, ama Papers biraz fazla kapalı olduğunu düşünmüştü. O daha açık yerleri tercih ederdi.

Papers Kerry O'Neill kadar zengin birinin neden dışarda yattığını kendi kendine hiç sormadı. Bir nedeni olmak zorunda değildi. Bugünlerde onu bir yoldaş olarak selamlıyordu.

Açılış sabahı Kerry'yi nehir kıyısında görünce sevindi.

Kerry ona, "Giyinip büyük güne hazırlanmışsın bakıyorum" dedi.

Papers memnun, sırıttı. Gökyüzüne bakarak, "Güzel bir gün olacak" dedi.

"Evet, Papers, senin somonları yemene engel çıkmasın da." Kerry güldü.

Papers Thatch Bar'da bir içkiden fazlasına davet edildiğini düşündü. Ne yapması gerektiğini bilemedi. Konuyu değiştirip bilgi alışverişinde bulunmaya karar verdi.

Yavaş sesle, "Eğer tüneldeki o yerin hâlâ duruyorsa belki göz kulak olmak istersin" dedi. "Dün gece çavuş Sheehan'la Bayan Whelan'ın oraya baktıklarını gördüm. Çavuş bu sabah yine geldi."

Kerry'nin kalbi bir kurşun külçesi gibi ağırlaştı. Poker oyununda bin sterlin kaybetmek bir şeydi, tüneldeki o kolilerin içindekileri kaptırmak başka bir şey.

Eğer keşfedilecek olurlarsa Kerry'nin çete karşısındaki şansı sıfıra inerdi.

Aniden Papers'ı oracıkta bırakıp Loretto Quinn ile Jack Coy-ne'un işyerlerinin arasında, patikayı

iyice görebileceği bir yere yürüdü. Çavuş Sheehan köprüye doğru geliyordu.

Personel Bay Costello'nun tartışma kabul etmeyen o nazik sesiyle her şeyi yönlendirmek için orada olmamasına inanamıyor-du. Onun yerine bir sürü çelişkili talimat vardı. Bardakları çıkartmanın kimin işi olduğunu, ya da son kez otelden çıkılırken mi, yoksa çadırda kurulan sofralara yerleştirildikten sonra mı silinmeleri gerektiğini kimse bilemiyordu.

Buzhanelerde saklanan içkiler... erkenden çıkarılmalı mıydı, yoksa son dakikaya mı bırakılmalıydı ? Ya günübirlik tutulmuş geçici personel, onlardan kim sorumluydu ?

Jim Costello burada olsaydı, personel iki kere gidip gelmenin yeterli olacağı durumlarda on kez gidip gelmezdi. Jim'in bir programı ve herhangi bir krizi daha gelişmeden bastırabilecek sakin bir tavrı olurdu.

Jim Costello burada olsaydı Kerry O'Neill peri çukurunun etrafındaki çalılarla dikenlerin arasında koşturup dururken yüzünün kızarıp terlediğini fark ederdi. Son koliyi de çıkardığında bir gıcırtı ve yığılan toprak sesleri duyuldu. Tünelin direkleri çökmüş, arkasındaki yol kapanmıştı.

Kerry içi rahatlayarak yüksek sesle güldü. Yeraltındayken rahatça gülebiliyordu ama yukarı çıkınca artık kendini tuttu. Bundan sonrası kolaydı.

Kerry üzerinde gömleği, koliler ve kasalarla uğraşıyordu. O günlük tutulmuş personel için yiyecek içecek kolileri taşıyan bi-risiydi yalnızca. ORHAN KEMAL

İl HALK Kİ

Her zamanki personel de Jim Costello'nun diş ağnsı tutunca O'Neil'in baş belası oğlunun bir kerelik olsun çalışmaya karar verdiğini sandılar.

Kolilerin evin arkasındaki kış bahçesinde istiflenmesini kimse garip bulmadı. Ne de olsa bu bir galaydı; yalnızca tentenin altında ve Thatch Bar'da değil, herhalde her salonda içki verilecekti.

Kerry'nin sandığından çok daha fazla koli vardı. Keşfedilme korkusuyla kalbi çarpıyor, o kadar yükün ağırlığından sırtı ve kollan ağrıyordu.

Kış bahçesi çok iyi bir fikirdi. Kullanılmayacak pek az salondan biriydi ve işgüzar bir barmenin kazara oradaki kutuları açıp bakma olasılığı pek yoktu.

Bu salonda parti için çok fazla cam, çok fazla pano ve çok fazla bitki olduğuna karar verilmişti. Jim Costello bedava içki, heyecan ve camların iyi bir karışım olmayacağını bilecek kadar deneyimliydi.

Kerry'nin özenle istiflediği koliler orada güvende olacaktı. Yarın alınana, ya da ne yapmasını söyleyen telefon gelene dek. Sonra kurtuluyordu.

"Ya dişi şimdi çekerim, ki bir daha hiç ağrımayacak demektir, ya da geçici bir dolgu yapıp sonradan dişi kurtarmaya çalışırım."

Jim Costello bir an bile düşünmedi. "Bana bir ayna verin" dedi.

Baktı. Eksik diş görünürdü. Azıcık, ama görünürdü.

"Dolgu yapın lütfen" dedi. Koltuğa uzandı.

Telaş edip saatine bakıp durmanın hiçbir anlamı olmadığını, hasta ne kadar huzursuz olursa olsun adamın işini yapacağını biliyordu. En iyisi gevşemek ve dünyanın gerekirse onsuz da dönebileceğini kabul etmekti.

Grace Kerry'yi görünce şaşırdı.

"Berbat görünüyorsun" dedi.

"Banyonu kullanabilir miyim ?"

"Evet, ama ne oldu ?"

"Temizlenmek istiyorum. Eve dönüp üstümü değişmem gerek ve kimsenin beni bu halde görüp soru sormasını istemiyorum. Tanrım, ne çok nefret ediyorum o sorulardan."

Grace, "Özür dilerim" diye surat astı.

Birkaç dakika içinde toparlanmıştı. Artık kimse bir şey demezdi.

"Pekâlâ, heyecanlı mısın ?" diye sordu.

"Hem evet, hem hayır. Michael'ın morali hâlâ çok bozuk. İn-

sanların neşeli olmamalarından nefret ediyorum."

"Nesi var?"

"Oh, aptallık ediyor, atlatacaktır. Tünele ne zaman gidebiliriz?"

Kerry birdenbire güldü. "İstediğin zaman," dedi, sonra durdu. "Hey dur, oraya gitme; bir toprak kayması oldu. Artık çok tehlikeli, o eski direklerden bazıları yıkıldı."

"Olamaz..."

"Oldu bile," dedi kısaca. "Her neyse; ortalıkta dolaşmayın, tamam mı. Sen öyle herkesin olamazsın, Grace O'Neill. Sen çok önemli birisin."

Grace ona sarıldı. "Oh Kerry, yine neşeli olman çok güzel. Belki bugün... belki babam..."

"Evet, olabilir. Neden olmasın ?" Kerry kardeşinin odasından çıkıp aşağı koştu, çiçeklerle ve çiçekçilerle dolu holden geçti. Tam merdivenden aşağı, otomobiline giderken Jim Costello'nun geldiğini gördü.

Tatlı tatlı, "Büyük günün geldi" dedi.

Jim üzgün üzgün, "Evet, güne dişçi koltuğunda bir kasapla başlamak harikaydı" dedi.

"Duydum. İyi mi ?"

"Şöyle bakalım, diğerlerinden gevşetmediği birkaç tane kaldı sanıyorum. Kanların çoğunu da sildim."

Kerry güldü. Eskiden Costello'nun küstah biri olduğunu düşünürdü. Ama adamın espri anlayışı yok değildi. Bir de, işini çok iyi biliyordu. Kerry durup bir-iki dakika içinde o kocaman holü düzene sokmasını seyretti.

Jim Costello da dönüp Kerry'ye baktı. Adam ya sarhoş, ya heyecanlıydı. İnsanın tehlikeli bir işin ortasındayken yaptığı gibi, pek kolay gülüyordu.

Kate John'a haber vermek için fırsat kolluyordu. Henüz bulamamıştı.

Önceki gece bar kapandığında bahçede oturacaklarını ve o zaman söyleyebileceğini düşünmüştü.

Ancak bar bir türlü kapanmadı. Açılış nedeniyle her yeri heyecan sarmıştı.

Mary Donnelly robot gibi çalışıyordu. Son kez bu kadar iyi iş yapıyor olabileceklerini söylemişti. Hizmet et, içki ver, kasayı çalıştır.

Baskın tehlikesi yoktu. Çavuş Sheehan böyle bir nezaketsizlik yapmazdı. Üstlerinden bazıları Fernscourt'un resmi açılışı için

buraya gelecek olsalar bile, hiçbiri bir gece önceden gelmezdi. Bu nedenle akşam kapanış saatini biraz geçirmek fazla büyütülecek bir durum değildi.

Önceki gece hiç vakit olmamıştı. İkisi de çok yorgundular. Ona bu sabah söyleyecekti ama banyoda olanlar ve Carrie'nin sorunu girmişti araya. Sanki John'a bir de kendi hamileliğini haber vermek işi abartmak gibi olacaktı!

Belki bu akşam, sakin ve huzurlu bir ortamda. Belki o zaman uygun olurdu.

Bütün şıklığıyla oturup John'un kendisini yaya köprüsünden karşıya, partiye götürmesini bekledi.

Müzik çok güzeldi. Viyana Ormanlarından, Gondolculardan seçmeler ve neşeli birtakım Sousa marşları. Jim Costello getirilecek orkestrayı, çalınacak doğru repertuvarı iyi biliyordu.

Müzik başladığında Mountfern'in her yerinde insanlar gülümsedi. Açılış töreni başlamıştı.

Dara saatlerce pencerenin içinde oturup toplanan kalabalığı seyretti.

Anayoldan Fernscourt'a sapan yoldan otomobillerin geldiğini görebiliyordu. Köyün yerlileri River Road'dan yukarı yürüyüp yaya köprüsünden geçiyorlardı.

Babasının tekerlekli sandalyeyi ittiğini görünce boğazına bir yumru tıkandı. Annesi yürümeyi ne çok isterdi. Zavallı annesi her şeye rağmen Bayan Fine'ı özlüyordu.

Annesinin söyledikleri Dara'yı üzmemişti. Bayan Fine öyle diyecekti tabiî. Kerry'nin tehlikeli olduğunu filan.

Kalkıp kırmızı elbisesini düzeltti. Çok çok güzel görünüyordu. Kimse makyajı için bir şey demediğine göre, demek ki yeterince yapmamıştı. Biraz daha ruj sürüp öyle gidecekti. Kerry onu bekliyor olacaktı.

Mary Sheehan anlayamıyordu. Kocası bugün arkadaşlarının ve üstlerinin arasında büyük hayranlık uyandıracak tek bir basit iş yapacağını söylemişti. Sabah erkenden, patikanın oradaki bir tünelde ya da kovukta çalıntı mallar bulunduğunu söyleyerek kasabadan muhafızlar getirtmişti.

Muhafızlar işi eğlenceler başlamadan bitirmek için erkenden gelmişlerdi. Ama oraya gittiklerinde çocuk oyuncaklarından başka hiçbir şey bulamamışlardı.

Seamus Sheehan çamura ve tahta parçalarına bakarken gözlerine inanamamıştı. Buraları dün gece böyle değildi. Tünel daha ileriye uzanıyordu. Öyle değil miydi ?

Ancak, daha ilerilere gitmemişti. Gerek yoktu. Kasalarla koliler burada, bu odadaydılar. İçinde çocuk masalarından, iskemlelerden ve kırık bir kanepeden başka hiçbir şeyin olmadığı bu odada.

Çavuş Sheehan şaşkın bir halde iskemleye çökerken önüne bakıyordu. Sheila Whelan'ın da ona arka çıkmasının yaran yoktu. Kasabadan gelen insanlar Sheila hakkında ne bilirlerdi ki, postanenin müdürü olduğundan başka? Onun buradaki en sağlam insan olduğunu bilemezlerdi.

Dün gece McCann gittikten hemen sonra harekete geçmemekle aptallık etmişti. İşi gün ışığında yapmanın daha iyi olacağını düşünmüştü.

Yanılmıştı.

Turizm konseyinden biri Patrick'in yanında durup gelenleri tanıtıyordu. Şimdi gelen protestan piskoposuydu, büyük jest yapmıştı, insanlar bunu uzun süre konuşurlardı. Bütün partilerden temsilciler ve bir de bakan vardı. Başka otelciler de gelmişti ve turizm konseyindeki adam hepsinin yüzlerinin kıskançlıktan yeşilin çeşitli tonlarına büründüğünü söylemişti. Oradan oraya koştururlarken O'Neill'in almış olacağı teşvikin büyüklüğü, buraya ne kadar para yatırdığı, böyle bir şeyle rekabete çalışmanın umutsuzluğu, böylesi bir yatırımın karşılığının alınabileceğini düşünmenin çılgınlığı hakkında konuşuyorlardı.

Patrick bayılıyordu. Her anına.

Rahip Bay Williams onu Walter'lar ve Harris'lerle tanıştırınca da pek memnun oldu. Mountfern'de malikâneleri olan, hatırı sayılır kişilerdi. Bay Walters babasının eskiden buraya çok sık geldiğini ve Albay Harris de evinde buranın eski halinin resimlerinin bulunduğunu söyledi. Yeniden yapıldığını görmek çok güzeldi.

Sanki buranın yarım asır boyunca harabe olarak kalması bir aksilikmiş de Patrick'in yeniden ayağa kaldırması hiç sorun olmamış gibi konuşuyorlardı.

Patrick Jim Costello'ya minnet dolu bakışlar fırlattı. Adam inanılmazdı. Aynı anda her yerde

olabiliyor, ama rahatsız etmiyordu. Ufak tefek, yakışıklı ve becerikli, kibar ve kararlıydı. Onun gibi bir oğlunun olması için neler vermezdi!

Kendi oğlu da bir kerelik iyi davranıyordu. Yüzü kızarmış ve

W

heyecanlı görünüyordu. Kalabalığın arasında rahat rahat dolaşırken bütün dikkatleri üstüne çekiyordu.

Ancak Costello herkesin keyfinin yerinde olup olmadığını, insanların bir şeylerden eksik kalıp kalmadıklarını kontrol ederken, Kerry seyredilip takdir edilmekten başka hiçbir işi olmayan parlak bir ışık gibi, öylesine dolanıyordu.

İkizler pek çok kez yaptıkları gibi, yaya köprüsünden birlikte geçtiler.

Hayatlarının oyun ve hayallerle dolu olduğu günlerde bile böylesine muhteşem bir manzarayı hayal edemezlerdi.

"Harika görünüyorsun Dara."

"Sağ ol, Michael. Sen de öyle. Çok, ama çok şıksın."

Dara her nedense kardeşinin elini tutmak, onu temin etmek istedi. Defnelerin arasından yürüdüler. Öğlen yemeği için kurulan çadır iskelenin ve mavnanın önündeydi. Ancak içkiler ve hoş geldin partisi ana girişin önündeki merdivenlerde veriliyordu.

Kalabalık girişe geldiklerinde Dara onu gördü. Kerry ona sözünü ettiği yeni beyaz ceketini ve pembe

beyaz gömleğini giymişti. Normal bir insandan çok, bir kahramanı andırıyordu. Onun gülüp biraz eğilerek bir şeyler dinlediğini, sonra yine başını arkaya atıp kahkahalarla güldüğünü gördü.

Çok gözalıcı görünen Kitty Daly'yleydi. Kitty'nin açık bıraktığı uzun saçları onu dev bir hale gibi sarıyor, muhteşem elbisesinin üstünde neredeyse bir pelerin gibi duruyordu.

Kitty Maggie için dikilmiş olan bakır renkli elbiseyi giyiyordu. Maggie'nin üstünde bol, dökümlü duran giysi uzun boylu ve uzun bacaklı Kitty için mini elbise olmuştu.

Başkalarının kendisine bakıp bakmadığını merak etmesi hiç gerekmeyen bir güzelliğin özgüveniyle Kerry O'Neill'e bakıyordu.

Onlar zaten bakıyor olacaklardı. Ve gördüklerini de beğeneceklerdi.

Jim Costello merdivenlerin başındaki dev testilerden birine tutunmakta olan Dara Ryan'a "İyi misin ?" diye sordu.

"Evet. Evet, neden ?"

"Bir an başın döndü sandım da."

"Hayır. Hayır, iyiyim. Çok teşekkürler."

Jim ona hayran hayran baktı. "Çok hoş göründüğünü söylemeliyim Dara. Gerçekten pek şıksın."

"Sağ olun Bay Costello."

Jim Costello sesinin neden o kadar ölgün çıktığını merak etti. Kırmızı ipekli gerçekten pek yakışmıştı. Pembe keten ve broderi anglez elbisesi içinde bir doğumgünü pastasına benzeyen Gra-ce'in aksine.

Ama Dara Ryan'ın gözlerinde hiç ışık yoktu, komplimanı duymamıştı bile.

Michael Ryan elinde iki bardak portakal suyuyla geldi. Bardakların ağzına şeker sürülmüş ve birer dilim de portakal takılmıştı.

"Buyur" dedi.

Dara ses çıkarmadan aldı.

"Biliyor olamaz, elbisenin dikilmesi sırasında burada değildi."

"Biliyorum. Hatırladım."

"Daha yeni evde bulmuş olmalı." Dara'nın gözlerindeki acıyı geçirmeye çalışıyordu.

"Evet, evet. Öyle olmalı."

. "Hem eminim ondan gerçekten hoşlanmıyor, yalnızca saçı filan..." dedi ve sustu.

Papers Flynn ile Mary Donnelly ılık sonbahar güneşinde barın önünde otururken kadehlerini birbirlerine kaldırdılar.

Mary karbonatlı ekmek ve dilimlenmiş salam çıkardı.

"Orada yiyeceğimizden çok daha iyi" dedi.

"Pek güzel." Papers memnuniyetle yedi.

Mary "Ben zaten pek somon sevmem" dedi.

Hayatında hiç somon tatmamış olan Papers da, "Kılçık doludur, insanın gırtlağım deler" dedi.

Eddie Leopold'ün yaya köprüsünden geçtiğini gördü.

Annesinin sözlerini hatırladı: İyice düşünmeden hiç, ama hiçbir şey yapma. Orada durup dikkatle düşünmeye çalıştı. Normal biri olsa ne yapardı ? Leopold'ü görmezden mi gelirdi. Yoksa onu eve mi götürürdü? Ona bir tabak somon mu ikram ederdi? Eddie düşündükçe dikkatli düşünmenin ona hiçbir yaran olmadığını fark etti.

Köpeğin otelin çevresinden dolanıp arka tarafa gitmesini seyretti.

Hareketlilik tenteye doğru kaydı. Öğlen yemeği sunuluyordu. Orkestra yemek müziği olarak "Öğrenci Prens" ve "Şen Dul"dan parçalar çalmaya başlamıştı.

Dara Kerry'nin koluyla Kitty'yi yemek çadınna doğru yönlendirmesini seyretti. Onu aramamıştı bile.

Fernscourt'un merdivenlerinin başında durup onlan seyretti. Neden kendisini hiç aramamıştı ? Neden daha birkaç gün önce onu sevdiğini söylemiş, ona sarılıp hayal edemeyeceği kadar değerli ve güzel olduğunu anlatmıştı? Eğer Kitty Daly'yle olacaksa ? Kitty Daly'nin geleceğini, bu kadar güzelleştiğini başından beri biliyor muydu ?

Dara onun kendisini kollanna alıp da Kitty'yi düşündüğüne inanmıyordu. İmkânsızdı. Kerry öyle iyi, öyle sadıktı ki; hem onun için de en iyisini istiyordu. Herkes için.

Birdenbire anladı. Kerry en iyisini istiyordu. Ve şimdiye kadar da Mountfern'de en iyisi kendisiydi. Gençti, fena da görünmüyordu ve onu seviyordu. Ama şimdi en iyinin daha iyisi vardı. Kitty gelmişti, ve Kerry de ona sahip olmalıydı. Tıpkı bir servete mal olan o cekete sahip olması gerektiği gibi. Ve otomobile. Ve kumar parasına.

Birdenbire belki de Rachel Fine'ı Mountfern'den göndermeyi gerekli görmüş olabileceğini fark etti. Kerry onu sevmiyordu ve Rachel babasıyla evlenip önemli birisi olabilirdi. Başını salladı. Bütün bunlar ve bir de Maggie'nin elbisesini görmek. Başı dönüyordu, sanki düşecek gibiydi.

Merdivenlere oturdu ve Leopold gelip başını kucağına koyunca pek şaşırdı.

"Tamı adına, sen burada ne anyorsun Leopold ?" diye sordu. Köpek başını çevirip ona baktı. Sanki belki biraz eğlenmek için geldiğini ve üstelik, herkes burada olduğu için de gelmek zorunda olduğunu söylemek istiyordu.

O an Eddie belirdi. Bir testinin arkasından endişeyle bakıyordu.

Eddie, "Artık ondan senin sorumlu olduğunu, onu sana devrettiğimi söyleyebilir miyiz?" dedi.

Dara, "Leopold'ü getirip bizi mahcup edeceğini bilmeliydik" dedi.

"Ben getirmedim, kendi geldi."

"Evet, davetiyesi de ağzındaydı."

"Ne yapacağız Dara?"

"Onu eve götüreceğiz. Haydi gel" dedi Dara.

"Ama daha bitmedi ki. Daha yapacak çok şey var." Üzülmüştü.

"Günah çıkartma kulübesinde olduğu gibi yıllarca unutulmayacak bir şey yapmadan önce gitmen daha güvenli olmaz mı Eddie?"

Eddie düşündü. "Sanınm en iyisi bu olur" dedi.

"Komik bir üçlü oluşturuyorlardı. Dik dik saçlarıyla Eddie, göz kamaştırıcı kırmızı ipekli elbisesiyle Dara ve görülecek her şeyi gördüğü için artık mutlu olan Leopold.

Kerry O'Neill Dara'yı aramaya gelirken onlann yaya köprüsüne çıktıklarını gördü. Herhalde o korkunç kardeşiyle korkunç köpeği eve bırakmaya gönderilmişti. Daha sonra dönerdi. Onu o zaman görürdü.

Michael Grace'i Tommy, Jacinta ve Liam'ın yanında buldu.

"Bilemezdi" dedi. "Maggie için özel bir elbise olduğunu."

Kabul ettiler. Kitty bilemezdi.

Grace, "Zaten onda çok farklı duruyor" dedi. Grace kendi giysisinden hiç memnun değildi, keşke Bayan Fine burada olsaydı. O, insanlara çok güzel fikir veriyordu. Bayan Fine o zamanlar, yazın başındaki o kısacık dönemde onlara ne iyi davranmıştı.

Marian Johnson ısmarlama elbiseler giyse çok güzel görünür, demişti Bayan Fine. Hep giydiği uçuşan elbiseler yerine çok iyi kesimli, neredeyse erkeksi kıyafetler giymeliydi.

Marian bugün lacivert beyaz bir takım, bluz ve Bayan Whe-lan'mkilere benzer kameo bir broşla pek şıktı. Avukat olduğu söylenen iri yan, derbeder bir adamla birlikteydi. Grace adamın Marian'la arkadaşlık ettiğini duymuştu. O yaşta insanın arkadaşı olur muydu hiç ?

Bir an için yalnız kalan babasının yanına gitti.

Hiç beklenmedik bir şekilde, "Bayan Fine'ı arıyor musun baba?" diye sordu.

Patrick kolunu kızının omuzlarına doladı. "Böyle demen çok garip, şu anda tam da onu düşünüyordum. Bu akşam telefon edecek. Ya da ben onu arayacağım. Her neyse, bu iş bitince konuşacağız."

"Demek hâlâ arkadaşsınız onunla?" Grace memnun olmuştu.

"Ne yazık ki hayır, ama bu gece özel bir gece. Onunla bu gece konuşacağız ama sonra uzun bir süre bir daha konuşmayacağız."

Jim Costello hiç durmadan dolaşıyordu. Bazı bardaklarda lekeler gördü. Bunlar bağınlıp çağınlmadan, birilerine yavaşça bir şeyler söylenip hemen hemen her seferinde "şu anda, lütfen" diye eklenerek halledildi.

Değerli antikaların bulunduğu odalarda bekçiler olmasını sağladı ve davetlilerin kış bahçesine girip girmediklerini kontrol etti. Oraya yığılmış kolileri görünce hafifçe kaşlarını çattı.

En üsttekinin içine baktı. Viskiydi.

Herhalde O'Neill işi garantiye almayı düşünmüş olacaktı. Ülkede kimsenin içkisiz kalmamasında kararlıydı. Bu sabah birkaç kasa daha getirtmiş olmalıydı.

En azından ayak altında değillerdi, kimse gelip buraya girecek değildi.

"Dara nerede ?" Grace Michael'a sordu.

"Bilmiyorum. Ben de onu arıyordum."

Michael Dara'nın bir yerlerde ağlıyor olmasından korkuyordu.

Grace, "Sence Kerry'nin Kitty'yle olmasına mı bozulmuştur ?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Sence Kerry Kitty'den hoşlanıyor mu ?"

"Sanırım o yalnızca herkesle eğlenmek istiyor," dedi Grace.

"Herkes öyle istemez mi ?"

Michael Jim Costejlo geçerken Grace'in dönüp baktığını gördü. İçine bir hüzün çöktü. Herkesle eğlenmek. Evet, herhalde herkesin istediği buydu. En azından O'Neill'ler bunu istiyorlardı.

Herkes çadırda toplanmış konuşmaları dinliyordu. Yetkililer konuşurken orkestra da susmuş, saygıyla dinliyorlardı. Hepsi birden Patrick O'Neill'in buraya dönüp anıtını inşa etmekteki cesaretini ve ileri

görüşlülüğünü övdüler. Böylesi bir inanca daha çok ihtiyaç vardı. Bu otelde kalmaya gelen Amerikalıların da ataları gibi, İrlanda'da taş taş üstüne koyacakları günü özlemle bekliyorlardı. Büyük binada açık pencereden giren rüzgârın perdeleri dalgalandırdığını görecek pek kimse yoktu. Perdenin bir küllüğü devirdiğini de kimse görmedi. Küllükteki izmarit uzun süre halıyı için için yaktıktan sonra rüzgâr ateşi körükledi ve perdeler tutuştu. Rachel Fine'ın tam istenen dokuyu, rengi ve Fernscourt'a en uygun havayı bulmak için o kadar uğraştığı uzun mavi perdeler yanmaya başladı.

Mutfaktaki personel çok uzakta, Jim Costello çadırda övgüleri dinliyordu. Thatch Bar'da hizmet edecek olan personel de konuşmalar biter bitmez yığılacak olan kalabalık için son hazırlıkları yapmakla meşguldüler. Mountfern'de bir bardak birayı büyük çadırda sunulan şampanyaya tercih etmeyecek tek bir kişi bile yoktu.

Halıdaki korların alevlere dönüşüp rüzgârın etkisiyle kornişlere sıçradığını kimse görmedi. Büyük salon kapalı kapılar ardında için için yanmaya başladı.

Kapı da yandığında alevler artık kontrolden çıkmıştı.

Kerry Tommy Leonard'a "Dara'yı gördün mü?" diye sordu. "Sabahtan beri onu arıyorum."

"Evet, görüyorum." Tommy hâlâ Kerry'nin koluna girmiş duran Kitty Daly'ye anlamlı anlamlı baktı.

"Onu görürsen aradığımı söyle."

"Tabiî" dedi Tommy. "Ona gözlerinin kör olduğunu ve elinde beyaz bir asayla sağa sola çarparak çaresizlik içinde onu bulmaya çalıştığını söylerim."

Yangım önce Çavuş Sheehan gördü.

Ilerki yıllarda bunu hep hatırlayacaktı. Sabah yaşanan üzüntüler, utanç ve kahkahalar yangını fark

edip itfaiyeyi çağıran kahraman olmanın yanında hiç kalmıştı.

Dumanlan görünce hiç zaman kaybetmedi. Jim Costello'yu çadırdan çekip aldı ve birlikte alevlere doğru koştular.

Sonra yardım gelmesi için telefon edilsin diye bağırarak mutfağa yöneldiler. Bu aşamada özenle yerleştirilen yangın söndürücüler artık işe yaramazdı. Birkaç dakika içinde bir hortum takıldı ve çavuş tuvaletlerde ya da binanın herhangi bir yerinde birisi kalmışsa haber vermek için etraftaki en gür sesli adam olan Jim-bo Doyle'u çağırdı.

Thatch Bar'daki personel boşaltılıp bir sıra oluşturularak elden ele su taşınmaya başlandı.

Otomobillerin şoförleri, üç otobüs şoförü ve kentten gelen beş taksinin sürücüsü de sıraya katıldı.

Çadırdaki insanlara haber vermeden önce ciddi bir yangın söndürme çalışması başlamıştı bile. Kimsenin hayatı tehlikede değildi; yangın söndürülemese bile herkes yaya köprüsünden Fern nehrinin karşısına geçebilirdi.

Çavuş Sheehan yangını ilk gören olmuştu. Fernscourt'taki yangını yani.

Papers Flynn ise dumanlan çok daha önce görmüştü.

Hayat boyu hiçbir işe kanşmamak insanda iz bırakıyordu. Papers hiçbir zaman bir konuyu ilk açan olmamıştı; o başlatan değil, tepki veren olurdu hep. İnsan ancak başkalannm işine burnunu sokarsa başı belaya girerdi.

Ryan'lann bannın önünde, güneşte otururken yan pencerelerin birinden çıkan dumanları gördü. Papers uzun süre hiç ses çıkarmadan seyretti.

Mary Donnelly Bayan Ryan'ın kızıyla eve girmişti. Başı hep dertte olan o oğlan ve o güzel köpek de gelmişti. Papers Leopold'ü hep beğenir ve güzel bir hayvan olduğunu düşünürdü.

Duman için bir şey söyleyip söylememesi gerektiğini düşündü, ama bir ömrün alışkanlığı onu engelledi.

Eddie çıkıp yanına geldi.

"istesem yine giderim" dedi.

"Tabiî gidersin."

"Kovalanmış filan değilim."

"Hayır, hayır, olamaz."

"Genelde olur ama, bu kez değil."

Papers başıyla onayladı.

"Anneme bunu iyice anlatmam gerekecek. Kendi isteğimle geldim. Annemin orada sandalyesinde oturup kovulduğumu düşünmesini istemem."

Tekerlekli sandalyesinde oturan Bayan Ryan'dan söz edilmesi Papers'ı harekete geçirdi. Ya yangın çıkmışsa ve Bayan Ryan ka-çamazsa?

Eddie'ye, "Sence o duman mı?" diye sordu.

Eddie gözlerini kısıp baktı. "Evet, öyle."

Bara koştu. Mary ile Dara tam çıkıyorlardı.

"Ben geri dönüyorum Eddie. Sen bilirsin ama belki de burada kalmayı tercih edersin" dedi Dara. Çok ciddi görünüyordu. Münakaşa eder, ya da emir verir gibi değildi.

"Duman çıkıyor" diye bağırdı Eddie.

Dara ona aldırmadı.

"Mary annemle babamın bu elbiseye bir servet ödediklerini ve oraya dönüp onlar için bunu değerlendirmem gerektiğini söyledi. İçimden gelmese de."

Eddie, "Sanınm otel yanıyor" dedi.

Bu kez dikkatlerini çekmeyi başardı.

O sırada Çavuş Sheehan'la Jim Costello'nun koşabildikleri kadar hızlı koşarak gittikleri görüldü. Eddie haklıydı, otel yanıyordu kesinlikle.

Patrick'in konuşması neredeyse bitmişti. Teşekkür edilmesi gereken herkese teşekkür etmiş, ama sıkıcı olmamıştı. Ona yardımcı olan yetkililer hepsi cömert teşekküründen pay aldıklarını hissetmişler, Mountfern halkı da kalabalıkta bakınırken bakışları rastladıkça teker teker takdir

edildiklerini düşünmüşlerdi. Herkesin onun için ne anlam ifade ettiklerini bildiğini söylemişti, insan-

lar olmasa eve dönüşün hiçbir anlamı olmazdı. Binalar birer semboldü, ama özünde insanlar vardı.

Ailesinin de onun için çok önemli olduğunu, ama bir bakıma dostlardan oluşan çok daha büyük ve geniş bir aile bulduğunu söylemişti.

Tam bu yeni ailesini Thatch Bar'a davet edip sözlerine son verecekken bir çığlık koptu. Fernscourt'un yandığını ve hemen bir şey yapılmazsa kül olacağını haykıran korkunç bir sesti bu.

İnsanları çadırdan çıkarmaya başladılar.

"Köprüden geçin" diye bağınşıldı, ama kimse gitmek istemiyordu. Gruplar halinde durup alevlerin pencerelerden salona sıçramasını ve piyano barının daracık pencerelerinden fışkırmasını seyrediyorlardı. Elden ele kova geçiren insanlar dizisi ağır hareket ediyordu. Hortumdan sanki hiç su gelmiyordu.

Erkekler ceketlerim fırlatıp mücadeleye koştular. Emirler verildi ve karşı çıkıldı. Muhafızlar kovalarla nehirden su çekmeye başladılar. Herkes herkese itfaiyenin yolda olduğunu söylüyordu.

"Birisi yine arasın ve ellerindeki her şeyi göndermelerini söylesin" dedi Martin White.

Sonra Kate Ryan'ın yanına gitti. "Eve dönüyorsun hemen. Bu bir emirdir."

"Çocuklar" dedi Kate.

"Onlar da gelirler. Haydi Kate. Seni eve götürüyorum." John sandalyeyi hızla köprüye sürdü.

Bayan Daly yollarını kesti. "İnsanlara dua ettirmeliyiz" dedi. "Şimdi yapmamız gereken budur. Artık anlamamız gerek."

John, "Siz bunu yıllardır biliyorsunuz Bayan Daly," dedi. "Şimdi lütfen geçebilir miyiz, Kate'i bir an önce götürüp, gelip yangınla mücadeleye katılmak istiyorum."

Kadın elleri hâlâ birbirine kenetli, yana çekildi.

Bara gelirlerken Kate ciddi ciddi, "Haklı olabilir" dedi.

Dara her nedense bir fotoğraftaki gibi, çok resmi göründüklerini düşündü. Ayakta bir adam ve oturan bir kadın, ikisi de bir şeye bakıyorlardı. İnanılması çok güç olan bir şeye.

Kate elini omuzuna götürüp John'un elinin üstüne koydu.

"Tanrı adına, nasıl başlamış?" diye sordu.

"Geçer" diye onu yatıştırdı John. "Bak, azaldı bile. Kontrol altına aldılar."

Dara gelip yanlarında durdu.

Kate, "Eddie nerede ?" diye sordu.

"Burada. İşte Declan da köprüden geçiyor."

Eddie annesinin yanına geldi. "Başladığında burada Dara, Mary ve Papers'la konuşuyordum. Benim hiçbir ilgim yok anne" diye söze başladı.

Kate ona sarıldı. Yüzünü saçlarına gömüp, "tabiî ki yok Eddie, sevgili Eddie" dedi.

Eddie geri çekilip ona baktı. Daha önce hayatta hiç kimse ona sevgili Eddie dememişti.

"Aslında ilk gören bendim" dedi.

"Tabiî ki sendin." Kate oğlunun elini sıkı sıkı tutuyordu. Gözlerinde yaşlar vardı.

Michael köprüde Declan'a yetişti.

"Haydi gel, annem hepimizin güvende olduğunu bilmek ister" dedi.

John, "Artık herkes burada olduğuna göre ben geri gidiyorum" dedi.

Mary, "Tezgâhın arkasındaki şu kapıdan geçin" dedi.

"Karşıda otel yanarken ben içki satamam. Yardım etmem gerek."

"Orada oflayıp puflayıp itfaiye araçlarını çalıştıran pek çok güçlü kuvvetli adam yok mu ? İnsanlar sinirlerini sakinleştirmek için içki içmek isterler. Siz bar sahibisiniz, içki satmak göreviniz."

Ryan ailesi hep birlikte gülümsediler. Aynı gülümseme. John banna girdi.

Patrick O'Neill de hemen harekete geçmişti.

Bu korkunç ve beklenmedik olay karşısında donup kalmamıştı. Tıpkı Jim Costello gibi, o da aciz ve güçsüz olanları görüp harekete geçiriyordu.

"Albay Harris, sizden rahibi o taraftan götürmenizi rica edebilir miyim, çok teşekkür ederim. Liam, Bayan Daly için bir sandalye bulabilirsen çok iyi olur. Dua etmek istiyor, ama sanırım oturarak da yapabilir. Jimbo, sen şoförleri götür ve araçlannı yoldan çeksinler."

En büyük hayali gözlerinin önünde yanıp giderken bir yandan da insanlara her şeyin kontrol altında olduğunu, itfaiyecilerin geldiğini ve birazdan her şeyin düzene gireceğini söylüyor, onları teskin ediyordu.

Carrie gözyaşları içinde duruyordu. Ayaklar altında çiğnenip ezilmiş hasır şapkasını biraz rahatlamak için tekrar başına takmıştı.

"Üzülme Carrie" dedi Patrick. "Bu akşam hep beraber Thatch Bar'a gidip bu olanlara güleceğiz."

îşte o anda Thatch Bar'ın damının da tutuştuğunu gördü.

Kerry de herkes gibi su taşıyan sırada çalışıyordu. Yanında Tommy Leonard ile Jack Coyne elden ele kovaları geçiriyorlardı.

Hortum barın saman kaplı çatısına götürülmüştü. îlk yangını ancak insan gücüyle kontrol altına almaya çalışıyorlardı.

Kerry kovalan elinden bırakıp, "Aman Tanrım" dedi.

"Kerry?" Yanındakiler endişeyle baktılar.

Kerry "Aman Tanrım!" diye haykırdı. "Geri çekilin. Costello, onları geri çevir, herkesi uzaklaştır oradan, uzaklaştır. Geri çekilin."

Kendini kaybettiğini sandılar. Onu yollarından itip yangınla mücadele çabalarına devam ettiler.

Durup alınlarını siliyor ve anayola bakıyor, itfaiye araçlarının iç rahatlatacak sirenlerini bekliyorlardı.

Ama kasaba çok uzaktı.

Jim Costello Kerry'nin halinden hoşlanmadı.

İtaat edilmesine alışkın, soğukkanlı sesiyle "Birisi O'Neill'in oğlunu buradan uzaklaştırsın" diye seslendi.

Ama Kerry merdivenlere koşmuştu.

"Silahlar var" diye bağırdı. "Silahlar ve cephane! Bütün bina havaya uçacak!"

"Ona aldırmayın."

"Kontrol altına aldık, kazanıyoruz, yendik."

Çevresinde kriz geçirdiğini sanan insanların yatıştırıcı seslerini duyuyordu.

"Yalvarıyorum Costello." Kerry Jim'in koluna yapışmıştı. "Kış bahçesinde!"

Jim kolileri hatırladı. Koli ve sandıkları.

"Onlar viski, seni çılgın" dedi.

"Üsttekiler öyle. Diğerleri cephane."

Barda olanlar anlam veremiyorlardı: Neden herkes birden nehre doğru koşmaya başlamıştı?

Önce insanlar karşı çıktılar. Ne oluyordu, kazanıyorlardı, yangın kontrol altına alınmıştı. Ne olduğunu duyunca koşmaya başladılar. Birbirlerine yardım ediyor, panik içinde dönüp arkalarına bakıyorlardı.

Yangınla mücadeleyi bırakma çığlıkları yükseldiğinde Grace Michael'ı arıyordu. Otelde patlamak üzere olan bir şey vardı.

Deli gibi bakındı, ama Michael'ı göremedi.

Patrick diğerlerini yaya köprüsüne doğru yönlendirirken Jim Costello'ya "Grace'i karşıya geçir" diye seslendi.

"Haydi Grace." Jim birkaç metre onunla koştu, sonra onu defnelerin orada bıraktı. Kız duraklayınca "Devam et!" diye bağırdı.

"Yalnız olmak istemiyorum..."

"Yalnız değilsin, aptal. Bak, bütün arkadaşların barın orada."

"Michael bensiz mi gitmiş?" Grace'in dudakları titriyordu.

"Haydi, lütfen, Grace. Bu benim işim, seni karşıya geçirmek. Lütfen, git haydi."

"Ya sen?"

"Seni sonra görürüm. Gelip seni arayacağım."

"Söz mü?"

Costello omuzunun üstünden "Söz veriyorum" diye bağırdı ve Kerry O'Neill'i alevlerden uzak tutmaya çalışan kalabalığa yardıma koştu.

Oğlan delirmiş gibiydi.

"Oraya ben koydum, benim çıkarmam gerek."

Jim Costello Patrick O'Neill'in yanında durduğunu hissetti.

Patrick, "Orada ne var Kerry?" diye sordu.

"Bilmiyorum. Silahlar, bir tür cephane."

"Ne tür?"

"Bilmiyorum dedim."

"Patlayacak mıydı?" Jim Patrick'e saygıyla baktı.

"Hayır baba, orada olmaması gerekiyordu, McCann'm dostlarının."

"Sen ne yapmaya çalışıyordun?"

"Onlar gelip alana dek tünelde saklıyordum."

Seamus Sheehan ve Dr. White yanlarına gelmişti.

Çavuş konuştu: "Dinamit mi?"

"Bilmiyorum, diyorum size. Dinamitin neye benzediğini nereden bileyim?"

Çavuşun sesi sakindi: "Yanında detonatörler de var mıydı?"

Beş adam, hiçbiri sinirlenmeden, bağınp çağırmadan, olası bir cehennemin yanı başında duruyorlardı.

"Neye benzer?" Kerry artık acınacak haldeydi.

"Ayrı kaplar, kutular var mıydı?"

"Evet. Evet, sanırım."

"Ve sen hepsini bir araya koydun. Orada mı?" Çavuş yanan binayı işaret etti.

"Evet. Bakmadım. Zamanım yoktu."

Çavuş Sheehan "En iyisi hiç riske girmemek" dedi ve oradan uzaklaşmak üzere döndüler.

"Yola çıkıp itfaiyecilere haber vereyim." Jim Costello hızlı düşünüyordu.

Patrick, "Şoförleri, otobüslerdekileri uzaklaştırın" diye seslendi.

Yaya köprüsüne doğru yürüyüp uzaklaşırken ne oğluna, ne doktora, ne otelinin müdürüne, ne de çavuşa bakmadı.

Kerry, "Baba... baba, kış bahçesindeler, yangın henüz oraya ulaşmadı, onları oradan çıkartabiliriz" diye bağırdı.

Seamus Sheehan başını salladı. "Çok sıcak. Alevler ulaşmasa da her an patlayabilirler."

Kerry ellerinden kurtulup binaya doğru koştu.

Çavuş peşinden koşmaya davrandı. Jim Costello yolun yansında, garajlara yaklaşmıştı.

Martin White, "Onu kurtarırken ölme Sheehan" dedi. "Bırak gitsin. Onları oraya o koymuş, ne olacaksa olsun."

Patlamadan beş saniye kadar önce itfaiye araçlarının sirenlerini duydular.

Sandıkları kadar büyük bir patlama olmadı. Ama Fernscourt'un arka tarafı tamamen havaya uçtu ve alevler öyle canlandı ki, artık itfaiye araçları binanın dibine bile gelse söndüremezlerdi.

Başka patlama olup olmayacağını kimse bilemiyordu. Yaklaşmak intihar demekti. Kerry'ye ne olduğunu da bilemiyorlardı.

Köprüden seyrederlerken her şey ağır çekim gibiydi. Ellerini ağızlarına kapatmış çığlıklarını bastınyor, fonda bir tek Bayan Daly'nin tekdüze dua sesi duyuluyordu.

Sonra Patrick O'NeüTin ağır ağır Fernscourt'un merdivenlerinden çıktığını gördüler.

Birkaç saniyeydi belki, ama sanki zaman durdu ve sonunda Kerry'yi de sürükleyerek çıktı.

Kerry ellerini yüzüne kapatmış, yürüyordu.

Kalabalık Martin White'ın ceketini çıkartıp Kerry'nin omuzlarına koyduğunu gördü. Doktor Kerry'nin ellerini yüzünden çektiğinde olanları göremiyorlardı ama, Patrick'le Çavuş Sheehan'ın acı içinde başlannı çevirdiklerini gördüler.

Yangının kendi kendini tüketmesini beklediler. Manzara çıplak ve korkunçtu. Thatch Bar birkaç yanık saman yığını dışında iskelete dönmüştü.

Patrick'e hayatta kimsenin içip de sağ kalmadığı boyda bir brendi verildi. Otelinin girişinin olması gereken noktada duruyordu.

Eğer her şey farklı olsaydı.

Eğer Kate Ryan o gün kaza geçirmeseydi.

Eğer her şey çok farklı olsaydı.

Otelin girişinin nerede olması gerektiğini görecek kadar zeki olan oğlunun zekâsı başka hiçbir şeye yetmemişti. Şimdi bir ambulansla kente doğru yol alıyordu.

Patrick her taraftan teselli ve teşvik sözcükleri duyuyordu. Otel yeniden yapılırdı.

Sigorta her şeyi karşılardı, kimsenin yaralanıp ölmemiş olması bir mucize değil miydi ?

Koluna yapıştılar. Konuşamayacak kadar duygusallaşmış olan insanlar gelip onu kucakladılar.

Çevresinde insanlar birbirlerini buluyor, birbirlerini kaybetmemiş olmalarına seviniyorlardı.

Jimbo'nun üstüne "Ryan's Shamrock Cafe" yazan yeşil bir masa örtüsüyle Carrie'nin gözyaşlarını sildiğini gördü.

Kendisinden ve bütün O'Neill'lerden hep nefret etmiş olan avukat Slattery ceketini çıkartıp titreyen Grace'in omuzlanna koyduğunu gördü. Ceket kızın üstünde kocaman duruyor ve o aptal pembe beyaz elbisesini örtüyordu.

Slattery ona bir fincan kahve getirmiş, sakinleştirici sözler söylüyordu.

Sheila Whelan tabiî Patrick'in yanına gelmişti. Onun teskin edici sözlerden başka bir şeyler söylemek istediğini biliyordu.

"Tannm, Sheila, insanlann başına açtığım belaya bak," dedi. "Şu ziyana ve acılara bak."

"Sen yapmadın Patrick. Kendi başına oldu."

"Tannm, eğer ben yapmadıysam kim yaptı peki ?"

"Benim yaptığımı söyleyebilirsin. Seamus Sheehan'a tünelden ben söz ettim."

Patrick, "Tann adına, o çeteyle ne işi olabilirdi ?" diye sordu.

"Seamus onlara borcu olduğunu duymuş." Sheila sakin sakin konuşuyordu.

"Evet. Ona ben vermedim." Patrick mahvolmuş oteline bakarken içi cız etti. "Herhalde bir yerden alması gerekiyordu. Tannm, ödememiz gereken bedeli bilseydim."

Sheila, "Bir yerde dur demen gerekiyordu," diye teselli etti

onu. "Hayatı boyu her şeyinin parasını ödeyemezdin. Bu, babanın hayatı boyu sizin hiçbir şeyinizin parasını ödememesinden de beter olurdu."

"Oh Tanrım, Rachel'a nasıl söyleyeceğim ?"

Güneş irlanda'nın en güzel otelinin tüten kalıntılarına vuruyordu. Gerçekleşen bir uluslararası işbirliği rüyası olarak tanımlanan binadan kalanları aydınlatıyordu.

Gruplar halinde durup olanları, nedenleri ve olası sonuçları düşündüler

Her zamanki gibi, orası Mountfern olduğundan, konuşan insan sayısı kadar kuram üretilmişti.

Elektrik donanımı hatalıydı, bacalar hiç doğru yapılmamıştı. Bir sigaraydı, VlP'lerden birine suikast çabasıydı. Tüplü ocaktan ya da çöplerin yakıldığı ateşten çıkmıştı.

Patrick'in oteli hemen yeniden yapacağını, baharda açılacağını söylediler. Grange'ı devralıp konuklarını oraya yerleştirecek, bu gece gidip bir daha asla dönmeyecekti. O sırada dam çöktü.

Bir dizi çatırtının ardından keresteler çöküp bazı duvarları yıktı ve en tepedeki kayrak taşları döküldü.

Sanki son nokta konmuş gibiydi.

Dam çökerken Mountfern ahalisi hep bir ağızdan bağırdılar. Çok şaşırtıcı bir sesti. Aynı anda, bütün gırtlaklardan birden çıkmıştı.

Ne bir zafer çığlığı, ne de büyük bir pişmanlık hayıflanması değildi.

Bir kükremeydi yalnızca.

Birdenbire Patrick'in gözleri doldu. Bu insanları hiç arılamıyordu.

1922'de evi yakarken tezahürat yapan Jack Leonard ile Tom Daly'yi gördü. Brian Doyle onların harabeler yıkılırken de tezahürat yaptıklarını söylemişti. Bugün yine bağrışıyorlardı.

Buranın onun yeri, bu insanların onun halkı olduğunu nasıl düşünmüştü ? O sesi neden çıkardıklarını anlayamıyordu bile.

İkizler yan yana duruyorlardı. Çok yakındılar.

Birbirlerine değiniyorlardı ama aralarına bir kaâğıt bile giremezdi. Tommy Leonard o yakınlıklarını kıskandı. Onun öyle kimsesi; ne olursa olsun yanında olacak birisi yoktu.

Kendini bildi bileli onlar öyleydiler. Belki bu yaz o kadar değil, ama eskiden beri ikisi de en iyi arkadaşlarıydılar o zamanlar. O

Dara'yı sevmeye başlamadan önce. Hemen yanlarındaydı, ama söyleyecek hiçbir şey gelmiyordu aklına. Kendi kendine, gerçekten gitgide Eddie Ryan'a benzediğini düşündü. Korkunç bir kaderdi.

Kerry O'Neill'in yerinde olsa ne söylemesi gerektiğini bilirdi. Tam da ihtiyaç duydukları söz ya da hareket olurdu o.

"En azından birbirimiz varız" dedi. "Başka her şey değişti veya gitti, ama biz şu veya bu şekilde hep beraber olacağız, değil mi?"

Dara'nın gözleri doldu.

"Aşktan filan söz etmiyorum, arkadaş olarak. Öyle değil mi ?"

Tommy bir ona, bir diğerine baktı. Yanlış anlaşılmak istemiyordu. Ukalalık ettiği sanılmasındı.

Dara elini yüzüne götürdü. Gözyaşlarını silmeye çalışmadı bile.

"Sen olmasan ne yapardım bilmem, Tommy Leonard" dedi.

Tommy inanmakta güçlük çekse de, tekrar tekrar düşündükçe Dara'nın bu sözlerinde ciddi olduğunu anladı.

Mary içkileri verirken Sheila da ona yardım etmek için barın arkasına geçmişti.

Yüzü Jimbo'nun sevinci ve gururla parlayan Carrie elinde artık Amerikalı turistlere hiçbir zaman sunmayacakları sandviçler ve karbonatlı ekmeklerle koşturup duruyordu.

Brian Doyle Peggy'nin sonunda açılışa gelmediğine memnun olduğunu söylüyordu, çünkü o a)çok asabiydi ve b)gündemdeki tüm bu düğünlerden kötü etkilenebilirdi. Doğal bekârlardan ikisi, Jimbo Doyle ile Jack Coyne evleniyorlardı.

Brian oteli yeniden inşa etme işini kimin alacağını tartışmanın günah olacağını, ama daha birinci gününden beri bir işkence olduğunu ve en kötü düşmanına bile dilemeyeceğini söyledi.

Kate yan bahçede John'la oturuyordu.

Aralarında hiçbir sözcük konuşulmuyordu.

Ona haberi en doğal biçimde vermişti.

John başını ellerinin arasına alıp oturmuş, olan bitene hayıflanıyordu.

"Yorgunum Kate. Yorgun ve çok üzgünüm. Burası başından beri ölüm ve yıkımdan başka hiçbir şey getirmedi. Hiçbir umut, taze bir başlangıç yok."

Kate, "Sana yeni yaşamlar ve taze umutlar hakkında inanamayacağın bir şey söyleyeceğim," dedi.

Çiçeklerle dolu bahçede oturdular. John karısına sıkı sıkı sarıldı.

Ona çok iyi bakacak, her şeyin yolunda gitmesini sağlayacaktı. Yeni bir yaşam. Yeni bir insan. Yeni bir Ryan.

Patrick'i telefona çağırdılar. Yine. Öyle çok telefon görüşmesi yapmıştı ki, Jim Costello sonunda Kate'in yeşil odasma gelip arayanlara kendi çıkmaya başlamıştı.

Ama bu kez Patrick'i çağırdı. Uluslararasıydı. New York arıyordu.

"Rachel, Rachel." Sesi kısıldı ve bir şey diyemedi.

Ama sonunda konuştu. Ona rüyasının sonunu anlatacak kelimeleri bulabildi. Sonra almacı yerine bırakıp camlı kapılardan çiçekler içindeki, Kate'le John'un kendi dünyalarında oturduklan bahçeye çıktı.

Başlarını kaldırıp ona; her tarafı kaplayan, hayatlarına hükmeden bu koca adama baktılar.

"Size söylemeye geldim" dedi. "Eve dönüyorum."

İSTANBUL

ORHAN KEMAL İL HALK KÜTÜPHANESİ ÖDÜNÇ VERME BÖLÜMÜ

Kayıt Ne

Tasnif No

Konu No: Kayıt No:

KİTAP CEBİ

Ateşböceklerinin Mevsimi Maeve Binchy

"Ateşböceklerinin Mevsimi, sıcak, keyifli, mutlu ama üzücü bir kitap, okumak

büyük bir keyif."

İrish İndependent

"Meave Binchy, toplumsal katmanları inceleme konusunda çok keskin bir gözleme sahip, karakterleriyle etkileyici, tadma doyulmaz bir anlatıcı."

Sunday Times

"Ateşböceklerinin Mevsiminde yazarın üslubu her zamanki gibi, mutfak masasında karşımıza oturmuş, ilginç bir dedikoduyu anlatan eğlenceli bir komşu

havasında."

Ş irish Times

"Roman, neredeyse okuduğumuz değil, bizzat gittiğimiz yerleri ve tanıdığımız

insanları çağrıştırıyor gibi."

New York Times

Dublin'de doğan Maeve Binchy, 1969'da İrish Times yazarları arasına katıldı. End of Term ve Half Promised Land adlı iki oyunu Dublin The Peacock Theatre'da sahnelendi. Deeply Regretted By adlı televizyon oyunu Prag Film Festivali'nde En İyi Senaryo Ödülü'nü aldı. Aralarında İtalyanca Aşk Başkadır ve Yalnız Kadınlar Sokağı'nm da bulunduğu son beş romanı en çok satan kitaplar listesine girdi. Eserleri sık sık televizyon ve sinemaya uyarlanan Maeve Binchy'nin Yalnız Kadınlar Sokağı, İtalyanca Aşk Başkadır, Geri Döneceksin, Aşk Mutfakta Pişer ve Hayatın Ta Kendisi Lokantası adlı romanları Doğan Kitapçılık tarafından yayımlanmıştır.

ISBN 975-293-283-5

Maeve Binchy _ Ateşböceklerinin Mevsimi (Firefly Summer)